ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Revista Educațională

InspirEd

Nr. 3 / august 2026

- Cercetare și inovație educațională
- Inovație și Tehnologie în Educație
- Didactică și Curriculum
- Articole Ziua For Life / Medalion For Life
- Psihopedagogie și Consiliere
- Incluziune și Diversitate
- Diseminare proiecte Erasmus+ și eTwinning

Editura Book For LIFE
2026

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 – 7392

Revista Educațională

InspirEd

Nr. 3 / august 2026

Echipa editorială

Coordonatori Revista InspirEd

Claudia Stan

Camelia Stroia

Președinte Asociația Ready For Life

Ovidiu Bădescu

Date de contact

Asociația READY FOR LIFE

C. I. F. 49899997

Câlnic, Str. Bistra, Nr. 53

Jud. Caraş-Severin, cod 320001

www.forlife.ro

revista@forlife.ro

https://forlife.ro/inspired/

Dragi cititori,

În paginile acestei ediții sunt reunite articole și exemple de bune practici care reflectă preocupările actuale din domeniul educației. Revista își propune să încurajeze dialogul profesional, schimbul de experiență și promovarea inovației în practica didactică.

Mulțumim autorilor și colaboratorilor pentru contribuția adusă și vă invităm să parcurgeți această ediție cu interes, convinși că informațiile prezentate vor reprezenta o resursă valoroasă pentru dezvoltarea profesională.

Colegiul editorial

Revista Educațională InspirEd

ISSN 3100 – 7392
ISSN-L 3100 - 7392

CUPRINS

1.	**Cuprins**	3
2.	**Andrei Doina,** *eTwinning – un cadru european pentru dezvoltarea deprinderilor de viață: experiența proiectului „SPECIAL STEPS TO INDEPENDENT LIVING”*	11
3.	**Andrei Elena,** *Strategii didactice inovative pentru predarea limbii engleze în învățământul liceal (Studiu de specialitate)*	16
4.	**Andrei Florentina /Ghioculescu Denisa,** *Diseminarea proiectului eTwinning „Laboratory Adventure”*	20
5.	**Andrei Minodora-Violeta,** *Tendințe și provocări postmoderne în managementul școlii*	23
6.	**Antoce Aida-Mihaela,** *Empatia și voluntariatul — pârghii ale incluziunii în mediul educațional*	29
7.	**Anton Valentina,** *Tehnologii în educația digitală*	34
8.	**Antonie Marilena-Georgiana,** *Practici de succes în prevenirea abandonului școlar*	37
9.	**Arbanaș Sorina-Dorina,** *Bune practici și soluții inovatoare pentru incluziune și combaterea discriminării în mediul educațional - Utilizarea resurselor digitale adaptate pentru integrarea unui elev cu CES în clasa a III-a*	42
10.	**Apăscăriței Simon,** *Incluziunea copiilor cu C.E.S. în învățământul de masă*	45
11.	**Avram Veronica Georgiana,** *Rolul tehnologiei în educație- aspecte pozitive*	50
12.	**Azoitei Mariana ,** *Inteligența artificială – partener strategic în transformarea procesului educațional*	52
13.	**Baran Adelina Nicoleta,** *Incluziune și diversitate în educația timpurie*	55

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

14. **Băceanu Ioana,** *Impactul stilurilor de învățare în didactica modernă* 59

15. **Băcilă Adina,** *Importanța cântecelor în cadrul orelor de limba engleză la clasele primare* 63

16. **Bălan Dorina**, *Modele de intervenție utilizate în sistemele educaționale internaționale și rolul școlilor incluzive și al centrelor de resurse în sprijinirea copiilor cu CES – reflecție personală* 67

17. **Bălună Daniela Elena**, *Strategii didactice remediale susținute prin resurse digitale și AI în contextul noilor tendințe ale Evaluării Naționale la matematică* 70

18. **Beznea Oana,** *Inteligența artificială – un sprijin pentru profesor în dezvoltarea valorilor civice la elevii din ciclul primar* 75

19. **Bîrlea Ileana Lucica,** *George Coșbuc și poeții străini, studiu de specialitate* 79

20. **Bobei Raluca-Daiana,** *Etimologia latină – punte între limba română și limba franceză. Strategii didactice pentru dezvoltarea competenței lexicale* 84

21. **Bontea Raluca-Maria,** *Dincolo de tablă și cretă: arhitectura unei noi învățări în era digitală* 89

22. **Borș Elisabeta Edit**, *Matematica sub semnul jocului și al provocării: o experiență de învățare gamificată în învățământul primar* 92

23. **Botezatu Aurica-Ramona,** *Diseminarea proiectului Erasmus+ KA121-VET „Viitor profesional cu Erasmus+ "* 97

24. **Caranda Gheorghița**, *Inovația și tehnologia în educație : oportunități și perspective pentru învățământul primar-studiu de specialitate* 101

25. **Cazacu Camelia**, *Metode și tehnici de evaluare* 104

26. **Cărbunaru Mariana-Iulia,** *Valorificarea expresiilor și proverbelor în predarea limbii și literaturii române* 107

27. **Cernica Denisa Mihaela**, *Joc – învățare – dezvoltare la vârstele timpurii* 109

28. **Ceru Diana Bianca ,** *Starea de flux în procesul de învățare: condiții, implicații și perspective didactice* 113

29. **Cimpoeru Florentina Anda,** *Incluziune și diversitate* 118

30. **Ciolacu Corina-Cristina,** *Hello English – Învățarea limbii engleze prin joc, creativitate și colaborare internațională* 121

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

31. **Ciurea Viorica,** *Wordwall și LearningApps în predarea istoriei – instrumente digitale pentru învățarea activă și dezvoltarea gândirii critice* 125

32. **Cîrstea Silvia Mihaela,** *Erasmus+: Visez, cred, îndrăznesc, împlinesc* 131

33. **Colan Geanina**, *Dezvoltarea competențelor transversale ale cadrului didactic din învățământul profesional și tehnic* 136

34. **Constantin Aurora**, *Integrarea platformei LearningApps în predarea biologiei* 142

35. **Cortojan Viorica,** *Fizica din spatele muzicii: De la Pitagora la acustica modernă* 146

36. **Costea Cristina,** *Dezvoltare, culoare și colaborare în eTwinning* 150

37. **Coșug Petronela Doina/Samson Ana-Maria,** *Leadership educațional în acțiune – experiența unei mobilități Erasmus+ în Split, Croația* 154

38. **Cozma Cornelia Liliana**, *Diseminarea proiectului eTwinning „Craft&AI" – o experiență europeană de învățare, colaborare și creativitate* 159

39. **Crăciun Ionuț,** *Paradigme contemporane ale lecturii literare în educația școlară* 163

40. **Cunea Raluca Gabriela**, *Diseminarea proiectului eTwinning „Să creștem minți verzi!" – exemplu de bună practică în educația timpurie* 169

41. **Diaconița Cristina-Liliana,** *Transferul instrumentelor pedagogice digitale din proiecte educaționale în activitatea didactică la disciplina Limba și literatura română* 172

42. **Dincă Andreea Mădălina**, *Metode și tehnici de evaluare folosite în învățământul preșcolar* 177

43. **Dobrău Larisa-Mihaela**, *Incluziunea și diversitatea în educație* 181

44. **Dragomir Luminița**, *Cadrul didactic ideal, bun comunicator* 185

45. **Drăgan Elena,** *Python Start – o resursă educațională deschisă pentru inițierea în programare la clasa a IX-a* 187

46. **Druța Alina,** *Inteligența artificială – un sprijin pentru cadrul didactic în educația timpurie. Oportunități și provocări* 190

47. **Dumitrache Camelia-Elena,** *Valențele incluzive ale limbii franceze la clasa I: Strategii de integrare socială a elevilor romi prin învățarea timpurie* 195

48. **Encică Victorița,** *Educație prin empatie: eTwinning și Erasmus+ și-au unit forțele împotriva violenței școlare* 199

49. **Firicel Mariana**, *Geografia județului Gorj* 202

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

50. **Florea Claudia,** *Elevul în lumea digitală: între oportunități și provocări educaționale* 207

51. **Gavra Gabriel,** *Elevii cu CES la ora de Educație Fizică și Sport* 210

52. **Giorgi Isabela**, *O călătorie… în timp* 213

53. **Gnandt Petruța Oana / Dobran Florica**, *Inovație și tehnologie în educație: De la mediul pregătit Montessori la spațiul digital al secolului XXI* 217

54. **Guță Corina Elena,** *Dezvoltarea competențelor socio-emoționale la preșcolari. Aplicații la grupa „Puișorii moțați”* 220

55. **Hladiuc Eugenia,** *Dezvoltarea emoțională a elevilor din ciclul primar* 226

56. **Ică Mihaela,** *Tehnici de consolidare a încrederii elevilor în profesor* 229

57. **Ilievici Daniela,** *Incluziunea și diversitatea în învățământul preșcolar – premise pentru dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil* 234

58. **Iordache Ana Maria Carmen,** *Cercetare și inovație educațională în predarea matematicii în învățământul tehnologic* 237

59. **Ivănușcă Loredana,** *Cerințe ale adaptării școlare, ca factor al reușitei școlare* 240

60. **Jauca Raluca-Alecsandra,** *Inovația și tehnologia în educație: provocări și oportunități* 245

61. **Jeflea Elena Sanda**, *Rolul poveștilor personalizate în dezvoltarea unui climat pozitiv în clasă* 248

62. **Jucan Vasilica-Loredana,** *Provocările traducerii unei opere literare din limba franceză în limba română* 252

63. **Lazăr Silvia,** *Relaționarea dintre activități educaționale și inteligența emoțională în demersul didactic* 257

64. **Lincă Alexandra-Ioana,** *Micul univers al diversității: Strategii, metode și practici pentru o educație timpurie incluzivă* 261

65. **Lupu Raluca-Maria,** *Inteligența artificială în predarea matematicii - oportunități, provocări și repere pentru o utilizare responsabilă* 265

66. **Mailat Alexandra-Corina,** *Inovația și tehnologia în predarea matematicii la clasa a V-a – premise pentru dezvoltarea competențelor secolului XXI* 268

67. **Manea Mihaela**, *Strategii de învățare ale elevilor cu CES în școala online* 271

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

68. **Marin Livia,** *Dezvoltarea responsabilității copiilor față de natură, spiritul de echipă și obiceiuri ecologice* 273

69. **Marincaș Carmen,** *Metodele interactive-mijloc de stimulare a creativității preșcolarilor* 275

70. **Matei Ana-Maria-Diana**, *Învățarea prin tehnologie și experiențe internaționale – bune practici Erasmus+ în dezvoltarea competențelor elevilor* 278

71. **Matei Irina Maria,** *Educație pentru toți: metode creative pentru sprijinirea diversității în procesul de învățare. Experiențe și lecții dintr-un proiect Erasmus* 280

72. **Mateș Ionela Cristina,** *Eficiența Metodei Cadranelor în predarea literaturii române* 283

73. **Melinte Mihaela,** *Un atelier de lectură. Prelectura, Lectura și Postlectura* 286

74. **Micu Cristina,** *Abordări metodologice inovatoare în optimizarea predării-învățării geometriei în spațiu la ciclul gimnazial. Învățarea bazată pe proiecte și modelarea digitală* 290

75. **Mocan Ramona Teodora,** *Dincolo de toleranță: incluziunea și diversitatea- piloni ai societății reziliente în secolul XXI* 294

76. **Mocanu Luminița,** *Studiu privind integrarea copiilor cu CES la orele de limba engleză* 299

77. **Mormocea Nicoleta,** *Minunat de diferiți: Incluziunea explicată pe înțelesul celor mici* 302

78. **Moroșanu Luminița,** *Câteva considerații privind noua programă școlară de geografie pentru clasa a IX-a* 305

79. **Moței Raluca Andreea**, *Pedagogia inimii: Cum construim rezultate acolo unde barierele sunt mari* 307

80. **Mușuroi Gina Mădălina,** *Inovația și tehnologia în educația timpurie* 310

81. **Năsui Raluca-Otilia,** *Inteligența artificială și metodele interactive – un nou orizont în predarea istoriei* 312

82. **Neagoe Simonica Sonia,** *Small Steps, Big Responsibilities – O călătorie educațională spre responsabilitate, ecologie și sustenabilitate* 318

83. **Nicoară Veronica**, *Rolul mijloacelor digitale în motivarea elevilor în procesul de predare-învățare* 322

84. **Nicolescu-Diaconu Gina,** *Diseminare proiect eTwinning - „ECOtWINS: GROW GREEN TOGETHER”* 326

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

85. **Olteanu Loredana**, *Limba și literatura română în era digitală – proiecte educaționale și activități inovatoare pentru elevii de gimnaziu* 330

86. **Oprina Florina,** *O lume fără discriminare între utopie și realitate* 332

87. **Oprișor Mihaela**, *Incluziunea și diversitatea în învățământul preșcolar* 335

88. **Osman Rebia-Milena,** *Tehnologii interactive în evaluarea formativă: O perspectivă metodologică asupra motivării elevilor* 341

89. **Pană Delia**, *Incluziune și Diversitate - Provocări și Soluții* 345

90. **Pătrașcu Aura,** *Practici educaționale folosite la modulele de specialitate din domeniul Industrie alimentară* 348

91. **Petcu Loredana Adriana,** *Emoțiile primelor zile* 353

92. **Petre Valentina**, *Dincolo de catalog: Strategii eficiente pentru prevenirea și combaterea absenteismului școlar în învățământul primar* 357

93. **Pintea Cristina Crinela,** *Dezvoltarea competențelor socio-emoționale în învățământul primar* 360

94. **Pinteală Mihai,** *Oportunități Europene în Formarea VET: Impactul Strategic al Acreditării Erasmus+ la Liceul Tehnologic „Ștefan cel Mare și Sfânt" Vorona* 366

95. **Pîrvu Camelia,** *Optimizarea procesului instructiv-educativ la disciplina matematică prin demersuri didactice creative cu accent pe formarea gândirii critice* 371

96. **Pop Alina Maria,** *Inovație în educație- platformele E-LEARNING* 379

97. **Popescu Carmen,** *Exemple de bună practică privind incluziunea în educația timpurie* 382

98. **Popescu Dana Gianina**, *Adunarea și scăderea numerelor naturale în concentrul 0-10* 385

99. **Popescu Georgeta Mihaela,** *Inovație și tehnologie în educație – CODE Kids, locul unde copiii creează viitorul* 390

100. **Pustai-Codreanu Elena Maria,** *Valorificarea activităților outdoor în dezvoltarea literației la elevii din ciclul primar* 393

101. **Repciuc Alina**, *Integrarea echipamentelor tehnice în activitățile educaționale - oportunități, limite și provocări în educația timpurie* 398

102. **Repede Ionica**, *Incluziunea elevilor cu CES în ciclul primar din mediul rural: o prioritate pedagogică pentru școala contemporană* 402

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

103. **Rotaru Alina-Cristina,** *Comunicarea eficientă dintre educatoare și părinți – factor esențial în adaptarea copilului la colectivitate* 405

104. **Sandu-Guriță Mădălina Ionela,** *Educația timpurie – fundament al dezvoltării competențelor pentru viitor* 409

105. **Semen Nicoleta,** *Diseminarea proiectelor eTwinning – un demers de promovare a bunelor practici și de consolidare a dimensiunii europene în educație* 412

106. **Semeniuc Ana**, *Împreună pentru viitor* 416

107. **Simionescu Marinela**, *O scurtă recenzie a proiectului eTwinning STEM FOR SUSTAINABLE GOALS* 420

108. **Sîrbu Elena Nicoleta,** *Metode moderne de învățare* 423

109. **Smarandache Luminița**, *Grădinița incluzivă – spațiul în care fiecare copil își găsește locul* 427

110. **Stan Claudia**, *Dezvoltarea literației în învățământul primar* 432

111. **Stanciu Camelia,** *Tehnologiile IT și internetul în activitățile de învățare cu elevii la chimie* 437

112. **Stoica Cristina-Mariana,** *Aplicațiile digitale în sprijinul predării matematicii* 442

113. **Stoica Iorgulescu Iustin,** *Rolul medierii școlare în integrarea socială și incluziunea educațională a elevilor romi* 445

114. **Stroia Camelia,** *EcoTogether – Împreună pentru un viitor sustenabil prin colaborare europeană* 449

115. **Șarlea Ana Florina**, *Dezvoltarea socio-emoțională în educația timpurie* 454

116. **Șeiciuc Alina**, *Didactică și Curriculum în predarea biologiei* 458

117. **Șerban Monica**, *Proiectul eTwinning „EcoFriendly Superheroes” – Integrarea educației STEM și eco-educației în învățământul preșcolar* 463

118. **Șerban Raluca Cristina,** *Incluziune și diversitate – repere ale unei educații echitabile și centrate pe elev* 467

119. **Șorea-Andronic Florentina**, *Dezvoltarea socio-emoțională la copilul cu C.E.S.* 471

120. **Șpan Claudia,** *Patrimoniul cultural ca punte între educație, incluziune și cooperare europeană – Mobilitatea Erasmus+ SHINE în Heraklion, Grecia* 475

121. **Toarnă Reghina**, *Inovație în educație* 479

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

122. **Toma Nicoleta ,** *Ce-ar trebui să înveţe copilul în cei şapte ani de-acasă?* 482

123. **Tudose Roxana Mihaela,** *Little Minds, Big Ideas: Reimagining Kindergarten Teaching – experiențe și perspective dobândite în cadrul cursului Erasmus+* 484

124. **Țugulea Maricica-Nadia,** *Strategii practice de prevenire și combatere a bullying-ului în învățământul primar* 488

125. **Ungureanu Angelica-Mihaela,** *Studiu de specialitate –Gândirea creativă prin matematică* 493

126. **Uruc Daniel,** *Digitalizarea instruirii în domeniul mecanic: utilizarea simulatoarelor și a platformelor interactive în mentenanța automobilelor* 497

127. **Vinceler Anca ,** *Educația pentru toți* 500

128. **Vișan Grațiela,** *„Snowdrop Detectives: The First Breath of Spring” - diseminare proiect eTwinning* 503

129. **Vlădoiu Elena Florentin**, *Rolul experimentului în predarea Biologiei* 509

130. **Zbîrcea Ionela ,** *Texte și „pretexte” vegetale pentru abordări didactice interdisciplinare* 514

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

eTwinning – un cadru european pentru dezvoltarea deprinderilor de viață: experiența proiectului „SPECIAL STEPS TO INDEPENDENT LIVING”

Prof. Andrei Doina
Liceul Tehnologic Special pentru Copii cu Deficiențe Auditive Buzău

1. Context și argument

Pregătirea elevilor pentru o viață cât mai independentă reprezintă una dintre direcțiile esențiale ale educației contemporane. Dincolo de achizițiile academice, școala are responsabilitatea de a forma competențe practice, sociale și digitale care să faciliteze integrarea activă a elevilor în viața de zi cu zi. În învățământul special, acest obiectiv dobândește o importanță deosebită, deoarece procesul educațional trebuie adaptat permanent nevoilor, ritmului și particularităților fiecărui elev.

În acest context, eTwinning, componentă a programului Erasmus+, oferă un cadru modern de colaborare între școli din diferite țări europene, valorificând tehnologiile digitale pentru realizarea unor experiențe autentice de învățare. Participarea la proiecte internaționale stimulează motivația elevilor, încurajează comunicarea și cooperarea și creează contexte reale în care aceștia pot aplica ceea ce învață la clasă.

Proiectul „SPECIAL STEPS TO INDEPENDENT LIVING” a fost conceput tocmai pentru a răspunde acestor nevoi, propunând activități practice și colaborative care să contribuie la dezvoltarea deprinderilor de viață independentă. Îmbinând învățarea experiențială cu colaborarea europeană și utilizarea tehnologiilor digitale, proiectul a oferit elevilor oportunități de a-și consolida autonomia, încrederea în sine și competențele de comunicare, sociale și digitale.

2. Rolul programului Erasmus+ și al eTwinning în învățământul special

Programul Erasmus+ promovează cooperarea europeană, inovarea și incluziunea în educație, iar eTwinning oferă școlilor posibilitatea de a desfășura proiecte internaționale prin intermediul platformelor digitale, fără a fi necesară mobilitatea fizică. Această flexibilitate face

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

ca eTwinning să fie deosebit de valoros în învățământul special, unde activitățile pot fi adaptate nivelului și nevoilor fiecărui elev, asigurând în același timp participarea activă la o comunitate educațională europeană.

Pentru elevii cu deficiențe de auz, proiectele colaborative reprezintă contexte autentice de dezvoltare a comunicării, cooperării și rezolvării de probleme. Utilizarea tehnologiilor digitale facilitează accesul la învățare, stimulează implicarea și contribuie la creșterea autonomiei și a încrederii în propriile forțe. În același timp, cadrele didactice au oportunitatea de a face schimb de bune practici, de a crea resurse educaționale accesibile și de a integra instrumente digitale care sporesc motivația și participarea elevilor. Astfel, eTwinning devine un mediu educațional favorabil incluziunii și dezvoltării competențelor necesare învățării pe tot parcursul vieții.

3. Proiectul „SPECIAL STEPS TO INDEPENDENT LIVING”

Proiectul eTwinning „SPECIAL STEPS TO INDEPENDENT LIVING”, desfășurat în cadrul temei anuale eTwinning 2025-2026, „Skills for Life”, a reunit școli partenere din România și Turcia, având ca obiectiv dezvoltarea deprinderilor de viață independentă prin activități colaborative și experiențe de învățare relevante. În cadrul acestui proiect, elevii clasei a VII-a cu deficiențe de auz de la Liceul Tehnologic Special pentru Copii cu Deficiențe Auditive Buzău au participat la activități alături de colegii lor din școlile partenere.

Proiectul a fost construit în jurul unor situații apropiate de viața cotidiană a elevilor, încurajând comunicarea, colaborarea și asumarea responsabilităților prin activități practice și interactive. Integrarea instrumentelor digitale și colaborarea internațională au creat contexte autentice de învățare, în care elevii și-au dezvoltat competențele de comunicare, relaționare, utilizare a tehnologiei și autonomia personală, exersând deprinderi utile pentru viața de zi cu zi.

4. Obiective și abordare metodologică

Obiectivul principal al proiectului a fost dezvoltarea deprinderilor de viață independentă ale elevilor, prin activități practice și colaborative care să contribuie la creșterea autonomiei și la participarea activă în viața socială. În același timp, proiectul a urmărit dezvoltarea competențelor de comunicare, utilizarea responsabilă a tehnologiei, formarea unor comportamente sănătoase și responsabile, precum și cultivarea empatiei și a spiritului civic.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Activitățile au fost proiectate în acord cu principiile învățării centrate pe elev, ale educației incluzive și ale învățării prin experiență. Au fost utilizate metode precum învățarea prin proiecte, activitățile colaborative, jocul de rol, conversația dirijată, exercițiile practice și jocurile educaționale digitale, toate adaptate particularităților de comunicare și ritmului de învățare al elevilor cu deficiențe de auz. Monitorizarea permanentă a progresului și evaluarea formativă au permis adaptarea activităților la nevoile fiecărui elev și asigurarea participării active a tuturor.

5. Activități reprezentative ale proiectului

Proiectul „SPECIAL STEPS TO INDEPENDENT LIVING" a îmbinat învățarea practică, colaborarea internațională și utilizarea tehnologiilor digitale prin activități menite să dezvolte competențe esențiale pentru viața de zi cu zi.

Primele activități, „Students' Introductions" și „School, City, Country and Flag Presentation", au facilitat cunoașterea participanților și a școlilor partenere. Elevii și-au creat avatare și prezentări digitale prin care și-au prezentat identitatea, școala și comunitatea, dezvoltându-și competențele de comunicare, încrederea în sine și deschiderea către diversitatea culturală.

Spiritul creativ și colaborarea au fost stimulate prin „The Logo Design Process" și „Choosing the Project Logo". Elevii au realizat propuneri originale pentru sigla proiectului și au participat la procesul internațional de votare, învățând să își argumenteze opțiunile, să respecte opiniile celorlalți și să contribuie la luarea unei decizii comune.

Formarea deprinderilor necesare vieții independente a reprezentat una dintre direcțiile centrale ale proiectului. Activitatea „Daily Life Skills: Basic Hygiene and Table Manners" a consolidat reguli de igienă personală și comportament adecvat la masă, iar „Smart Shopping: Spend Wisely, Choose Wisely" a creat contexte autentice în care elevii au exersat luarea deciziilor privind cumpărăturile, gestionarea banilor și alegerea responsabilă a produselor. Prin „Moving Story Activity: Acting Out Everyday Situations", completată de exerciții interactive realizate în Wordwall, elevii și-au dezvoltat exprimarea, colaborarea și capacitatea de a transpune în practică situații din viața cotidiană.

Competențele digitale au fost dezvoltate prin activitatea „I Code Myself!", care i-a familiarizat pe elevi cu noțiuni introductive de programare, precum și prin „Click Smart:

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Developing Digital Skills for Safe Internet Use”, unde aceștia au învățat reguli privind utilizarea sigură și responsabilă a internetului prin materiale video și jocuri educaționale interactive.

Educația pentru protecția mediului a fost abordată prin activitățile „Green Skills in Action” și „Water Matters: Protecting Our Future”. Elevii au descoperit etapele dezvoltării plantelor, au participat la plantarea și îngrijirea florilor și au conștientizat importanța protejării resurselor de apă prin provocări realizate în LearningApps și prin crearea unor postere digitale.

O atenție deosebită a fost acordată dezvoltării socio-emoționale și responsabilității civice. Activitățile „Exploring Well-Being at School”, „Social and Emotional Learning (SEL): Feelings in Action” și „Small Actions, Big Impact” au oferit elevilor oportunitatea de a identifica și exprima emoții, de a manifesta empatie, de a încuraja comportamente pozitive și de a înțelege impactul gesturilor responsabile asupra comunității și mediului. Proiectul s-a încheiat prin activitatea „Code, Connect, Celebrate Europe”, care a evidențiat rezultatele colaborării internaționale și valorile europene promovate pe parcursul întregului proiect.

6. Instrumente digitale utilizate

Tehnologiile digitale au avut un rol esențial în desfășurarea și valorificarea activităților proiectului, contribuind la creșterea motivației, a participării și a accesibilității procesului educațional. Platforma TwinSpace a reprezentat principalul spațiu de colaborare și comunicare între școlile partenere, precum și locul în care au fost publicate activitățile și produsele finale ale proiectului. Padlet a fost utilizat pentru organizarea și diseminarea materialelor realizate de participanți.

Crearea prezentărilor, posterelor și a altor materiale vizuale a fost realizată cu ajutorul aplicațiilor Canva și Gamma, iar instrumentele Wordwall, LearningApps și Liveworksheets au transformat exercițiile de consolidare și evaluare în activități interactive și atractive. Mentimeter a fost folosit pentru colectarea opiniilor și implicarea elevilor în timpul activităților, iar Google Forms pentru aplicarea chestionarelor inițiale și finale. De asemenea, instrumentele bazate pe inteligență artificială au fost utilizate pentru realizarea avatarurilor și a unor resurse vizuale personalizate, contribuind la creșterea interesului și implicării elevilor în activitățile proiectului.

7. Rezultate și impact asupra elevilor cu deficiențe de auz

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Participarea la proiect a avut un impact pozitiv asupra dezvoltării personale, sociale și educaționale a elevilor. Activitățile practice au facilitat transferul cunoștințelor în contexte reale de viață, contribuind la formarea autonomiei, a responsabilității și a încrederii în propriile capacități. Colaborarea cu partenerii din Turcia a reprezentat o experiență valoroasă, care a stimulat motivația pentru învățare și a oferit elevilor oportunitatea de a comunica și de a desfășura activități comune într-un context internațional.

Pe parcursul proiectului, elevii și-au dezvoltat competențele de comunicare și relaționare, și-au consolidat abilitățile digitale și au învățat să utilizeze tehnologia într-un mod responsabil și sigur. Activitățile dedicate protecției mediului, stării de bine și responsabilității sociale au contribuit la dezvoltarea empatiei, a autocunoașterii și a spiritului civic. Adaptarea resurselor educaționale, utilizarea suporturilor vizuale și abordarea diferențiată au asigurat accesibilitatea tuturor activităților, permițând fiecărui elev să participe activ și să își valorifice potențialul. Proiectul a demonstrat că învățarea experiențială, susținută de colaborarea europeană și de tehnologiile digitale, poate contribui în mod semnificativ la dezvoltarea deprinderilor necesare unei vieți cât mai independente.

8. Concluzii

Proiectul eTwinning „SPECIAL STEPS TO INDEPENDENT LIVING” evidențiază valoarea colaborării europene în dezvoltarea unei educații incluzive și orientate spre formarea deprinderilor de viață. Îmbinarea activităților practice cu utilizarea tehnologiilor digitale și colaborarea dintre școlile partenere a oferit elevilor experiențe autentice de învățare, adaptate nevoilor lor educaționale.

Participarea la proiect a favorizat dezvoltarea competențelor de comunicare, sociale și digitale, a responsabilității și a autonomiei personale, contribuind totodată la creșterea încrederii în sine și a motivației pentru învățare. Rezultatele obținute confirmă faptul că eTwinning, ca parte a programului Erasmus+, reprezintă un cadru educațional eficient pentru promovarea incluziunii, a cooperării internaționale și a învățării pe tot parcursul vieții, oferind elevilor cu cerințe educaționale speciale oportunități reale de dezvoltare personală și pregătire pentru o viață independentă.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Strategii didactice inovative pentru predarea limbii engleze în învățământul liceal (Studiu de specialitate)

Prof. Andrei Elena
Colegiul Economic „Regele Mihai I” Buzău

Introducere

Schimbările rapide ale societății contemporane, dezvoltarea tehnologiei și nevoia permanentă de adaptare la realitățile globale impun reconsiderarea modului în care se desfășoară procesul educațional. În predarea limbii engleze, aceste transformări sunt și mai evidente, deoarece elevii trăiesc într-o lume digitalizată, în care limba engleză este omniprezentă în mass-media, mediul online și comunicarea profesională.

În acest context, profesorul de limba engleză are misiunea de a crea un mediu de învățare autentic, dinamic și relevant pentru elevi, care să îmbine inovația didactică cu dezvoltarea competențelor comunicative. Strategiile didactice inovative contribuie la stimularea motivației, la formarea gândirii critice și la cultivarea creativității, transformând ora de engleză într-un spațiu al dialogului, al colaborării și al descoperirii personale.

1. Conceptul de inovație didactică în predarea limbii engleze

Inovația didactică presupune introducerea unor metode, procedee și tehnici moderne, care încurajează participarea activă a elevului și îl transformă într-un partener de învățare. Scopul nu este doar transmiterea de cunoștințe, ci formarea de competențe – lingvistice, cognitive, digitale și socio-emoționale – care să îi permită elevului să comunice eficient și responsabil în contexte diverse.

În predarea limbii engleze, inovația se manifestă prin:

- folosirea resurselor multimedia și a instrumentelor digitale interactive;
- aplicarea metodelor centrate pe elev (proiecte, colaborare, dezbatere);
- integrarea competențelor transversale – gândire critică, creativitate, empatie;
- valorificarea experiențelor de viață ale elevilor și a intereselor lor reale.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Profesorul modern nu se limitează la manual, ci construiește lecții personalizate, conectate la actualitate, folosind resurse autentice – videoclipuri, articole, reclame, interviuri sau jocuri educaționale.

2. Strategii didactice inovative în predarea limbii engleze

2.1. Învățarea prin proiecte (Project-Based Learning)

Această strategie îi implică pe elevi în activități practice și creative, care au ca scop final un produs concret: o prezentare, un afiș, un blog, o campanie socială sau un videoclip tematic.

De exemplu, elevii pot realiza un proiect intitulat "My Dream Career", în care trebuie să cerceteze o profesie, să scrie o descriere în limba engleză și să prezinte concluziile colegilor. Astfel, se dezvoltă competențele de comunicare, gândire critică, colaborare și utilizare a limbii în contexte reale.

Rolul profesorului este acela de facilitator, care oferă ghidaj, sprijin și feedback, fără a domina procesul. În plus, învățarea prin proiecte sprijină incluziunea, deoarece fiecare elev poate contribui în funcție de propriile abilități (scriere, desen, editare, prezentare etc.).

2.2. Flipped Classroom (Clasa inversată)

Modelul Flipped Classroom presupune ca elevii să studieze acasă conținuturile teoretice – prin videoclipuri, prezentări interactive sau materiale digitale – iar la clasă să se desfășoare activități aplicative: jocuri de rol, exerciții de conversație, dezbateri sau scrieri colaborative.

Această strategie crește autonomia elevilor și optimizează timpul de la clasă pentru activități practice. Profesorul devine ghid și consilier, concentrându-se pe elevii care au nevoie de sprijin suplimentar.

Un exemplu concret: înainte de o lecție despre Past Tenses, elevii vizionează un videoclip explicativ acasă, iar la clasă lucrează în perechi pentru a crea scurte povești sau dialoguri care folosesc timpurile respective.

2.3. Învățarea prin colaborare (Collaborative Learning)

Învățarea colaborativă are la bază ideea că elevii pot învăța unii de la alții, prin interacțiune și sprijin reciproc. Într-o clasă de limba engleză, activitățile pot include Think-Pair-Share, Jigsaw Reading sau Team Debate.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Aceste tehnici îi ajută pe elevi să comunice, să asculte activ și să construiască împreună sensul unui text. În același timp, se dezvoltă abilități esențiale pentru viața profesională: munca în echipă, empatia, negocierea și responsabilitatea.

2.4. Gamificarea procesului de învățare

Gamificarea reprezintă integrarea elementelor de joc în activitatea didactică. Prin Kahoot, Quizizz, Wordwall sau Educandy, profesorul poate transforma evaluarea sau recapitularea într-o competiție amuzantă, în care fiecare elev participă cu entuziasm.

Scopul nu este doar crearea unei atmosfere plăcute, ci stimularea motivației intrinseci și a dorinței de progres. Elevii primesc feedback instant, iar profesorul are o imagine clară asupra nivelului de înțelegere.

2.5. Învățarea prin descoperire (Discovery Learning)

Această strategie stimulează gândirea logică și autonomia. În loc să ofere direct regulile gramaticale, profesorul le propune elevilor exemple concrete, din care aceștia deduc singuri regulile de formare și utilizare.

De exemplu, la lecția despre Comparative and Superlative Adjectives, elevii pot analiza o listă de propoziții și pot formula singuri regula de construire a comparației. Această metodă dezvoltă gândirea critică și consolidarea durabilă a cunoștințelor.

3. Evaluarea inovativă a competențelor de limba engleză

Evaluarea modernă trebuie să fie un proces formativ, nu doar un instrument de măsurare. Ea urmărește progresul, implicarea și capacitatea elevului de a aplica cunoștințele în contexte reale.

Formele de evaluare inovative includ:

- portofoliul elevului, care conține lucrări scrise, reflecții și proiecte personale;
- evaluarea digitală, prin platforme interactive care oferă feedback imediat;
- autoevaluarea și interevaluarea, care cultivă conștientizarea propriului proces de învățare;
- rubricile descriptive, care clarifică așteptările și sprijină autoîmbunătățirea.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

De asemenea, evaluarea incluzivă presupune adaptarea sarcinilor la nivelul fiecărui elev, recunoașterea progresului individual și valorizarea efortului. Astfel, evaluarea devine un instrument de învățare, nu de excludere.

4. Rolul profesorului și impactul strategiilor inovative

Profesorul de limba engleză devine un arhitect al învățării moderne – creează contexte autentice, integrează tehnologia, valorifică diversitatea și promovează reflecția.

Aplicarea strategiilor inovative are un impact semnificativ asupra climatului clasei:

- crește motivația și interesul elevilor;
- stimulează colaborarea și respectul reciproc;
- dezvoltă competențele transversale;
- creează o atmosferă pozitivă și incluzivă.

În liceele tehnologice, unde elevii pot manifesta uneori dezinteres pentru disciplinele teoretice, metodele inovative pot transforma ora de engleză într-o experiență atractivă și relevantă pentru viața reală.

Concluzii

Predarea limbii engleze în învățământul liceal presupune o abordare flexibilă, creativă și empatică, care să răspundă nevoilor actuale ale elevilor. Strategiile didactice inovative – bazate pe colaborare, proiecte, joc, tehnologie și reflecție – contribuie la formarea unor tineri capabili să comunice eficient, să gândească critic și să se adapteze la societatea globală.

Inovația nu este un scop în sine, ci un mijloc prin care procesul educațional devine mai autentic, mai incluziv și mai uman. Profesorul de engleză are misiunea de a inspira, de a crea punți între culturi și de a transforma învățarea limbii într-o experiență de viață.

Bibliografie

1. Bocoș, Mușata-Dacia, *Instruire interactivă*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002

2. Harmer, Jeremy, *The Practice of English Language Teaching*, Addison Wesley Publishing Company, 2011

3. Vizental, Adriana, *Metodica predării limbii engleze*, Editura Polirom, Iași, 2012

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Diseminarea proiectului e-Twinning „Laboratory Adventure”
-articol de specialitate-

Prof.educație timpurie: Andrei Florentina,
Prof.educație timpurie: Ghioculescu Denisa,
Liceul De Arte „Victor Giuleanu„/G.P.P. Nord 2, Rm.Vâlcea, jud. Vâlcea

În cadrul proiectului **„Laboratory Adventure”**, ne-am propus să oferim copiilor un mediu de învățare activ, în care fiecare elev să fie implicat în toate etapele procesului educațional. Această abordare a asigurat menținerea unui nivel ridicat de motivație și entuziasm pentru învățare, transformând activitățile de știință în experiențe captivante și interactive.

Unul dintre obiectivele principale ale proiectului a fost dezvoltarea curiozității și a dorinței de explorare. Copiii au participat activ la procesul de învățare, descoperind informații prin acțiune, experiment și investigație. Prin metode de învățare bazate pe explorare și descoperire, aceștia au avut ocazia să experimenteze bucuria cercetării și să înțeleagă fenomenele din jurul lor într-un mod practic și atractiv. Totodată, activitățile desfășurate în echipă au contribuit la dezvoltarea spiritului de colaborare, a comunicării și a responsabilității.

Proiectul **„Laboratory Adventure”** a demonstrat că știința poate deveni o adevărată aventură a cunoașterii, în care copiii învață prin joc, experiment și cooperare. Experimentele realizate au stimulat creativitatea, gândirea logică și capacitatea de rezolvare a problemelor, iar fiecare activitate a reprezentat o oportunitate de a descoperi lumea într-un mod atractiv și accesibil.

Prin participarea la activitățile proiectului, copiii și-au dezvoltat numeroase competențe esențiale pentru formarea lor:

- Gândirea critică și spiritul de observație, prin formularea de ipoteze, realizarea experimentelor și interpretarea rezultatelor.
- Abilitățile de comunicare și colaborare, prin activități desfășurate în echipă și prezentarea propriilor descoperiri.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- Încrederea în sine, învățând că încercările și greșelile fac parte din procesul de învățare.
- Curiozitatea și dorința de explorare, dezvoltând interesul pentru știință și pentru învățarea prin experiență.

Rezultatele proiectului au fost promovate prin diverse activități de diseminare, cu scopul de a împărtăși bunele practici și de a inspira alți profesori.

Activitățile de diseminare au inclus:

· publicarea activităților și a rezultatelor proiectului pe platforme educaționale și în comunități dedicate cadrelor didactice;

· realizarea de portofolii digitale și materiale informative care au prezentat experimentele și produsele finale;

· organizarea unor activități demonstrative și expoziții în cadrul grădiniței, cu implicarea părinților și a comunității locale;

· prezentarea proiectului în cadrul cercurilor pedagogice și al întâlnirilor metodice, pentru promovarea metodelor moderne de predare bazate pe experiment și investigație.

Diseminarea reprezintă o etapă esențială în cadrul oricărui proiect educațional, deoarece permite valorificarea rezultatelor obținute și extinderea impactului acestora asupra comunității educaționale.

Prin promovarea proiectului **„Laboratory Adventure”**, am urmărit:

- împărtășirea experiențelor și a bunelor practici cu alți profesori;
- încurajarea utilizării metodelor de învățare prin experiment și investigație în educația timpurie;
- consolidarea colaborării dintre școală, familie și comunitate;
- dezvoltarea unor noi parteneriate educaționale la nivel național și internațional.

Experiența acumulată în cadrul acestui proiect demonstrează că învățarea prin experiment transformă copiii în participanți activi la propria formare, iar diseminarea rezultatelor contribuie la dezvoltarea unei comunități educaționale deschise, colaborative și orientate spre inovare. Astfel, **„Laboratory Adventure”** nu a reprezentat doar un proiect de succes, ci și o

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

sursă de inspirație pentru cadrele didactice interesate să promoveze metode moderne și atractive de învățare.

De asemenea, profesorii au avut un rol important în documentarea și diseminarea rezultatelor proiectului, prin realizarea de materiale digitale, prezentări, articole și participarea la întâlniri metodice, cercuri pedagogice și comunități profesionale. Astfel, experiența dobândită în cadrul proiectului a fost valorificată și transferată către alți colegi interesați de implementarea unor activități experimentale în procesul instructiv-educativ.

Colaborarea dintre cadrele didactice participante a consolidat cultura organizațională a școlii, a încurajat învățarea reciprocă și a creat premisele dezvoltării unor noi parteneriate educaționale. Cercetările din domeniul educației arată că implicarea profesorilor în proiecte colaborative și în diseminarea experiențelor contribuie atât la dezvoltarea profesională continuă, cât și la creșterea calității actului educațional și la adoptarea mai rapidă a practicilor inovatoare în școli.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Tendințe și provocări postmoderne în managementul școlii

Andrei Minodora-Violeta
Liceul Teoretic ”Brâncoveanu Vodă”, Orașul Urlați

Școala pentru a fi eficientă și de succes trebuie să ia în considerare următoarele elemente care pot contribui la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ și la atingerea rezultatelor așteptate. Iată câteva dintre acestea:

- Concentrare pe elev, elevul este centrul întregului proces educațional. Școala trebuie să se concentreze asupra nevoilor și intereselor elevilor, asigurându-le oportunități egale de învățare și dezvoltare personală. Prin concentrarea pe nevoile și interesele elevilor și prin furnizarea unui program de învățare prin lectură, școala va contribui la creșterea performanțelor academice ale elevilor. Învățarea devine mai interactivă, participativă și personalizată, permițând elevilor să-și dezvolte creativitatea și gândirea critică.
- Integrarea tehnologiei în procesul educațional poate facilita accesul la informații și resurse diversificate, susținând învățarea activă și colaborativă.

Utilizarea platformelor de învățare online, instrumentelor interactive și aplicațiilor educaționale poate spori interesul și implicarea elevilor în procesul de învățare.

- Calitatea învățământului, care să încurajeze gândirea critică, creativitatea și abilitățile de rezolvare a problemelor la elevi. În acest sens, revizuirea curriculumului, metodele de predare și evaluare trebuie să fie riguroase și să satisfacă nevoile individuale ale elevilor.
- În loc să se concentreze doar pe procese și proceduri, să se axeze pe măsurarea și evaluarea rezultatelor obținute de elevi, într-un mod cuantificabil și veritabil utilizând evaluări și teste relevante.
- Procese bine definite și standardizate, care să includă stabilirea clară a obiectivelor

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

educaționale, planificarea și organizarea eficientă a activităților și implementarea unui sistem de monitorizare și evaluare a performanțelor. Școala va deveni mai eficientă în utilizarea resurselor și în gestionarea activităților. Monitorizarea și evaluarea constantă vor identifica și elimina ineficiențele, conducând la utilizarea optimă a resurselor disponibile.

❖ Învățare continuă și dezvoltare profesională a personalul școlii, cadrele didactice și personalul de conducere, au mare nevoie să participe la cursuri de dezvoltare profesională adaptate la nevoile lor. Prin îmbunătățirea continuă a abilităților și competențelor TIC, aceștia vor contribui la creșterea calității educației oferite (proiectul CRED și măsurile din cadrul PNRR).

Prin promovarea învățării continue și a dezvoltării profesionale, școala va sprijini creșterea și îmbunătățirea competențelor de predare la elevii cu nevoi speciale. Acest lucru va avea un impact pozitiv asupra calității actului educațional și va contribui la îmbunătățirea experienței de învățare a elevilor.

❖ Cooperare și colaborare între toți membrii școlii sunt esențiale pentru obținerea succesului. Astfel, colaborarea între cadrele didactice, între cadrele didactice și personalul de conducere, colaborarea cu părinții și cu comunitatea poate spori calitatea în procesul educațional.

Prin cooperare și colaborare se va crea un climat școlar pozitiv și propice învățării, elevii vor simți că sunt sprijiniți și încurajați în dezvoltarea lor, iar părinții vor avea încredere în abilitatea școlii de a oferi o educație de calitate.

❖ Luarea deciziilor bazate pe date științifice și informații obiective, prin utilizarea sistemelor de monitorizare și evaluare, precum și colectarea și analiza datelor relevante, facilitează procesul decizional și contribuie la îmbunătățirea continuă a performanței școlii. O unitate școlară va dezvolta o relație puternică și de încredere cu comunitatea. Transparența, comunicarea eficientă și implicarea părinților și comunității vor consolida legăturile dintre școală și comunitate și vor spori susținerea și participarea acestora în activitățile școlii.

❖ Feedback-ul constant și evaluarea continuă sunt esențiale pentru a monitoriza

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

progresul elevilor și a identifica eventualele nevoi de îmbunătățire. Prin oferirea de feedback constructiv și oportun, se stimulează implicarea activă a elevilor în procesul de învățare și se încurajează dezvoltarea continuă a abilităților și cunoștințelor lor.

Aceste elemente pot servi drept ghiduri pentru unitățile de învățământ preuniversitar în eforturile lor de a atinge standarde ridicate de calitate și de a asigura o educație de calitate pentru elev.

Într-o lume în schimbare rapidă, școlile trebuie să promoveze o învățare conștientă și activă, orientată spre cercetarea științifică și spre valorile și practicile unei societăți democratice. Misiunea sa este de a oferi o educație de calitate, centrată pe elev, oferind educație generală și formare profesională într-un climat care încurajează elevii să urmeze un traseu educațional care să se potrivească aptitudinilor și intereselor lor.

Politica educațională propusă este în deplină concordanță cu politica educațională națională, în care educația este o prioritate națională, nu subordonată partidului care preia puterea, ci în slujba educației, pentru ca tinerii să devină cetățeni europeni care să se poată integra într-o societate dinamică, imprevizibilă și în spații transnaționale.

Școlile trebuie să își aloce resursele cu înțelepciune pentru a fi durabile și pentru a le oferi elevilor experiența de a trăi într-un mediu durabil. Ele trebuie să fie catalizatori pentru schimbările necesare în societate, iar absolvenții lor trebuie să fiei instrumente care să permită transformarea societății în ansamblu spre o dezvoltare durabilă.

Propunerile care să contribuie la îmbunătățirea calității educației în învățământul preuniversitar și să pregătească elevii pentru lumea actuală și viitoare sunt subliniate în cele ce urmează:

- **Personalizarea învățării**

- Promovarea unui proces de învățare adaptat nevoilor și ritmurilor individuale ale elevilor.
- Utilizarea tehnologiilor digitale, evaluarea formativă și proiectele de cercetare pot contribui la personalizarea experienței de învățare.

- **Învățarea bazată pe competențe**

- Înlocuirea unui accent exclusiv pe cunoștințe cu dezvoltarea competențelor – cheie, cum

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

ar fi gândirea critică, comunicarea, colaborarea și rezolvarea problemelor. Curriculumul ar trebui să se concentreze pe aplicarea practică a cunoștințelor și abilităților în contexte relevante pentru viața reală.

Integrarea tehnologiei în educație

- Utilizarea tehnologiei digitale în procesul de învățare poate spori angajamentul elevilor și le poate oferi oportunități de explorare și descoperire. Utilizarea tabletelor, calculatoarelor, aplicațiilor și platformelor online (platforma SIIIR) pot facilita accesul la resurse educaționale și pot stimula creativitatea și colaborarea, mai ales reducerea părăsirii timpurii a școlii..

Evaluarea autentică a performanțelor elevilor

- Promovarea unei evaluări care măsoară competențele și abilitățile reale ale elevilor în contexte autentice. Evaluarea formativă, portofoliile de lucru și proiectele practice pot oferi o imagine mai completă a progresului și dezvoltării elevilor.

Dezvoltarea abilităților socio-emoționale

- Acordarea unei atenții sporite dezvoltării abilităților socio – emoționale ale elevilor, cum ar fi empatia, gestionarea emoțiilor, comunicarea eficientă și luarea de decizii responsabile. Aceste abilități sunt esențiale pentru succesul personal și profesional al elevilor.

Învățarea activă și experiențială

- Încurajarea elevilor să participe activ la procesul de învățare prin intermediul activităților practice, experimentelor, jocurilor de rol și colaborării în echipe. Astfel de abordări stimulează gândirea critică, creativitatea și rezolvarea problemelor.

Dezvoltarea parteneriatelor cu comunitatea

- Crearea și întreținerea unor parteneriate solide cu organizații și instituții din comunitate pot oferi elevilor oportunități de învățare în afara claselor, îmbogățind astfel experiența lor educațională.

Formarea continuă a cadrelor didactice

- Susținerea și promovarea formării continue a cadrelor didactice (personalul didactic și didactic auxiliar) pentru a se adapta la noile tendințe și metodologii în educație (acces gratuit la programe de formare).

Abordarea incluzivă și diversificată

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- Asigurarea accesului la educație pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor individuale sau de nevoi speciale. Promovarea diversității și incluziunii în cadrul comunității școlare poate crea un mediu pozitiv și stimulant pentru toți elevii.

Dezvoltarea abilităților de gândire critică și creativă

- Integrarea în curriculum a activităților care încurajează elevii să gândească critic, să exploreze idei noi și să își dezvolte creativitatea. Aceasta poate include provocări și probleme complexe, brainstorming, proiecte de cercetare și dezbateri.

Orientarea către rezultate și aplicabilitatea practică

- Concentrarea pe obținerea de rezultate tangibile și pe aplicarea cunoștințelor și abilităților în situații reale. Astfel, elevii vor fi pregătiți să-și utilizeze cunoștințele în viața de zi cu zi și în cariera lor viitoare.

Dezvoltarea competențelor digitale

- Integrarea educației digitale în curriculum și asigurarea că elevii dobândesc abilități și competențe digitale relevante pentru lumea actuală și viitoare. Aceasta include utilizarea instrumentelor și platformelor digitale, alfabetizarea digitală și siguranța online.

Promovarea învățării pe tot parcursul vieții

- Încurajarea elevilor să fie în permanență deschiși către învățare și dezvoltare personală continuă. Aceasta poate fi realizată prin încurajarea participării la activități extracurriculare, cursuri opționale și programe de învățare online.

Integrarea educației financiare

- Oferirea de educație financiară pentru elevi, astfel încât aceștia să înțeleagă concepte precum economisirea, gestionarea banilor, investițiile și planificarea financiară. Aceasta îi va pregăti pentru responsabilitatea financiară în viața de adult.

Monitorizarea și evaluarea sistematică

- Implementarea unui sistem de monitorizare și evaluare constantă a calității educației, pentru a identifica punctele tari și slabe și pentru a permite ajustarea continuă a strategiilor și practicilor de învățare.

Deceniul pentru educație durabilă, 2020-2030, este o oportunitate pentru știință și educație de a se exprima.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Dezvoltarea durabilă este o paradigmă bazată pe etică și educație, care urmărește să dezvolte capacitatea elevilor de a reflecta asupra acțiunilor lor, luând în considerare impactul lor social, cultural, economic și de mediu, actual și viitor. Această educație trebuie să devină parte integrantă a calității educației, inerentă conceptului de învățare pe tot parcursul vieții. Sunt necesare schimbări fundamentale în ceea ce privește rolul educației în dezvoltarea globală. Mai mult ca oricând, educația are responsabilitatea de a-și adapta viteza la provocările și aspirațiile secolului al XXI-lea.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Empatia și voluntariatul — pârghii ale incluziunii în mediul educațional

prof. Antoce Aida-Mihaela

Școala Profesională Mogoșești-Iași

Rezumat. *Articolul analizează empatia și voluntariatul ca resurse pedagogice pentru construirea unui climat școlar incluziv, capabil să valorizeze diversitatea elevilor. Pornind de la definirea celor două concepte, lucrarea examinează relația lor funcțională, impactul asupra coeziunii comunitare și repere metodologice pentru cultivarea lor la vârsta școlară. Concluzia susține că empatia și voluntariatul, cultivate sistematic în școală, reduc marginalizarea, previn fenomenul de bullying și contribuie la o cultură educațională a diversității asumate.*

Cuvinte-cheie: *empatie, voluntariat, incluziune, diversitate, educație, comunitate școlară*

1. Introducere

Empatia și voluntariatul sunt două valori fundamentale în formarea caracterului uman și în construcția unei societăți echitabile și solidare. În contextul educațional, aceste calități contribuie esențial la modelarea comportamentului moral al elevilor, la consolidarea relațiilor colegiale și la crearea unui climat școlar pozitiv, deschis diferenței. Într-o clasă de elevi tot mai eterogenă din punct de vedere social, cultural sau al nevoilor de învățare, empatia și voluntariatul devin instrumente concrete prin care școala poate transforma diversitatea dintr-o sursă potențială de excludere într-o resursă de coeziune. Lucrarea de față explorează rolul acestor două valori ca instrumente de incluziune și de succes educațional, cu accent pe mediul școlar și pe practicile care pot fi transferate în activitatea didactică curentă.

2. Empatia: definiție și rol în educația incluzivă

Empatia este capacitatea de a înțelege și de a simți ceea ce trăiește o altă persoană, fie că este vorba despre emoții, sentimente sau perspective. Procesul nu presupune doar o înțelegere intelectuală, ci și o componentă afectivă — o participare emoțională la stările celuilalt —, ceea ce o face esențială în construirea unor relații interpersonale sănătoase și în dezvoltarea receptivității față de nevoile celor din jur (Goleman, 1995).

La nivel social, empatia favorizează coeziunea și armonia în cadrul grupurilor, iar

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

cercetările arată că persoanele empatice sunt mai predispuse să se implice în activități de ajutor reciproc, inclusiv voluntariat (Baron-Cohen, 2011). În școală, empatia se manifestă prin recunoașterea diversității elevilor — a emoțiilor, a ritmurilor de învățare, a background-urilor culturale sau socio-economice — și prin reacții didactice adecvate. Cadrele didactice empatice identifică mai ușor dificultățile elevilor, inclusiv pe cele emoționale sau legate de învățare, și își adaptează metodele pentru a-i susține pe cei aflați la marginea grupului.

Exemplu didactic: un elev retras, marginalizat de colegi, este integrat într-o activitate de echipă printr-un joc de rol care îi valorifică punctele forte. Astfel, clasa dezvoltă empatie față de dificultățile lui, iar cadrul didactic contribuie la formarea unei atitudini incluzive la nivelul întregului colectiv.

3. Voluntariatul: definiție și beneficii

Voluntariatul reprezintă activitatea desfășurată de o persoană din proprie voință, fără remunerație, pentru a contribui la bunăstarea altora sau la susținerea unei cauze comune. El poate lua forme diverse — de la sprijinirea unei persoane aflate în dificultate, până la participarea la proiecte educaționale sau ecologice — și aduce beneficii atât celor ajutați, cât și voluntarului însuși (Brudney, 1990).

Integrat în proiecte educative și extracurriculare, voluntariatul cultivă responsabilitatea socială și spiritul civic. Exemplu practic: într-o școală din Cluj, elevii clasei a VI-a au organizat un târg de Crăciun, iar fondurile strânse au fost donate unei familii cu venituri reduse, acțiunea fiind însoțită de momente de reflecție despre solidaritate și despre nevoile celorlalți.

Printre beneficiile voluntariatului se numără:

- Dezvoltarea abilităților personale și profesionale — ocazia de a învăța abilități noi, de a exersa leadershipul și de a acumula experiență relevantă.
- Îmbunătățirea relațiilor interpersonale — interacțiunea cu oameni din medii și culturi diferite lărgește orizontul social și cultural al voluntarului.
- Satisfacția personală — sentimentul de împlinire generat de contribuția la o cauză nobilă.
- Creșterea sentimentului de apartenență — consolidarea relațiilor dintre membrii unei

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

comunități sau organizații.

4. Relația dintre empatie și voluntariat

Empatia și voluntariatul sunt profund interconectate: în numeroase cazuri, empatia este motorul care determină o persoană să devină voluntară. Un voluntar empatic este mai sensibil la nevoile celor pe care îi sprijină și înțelege mai profund impactul propriului ajutor, ceea ce îmbunătățește calitatea intervenției, permițându-i să o adapteze la nevoile reale ale persoanei ajutate.

Reciproc, implicarea într-un program de voluntariat consolidează abilitățile empatice: experiența directă de a te pune „în locul altuia" facilitează înțelegerea circumstanțelor și dificultăților persoanelor vulnerabile și generează răspunsuri comportamentale adecvate acestei înțelegeri.

5. Contribuția empatiei și voluntariatului la incluziune și diversitate

Empatia și voluntariatul au un impact semnificativ asupra comunităților, contribuind la crearea unui mediu mai unit și mai sprijinitor. Acolo unde membrii unei comunități sunt empatici și dispuși să ofere ajutor, crește coeziunea socială și încrederea dintre indivizi, iar comunitatea devine mai rezistentă în fața dificultăților și mai capabilă să se sprijine reciproc în momente de criză. În timpul unei catastrofe naturale, de exemplu, voluntarii cu o capacitate ridicată de empatie sunt esențiali pentru un răspuns eficient, ilustrând o solidaritate la scară largă în care fiecare contribuie potrivit resurselor și abilităților proprii.

Transpuse la nivelul școlii, aceste mecanisme susțin direct incluziunea: elevii care aparțin unor grupuri minoritare, care au dizabilități, dificultăți de învățare sau un statut socio-economic vulnerabil beneficiază de pe urma unui climat în care empatia și voluntariatul sunt valorizate ca norme de grup, nu ca excepții individuale. Diversitatea încetează astfel să mai fie percepută ca o dificultate de gestionat și devine o resursă pedagogică, valorificată prin cooperare, prin proiecte comune și prin recunoașterea reciprocă a nevoilor. Impactul educațional al acestei abordări se reflectă în:

- creșterea motivației interne a elevilor de a învăța;
- îmbunătățirea comportamentului în clasă și a climatului de grup;
- prevenirea fenomenului de bullying și a marginalizării elevilor diferiți;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- stimularea gândirii critice și reflexive asupra propriilor atitudini față de diversitate.

6. Repere metodologice pentru formarea empatiei și a spiritului civic la elevi

Formarea empatiei la vârsta școlară beneficiază de explicații accesibile, ancorate în experiența cotidiană a copiilor. Empatia poate fi introdusă prin analogia „a te pune în locul celuilalt”: recunoașterea faptului că un coleg retras la pauză se simte trist și apropierea de el, sau sprijinirea unui copil căzut, în loc de a-l ignora ori a râde de el, sunt situații concrete prin care elevii deprind exercițiul înțelegerii emoțiilor altora. Voluntariatul, la rândul lui, poate fi explicat drept „a oferi o mână de ajutor pentru că îți pasă”, fără a aștepta o recompensă: strângerea jucăriilor din parc, sprijinirea unui coleg mai mic la teme, participarea la o acțiune de plantare de copaci sau o vizită la un centru pentru persoane vârstnice sunt exemple prin care copiii experimentează direct sensul acestui concept.

Din punct de vedere metodologic, se recomandă combinarea mai multor tipuri de activități: jocuri de rol în care elevii își imaginează perspectiva altei persoane; discuții structurate despre emoții, în care copiii sunt încurajați să își exprime propriile trăiri și să le recunoască pe ale colegilor; proiecte de grup prin care clasa organizează mici acțiuni de voluntariat în școală sau în comunitate; vizite la centre sociale sau adăposturi pentru animale, însoțite de activități simple de sprijin. Eficiența acestor demersuri crește atunci când exemplele sunt adaptate vârstei și nivelului de înțelegere al elevilor, iar cadrul didactic încurajează formularea de întrebări și exprimarea liberă a propriilor idei, subliniind constant legătura dintre empatie și acțiune: empatia ajută la înțelegerea nevoilor celorlalți, iar voluntariatul transformă această înțelegere în sprijin concret.

7. Concluzii

Empatia și voluntariatul sunt două elemente-cheie care contribuie la dezvoltarea unei societăți mai umane și mai sprijinitoare. Empatia, ca abilitate de a înțelege și simți suferința altora, motivează individul să participe la activități de voluntariat și să ofere ajutor celor aflați în nevoie; voluntariatul, la rândul său, întărește sentimentul de apartenență și susține coeziunea socială. Implicarea activă în astfel de activități aduce beneficii atât celor care primesc ajutor, cât și celor care îl oferă, cu un impact pozitiv asupra întregii comunități.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Din perspectiva incluziunii și a diversității, articolul susține că empatia și voluntariatul nu sunt doar valori morale abstracte, ci pârghii educaționale concrete: cultivate sistematic în școală, ele reduc marginalizarea, previn excluziunea celor „diferiți" și transformă diversitatea elevilor într-o resursă comună. Invitația de a deveni voluntar — și, implicit, de a exersa empatia — rămâne astfel nu doar o oportunitate de a ajuta, ci și o cale de dezvoltare personală și de construire a unor comunități școlare solidare, incluzive și responsabile social.

Bibliografie

Baron-Cohen, S. (2011). Zero Degrees of Empathy: A New Theory of Human Cruelty. London: Allen Lane.

Brown, B. (2018). Dare to Lead: Brave Work, Tough Conversations, Whole Hearts. New York: Random House.

Brudney, J. L. (1990). Fostering Volunteer Programs in the Public Sector: Planning, Initiating, and Managing Voluntary Activities. San Francisco: Jossey-Bass.

Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ (ediția a IV-a). Iași: Editura Polirom.

Cucoș, C. (2006). Pedagogie (ediția a II-a). Iași: Editura Polirom.

Goleman, D. (1995). Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ. New York: Bantam Books.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Tehnologii în educația digitală

Profesor Anton Valentina,
Școala Gimnazială Nr.1 Nămoloasa, Jud.Galați

Educația digitală devine din ce în ce mai populară ca metodă de predare și învățare în școli. Această abordare bazată pe tehnologie a instruirii oferă numeroase avantaje, de la implicarea sporită a studenților până la un acces îmbunătățit pentru studenții cu dizabilități. Scopul acestui articol este de a explora potențialele beneficii pe care le poate aduce educația digitală și de a identifica provocările cheie asociate implementării acesteia.

Creșterea popularității educației digitale a fost determinată de progresele tehnologiei moderne, cum ar fi internetul, laptopurile și tabletele. Tehnologiile digitale oferă noi modalități pentru educatori de a-și angaja studenții, oferind experiențe interactive care pot fi adaptate nevoilor individuale. De exemplu, instrumentele de realitate virtuală le permit profesorilor și cursanților să exploreze conținutul mai profund decât oricând înainte, în timp ce platformele de învățare online le permit studenților din întreaga lume să colaboreze la proiecte sau activități, indiferent de locația geografică sau diferențele de fus orar. În plus, resursele digitale oferă o modalitate accesibilă pentru cei cu dizabilități fizice sau alte nevoi speciale, cărora le este dificil sau imposibil să participe la o clasă tradițională. Există mai multe beneficii asociate cu utilizarea tehnologiilor digitale în cadrul educațional; acestea includ niveluri sporite de implicare în rândul cursanților datorită interactivității crescute în comparație cu metodele tradiționale, acces îmbunătățit pentru cei care locuiesc la distanță sau se confruntă cu dificultăți de mobilitate din cauza deficiențelor cu dizabilități și o flexibilitate mai mare atunci când vine vorba de programarea cursurilor în funcție de angajamentele profesionale etc., ceea ce înseamnă că mai multe persoane se pot alătura. cursuri pe care anterior nu le-ar fi putut nici ei din cauza lipsei de disponibilitate la anumite ore/locații din apropierea lor.

Mai mult, cercetările au arătat, de asemenea, dovezi care sugerează că elevii educați digital tind să-și depășească colegii care studiază prin mijloace convenționale atunci când susțin teste standardizate – deși aici sunt necesare cercetări suplimentare pentru a confirma această

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

noțiune în mod concludent în ciuda multor aspecte pozitive discutate mai sus, rămân încă unele provocări legate de utilizarea educației digitale, care trebuie luate în considerare în adoptarea acestei abordări într-o gamă mai largă de instituții: în primul rând, setarea costurilor de întreținere a aplicațiilor software poate fi ridicată, ceea ce face ca întreprinderile mici să fie prohibitive; în al doilea rând, problemele de securitate trebuie abordate pentru a se asigura că informațiile confidențiale nu sunt compromise în niciun fel; în cele din urmă, problemele tehnice apar atunci când utilizatorii nu sunt familiarizați cu dispozitivele de operare, ceea ce duce la frustrare, dificultăți în îndeplinirea sarcinilor (Baker 2019). În plus, studii recente au sugerat că copiii mici ar putea avea dificultăți în adaptarea acestui tip de mediu suficient de rapid pentru a menține clasa de ritm, rezultând note mai mici în general, în comparație cu grupurile de vârstă mai înaintate – dar, din nou, sunt necesare mai multe cercetări pentru a verifica dacă există un efect adevărat pe termen lung aici.

Educația digitală, sau e-learning, este un domeniu în creștere rapidă al tehnologiei educaționale, care a revoluționat modul în care predăm și învățăm. Oferă numeroase avantaje față de metodele tradiționale de predare față în față și poate fi folosit pentru a ajunge la cursanți din întreaga lume. Cu educația digitală, elevii au acces sporit la conținut și resurse în ritmul și comoditatea lor. Pe măsură ce tehnologia continuă să avanseze, educatorii găsesc noi modalități de a o folosi pentru a promova implicarea, colaborarea, evaluarea și experiențe de învățare personalizate pentru studenții de toate vârstele. Acest articol va discuta unele dintre beneficiile majore ale educației digitale, precum și potențialele dezavantaje ale acesteia. În primul rând, un avantaj este că educația digitală elimină granițele geografice, permițând profesorilor să se conecteze cu elevii, indiferent de locul în care se află în lume. Acest lucru oferă unei game mai largi de indivizi o oportunitate de instruire de calitate fără a fi nevoiți să călătorească pe distanțe lungi sau să suporte costuri mari asociate cu modelele tradiționale de școlarizare. În plus, educația digitală creează sisteme de livrare mai eficiente, oferind acces mai ușor la materialele de curs, cum ar fi prelegeri sau teme, care pot fi finalizate rapid online, în loc să utilizeze documente pe hârtie care trebuie tipărite de fiecare dată când sunt necesare.

Un alt beneficiu este capacitatea sa de a personaliza instruirea în funcție de nevoile individuale ale elevului; acest lucru îi ajută pe instructori să adapteze lecțiile în funcție de

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

diferitele niveluri de înțelegere a elevilor lor, oferindu-le, de asemenea, o perspectivă asupra modului în care să se potrivească cel mai bine cerințelor particulare de succes ale fiecărui cursant într-un anumit curs sau domeniu. În cele din urmă, cu instrumente moderne precum realitatea virtuală (VR), realitatea augmentată (AR) și inteligența artificială (AI), instructorii sunt capabili să creeze medii captivante care simulează scenarii din viața reală, făcându-le mai ușor pentru studenți să înțeleagă concepte complexe prin experiență practică de a asculta pasiv în timpul cursurilor sau de a citi manuale singur acasă. Cu toate acestea, în ciuda acestor avantaje, există încă câteva dezavantaje asociate cu platformele de învățare digitală, care nu trebuie trecute cu vederea: în primul rând, problemele tehnice, cum ar fi vitezele reduse ale internetului, pot duce la întreruperi ale cursurilor; în plus, pot apărea preocupări privind confidențialitatea datelor dacă cursanții trebuie să trimită informații sensibile, cum ar fi numerele de card de credit, atunci când accesează anumite servicii; în cele din urmă, există întotdeauna riscul lipsei interacțiunii umane între profesori elevi, ceea ce înseamnă că elevul poate pierde feedback valoros critici constructive oferite de obicei sălile de clasă prezent fizic instructor.

În concluzie, deși există cu siguranță dezavantaje, digitalul în ansamblu oferă o metodă convenabilă și rentabilă de a livra materiale pentru grupuri mari de oameni, indiferent de locația lor, permițând astfel unui public mai larg să participe în mod activ la procesul de promovare a oportunităților educaționale disponibile tuturor.

Bibliografie

1. Albulescu, I., & Catalano, H. (2019). Sinteze de pedagogia învățământului primar. DPH.

2. Pânișoară, I.-O., & Manolescu, M. (2019). Pedagogia învățământului primar și preșcolar (Vol. 1), Editura Polirom.

3. Pânișoară, I.-O., & Manolescu, M. (2019). Pedagogia învățământului primar și preșcolar (Vol. 2).Editura Polirom.

4. Sălăvăstru, D. (2005). Psihologia educației – Proiect pentru învățământul rural. Ministerul Educației și Cercetării.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Practici de succes în prevenirea abandonului școlar

Profesor: Antonie Marilena-Georgiana
Școala Gimnazială „Anton Pann”, Craiova, Dolj

Introducere

Abandonul școlar reprezintă una dintre cele mai importante probleme ale sistemelor educaționale contemporane, având efecte negative atât asupra individului, cât și asupra societății. Elevii care părăsesc timpuriu școala întâmpină dificultăți mai mari în integrarea profesională, sunt mai expuși riscului de sărăcie și excluziune socială și au oportunități reduse de dezvoltare personală. Din acest motiv, prevenirea abandonului școlar a devenit o prioritate pentru multe state europene, inclusiv pentru România.

Cauzele abandonului școlar sunt multiple și complexe. Printre cele mai frecvente se numără sărăcia, lipsa sprijinului familial, dificultățile de învățare, absenteismul, discriminarea, migrația părinților și lipsa motivației pentru educație. Pentru reducerea fenomenului sunt necesare măsuri integrate care să implice școala, familia, autoritățile și comunitatea locală.

Acest referat prezintă principalele practici de succes utilizate în prevenirea abandonului școlar, precum și exemple de programe și politici educaționale eficiente.

1. Cauzele abandonului școlar

Abandonul școlar apare ca rezultat al interacțiunii dintre factori individuali, familiali, sociali și instituționali.

1. Factori economici

Sărăcia reprezintă una dintre principalele cauze ale abandonului școlar. În multe familii cu venituri reduse, copiii sunt nevoiți să muncească sau nu beneficiază de condiții adecvate pentru învățare. Lipsa rechizitelor, a transportului sau a hranei afectează frecvent participarea la cursuri.

2. Factori familiali

Nivelul redus de educație al părinților, dezorganizarea familiei, migrația părinților în străinătate sau lipsa sprijinului emoțional pot influența negativ parcursul școlar al elevilor.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

3. Factori școlari

Metodele de predare neadaptate, relațiile tensionate dintre profesori și elevi, bullying-ul sau lipsa consilierii școlare contribuie la scăderea motivației pentru învățare.

4. Factori individuali

Dificultățile de învățare, problemele emoționale, lipsa încrederii în sine și absenteismul repetat cresc riscul de abandon școlar.

2. Practici de succes în prevenirea abandonului școlar

2.1 Identificarea timpurie a elevilor aflați în risc

Una dintre cele mai eficiente metode de prevenire constă în identificarea rapidă a elevilor vulnerabili. Monitorizarea absențelor, a rezultatelor școlare și a comportamentului permite intervenția înainte ca situația să devină gravă.

Școlile utilizează: cataloage electronice, fișe de monitorizare, întâlniri regulate cu părinții, colaborarea cu psihologii și asistenții sociali.

Intervenția timpurie contribuie la reducerea absenteismului și la creșterea participării școlare.

2.2 Sprijin educațional personalizat

Mulți elevi abandonează școala deoarece întâmpină dificultăți de învățare și nu reușesc să țină pasul cu cerințele școlare.

Printre măsurile eficiente se numără: programele remediale, orele suplimentare, activitățile de tip „Școală după școală”, tutoratul, adaptarea metodelor de predare la nevoile elevilor. Învățarea interactivă și utilizarea tehnologiilor digitale cresc motivația și implicarea elevilor.

2.3 Consilierea psihologică și emoțională

Consilierea școlară are un rol important în prevenirea abandonului. Elevii aflați în dificultate au nevoie de sprijin emoțional și de dezvoltarea abilităților sociale.

Activitățile eficiente includ:

- consiliere individuală;
- grupuri de suport;
- educație pentru gestionarea emoțiilor;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- prevenirea bullying-ului;
- orientare școlară și profesională.

Un climat școlar pozitiv îi ajută pe elevi să se simtă acceptați și motivați.

2.4 Implicarea familiei

Familia are un rol esențial în menținerea copiilor în sistemul educațional.

Comunicarea constantă dintre școală și părinți contribuie la îmbunătățirea rezultatelor școlare și la reducerea absenteismului.

Exemple de practici eficiente:

- ședințe regulate cu părinții;
- consiliere parentală;
- vizite la domiciliu;
- activități comune școală–familie.

Părinții implicați în educația copiilor oferă un sprijin important pentru succesul școlar.

2.5 Sprijin social și material

În comunitățile vulnerabile, sprijinul material poate preveni abandonul școlar.

Măsurile frecvent utilizate sunt:

- burse sociale;
- masă caldă;
- transport gratuit;
- rechizite și îmbrăcăminte;
- servicii medicale și sociale.

În România, programele de tip „Masă sănătoasă” și „Școală după școală” au avut efecte pozitive asupra participării elevilor la cursuri.

2.6 Activități extracurriculare

Participarea la activități sportive, culturale și artistice dezvoltă sentimentul de apartenență la școală și reduce riscul de abandon.

Elevii implicați în: sport, teatru, muzică, voluntariat, cluburi educaționale dezvoltă relații sociale pozitive și o motivație mai mare pentru învățare.

3. Exemple internaționale de bune practici

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

3.1 Modelul din Finlanda

Finlanda este considerată un exemplu de succes datorită accentului pus pe egalitatea de șanse și sprijinul individualizat.

Sistemul educațional finlandez oferă:

- consiliere permanentă;
- sprijin psihologic;
- programe remediale;
- colaborare strânsă între școală și familie.

Rezultatele arată o rată redusă a abandonului școlar și performanțe educaționale ridicate.

3.2 Modelul din Portugalia

Portugalia a redus semnificativ abandonul școlar prin:

- modernizarea curriculumului;
- flexibilizarea programelor de studiu;
- dezvoltarea învățământului profesional;
- sprijin pentru elevii din medii vulnerabile.

4. Situația în România

În ultimii ani, România a implementat mai multe programe pentru reducerea abandonului școlar: Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS), programele „A doua șansă", extinderea serviciilor de consiliere, digitalizarea monitorizării absenteismului.

Cu toate acestea, diferențele dintre mediul urban și rural rămân semnificative, iar sărăcia continuă să influențeze participarea la educație.

Concluzii

Prevenirea abandonului școlar necesită o abordare complexă și colaborativă. Cele mai eficiente practici includ identificarea timpurie a riscului, sprijinul educațional personalizat, consilierea psihologică, implicarea familiei și sprijinul social.

Școala trebuie să devină un spațiu sigur și motivant, în care fiecare elev să se simtă valorizat și susținut. Investiția în educație și în prevenirea abandonului școlar contribuie la dezvoltarea economică și socială a societății și la creșterea șanselor de integrare profesională pentru tineri.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Bibliografie

1. Bălan, Elena, (2017), Sociologia educației, Editura Polirom, Iași
2. Comisia Europeană, (2022), Education and Training Monitor, Bruxelles
3. Cucoș, Constantin, (2014), Pedagogie, Editura Polirom, Iași
4. Institutul de Științe ale Educației, (2019), Strategii de prevenire a abandonului școlar, București
5. Joița, Elena, (2010), Management educațional, Editura Polirom, Iași
6. Ministerul Educației, (2023), Raport privind starea învățământului preuniversitar din România, București
7. Neacșu, Ioan, (2015), Psihologia educației și a învățării, Editura Universitară, București
8. OECD, (2022), Education at a Glance, Paris
9. UNICEF România, (2021), Participarea copiilor la educație și riscul de abandon școlar, București
10. Vrasmaș, Ecaterina, (2018), Educația incluzivă în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Bune practici și soluții inovatoare pentru incluziune și combaterea discriminării în mediul educațional

Utilizarea resurselor digitale adaptate pentru integrarea unui elev cu CES în clasa a III-a

Nume și prenume cadru didactic: Arbanaș Sorina-Dorina

Instituția: Școala Gimnazială Suraia

Localitatea: Suraia, Județul Vrancea

1. Introducere

Elevii cu cerințe educaționale speciale (CES) au nevoie de adaptări curriculare și metodologice care să le permită accesul real la educație. Tehnologia digitală oferă instrumente eficiente pentru personalizarea învățării, compensarea dificultăților și dezvoltarea autonomiei.

În cadrul unei clase a III-a (învățământ de masă), a fost integrat un elev diagnosticat cu **tulburare specifică de învățare – dislexie**, care beneficiază de sprijin din partea profesorului itinerant și de plan educațional personalizat (PEI). Elevul manifesta dificultăți în:

- citirea fluentă și corectă a textelor;
- înțelegerea mesajului scris;
- redactarea enunțurilor;
- menținerea încrederii în sine în activitățile de citire cu voce tare.

Obiectivul intervenției a fost creșterea competenței de citire și îmbunătățirea stimei de sine prin utilizarea resurselor digitale adaptate.

Obiectivele intervenției

1. Îmbunătățirea fluenței lecturii.
2. Creșterea nivelului de înțelegere a textului.
3. Reducerea anxietății legate de citirea în fața clasei.
4. Dezvoltarea autonomiei în realizarea sarcinilor școlare.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Strategii și resurse digitale utilizate

1. **Utilizarea aplicațiilor text-to-speech**

Elevul a avut posibilitatea de a asculta textul lecției în format audio înainte de activitatea de citire. Această strategie a permis:

- familiarizarea cu textul;
- reducerea blocajelor;
- creșterea încrederii în sine.

2. **Manual digital interactiv**

Manualul digital a fost utilizat pentru:

- mărirea caracterelor;
- evidențierea silabelor;
- exerciții interactive de asociere imagine–cuvânt.

3. **Platforme educaționale cu feedback imediat**

Pentru consolidare, s-au utilizat exerciții online cu:

- itemi cu alegere multiplă;
- asociere;
- completare de propoziții.

Feedback-ul imediat a contribuit la creșterea motivației.

4. **Evaluare adaptată**

Evaluarea a fost realizată prin:

- răspunsuri orale;
- înregistrări audio;
- fișe simplificate;
- portofoliu digital.

Elevul nu a fost expus citirii forțate în fața clasei, ci a participat gradual, în contexte sigure.

Rezultate obținute

După o perioadă de 3 luni:

- fluența lecturii s-a îmbunătățit vizibil;
- numărul greșelilor de citire a scăzut;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- elevul participă voluntar la activități;
- stima de sine s-a consolidat;
- relațiile cu colegii s-au îmbunătățit.

Un aspect esențial a fost faptul că resursele digitale au fost utilizate de întreaga clasă, evitând stigmatizarea elevului cu CES.

Concluzii

Integrarea resurselor educaționale digitale adaptate a demonstrat eficiență în sprijinirea elevului cu dislexie din clasa a III-a. Tehnologia, utilizată strategic și echilibrat, poate reduce barierele de învățare și poate transforma experiența educațională într-una pozitivă și incluzivă.

BIBLIOGRAFIE

1.European Agency for Special Needs and Inclusive Education, *Inclusive Education in Europe: Putting Theory into Practice*, European Agency Publications, Odense, 2018.

2.Florian, L., *The SAGE Handbook of Special Education*, SAGE Publications, London, 2014.

3.Gherguț, A., *Educația incluzivă și pedagogia diversității*, Editura Polirom, Iași, 2016.

4.Gherguț, A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație*, Editura Polirom, Iași, 2011.

5.Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, Monitorul Oficial al României, București, 2023.

6.Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, Monitorul Oficial al României, București, 2006.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Incluziunea copiilor cu C.E.S. în învățământul de masă

Prof. Simona Apăscăriței,
CJRAE Botoșani

Într-o dimineață de toamnă, curtea unei școli răsuna de râsete, pași grăbiți și glasuri de copii. Era începutul unui nou an școlar, iar emoțiile puteau fi citite pe chipul fiecărui elev. Unii își revedeau colegii după vacanță, alții păşeau pentru prima dată într-o clasă nouă. Printre ei se afla și Vlad, un băiat cu cerințe educaționale speciale.

Ținându-și ghiozdanul strâns la piept, Vlad privea cu atenție în jur. Pentru el, orice schimbare era dificilă. Zgomotele puternice îl nelinișteau, iar apropierea de persoane necunoscute îi provoca teamă. În timp ce ceilalți copii își făceau repede noi prieteni, el prefera să stea deoparte și să observe.

În prima zi, învățătoarea a intrat în clasă și le-a spus copiilor o poveste. Le-a vorbit despre o grădină în care creșteau flori de toate culorile. Unele erau înalte, altele mici. Unele înfloreau devreme, altele mai târziu. Cu toate acestea, grădina era frumoasă tocmai pentru că florile nu semănau între ele.

„Și noi suntem asemenea acelei grădini”, le-a spus ea. „Fiecare copil este diferit și fiecare aduce ceva valoros în această clasă.” Poate că atunci copiii nu au înțeles pe deplin sensul acelor cuvinte, însă în lunile care au urmat aveau să descopere că diferențele nu reprezintă o problemă, ci o bogăție.

De multe ori, când auzim expresia „copii cu cerințe educaționale speciale”, ne gândim doar la dificultăți. Însă incluziunea înseamnă să privim dincolo de dificultăți și să vedem persoana, potențialul și resursele pe care le are fiecare copil.

Copiii cu C.E.S. pot avea diverse particularități de dezvoltare, dificultăți de învățare, tulburări de limbaj, dizabilități senzoriale, intelectuale sau fizice. Cu toate acestea, ei au aceleași nevoi fundamentale ca toți ceilalți copii: să fie iubiți, respectați, apreciați și să simtă că aparțin unui grup.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Educația incluzivă nu presupune doar prezența unui copil cu C.E.S. într-o clasă obișnuită. Ea înseamnă participare activă, acces egal la oportunități și crearea unui mediu în care fiecare elev poate învăța și se poate dezvolta conform propriului ritm.

La nivel mondial, milioane de copii se confruntă cu obstacole în accesul la educație. Organizațiile internaționale estimează că aproximativ 240 de milioane de copii din lume au diferite tipuri de dizabilități. Mulți dintre ei sunt încă expuși excluziunii sociale și educaționale. Tocmai de aceea, în ultimele decenii, școlile din întreaga lume au început să promoveze tot mai mult principiile educației incluzive.

În primele săptămâni de școală, Vlad părea că întâmpină dificultăți la multe activități. Scria mai lent, răspundea rar și evita să vorbească în fața clasei. Într-o zi însă, învățătoarea a observat ceva surprinzător. În timpul unei activități de desen, Vlad realizase o lucrare extraordinar de detaliată. Personajele desenate de el păreau vii, iar povestea din spatele imaginii era impresionantă. Profesorii au înțeles atunci un lucru esențial: fiecare copil are puncte forte care merită descoperite.

Incluziunea începe tocmai de aici – din capacitatea adulților de a observa ceea ce poate face copilul, nu doar ceea ce nu poate face încă. Unii copii cu C.E.S. au aptitudini artistice deosebite. Alții posedă o memorie extraordinară, o sensibilitate aparte față de muzică sau o capacitate impresionantă de a rezolva probleme. Există copii care excelează în sport, în activități practice sau în utilizarea tehnologiei.

Atunci când școala valorizează aceste calități, copilul începe să capete încredere în sine. El nu se mai percepe prin prisma dificultăților sale, ci prin prisma reușitelor sale.

Pe parcursul anului, în clasa lui Vlad au fost implementate numeroase activități care să faciliteze integrarea tuturor elevilor. Profesorii adaptau uneori sarcinile de lucru. Explicațiile erau oferite în moduri diferite, folosind imagini, jocuri, materiale interactive și exemple practice. Copiii erau încurajați să lucreze în echipe și să se ajute reciproc.

În loc să existe competiție excesivă, accentul era pus pe progresul individual și pe colaborare. Încet-încet, colegii au început să înțeleagă că fiecare persoană învață diferit. Unii înțeleg mai repede, alții au nevoie de mai mult timp. Unii comunică ușor, alții au nevoie de sprijin. Diferențele au început să fie privite cu naturalețe.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Acesta este unul dintre cele mai importante câștiguri ale incluziunii: nu doar copilul cu C.E.S. se dezvoltă, ci întreaga comunitate școlară învață lecții despre empatie, respect și solidaritate.

Dintre toate activitățile desfășurate în școală, jocul era preferatul copiilor. În timpul jocurilor, regulile deveneau mai simple, comunicarea mai naturală, iar barierele păreau să dispară. Vlad era adesea timid în conversațiile obișnuite, dar în timpul jocurilor de echipă devenea mult mai implicat. Participa cu entuziasm și coopera cu ceilalți copii.

Specialiștii consideră jocul una dintre cele mai eficiente metode de integrare a copiilor cu C.E.S., deoarece acesta dezvoltă simultan competențe cognitive, emoționale și sociale. Prin joc, copiii învață să comunice, să negocieze, să respecte reguli și să colaboreze. În același timp, își dezvoltă imaginația și capacitatea de rezolvare a problemelor. Mai mult decât atât, jocul oferă fiecărui copil șansa de a se simți competent și valoros.

Orele de educație fizică erau printre preferatele clasei. Pe terenul de sport, diferențele dintre copii deveneau mai puțin vizibile. Alergau împreună, participau la ștafete, se încurajau și sărbătoreau fiecare reușită. Mișcarea contribuie semnificativ la dezvoltarea copiilor cu C.E.S. Ea îmbunătățește coordonarea, atenția, echilibrul și încrederea în sine. În plus, activitățile sportive favorizează integrarea socială și dezvoltarea spiritului de echipă. Atunci când copiii joacă împreună, descoperă că succesul depinde de contribuția fiecăruia. Astfel, apar relații autentice de prietenie și respect reciproc.

Momentul care a schimbat cel mai mult atmosfera clasei a fost organizarea unui spectacol de teatru. La început, Vlad nu dorea să participe. Îi era teamă să vorbească în fața publicului și credea că nu va reuși să învețe replicile. Însă profesorii și colegii l-au încurajat.

A primit rolul unui personaj înțelept, care îi ajuta pe ceilalți să depășească obstacolele întâlnite în poveste. În timpul repetițiilor, ceva extraordinar s-a întâmplat. Vlad a început să vorbească mai mult, să își exprime opiniile și să se simtă important. A descoperit că poate face parte dintr-o echipă și că vocea lui contează.

Teatrul și jocul de rol au o valoare uriașă în educația incluzivă. Aceste activități dezvoltă limbajul, creativitatea, exprimarea emoțională și capacitatea de a înțelege perspective diferite.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Atunci când interpretează un personaj, copilul învață să privească lumea prin ochii altcuiva. Astfel se dezvoltă empatia – una dintre cele mai importante valori umane.

Scenetele, dramatizările și activitățile teatrale oferă copiilor oportunitatea de a coopera, de a comunica și de a se afirma într-un mediu sigur și plăcut.

Într-o zi, profesorul le-a povestit elevilor despre câteva personalități cunoscute care au întâmpinat dificultăți asemănătoare celor trăite de unii copii cu C.E.S. Le-a vorbit despre Temple Grandin, diagnosticată cu autism, care a devenit cercetătoare și autoare recunoscută la nivel mondial. Le-a povestit despre Stephen Hawking, care, deși afectat de o boală gravă ce i-a limitat mobilitatea, a devenit unul dintre cei mai mari oameni de știință ai lumii. Au aflat despre Andrea Bocelli, artistul nevăzător care a impresionat milioane de oameni prin vocea sa extraordinară. Au descoperit povestea lui Michael Phelps, diagnosticat cu ADHD în copilărie și devenit ulterior cel mai medaliat olimpic din istorie.

Toate aceste exemple le-au demonstrat copiilor că succesul nu este rezervat doar celor care nu întâmpină dificultăți. Uneori, tocmai provocările îi ajută pe oameni să devină mai puternici, mai perseverenți și mai determinați.

La finalul anului școlar, Vlad era alt copil. Avea prieteni, participa la activități și zâmbea mai des. Însă cea mai mare transformare nu se produsese doar în cazul lui. Și colegii săi deveniseră mai buni. Învățaseră să asculte, să înțeleagă și să accepte diferențele dintre oameni. Descoperiseră că fiecare persoană are propriul ritm și propriul mod de a reuși.

Incluziunea nu schimbă doar viața copiilor cu C.E.S., ci și pe cea a tuturor celor care intră în contact cu ei. Ea formează generații mai tolerante, mai empatice și mai pregătite pentru o societate diversă.

Privind în urmă, învățătoarea și-a amintit de povestea grădinii pe care le-o spusese copiilor în prima zi de școală. Acum știa că elevii îi înțeleseseră cu adevărat mesajul. Așa cum o grădină este frumoasă datorită diversității florilor sale, și o școală devine mai bogată prin diversitatea copiilor care o alcătuiesc.

Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale nu este doar o strategie educațională și nici doar o obligație legală. Ea este o expresie a respectului față de demnitatea umană și o investiție în viitorul unei societăți mai bune.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Fiecare copil are dreptul să fie văzut, ascultat și apreciat. Fiecare copil are un talent care merită descoperit și o voce care merită auzită. Iar atunci când școala reușește să ofere tuturor șansa de a crește împreună, nu câștigă doar un elev sau o clasă, ci întreaga societate. Pentru că adevărata educație începe în momentul în care învățăm că diferențele dintre noi nu sunt motive de separare, ci oportunități de a ne completa unii pe alții și de a construi împreună o lume în care fiecare copil își poate găsi locul și poate străluci.

Bibliografie

1. Gherguț, A. (2020). Educația incluzivă și pedagogia diversității. Iași: Editura Polirom.
2. Gherguț, A. (2016). Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată și incluzivă. Iași: Editura Polirom.
3. Vrășmaș, T. (2001). Învățământul integrat și/sau incluziv. București: Editura Aramis.
4. UNESCO (2020). Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and Education – All Means All.
5. UNICEF România. Pachetul „Educație incluzivă de calitate”.
6. Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Rolul tehnologiei în educație- aspecte pozitive

Profesor limba franceză, Veronica Georgiana Avram
Liceul de Arte Hariclea Darclée, Brăila

Se asistă, în zilele noastre, la o invazie tehnologică, vorbind despre orice nivel al evoluției societății, evoluție care nu putea rămâne departe de universul școlar. În rândul elevilor, avem de-a face cu o GENERAȚIE TEHNICĂ, tehnologizată, un argument școlar în favoarea tehnicii fiind acela al rapidității cu care poate fi accesată informația prin intermediul Internetului si dispozitivelor specifice. Dispozitive specifice pot fi întâlnite și în sălile de clasă(table smart, videoproiectoare, casetofoane etc.).

Tablele smart sunt, din punctul meu de vedere, un câștig pentru societatea contemporană. Pe lângă manuale în format digital pentru fiecare disciplină în parte, se pot accesa foarte ușor site-uri educaționale , fișe de lucru, materiale auxiliare la fiecare lecție în parte.

În săptămâna Școala Altfel, videoproiectorul poate ajuta în perspectiva vizionărilor specifice fiecărei discipline, inclusiv vizionări de filme artistice sau documentare.

Fiind profesor de limba franceză, utilizez casetofonul ca mijloc modern de prezentare a anumitor lecții de audiție , în felul următor:

-audiție muzicală, cu suport de versuri imprimate, în preajma sărbătorilor de iarnă, în Săptămâna Altfel sau când timpul permite, în vederea familiarizării elevilor cu muzica franceză și pentru înțelegere de texte orale .

-audiție de texte în limba franceză în original (antrenament pentru examenul de bacalaureat sau înțelegerea mesajului oral).

Prin prisma revistei de specialitate pe care o coordonez, À Mon Avis, revistă 100% originală dedicată elevilor pe care îi îndrum, revistă care implică, în funcție de profil, toate clasele mele (exemple- muzică-filmări muzicale, articole, desen-desene, poezii, articole,interviuri, etc.) revistă premiată la foarte multe concursuri de publicistică școlară, consider că atât inovația și tehnica fac echipă, nevoie fiind , pe lângă materiale în formă brută, și de efecte și design, de scanări etc.. Inovația constă în originalitatea revistei, după cum reiese și

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

din titlu (À mon avis=După părerea mea) ,elevii putându-și exprima punctele de vedere, în diverse forme, scris, desen, muzică, teatru , balet, legat de subiecte de actualitate , subiecte de interes.

Personal, constat o captare a atenției mai eficientă în momentul în care metodele și mijloacele clasice și moderne de predare-învățare sunt folosite alternativ. Mai consider Internetul util și pentru anunțuri școlare tip concursuri, simpozioane , conferințe etc.. Site-urile școlare sunt dedicate activității școlii, bunului mers al actului pedagogic, rezultând eficiență.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Inteligența artificială – partener strategic în transformarea procesului educational

Prof. înv. primar, Azoitei Mariana
Școala Gimnazială Ciurea, Structura Hlincea, comuna Ciurea, județul Iași

Educația contemporană traversează o perioadă caracterizată prin schimbări rapide, generate de dezvoltarea tehnologică și de necesitatea adaptării procesului instructiv-educativ la noile cerințe sociale. În acest context, inteligența artificială nu mai reprezintă un concept rezervat exclusiv domeniului informaticii, ci devine un instrument educațional cu impact direct asupra practicilor didactice.

Potrivit UNESCO (2023), utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale poate contribui la reducerea inegalităților educaționale și la îmbunătățirea accesului la resurse de învățare de calitate. Totodată, profesorul își redefinește rolul, devenind facilitator al învățării și ghid al dezvoltării competențelor elevilor. După cum afirma John Dewey, „Dacă îi învățăm pe elevii de astăzi așa cum i-am învățat pe cei de ieri, îi lipsim de ziua de mâine.” Această perspectivă surprinde necesitatea adaptării permanente a practicilor educaționale la evoluția societății.

Inteligența artificială – oportunitate pentru personalizarea învățării

Una dintre cele mai importante contribuții ale inteligenței artificiale constă în posibilitatea adaptării procesului educațional la ritmul și stilul individual de învățare al fiecărui elev. Platformele bazate pe algoritmi inteligenți pot identifica nivelul de pregătire al elevului, dificultățile întâmpinate și domeniile care necesită consolidare.

Personalizarea învățării reprezintă un deziderat al educației moderne, deoarece fiecare elev dispune de particularități cognitive, emoționale și motivaționale diferite. Prin intermediul inteligenței artificiale, profesorul poate beneficia de rapoarte automate privind progresul elevilor, economisind timp și concentrându-se asupra intervenției pedagogice.

Benjamin Bloom (1984) demonstra că instruirea individualizată conduce la rezultate semnificativ superioare comparativ cu predarea tradițională. Astăzi, inteligența artificială oferă posibilitatea implementării acestui principiu la scară largă. În acest sens, afirmația lui Nelson

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Mandela rămâne actuală: „Educația este cea mai puternică armă pe care o putem folosi pentru a schimba lumea.” Integrarea tehnologiei poate amplifica această putere atunci când este utilizată responsabil.

Rolul profesorului într-o educație asistată de inteligența artificială

Contrar temerilor existente, inteligența artificială nu poate substitui profesorul. Ea reprezintă un instrument complementar, capabil să eficientizeze anumite activități repetitive, precum elaborarea unor exerciții diferențiate, analiza rezultatelor evaluărilor sau organizarea resurselor didactice. Profesorul rămâne elementul central al procesului educațional deoarece numai acesta poate dezvolta relații autentice cu elevii, poate cultiva empatia, creativitatea, spiritul critic și valorile morale.

Michael Fullan (2013) subliniază faptul că inovarea autentică apare atunci când ehnologia este integrată în cadrul unei pedagogii eficiente, nu atunci când aceasta devine un scop în sine. În același registru, Alvin Toffler afirma: „Analfabetul secolului XXI nu va fi cel care nu știe să citească și să scrie, ci cel care nu poate învăța, dezvăța și reînvăța.” Această idee evidențiază necesitatea dezvoltării unei culturi a învățării continue atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice.

Provocări și aspecte etice

Implementarea inteligenței artificiale în educație presupune și o serie de provocări. Printre acestea se numără protecția datelor personale, respectarea drepturilor de autor, verificarea autenticității lucrărilor realizate cu sprijinul IA și dezvoltarea competențelor de utilizare responsabilă. Profesorii trebuie să promoveze o cultură a integrității academice, explicând elevilor diferența dintre utilizarea etică a instrumentelor digitale și substituirea propriului efort intelectual. De asemenea, este esențială dezvoltarea competențelor de gândire critică. Informațiile generate de inteligența artificială necesită permanent verificare, analiză și raportare la surse științifice credibile.

UNESCO (2023) recomandă implementarea unor politici educaționale care să asigure utilizarea transparentă, echitabilă și responsabilă a inteligenței artificiale în toate nivelurile sistemului de învățământ.

Perspective pentru școala viitorului

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Școala viitorului va combina expertiza profesorului cu avantajele tehnologiilor inteligente. Procesul educațional va deveni din ce în ce mai flexibil, centrat pe competențe, colaborare și rezolvarea creativă a problemelor. Inteligența artificială poate contribui la elaborarea unor parcursuri personalizate de învățare, la accesibilizarea resurselor pentru elevii cu cerințe educaționale speciale și la creșterea motivației pentru învățare prin experiențe interactive.

Cu toate acestea, succesul transformării digitale depinde în primul rând de pregătirea profesorilor și de existența unei culturi organizaționale orientate spre inovare.

După cum remarca Ken Robinson, „Creativitatea este la fel de importantă în educație precum alfabetizarea și trebuie tratată cu aceeași importanță.” Inteligența artificială poate susține creativitatea, însă nu o poate înlocui.

În concluzie inteligența artificială reprezintă una dintre cele mai importante oportunități pentru modernizarea educației contemporane. Utilizată responsabil, aceasta facilitează personalizarea învățării, optimizează activitatea profesorului și contribuie la dezvoltarea competențelor necesare societății digitale. Totuși, tehnologia nu poate substitui dimensiunea umană a educației. Profesorul rămâne principalul factor al succesului școlar, iar inteligența artificială trebuie privită ca un instrument de sprijin și nu ca un înlocuitor al actului pedagogic.

Viitorul educației nu aparține exclusiv tehnologiei, ci colaborării inteligente dintre oameni și tehnologie, într-un cadru bazat pe etică, responsabilitate și învățare continuă.

Bibliografie:

1. Bloom, B.S. (1984) *The 2 Sigma Problem: The Search for Methods of Group Instruction as Effective as One-to-One Tutoring*. Educational Researcher, 13(6), pp. 4–16.
2. Dewey, J. (1916) *Democracy and Education*. New York: Macmillan.
3. Fullan, M. (2013) *Stratosphere: Integrating Technology, Pedagogy and Change Knowledge*. Toronto: Pearson.
4. OECD (2021) *Digital Education Outlook 2021: Pushing the Frontiers with Artificial Intelligence, Blockchain and Robots*. Paris: OECD Publishing.
5. UNESCO (2023) *Guidance for Generative AI in Education and Research*. Paris: UNESCO.
6. Robinson, K. (2011) *Out of Our Minds: Learning to be Creative*. 2nd ed. Chichester: Capstone.
7. Toffler, A. (1970) *Future Shock*. New York: Random House.
8. Mandela, N. (2003) *Lighting Your Way to a Better Future* (Speech at Launch of Mindset Network)

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Incluziune și diversitate în educația timpurie

Prof. educație timpurie Baran Adelina Nicoleta

Grădinița reprezintă prima instituție publică în care copilul își construiește o identitate socială independentă de cea a familiei. În acest spațiu, diversitatea nu este o opțiune pedagogică, ci o realitate cotidiană obiectivă. Fiecare grupă de copii reunește istorii de viață unice, structuri familiale diverse (familii nucleare, monoparentale, reconstituite, copii crescuți de bunici sau în sistemul de protecție socială), medii socio-economice și culturale diferite, precum și profile neuro-atipice sau dizabilități fizice și senzoriale.

Dimensiunile diversității în contextul preșcolar

La vârsta preșcolară, copiii traversează o perioadă de intensă dezvoltare a identității de sine și de gen. Conform studiilor din psihologia cognitivă, în jurul vârstei de 3 ani, copiii încep să observe și să catalogheze diferențele fizice (culoarea pielii, genul, prezența unor echipamente medicale precum scaunele rulante sau aparatele auditive). Dacă aceste observații sunt ignorate sau reduse la tăcere de către adulți („Nu te uita, nu e frumos!”), copilul va deduce că diferența este ceva rușinos sau periculos.

Prin urmare, abordarea diversității în grădiniță trebuie să vizeze trei piloni fundamentali:

1. **Diversitatea culturală și etnică**: Valorizarea tradițiilor, limbilor materne și background-ului cultural fără a cădea în capcana „folclorizării” (reducerea unei culturi doar la mâncare și dansuri de două ori pe an).
2. **Diversitatea funcțională (Neurodiversitate și dizabilitate**): Acceptarea faptului că creierul uman funcționează diferit și că ritmurile de învățare nu sunt liniare. Sprijinirea copiilor cu ADHD, autism, întârzieri în dezvoltarea limbajului sau sindrom Down.
3. **Diversitatea socio-economică și familială**: Asigurarea unui tratament echitabil care să prevină marginalizarea copiilor proveniți din medii vulnerabile sau cu structuri familiale non-tradiționale.

Organizarea spațiului fizic: Centrele de interes incluzive

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Mediul fizic din grădiniță este considerat în pedagogiile moderne (cum ar fi Reggio Emilia) ca fiind „al treilea educator”. Într-o grădiniță incluzivă, designul clasei trebuie să permită accesul universal și să ofere siguranță psihologică.

După cum se poate observa și în bunele practici de design educațional, o sală de grupă incluzivă nu înseamnă doar eliminarea barierelor arhitecturale, ci și segmentarea strategică. Pentru copiii cu tulburări din spectrul autist (TSA) sau hipersenzitivitate auditivă, o sală de grupă deschisă și zgomotoasă poate declanșa crize de suprasolicitare senzorială. Este obligatorie crearea unui „colț de liniștire” (calm down corner), un spațiu retras, dotat cu perne, căști antifonice, lămpi cu lumină difuză și materiale texturale, unde copilul se poate retrage pentru autoreglare emoțională.

La **Centrul Bibliotecă,** cărțile trebuie selectate special pentru a reflecta comunitatea largă: povești cu copii din medii rurale, copii cu familii diverse, personaje care folosesc limbajul semnelor sau scaune rulante. La Centrul Joc de Rol, costumele și recuzita nu trebuie stereotipizate pe genuri sau culturi.

Rutinele și tranzițiile: Ancorele predictibilității

Rutinele (sosirea, masa, spălatul pe mâini, somnul) și tranzițiile (trecerea de la o activitate la alta) reprezintă momente extrem de vulnerabile pentru copiii cu dificultăți de adaptare sau cerințe educaționale speciale. Lipsa de predictibilitate generează anxietate.

Într-o abordare incluzivă, educatoarea folosește **orarul vizual**. Acesta constă într-o secvență de pictograme plasată la nivelul ochilor copiilor, care arată exact succesiunea activităților din zi. Pentru un preșcolar non-verbal sau cu întârzieri globale de dezvoltare, orarul vizual elimină frustrarea neînțelegerii instrucțiunilor verbale, oferindu-i autonomie și control asupra propriei zile.

Curriculumul ascuns și managementul comportamentelor dificile

Curriculumul ascuns reprezintă totalitatea mesajelor implicite pe care cadrele didactice le transmit prin atitudini, priviri, tonul vocii sau recompense. Atunci când un cadru didactic laudă doar copiii care finalizează rapid sarcinile fișelor de lucru, transmite mesajul că valoarea unui copil depinde de viteză și performanță academică, marginalizându-i pe cei cu un ritm mai lent sau cu dificultăți motrice fine.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Managementul comportamental incluziv refuză pedepsele și izolarea („scaunul rușinii”). În schimb, utilizează tehnici de co-reglare. Educatoarea înțelege că un comportament disruptiv (cum ar fi mușcatul, lovitul sau țipătul la grupa mică) este o formă de comunicare a unei nevoi nesatisfăcute (oboseală, foame, stimulare senzorică excesivă sau incapacitatea de a exprima în cuvinte o frustrare).

Pentru ca incluziunea să devină o realitate palpabilă, cadrele didactice pot implementa o serie de strategii testate cu succes în mediul preșcolar:

Proiecte tematice transversale: „Săptămâna Identității și a Prieteniei”

O bună practică fundamentală o reprezintă trecerea de la activitățile segregate la proiecte integrate. În loc să se dedice o singură zi pe an comunității rrome sau copiilor cu dizabilități, se dezvoltă proiecte de învățare bazate pe explorare cotidiană.

- **Activitatea „Harta Familiilor Noastre”**: Fiecare copil aduce de acasă o fotografie de familie sau realizează un desen. Educatoarea creează un panou central. Se discută despre cum toate familiile sunt diferite (unele au mulți membri, altele puțini, unele sunt conduse de bunici, altele au părinți adoptivi), dar toate au același numitor comun: iubirea și grija reciprocă. Acest exercițiu validează structura familială a fiecărui copil, prevenind sentimentul de excludere.
- **Activitatea „Povești în mișcare și semne”**: Învățarea unor cântece simple de către întreaga grupă, acompaniate de gesturi din limbajul semnelor sau elemente din sistemul PECS (Picture Exchange Communication System). Acest lucru nu doar că ajută un eventual copil non-verbal din grupă să comunice, dar dezvoltă abilitățile motorii și cognitive ale întregului colectiv.

Parteneriatul cu familia și echipa multidisciplinară

Incluziunea eșuează dacă se oprește la ușa sălii de grupă. O bună practică esențială este înființarea **Grupului de Suport al Părinților**, coordonat de educatoare și consilierul școlar/psihologul instituției. Se organizează întâlniri lunare în care părinții nu discută despre chestiuni administrative, ci despre strategii de parenting, gestionarea emoțiilor și combaterea stereotipurilor.

Atunci când în grupă este integrat un copil cu CES (Cerințe Educaționale Speciale), educatoarea colaborează strâns cu profesorul itinerant și de sprijin, logopedul și kinetoterapeutul.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Împreună, aceştia elaborează un **Plan Intervenție Personalizat (PIP)**, evaluat o dată la jumătatea semestrului, asigurându-se că obiectivele stabilite sunt realiste și integrate natural în jocurile de la grupă.

Concluzie

Incluziunea și diversitatea în grădiniță nu reprezintă un set de reguli administrative impuse de minister, ci o filosofie de viață aplicată zilnic. Grădinița incluzivă nu netezește diferențele dintre copii pentru a obține o masă omogenă și ascultătoare, ci construiește o estradă pe care fiecare voce unică se poate face auzită. Investiția emoțională și pedagogică în educația timpurie incluzivă reprezintă cel mai sigur mod de a asigura o societate viitoare mai dreaptă, mai rezilientă și profund umană.

BIBLIOGRAFIE

1. **Ainscow, M., & Sandill, A**. (2010). Developing inclusive education systems: the role of leadership. International Journal of Inclusive Education, 14(4), 401-416.
2. **Booth, T., & Ainscow, M.** (2002). Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools. Bristol: Centre for Studies on Inclusive Education (CSIE).
3. **Derman-Sparks, L., & Edwards, J. O.** (2010). Anti-Bias Education for Young Children and Ourselves. Washington, DC: National Association for the Education of Young Children (NAEYC).
4. **Guralnick, M. J.** (2001). A framework for change in early childhood inclusion. In Early childhood inclusion: Focus on change (pp. 3-35). Baltimore: Paul H. Brookes.
5. **Ministerul Educației din România.** (2019). Curriculum pentru educația timpurie. București: ME.
6. **UNESCO.** (2017). A guide for ensuring inclusion and equity in education. Paris: UNESCO Publishing.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Impactul stilurilor de învățare în didactica modernă

Prof. Băceanu Ioana

Școala Gimnazială "Anton Pann" Ploiești

Într-o lume a imaginii, identificabilă prin câțiva parametri esențiali, viteză, globalizare, tehnologie, vizualizare, pragmatism, și în care timpul pare *că nu mai are răbdare*, dascălul de Limbă și literatură română este supus provocării și presiunii de a găsi modalități variate în scopul de a cultiva plăcerea copiilor pentru beletristică, de a le dezvălui farmecul cuvântului scris și de a-i face să simtă puterea creației prin cuvânt. Printre rețelele de socializare hipnotizante, pe lângă explozia de filme cu multe D-uri, printre jocurile online ce generează dependență, universul scris, închis între coperte, își găsește cu ușurință loc în bibliotecile „la modă", dar cu greutate în sufletele tinerilor. Dacă tentațiile tehnologiei beneficiază din plin atât de suport mediatic, cât și de resurse financiare fabuloase, cartea are în sprijinul său profesorii, școala și alți iubitori ai miresmei de cerneală.

Sistemul educațional actual are o viziune modernă în ceea ce privește descoperirea și cultivarea talentelor, abilităților sau competențelor în cadrul actului educativ. Noua paradigmă sprijinită de experimente și teorii din cadrul psihologiei educației propune o schimbare radicală a modului în care se desfășoară procesul educativ și a obiectivelor educaționale. Formatorii trebuie să acorde o atenție deosebită stimulării abilităților cognitive ale elevilor, descoperirii potențialului acestora, protejării și dezvoltării talentelor native prin metode de instruire adaptate materialului genetic, temperamentului, personalității subiecților.

Postura de cadru didactic implică recurgerea la metode ingenioase pentru a suplini numărul redus de instrumente cu care poate lucra pentru a-și atinge obiectivele. În acest sens, pledez pentru modelarea actului instructiv-educativ în funcție de preferințele de învățare ale copiilor. Utilizarea unor strategii , metode și tehnici de predare-învățare și evaluare concepute în conformitate cu nevoile copiilor și implicit ale societății poate conduce în timp la formarea unor elevi mai aproape de idealul educațional expus în documentele didactice.

Învățarea, văzută ca un proces eficient ce are ca finalitate dezvoltarea gândirii abstracte, conducând la crearea autonomiei și inițiativei în rezolvarea problemelor complexe, este un

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

element fundamental al actului educativ și constituie un concept intens analizat în literatura de specialitate, din multiple perspective, genetică, antropologie, psihologie cognitivă, sociologia educației, ceea ce a determinat elaborarea multor teorii care încearcă să surprindă esența, conținutul, condițiile și bazele învățării.

Fiind un proces complex, învățarea, indiferent că este spontană sau sistematică, implică o multitudine de factori, precum percepția, atenția, memoria, imaginația, voința, gândirea și motivația, ceea ce explică existența teoriilor ce privesc învățarea din mai diferite perspective.

Teoria condiționării operante elaborată de B. F. Skinner pleacă de la conceptul de condiționare reflexă al lui Pavlov și de la învățarea prin condiționare și asociere sub acțiunea legii efectului a lui Thorndike. Conform lui Skinner învățarea se produce prin interacțiunea cu mediul înconjurător, atât prin răspunsul la stimuli, cât și prin propria acțiune a subiectului asupra mediului, astfel învățarea constituie de fapt formarea unui comportament prin întărirea unui stimul, ce va spori probabilitatea producerii unui răspuns.

Teoria psihogenezei cunoștințelor și operațiilor intelectuale a lui J. Piaget aduce în prim-plan conceptele de *hărți mintale*, pe care individul le utilizează pentru a înțelege și interacționa cu mediul, ceea ce conduce către o dezvoltare cognitivă. Autorul compară hărțile mintale sau schemele cognitive cu niște „dosare” în care depozităm informația constituită din idei, amintiri, capacități și asocieri legate de mediul înconjurător. Explorând și relaționând, individul internalizează aceste contacte fizice, transformându-le în idei. Câteva din conceptele cheie ce stau în centrul teoriei piagetiene includ adaptarea sau adecvarea la condițiile de mediu, asimilarea sau achiziția de noi informații, acomodarea sau modificarea schemelor cognitive, stadialitatea sau etapizarea dezvoltării gândirii, schema cognitivă, clasificarea, conservarea, decentrarea și egocentrismul.

Această teorie și-a dovedit aplicabilitatea în plan educațional prin faptul că activitatea de predare este adaptată și se realizează diferențiat, în funcție de particularitățile de vârstă și psiho-individuale ale elevului, precum și prin corelarea obiectivelor și conținuturilor cu structurile cognitive ale copilului, astfel încât să stimuleze dezvoltarea armonioasă a acestuia.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

O altă teorie semnificativă este și cea a lui R. M. Gagné , cunoscută sub numele de teoria învățării cumulativ-ierarhice**,** care introduce noțiunea de învățare ca rezultat al organizării și ierarhizării unor capacități, pe care autorul le clasifică în cinci tipuri:

1. Informația verbală, care permite individului să comunice informații;
2. Deprinderea intelectuală, care permite efectuarea de operații intelectuale;
3. Strategia cognitivă, care permite rezolvarea problemelor variate;
4. Deprinderea motrică, pentru realizarea activităților motorii;
5. Atitudinea sau asumarea unei poziții față de obiecte, persoane, evenimente.

Cele enumerate mai sus sunt considerate de teoretician „condițiile interne" ale învățării, care acționează alături de condițiile externe, acestea din urmă fiind independente de existența și voința subiectului, manifestându-se în forme diferite de învățare, ierarhizate de Gagné în opt tipuri:

1. Învățarea de semnale, care generează un răspuns involuntar din partea subiectului la un semnal;
2. Învățarea stimul-răspuns, care produce un răspuns precis la un stimul discriminat;
3. Înlănțuirea logică, producându-se atunci când subiectul obține un lanț de două sau mai multe relații stimul-răspuns;
4. Asociația verbală, manifestată prin transformarea unor lanțuri verbale în limbaj, care conduce către o capacitate discriminatorie ridicată;
5. Învățarea prin discriminare, etapă în care subiectul ajunge să formuleze răspunsuri de identificare la diverși stimuli;
6. Însușirea de noțiuni este etapa în care subiectul poate să ofere un răspuns comun la o clasă de stimuli cu caracteristici fizice diferite;
7. Însușirea de reguli;
8. Rezolvarea de probleme, conduce la asimilarea ideilor noi printr-un proces complex de asociere a celor preexistente.

Mumford & Honey elaborează teoria stilurilor de învățare, o abordare modernă în care analizează procesul de învățare din perspectiva a patru stiluri, identificate în funcție de patru categorii de subiecți, *activiștii, reflexivii, teoreticienii, pragmaticii.*

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Cunoașterea stilurilor de învățare și folosirea acestora în practica didactică ajută profesorii la valorificarea diferențelor dintre elevi, stimulând performanța prin alegerea metodelor celor mai potrivite sau prin exploatarea punctelor tari ale școlarilor, cu ajutorul cărora remediază punctele slabe. Valorificarea stilurilor cognitive este benefică pentru toți factorii implicați în actul învățării, elevi, profesori, avantajele aplicării acestor concepte în practica educațională fiind vizibile atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, deoarece principalul atu al acestora îl reprezintă dezvoltarea competenței *învață să înveți.* Elevul va descoperi care sunt preferințele sale de învățare, își va analiza obiceiurile din perspectiva învățării, va conștientiza ce calități, lacune și nevoi are, devenind mai motivat să învețe în momentul în care își cunoaște punctele forte, respective punctele slabe, folosindu-și atuurile pentru a compensa carențele.

Prin folosirea stilurilor cognitive în procesul instructiv-educativ se realizează o armonizare între individ, grup și condițiile de mediu, facilitându-se astfel învățarea prin crearea unui ambient stimulativ în care elevul să își folosească cu succes abilitățile native. De asemenea, prin conștientizarea stilurilor de învățare și a climatului preferat, elevul poate descoperi ce tip de carieră i se potrivește, plecând de la compatibilitatea dintre stilul său de învățare și mediul de lucru.

Bibliografie

- Eftimie, N. (2000). *Introducere în metodica studierii limbii și literaturii române*. Pitești: Paralela 45.
- Gherguț, A. (2007). *Management general și strategic în educație*. Iași: Polirom.
- Golu, P. (1988). *Orientări și tendințe în psihologia socială contemporană*. București: Editura Politică.
- Hilgard, E. R., & Bower, G. H. (1974). *Teorii ale învățării*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

(Notă: Am adăugat anul primei ediții traduse în limba română pentru completitudine).

- Pânișoară, I.-O. (2006). *Comunicarea eficientă*. Iași: Polirom.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Importanța cântecelor în cadrul orelor de limba engleză la clasele primare

Băcilă Adina,
Școala Gimnazială Coșteiu, jud. Timiș

Din timpuri imemoriale, muzica a făcut parte din viața omului, însoțindu-ne la sărbători, ajutându-ne să ne exprimăm emoțiile și, în multe ocazii, devenind chiar un refugiu personal. Dar, pe lângă valoarea sa artistică și culturală, aceasta joacă și un rol crucial în dezvoltarea copiilor încă din primii ani ai vieții lor. Din momentul în care un bebeluș aude vocea mamei sale cântând un cântec de leagăn, muzica începe să exercite o influență puternică asupra dezvoltării sale. În acest fel, devine un instrument educațional foarte puternic pentru îmbunătățirea memoriei, concentrării, limbajului și coordonării motorii. De asemenea, încurajează creativitatea și ajută la întărirea legăturilor emoționale cu mediul.

Muzica joacă un rol cheie în dezvoltarea generală a copiilor. Așadar, ea trebuie integrată în predare, atunci când micuții sunt preșcolari, dar și atunci când aceștia ajung la școală. Diverse activități muzicale pot fi implementate în sala de clasă.

În continuare, prezint zece motive pentru care folosesc cântece cu elevii mei mai mici, cei de la clasele primare, împreună cu idei de cântece.

1. Cântecele creează o atmosferă pozitivă

Cântatul și mișcarea aduc în mod natural un zâmbet pe fața tuturor. Cântecele sunt distractive, iar elevii așteaptă cu nerăbdare să se alăture când este vorba de bună-dispoziție, ori de câte ori au ocazia. Pot chiar să-i facă pe elevi să chicotească, acesta fiind unul dintre cele mai bune sunete de auzit într-o clasă. Un exemplu distractiv în acest sens este cântecul „Here is the Beehive” și prefăcându-se că se înțeapă reciproc după refren.

2. Melodiile ajută la echilibrarea nivelului de energie

Când elevii sunt plictisiți sau distrași, consider că o melodie bună și veselă este cea mai bună metodă de a le recăpăta energia pentru lecție. Un exemplu ar putea fi „Wheels on the Bus”. Când elevii sunt suprastimulați și este timpul să se reorganizeze pentru a începe o sarcină nouă,

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

consider că melodiile lente pot fi utile în tranziția de la multă mișcare la de mișcare mai puțină. Un exemplu ar putea fi “Twinkle Twinkle Little Star”.

3. Sunt foarte eficiente în semnalizarea tranziției de la o activitate la alta

Trecerea de la o activitate din manual la o activitate din afara manualului, sau invers, poate fi o adevărată provocare pentru copii. Un cântec scurt și simplu îi poate ajuta cu adevărat pe elevi să accelereze procesul de ordonare și îi poate motiva pentru următoarea activitate. Le semnalează cursanților că trecem la următoarea activitate, așa că urmează să ne pregătim. Un exemplu aici ar putea fi cântece um ar fi “Tidy Up” sau “Clean Up”.

4. Cântecele folosesc corpul

Statul nemișcat perioade lungi de timp nu este ceva de apreciat pentru copii. Sunt curioși, vor să învețe și vor, de asemenea, să se miște. Mișcarea și cântatul în același timp pot ajuta de fapt la reținerea vocabularului și la înțelegerea sensului. Un exemplu excelent de cântec pentru acest lucru este “Five Little Monkeys Jumping on the Bed”.

5. Permit tuturor să participe

Unii dintre elevii noștri vin la cursurile noastre cu mult vocabular englezesc, în timp ce alții din aceeași clasă pot învăța engleza pentru prima dată. Cântatul este o activitate de care copiii de toate nivelurile se pot bucura în egală măsură. Elevii cu un nivel scăzut de limba engleză vor putea să urmărească gesturile și dansurile pe măsură ce învață treptat limbajul cântecului. Elevii mai avansați se pot bucura de cântat și dansat, îmbunătățindu-și în același timp ritmul, intonația și pronunția, chiar dacă știu deja toate cuvintele. Un exemplu excelent în acest sens ar putea fi “If you are happy and you know it”, deoarece este destul de ușor să reții versurile, permițând totodată cursanților avansați să inventeze versuri precum “If you are sad and you know it start to cry”.

6. Pot fi folosite pentru participarea la activități de grup

Orice cântec poate deveni plictisitor după multe repetiții. Pentru a-l menține interesant, le cer elevilor să se împartă în grupuri. Rog un grup să cânte un vers, iar al doilea grup să cânte următorul. Acest schimb de replici îl face distractiv pentru toți. În plus, pot da fiecărui grup un cuvânt cheie. Toată lumea cântă stând așezată, dar când cuvântul cheie este rostit, grupul cu acel

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

cuvânt cheie se ridică scurt și apoi se așează. O distracție deosebită cu acest joc de vocabular este atunci când cântăm “Old McDonald”.

7. Cântecele permit o recapitulare rapidă

Uneori poate fi dificil să oferim atât de multă recapitulare pe cât ne-am dori elevilor noștri. Cântecele sunt o modalitate distractivă și ușoară de a recapitula rapid limbajul din lecțiile anterioare. Un exemplu de recapitulare a părților corpului este “Head, Shoulders, Knees and Toes”.

8. Cântecele rămân în memoria elevilor mult timp

Când predau folosind cântece, pot fi sigură că acestea vor rămâne în memoria elevilor mult timp după ce se termină ora. Pot începe spontan să cânte în parc, în timp ce se spală pe mâini sau chiar când sunt în pat. Nu același lucru se poate spune despre majoritatea celorlalte instrumente didactice. “Baby shark” este un exemplu care pare să rămână în mintea tuturor, în special a profesorului!

9. Acestea pot ajuta la crearea unei rutine plăcute

Elevii se simt bine atunci când știu la ce să se aștepte la lecție. Așadar includ elemente muzicale în rutina mea zilnică, astfel încât elevii să știe să se aștepte la un cântec sau două la un anumit moment al lecției lor. Acest lucru îi ajută să se pregătească mental atât pentru lecție, cât și pentru cântece.

10. Cântecele pot fi folosite pentru a integra cele patru abilități (citire, vorbire,scriere, ascultare)

Ducând cântecele cu un pas mai departe, includ adesea un exercițiu de includere a unei competențe lingvistice pentru a exploata cu adevărat cântecul. Pentru citire, pot imprima versurile și le pot amesteca pentru ca elevii mei să le pună la loc. Pentru scris, folosesc părți din cântec ca dictare sau pur și simplu pot scrie versul lor preferat. Elevii ar putea asculta mai întâi un cântec necunoscut și îl întreb despre ce este vorba, apoi să le arăt versurile. Și, în final, pot transforma cântecul într-o activitate de vorbire în care elevii se împart în grupuri de câte trei și decid asupra unor versuri noi pentru cântec. Orice melodie poate fi folosită pentru a ajuta elevii să exerseze orice deprindere.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Limbajul și muzica sunt strâns legate. Cu structurile lor ritmice și repetitive, cântecele pentru copii încurajează dobândirea vocabularului și îmbunătățesc pronunția. De asemenea, ele sporesc dezvoltarea memoriei auditive și a înțelegerii limbajului într-un mod mai plăcut.

Copiii care participă la activități muzicale au adesea mai multă ușurință în a învăța limbi străine, deoarece muzica îmbunătățește intonația și discriminarea sunetelor.

În concluzie, muzica nu e o simplă completare a curriculumului. Pe lângă faptul că este un instrument fundamental pentru dezvoltarea generală a copiilor, s-a dovedit a avea un impact foarte pozitiv asupra învățării limbilor străine dar și a altor domenii de învățare.

Prin urmare, rolul nostru ca părinți și educatori ar trebui să fie acela de a integra muzica în viața de zi cu zi a copiilor noștri, fie prin cântece, jocuri ritmice sau activități creative. Haideți să cântăm, să dansăm și să învățăm cu muzică!

Bibliografie:

Aguirre, D., Bustinza, D., & Garvich, M., Influence of songs in primary school students' motivation for learning English in Lima, Peru. English Language Teaching, 9(2), p .178–191, 2016

Primele mele cântece in engleză, Editura Girasol, București, 2009

Sitografie:

Cooper, L. Fiona, Fun English for kids, Cum să predați engleza la copiii foarte mici, https://www.scribd.com/document/746651393/Englez%C4%83-distractiv%C4%83-pentru-copii-englez%C4%83, accesat la 30 iulie 2026

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Modele de intervenție utilizate în sistemele educaționale internaționale și rolul școlilor incluzive și al centrelor de resurse în sprijinirea copiilor cu CES – reflecție personală

Profesor Dorina Bălan,

Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Brăila

De ceva vreme tot aud în jurul meu cuvintele „incluziune", „diversitate", „egalitate de șanse". Le regăsesc în acte oficiale, în programe de formare, în discursuri. Și totuși, de fiecare dată mă opresc și mă întreb: chiar suntem pregătiți să transformăm aceste cuvinte în fapte, sau rămân doar niște idealuri frumos formulate pe hârtie?

Din experiența mea, o activitate care chiar funcționează cu un copil cu cerințe educaționale speciale nu se întâmplă doar pentru că profesorul are bunăvoință. Are nevoie de un întreg context: săli amenajate cum trebuie, materiale didactice potrivite, acces la specialiști care să lucreze alături de cadrul didactic, nu în locul lui. Realitatea pe care o văd, însă, este alta — de multe ori profesorul rămâne singur, improvizează, caută soluții pe cont propriu, fără sprijinul de care ar avea nevoie.

Mă gândesc des și la formarea profesorilor. Suntem noi, cei care predăm, suficient de pregătiți pentru tot ce presupune incluziunea? Cred că răspunsul e doar pe jumătate da. Îmi dau seama că mulți colegi își doresc sincer să ajute, dar nu au întotdeauna instrumentele sau experiența necesară. Un curs sau două despre educație incluzivă nu sunt de ajuns — fiecare copil vine cu un ritm al lui, cu o poveste de familie diferită, cu nevoi care nu se repetă niciodată identic de la un caz la altul. De aceea simt că formarea nu ar trebui să fie un moment izolat, ci un proces continuu, care nu se termină niciodată cu adevărat.

Pentru mine, incluziunea nu începe în sala de clasă. Începe mult mai devreme — cu părintele care alege să accepte sau nu ca fiul sau fiica lui să învețe alături de un coleg cu CES. Se continuă cu profesorul care, chiar dacă are o clasă numeroasă și e obosit, alege să vadă în elevul cu dificultăți un copil, nu o problemă de rezolvat. Se vede în felul în care colegii de clasă învață

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

să accepte diferența, și în deschiderea (sau lipsa ei) a părinților acelor colegi. Din păcate, văd încă destul de des reticență, izolare, etichetare. Și tocmai de aici cred eu că pornește totul: incluziunea reală se construiește în mentalitatea noastră, nu în regulamente.

Cu aceste gânduri în minte, am simțit nevoia să înțeleg mai bine modelele de intervenție folosite în alte sisteme educaționale și rolul pe care îl joacă școlile incluzive și centrele de resurse — pentru că mi se par temelia oricărei intervenții reale cu un copil cu CES.

Educația incluzivă mi se pare una dintre cele mai importante schimbări din învățământul modern. Multe țări au renunțat la ideea de a separa copiii cu CES în instituții speciale și au ales integrarea lor în școlile obișnuite, cu sprijin adaptat. Ceea ce îmi place la această schimbare de mentalitate este că diferența nu mai e văzută ca un obstacol, ci ca o resursă pentru întreaga comunitate școlară.

Ce admir la sistemele din Finlanda, Canada, Norvegia, Suedia sau Italia este exact acest lucru: nu încearcă să modeleze copilul după cerințele școlii, ci adaptează școala la copil. Mi se pare o inversare de perspectivă esențială, și cred că e exact ce ne lipsește uneori nouă.

Primul model care m-a impresionat este intervenția timpurie. O văd ca pe una dintre cele mai bune investiții pe care le poate face un sistem educațional — cu cât o dificultate e depistată mai repede, cu atât copilul are șanse mai mari să recupereze și să se integreze firesc. Mi-l imaginez pe un copil de cinci ani, care evită comunicarea și are întârzieri de limbaj, într-un centru pentru copii cu CES: nu ar trebui etichetat „problematic", ci evaluat de o echipă — psiholog, logoped, terapeut, educator — și sprijinit prin activități adaptate, împreună cu familia lui. Progresele pot apărea surprinzător de repede.

Un alt model care mi se pare esențial este cel al echipei multidisciplinare. Am convingerea că profesorul nu poate — și nici nu ar trebui să încerce — să rezolve singur toate dificultățile unui elev. Colaborarea dintre profesorul de la clasă, profesorul de sprijin, psiholog, logoped, terapeut și familie construiește o imagine completă asupra nevoilor copilului și obiective comune, realiste. De pildă, la un elev cu ADHD, sancțiunile nu schimbă nimic. În schimb, sarcinile împărțite în pași mici, pauzele de mișcare și recompensele pozitive chiar pot transforma implicarea lui la clasă.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Modelul Response to Intervention (RTI) mi se pare, de asemenea, foarte valoros. Îmi place ideea din spatele lui: profesorul nu așteaptă eșecul ca să reacționeze, ci urmărește constant evoluția elevilor și ajustează sprijinul din mers. Astfel, o dificultate se prinde din timp, înainte să devină o problemă serioasă.

Mă regăsesc și în principiile educației centrate pe copil. Am observat, în practică, că niciun copil nu învață exact la fel ca altul — unii rețin ascultând, alții au nevoie de imagini, materiale tactile sau activități practice. Cred că e rolul profesorului să fie flexibil, să se adapteze el la elev, nu invers.

În aceeași linie se înscrie și Universal Design for Learning (UDL) — ideea de a proiecta lecțiile astfel încât să fie accesibile tuturor încă din faza de planificare. Mi se pare o abordare corectă și modernă, pentru că fiecare copil poate arăta ce știe în felul lui — prin desen, prezentare orală, proiect sau activitate practică.

Iar în tot acest peisaj, cred cu tărie în rolul școlilor incluzive și al centrelor de resurse. Pentru mine, o școală incluzivă nu înseamnă doar că primește un elev cu CES într-o clasă obișnuită, ci că îi oferă un loc în care se simte în siguranță, respectat, valorizat. Centrele de resurse, la rândul lor, completează acest tablou prin evaluare psihopedagogică, logopedie, consiliere psihologică, recuperare educațională și sprijin — atât pentru copii, cât și pentru profesori și familii.

În cele din urmă, cred că succesul educației incluzive nu ține doar de legi sau de documente oficiale. Ține de noi. De cât suntem dispuși să învățăm continuu, de cât știm să colaborăm și, mai ales, de felul în care alegem să privim fiecare copil. Pentru mine, incluziunea nu se rezumă la a integra un elev cu CES într-o clasă obișnuită — înseamnă să construiesc, alături de ceilalți, un mediu în care fiecare copil se simte valorizat, respectat și sprijinit să devină ce poate el să fie. Abia atunci cred că putem spune, cu adevărat, că vorbim despre o educație incluzivă.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Strategii didactice remediale susținute prin resurse digitale și AI în contextul noilor tendințe ale Evaluării Naționale la matematică

Prof. Bălună Daniela Elena
Școala Gimnazială „Sf. Dumitru” Craiova

Evaluarea competențelor matematice la finalul ciclului gimnazial se află într-un proces continuu de adaptare, reflectând necesitatea formării unor elevi capabili să aplice cunoștințele în contexte variate, să argumenteze și să construiască raționamente. În acest context, strategiile didactice remediale trebuie să depășească abordarea bazată exclusiv pe consolidarea algoritmilor și să urmărească dezvoltarea progresivă a gândirii matematice. Lucrarea propune un model de pregătire diferențiată pe patru niveluri de performanță, susținut prin utilizarea resurselor digitale și a inteligenței artificiale, cu scopul personalizării învățării și valorificării potențialului fiecărui elev.

Pregătirea pentru Evaluarea Națională la matematică presupune atât consolidarea competențelor prevăzute în programa școlară, cât și dezvoltarea capacităților de analiză, argumentare și transfer al cunoștințelor. În contextul actual, rolul profesorului nu se limitează la transmiterea informațiilor, ci presupune proiectarea unor experiențe de învățare adaptate nivelului și particularităților elevilor. Tendințele recente în evaluarea matematică evidențiază o orientare către competențe complexe. Alături de itemii care verifică aplicarea directă a noțiunilor și algoritmilor, sunt valorificate tot mai mult capacitatea de analiză, identificarea relațiilor dintre concepte și construirea unor strategii de rezolvare.

Această evoluție reprezintă o oportunitate de regândire a procesului didactic. Pregătirea eficientă presupune trecerea de la o abordare uniformă către una diferențiată, în care intervențiile profesorului sunt adaptate obiectivelor și nivelului de dezvoltare al fiecărui elev. Resursele digitale și inteligența artificială pot susține acest demers prin accesul la explicații suplimentare, exerciții adaptate și feedback rapid. Utilizate responsabil, acestea nu înlocuiesc profesorul, ci îi extind posibilitățile de intervenție pedagogică.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Stăpânirea fundamentelor matematice reprezintă baza oricărei performanțe, însă elevii care urmăresc rezultate superioare au nevoie de competențe suplimentare: flexibilitate în gândire, capacitatea de analiză a situațiilor noi și construirea unor strategii originale de rezolvare.

În cazul problemelor cu grad ridicat de dificultate, diferența dintre un elev care cunoaște foarte bine programa școlară și unul care atinge nivelul performanței superioare este dată de capacitatea de utilizare creativă a cunoștințelor.

Această realitate impune dezvoltarea unor strategii didactice care să permită progresul fiecărui elev, ținând cont de ritmul de învățare, obiectivele personale și particularitățile individuale.

Pornind de la această perspectivă, poate fi propus un model de intervenție didactică diferențiată structurat pe patru niveluri de pregătire, fiecare având obiective specifice, metode adecvate și resurse digitale adaptate.

Model de intervenție didactică diferențiată susținut prin resurse digitale și AI

Diversitatea nivelurilor de pregătire impune o abordare diferențiată a activităților remediale. Scopul profesorului nu este doar recuperarea lacunelor, ci dezvoltarea progresivă a competențelor, astfel încât fiecare elev să poată atinge nivelul maxim posibil.

Nivelul I – Consolidarea competențelor fundamentale (obiectiv: nota 5 – 7)

Acest nivel urmărește formarea unor deprinderi stabile de lucru și obținerea unui rezultat sigur prin rezolvarea corectă a exercițiilor de bază.

Prioritățile sunt: cunoașterea definițiilor, formulelor și proprietăților fundamentale; aplicarea corectă a algoritmilor; efectuarea precisă a calculelor; reducerea erorilor de lucru.

La acest nivel sunt eficiente exercițiile progresive, testele interactive și activitățile de consolidare. Platforme precum **e3.ro** pot susține organizarea conținuturilor și verificarea constantă a progresului. Inteligența artificială poate fi utilizată pentru explicarea noțiunilor într-un limbaj accesibil, generarea unor exerciții similare și identificarea dificultăților întâmpinate de elev.

Nivelul II – Dezvoltarea argumentării matematice (obiectiv: nota 7 – 8,20)

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Elevii aflați la acest nivel cunosc noțiunile fundamentale, dar trebuie să își dezvolte capacitatea de redactare și justificare a rezolvărilor.

Obiectivele principale sunt: utilizarea corectă a limbajului matematic; formularea completă a argumentelor; justificarea etapelor de rezolvare; verificarea propriei lucrări.

Este importantă trecerea de la „știu să rezolv" la „știu să explic de ce am rezolvat astfel".

Resurse precum **Pauza de Mate** și **Subiecte.edu.ro** pot sprijini familiarizarea cu modele corecte de rezolvare și cu cerințele de evaluare. Instrumentele AI pot oferi feedback asupra redactării și pot evidenția aspectele care necesită îmbunătățire.

Nivelul III – Dezvoltarea gândirii euristice și a capacității de transfer (obiectiv: nota 8,20–9,40)

Acest nivel presupune trecerea de la aplicarea unor procedee cunoscute la abordarea unor probleme care necesită analiză, combinarea mai multor cunoștințe și alegerea unei strategii adecvate.

Elevii aflați la acest nivel stăpânesc programa școlară, însă au nevoie de dezvoltarea unor competențe superioare: identificarea ideilor esențiale într-o problemă; alegerea metodei potrivite de rezolvare; transferul cunoștințelor în situații noi; analizarea unor variante diferite de abordare.

Problemele de geometrie sau cele de algebră cu grad ridicat de complexitate solicită flexibilitate în gândire și capacitatea de a construi conexiuni între concepte. Strategiile didactice trebuie să includă probleme provocatoare, analiza mai multor metode de rezolvare și activități de explorare matematică. Utilizarea aplicației **GeoGebra** contribuie la dezvoltarea intuiției geometrice prin vizualizarea și investigarea unor configurații complexe.

La acest nivel, inteligența artificială trebuie utilizată ca instrument de stimulare a gândirii, nu ca furnizor direct de soluții. Prin întrebări orientative, sugestii etapizate și alternative de abordare, aceasta poate sprijini elevul în descoperirea propriei strategii de rezolvare.

Nivelul IV – Dezvoltarea performanței matematice (obiectiv: nota 9,40–10)

Acest nivel se adresează elevilor care urmăresc performanța superioară și care au dezvoltat, prin muncă susținută și aprofundare constantă, capacități avansate de raționament matematic.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Rezolvarea problemelor de nivel înalt presupune: capacitate de abstractizare; gândire logică flexibilă; creativitate matematică; construirea unor demonstrații originale; identificarea unor conexiuni între domenii matematice.

Pentru acești elevi, pregătirea trebuie să depășească exercițiul repetitiv și să includă activități de explorare, analiză și rezolvare a unor probleme complexe, inclusiv probleme adaptate din zona concursurilor școlare. Inteligența artificială poate deveni un partener de reflecție matematică prin compararea unor soluții, identificarea unor metode alternative și formularea unor provocări suplimentare care stimulează creativitatea.

Resurse digitale și inteligența artificială – instrumente pentru personalizarea învățării

Integrarea tehnologiei în pregătirea pentru Evaluarea Națională nu presupune renunțarea la metodele tradiționale, ci completarea acestora cu instrumente care permit adaptarea parcursului de învățare.

Platforme digitale precum **e3.ro, Pauza de Mate, Subiecte.edu.ro, Matematica.ro, GeoGebra și LIVRESQ** oferă suport pentru consolidarea cunoștințelor, dezvoltarea vizualizării matematice, exersarea rezolvărilor argumentate și explorarea unor situații problematice.
Inteligența artificială aduce noi posibilități prin generarea unor exerciții diferențiate, explicarea conceptelor, analiza rezolvărilor și oferirea unui feedback rapid. Utilizarea sa trebuie realizată într-un cadru pedagogic bine proiectat, astfel încât elevul să fie încurajat să gândească autonom și să își dezvolte propriile strategii de rezolvare.

Evoluția modului de evaluare a competențelor matematice evidențiază necesitatea adaptării permanente a strategiilor didactice. Pregătirea pentru Evaluarea Națională nu poate fi redusă la acumularea unor algoritmi sau la rezolvarea repetitivă a unor exerciții, ci trebuie să urmărească dezvoltarea capacității de analiză, argumentare, transfer și rezolvare creativă a problemelor.

Modelul de intervenție diferențiată pe patru niveluri oferă un cadru prin care profesorul poate adapta obiectivele, metodele și resursele utilizate la particularitățile fiecărui elev, sprijinind progresul individual.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Resursele digitale și inteligența artificială pot contribui la personalizarea învățării, oferind elevilor acces la exerciții adaptate, feedback rapid și modalități variate de explorare. Valoarea acestora depinde însă de modul în care sunt integrate în activitatea didactică. Tehnologia nu înlocuiește profesorul, ci îi oferă instrumente suplimentare pentru ghidarea și susținerea elevilor.

Într-o societate în care inteligența artificială va avea un rol tot mai important, școala are responsabilitatea de a forma tineri capabili să gândească independent, să analizeze informații și să găsească soluții în contexte noi. Matematica reprezintă un domeniu privilegiat pentru dezvoltarea acestor competențe, iar pregătirea pentru Evaluarea Națională poate deveni un context favorabil pentru formarea lor.

Bibliografie

1. Redecker, C. (2017). *European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu.* Publications Office of the European Union.
2. European Commission (2022). *Ethical Guidelines on the Use of Artificial Intelligence (AI) and Data in Teaching and Learning for Educators.*
3. http://subiecte.edu.ro
4. https://e3.ro
5. https://pauzademate.ro
6. https://www.geogebra.org
7. https://livresq.com
8. https://matematica.ro

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Inteligența artificială – un sprijin pentru profesor în dezvoltarea valorilor civice la elevii din ciclul primar

Beznea Oana

Școala Gimnazială „I. G. Duca”, București

Rezumat

Formarea valorilor civice reprezintă una dintre misiunile esențiale ale școlii primare, iar profesorul are responsabilitatea de a crea contexte autentice prin care elevii să înțeleagă și să exerseze comportamente bazate pe respect, empatie, responsabilitate și spirit civic. În acest demers, inteligența artificială poate deveni un instrument util pentru proiectarea unor activități atractive și adaptate particularităților de vârstă ale elevilor, fără a diminua rolul profesorului în procesul educativ. Lucrarea prezintă modalități concrete prin care instrumentele bazate pe inteligență artificială au fost utilizate în elaborarea unor activități și fișe de evaluare pentru disciplina Educație civică, având ca teme bunătatea, curajul, cinstea și respectul față de ceilalți și față de mediul înconjurător. Exemplele prezentate evidențiază faptul că tehnologia poate sprijini creativitatea profesorului și poate contribui la dezvoltarea reflecției morale și a participării active a elevilor, atunci când este utilizată responsabil și integrată într-un demers pedagogic bine fundamentat.

Cuvinte-cheie: inteligență artificială, educație civică, învățământ primar, valori civice, empatie, competențe digitale.

1. Introducere

Educația civică ocupă un loc important în formarea elevilor din ciclul primar, deoarece contribuie la dezvoltarea unor valori și atitudini care stau la baza conviețuirii într-o societate democratică. Noțiuni precum bunătatea, respectul, responsabilitatea, curajul sau cinstea nu pot fi învățate exclusiv prin definiții sau reguli, ci se formează prin analizarea unor situații concrete, prin dialog și prin reflecție asupra propriilor alegeri.

În ultimii ani, dezvoltarea aplicațiilor bazate pe inteligență artificială a oferit profesorilor noi posibilități de proiectare a activităților didactice. În activitatea desfășurată la clasă, am utilizat inteligența artificială ca instrument de sprijin în elaborarea unor fișe de lucru și a unor activități centrate pe analiza comportamentelor și pe identificarea soluțiilor potrivite în diverse

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

situații de viață. Experiența de la clasă mi-a confirmat că valoarea unei activități nu este determinată de tehnologia utilizată, ci de modul în care aceasta este integrată într-un demers pedagogic coerent.

2. Inteligența artificială – un sprijin în proiectarea activităților de Educație civică

Educația civică urmărește formarea unor comportamente și atitudini care îi ajută pe elevi să relaționeze armonios cu cei din jur și să participe responsabil la viața comunității. În proiectarea acestor activități, inteligența artificială reprezintă un instrument care mă ajută să explorez variante diverse de lucru și să identific contexte relevante pentru vârsta elevilor.

Pornind de la tema lecției și de la competențele specifice, solicit sugestii pentru realizarea unor situații-problemă, scenarii inspirate din viața de zi cu zi și întrebări care stimulează argumentarea. Materialele generate sunt analizate, selectate și adaptate în funcție de particularitățile colectivului de elevi și de obiectivele urmărite. Profesorul rămâne autorul demersului didactic, iar inteligența artificială devine un sprijin în etapa de documentare și proiectare.

3. Exemple de utilizare a inteligenței artificiale în proiectarea activităților de Educație civică

În activitatea didactică desfășurată la disciplina Educație civică, utilizez instrumente bazate pe inteligență artificială pentru elaborarea unor resurse educaționale care facilitează înțelegerea și exersarea valorilor morale și civice.

Unul dintre cele mai frecvente moduri de utilizare îl reprezintă realizarea fișelor de evaluare și a exercițiilor aplicative. Pornind de la competențele urmărite, inteligența artificială poate genera situații de viață, itemi obiectivi, întrebări cu răspuns multiplu sau exerciții care solicită argumentarea unei alegeri.

De asemenea, inteligența artificială facilitează crearea unor imagini sugestive care ilustrează situații specifice educației civice: oferirea de ajutor unei persoane aflate în dificultate, cooperarea între colegi, respectarea regulilor, protejarea mediului sau implicarea în activități de voluntariat. Analizarea acestor imagini stimulează exprimarea opiniilor și dezvoltarea gândirii critice.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Experiența de la clasă a evidențiat faptul că utilizarea unor resurse vizuale atractive și a unor fișe de evaluare adaptate nivelului de vârstă contribuie la creșterea implicării elevilor și facilitează exprimarea argumentată a opiniilor.

4. Beneficii și limite ale utilizării inteligenței artificiale în activitățile de Educație civică

Utilizarea inteligenței artificiale oferă profesorilor oportunitatea de a diversifica strategiile didactice și de a adapta resursele educaționale la particularitățile elevilor. Prin generarea rapidă a unor situații de învățare, a itemilor de evaluare și a materialelor vizuale, profesorul poate organiza activități interactive și relevante.

Cu toate acestea, materialele generate trebuie analizate critic, deoarece pot conține formulări neadecvate sau informații incomplete. Profesorul are responsabilitatea de a verifica și adapta fiecare resursă înainte de utilizare. Respectarea principiilor etice, protejarea datelor personale și promovarea unei utilizări responsabile a tehnologiei rămân aspecte esențiale.

Concluzii

Integrarea inteligenței artificiale în activitatea didactică oferă profesorilor oportunitatea de a diversifica resursele educaționale și de a crea contexte de învățare adaptate nevoilor elevilor. În cadrul disciplinei Educație civică, aceste instrumente pot facilita elaborarea unor fișe de evaluare, a unor situații-problemă și a unor materiale vizuale care stimulează participarea activă și reflecția asupra valorilor morale și civice.

Experiența didactică demonstrează că utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale poate eficientiza procesul de proiectare a activităților și poate oferi profesorului mai mult timp pentru interacțiunea directă cu elevii. Inteligența artificială poate genera idei și resurse, însă nu poate înlocui dialogul, modelul personal al profesorului și experiențele autentice prin care copiii își dezvoltă judecata morală. Profesorul rămâne principalul proiectant al învățării și factorul decisiv în transformarea tehnologiei în experiențe educative valoroase.

Bibliografie

European Commission (2022) *Ethical Guidelines on the Use of Artificial Intelligence (AI) and Data in Teaching and Learning for Educators*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Disponibil la:

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d81a0d54-5348-11ed-92ed-01aa75ed71a1 (Accesat: 30 iulie 2026).

Holmes, W., Bialik, M. and Fadel, C. (2019) *Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning*. Boston, MA: Center for Curriculum Redesign.

Luckin, R. (2018) *Machine Learning and Human Intelligence: The Future of Education for the 21st Century*. London: UCL Institute of Education Press.

OECD (2021) *Digital Education Outlook 2021: Pushing the Frontiers with Artificial Intelligence, Blockchain and Robots*. Paris: OECD Publishing. Disponibil la: https://doi.org/10.1787/589b283f-en

Redecker, C. (2017) *European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Disponibil la: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC107466

UNESCO (2023) *Guidance for Generative AI in Education and Research*. Paris: UNESCO. Disponibil la: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000386693

UNESCO (2024) *Artificial Intelligence Competency Framework for Teachers*. Paris: UNESCO. Disponibil la: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000391105

Zawacki-Richter, O., Marín, V.I., Bond, M. and Gouverneur, F. (2019) 'Systematic review of research on artificial intelligence applications in higher education – where are the educators?', *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 16(39). Disponibil la: https://doi.org/10.1186/s41239-019-0171-0

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

George Coșbuc și poeții străini

Studiu de specialitate

Profesor Bîrlea Ileana Lucica
Liceul Tehnologic Ocna Șugatag

Dacă formația în direcție germanică a poetului ardelean este o certitudine, mai greu s-ar putea afirma acest lucru despre dispoziția sa romantică.

Școlile prin care trecuse, profesorii năsăudeni, bibliotecile școlare sau particulare din care se alimentase, traducerile bogate, au determinat calitativ orizontul cultural al poetului, mai ales cel de influență germanică. Odată venit la Năsăud, Coșbuc a observat că universul de aici era puțin diferit în esență de cel de acasă, regăsea totuși ceva din atmosfera rustică a Hordoului. Pregătirea intelectuală a profesorilor năsăudeni, mai ales cei care aveau doctoratul în Austria, n-a rămas fără ecou în sufletul poetului.

„Întâile încurajări, mărturisea poetul, mi le-au dat profesorii mei de liceu, care în vederea talentului meu literar mă scuteau de studiile mele științifice, și mai ales la matematici eram liber să urmez sau nu cursul, fiindcă n-aveam nicio tragere de inimă pentru matematici și spre toate studiile din care este izgonită fantezia”.[1]

Din literatura germană Coșbuc a întreprins un vast program de transpuneri în românește. A tradus peste douăzeci de scrisori de la Opez și Logan până la Geibel și Franzas. A fost atras de epigonii romantici germani pentru vârsta lor sufleeasvcă și pentru fapul că erau la modă în epocă. În cele mai multe cazuri avem de a face cu prelucrări, adaptări după subiecte străine, astfel că multe traduceri au rămas în manuscris: Richard –Inimă de leu sau Sfântul Augustin, traduceri care se încadrează baladelor cu conținut fantastic-religios.

Prin *Biserica ruinată*, poezia lui Coșbuc primește un aspect tenebros, dar romantismul rămâne o trăsătură dominantă a sufletului poetului.

---

[1] George coșbuc, Versuri și proză, Caransebeș, 1887

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Traducerile lui Coșbuc sunt influențate de latura mistico-legendară a Orientului. Această latură se îmbogățește cu Cuvintele Coranului, o traducere din Zulitz. Obiectul l-a inspirat în Crucea din Helada și în ciclul Coranele, dezvăluindu-i aspectul mistic. Emirul Hasan din respect pentru legile inviolabile ale Coranului își iartă sclavul vinovat, redându-i libertatea, plus o pungă cu aur pentru că în Coran stă scris:

„Cum că răsplătirea răului prin bine

Este cea mai sfântă virtute ce știm.”[2]

Aceeași viziune apare și în *Amin* care striga stâncile. Beda, un personaj legendar propovăduiește credința divină, iar la glasul său tresar și stâncile , strigând:„Pe-a veacurilor e, veacuri Amin, părinte Amin.” întrucât un rol important în dezvoltarea lui Coșbuc, în crezul clocotior, în care se făureau tălmăcirile, s-a născut stilul și limba ultimei perioade din creația coșbuciană, mai ales concepția despre viață. Coșbuc încerca în traducerile sale să-și impună limba autohtonă, astfel traduce din *Divina Comedie* „Ricorditti letor” cu socoți creștin, fără a umbri cu nimic puritatea de cristal a Paradisului. Dorește să eternizeze hora românească, urcând-o în regiunile celeste:

„Și corul glorios așa-l văzui

Rotind și-un glas, și-alt glas și-al tuturora

Cu-acea dulcoare ce nu poți s-o spui

Decât în cer, unde-i eternă hora.”[3]

În *Infern* Coșbuc a reușit să folosească cu succes asprimea rustică și ”energia” limbii române. A existat la Coșbuc o fire dantescă, care l-a împins spre Divina Comedie. Într-un fragment din prefața Infernului, apărut în Semănătorul îl vedem pe Coșbuc preocupat de exegeză: stabilește izvoare, discută în contradictoriu cu Dante împărțirea Infernului, în care vede nu o scară a pedepselor, ci o scară a păcatelor. Pe baza celor afirmate cu privire la împărțirea Infernului, Coșbuc avea de gând să publice în Italia Il sistema della teologia

---

[2] Jacob Popper, op.cit, pag.345

[3] Jacob Popper, op. cit. P.316

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

morala di Dante. Aici, în această operă , Coșbuc s-a regăsit pe sine însuși, îndrumat de Dante, a învățat să se cunoască mai bine. Atmosfera psihologică a întregii Divinei Comedii poate fi rezumată ca o „zbatere”, efortul titanic al omului de a se depăși pe sine și a ajunge la Dumnezeu. Celebra inscripție de pe poarta Infernului dă în românește un sunet solemn și întunecat, trist și dur, aproape de cel al originalului:

„Prin mine mergi la cuibul întristării
Prin mine mergi la veșnic plâns fierbinte,
Prin mine mergi la neamul dat pierzării.

Justiția mișcă pe al meu părinte
Puterea cea divină m-a durut,
Iubirea prima și suprema minte.”[4]

Contactul dintre *Divina Comedie* și creația lui Coșbuc nu se limitează la transferul câtorva simboluri. Trudind atâția ani asupra Infernului, Coșbuc a ajuns să înțeleagă mai repede poate, decât în alte împrejurări că el însuși trăiește într-o lume infernală. Crăciunul în tabără începe cu un tablou halucinant, fantastic, în care parcă simțim ”fiorii reci” dantești din văgăuna înghețată a bolgiei a noua:

„Și-acei ce de-a pururi au glume
Azi tremură muți și înghețați
În jalea cea fără de nume.”

Cain trebuie să-l fi impresionat căci îl azvârle acolo și pe Ieremia Golio:

„Adânc în noaptea nopții și-n Iadul cel din urmă
.....
De-o stângă țipă Cain, de-a dreapta urlă Iuda,
Iar tu, goale Golio, te vaieți între ei!”[5]

---

[4] Ibidem, p.336

[5] Jacob Popper, op. cit, pag.346

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Regăsim aceeași atmosferă de iad înghețat în Na Duno, unde nenorociții descriși de Coșbuc își rod țestele unii altora, așa cum făcea și contele Ugolino. Impresia de iad dantesc este copleșitoare și în Spânzuratul, încât strivește sufletul omului, la fel ca și în finalul Cântecului al treilea al Infernului.

Coșbuc a fost întotdeauna un dușman al întunericului, astfel că în *Prin Heladio* el se împotrivește beznei, luptă mânios să o învingă. Poemul poartă și un motto invizibil din versurile finale ale Infernului:

„urcam din adânc vizuina

și-ndată s-arată privirii mele

ca printr-un ochi , a cerului grădină.”[6]

Cei care cercetează opera lui Coșbuc ar avea destulă bătaie de cap până să stabilească infiltrațiile dantești în creația lui Coșbuc. Finalul din *Parabola sămănătorului* este cu siguranță inspirat din cântul VI al Purgatorului:

„Și dacă-i lași tu, Doamne, așa mereu,

Din mâna cui să simt-aceștia frâul?”

Versurile 65-66 din Cântul XV al Infernului:

„Dar drept va fi prin spini cu boabe amară,

Ce caut-un pom cu dulcile-i smochine?” au fost dezvoltate în *Scrisoarea lui Firduși:*

„Pe-un spin poți să-l răsădești și-n rai,

Și hrana , miere și nectar să-i dai,

El tot ghimpos va fi și-a pururi spine,

Și-amare boabe dând, dar un smochine.”[7]

Dante l-a învățat pe Coșbuc să se judece pe sine și să-și judece semenii și epoca fără cruțare, l-a învățat în Cântul XI al Purgatorului să disprețuiască „bogățiile și slava”, să pună zăvor minciunii, i-a luminat mintea și i-a călit caracterul, i-a insuflat curaj ca să înainteze spre țel, încrezător, cu proprii săi pași, i-a impus o disciplină severă.

---

[6] Ibidem, pag.348

[7] Ibidem, pag 351

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Coșbuc este un adorator al luminii și soarelui, urăște noaptea pentru că aduce haos. Dacă Dante l-a imitat pe Vergiliu în Cânturile IX și X ale Purgatorului, unde pot fi văzuți în chip de basoreliefuri însuflețite David, Traian , Nimrod Saul și o serie întreagă de scene din mitologia biblică și greco-latină, Coșbuc l-a urmat pe Dante, dar mai ales pe Virgil în scena profetică sculptată pe scutul lui Eneas.

În *Vara* tânărul Coșbuc a dedicat o odă entuziasmată luminii, motiv care revine în 1906 în Fantasie, de fapt e o prelucrare în plan fantastic a unor versuri din *Vara*:

„ O mare e, dar mare luna
Natură în mormântul meu,
E totul cald că e lumină.”[8]

Bibliografie:

1.Coșbuc, George *Poezii,* Editura 100+1 Grammar, București, 1997
2.Coșbuc George , Versuri și proză, Caransebeș, 1887
3. Coșbuc George,Cântece de vitejie, Ed Ion Creangă, București, 1985,
4. Popper, Jacob *Celălalt Coșbuc*, Editura Imago, Sibiu, 1995

[8] George Coșbuc,Cântece de vitejie, Ed Ion Creangă, București, 1985, p. 91

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Etimologia latină – punte între limba română și limba franceză. Strategii didactice pentru dezvoltarea competenței lexicale

Prof. Bobei Raluca-Daiana
Școala Gimnazială „Ion I. Graure” Bălteni

Rezumat

Predarea limbii latine oferă numeroase oportunități pentru dezvoltarea competenței lexicale a elevilor și pentru facilitarea învățării limbilor romanice, în special a limbii franceze. Prin valorificarea etimologiei latine, elevii înțeleg mai ușor relațiile dintre cuvinte, își îmbogățesc vocabularul și își dezvoltă capacitatea de analiză lingvistică. Articolul prezintă argumente privind importanța abordării interdisciplinare a limbii latine, a limbii române și a limbii franceze și propune strategii didactice care pot fi integrate în activitatea de la clasă.

Cuvinte-cheie: etimologie latină, competență lexicală, limba franceză, limba română, interdisciplinaritate, strategii didactice.

Introducere

În contextul educației actuale, accentul se pune pe dezvoltarea competențelor și pe realizarea conexiunilor între discipline. Limba latină, deși studiată într-un număr redus de ore, își păstrează valoarea formativă prin contribuția sa la înțelegerea limbilor romanice și la dezvoltarea gândirii logice. Pentru elevii care studiază limba franceză, identificarea originii latine a vocabularului reprezintă un sprijin important în procesul de învățare. Cunoașterea etimologiei facilitează înțelegerea sensului cuvintelor, memorarea acestora și utilizarea lor adecvată în contexte variate de comunicare.

Etimologia latină și dezvoltarea competenței lexicale

Vocabularul limbii române și cel al limbii franceze au un fond comun moștenit din latină. Această caracteristică permite profesorului să evidențieze relațiile dintre cuvinte și să transforme studiul vocabularului într-un proces de descoperire.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Exemple precum *sol* – soare – *soleil*, *flos, floris* – floare – *fleur*, *cor, cordis* – cord – *cœur*, *mare* – mare – *mer* evidențiază originea latină comună a limbilor română și franceză și ilustrează evoluția diferită a aceluiași etimon în cele două limbi romanice. Analizarea acestor corespondențe îi ajută pe elevi să identifice atât conservarea sensului de bază, cât și transformările fonetice și morfologice produse de-a lungul timpului. În acest fel, studiul etimologiei contribuie la dezvoltarea competenței lexicale și facilitează transferul cunoștințelor între limba română și limba franceză. Elevii nu mai memorează izolat cuvinte, ci construiesc rețele semantice și etimologice care favorizează învățarea pe termen lung.

Strategii didactice

Una dintre strategiile eficiente constă în realizarea tabelelor comparative care includ termenul latin, echivalentul românesc și forma franceză. Elevii identifică asemănările fonetice și semantice și formulează reguli privind evoluția cuvintelor.

Un exemplu de tabel comparativ aplicat în cadrul orelor de limba latină (clasa a VII-a) ar putea fi acesta:

Limba latină	Limba română	Limba franceză	Observații fonetice și semantice
aqua	apă	eau	Sensul s-a păstrat. Limba franceza a suferit modificări fonetice importante (*aqua* → *eau*), în timp ce limba româna a conservat rădăcina într-o formă apropiată.
luna	lună	lune	Cele trei forme sunt foarte asemănătoare atât fonetic, cât și semantic. Elevii observă ușor originea comună.
manus	mână	main	Sensul este identic. Se remarcă păstrarea consoanei inițiale *m* și evoluția diferită a terminației în limba română și limba franceză.
frater	frate	frère	Sensul s-a conservat integral. Limba franceză prezintă transformări fonetice specifice (*frater* → *frère*), iar limba româna păstrează forma mai apropiată de latină.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

novus	nou	nouveau	Se observă păstrarea rădăcinii nov-, iar sensul rămâne identic în toate cele trei limbi.

După completarea și analizarea tabelului, profesorul propune elevilor următoarele sarcini de lucru:

1. Identificați literele sau grupurile de litere care se păstrează în toate cele trei limbi.
2. Subliniați modificările fonetice apărute în limba franceză față de forma latină.
3. Găsiți alte cuvinte din aceeași familie lexicală:

   Exemplu: aqua → acvatic, acvariu / aquatique, aquarium;
4. Formulați o regulă privind evoluția cuvintelor din latină către română și franceză.

Observație didactică: acest tip de exercițiu dezvoltă competența lexicală, competența de transfer între limbi și conștiința etimologică. Elevii nu memorează vocabularul izolat, ci descoperă relațiile dintre limbile romanice, ceea ce facilitează învățarea vocabularului francez și consolidarea celui românesc. În plus, activitatea stimulează analiza, compararea și formularea de ipoteze privind evoluția fonetică și semantică a cuvintelor, fiind în concordanță cu abordările didactice centrate pe elev.

Un alt exemplu de tabel comparativ de la care putem crea o activitate didactică la materia Elemente de limbă latină și de cultură romanică, clasa a VII-a, este următorul:

Limba latină	Limba română	Limba franceză	Observații
schola	școală	école	Sensul s-a păstrat. Limba franceza a pierdut grupul inițial *sch-*, iar româna l-a adaptat la *ș-*.
liber	liber	libre	Aproape aceeași formă și același sens în cele trei limbi.
familia	familie	famille	Evoluție fonetică redusă; sensul s-a conservat integral.
natura	natură	nature	Un exemplu clar al moștenirii latine comune în vocabularul de bază.
memoria	memorie	mémoire	Elevii pot observa păstrarea rădăcinii *memor-* și modificările fonetice din limba franceză.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

lingua	limbă	langue	Exemplu relevant pentru studiul limbilor; evidențiază evoluția diferită a aceluiași etimon.

Activitate didactică propusă

Sarcină de lucru: „Detectivii etimologiei”

Profesorul împarte elevii în perechi și le oferă tabelul incomplet, în care lipsește unul dintre termenii din fiecare coloană și observațiile din ultima coloană. Elevii trebuie să:

1. completeze termenul lipsă;
2. identifice rădăcina comună;
3. explice transformările fonetice observate;
4. găsească alte două cuvinte din aceeași familie lexicală în limba română și în limba franceză (ex. schola – școală – école : școlar, școlarizare / scolaire, scolarité).

Observație didactică: acest tip de exercițiu dezvoltă nu doar competența lexicală, ci și competența de observare și analiză lingvistică, încurajând elevii să descopere regularități în evoluția limbilor romanice. În plus, se aliniază abordării comparative recomandate în didactica limbilor, deoarece valorifică cunoștințele de limba română pentru a facilita învățarea limbii franceze.

O altă strategie presupune construirea familiilor lexicale pornind de la aceeași rădăcină latină. De exemplu, rădăcina *scribere* permite identificarea unor cuvinte precum „a scrie”, „scriitor”, „descriere”, respectiv *écrire*, *écrivain*, *description*. Exercițiile de acest tip dezvoltă vocabularul și consolidează competențele de analiză.

Profesorul poate utiliza și jocuri didactice bazate pe etimologie, precum asocierea termenilor, completarea arborilor lexicali, rebusuri sau concursuri între echipe. Aceste activități stimulează participarea activă și transformă învățarea într-un proces atractiv.

O strategie cu rezultate foarte bune este proiectul interdisciplinar. Elevii aleg o serie de cuvinte frecvent utilizate, cercetează originea lor latină și urmăresc evoluția acestora în limba română și în limba franceză. Rezultatele pot fi prezentate sub forma unor postere, prezentări digitale sau portofolii.

Valoarea interdisciplinară

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Abordarea etimologică favorizează colaborarea dintre discipline și contribuie la dezvoltarea unei perspective integrate asupra limbii și culturii. Elevii înțeleg că limbile nu evoluează izolat, ci reflectă procese istorice și culturale complexe. În același timp, această abordare stimulează curiozitatea, gândirea critică și capacitatea de transfer al cunoștințelor. Vocabularul nu mai este perceput ca o listă de termeni de memorat, ci ca un sistem organizat în care fiecare cuvânt are o istorie și o relație cu alte cuvinte.

Concluzii

Valorificarea etimologiei latine în predarea limbii române și a limbii franceze reprezintă o strategie didactică eficientă pentru dezvoltarea competenței lexicale. Relațiile dintre cele trei limbi facilitează înțelegerea vocabularului, contribuie la dezvoltarea competențelor de analiză și sprijină formarea unei culturi lingvistice solide. Prin activități comparative, proiecte interdisciplinare și exerciții bazate pe descoperire, profesorul poate transforma studiul vocabularului într-o experiență de învățare activă și semnificativă. În acest fel, limba latină își confirmă rolul de fundament al educației lingvistice și de punte între patrimoniul cultural european și învățarea limbilor moderne.

Bibliografie:

Munteanu, E. (2005). *Introducere în lingvistică*. Editura Polirom

Consiliul Europei. (2020). *Cadrul european comun de referință pentru limbi: Învățare, predare, evaluare. Volumul complementar*. Consiliul Europei

Sala, M. (1998). *De la latină la română*. Editura Univers Enciclopedic

Tagliavini, C. (1977). *Originile limbilor neolatine: Introducere în filologia romanică* (A. Niculescu, Trad.). Editura Științifică și Enciclopedică. (Lucrarea originală publicată în 1949)

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Dincolo de tablă și cretă: arhitectura unei noi învățări în era digitală

Prof. Bontea Raluca-Maria
Școala Gimnazială „Mihai David” Negrești

Prezentul articol analizează mutațiile fundamentale care au loc în ecosistemul școlar contemporan sub influența noilor resurse digitale. Dincolo de simpla dotare a sălilor de clasă cu echipamente moderne, adevărata reformă rezidă în transformarea metodelor de predare și în adoptarea unor pedagogii imersive. Prin intermediul unei scurte narațiuni cu rol exemplificativ și a unei analize teoretice, lucrarea evidențiază modul în care realitatea virtuală, inteligența artificială și modelele active redefinesc interacțiunea didactică, stimulând motivația intrinsecă a elevilor și facilitând personalizarea parcursului educațional.

Într-o sală de clasă luminoasă, domnul Mihai, profesor cu peste două decenii de experiență, privea tabla de lemn pe care tocmai desenase proiecția tridimensională a unei molecule de ADN. În ciuda efortului său academic și a explicațiilor minuțioase, în bănci, treizeci de perechi de ochi priveau obosite spre liniile statice cretate. Pentru acești copii născuți în era vitezei vizuale, abstractul din manuale rămânea adesea o barieră de neînțeles.

Schimbarea a venit în semestrul următor, când școala a fost dotată cu un kit de ochelari pentru realitate virtuală. La lecția următoare, domnul Mihai nu a mai deschis manualul. Le-a cerut elevilor să își pună dispozitivele. În doar câteva secunde, liniștea din clasă a fost înlocuită de murmurul viu al uimirii. Elevii nu mai priveau un desen; ei „pluteau” acum în interiorul unei celule umane, micșorați la scară microscopică, observând dinamica reală a legăturilor genetice. Andrei, un elev de obicei retras și neatent, încerca mecanic cu mâinile să atingă structurile care se roteau în jurul lui.

Această experiență microscopică rezumă, de fapt, miza macroscopică a învățământului modern: tehnologia nu a înlocuit rolul de mentor al profesorului, ci i-a oferit acestuia pârghiile necesare pentru a dărâma pereții fizici ai clasei și a transforma informația pasivă într-o trăire

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

directă. Trecerea de la modelul tradițional-transmisionist la cel interactiv este sprijinită direct de resursele digitale emergente, care acționează pe trei paliere fundamentale:

1. Realitatea Virtuală (VR) și Augmentată (AR)

Așa cum reiese din scenariul prezentat anterior, contextualizarea vizuală și senzorială are un impact major asupra memoriei pe termen lung. Fie că este vorba despre simularea unor experimente chimice complexe care altfel ar fi periculoase în laboratorul școlii, fie despre explorări geografice sau istorice virtuale, aceste tehnologii transformă elevul dintr-un receptor pasiv într-un explorator activ al propriului cunoaștere.

2. Algoritmii de Personalizare și Inteligența Artificială

Sistemele moderne de management al învățării (LMS) folosesc sisteme avansate pentru a monitoriza progresul fiecărui elev în parte. Platformele pot genera automat fișe de lucru diferențiate, adaptate ritmului de lucru și stilului cognitiv al copilului. Acest lucru reduce frustrarea elevilor care întâmpină dificultăți și, în același timp, previne plafonarea celor supradotați, oferindu-le provocări constante.

3. Gamificarea și Dinamica Clasei Inversate (*Flipped Classroom*)

Prin mutarea expunerii teoretice în spațiul domestic (prin intermediul unor podcasturi, tutoriale video sau prezentări interactive accesate de acasă), timpul petrecut la școală capătă o cu totul altă valoare. Clasa devine un spațiu de dezbatere, proiecte de grup și aplicații practice. Integrarea elementelor de joc (puncte de experiență, realizări, insigne digitale) transformă evaluarea dintr-un instrument de control coercitiv într-o formă constructivă de feedback autoevaluativ.

Concluzii

Tranziția către un mediu de învățare digitalizat nu este lipsită de provocări, necesitând eforturi financiare pentru combaterea decalajelor tehnologice și o formare continuă a cadrelor didactice. Cu toate acestea, dincolo de ecrane, aplicații și algoritmi, miezul inovației rămâne întotdeauna cel pedagogic. Tehnologia nu trebuie privită ca un scop în sine, ci ca cel mai eficient vehicul prin care profesorul modern poate stârni curiozitatea, dezvolta gândirea critică și pregăti tânăra generație pentru o societate a cunoașterii în continuă transformare.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2018). *Educația. Reîntemeieri, dinamici, prefigurări*. Iași: Editura Polirom.
2. Istrate, O. (2020). *Digitalizarea educației: Schimbări de paradigmă în proiectarea didactică*. București: Editura Universitară.
3. Pânișoară, I.-O. (2017). *Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică*. Iași: Editura Polirom.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Matematica sub semnul jocului și al provocării: o experiență de învățare gamificată în învățământul primar

Ambasador eTwinning și profesor Borș Elisabeta Edit
Școala Gimnazială Apold, județul Mureș, România

Introducere:

Predarea matematicii în învățământul primar presupune identificarea unor strategii didactice care să stimuleze motivația, implicarea și învățarea activă a elevilor.

În acest context, gamificarea reprezintă o abordare pedagogică eficientă, deoarece utilizează elemente specifice jocului pentru a transforma procesul de învățare într-o experiență atractivă și semnificativă. În perioada septembrie 2025 – mai 2026, proiectul internațional eTwinning ***The Mystery of the Mathematical Treasure***, desfășurat în colaborare cu școli din România, Türkiye și Polonia, a valorificat storytelling-ul, provocările matematice și colaborarea internațională pentru dezvoltarea competențelor matematice și digitale ale elevilor din învățământul primar. Întregul demers educațional a fost construit în jurul unei povești captivante, în care elevii au devenit „detectivi ai matematicii”, rezolvând misiuni succesive pentru descoperirea unei comori ascunse.

Obiective și competențe dezvoltate:

Proiectul a urmărit dezvoltarea competențelor matematice prin activități bazate pe gamificare și învățare colaborativă, stimulând în același timp gândirea logică, creativitatea și capacitatea de rezolvare a problemelor. Un alt obiectiv important a fost integrarea tehnologiilor digitale în procesul educațional și consolidarea colaborării internaționale dintre elevi și profesori.

Activitățile desfășurate au contribuit la dezvoltarea competențelor-cheie europene, în special competența matematică, competența digitală, competențele personale și sociale, comunicarea într-un context multilingvistic și competențele civice. Totodată, elevii și-au exersat gândirea critică, creativitatea, inițiativa, colaborarea și autonomia în învățare, prin participarea la experiențe autentice de cooperare internațională.

Contextul proiectului:

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Scenariul educațional al proiectului a fost construit în jurul legendei profesorului Numeronius, un matematician care a ascuns formula secretă a gândirii logice într-un cufăr plin de provocări matematice. Pentru a descoperi comoara, elevii au parcurs cinci misiuni succesive, fiecare abordând diferite conținuturi matematice prin joc, explorare și colaborare internațională.

Povestea a oferit un fir narativ comun tuturor activităților, iar fiecare provocare rezolvată a reprezentat un pas înainte în aventura matematică.

Astfel, matematica a fost percepută nu doar ca o disciplină școlară, ci ca un domeniu al descoperirii, al creativității și al cooperării, în care elevii au învățat prin experiență și implicare activă.

Desfășurarea proiectului:

Proiectul a fost organizat sub forma unei aventuri educaționale alcătuite din cinci misiuni succesive, fiecare contribuind la dezvoltarea competențelor matematice, digitale și sociale ale elevilor. Activitățile au fost adaptate particularităților de vârstă ale participanților și au combinat jocul, povestea, tehnologia și colaborarea internațională.

Misiunea 1 – Descoperă începutul aventurii!:

Prima misiune a reprezentat introducerea elevilor în universul proiectului și în povestea matematică ce avea să îi însoțească pe parcursul întregii experiențe. Prin intermediul unor activități interactive realizate cu aplicații digitale precum Genially, LearningApps, Liveworksheets și JigsawPlanet, elevii au explorat primele provocări, și-au consolidat cunoștințele matematice de bază și s-au familiarizat cu mediul colaborativ de lucru. Această etapă a avut rolul de a stimula curiozitatea, motivația și dorința de implicare în activitățile următoare

Misiunea 2 – Operațiile magice: adunarea și scăderea:

Cea de-a doua misiune a fost dedicată consolidării competențelor de calcul prin activități diferențiate, organizate în echipe internaționale în funcție de vârsta elevilor. Participanții au rezolvat jocuri matematice, puzzle-uri și exerciții interactive, colaborând cu parteneri din cele trei țări

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

implicate în proiect. În acest mod, și-au dezvoltat nu doar deprinderile de calcul, ci și responsabilitatea, cooperarea și comunicarea într-un context internațional.

Misiunea 3 – Operațiile magice: înmulțirea și împărțirea:

În cadrul celei de-a treia misiuni, elevii și profesorii au creat și au schimbat provocări matematice cu școlile partenere. Activitatea a presupus atât colaborarea profesor–elev în elaborarea exercițiilor, cât și colaborarea directă între elevi din diferite țări pentru rezolvarea provocărilor primite. Acest schimb de resurse a favorizat dezvoltarea gândirii critice, a creativității și a strategiilor de rezolvare a problemelor, oferind în același timp contexte autentice de comunicare și cooperare internațională.

Misiunea 4 – Detectiv în lumea formelor:

Geometria a fost abordată prin activități Tangram desfășurate în echipe internaționale. Elevii au explorat proprietățile figurilor geometrice, au reconstruit modele și au realizat creații originale utilizând piesele Tangram. Activitățile au dezvoltat orientarea spațială, creativitatea și gândirea logică, iar produsele realizate au fost incluse în colecția de cărți digitale colaborative ale proiectului.

Misiunea 5 – Comoara problemelor și a gândirii logice:

Ultima etapă a proiectului a reprezentat sinteza întregului parcurs educațional. Organizați în grupe internaționale, elevii au rezolvat provocări matematice progresive, au descoperit indicii și au identificat mesajele ascunse care le-au permis să „deblocheze” comoara gândirii logice. Activitatea finală a demonstrat că matematica poate deveni un spațiu al explorării, colaborării și creativității, în care rezolvarea problemelor este asociată cu bucuria descoperirii și a succesului obținut împreună.

Metodologie și colaborare internațională:

Succesul proiectului s-a bazat pe îmbinarea unor abordări pedagogice moderne, centrate pe elev, cu utilizarea tehnologiilor digitale și colaborarea internațională. Gamificarea și storytelling-ul au oferit un cadru motivațional autentic, în timp ce învățarea prin provocări

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

(Challenge-Based Learning), învățarea prin descoperire, cooperarea și rezolvarea de probleme au transformat elevii în participanți activi ai propriului proces de învățare.

Activitățile au fost desfășurate în echipe internaționale, iar comunicarea dintre profesori și elevi s-a realizat prin platforma TwinSpace și prin întâlniri online. Instrumente digitale precum Genially, LearningApps, Liveworksheets, JigsawPlanet, Book Creator, Canva, Padlet, Google Meet și Google Slides au susținut realizarea resurselor interactive, colaborarea și dezvoltarea competențelor digitale. În același timp, proiectul a fost integrat în curriculumul de matematică din învățământul primar, contribuind la dezvoltarea simțului numeric, a competențelor de calcul, a gândirii geometrice și a strategiilor de rezolvare a problemelor.

Rezultate și impact:

Implementarea proiectului a demonstrat că integrarea gamificării în predarea matematicii contribuie la creșterea motivației pentru învățare și la implicarea activă a elevilor în rezolvarea sarcinilor. Participarea la activități colaborative internaționale a favorizat dezvoltarea competențelor matematice și digitale, a gândirii logice și critice, a creativității, precum și a competențelor de comunicare și cooperare. Experiențele de învățare au evidențiat faptul că abordările bazate pe joc, provocare și colaborare pot transforma matematica într-o disciplină accesibilă și atractivă, în care elevii învață prin explorare, reflecție și aplicarea cunoștințelor în contexte autentice.

Produse finale și diseminare: Un rezultat important al proiectului îl reprezintă volumul colaborativ ***„Misterele matematicii – Ghid educațional pentru dezvoltarea abilităților matematice și a gândirii logice în învățământul primar”*** (ISBN 978-973-0-44185-7), care reunește exemple de bune practici, strategii didactice, resurse educaționale și reflecții ale profesorilor implicați în proiect.

https://heyzine.com/flip-book/affce0c7d9.html

De asemenea, activitatea elevilor a fost valorificată prin realizarea unei ***colecții de cinci cărți digitale colaborative,*** fiecare corespunzând uneia dintre misiunile proiectului și reunind provocările matematice, creațiile elevilor și rezultatele colaborării internaționale.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

https://read.bookcreator.com/library/-OY-eV5xrGZOMoseHuz3

Rezultatele proiectului au fost diseminate și prin intermediul ***blogului*** dedicat, oferind profesorilor și elevilor acces la resurse educaționale și exemple de bune practici care pot fi adaptate în diferite contexte școlare.

https://themysteryofthemathematicaltreasure.blogspot.com/

IV. Concluzii:

Experiența educațională prezentată evidențiază faptul că gamificarea poate reprezenta o strategie eficientă pentru dezvoltarea competențelor matematice la elevii din învățământul primar, prin transformarea învățării într-un proces activ, motivant și centrat pe elev. Integrarea elementelor de joc – misiuni, provocări, explorare și rezolvare de probleme – a stimulat implicarea elevilor, dezvoltând gândirea logică, creativitatea și capacitatea de aplicare a cunoștințelor în contexte variate.

Activitățile propuse au demonstrat că matematica poate deveni un domeniu al descoperirii, colaborării și reflecției, în care elevii își construiesc strategii, argumentează soluții și dezvoltă competențe transferabile. Totodată, colaborarea internațională prin proiectul eTwinning a favorizat schimbul de bune practici, utilizarea resurselor digitale și crearea unor contexte autentice de învățare. Astfel, gamificarea depășește rolul de instrument motivațional, devenind o abordare pedagogică ce susține formarea competențelor, implicarea activă și dezvoltarea personală a elevilor prin îmbinarea echilibrată a jocului, tehnologiei și colaborării.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Diseminarea proiectului Erasmus+ Ka121-Vet „Viitor profesional cu Erasmus+"

Prof. ing. Botezatu Aurica-Ramona
Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza" Panciu, Vrancea

Articolul de față prezintă activitatea de diseminare a mobilității Erasmus+ KA121-VET desfășurată în cadrul Consiliului profesoral al Liceului Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza" din Panciu. Activitatea a vizat împărtășirea rezultatelor și experiențelor acumulate în urma stagiului de practică din Cipru cu întreaga comunitate școlară cadre didactice, elevi și părinți, contribuind la creșterea vizibilității proiectului și la multiplicarea impactului european la nivelul școlii.

Programul european Erasmus+vet reprezintă cel mai ambițios program de mobilitate educațională al Uniunii Europene, oferind tinerilor posibilitatea de a-și dezvolta competențele profesionale și personale într-un context internațional autentic. Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza" din Panciu participă activ la acest program, implementând cel de-al doilea proiect KA121 — Mobilitate individuală VET, nr. 2025-1-RO01-KA121-VET-000320477, în cadrul căruia 27 de elevi din clasa a X-a au efectuat un stagiu de practică de 21 de zile în Cipru, în perioada 26 aprilie – 16 mai 2026.

Diseminarea rezultatelor unui proiect Erasmus+ nu reprezintă doar o cerință formală de raportare, ci un act de responsabilitate față de comunitatea școlară și față de principiul multiplicării impactului european. În acest sens, activitatea de diseminare organizată în cadrul Consiliului profesoral al liceului a constituit un moment important de reflecție colectivă și de valorificare a experiențelor trăite.

Proiectul „Viitor Profesional cu Erasmus+" a trimis, în perioada menționată, 27 de elevi ai clasei a X-a, specializarea Alimentație publică și turism, la Aktea Beach Village din Ayia Napa, Cipru. Grupul a fost însoțit de un colectiv de cinci cadre didactice: prof. Buciog Mariana coordonator de proiect, prof. Botezatu Aurica-Ramona și prof. Bratu Florin profesori însoțitori, alături de prof. Dana Demeter și prof. Popa George personal staff al liceului.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Pe durata celor 21 de zile, elevii au lucrat în secțiile de bucătărie profesională, patiserie, restaurant și bar ale hotelului gazdă, dobândind competențe tehnice și transversale certificate prin Europass Mobility — document recunoscut în toate cele 27 de state membre ale UE. Rata de finalizare a stagiului a fost de 100% — toți cei 27 de participanți au dus la bun sfârșit mobilitatea.

Pe lângă activitățile de practică, elevii au participat la excursii culturale în Larnaca, Nicosia și Paphos oraș înscris în Patrimoniul Mondial UNESCO, precum și la celebrul Festival al Portocalei din Ayia Napa, unde au reprezentat România alături de tineri din Armenia și alte țări europene.

La scurt timp după finalizarea mobilității, coordonatoarea proiectului, prof. Buciog Mariana, a prezentat în cadrul Consiliului profesoral al Liceului Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza" Panciu un raport amplu al desfășurării stagiului, în prezența întregului corp profesoral, a unui grup de elevi participanți la mobilitate și a unor reprezentanți ai părinților acestora.

Activitatea de diseminare s-a structurat pe mai multe componente:

- prezentarea PowerPoint cu imagini, date statistice și informații despre proiect și despre Cipru;
- proiecția revistei de mobilitate „Viitor Profesional cu Erasmus+ — Cipru 2026", elaborată de echipa pedagogică;
- mărturii directe ale elevilor participanți, prezentate în fața colegilor profesori și a părinților;
- expoziție de fotografii din cadrul mobilității, expusă în holul liceului;
- înmânarea simbolică a certificatelor Europass Mobility în prezența comunității școlare;
- sesiune de întrebări și răspunsuri cu cadrele didactice, elevii și părinții prezenți.

Prezentarea a suscitat un interes deosebit din partea colegilor profesori, care au adresat întrebări legate de procedurile de selecție a elevilor, de modul de finanțare, de impactul mobilității asupra performanței școlare și de posibilele ediții viitoare ale proiectului. Reprezentanții părinților au exprimat satisfacție față de condițiile de desfășurare și față de rezultatele obținute de elevi.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Activitatea de diseminare a generat un impact pozitiv multidimensional la nivelul comunității școlare:

•La nivelul cadrelor didactice: creșterea interesului pentru integrarea dimensiunii europene în activitatea didactică, deschiderea față de participarea în proiecte europene viitoare și diseminarea bunelor practici de la locul de stagiu.

•La nivelul elevilor: motivarea colegilor care nu au participat la mobilitate de a se implica în ediții viitoare; consolidarea stimei de sine a participanților prin recunoașterea publică a realizărilor lor.

•La nivelul părinților: creșterea încrederii în instituție și în programul Erasmus+; înțelegerea valorii adăugate pe care o reprezintă un certificat Europass Mobility pe piața europeană a muncii.

•La nivelul instituției: consolidarea imaginii liceului ca instituție conectată la valorile europene și deschisă spre colaborare internațională.

Un moment emoționant al activității l-a constituit luarea de cuvânt a elevilor participanți. Aceștia au descris, cu entuziasm și autenticitate, experiența trăită: *„Nu știam că o bucătărie profesională poate fi atât de bine organizată. Am învățat mai mult în 21 de zile în Cipru decât credeam că este posibil"* a mărturisit unul dintre ei, în aplauzele colegilor și ale profesorilor prezenți.

Directoarea liceului, prof. ing. Irimescu Luminița, a subliniat, în cuvântul de încheiere, importanța strategică a proiectelor Erasmus+ pentru formarea profesională a tinerilor vrânceni: *„Erasmus+ nu este un beneficiu — este o investiție în viitorul elevilor noștri și, prin ei, în viitorul comunității. Suntem mândri că Liceul «Alexandru Ioan Cuza» din Panciu face parte din această rețea europeană."*

Activitatea de diseminare desfășurată în cadrul Consiliului profesoral al Liceului Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza" Panciu a demonstrat că un proiect Erasmus+ bine implementat și eficient diseminat devine o sursă de inspirație și de schimbare pentru întreaga comunitate școlară, nu doar pentru participanții direcți.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Cele 21 de zile petrecute de 27 de elevi vrânceni în Cipru nu s-au încheiat odată cu zborul de întoarcere. Ele continuă să trăiască în competențele dobândite, în certificatele Europass Mobility, în mărturiile povestite în fața comunității și, cel mai important în dorința crescută a colegilor de a-și trăi și ei propria experiență europeană.

Diseminarea nu înseamnă doar a raporta ceea ce s-a făcut. Înseamnă a aprinde în alții aceeași flacără a curiozității și a ambiției europene. Aceasta este, în fond, cea mai valoroasă lecție pe care o putem oferi elevilor noștri.

Bibliografie

1. Comisia Europeană (2021). *Ghidul programului Erasmus+ 2021-2027.* Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al UE.
2. Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale — ANPCDEFP (2025). *Ghid de implementare KA121 — Mobilitate individuală VET.* București.
3. Revista de mobilitate Erasmus+ (2026). *Viitor Profesional cu Erasmus+ — Cipru 2026.* Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza" Panciu.
4. Botezatu Aurica-Ramona (2026). *Fișă de autoevaluare și raport de mobilitate Erasmus+ KA121-VET.* Document intern, Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza" Panciu.
5. Comisia Europeană — Europass (2023). *Ce este Europass Mobility?* Disponibil la: www.europass.eu.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Inovația și tehnologia în educație : oportunități și perspective pentru învățământul primar-studiu de specialitate

Profesor învățământ primar –Caranda Gheorghița
Școala Gimnazială ,,Profesor Nicolae Caranda" Glogova

Introducere

Societatea contemporană se caracterizează printr-o dezvoltare rapidă a tehnologiei, iar sistemul educațional este chemat să răspundă acestor schimbări prin adaptarea permanentă a metodelor și strategiilor de predare. În acest context, integrarea tehnologiei în procesul instructiv-educativ reprezintă atât o necesitate, cât și o oportunitate pentru creșterea calității educației. În învățământul primar, utilizarea instrumentelor digitale contribuie la dezvoltarea competențelor-cheie, la stimularea motivației pentru învățare și la formarea unor deprinderi indispensabile în societatea cunoașterii.

Tehnologia nu trebuie privită ca un înlocuitor al profesorului, ci ca un mijloc prin care acesta poate realiza activități mai atractive, interactive și adaptate particularităților de vârstă ale elevilor. Prin utilizarea responsabilă a resurselor digitale, elevii pot învăța într-un mod activ, colaborativ și creativ.

Rolul tehnologiei în procesul educațional

Integrarea tehnologiei în activitatea didactică oferă profesorului posibilitatea de a diversifica metodele de predare și de a adapta conținuturile la nevoile fiecărui elev. Utilizarea tablei interactive, a platformelor educaționale, a prezentărilor multimedia, a videoclipurilor și a aplicațiilor educaționale transformă lecțiile într-o experiență de învățare captivantă și eficientă.

În ciclul primar, elevii învață mai ușor atunci când informațiile sunt prezentate într-o manieră vizuală și interactivă. Resursele digitale permit ilustrarea unor fenomene sau concepte care ar fi dificil de explicat doar prin metode tradiționale. De exemplu, la disciplina Științe ale naturii pot fi utilizate animații și simulări pentru prezentarea ciclului apei sau a sistemului solar,

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

iar la Matematică jocurile interactive facilitează exersarea operațiilor de calcul într-un mod atractiv.

De asemenea, tehnologia favorizează învățarea diferențiată. Profesorul are posibilitatea de a diferenția activitățile didactice în funcție de nivelul de pregătire, ritmul de învățare și interesele fiecărui elev, asigurând astfel participarea activă și progresul individual al tuturor copiilor.

Beneficiile utilizării tehnologiei în învățământul primar

Utilizarea tehnologiei în procesul instructiv-educativ aduce numeroase beneficii atât elevilor, cât și cadrelor didactice. În primul rând, aceasta contribuie la creșterea motivației pentru învățare. Copiii sunt familiarizați cu mediul digital și manifestă un interes crescut pentru activitățile interactive, ceea ce conduce la implicarea activă în lecții.

Un alt avantaj îl reprezintă dezvoltarea competențelor digitale, considerate astăzi competențe esențiale pentru integrarea în societate. Elevii învață să utilizeze responsabil calculatorul, tableta și internetul, să selecteze informații relevante și să respecte regulile de siguranță în mediul online.

Tehnologia dezvoltă și competențele de colaborare și comunicare. Platformele educaționale permit realizarea unor proiecte în echipă, schimbul de idei și rezolvarea colaborativă a unor sarcini de lucru. În același timp, profesorul poate oferi feedback rapid, iar elevii își pot urmări progresul și își pot identifica punctele forte și aspectele care necesită îmbunătățire.

În activitatea didactică pot fi utilizate aplicații precum **Wordwall**, **LearningApps**, **Kahoot!**, **Canva**, **Google Classroom** sau **Quizizz**, care permit realizarea unor jocuri educaționale, teste interactive, prezentări și activități de consolidare adaptate nivelului de vârstă al elevilor. Pe lângă dezvoltarea competențelor digitale, utilizarea tehnologiei contribuie la formarea autonomiei în învățare, a spiritului critic și a capacității de rezolvare a problemelor. Elevii sunt încurajați să caute informații, să le analizeze și să le utilizeze în contexte practice, dezvoltând astfel competențe necesare învățării pe tot parcursul vieții.

Provocări și limite

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

În ciuda avantajelor evidente, utilizarea tehnologiei în educație presupune și anumite dificultăți. Una dintre cele mai importante este accesul inegal la resurse digitale. Există încă școli și familii care nu dispun de echipamente performante sau de o conexiune stabilă la internet, ceea ce poate crea diferențe între elevi.

O altă provocare este pregătirea continuă a cadrelor didactice. Profesorii trebuie să participe la programe de formare pentru a dobândi competențele necesare utilizării eficiente a instrumentelor digitale și pentru a integra tehnologia în mod creativ în activitatea didactică. Cu toate avantajele sale, tehnologia trebuie utilizată într-un mod echilibrat. Expunerea prelungită la dispozitive digitale poate influența negativ atenția, sănătatea vizuală și nivelul de activitate fizică al copiilor. Din acest motiv, profesorii și părinții au responsabilitatea de a asigura un echilibru între activitățile digitale și cele desfășurate prin metode tradiționale, joc și interacțiune directă.

Un aspect important îl reprezintă și educația pentru utilizarea responsabilă a internetului. Elevii trebuie să învețe încă din clasele primare regulile privind protecția datelor personale, comportamentul adecvat în mediul online și identificarea informațiilor corecte.

Concluzii

În concluzie, integrarea tehnologiei în învățământul primar reprezintă o direcție esențială pentru modernizarea educației și pentru formarea competențelor necesare elevilor secolului XXI. Utilizată în mod responsabil și pedagogic, tehnologia contribuie la creșterea calității procesului educațional, la stimularea creativității și a motivației pentru învățare și la dezvoltarea competențelor digitale. Rolul profesorului rămâne fundamental, acesta fiind cel care selectează și utilizează resursele digitale astfel încât să răspundă nevoilor elevilor și obiectivelor curriculare. Îmbinarea metodelor tradiționale cu cele moderne conduce la un demers educațional eficient, atractiv și centrat pe elev. În perspectiva dezvoltării unei educații de calitate, utilizarea responsabilă a tehnologiei contribuie la formarea unor elevi autonomi, creativi și capabili să facă față provocărilor societății digitale

Bibliografie

1. Iucu, R. B. (2008). *Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative*. Iași: Editura Polirom.
2. Ministerul Educației. (2023). *Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea curriculumului național*

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Metode și tehnici de evaluare

Prof. Cazacu Camelia

Școala Gimnazială „Constantin Gheorghe Marinescu” Galați

Evaluarea reprezintă totalitatea activităţilor prin care se colectează, se organizează şi se interpretează datele obţinute în urma aplicării unor instrumente de măsurare în scopul emiterii unei judecăţi de valoare pe care se bazează o anumită decizie în plan educaţional.

În cadrul procesului de învăţământ, activităţile de predare / învăţare / evaluare reprezintă elemente importante ce se găsesc într-o strânsă legătură şi orice schimbare produsă la nivelul uneia influenţează modalităţile de realizare a celorlalte, generând o adevărată reacţie în lanţ care impune revenirile şi revizuirile necesare. Astfel predarea / învăţarea / evaluarea sunt activităţi ce trebuie proiectate în acelaşi timp. Modalităţile de evaluare trebuie gândite înainte de a preda temele, deoarece o mare parte a evaluării are loc în timpul activităţii, nu doar la sfârşitul ei.

Ca activitate în sine, evaluarea presupune trei etape principale:

- măsurarea rezultatelor şcolare prin procedee specifice utilizând instrumente adecvate scopului urmărit (probe scrise, probe orale, probe practice, proiecte, portofolii);
- aprecierea rezultatelor pe baza unor criterii unitare (bareme de corectare şi notare, descriptori de performanţă);
- formularea concluziilor desprinse ca urmare a interpretării rezultatelor obţinute în vederea adoptării unei decizii educaţionale adecvate.
- **funcţia de orientare şcolară şi profesională** are rolul de a furniza informaţii utile elevilor în scopul alegerii unei forme corespunzătoare de învăţământ.

Profesorul utilizează evaluarea pentru a stimula elevii :

- să gândească asupra conceptelor biologice pe care le învaţă, a legăturilor dintre ele şi a aplicaţiilor în practică ;
- să capete încredere în capacitatea lor de a aborda şi rezolva probleme ;
- să-şi asume responsabilitatea propriei învăţări ;
- să-şi analizeze nivelul de performanţă.

Tipuri şi instrumente de evaluare

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Tipuri de evaluare

➢ După cantitatea de informaţie sau experienţă acumulată de către elevi:

- evaluare parţială, se verifică elemente cognitive sau comportamentale secvenţiale (prin ascultare curentă, extemporale, probe practice curente);
- evaluare globală, când cantitatea de cunoştinţe şi deprinderi este mare, datorită cumulării acestora (prin examene şi concursuri);

➢ După axa temporală la care se raportează verificarea:

- evaluare iniţială (predictivă) - se face la începutul unei etape de instruire (prin teste decimologice, concursuri);
- evaluare continuă - se face în timpul secvenţei de instruire (prin tehnici curente de ascultare şi teze);
- evaluare finală - se realizează la sfârşitul unei perioade de formare (teste finale, examene).

Prin coroborarea celor două criterii se poate ajunge la o altă clasificare, devenită clasică:

- evaluare cumulativă (sau sumativă), se realizează prin verificări parţiale,încheiate cu aprecieri de bilanţ asupra rezultatelor, operându-se verificări prin sondaj în rândul elevilor şi în materie; acest tip de evaluare vizează, în principal, evaluarea rezultatelor, având însă efecte reduse asupra îmbunătăţirii procesului;
- evaluare continuă (sau formativă), se face prin verificări sistematice, pe parcursul programului, pe secvenţe mai mici; permite verificarea tuturor elevilor şi a întregii materii, dat fiind faptul că nu toţi elevii învaţă deopotrivă un conţinut la fel de bine; evaluarea continuă are ca scop ameliorarea procesului, scurtând considerabil intervalul dintre evaluarea rezultatelor şi perfecţionarea activităţii.

Instrumente de evaluare

Proiectarea instrumentelor de evaluare are în vedere câteva aspecte utile ce trebuie urmărite:

stabilirea obiectivelor – cadru şi a obiectivelor de referinţă ale programei şcolare, pe care trebuie să le realizeze elevii;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

performanţele minime, medii şi superioare pe care la pot atinge elevii, pentru a demonstra că au atins aceste obiective;

scopul, timpul şi instrumentele de evaluare; procedee ca fiecare elev să fie evaluat prin tipuri de probe cât mai variate, încât evaluarea să fie cât mai obiectivă

folosirea datelor oferite de instrumentele de evaluare administrate pentru a elimina eventualele blocaje constatate în formarea elevilor şi pentru a asigura progresul şcolar al fiecăruia dintre ei.

diminuarea ponderii evaluării sumative în favoarea evaluării formative, care are drept scop valorificarea la maximum a potenţialului intelectual de care dispun elevii şi care conduce la perfecţionarea continuă a stilului şi a metodelor proprii de învăţare;

stabilirea unui echilibru între evaluarea scrisă şi evaluarea orală, care deşi presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor şi blocaje datorită emoţiei sau timidităţii, prezintă avantaje ca : realizarea interacţiunii elev-profesor, demonstrarea stadiului de formare a unor capacităţi sau competenţe prin intervenţia cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ şi de interrelaţionare al elevului;

folosirea cu o mai mare frecvenţă a metodelor de autoevaluare şi de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii îşi exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranţă opiniile celorlalţi, modul cum utilizează în practica vorbirii formule de iniţiere, de menţinere şi de încheiere ale unui dialog sau capacitatea de a-şi susţine şi motiva propunerile.

Profesorul dispune de o multitudine de instrumente de evaluare.Opţiunea pentru anumite instrumente depinde de specificul disciplinei,natura conţinutului,obiectivele urmărite prin actul evaluative.

Bibliografie:

· Andrei Barna, Curs de pedagogie,*Teoria instruirii şi evaluării*, Ed.Fundaţiei Universitare,Dunărea de Jos,Galaţi,2004;

· Ionescu,M.,Radu,I.,*Didactica modernă*,Ed.Dacia,Cluj-Napoca,1995

· Muster, D.,*Verificarea progresului şcolar prin teste docimologice*, EDP,Bucureşti,1970

· Nicola. I.,*Tratat de pedagogie şcolară*, EDP, Bucureşti,1972;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Valorificarea expresiilor și proverbelor în predarea limbii și literaturii române

Prof. Cărbunaru Mariana-Iulia
Liceul Tehnologic Construcții de Mașini Mioveni

Expresiile și proverbele reprezintă o componentă valoroasă a patrimoniului lingvistic românesc și constituie resurse didactice eficiente în dezvoltarea competențelor de comunicare ale elevilor. Prin valorificarea acestora în activitățile de predare, profesorul contribuie la îmbogățirea vocabularului, la înțelegerea sensurilor figurate și la formarea respectului pentru valorile culturale și identitare.

Limba română este una dintre cele mai importante componente ale identității naționale, iar expresiile și proverbele populare îi conferă expresivitate, profunzime și autenticitate. Aceste creații populare nu sunt doar formule de comunicare, ci reflectă experiența de viață, mentalitatea și valorile poporului român.

În contextul actual, în care comunicarea este puternic influențată de tehnologie și de utilizarea unui limbaj simplificat, studiul expresiilor și proverbelor capătă o importanță deosebită. Profesorul de limba și literatura română are misiunea de a valorifica aceste elemente în cadrul activităților didactice, contribuind la dezvoltarea competențelor lingvistice și culturale ale elevilor.

Proverbele s-au născut din observația atentă asupra vieții și exprimă adevăruri generale într-o formă concisă și sugestivă. De exemplu, proverbul **„Cine se scoală de dimineață departe ajunge”** evidențiază importanța perseverenței și a disciplinei, iar **„Apa trece, pietrele rămân”** transmite ideea permanenței valorilor autentice.

În cadrul orelor de limba română, aceste texte scurte pot constitui puncte de plecare pentru dezvoltarea exprimării orale, argumentării și interpretării mesajului.

Expresiile populare oferă culoare limbajului și dezvoltă capacitatea elevilor de a înțelege sensurile figurate. Formule precum **„a bate câmpii”**, **„a căuta acul în carul cu fân”**, **„a face din țânțar armăsar”** sau **„a pune paie pe foc”** stimulează imaginația și facilitează înțelegerea bogăției limbii române.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Expresiile și proverbele pot fi integrate în numeroase activități de învățare:

- interpretarea sensului propriu și figurat;
- identificarea contextelor potrivite de utilizare;
- redactarea unor compuneri pornind de la un proverb;
- jocuri didactice de asociere între expresii și semnificațiile acestora;
- dezbateri privind actualitatea proverbelor în societatea contemporană;
- utilizarea aplicațiilor digitale interactive pentru consolidarea cunoștințelor.

Astfel de activități stimulează participarea activă a elevilor și transformă procesul de învățare într-o experiență atractivă.Mari scriitori ai literaturii române au valorificat frumusețea limbii populare. **Ion Creangă** a integrat numeroase expresii și proverbe în operele sale, conferindu-le autenticitate și umor. De asemenea, **Ion Luca Caragiale** a utilizat limbajul popular pentru caracterizarea personajelor și realizarea efectului comic, iar **Mihai Eminescu** a valorificat expresivitatea limbii populare în creația sa poetică. Prin studiul acestor opere, elevii descoperă nu doar frumusețea limbii române, ci și legătura dintre limbă, cultură și identitate.

Într-o societate dominată de comunicarea rapidă și de influențele limbilor străine, expresiile și proverbele rămân repere importante ale patrimoniului nostru cultural. Valorificarea lor în cadrul orelor de limba și literatura română contribuie la dezvoltarea competențelor de comunicare, la îmbogățirea vocabularului și la cultivarea respectului pentru limba maternă. Profesorul are un rol esențial în apropierea elevilor de aceste valori, demonstrând că înțelepciunea populară rămâne actuală și poate constitui o resursă educațională valoroasă în formarea tinerelor generații.

Bibliografie

- Academia Română. *Dicționarul explicativ al limbii române (DEX)*.
- Iorgu Iordan, Vladimir Robu – *Limba română contemporană*.
- Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română – gimnaziu și liceu.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Joc – învățare – dezvoltare la vârstele timpurii

Cernica Denisa Mihaela

GPP „Căsuța Fermecată” Giurgiu

Introducere

Perioada copilăriei timpurii constituie baza dezvoltării ulterioare a individului, fiind caracterizată printr-o intensă activitate de explorare și descoperire. În această etapă, copilul nu învață prin metode formale rigide, ci prin experiențe directe, iar jocul devine principalul instrument de cunoaștere. Relația dintre joc, învățare și dezvoltare este una fundamentală, deoarece jocul facilitează acumularea de cunoștințe și formarea competențelor esențiale într-un mod natural și plăcut.

Astfel, jocul trebuie privit ca o strategie educațională complexă, care susține dezvoltarea integrală a copilului, atât din punct de vedere cognitiv, cât și socio-emoțional și fizic.

1. Definirea și caracteristicile jocului la vârstele timpurii

Jocul este o activitate spontană, liber aleasă, caracterizată prin implicare activă, creativitate și satisfacție. La vârstele timpurii, jocul are câteva trăsături definitorii:

- este motivat intrinsec;
- presupune libertate de acțiune;
- implică imaginație și simbolizare;
- nu are ca scop principal obținerea unui rezultat final, ci procesul în sine.

Jocul evoluează odată cu dezvoltarea copilului, trecând de la activități simple de manipulare a obiectelor la jocuri complexe, cu reguli și roluri bine definite. Această evoluție reflectă maturizarea proceselor psihice și sociale.

2. Jocul ca mijloc de învățare experiențială

Învățarea la vârstele timpurii este în mare măsură experiențială, iar jocul oferă contextul ideal pentru aceasta. Copilul învață prin acțiune, experimentare și interacțiune directă cu mediul.

Prin joc, copilul:

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- explorează proprietățile obiectelor;
- testează ipoteze și descoperă soluții;
- își dezvoltă autonomia în învățare;
- învață din propriile greșeli.

De exemplu, jocurile senzoriale (cu nisip, apă, plastilină) contribuie la dezvoltarea percepției și la înțelegerea mediului fizic. În același timp, jocurile de construcție și cele simbolice stimulează gândirea și creativitatea.

3. Contribuția jocului la dezvoltarea cognitivă

Jocul are un rol esențial în dezvoltarea intelectuală a copilului. Activitățile ludice contribuie la:

- formarea operațiilor logice (comparare, clasificare, seriere);
- dezvoltarea gândirii critice;
- îmbogățirea vocabularului;
- stimularea imaginației și creativității.

Jocurile didactice sunt utilizate pentru a introduce noțiuni matematice și lingvistice într-un mod accesibil. De exemplu, jocurile de sortare a obiectelor după culoare sau formă contribuie la dezvoltarea capacităților de analiză și sinteză.

4. Jocul și dezvoltarea socio-emoțională

Prin joc, copilul învață să interacționeze cu ceilalți și să își dezvolte competențele sociale. Jocurile colective oferă oportunități de:

- cooperare și colaborare;
- negociere și rezolvare a conflictelor;
- asumare de roluri sociale;
- exprimare și reglare emoțională.

În jocurile de rol, copilul își dezvoltă capacitatea de a înțelege perspectivele celorlalți, ceea ce contribuie la dezvoltarea empatiei. De asemenea, succesul în joc consolidează stima de sine, iar eșecul contribuie la dezvoltarea toleranței la frustrare.

5. Rolul jocului în dezvoltarea fizică

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Jocul contribuie semnificativ la dezvoltarea fizică a copilului. Activitățile ludice implică mișcare și coordonare, având efecte benefice asupra sănătății și dezvoltării armonioase.

- jocurile de mișcare dezvoltă forța și rezistența;
- activitățile de manipulare dezvoltă dexteritatea;
- jocurile în aer liber stimulează dezvoltarea generală și starea de bine.

Aceste abilități sunt esențiale pentru integrarea copilului în activitățile școlare și pentru menținerea unui stil de viață sănătos.

6. Rolul adultului în susținerea jocului

Adultul are un rol esențial în crearea unui mediu favorabil jocului. Acesta trebuie să:

- ofere materiale și resurse adecvate;
- încurajeze explorarea și inițiativa;
- observe și sprijine dezvoltarea copilului;
- creeze situații de învățare prin joc;
- asigure un echilibru între libertate și ghidare.

Intervenția adultului trebuie să fie subtilă, pentru a nu limita spontaneitatea copilului, dar suficientă pentru a orienta învățarea.

7. Jocul didactic și rolul său în educația timpurie

Jocul didactic reprezintă o formă organizată de activitate, care urmărește atingerea unor obiective educaționale clare. Acesta este utilizat pentru:

- consolidarea cunoștințelor;
- dezvoltarea competențelor de comunicare;
- evaluarea progresului;
- stimularea participării active.

Prin utilizarea jocului didactic, procesul educațional devine mai atractiv și mai eficient, adaptat particularităților de vârstă ale copiilor.

8. Abordări contemporane ale învățării prin joc

În prezent, educația timpurie promovează metode centrate pe copil, în care jocul ocupă un loc central. Abordările moderne includ:

- învățarea prin joc ghidat;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- învățarea colaborativă;
- utilizarea tehnologiei în mod echilibrat;
- adaptarea activităților la ritmul individual al copilului.

Aceste metode pun accent pe implicarea activă a copilului și pe dezvoltarea competențelor necesare pentru integrarea în societate.

Concluzie

Jocul reprezintă un element esențial în procesul de învățare și dezvoltare la vârstele timpurii. Prin intermediul său, copilul își dezvoltă abilitățile cognitive, sociale și fizice, într-un mod natural și plăcut. Integrarea jocului în educație contribuie la formarea unei personalități echilibrate și la dezvoltarea unor competențe durabile.

Prin urmare, jocul nu trebuie subestimat, ci valorificat ca principal instrument educațional în copilăria timpurie, având un rol decisiv în formarea viitorului adult.

Bibliografie

1. Piaget, J. (1972). *Psihologia copilului*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. Elkonin, D. B. (1978). *Psihologia jocului*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Montessori, M. (2006). *Descoperirea copilului*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Starea de flux în procesul de învăţare: condiţii, implicaţii şi perspective didactice

Ceru Diana Bianca,
Şcoala Gimnazială Ciurea

Școala contemporană nu mai poate fi definită exclusiv prin transmiterea și reproducerea informațiilor. Învățarea eficientă presupune implicarea elevului, activarea resurselor cognitive și emoționale, asumarea unor obiective și participarea activă la propria formare. În acest context, una dintre întrebările importante pentru profesori este următoarea: ce face ca un elev să fie atât de implicat într-o activitate încât să uite de trecerea timpului și să continue să lucreze nu doar pentru recompensă, ci pentru satisfacția activității în sine?

Un posibil răspuns este oferit de teoria stării de flux, elaborată de psihologul Mihaly Csikszentmihalyi. Conceptul desemnează experiența subiectivă a implicării totale într-o activitate și reprezintă un element central al teoriei experienței optimale. În această stare, atenția este focalizată asupra sarcinii, gândurile irelevante sunt diminuate, iar persoana percepe un anumit control asupra acțiunilor sale.

Pentru educație, teoria este relevantă deoarece schimbă perspectiva asupra întrebării „Cum îl fac pe elev să învețe?” către o întrebare mai nuanțată: „Cum pot proiecta o situație de învățare în care elevul să fie suficient de provocat, competent și implicat încât să dorească să continue?”

Csikszentmihalyi definește experiența de flux printr-o implicare atât de profundă, încât activitatea devine recompensa însăși: „oamenii sunt atât de implicați în activitate încât nimic altceva nu mai contează” (Csikszentmihalyi, 1990, p. 4).

Conceptul de autotelic este esențial. O activitate autotelică este realizată pentru valoarea și satisfacția pe care le produce în sine, nu exclusiv pentru o recompensă externă. În educație, această distincție este importantă deoarece elevul poate învăța pentru notă, pentru laudă sau pentru evitarea sancțiunii, dar poate ajunge, în anumite condiții, să învețe și pentru satisfacția de a înțelege, de a descoperi și de a depăși o dificultate.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

În lucrarea analizată sunt sintetizate opt dimensiuni ale stării de flux: scopuri clare și feedback imediat; echilibru între solicitările sarcinii și deprinderile persoanei; sentiment de control; fuziunea dintre acțiune și conștiință; diminuarea conștiinței de sine; alterarea percepției timpului; atenție concentrată și caracter autotelic al activității.

Dintre acestea, pentru activitatea didactică se disting trei condiții deosebit de importante: claritatea obiectivului, feedbackul și echilibrul dintre dificultatea sarcinii și nivelul de competență al elevului.

Una dintre cele mai valoroase contribuții ale acestei teorii pentru educație este ideea că o sarcină trebuie să fie suficient de dificilă pentru a solicita elevul, dar nu atât de dificilă încât să producă anxietate și sentimentul de neputință.

Atunci când nivelul provocării este mult superior competențelor disponibile, elevul poate experimenta anxietate, frustrare sau teamă de eșec. În situația opusă, când sarcina este mult prea ușoară, apare plictiseala. Csikszentmihalyi subliniază că „plăcerea apare la limita dintre plictiseală și neliniște, când provocările sunt exact pe măsura capacității persoanei de a reacționa” (Csikszentmihalyi, 2007, p. 67).

Aplicată în clasă, această idee susține necesitatea diferențierii sarcinilor. Aceeași activitate poate fi stimulantă pentru un elev și monotonă pentru altul. Prin urmare, proiectarea didactică nu ar trebui să urmărească doar atingerea unui nivel mediu de dificultate, ci să ofere posibilități de progres pornind de la nivelul actual al fiecărui elev.

Un studiu recent realizat cu 259 de elevi de clasa a VI-a, centrat pe lectura la nivel instrucțional, a identificat o relație relevantă între experiența de flux, timpul petrecut în sarcină și comprehensiunea lecturii. Elevii aflați în condiția de frustrare au prezentat niveluri mai scăzute ale fluxului decât cei aflați într-o condiție instrucțională adecvată, iar experiența de flux s-a asociat cu creșterea timpului de lucru și a comprehensiunii. (Welland and Burns, 2025). Așadar, profesorul nu trebuie să aleagă între „ușor” și „greu”, ci să caute „potrivit de provocator”.

Starea de flux este strâns legată de motivația intrinsecă. Când elevul este interesat de activitatea propriu-zisă, efortul nu mai este perceput exclusiv ca un cost, ci ca o parte firească a procesului de dezvoltare. Această perspectivă este relevantă într-un sistem educațional în care motivația este adesea asociată cu recompense, calificative sau rezultate. Recompensele externe

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

pot avea un rol funcțional, însă ele nu garantează implicarea autentică. În schimb, o activitate care oferă elevului un scop clar, o provocare adecvată, posibilitatea de a observa progresul și un anumit grad de autonomie poate deveni motivantă prin ea însăși.

Cercetarea contemporană susține această perspectivă. O meta-analiză publicată de Zhang și Fang (2023), care a sintetizat 13 studii și 3.253 de participanți, a identificat o asociere pozitivă între learning flow și performanța academică, cu un coeficient de corelație combinat de 0,43. Autorii precizează însă că rezultatele trebuie interpretate cu prudență și confirmate prin cercetări suplimentare. Prin urmare, fluxul nu trebuie privit ca o „rețetă" pentru creșterea notelor, ci ca un indicator al calității experienței de învățare, care poate contribui la implicare și la persistența în sarcină.

Un aspect important al teoriei este că starea de flux nu poate fi impusă sau produsă mecanic de profesor. Cadrul didactic poate însă construi condiții care îi cresc probabilitatea de apariție.

În primul rând, sarcina trebuie să aibă obiective clare și accesibile. Elevul are nevoie să știe ce urmărește, care este sensul activității și cum poate recunoaște progresul.

În al doilea rând, este necesar feedbackul relevant și suficient de rapid. Feedbackul nu înseamnă doar „bine" sau „greșit", ci informație care îl ajută pe elev să înțeleagă unde se află și ce poate face în continuare. Cercetările recente asupra autoreglării fluxului arată că stabilirea obiectivelor, controlul mediului de învățare, alegerea unor sarcini provocatoare în raport cu nivelul de competență și solicitarea activă a feedbackului sunt factori care pot crește probabilitatea experienței de flux (Hui et al., 2025).

În al treilea rând, profesorul trebuie să acorde atenție nivelului de dificultate. O sarcină prea ușoară nu stimulează progresul, iar una excesiv de dificilă poate compromite sentimentul de competență. În acest sens, diferențierea, sprijinul gradual și „scaffold"-ul didactic devin strategii importante.

În al patrulea rând, activitățile care solicită alegerea, explorarea, creativitatea și rezolvarea de probleme pot favoriza implicarea profundă, deoarece elevul nu mai este doar receptor, ci participant activ la construirea rezultatului.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Cum poate fi favorizat fluxul în activitatea didactică? Teoria poate fi transpusă într-o serie de principii simple, fără a transforma însă conceptul într-o rețetă rigidă: formularea unor obiective clare, pe care elevul să le poată înțelege și urmări; fragmentarea sarcinilor complexe în etape intermediare, astfel încât progresul să poată fi observat; adaptarea dificultății la nivelul real al elevilor; oferirea feedbackului formativ, orientat spre progres și nu exclusiv spre rezultat; crearea unor contexte cu autonomie, în care elevii pot face alegeri; reducerea factorilor perturbatori, pentru a proteja atenția; utilizarea unor sarcini autentice, conectate cu probleme, interese și situații relevante pentru elev; încurajarea perseverenței, astfel încât dificultatea să fie interpretată ca oportunitate de dezvoltare și nu automat ca eșec. În acest sens, profesorul devine mai puțin un furnizor de răspunsuri și mai mult un arhitect al experiențelor de învățare.

Problematica devine cu atât mai actuală în contextul utilizării tehnologiei în educație. Mediile digitale pot oferi feedback rapid, interactivitate, vizualizarea progresului și sarcini adaptabile. Cercetările recente arată însă că simpla utilizare a tehnologiei nu produce automat flux. În mediile de învățare digitală, experiența de flux depinde de interacțiunea dintre caracteristicile elevului, ale sarcinii și ale mediului tehnologic.

Prin urmare, o aplicație educațională nu este valoroasă doar pentru că este atractivă, ci pentru că susține învățarea, oferă un nivel adecvat de provocare, permite feedback și menține elevul activ cognitiv. Literatura actuală privind fluxul în contexte de învățare digitală continuă să investigheze tocmai aceste relații. Această observație este importantă pentru profesor: tehnologia trebuie să fie mijloc pedagogic, nu obiectiv în sine.

Starea de flux oferă educației o perspectivă valoroasă asupra implicării elevului. Ea ne ajută să înțelegem că învățarea de calitate nu înseamnă doar acumulare de informații, ci și concentrare, provocare, progres, autonomie, feedback și sens personal.

Pentru cadrul didactic, una dintre cele mai importante implicații este necesitatea găsirii unui echilibru între ceea ce elevul poate realiza deja și ceea ce este pregătit să învețe în continuare. O educație care nu provoacă suficient produce plictiseală; una care provoacă excesiv poate produce anxietate și abandon. Între cele două se află zona în care elevul poate descoperi că efortul nu este doar o obligație, ci și o sursă de satisfacție.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

În consecință, starea de flux nu trebuie urmărită ca un scop permanent al lecției, ci înțeleasă ca o experiență educațională posibilă atunci când condițiile de învățare sunt bine proiectate. Rolul profesorului este de a construi contexte în care elevul să poată spune, implicit sau explicit: „Este dificil, dar pot reuși; știu ce am de făcut, văd că progresez și vreau să continui."

Într-o astfel de perspectivă, educația nu urmărește doar performanța, ci și formarea unui elev capabil să își descopere interesele, să își depășească limitele și să găsească satisfacție în procesul de a învăța.

Bibliografie

Csikszentmihalyi, M. (1990) Flow: The Psychology of Optimal Experience. New York: Harper & Row.

Csikszentmihalyi, M. (2007) Starea de flux: psihologia experienței supreme. Traducere de Monica Tudora. București: Curtea Veche.

Csikszentmihalyi, M. (2008) Flux. Psihologia fericirii. Traducere de Mariana Ioan și Monica Țuțuianu. București: Humanitas.

Hui, L., Rovers, S.F.E., van Merriënboer, J.J.G., Donkers, J. and de Bruin, A.B.H. (2025) „Self-regulation of Flow: Creating "Seemingly Effortless" Learning Among Higher Education Students", International Journal of Educational Research, 131, 102573.

Marhan, A.M. (2008) „Starea de flux: implicații în utilizarea noilor tehnologii", Revista Română de Interacțiune Om-Calculator, 1, pp. 25–38.

Seligman, M.E.P. and Csikszentmihalyi, M. (2000) „Positive Psychology: An Introduction", American Psychologist, 55(1), pp. 5–14.

Welland, J.B. and Burns, M.K. (2025) „Flow Theory as a Potential Theoretical Foundation for Reading at an Instructional Level among Students in Sixth Grade", Psychology in the Schools, 62(9), pp. 3602–3614.

Zhang, J. and Fang, Q. (2023) „Relationship between learning flow and academic performance among students: a systematic evaluation and meta-analysis", Frontiers in Psychology, 14. doi: 10.3389/fpsyg.2023.1270642.

Zlate, M. (2004) Eul și personalitatea. București: Editura Trei.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Incluziune și diversitate

Prof. Ed. timpurie: Cimpoeru Florentina Anda
Școala Gimnazială Take Ionescu/ G.P.P. Cozia
Rm. Vâlcea, jud. Vâlcea

În secolul al XXI-lea, conceptele de diversitate și incluziune au încetat să mai fie simple deziderate etice, devenind piloni fundamentali ai unei societăți democratice, ai unui sistem educațional modern și ai unui mediu de afaceri performant. Deși termenii sunt adesea folosiți împreună, ei descriu realități diferite, dar profund interconectate.

O societate cu adevărat evoluată nu doar că recunoaște diferențele dintre indivizi (diversitatea), ci creează și cadrul în care fiecare persoană se simte valorizată și integrată (incluziunea).

Definirea conceptelor: Diversitate vs. Incluziune

Pentru a înțelege dinamica dintre cele două elemente, este esențial să le definim separat:

- Diversitatea reprezintă totalitatea diferențelor care fac fiecare individ unic. Aceasta include dimensiuni vizibile și invizibile, cum ar fi: vârsta, genul, etnia, religia, orientarea sexuală, dizabilitățile fizice sau cognitive, statutul socio-economic, background-ul cultural și experiențele de viață. *Diversitatea este o stare de fapt — prezența diferențelor într-un colectiv.*
- Incluziunea este efortul intenționat de a crea un mediu în care toate aceste diferențe sunt respectate, valorificate și integrate. Incluziunea se referă la apartenență, acces egal la oportunități și respectarea demnității umane. *Incluziunea este o acțiune — comportamentul prin care diversitatea este pusă în valoare.*

Metafora clasică (Vernā Myers):

"Diversitatea înseamnă să fii invitat la petrecere. Incluziunea înseamnă să fii invitat la dans."

Pilonii incluziunii și diversității

A. Incluziunea în învățământul preșcolar (La grădiniță)

Grădinița reprezintă primul context instituțional de socializare din viața unui copil și locul unde se pun bazele acceptării diversității. La această vârstă timpurie (3-6 ani), copiii nu au încă prejudecăți formate; ei observă diferențele, dar nu le asociază cu etichete negative decât dacă le învață de la adulți.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- Direcții principale: Integrarea copiilor cu tulburări de dezvoltare (autism/TSA, sindrom Down, ADHD, întârzieri de limbaj), primirea copiilor din minorități etnice sau grupuri de refugiați și adaptarea spațiului pentru copiii cu dizabilități fizice.
- Strategii practice pentru educatori: Utilizarea jocului cooperativ (fără învinși și învingători), introducerea de materiale didactice diverse (păpuși cu trăsături fizice diferite, cărți despre copii cu povești de viață diverse) și prezența unui facilitator (*Shadow Teacher*) pentru copiii cu cerințe speciale.
- Impactul: Copiii cu CES își dezvoltă mult mai rapid abilitățile sociale, în timp ce copiii tipici își dezvoltă empatia și înțeleg de mici că a fi „altfel" este o normalitate.

B. Incluziunea în școli și universități (Educația incluzivă)

Continuarea parcursului educațional presupune adaptarea sistemului de învățământ la nevoile fiecărui elev sau student, și nu invers.

- Adaptare curriculară: Asigurarea accesului la învățământul de masă prin profesori de sprijin și planuri de învățare personalizate.
- Combaterea abandonului școlar: Sprijinirea tinerilor din medii defavorizate sau comunități izolate prin burse și programe de mentorat.

C. Diversitatea la locul de muncă

Organizațiile moderne pun un accent deosebit pe politicile de tip EDI (*Equity, Diversity, and Inclusion*). Beneficiile unui colectiv divers includ o inovație crescută (echipele formate din oameni cu perspective diferite găsesc soluții mai creative) și o performanță financiară mai bună datorită unei culturi organizaționale sănătoase.

D. Incluziunea socială și digitală

În era tehnologiei, incluziunea înseamnă și reducerea decalajului digital (asigurarea accesului la internet și tehnologie pentru zonele rurale sau persoanele în vârstă) și accesibilitatea fizică a spațiilor publice pentru persoanele cu dizabilități motorii sau senzoriale.

Bariere în calea incluziunii

Deși beneficiile sunt evidente, implementarea incluziunii se lovește de o serie de obstacole:

1. Prejudecățile inconștiente (Unconscious Bias): Stereotipurile pe care oamenii le aplică

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

automat anumitor grupuri, fără a realiza acest lucru.

2. Discriminarea sistemică: Politici sau practici instituționale care, intenționat sau nu, dezavantajează anumite categorii de oameni.

3. Lipsa de resurse și formare: Multe instituții (în special școli și grădinițe) nu dispun de infrastructură adaptată sau de personal specializat în managementul diversității.

Strategii generale pentru promovarea incluziunii

Pentru a construi un mediu cu adevărat incluziv, sunt necesare acțiuni concrete la toate nivelurile:

- Educația timpurie și continuă: Introducerea în instituțiile de învățământ a programelor de combatere a bullying-ului și de acceptare a diferențelor.
- Politici de recrutare echitabile (Blind Hiring): Evaluarea candidaților pe baza competențelor, eliminând din CV-uri detalii precum numele, vârsta sau genul pentru a reduce parțialitatea în mediul profesional.
- Limbajul incluziv: Utilizarea unui limbaj care respectă demnitatea tuturor grupurilor sociale și evită etichetările ofensatoare.

Concluzie

Incluziunea și diversitatea nu sunt doar concepte teoretice sau obligații legale, ci reprezintă motorul progresului social și economic. O societate puternică nu este una uniformă, ci una care își găsește forța în varietate.

Începând de la primii pași în grădiniță și continuând pe tot parcursul vieții adulte, acceptarea diversității și practicarea activă a incluziunii ne ajută să construim o lume mai echitabilă, în care fiecare individ are șansa de a-și atinge potențialul maxim.

Bibliografie

1. Declarația Universală a Drepturilor Omului (ONU) – fundamentul egalității de șanse.
2. Organizația UNESCO – Ghiduri și rapoarte privind educația incluzivă și timpurie.
3. Myers, Vernā – *Moving Diversity Forward: How to Go from Well-Meaning to Well-Doing*, 2011.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Hello English – Învățarea limbii engleze prin joc, creativitate și colaborare internațională

Prof. Ciolacu Corina-Cristina
Grădinița P.P. LUMEA FLORILOR, Năvodari, județul Constanța

Proiectul eTwinning „Hello English” și-a propus să îi familiarizeze pe preșcolari cu limba engleză într-un mod atractiv, interactiv și multisenzorial. Prin cântece, jocuri, activități artistice și instrumente digitale, centrate pe teme apropiate universului copiilor – animale, numere, culori și familie –, aceștia și-au îmbogățit vocabularul și și-au îmbunătățit pronunția în limba engleză. În același timp, colaborarea cu școli partenere din alte țări a încurajat schimbul cultural, dezvoltarea conștientizării lingvistice și deschiderea către alte culturi.

Proiectul a reunit cadre didactice și preșcolari din România, Turcia, Grecia, Portugalia și Lituania într-o experiență educațională internațională desfășurată în perioada octombrie 2025 – iunie 2026. Încă de la început, partenerii au stabilit împreună calendarul activităților, sarcinile fiecărei școli și produsele colaborative ce urmau să fie realizate.

În luna octombrie, profesorii și copiii s-au prezentat partenerilor prin materiale digitale realizate cu diferite aplicații interactive. Au fost prezentate școlile participante, țările implicate și grupele de copii. Tot în această etapă au fost stabilite regulile de lucru, metodele de comunicare și instrumentele digitale utilizate pe parcursul proiectului.

Un moment special al etapei de început a fost alegerea identității vizuale a proiectului. Fiecare partener a realizat propuneri de logo și poster, iar în urma votului internațional, creațiile realizate împreună cu preșcolarii din grupa mea au fost desemnate câștigătoare și au reprezentat oficial proiectul pe parcursul întregii colaborări.

Noiembrie – Colours

Prima temă a proiectului a fost dedicată culorilor. Copiii au învățat denumirile culorilor în limba engleză prin cântece, jocuri de asociere, activități practice și experimente. Activitatea colaborativă principală a fost „Colour Experiment Video”. Partenerii au fost împărțiți în echipe internaționale, fiecare echipă fiind responsabilă de realizarea unui experiment pentru obținerea unei anumite culori. În cadrul grupei noastre am realizat experimentul pentru culoarea negru

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

(Black), folosind bicarbonat de sodiu, oțet, sclipici și pudră de cărbune vegetal. Rezultatele tuturor experimentelor au fost reunite într-un videoclip colaborativ internațional.

Tot în această lună a fost creat și cântecul oficial al proiectului – „Our Project Song", care a inclus principalele teme și obiective ale proiectului.

Decembrie – Numbers

Tema lunii decembrie a fost dedicată numerelor. Copiii au învățat să recunoască și să utilizeze numerele în limba engleză prin jocuri matematice, activități de numărare, cântece și exerciții practice.

Produsul colaborativ principal al lunii a fost Calendarul 2026. Fiecare partener a creat avataruri digitale pentru profesori și copii folosind aplicația Pixton. Colectarea avatarurilor și realizarea calendarului final au reprezentat responsabilitatea mea în cadrul proiectului. Calendarul colaborativ a inclus contribuțiile tuturor partenerilor și a devenit unul dintre produsele reprezentative ale proiectului.

În aceeași perioadă a fost realizat și „Mosaic Work", un mozaic digital care a reunit avatarurile tuturor copiilor și profesorilor implicați în proiect.

Ianuarie – Animals

Tema lunii ianuarie a fost dedicată animalelor. Copiii au învățat denumirile animalelor domestice și sălbatice în limba engleză prin povești, jocuri și activități practice.

În cadrul grupei noastre au fost realizate animale din role de carton și materiale reciclabile. Toate animalele create de parteneri au fost reunite într-o carte digitală colaborativă intitulată „Animal Puppets Book". Cartea include imagini ale creațiilor copiilor și sunetele specifice fiecărui animal.

De asemenea, partenerii au creat o colecție de jocuri educaționale digitale accesibile prin coduri QR, reunite într-o broșură digitală comună.

Februarie – Family

Ultima temă lunară a proiectului a fost dedicată familiei. Copiii au învățat vocabular specific membrilor familiei și au realizat activități care au valorificat relațiile familiale și implicarea părinților.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Activitatea colaborativă a constat în realizarea arborilor genealogici. Fiecare copil și-a prezentat familia prin intermediul unui arbore genealogic realizat împreună cu familia sa. Toate lucrările au fost reunite într-o expoziție virtuală internațională.

Produsul final al proiectului

La finalul proiectului, activitățile desfășurate pe parcursul lunilor au fost reunite într-un videoclip care a prezentat principalele momente și rezultate obținute de parteneri.

De asemenea, a fost realizată o poveste digitală colaborativă având-o ca personaj principal pe fetița Lily. Fiecare partener a ilustrat împreună cu copiii o pagină a poveștii inspirată din temele proiectului. Ulterior, personajul a fost animat cu ajutorul tehnologiei și al instrumentelor bazate pe inteligență artificială, iar textul fiecărei pagini a fost înregistrat de câte un copil din fiecare țară parteneră.

Impactul și diseminarea proiectului

Participarea la proiectul „Hello English" a contribuit la dezvoltarea vocabularului în limba engleză, a competențelor de comunicare, a creativității și a competențelor digitale ale copiilor. Activitățile au fost integrate și în cadrul opționalului de limba engleză desfășurat la grupă, oferind contexte suplimentare de exersare și consolidare a cunoștințelor.

În același timp, colaborarea dintre parteneri a facilitat schimbul de bune practici și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice. Prin joc, explorare și colaborare, copiii au descoperit că învățarea unei limbi străine poate fi o experiență plăcută și motivantă, iar proiectul a demonstrat că tehnologia și cooperarea internațională pot transforma procesul educațional într-o adevărată aventură a cunoașterii.

Pentru a valorifica experienţa acumulată, am diseminat proiectul pe platformele educaţionale iTeach şi didactic.ro, unde am realizat prezentări însoţite de imagini şi exemple ale activităţilor desfăşurate. De asemenea, rezultatele proiectului au fost împărtăşite şi în cadrul grădiniţei, prin prezentarea unor exemple de bune practici colegilor şi prin promovarea activităţilor realizate împreună cu copiii.

Proiectul „Hello English" a demonstrat că învăţarea unei limbi străine poate deveni o experienţă plăcută, accesibilă şi motivantă încă de la vârsta preşcolară. Prin colaborarea internaţională, utilizarea tehnologiei şi implicarea activă a copiilor, proiectul a creat contexte

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

autentice de învăţare, dezvoltând competenţe lingvistice, sociale şi digitale. Experienţele trăite, produsele realizate şi relaţiile create între parteneri reprezintă rezultate valoroase care vor continua să inspire activităţile educaţionale viitoare.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Wordwall și LearningApps în predarea istoriei – instrumente digitale pentru învățarea activă și dezvoltarea gândirii critice

profesor Ciurea Viorica,

Școala Gimnazială „ Anton Pann”, Craiova, județul Dolj

Transformările tehnologice din ultimele decenii au influențat profund domeniul educației, determinând profesorii să își adapteze strategiile didactice la nevoile unei generații de elevi familiarizate cu mediul digital. Programa școlară pentru disciplina Istorie pune accent pe formarea competențelor specifice, precum utilizarea surselor istorice, înțelegerea relațiilor cauză–efect, orientarea în timp și spațiu, precum și dezvoltarea gândirii critice și în acest sens integrarea tehnologiei digitale în activitatea didactică devine un element esențial.

Platforme precum ***Wordwall*** și ***LearningApps*** oferă profesorilor posibilitatea de a crea activități interactive care transformă lecția într-un proces dinamic, colaborativ și centrat pe elev. Utilizarea acestor instrumente contribuie la creșterea motivației pentru învățare, facilitează diferențierea sarcinilor de lucru și permite evaluarea rapidă a progresului elevilor. În plus, activitățile interactive dezvoltă competențele digitale, colaborarea și autonomia în învățare, competențe considerate indispensabile în societatea actuală.

Educația contemporană urmărește nu doar transmiterea unor cunoștințe, ci și dezvoltarea competențelor necesare învățării pe tot parcursul vieții. Digitalizarea reprezintă un proces complex care presupune integrarea tehnologiei în proiectarea, desfășurarea și evaluarea activităților didactice.

Rolul profesorului se transformă din simplu furnizor de informații în facilitator al învățării, iar elevul devine participant activ la construirea propriilor cunoștințe. În predarea istoriei, tehnologia facilitează accesul la documente, imagini, hărți interactive, cronologii și resurse multimedia, contribuind la o mai bună înțelegere a evenimentelor istorice. Lecțiile pot deveni mai atractive prin utilizarea aplicațiilor interactive care permit verificarea rapidă a cunoștințelor și implicarea tuturor elevilor.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

De asemenea, folosirea platformelor digitale răspunde principiilor educației centrate pe elev, deoarece permite adaptarea conținuturilor la nivelul de pregătire al clasei și oferă feedback imediat. Elevii sunt mai motivați atunci când învățarea este prezentată sub forma unor provocări, jocuri educaționale sau activități colaborative. În același timp, profesorul poate monitoriza progresul clasei, identifica dificultățile de învățare și adapta intervențiile didactice în funcție de rezultatele obținute. Astfel, tehnologia devine un sprijin real pentru creșterea eficienței procesului educațional.

Wordwall este una dintre cele mai apreciate platforme educaționale utilizate în școli datorită simplității, flexibilității și posibilității de a transforma conținuturile didactice în activități interactive. Profesorul poate crea exerciții într-un timp redus, iar aceeași activitate poate fi convertită automat în mai multe tipuri de jocuri, fără a fi necesară refacerea conținutului. Platforma oferă numeroase șabloane, precum : **Quiz** – întrebări cu variante de răspuns, **Match up** – asocierea termenilor cu definițiile sau imaginile, **Matching Pairs** – găsirea perechilor identice, **Find the Match** – identificarea răspunsului correct, **Group Sort** – clasificarea elementelor pe categorii, **Categorize** – organizarea informațiilor în grupe, **Complete the Sentence** – completarea spațiilor libere, **Type the Answer** – introducerea răspunsului de la tastatură, **Anagram** – rearanjarea literelor pentru a forma cuvinte, **Unjumble** – ordonarea cuvintelor într-o propoziție, **Flashcards** – învățare cu ajutorul cartonașelor, **Open the Box** – descoperirea răspunsurilor ascunse, **Spin the Wheel** – alegerea aleatorie a unui răspuns sau elev, **Random Cards (Speaking Cards)** – extragerea unor cartonașe pentru discuții, **Crossword** – rezolvarea unui rebus, **Wordsearch** – găsirea cuvintelor într-o grilă, **aze Chase, Airplane, Balloon Pop, Whack-a-Mole** – jocuri educative pentru consolidarea cunoștințelor. Diversitatea acestor resurse permite adaptarea activităților la particularitățile fiecărei clase și la obiectivele lecției. În cadrul orelor de istorie, ***Wordwall*** poate fi utilizat atât în etapa de captare a atenției, cât și în consolidarea cunoștințelor sau evaluarea finală. De exemplu, la clasa a V-a, în lecția „*Inventarea metalurgiei*”, elevii pot folosi *jocuri* de tip *„Open the Box* (*https://wordwall.net/resource/99443477/istorie/inventarea-metalurgiei).* În lecțiile dedicate Orientului Antic, pot realiza o sortare în funcție de grup în jocul „*Popoarele Orientului antic*” (*https://wordwall.net/ro/resource/81939351/istorie/popoarele-orientului -antic*). La clasa a

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

VI-a, jocurile de tip „*Matching up*” facilitează asocierea marilor navigatori cu descoperirile geografice(*https://wordwall.net/resource/71893930/marile-descoperiri-geografice*),iar exercițiile de ordonare contribuie la înțelegerea succesiunii evenimentelor istorice. Pentru clasele a VII-a și a VIII-a, profesorul poate crea chestionare privind Primul și Al Doilea Război Mondial, Războiul Rece, regimurile totalitare sau construcția europeană, consolidând astfel competențele de analiză și interpretare

(*https://wordwall.net/ro/resource/29761032/primul-r%C 4%83zboi-mondial*).

Un avantaj important al platformei este posibilitatea utilizării atât în clasă, pe tabla interactivă, cât și individual, pe telefoane mobile, tablete sau calculatoare. Elevii primesc feedback imediat, iar profesorul poate analiza rezultatele și identifica aspectele care necesită aprofundare.

Wordwall favorizează învățarea prin joc, transformând evaluarea într-o experiență motivantă. Competiția prietenoasă, punctajele și timpul de rezolvare stimulează implicarea elevilor, reduc anxietatea asociată testelor tradiționale și contribuie la consolidarea cunoștințelor într-un mod plăcut. Prin flexibilitatea și accesibilitatea sa, ***Wordwall*** demonstrează că tehnologia poate deveni un aliat important al profesorului de istorie, contribuind la dezvoltarea competențelor specifice disciplinei și la formarea unor elevi activi, implicați și motivați să descopere trecutul prin metode moderne de învățare.

Platforma ***LearningApps*** reprezintă un instrument digital valoros pentru profesorii care urmăresc diversificarea strategiilor didactice și implicarea activă a elevilor. Creată special pentru educație, aceasta permite realizarea unor aplicații interactive care pot fi utilizate atât în clasă, cât și în activitățile de învățare online sau individuală. Platforma este gratuită și oferă posibilitatea adaptării sau reutilizării aplicațiilor create de alți profesori, economisind astfel timp în pregătirea lecțiilor. ***LearningApps*** pune la dispoziție o gamă variată de șabloane: **Asociere (Matching)** – potrivirea termenilor, imaginilor sau definițiilor, **Ordonare (Ordering)** – așezarea elementelor în ordine cronologică sau logică, **Clasificare (Grouping)** – gruparea informațiilor pe categorii, **Completare text** – completarea spațiilor libere, **Cuvinte încrucișate** – rebusuri interactive, **Quiz cu variante de răspuns** – alegerea răspunsului correct, **Răspuns scurt** – introducerea răspunsului de la tastatură, **Perechi (Memory)** – identificarea perechilor corespunzătoare,

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Puzzle – reconstituirea imaginilor, **Linia timpului** – ordonarea evenimentelor istorice, **Hartă interactivă** – localizarea elementelor pe hartă, **Audio și video cu întrebări** – integrarea materialelor multimedia în activități, **Jocul „Cine vrea să fie milionar?”** – evaluare sub formă de joc, **Spânzurătoarea (Hangman)** – ghicirea cuvintelor, **Adevărat/Fals** – verificarea rapidă a cunoștințelor. Aceste tipuri de exerciții dezvoltă atenția, memoria, gândirea logică și participarea activă a elevilor, fiind utile atât pentru predare, cât și pentru consolidare și evaluare. În lecțiile dedicate Antichității, profesorul poate crea aplicații prin care elevii asociază imaginile monumentelor cu civilizațiile corespunzătoare sau identifică pe hartă principalele centre istorice. La tema „*Statul roman: Imperiul*”, elevii pot ordona etapele expansiunii teritoriale sau pot completa texte utilizând concepte istorice *(*https://learningapps.org/watch?v=pw8c5dusa23) .

În clasele gimnaziale mari, aplicațiile pot viza regimurile totalitare, cele două războaie mondiale, Războiul Rece sau procesul de integrare europeană. Un avantaj important al platformei este faptul că elevii pot relua activitățile de mai multe ori, până când ating rezultatul dorit. Feedbackul imediat îi ajută să își identifice greșelile și să își îmbunătățească performanțele, contribuind la dezvoltarea autonomiei în învățare.

Deși ambele platforme urmăresc dezvoltarea învățării interactive, ele prezintă caracteristici distincte care permit utilizarea lor complementară.

Wordwall se remarcă prin designul atractiv, ușurința de utilizare și transformarea rapidă a aceleiași activități în mai multe variante de joc. Este recomandată pentru captarea atenției, verificarea rapidă a cunoștințelor și evaluarea formativă, oferind un grad ridicat de motivație datorită elementelor de gamificare.

LearningApps oferă o flexibilitate mai mare în realizarea exercițiilor complexe și facilitează integrarea imaginilor, hărților, videoclipurilor și a altor resurse multimedia. Platforma este potrivită pentru consolidarea cunoștințelor, activități individuale sau colaborative și dezvoltarea competențelor de analiză și interpretare. Din perspectiva profesorului de istorie, utilizarea combinată a celor două aplicații conduce la crearea unui demers didactic variat și echilibrat.

Wordwall poate fi utilizat la începutul sau la finalul lecției, în timp ce ***LearningApps*** poate susține activitățile de aprofundare și aplicare a cunoștințelor. Activitățile interactive

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

stimulează participarea activă, dezvoltă spiritul de observație, gândirea critică și capacitatea de colaborare. Elevii învață mai ușor atunci când informațiile sunt prezentate într-o manieră atractivă și interactivă. Asocierea imaginilor cu evenimente istorice, ordonarea cronologică, rezolvarea unor jocuri educaționale sau completarea exercițiilor digitale facilitează memorarea și înțelegerea conceptelor istorice. În același timp, profesorul beneficiază de instrumente moderne de evaluare și poate adapta activitățile la nivelul fiecărui elev, promovând incluziunea și învățarea diferențiată. Deși *avantajele* sunt numeroase, utilizarea platformelor digitale implică și anumite *dificultăți.* Accesul limitat la dispozitive sau la internet poate reduce posibilitățile de utilizare în unele unități de învățământ. Profesorii trebuie să își dezvolte permanent competențele digitale pentru a valorifica eficient aceste instrumente iar resursele digitale nu trebuie să înlocuiască metodele clasice, ci să le completeze. Digitalizarea educației oferă profesorilor oportunitatea de a transforma lecțiile de istorie în experiențe de învățare dinamice și relevante pentru elevii secolului XXI.

Platformele ***Wordwall*** și ***LearningApps*** demonstrează că tehnologia poate susține dezvoltarea competențelor istorice, a gândirii critice și a competențelor digitale, fără a diminua importanța metodelor didactice tradiționale. Utilizarea echilibrată a acestor aplicații contribuie la crearea unui climat educațional motivant, stimulează participarea activă și facilitează evaluarea continuă a progresului elevilor.

Bibliografie.

1.https://wordwall.net/

2. *https://learningapps.org/*

3. Bates, A. W. (Tomy), *Teaching in a Digital Age. Second Edition, Subtitle:Guidelines for designing teaching and learning,* BCcampus, 2022.

*4.*Gavriloiu, Otilia, *De la joc la învățare: Wordwall ca resursă digitală pentru formarea competențelor-cheie*, „**iTeach: Experienţe didactice** - *o revistă pentru educaţie şi educatori", 8 octombrie 2025, https://iteach.ro/pg/blog/otilia.gavriloiu/read/199145/de-la-joc-la-invatare-wordwall-ca-resursa-digitala-pentru-formarea-competentelor-cheie.*

5. Konicsard, Ana, *Aplicarea softului LearningApps în procesul de predare-învățare*, „**iTeach: Experienţe didactice** - *o revistă pentru educaţie şi educatori"* - 13 ianuarie 2018, *https://iteach.ro/experientedidactice/aplicarea-softului-learningapps-in-procesul-de-predare-invatare.*

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

6. Țintea, Aurelia, *Pedagogia digitală – aplicație practică la istorie*, „ Edict”, 29 octombrie 2025, *https://edict.ro/pedagogia-digitala-aplicatie-practica-la-istorie/*

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Erasmus+: Visez, cred, îndrăznesc, împlinesc

Prof. Cîrstea Silvia Mihaela
Liceul Tehnologic „Dimitrie Bolintineanu”
Bolintin Vale, Giurgiu, România

Despre ce înseamnă programul Erasmus+ pentru orice școală care a derulat cel puțin un proiect în cadrul acestuia se poate vorbi îndelung. Sunt atât de multe lucruri de spus: provocările implementării, experiențele mobilităților, oamenii și locurile noi, multiplicarea și valorizarea rezultatelor, beneficiile pentru instituție, și, mai ales, impactul asupra elevilor.

Ce permite metoda proiectului? În primul rând, schimbul de bune practici: învățăm de la alții ce este bun și diferit, împărtășim cu alții ceea ce avem noi bun și diferit. În al doilea rând actualizarea metodologiilor de predare și îmbunătățirea acestora în vederea atingerii unor standarde educaționale europene. Nu în ultimul rând, atractivitate, scoaterea elevului din clasă și plasarea lui în împrejurări noi, incitante, în care acesta are ocazia de a-și pune în practică cunoștințele teoretice dar și de a se dezvolta pe sine ca cetățean al Europei.

Demersul acesta de europenizare/internaționalizare a Liceului Tehnologic „Dimitrie Bolintineanu” a început încă din anul 2010 cu programul Comenius, și a continuat în anul 2018 printr-un proiect Erasmus+ de parteneriat strategic (KA229). Acesta a durat doi ani și a urmărit să promoveze conceptul de firmă de exercițiu ca model de educație antreprenorială. Parteneriatul cu Italia, Norvegia și Bulgaria a generat un schimb de bune practici și ca rezultat excepțional, o firmă de exercițiu multinațională, dar mai ales a condus la deschiderea unor noi orizonturi atât pentru instituție cât și pentru elevii participanți.

În anul 2019 liceului i-a fost aprobat un nou grant, de data aceasta pentru un proiect în domeniul formării profesionale – VET, derulat de asemenea pe o perioadă de doi ani. Proiectul a avut ca obiective dezvoltarea competențelor profesionale și personale ale unui grup de 66 elevi de la profilurile tehnice pentru creșterea adaptabilității tinerilor la cerințele unui loc de munca, prin efectuarea de stagii de instruire practică în companii/instituții din Portugalia și Polonia,

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

dezvoltarea competențelor profesionale a 10 profesori din aria curriculară tehnologii prin participarea la mobilități internaționale de job shadowing pentru crearea premiselor ideale în îndeplinirea cu succes a actului didactic, dezvoltarea competențelor de comunicare în limba engleză și a competențelor interculturale într-un context real european cu atitudini deschise față de valorile europene, dezvoltarea de parteneriate durabile cu companii/instituții din Portugalia si Polonia.

Ambele proiecte au trebuit să facă față provocărilor generate de pandemia de COVID-19 dar în pofida acestora, au fost finalizate cu succes și obiectivele au fost atinse.

Experiența celor două proiecte a dat curaj echipei LTDB responsabilă cu implementarea proiectelor europene astfel că în anii care au urmat s-a aplicat pentru obținerea Acreditării atât în domeniul educației școlare cât în domeniul formării profesionale.

Acreditarea în Domeniul Educației Școlare obținută de Liceul Tehnologic ”Dimitrie Bolintineanu” în anul 2022 a pornit de la o nevoie stringentă de a îmbunătăți performanțele școlare ale elevilor la matematică, fizică, chimie, biologie, discipline tehnice și TIC, de a le crește motivația pentru studiul acestora și de a-i sprijini în ”a învăța să învețe”. În același timp, Acreditarea urmărește perfecționarea profesorilor ce predau aceste discipline prin participarea acestora la cursuri și job shadowing, ceea ce le va îmbogăți activitatea didactică cu metodologii inovative, mai atractive, mai eficiente. Astfel, Acreditarea și-a stabilit ca obiective pentru perioada 2022-2027:

•Dobândirea de către elevi a unor competențe de învățare necesare în studiul științelor exacte (matematică, biologie, fizică, chimie, tehnic, TIC) prin abordare STEAM și creșterea motivației pentru învățare

•Dezvoltarea competențelor profesorilor de STEAM pentru o școală digitalizată, inovativă, sustenabilă și inclusivă

•Crearea unui European Educational Hub

Cei patru ani din această Acreditare au fost ani bogați în experiențe pentru elevii și cadrele didactice ai liceului. Liceul Denina-Pellico-Riveira din Saluzzo Italia, Liceul IES Las Salinas din San Fernando, Spania și Liceul „I Liceum Ogólnokształcące im. Bojowników o Polskość Mazur w Piszu” din Pisz, Polonia ne-au devenit parteneri și prieteni, dar și repere

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

importante în spațiul european educational. Mobilitățile desfășurate au avut durată de o săptămână iar în cei 4 ani au beneficiat de aceste experinețe un număr total de 41 de elevi de la clase de matematică-informatică, ethnic și economic, 80% dintre aceștia fiind din medii vulnerabile, elevi cu performanțe scăzute și elevi interesați să urmeze o carieră în domeniul STEM. Rezultatele învățării dar mai ales impresiile și amintirile au fost transpuse în testimoniale, reviste și pe pagina web a liceului:
https://stem.liceubolintin.com/acreditare-erasmus-in-domeniul-educatiei-scolare/

Oportunitatile oferite de mobilitățile din cei patru ai Acreditării derulați până în prezent au dus la obținerea unor beneficii importante pentru activitatea școlii în sensul valorificării Smart Lab, folosirii roboților în instruire, organizării unor activități. de evaluare și instruire practică utilizând tehnologia modernă (ebook la matematică și științe, tabla interactiva, programe de simulare și testare).

Elevii participanți la mobilități și-au dezvoltat competențele STEM și s-au familiarizat cu utilizarea metodei PBL/Learning-By-Doing în învățare.. Mobilitățile au schimbat atitudini, a crescut responsabilitatea față de comunitate și a adus noi perspective de la exemplul școlilor partenere. Elevii și-au îmbunătățit înțelegerea diversității, a valorilor europene, a toleranței interculturale.

Experiențele celor patru ani au dus la formarea unor profesori capabili să atragă elevii spre științe exacte prin intermediul unor metodologii care să incorporeze aplicații practice, abordare transdisciplinară STEM, centrare pe elevi și pe stilul specific de învățare,orientate spre insuflarea unor atitudini a elevilor față de aceste materii prin care aceștia să își asume riscuri gândite, să se angajeze în învățarea experimentală, să persiste în procesul de rezolvare a problemelor, să fie deschiși spre colaborare și să lucreze creativ.

Hub-ul creat în timpul Acreditării a făcut vizibile resurse și este disponibil oricărui profesor interesat, din școală și din afara ei, mobilizând și alți profesori în oferirea de resurse. De exemplu, a fost publicată de către un cadru didactic nu a participat la mobilități o resursă pentru Python Club. Accesarea Hub-ului și resursele publicate au dus la creșterea interesului profesorilor ce predau discipline STEM pentru participarea la mobilități.

https://liceubolintin.ro/eduhub/

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

După 3 încercări, în anul 2023 Liceul a obținut Acreditarea Erasmus+ și în domeniul formării profesionale, o acreditare care ne era atât de necesară date provocările constante în identificarea agenților economic pentru realizarea stagiilor de pregătire practică.

Aceasta își propune: îmbunătățirea nivelului de competențe profesionale a 128 cursanți VET/an de la LTDB, cls XI și XII, nivel de calificare 3-4, în mare parte din categorii defavorizate, pentru adaptare la cerințele pieței muncii actuale și viitoare, creșterea capacității a 12 cadre didactice VET de la LTDB de a-și adapta livrarea VET pentru un învățământ VET digitalizat, orientat pe cel ce învață și adaptat pieței muncii, îmbunătățirea considerabilă a competențelor lingvistice, a gradului de conștientizare și înțelegere a altor culturi de către elevi și profesori, dobândirea de abilități personale și sociale, crearea unei rețele parteneriale cu mediul economic și educațional european care să susțină învățarea la locul de muncă pentru toate calificările oferite de liceu și activități de formare staff VET.

Aflat la începutul anului al III-lea, putem spune ca cel mai important pas spre atingerea obiectivelor a fost atins prin faptul ca am reușit o gestionare eficientă a granturilor din Anul I si Anul II mărind numărul de elevi participanți la mobilități față de cel stabilit în aplicație.

https://vet.liceubolintin.com/acasa/acreditare-erasmus-in-domeniul-formarii-profesionale

Singur, acest lucru înseamnă un număr mai mare de beneficiari ai unor oportunități care pot acum, prin deținerea certificatului Europass, să aspire la șanse deosebite în viitorul parcurs profesional.

Dincolo de ceea ce înseamnă programul Erasmus+ în viața unei școli, el reprezintă în primul rând o oportunitate pentru fiecare participa. Pentru că experiența unei mobilități nu se uită niciodată iar feliile de viață trăite și lucrurile învățate contribuie la formarea unui tânăr cu adevărat înzestrat pentru a face față exigențelor secolului 21, un tânăr care va visa, va crede, va îndrăzni și, cu siguranță, va împlini.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Dezvoltarea competențelor transversale ale cadrului didactic din învățământul profesional și tehnic

Prof. Colan Geanina,
Colegiul Economic ,,Virgil Madgearu" Galați

Introducere

Învățământul profesional și tehnic (IPT) ocupă un loc particular în arhitectura sistemelor educaționale: spre deosebire de învățământul general, unde profesorul transmite, în principal, cunoștințe disciplinare, cadrul didactic din IPT trebuie să dețină, simultan, expertiză tehnică de specialitate, competențe pedagogice și — tot mai frecvent recunoscut, la nivel european, ca fiind central, nu auxiliar — un set solid de competențe transversale. Această triplă cerință face din dezvoltarea profesională a cadrelor didactice IPT o provocare structural diferită de cea a colegilor lor din învățământul general.

I. Cadrul internațional actual — repere recente (2024-2025)

Perioada 2024-2025 marchează o intensificare vizibilă a atenției europene acordate acestei teme, concretizată în mai multe inițiative directe.

1. Proiectul european VETCompass - VETCompass este un proiect european dedicat exclusiv acestei teme, cu obiectivul explicit de a ,,identifica meticulos competențele transversale indispensabile cerute profesorilor, formatorilor și personalului din IPT" și de a construi un Cadru de Evaluare a Competențelor Transversale, aplicabil la nivel european, pentru a crește atractivitatea și calitatea sistemelor IPT prin întărirea exactă a acestei dimensiuni.

2. Cadrul Cedefop — modernizarea programelor IPT bazate pe competențe - Modelul integrează șapte competențe-cheie: competența digitală, sănătatea și bunăstarea, ,,a învăța să înveți", antreprenoriatul, sustenabilitatea, managementul carierei și un domeniu combinat de competențe artistice, civice, culturale și lingvistice — o listă remarcabil de apropiată de arhitectura competențelor deja dezvoltate în prezenta lucrare.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

3. Cadrul OECD PISA-VET - Evaluarea internațională PISA-VET, aflată în dezvoltare metodologică pe parcursul 2024-2025, definește competențele transversale drept un set de „competențe cognitive, sociale și emoționale”, complementare cunoștințelor specifice ocupației, organizate în patru domenii: alfabetizare funcțională, rezolvarea de probleme, performanța la sarcini și competențe sociale — cadru care confirmă, la scară internațională, exact logica integrată (competențe tehnice + competențe transversale) care fundamentează formarea cadrelor didactice IPT.

4. ETF — rolul profesorului ca facilitator, coach și inovator - Rețeaua Europeană pentru Excelență (ENE), care a reunit peste 330 de instituții din peste 50 de țări în perioada 2021-2024, concluzionează explicit că „profesorii trebuie pregătiți nu doar să transmită cunoștințe, ci să acționeze ca facilitatori, coach-i și inovatori” — o formulare care confirmă, la nivel de politică europeană, exact arhitectura de tip „Mentorat, Viziune și Antreprenoriat” dezvoltată în secțiunile următoare ale acestei lucrări.

II. De la competențele profesionale la competențe transversale — specificul IPT

Competențele profesionale (de specialitate) ale cadrului didactic IPT răspund la întrebarea „ce știe și ce poate demonstra practic profesorul în domeniul tehnic pe care îl predă?” — de exemplu, capacitatea unui profesor de logistică de a explica și demonstra corect calculul stocului minim sau al greutății volumetrice. Competențele transversale răspund, în schimb, la o întrebare diferită: „cum organizează, comunică, evaluează și inovează profesorul procesul prin care aceste cunoștințe tehnice ajung să fie înțelese, aplicate și transferate de către elev?” Această relație de „modelare prin exemplu” explică de ce dezvoltarea competențelor transversale ale cadrului didactic IPT nu este doar o chestiune de perfecționare profesională individuală, ci o condiție structurală pentru ca elevii înșiși să dobândească aceleași competențe, cerute tot mai insistent de angajatori într-o economie aflată în transformare digitală și verde rapidă. Pe baza reperelor internaționale prezentate mai sus și a practicii didactice curente, competențele transversale ale cadrului didactic IPT pot fi organizate într-o arhitectură coerentă, structurată pe opt domenii principale, fiecare cu o dublă orientare: ca abilitate exersată de profesor și ca rezultat al învățării format, prin exemplu, la elev.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Competența transversală	Ce presupune, la nivelul profesorului	Exemple didactice, pentru fiecare competență (aplicate la firma de exercițiu Bloom & Glow Cosmetics)
1. Comunicare și relaționare socială	Facilitarea activităților de grup, medierea conflictelor, ascultarea activă	Comunicare și relaționare socială: aplicarea tehnicii Vorbitor-Ascultător activ pentru rezolvarea unui conflict simulat între echipele de Marketing și Aprovizionare, legat de alocarea bugetului standului pentru un târg național.
2. Gândire critică și rezolvarea problemelor	Proiecte practice, analiza situațiilor reale, metoda ciorchinelui, SCAMPER	„Analiza SWOT”, structurată pe o fișă sincron (etapă cu etapă, în paralel, profesor-elev), care conduce echipa spre o matrice SWOT completă a firmei.
3. Competențe digitale	Integrarea pedagogică a instrumentelor digitale în specialitatea predată	lecția de formare de priceperi „Realizarea materialelor promoționale cu AI”, în care elevii generează, verifică critic și adaptează un text promoțional pentru produsul „Glow Box”, urmând un Ghid de verificare etică.
4.Competențe antreprenoriale	Cultivarea inițiativei, a asumării riscului calculat, mentoratul de tip incubator	exercițiul „Elevator Pitch” de 90 de secunde, susținut în fața unui „investitor” simulat, cu structura problemă-soluție-piață țintă-avantaj competitiv-cerere de follow-up.
5. Adaptabilitate și flexibilitate	Colaborare și lucru în echipă, ajustarea metodelor la schimbări tehnologice	exercițiul „Simularea unui proiect cu termen scurt”, în care un elev-lider, desemnat prin rotație, împarte și coordonează, în doar 20 de minute, pregătirea unei prezentări despre firmă.
6. Managementul	Planificarea riguroasă, diversificarea	lecția de fixare și sistematizare „Analiza pieței firmei de exercițiu — cota de piață”, cu etape strict cronometrate

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

timpului și al resurselor	formelor de organizare a lecției	(2+3+18+18+5+4 = 50 de minute) și aplicații de calcul progresive.
7. Autonomie și autoevaluare	Proiecte individuale cu feedback constructiv, reflecție asupra propriei practici	proiect individual „Fișa mea de produs”, în care fiecare elev redactează, de sine stătător, o fișă tehnică completă pentru un produs din gama firmei, urmată de o discuție finală structurată pe trei întrebări reflexive.
8. Creativitate și inovație	Ateliere de idei noi, stimularea gândirii divergente	aplicarea metodei SCAMPER asupra cremei hidratante existente în gama firmei, generând variante noi de produs (ambalaj reciclat, combinație cu SPF, variantă hipoalergenică).

La aceste opt competențe se adaugă, ca dimensiune transversală relativ nouă, dar deja centrală, integrarea responsabilă a inteligenței artificiale în activitatea didactică — o competență care nu înlocuiește niciuna dintre cele opt de mai sus, ci le traversează pe toate: comunicarea eficientă presupune azi și capacitatea de a media discuții despre utilizarea etică a AI; gândirea critică presupune verificarea informațiilor generate de instrumentele AI; competențele digitale includ, explicit, utilizarea pedagogică a AI generative.

III. Metode de dezvoltare a competențelor transversale ale cadrului didactic IPT

1. Formarea continuă structurată pe module/ateliere - Exemplu: echipa de profesori care coordonează diferite departamente ale firmei Bloom & Glow Cosmetics (Marketing, Aprovizionare, Vânzări) participă împreună la un atelier de formare despre integrarea responsabilă a AI în activitatea didactică. Imediat după atelier, echipa redesenează, colaborativ, activitatea „Escape Room” deja existentă, adăugând o probă nouă, bazată pe generarea și verificarea unui text promoțional cu AI — aplicând, direct, ce tocmai au exersat împreună în formare.

2. Studiul lecției - Exemplu: trei profesori (Marketing, Merceologie, Logistică) planifică împreună lecția „Analiza pieței firmei de exercițiu — cota de piață”, o observă live la clasă, iar la finalul orei constată, împreună, că mai multe echipe au confundat cota de piață totală cu cota de piață în cadrul segmentului „firme mici”. Pe baza acestei observații comune, cei trei

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

profesori revizuiesc fișa de aplicații, adăugând un exemplu suplimentar rezolvat, înainte de a preda din nou lecția, anul următor.

3. Mentoratul și rolul de „coach” - Exemplu: un profesor cu experiență îl mentorează pe un coleg debutant în pregătirea lecției de simulare a interviurilor de angajare la Bloom & Glow Cosmetics, modelând explicit rolul de coach (sprijin doar la cerere, fără a prelua decizia comisiei de recrutare). La a doua ediție a activității, profesorul debutant conduce singur lecția, iar mentorul observă și oferă feedback, după regula Sandwich, exact tehnica pe care debutantul o va folosi, la rândul său, cu elevii.

4. Comunități de practică și schimb de bune practice - Exemplu: profesorul îndrumător al firmei Bloom & Glow Cosmetics face schimb, prin rețeaua națională a firmelor de exercițiu (ROCT), cu profesorul unei alte școli, care coordonează o firmă de exercițiu din domeniul alimentar. Cei doi își compară activitățile de tip „Escape Room” și „Designer de ambalaje inteligente”, iar profesorul de la Bloom & Glow Cosmetics adaptează, pentru propria firmă, un element observat la cealaltă școală (un sistem de punctaj vizual, afișat live, pe parcursul activității).

5. Reflecția structurată asupra propriei practice - Exemplu aplicat la firma de exercițiu: după derularea proiectului „Lansarea unui produs nou”, profesorul își aplică sieși aceleași trei întrebări folosite cu elevii: constată că e mulțumit de implicarea echipelor în etapa de cercetare a pieței, dar recunoaște că timpul alocat etapei de prezentare finală (15 minute) a fost insuficient pentru toate echipele; își propune, ca obiectiv personal pentru ediția următoare, reducerea numărului de echipe simultane sau extinderea timpului alocat prezentărilor.

Concluzii - Firma de exercițiu ocupă un loc special în această arhitectură, funcționând simultan ca laborator de exersare pentru elevi și ca teren de dezvoltare profesională pentru cadrul didactic. Profesorul care ghidează o firmă de exercițiu este obligat, prin natura activității, să exerseze concomitent mai multe dintre cele opt competențe: comunicarea (medierea relațiilor dintre departamentele firmei), competențele antreprenoriale (mentoratul de tip incubator), managementul resurselor (planificarea activităților pe termen de un semestru sau an școlar) și, tot mai frecvent, competențele digitale (integrarea instrumentelor AI în activitățile de marketing sau analiză a firmei). Firma de exercițiu, prin caracterul ei integrator, rămâne unul dintre cele

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

mai eficiente instrumente concrete de dezvoltare simultană a acestor competențe, atât la elevi, cât și la cadrele didactice care le coordonează — o dovadă suplimentară că, în IPT, formarea profesorului și formarea elevului nu sunt procese separate, ci fețe ale aceluiași proces educațional integrat.

Referințe bibliografice

- Cedefop (2025). Modernisation of VET project (2022-2025) — Teacher training model for competence-based vocational education. https://www.cedefop.europa.eu
- European Training Foundation — ETF (2025). Towards Vocational Excellence: Building Skills Ecosystems for the Future. European Network for Excellence (ENE), 2021-2024. https://www.etf.europa.eu
- OECD (2024). PISA Vocational Education and Training (VET) — Assessment Framework. OECD Publishing. https://www.oecd.org
- OECD (2025). Vocational Education and Training Systems in Nine Countries. OECD Reviews of Vocational Education and Training, OECD Publishing.
- Research Square (2025). Transversal Competencies for Future Tourism Graduates: Stakeholder Alignment and Curriculum Innovation in European VET. https://www.researchsquare.com
- Springer — Vocations and Learning (2024). Designing an International Large-Scale Assessment of Professional Competencies and Employability Skills: Emerging Avenues and Challenges of OECD's PISA-VET.
- VETCompass (2024-2025). VET Teachers' Transversal Skills Competence Assessment System. https://vetcompass.eu

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Integrarea platformei LearningApps în predarea biologiei

Prof. Constantin Aurora

Școala Gimnazială „Al.S.Pușkin’’Brăila

Transformarea digitală a educației a determinat integrarea unor platforme interactive care facilitează adaptarea procesului instructiv-educativ la nevoile elevilor din generația actuală. Printre acestea, platforma LearningApps se remarcă prin simplitatea utilizării și varietatea aplicațiilor care pot fi create pentru consolidarea și evaluarea cunoștințelor. În cadrul disciplinei Biologie, platforma contribuie la dezvoltarea competențelor specifice, stimulează participarea activă a elevilor și transformă lecțiile într-o experiență atractivă și interactivă.

Schimbările produse în societatea contemporană impun adaptarea permanentă a strategiilor didactice la noile tehnologii. Elevii sunt familiarizați cu mediul digital încă de la vârste mici, iar utilizarea unor aplicații educaționale în cadrul lecțiilor răspunde stilurilor lor de învățare și contribuie la creșterea motivației pentru studiu.

Biologia este o disciplină care presupune observarea fenomenelor naturale, înțelegerea proceselor biologice și utilizarea unui limbaj științific specific. Uneori, noțiunile abstracte sau volumul mare de informații pot reduce interesul elevilor. De aceea, profesorul are nevoie de metode moderne prin care să faciliteze înțelegerea conținuturilor și implicarea activă a elevilor.

LearningApps este o platformă online gratuită care permite realizarea unor aplicații interactive fără cunoștințe de programare. Profesorii pot utiliza exercițiile deja existente sau pot crea propriile activități adaptate obiectivelor lecției și particularităților colectivului de elevi. Platforma oferă feedback imediat, încurajează autoevaluarea și permite repetarea exercițiilor până la obținerea răspunsurilor corecte.

Un avantaj important îl reprezintă faptul că aplicațiile pot fi accesate atât în clasă, folosind tabla interactivă, cât și acasă, în cadrul activităților remediale sau al consolidării individuale.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Platforma pune la dispoziție numeroase tipuri de activități care pot fi adaptate tuturor claselor din învățământul gimnazial.

La clasa a VI-a, în lecția „Organele plantei”, elevii pot rezolva exerciții de asociere între imaginile organelor vegetative și denumirea acestora. De asemenea, pot identifica funcțiile rădăcinii, tulpinii, frunzei, florii, fructului și seminței prin exerciții de tip „drag and drop”.

În lecțiile referitoare la vertebrate și nevertebrate, activitățile de clasificare îi determină pe elevi să grupeze animalele în funcție de caracteristicile lor, consolidând astfel noțiunile de sistematică într-o manieră atractivă

La clasa a V-a, în studiul ecosistemelor, pot fi create jocuri de completare, rebusuri sau exerciții de ordonare pentru alcătuirea unui lanț trofic. Elevii identifică relațiile dintre producători, consumatori și descompunători și înțeleg mai ușor circulația materiei și fluxul energiei.

În clasa a VI-a, pentru lecțiile dedicate corpului uman, LearningApps permite realizarea unor imagini interactive în care elevii identifică organele sistemului digestiv, respirator sau circulator. Exercițiile de etichetare facilitează memorarea structurii anatomice și dezvoltă capacitatea de observare.

Pentru clasa a VIII-a, aplicațiile pot fi utilizate în recapitularea noțiunilor de genetică, evoluționism sau ecologie, prin jocuri de tip quiz, ordonare cronologică sau perechi logice.

Studiu de caz – utilizarea platformei într-o lecție de biologie

În cadrul lecției „Ecosistemul pădurii de foioase”, desfășurată la clasa a V-a, LearningApps a fost utilizată în etapa de consolidare.

După prezentarea conținuturilor și analizarea imaginilor specifice ecosistemului, elevii au lucrat în echipe și au rezolvat trei aplicații interactive:

* asocierea organismelor cu nivelul trofic din care fac parte;
* ordonarea etapelor unui lanț trofic;
* completarea unui rebus cu termeni specifici ecosistemului.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Rezultatele au evidențiat un grad ridicat de implicare din partea elevilor. Feedbackul instantaneu le-a permis să identifice rapid greșelile și să își corecteze răspunsurile fără intervenția permanentă a profesorului. Atmosfera din clasă a fost una colaborativă, iar elevii au manifestat interes pentru rezolvarea tuturor provocărilor propuse.

Experiența didactică a demonstrat că introducerea aplicațiilor interactive în etapa de consolidare contribuie la fixarea cunoștințelor și la dezvoltarea competențelor de colaborare, comunicare și utilizare responsabilă a tehnologiei.

Utilizarea constantă a platformei în cadrul lecțiilor de Biologie oferă numeroase beneficii:

* crește motivația și interesul elevilor pentru învățare;
* facilitează învățarea prin joc și descoperire;
* oferă feedback imediat și posibilitatea autoevaluării;
* permite diferențierea și personalizarea activităților;
* dezvoltă competențele digitale și spiritul de colaborare;
* poate fi utilizată atât în predarea față în față, cât și în activitățile online sau remediale;
* economisește timpul profesorului prin reutilizarea aplicațiilor create.

Deși LearningApps reprezintă un instrument educațional valoros, utilizarea sa eficientă presupune existența unei conexiuni stabile la internet și a unor dispozitive digitale funcționale. În plus, platforma trebuie utilizată complementar metodelor clasice de predare, fără a substitui observația directă, experimentul biologic sau activitățile practice din laborator.

Profesorul are rolul de a selecta aplicațiile în funcție de obiectivele lecției și de nivelul clasei, evitând utilizarea excesivă a tehnologiei în detrimentul comunicării directe și al investigației științifice.

Integrarea platformei LearningApps în predarea Biologiei reprezintă o modalitate eficientă de modernizare a procesului instructiv-educativ. Diversitatea aplicațiilor interactive permite valorificarea metodelor activ-participative și facilitează înțelegerea unor concepte biologice complexe. Experiența didactică demonstrează că elevii răspund pozitiv acestor

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

activități, manifestând un interes crescut pentru lecțiile de Biologie și o implicare activă în procesul de învățare.

Prin îmbinarea strategiilor tradiționale cu instrumentele digitale, profesorul poate crea contexte autentice de învățare, adaptate cerințelor educației secolului XXI și orientate spre formarea unor competențe durabile.

Bibliografie:

1.Manual de Biologie (clasa a V-a / a VI-a / a VII-a / a VIII-a)
2.Learningapps, platformă educațională interactivă, disponibilă online: https://learningapps.org
3.Cerghit, I. (2006), Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași.
4.Oprea, C. L. (2008), Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Fizica din spatele muzicii: De la Pitagora la acustica modernă

Cortojan Viorica
Școala Gimnazială „C-tin Gh. Marinescu'' Galați

Muzica este adesea considerată limbajul sufletului, însă, la baza ei, se află legi matematice și fizice riguroase. Legătura dintre fizică și muzică datează încă din antichitate, când Pitagora a descoperit că intervalele muzicale plăcute urechii (consonanțele) corespund unor rapoarte numerice simple între lungimile corzilor vibrante. Partea din fizică ce studiază producerea, propagarea și recepția sunetelor se numește **acustică**, iar aplicarea ei în domeniul muzical deschide ușa către înțelegerea modului în care arta se transformă din vibrație în emoție.

Din punct de vedere fizic, sunetul este o **undă mecanică longitudinală** care se propagă printr-un mediu elastic (aer, apă sau solide). Sunetul nu se poate propaga în vid, deoarece are nevoie de molecule pe care să le pună în mișcare.

Caracteristicile fizice ale sunetului:

- **Frecvența:** Reprezintă numărul de vibrații pe secundă și se măsoară în **Hertz (Hz)**. Urechea umană poate auzi sunete cuprinse între 20 Hz și 20.000 Hz.
- **Amplitudinea:** Reprezintă „înălțimea" undei și determină intensitatea (volumul) sunetului, măsurată în **Decibeli (dB)**.
- **Viteza sunetului:** În aer, la temperatura camerei, sunetul circulă cu aproximativ **343 m/s**.

Acustica nu studiază doar cum se produce sunetul, ci și cum se comportă el într-un spațiu închis (într-o cameră, o sală de concert sau un studio). Sunetul muzical este o undă periodică, regulată. Atunci când o coardă de chitară vibrează, ea lovește moleculele de aer din jur, creând zone de compresie (densitate mare) și rarefiere (densitate mică). Aceste variații de presiune călătoresc prin aer până ajung la timpanul nostru. Sunetul este considerat a fi muzical atunci când în sursa sa sonoră se formează unde staționare, sunetele emise fiind periodice. Sunetul muzical înseamnă are o serie de însușiri precum: o înălțime constantă, modificarea acesteia trebuie să depindă numai de voința executantului, o intensitate care să poată fi modulată după

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

necesitate sau după dorință, un timbru caracteristic, personal, bine definit şi inconfundabil, o durată convenabilă, suficientă cerinței muzicale, durată care poate fi mică (coarde lovite, ciupite etc.), sau mare (coarde solicitate cu arcușul, tuburi sonore).Când o undă sonoră lovește un perete, pot exista trei fenomene:

Reflexia: Sunetul se întoarce înapoi (fenomenul de ecou sau reverberație).

Absorbția: Materialele moi (antifonice, draperii) reţin energia sunetului şi nu-l lasă să revină înapoi.

Difuzia: Sunetul este împrăștiat uniform în toate direcțiile.

Ceea ce un muzician numește „expresivitate" sau „notă", un fizician traduce prin parametri măsurabili:

1.**Frecvența** are corespondent muzical **înălțimea sunetului**. Frecvențele înalte dau sunete acute (subțiri), iar frecvențele joase dau sunete grave (groase). Sunetele grave au frecvențele joase (tunetul sau chitara bas) iar sunetele înalte (ascuțite) au frecvențe înalte (fluier, vioară)

2. Amplitudinea are corespondent **intensitatea / dinamica.** Reprezintă energia undei. În muzică, aceasta dictează nuanțele de la *pianissimo* la *fortissimo* . O amplitudine mare înseamnă un sunet puternic (concert rock) iar o amplitudine mică înseamnă un sunet slab (o șoaptă).

3.Forma undei (Spectrul de frecvențe) are corespondent muzical **timbrul.** Este „personalitatea" sunetului. Permite diferențierea aceleiași note (de exemplu, la central - 440 Hz) cântată la pian versus la vioară.

4.Durata are corespondent **ritmul și lungimea notei**. Reprezintă **t**impul în care unda continuă să propage vibrația până la atenuare.

În muzică, o sală de concerte bine proiectată acustic va folosi aceste fenomene pentru ca muzica să se audă cald și clar în orice colț al sălii, fără ecouri deranjante. Când auzim o notă la chitară, nu auzim o singură frecvență. Auzim o frecvență principală (numită **frecvență fundamentală**) și o serie de frecvențe mai mici numite **armonice**. Amestecul unic de armonice oferă fiecărui instrument **timbrul** său specific (motivul pentru care o vioară sună diferit de un pian, chiar dacă cântă exact aceeași notă).Atunci când două note sună bine împreună, fizica ne spune că frecvențele lor se află în rapoarte matematice simple (de exemplu, **o octavă** are raportul

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

de 2:1, adică o notă are exact dublul frecvenței celeilalte). Aceasta se numește **consonanță**. Dacă rapoartele sunt complicate, creierul percepe sunetul ca fiind instabil sau neplăcut (**disonanță**). Fizica și muzica sunt strâns legate, iar înțelegerea modului în care funcționează instrumentele muzicale ne ajută să vedem frumusețea legilor naturii puse în practică. În esență, orice instrument muzical este un dispozitiv conceput pentru a produce sunete controlate, transformând energia mecanică (lovire, ciupire, suflare) în energie acustică.

La **instrumente cu coarde** (exemple: chitară, vioară, pian, harpă) sursa sunetului este o coardă întinsă care vibrează atunci când este ciupită, lovită sau frecată cu un arcuș. Fizica din spatele lor se bazează pe undele staționare. Frecvența cu care vibrează o coardă depinde de lungimea ei , de tensiunea din ea și de masa pe unitatea de lungime. Dacă scurtăm coarda (apăsând-o pe tastieră), frecvența crește, deci sunetul devine mai ascuțit. Coardele groase (masă mare) vibrează mai lent, producând sunete grave (de aceea corzile de bas sunt groase). Cu cât strângem mai tare coarda (acordare), cu atât va vibra mai repede. Cutia de rezonanță: Coarda singură deplasează foarte puțin aer, deci s-ar auzi foarte încet. Corpul de lemn al chitarei sau viorii acționează ca o cutie de rezonanță: aerul din interior și pereții instrumentului vibrează la unison cu coarda, amplificând puternic sunetul.

Instrumentele de suflat (exemple: flaut, clarinet, trompetă, nai.) au ca sursă a sunetului o coloană de aer care vibrează în interiorul unui tub. Undele staționare se formează în interiorul instrumentului. Un tub deschis la ambele capete (ca flautul) produce o frecvență fundamentală unde lungimea undei este dublul lungimii tubului. Un tub închis la un capăt (ca unele țevi de orgă sau clarinetul, parțial) produce un sunet mai grav pentru aceeași lungime, deoarece lungimea undei este de patru ori lungimea tubului .

Muzicianul modifică lungimea efectivă a coloanei de aer prin acoperirea sau descoperirea orificiilor (la flaut/clarinet) sau prin acționarea pistoanelor (la trompetă). Un tub mai lung înseamnă o undă mai lungă, deci o frecvență mai mică (sunet mai grav).

Instrumentele de percuție (Exemple: tobe, xilofon, țambal, gong.) produc sunetele prin lovirea unei membrane întinse sau a unui obiect solid rigid. La **tobe** (membrane) vibrația unei membrane bidimensionale este mult mai complexă decât cea a unei coarde unidimensionale. Modurile de vibrație nu sunt numere întregi perfecte (nu sunt perfect armonice), ceea ce oferă

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

tobelor un sunet mai degrabă ritmic/percutant decât o notă muzicală perfect definită. În cazul xilofonului barele de lemn sau metal sunt tăiate la lungimi specifice. Când sunt lovite, ele vibrează în valuri de încovoiere. Barele mai scurte și mai rigide vibrează mai repede, producând note mai înalte.

Muzica și fizica nu sunt două domenii separate, ci se completează perfect. Muzica folosește regulile stricte ale acusticii pentru a crea emoție.

Înțelegerea conceptelor precum frecvența, rezonanța și armonicile nu doar că explică funcționarea instrumentelor, dar oferă și o apreciere mai profundă a geniului din spatele compozițiilor muzicale, demonstrând că arta supremă are la bază o știință perfectă. Fără legile fizicii — fără vibrație, rezonanță și unde staționare — instrumentele muzicale nu ar putea exista, iar lumea noastră ar fi mult mai tăcută. Arta muzicii este, în esență, capacitatea umană de a sculpta frumos undele sonore pe care fizica ni le pune la dispoziție.

Muzica este adesea considerată limbajul sufletului, însă, la baza ei, se află legi matematice și fizice riguroase. Concepte precum frecvența, rezonanța și armonicile nu doar că explică funcționarea instrumentelor, dar oferă și o apreciere mai profundă a geniului din spatele compozițiilor muzicale, demonstrând că arta supremă are la bază o știință perfectă. Arta muzicii reprezintă capacitatea umană de a folosi frumos undele sonore pe care fizica ni le pune la dispoziție.

Bibliografie :

1.Luca, Rodica, Elemente de acustică muzicală, Editura Muzicală, București, 2004

2.Măriuț, Mihai; Iorga, Simona, Fizică. Manual pentru clasa a XI-a. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2018

3.https://www.fizichim.ro/docs/fizica/clasa7/capitolul6-unde-mecanice-sunetul/VI-4-acustica/VI-4-2-proprietatile-sunetului

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Dezvoltare, culoare și colaborare în eTwinning

Ed. Costea Cristina
Școala Gimnazială ,,Mihai Vodă"
Com.Mihai Viteazu, Jud. Cluj

,,Aventuri de toamnă în Regatul Copacilor" a fost un proiect internațional colaborativ de educație timpurie. Acesta s-a adresat preșcolarilor cu vârste între 4 și 7 ani din România (2 grupe), Turcia (2 grupe), Polonia (1 grupă), Letonia (2 grupe) și Germania (1 grupă), fiind implementat în perioada septembrie – decembrie 2025.

Scopul principal: Dezvoltarea cunoștințelor copiilor despre arbori și rolul lor esențial în ecosistem în timpul sezonului de toamnă.

Abordarea pedagogică: Prin observare directă, explorare și activități artistice, copiii au învățat să identifice copacii după frunze și fructe, formându-și un comportament eco-responsabil.

Piloni cheie: Învățare prin investigație, schimb cultural, cooperare europeană, inițiere în alfabetizarea digitală și cetățenie activă.

Metode și tehnici utilizate: Conversație euristică, mimă, jocuri de rol, povestire, observare directă, problematizare, descriere și tehnica întrebărilor/răspunsurilor. Prin aceste activități, am reușit să promovăm și să fixăm în rândul copiilor valori fundamentale precum respectul față de natură, perseverența și responsabilitatea socială.

Proiectul a urmat o abordare multidisciplinară și interdisciplinară, fiind conectat direct cu programa școlară pentru educație timpurie prin următoarele domenii:

Domeniul limbă și comunicare (Dezvoltarea limbajului): Copiii și-au îmbogățit vocabularul cu termeni din natură, au participat la dialoguri, au repovestit experiențe, au recitat poezii și au cântat cântece tematice. Au învățat să își exprime opiniile și să își asculte colegii.

Domeniul Om și Societate (Educație socială și civică): Preșcolarii au lucrat în echipe mici, au stabilit reguli de grup și obiective comune, dezvoltându-și spiritul de întrajutorare și responsabilitatea civică.

Domeniul Estetic și Creativ (Arte vizuale și muzică): Realizarea de colaje și desene

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

folosind texturi și materiale din natură. De asemenea, copiii au participat la activități de mișcare (dansul „Frunzele cad”, utilizând suport video de pe YouTube).

Domeniul Științe (Cunoașterea mediului): Copiii au cercetat și comparat specii de copaci, au observat schimbările climatice de toamnă și au asimilat noțiuni de bază despre ecologie.

(Matematică): S-au exersat sortarea, clasificarea și compararea frunzelor și fructelor în funcție de mărime, culoare, formă și alte atribute.

Domeniul Psihomotric (Dezvoltare fizică și sănătate): Activitățile outdoor (colectarea frunzelor, jocuri în parc/pădure) au stimulat motricitatea și obiceiurile sănătoase.

Tehnologie: Copiii au utilizat tehnici practice (decupare, pliere, lipire) și au participat, ghidați de cadrul didactic, la crearea de conținut digital.

Competențele cheie dobândite de preșcolari :

Digitale: Înțelegerea și respectarea regulilor de bază în utilizarea dispozitivelor digitale.

Civice : Implicarea în crearea și respectarea regulilor de siguranță ale grupului.

Transversale: Abilitatea de a coopera, de a împărți sarcini pentru un scop comun și de a comunica asertiv.

Colaborarea între școlile partenere s-a realizat strâns în toate etapele proiectului, sarcinile fiind distribuite echitabil prin consultări online.

Planificare și interacțiune inițială: Am proiectat activitățile lunare în cadrul întâlnirilor virtuale. Am propus realizarea unui clip video introductiv în care fiecare echipă s-a prezentat în limba maternă. Am vizionat clipurile partenerilor și am marcat țările pe o hartă interactivă, folosind tabla inteligentă.

Democrație și decizii comune: Elevii au votat online pentru alegerea logo-ului și a posterului proiectului. De asemenea, s-a organizat un vot comun pentru stabilirea conținutului cărții digitale. Rezultatele votului au fost: *Poezie* (58 voturi), *Basm* (26 voturi), *Fapt interesant* (61 voturi – Varianta câștigătoare).

Activități colaborative majore: „O lucrare, doi autori” / „ Două grădinițe, o muncă creativă”: Proiecte artistice realizate în echipe mixte interșcolare. Grupa noastră realiza o jumătate de frunză folosind o anumită tehnică, iar o grădiniță parteneră finaliza lucrarea utilizând alte materiale/ Siguranța pe Internet: Participare activă la activitățile dedicate *Zilei*

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Internaționale a Siguranței pe Internet / Crearea jocului final: Fiecare grupă a propus întrebări și răspunsuri pentru realizarea unui joc interactiv Kahoot utilizat în conferința video finală / Produse finale comune: Realizarea Cărții Digitale a proiectului (unde fiecare partener a contribuit la titlu, copertă, imagini și conținut) și crearea unui joc Kahoot individual. Tehnologia a fost motorul proiectului, fiind integrată pentru a îmbunătăți și extinde activitățile de învățare. Interacțiunea s-a realizat prin secțiunea de Forum a spațiului Twinspace și în Chat Room.

Impactul și atingerea obiectivelor: Obiectivele au fost atinse în proporție de 100%, fiind în deplină concordanță cu programa națională. Copiii au lucrat cu un entuziasm deosebit și au finalizat sarcinile la timp. Principalele beneficii au fost optimizarea competențelor digitale ale preșcolarilor, dezvoltarea spiritului de observație științifică, stimularea creativității prin design/poveste și deschiderea către colaborarea europeană durabilă.

Evaluarea proiectului: S-a realizat continuu prin feedback formativ (aprecieri verbale, încurajări, comentarii și reacții în spațiul de lucru). La final, evaluarea s-a concretizat prin sondaje și chestionare digitale aplicate profesorilor, părinților și copiilor. Diseminarea proiectului s-a realizat prin prezentări power point în cadrul ședințelor cu părinții, Prezentări și dezbateri în cadrul Comisiei pentru Curriculum a educatoarelor și în Consiliul Profesoral al unității, Postări pe grupurile profesionale de Facebook (la nivelul județului Cluj, secțiunea Educație Timpurie) și pe platforme educaționale de specialitate (iTeach).

Resurse și linkuri utile ale proiectului:

Cartea digitală a proiectului: BookCreator Link

Jocul interactiv individual: Kahoot Link

Monitorizare activități: Google Docs Link

Chestionar evaluare: Google Forms Link

Harta interactivă a partenerilor: Fla-Shop Link

Articol diseminare: iTeach Link

Materiale Video & Foto:

* YouTube Video 1

YouTube Video 2

YouTube Video 3

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Facebook Resursă Foto

Sesiuni de lucru înregistrate: Zoom Link 1 | Zoom Link 2

În lumea eTwinning, preșcolarii au devenit mici exploratori, depășind granițele grupei și transformând învățarea într-o călătorie interculturală captivantă, în care prietenia , colaborarea și bucuria de a descoperi au avut o singură limbă: cea a copilăriei europene.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Leadership educațional în acțiune – experiența unei mobilități Erasmus+ în Split, Croația

Prof. înv. primar Coșug Petronela Doina, Școala Gimnazială George Coșbuc, Iași
Prof. limba franceză Samson Ana-Maria, Școala Gimnazială George Coșbuc, Iași

Ce înseamnă, în fond, un lider într-o școală? Este persoana care organizează, planifică și ia decizii administrative sau cea care reușește să inspire, să comunice eficient și să creeze un climat în care fiecare membru al comunității școlare se simte valorizat? În contextul actual al educației europene, răspunsul pare să încline tot mai mult spre cea de-a doua variantă. Leadershipul educațional nu mai reprezintă exclusiv atributul echipei manageriale, ci o competență pe care orice profesor implicat în dezvoltarea școlii este chemat să o cultive.

Pornind de la această perspectivă, doi profesori ai școlii gimnaziale „George Coșbuc'' din Iași au participat, în cadrul proiectului Erasmus+, anul V al acreditării cu numărul **2025-1-RO01-KA121-SCH-000321298**, la cursul internațional **„Strategic Leadership and Management for Principals, Vice Principals and other School Policymakers''**, organizat la Split, în Croația. Mobilitatea a reunit cadre didactice din numeroase țări europene – Spania, Portugalia, Italia, Grecia, Bulgaria, Cehia, Ungaria, Germania, Franța, Irlanda, Letonia, Polonia, Slovacia și insula Réunion – transformând fiecare activitate într-un autentic schimb de experiență între sisteme educaționale diferite, dar unite de aceleași provocări și preocupări.

Încă din primele momente ale cursului a devenit evident că, deși titlul acestuia trimite către managementul strategic al instituțiilor de învățământ, experiența de învățare avea să pună accentul pe dimensiunea umană a leadershipului. Comunicarea, colaborarea, dezvoltarea competențelor sociale, inteligența emoțională și gândirea critică au devenit firul roșu al întregii săptămâni de formare, demonstrând că succesul unei organizații școlare începe, înainte de toate, cu oamenii care o formează.

Leadershipul începe cu o conversație

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Una dintre cele mai interesante idei cu care a debutat cursul a fost aceea că un lider autentic nu este persoana care vorbește cel mai mult, ci cea care știe să asculte. Pornind de la binecunoscuta conferință TED susținută de jurnalista **Celeste Headlee**, participanții au analizat cele zece principii ale unei conversații reușite și au reflectat asupra modului în care acestea pot transforma relațiile din mediul școlar.

Discuțiile au depășit rapid sfera comunicării teoretice și s-au concentrat asupra unor situații reale întâlnite în școli: dialogul dintre profesori și elevi, relația cu părinții, colaborarea în cadrul colectivului profesoral sau gestionarea situațiilor conflictuale. Exercițiul a demonstrat că multe dintre dificultățile întâlnite în viața școlii nu apar din lipsa soluțiilor, ci din lipsa unei ascultări autentice și a disponibilității de a înțelege perspectiva celuilalt. Pentru un lider educațional, comunicarea nu înseamnă doar transmiterea unui mesaj, ci construirea unei relații bazate pe încredere și respect reciproc.

Competențele secolului XXI se dezvoltă prin experiență

O altă temă centrală a cursului a vizat integrarea competențelor secolului XXI în activitatea didactică și în managementul echipelor. Pornind de la conceptul celor **4C** – *Communication, Collaboration, Critical Thinking* și *Creativity* – participanții au analizat diferențele dintre competențele tehnice și cele transversale (hard skills și soft skills) și au reflectat asupra rolului acestora în formarea elevilor și a profesorilor. Însă adevărata valoare a cursului a constat în faptul că fiecare concept teoretic a fost imediat transpus într-o activitate practică.

Un exemplu apreciat de toți participanții a fost jocul colaborativ **Save the Turtles**, în care succesul depindea exclusiv de comunicarea eficientă, cooperarea și încrederea dintre membrii echipei. Exercițiul a demonstrat că performanța nu este rezultatul efortului individual, ci al modului în care fiecare persoană contribuie la atingerea unui obiectiv comun.

La fel de apreciat a fost și jocul **Out of the Box**, un instrument educațional aparent simplu, dar extrem de eficient în dezvoltarea creativității și a gândirii divergente. Râsete, argumente, răspunsuri neașteptate și perspective complet diferite asupra acelorași întrebări au transformat activitatea într-un excelent exercițiu de comunicare. Participanții au constatat că

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

aceeași situație poate genera interpretări surprinzător de diferite, iar tocmai această diversitate reprezintă una dintre cele mai importante resurse ale unei echipe.

Poate cea mai provocatoare activitate colaborativă a fost simularea **Island Adventure**. Participanții au fost puși în situația de a decide cine trebuie salvat de pe o navă aflată în pericol și ce obiecte sunt indispensabile supraviețuirii pe o insulă pustie. În scurt timp, exercițiul s-a transformat într-o dezbatere despre valori, responsabilitate, prejudecăți și luarea deciziilor în situații-limită. Nu existau răspunsuri perfecte, ci doar argumente mai bine construite și capacitatea echipei de a ajunge la un consens. A fost o demonstrație convingătoare a faptului că leadershipul presupune asumarea unor decizii dificile și responsabilitatea consecințelor acestora.

Curajul de a vorbi și puterea exemplului personal

Un moment deosebit al mobilității a fost dedicat dezvoltării competențelor de **public speaking**. Pornind de la faptul că teama de a vorbi în public reprezintă una dintre cele mai răspândite anxietăți sociale, participanții au explorat mecanismele biologice și psihologice care generează această stare și au experimentat tehnici concrete pentru gestionarea ei. Exercițiile de respirație controlată, vizualizarea succesului, reformularea dialogului interior, tehnicile de proiecție a vocii și utilizarea conștientă a limbajului nonverbal au demonstrat că încrederea în sine nu este un talent înnăscut, ci o competență care poate fi dezvoltată prin exercițiu. Mesajul care a încheiat această sesiune – **„Speak up. The world needs your voice."** – a rămas una dintre ideile reprezentative ale întregii săptămâni. Pentru fiecare profesor, fiecare lecție reprezintă o formă de comunicare publică, iar modul în care transmite informația poate inspira, motiva și influența generații întregi de elevi.

Leadershipul înseamnă și echilibru emoțional

Activitatea didactică presupune numeroase provocări, iar un lider eficient trebuie să învețe să își gestioneze propriile emoții înainte de a-i putea sprijini pe ceilalți. Pornind de la această idee, cursul a inclus o serie de activități dedicate mindfulness-ului și gestionării stresului.

Participanții au experimentat exerciții de respirație conștientă, tehnici de relaxare și activități bazate pe încredere reciprocă. Unul dintre exercițiile cele mai sugestive a presupus ghidarea colegilor legați la ochi prin sala de curs, folosind exclusiv indicații non-verbale și

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

încrederea construită între parteneri. Dincolo de caracterul aparent ludic, activitatea a evidențiat cât de importantă este comunicarea clară, responsabilitatea și sprijinul reciproc în orice echipă. Astfel de experiențe au demonstrat că reziliența unui lider nu se construiește doar prin cunoștințe profesionale, ci și prin capacitatea de a rămâne calm, echilibrat și adaptabil în situații dificile.

Gândirea critică – una dintre competențele esențiale ale liderului educațional

Una dintre cele mai provocatoare sesiuni ale cursului nu a oferit răspunsuri, ci a pus întrebări. De ce tindem să căutăm doar informațiile care ne confirmă propriile convingeri? Cum apar prejudecățile? În ce măsură influențează acestea deciziile unui profesor?

Pornind de la numeroase exemple și exerciții interactive, participanții au descoperit că dezvoltarea gândirii critice începe, paradoxal, prin disponibilitatea de a pune sub semnul întrebării propriile certitudini. Au fost analizate diferite tipuri de erori de raționament și biasuri cognitive, precum biasul de confirmare, efectul de ancorare sau influența stereotipurilor asupra procesului decizional.

Într-o societate în care informația circulă cu o viteză fără precedent, iar profesorii sunt permanent puși în situația de a lua decizii și de a forma opinii, astfel de competențe devin indispensabile. Liderul educațional al prezentului nu trebuie să ofere doar răspunsuri, ci să cultive spiritul critic, dialogul argumentat și respectul pentru diversitatea opiniilor.

În ultima zi, întreaga experiență de învățare a fost sintetizată într-o activitate colaborativă desfășurată cu ajutorul aplicației **GooseChase**, care a transformat reflecția finală într-o provocare interactivă. Echipele internaționale au avut de rezolvat misiuni, de colaborat și de valorificat competențele dezvoltate pe parcursul săptămânii, demonstrând încă o dată că învățarea devine cu adevărat memorabilă atunci când este bazată pe experiență și cooperare.

Dincolo de activități – valoarea unei experiențe europene

Unul dintre cele mai importante câștiguri ale mobilității nu s-a regăsit în suporturile de curs, ci în relațiile construite între participanți. Faptul că profesorii au lucrat permanent în echipe internaționale a favorizat schimbul de bune practici și dialogul despre provocările comune ale educației europene.

Discuțiile informale din timpul pauzelor, activitățile colaborative și momentele petrecute împreună au creat premisele unor viitoare colaborări în cadrul proiectelor Erasmus+,

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

consolidând o rețea profesională care depășește granițele unei singure mobilități. În același timp, experiența acumulată nu va rămâne doar la nivel individual. Cei doi participanți și-au propus să valorifice metodele experimentate la Split în cadrul activităților didactice și al sesiunilor interne de formare organizate pentru colegii din școală la începutul noului an școlar. Jocurile colaborative, exercițiile de public speaking, activitățile dedicate dezvoltării gândirii critice și tehnicile de comunicare vor fi adaptate și integrate în activitatea de la clasă și în programele de formare continuă ale instituției.

Concluzii

La finalul mobilității, certificatele primite au reprezentat doar confirmarea oficială a participării. Câștigul real a fost însă mult mai valoros: idei noi, metode interactive, contacte profesionale din întreaga Europă și convingerea că leadershipul autentic nu se construiește prin autoritate, ci prin comunicare, colaborare și exemplu personal.

Într-o perioadă în care educația are nevoie mai mult ca oricând de profesori capabili să inspire și să creeze comunități de învățare autentice, astfel de experiențe demonstrează că investiția în dezvoltarea profesională produce efecte care depășesc cu mult beneficiul individual. Fiecare activitate experimentată, fiecare idee împărtășită și fiecare colaborare inițiată contribuie la consolidarea unei școli mai deschise, mai inovatoare și mai conectate la valorile educației europene.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Diseminarea proiectului eTwinning „Craft&AI” – o experiență europeană de învățare, colaborare și creativitate

Prof. Cozma Cornelia Liliana
Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Baia Mare, Maramureș

Proiectele eTwinning demonstrează că învățarea poate depăși limitele clasei și ale manualului, transformând elevii în parteneri activi ai unor experiențe educaționale internaționale. Colaborarea cu școli din alte țări, utilizarea creativă a tehnologiei și realizarea unor produse comune oferă contexte autentice de învățare, în care competențele digitale, comunicarea și spiritul de echipă se dezvoltă firesc. În acest cadru s-a desfășurat și proiectul eTwinning „Craft&AI”, o experiență care a reunit creativitatea, colaborarea și utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale.

În anul școlar 2025–2026, am participat la proiectul internațional eTwinning **„Craft&AI”**, alături de școli partenere din Cehia, Slovacia și Polonia. Proiectul a avut ca obiectiv dezvoltarea competențelor digitale și creative ale elevilor prin activități colaborative care au îmbinat utilizarea aplicațiilor bazate pe inteligență artificială cu provocările de construcție din platforma Minecraft Education. Fiecare activitate a fost concepută pentru a-i implica activ pe elevi, pentru a le valorifica ideile și pentru a-i încuraja să contribuie la realizarea unor produse digitale comune.

Prima etapă a proiectului a fost dedicată cunoașterii reciproce și organizării activităților. Profesorii parteneri au elaborat calendarul de desfășurare, iar elevii au descoperit obiectivele proiectului prin intermediul secțiunii **„Our Project Roadmap”**. Această etapă a oferit o imagine clară asupra activităților planificate și a responsabilităților fiecărei echipe, contribuind la implicarea activă a tuturor participanților încă de la început.

Pentru consolidarea spiritului de echipă, fiecare școală participantă s-a prezentat în cadrul secțiunii **„Meet the Team”**. Elevii au realizat materiale de prezentare prin care și-au făcut cunoscute școala, orașul și țara, iar întâlnirile online au oferit ocazia de a comunica în limba

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

engleză și de a descoperi elemente culturale specifice fiecărui partener. Aceste activități au consolidat comunicarea dintre parteneri și au pus bazele unei colaborări eficiente pe tot parcursul proiectului.

Un moment important l-a constituit realizarea identității vizuale a proiectului. În cadrul activității **„Our Logo – The Face of Our Project”**, elevii au conceput propuneri de logo utilizând aplicații digitale și instrumente bazate pe inteligență artificială. Creativitatea, originalitatea și capacitatea de a transmite mesajul proiectului au fost criterii esențiale în realizarea lucrărilor. În urma votului internațional, a fost ales logo-ul care a reprezentat oficial proiectul pe întreaga durată a desfășurării sale, demonstrând că deciziile luate în comun consolidează sentimentul de apartenență la o comunitate europeană.

Activitatea «AI Through Students' Eyes» le-a oferit elevilor ocazia de a-și exprima propriile opinii despre inteligența artificială și rolul acesteia în viața de zi cu zi. Răspunsurile au evidențiat faptul că elevii percep inteligența artificială ca pe un instrument util pentru învățare, documentare și creativitate, dar au conștientizat și importanța utilizării sale responsabile și etice. Discuțiile purtate în cadrul echipelor au încurajat gândirea critică și schimbul de idei între elevii din țările partenere.

Creativitatea elevilor s-a manifestat din plin în activitățile de tip *Building Challenges*, desfășurate în platforma Minecraft Education. Organizate pe teme diferite, acestea au oferit participanților posibilitatea de a proiecta și construi împreună spații virtuale, îmbinând imaginația cu rezolvarea de probleme și colaborarea în echipă. Fiecare provocare a stimulat comunicarea, împărțirea responsabilităților și găsirea unor soluții creative, demonstrând că învățarea poate avea loc într-un mediu atractiv și interactiv.

Una dintre provocări a avut ca temă realizarea unui **oraș funcțional**, în care elevii au proiectat clădiri, căi de comunicație și spații destinate comunității. Activitatea a presupus planificare, cooperare și respectarea unui obiectiv comun, fiecare membru al echipei contribuind la construirea unui ansamblu coerent. Rezultatul final a evidențiat nu doar creativitatea participanților, ci și capacitatea lor de a colabora eficient într-un mediu virtual.

Construirea unei ferme ecologice a reprezentat o nouă provocare pentru elevi, având ca scop promovarea grijii față de mediu și utilizarea responsabilă a resurselor. Prin intermediul

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Minecraft Education, elevii au proiectat spații agricole, au organizat zone pentru cultivarea plantelor și creșterea animalelor și au identificat soluții pentru protejarea naturii. În acest mod, competențele digitale s-au îmbinat cu educația pentru dezvoltare durabilă, iar activitatea a demonstrat că jocurile educaționale pot deveni instrumente eficiente de învățare.

Colaborarea internațională s-a desfășurat și prin intermediul unor aplicații digitale interactive. În cadrul activității **„Collaborative Brainstorming: Mapping the AI Universe”**, elevii au utilizat platforma FigJam pentru a realiza o hartă colaborativă a aplicațiilor și utilizărilor inteligenței artificiale. Ideile au fost organizate vizual, completate și discutate de participanți din toate școlile partenere, rezultând un material comun care a evidențiat diversitatea perspectivelor și importanța colaborării în construirea cunoașterii. O altă activitate colaborativă a fost realizarea unui **WordCloud**, în care elevii au selectat și au asociat cuvintele pe care le considerau reprezentative pentru proiect. Termeni precum *creativitate*, *cooperare*, *inteligență artificială*, *Minecraft*, *prietenie*, *tehnologie* și *învățare* au conturat imaginea proiectului prin ochii participanților, demonstrând impactul pozitiv al experiențelor trăite împreună.

Deosebit de valoroasă s-a dovedit și activitatea **„Our Collaborative AI Toolbox: Reviews & Tips”**, realizată pe platforma Padlet. Elevii au explorat diferite aplicații bazate pe inteligență artificială, precum ChatGPT, Gemini, Claude, NotebookLM, Microsoft Copilot, Gamma, Astra AI și Suno, realizând prezentări și recomandări privind utilizarea acestora în activitatea școlară. Fiecare echipă a evidențiat avantajele aplicațiilor analizate, modalitățile de utilizare și exemple de prompturi eficiente, contribuind astfel la crearea unei biblioteci digitale de resurse utile atât pentru elevi, cât și pentru profesori.

În cadrul activității **„Mission: Online Safety”**, elevii și-au consolidat cunoștințele privind siguranța în mediul online și utilizarea responsabilă a tehnologiei. Prin exerciții interactive și discuții colaborative, aceștia au identificat reguli esențiale pentru protejarea datelor personale, recunoașterea informațiilor nesigure și adoptarea unui comportament responsabil în mediul digital. Activitatea a evidențiat faptul că dezvoltarea competențelor digitale trebuie însoțită permanent de formarea unei conduite responsabile în utilizarea tehnologiei.

La finalul proiectului, atât elevii, cât și profesorii participanți au completat chestionare de evaluare, oferind un feedback valoros asupra activităților desfășurate. Rezultatele au evidențiat

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

un nivel ridicat de implicare și satisfacție. Activitățile realizate în Minecraft Education s-au numărat printre preferatele elevilor, fiind apreciate pentru caracterul lor interactiv, pentru posibilitatea de a crea împreună și pentru atmosfera de colaborare pe care au generat-o. De asemenea, utilizarea aplicațiilor bazate pe inteligență artificială a fost percepută ca o experiență accesibilă și utilă, elevii demonstrând că pot utiliza aceste instrumente în mod responsabil atunci când beneficiază de îndrumarea profesorilor.

Feedbackul profesorilor a confirmat, la rândul său, valoarea educativă a proiectului. Activitățile colaborative, utilizarea resurselor digitale și schimbul permanent de idei între parteneri au contribuit la dezvoltarea competențelor profesionale și la diversificarea strategiilor didactice. Colaborarea internațională a reprezentat o sursă de inspirație pentru realizarea unor activități inovatoare și pentru identificarea unor modalități noi de integrare a tehnologiei în procesul de predare-învățare. Pe parcursul implementării proiectului au fost realizate numeroase produse colaborative: materiale de prezentare, logo-ul oficial al proiectului, hărți conceptuale digitale, nori de cuvinte, construcții realizate în Minecraft Education, recomandări privind utilizarea aplicațiilor bazate pe inteligență artificială, precum și resurse dedicate siguranței în mediul online. Toate aceste produse reflectă implicarea activă a elevilor și demonstrează faptul că învățarea devine mai atractivă atunci când este construită prin cooperare și prin utilizarea creativă a tehnologiei.

Participarea la proiectul **„Craft&AI”** a reprezentat o experiență educațională valoroasă atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice implicate. Dincolo de competențele digitale dezvoltate, proiectul a încurajat comunicarea în limba engleză, colaborarea internațională, creativitatea, responsabilitatea și respectul față de ideile celorlalți. Elevii au înțeles că tehnologia și inteligența artificială nu reprezintă un scop în sine, ci instrumente care pot sprijini învățarea, colaborarea și realizarea unor produse cu valoare educativă.

Diseminarea rezultatelor acestui proiect urmărește încurajarea cadrelor didactice de a valorifica oportunitățile oferite de platforma eTwinning și de colaborările internaționale. Experiența proiectului **„Craft&AI”** demonstrează că, prin implicare, creativitate și deschidere către inovație, pot fi create contexte autentice de învățare, în care elevii devin participanți activi, iar școala se transformă într-un spațiu al colaborării europene și al schimbului de bune practici.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Paradigme contemporane ale lecturii literare în educația școlară

Profesor Ionuț Crăciun
Colegiul Național ”Cantemir-Vodă”, București

Literatura reprezintă unul dintre cele mai complexe domenii ale educației, complexitate ce se manifestă atât la nivelul obiectului de studiu, cât și al diversității modalităților de receptare și interpretare a textului. În contextul actual, caracterizat de schimbări culturale, tehnologice și sociale accelerate, profesorul de limba și literatura română este chemat să adapteze permanent strategiile didactice, astfel încât lectura să devină o experiență autentică de cunoaștere, reflecție și dezvoltare personală.[1]

Din perspectiva educației moderne, finalitatea studiului literaturii depășește cu mult transmiterea unor cunoștințe despre autori și opere. Literatura contribuie la dezvoltarea competenței de literație, a gândirii critice, a competenței culturale și interculturale, a empatiei și a inteligenței emoționale. Totodată, lectura dezvoltă competențele informaționale, capacitatea de analiză și sinteză, spiritul critic, creativitatea și autonomia intelectuală. Elevul este încurajat să pună întrebări, să formuleze ipoteze interpretative, să argumenteze și să construiască sensuri personale pornind de la text.

În acest sens, Louise Rosenblatt consideră lectura un proces tranzacțional[2], în care sensul nu este conținut exclusiv în text și nici exclusiv în cititor, ci se construiește prin interacțiunea dintre acestea. La rândul său, Wolfgang Iser afirmă că textul literar conține numeroase „spații albe”, pe care cititorul le completează prin experiența proprie, transformând lectura într-un act creator. Umberto Eco vorbește despre „cititorul model”[3], capabil să activeze competențele necesare pentru a actualiza semnificațiile unei opere.

---

[1] Marilena Pavelescu, *Metodica predării limbii și literaturii române*, București, Editura Corint, 2010, p. 155

[2] Louise M. Rosenblatt, *Literature as Exploration*, 5th ed., New York, Modern Language Association, 1995, p. 24.

[3] Umberto Eco, *Lector in fabula*, București, Univers, 1991, pp. 11–15.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

În școală trebuie formată deprinderea de lectură, deprinderea de a citi curent, corect, conștient și expresiv; acest proces nu este neapărat dificil, cât este menținerea acestei deprinderi, mai ales în contextul asaltului informațional și al numeroaselor distrageri specifice societății digitale.Cercetările recente realizate de Maryanne Wolf[4] demonstrează că lectura profundă („deep reading”) dezvoltă circuite neuronale implicate în reflecție, empatie și gândire critică, în timp ce lectura fragmentată, specifică mediului online, favorizează procesarea rapidă a informației, dar poate diminua capacitatea de concentrare și interpretare.

Pe lângă deprinderea de lectură, bazată pe gust literar și percepție artistică, trebuie formată elevului și deprinderea de comentariu literar, respectiv traducerea în exprimare orală sau scrisă a mesajului unei opere literare. În prezent, comentariul literar nu mai este înțeles ca reproducerea unei interpretări consacrate, ci ca argumentarea unei perspective personale, fundamentate pe text. Cititorul competent formulează ipoteze, identifică relații între idei, compară texte și își susține opiniile prin argumente. Școala urmărește dezvoltarea armonioasă a personalității elevului, iar literatura contribuie decisiv la această finalitate. Prin intermediul lecturii, elevul își dezvoltă sensibilitatea estetică, capacitatea de reflecție morală și înțelegerea complexității naturii umane. Literatura cultivă empatia deoarece oferă posibilitatea de a experimenta indirect situații existențiale diverse și de a înțelege perspective diferite asupra lumii. Astfel, lectura romanului *Morometii* de Marin Preda facilitează înțelegerea transformărilor lumii rurale și a conflictului dintre tradiție și modernitate, în timp ce *Ion* de Liviu Rebreanu invită elevii la reflecții privind condiția socială, responsabilitatea morală și relația dintre individ și comunitate. De asemenea, lectura romanului *Per cel norocos*, de Henrik Pontoppidan, oferă prilejul unor discuții despre reziliență, maturizare și asumarea propriului destin, teme apropiate universului adolescentului contemporan.În literatura universală, opere precum *Micul Prinț* de Antoine de Saint-Exupéry, *Să ucizi o pasăre cântătoare* de Harper Lee sau *1984* de George Orwell dezvoltă competențe civice, etice și democratice, stimulând reflecția asupra libertății, responsabilității și dreptății.

---

[4] Maryanne Wolf, Reader, *Come Home: The Reading Brain in a Digital World*, New York, Harper, 2018, pp. 65–72.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Lectura contribuie și la dezvoltarea limbajului, îmbogățind vocabularul și oferind modele autentice de exprimare. Ea reprezintă una dintre cele mai valoroase investiții intelectuale, deoarece facilitează acumularea de cunoștințe și dezvoltarea gândirii critice, competență indispensabilă într-o societate dominată de fluxuri informaționale complexe. Profesorul de limba și literatura română trebuie să îi învețe pe elevi că actul lecturii este unul de mare responsabilitate, că e nevoie să fie conștient în această activitate, pentru că în urma ei se poate îmbogăți spiritual și intelectual. Mai întâi de toate, profesorul trebuie să fie un model pentru elev, un mediator cultural și un facilitator al dialogului cu textul. El este cel care poate trezi pasiunea pentru lectură, nu prin obligativitate, ci prin autenticitatea propriei relații cu literatura. Lectura din școală devine o punte către lectura privată, lectura de plăcere sau spre lectura funcțională, cea de care are nevoie în viața de zi cu zi[5].

Profesorul este un conducător al acțiunii educaționale, un specialist, o persoană creativă, un deschizător de drumuri, un om care știe să îi învețe pe copii echilibrul între o lectură sensibilizatoare (când accentul cade pe afectivitatea cititorului) și lectura-studiu (care pune accentul pe gândirea critică, pe nuanțele și sensurile textului). De asemenea, există și o lectură expresivă (sau lectura model), indicată a se face de către profesor, în clasă, cu glas tare, subliniind diferențiat niște pasaje semnificative. Tudor Vianu spune că: „Citirea artistică și recitarea urmăresc să comunice o operă literară în formele unei interpretări mai bune, mai adecvate, mai expresive decât aceea la care poate ajunge cititorul solitar și acela care nu cultivă veleități artistice” [6]. Actualitatea acestei afirmații este confirmată de cercetările privind lectura expresivă și lectura dialogică, care arată că interpretarea orală facilitează înțelegerea textului, dezvoltă sensibilitatea estetică și stimulează participarea activă a elevilor. În aceeași direcție se înscriu metode precum cercurile de lectură, cluburile de carte sau conversația literară[7] propusă de Aidan Chambers, care transformă lectura într-o experiență colaborativă.

---

[5] Florentina Sâmihăian , *O didactică a limbii și literaturii române*, București, Editura Art, 2014, p. 270

[6] Tudor Vianu, *Arta prozatorilor români*, București, Minerva, 1973, p. 15.

[7] Aidan Chambers, *Tell Me: Children, Reading and Talk*, Stroud, Thimble Press, 2011, pp. 29–34.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

De amintit este și lectura de informare sau lectura de consultare, ce vine din necesitatea consumării zilnice a unor surse informative pentru a fi la curent cu ceea ce este nou într-un domeniu de activitate. În societatea cunoașterii, această formă de lectură se completează cu literația digitală și media literacy, competențe prin care elevii învață să selecteze, să verifice și să evalueze critic informațiile provenite din surse diverse. Profesorul are marea șansă de a le deschide elevilor un univers nou prin lectură, o cale de cunoaștere a lumii și a sinelui, creând cititori activi pe tot parcursul vieții. Lectura din școală devine o punte către lectura privată, lectura de plăcere și lectura funcțională, indispensabilă vieții cotidiene, devine „un act de construcție a sensului” [8]. Caracterul pragmatic al lecturii depinde în mare măsură de competența profesională și culturală a profesorului, de capacitatea acestuia de a propune texte relevante și provocatoare și de a adapta recomandările de lectură la interesele și particularitățile elevilor. Astfel, lectura încetează să mai fie percepută ca o obligație școlară și devine un instrument de autocunoaștere și dezvoltare personală. Didactica tradițională pune accentul, în ceea ce privește lectura, pe problemele de natură lingvistică, vocabular și gramatică, pe informația studiată în sine și pentru sine. În didactica modernă, accentul cade pe modelul comunicativ, pe modul în care elevul tratează informația și construiește sensuri. Cititorul nu mai este un simplu receptor, ci un participant activ la procesul interpretativ.

Această orientare se regăsește și în documentele curriculare actuale, care acordă un loc important atât textelor literare, cât și celor nonliterare și multimodale. Disciplina limba și literatura română urmărește dezvoltarea competențelor de comunicare și de literație, sprijinind integrarea socială și culturală a elevilor și formarea lor ca persoane capabile să învețe pe tot parcursul vieții. Pentru o corectă înțelegere a unui text (literar sau nonliterar), elevul trebuie format să recunoască emițătorul și să deosebească faptele de opinii; să identifice corect referenții,mai ales în cazul reluării anaforice prin pronume; să interpreteze corect cunoștințele gramaticale; să extragă informația implicită, să identifice presupozițiile și relațiile dintre informații; să desprindă esențialul; să interpreteze imagini, grafice, cifre și scheme; să utilizeze contextul pentru identificarea sensurilor; să valorifice elementele de paratext și indicii

---

[8] Paul Cornea, *Introducere în teoria lecturii*, Iași, Polirom, 1998, pp. 9–14.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

intratextuali; să identifice relațiile semantice și mecanismele de coerență textuală. [9]

În școală trebuie formată deprinderea de lectură, deprinderea de a citi curent, corect, conștient și expresiv; acest proces nu este neapărat dificil cât este menținerea acestei deprinderi, mai ales în contextul asaltului societății, cu toate distragerile ei. Pe lângă deprinderea de lectură, bazată pe gust literar și percepție artistică, trebuie formată elevului și deprinderea de comentariu literar, respectiv traducerea în exprimare orală sau scrisă a mesajului unei opere literare. Aceste deprinderi sunt un act de opțiune conștientă și, deopotrivă, de angajare.[10]

Aceste competențe sunt comune tuturor disciplinelor și constituie fundamentul succesului școlar și profesional. Lectura poate avea diverse modele de abordare, iar fiecare profesor poate decide cum este mai bine să se raporteze la acestea, în funcție de finalitățile urmărite. Astfel, există patru tipuri de paradigme ale lecturii: modelul cultural sau istoric, modelul lingvistic, modelul social și modelul orientării spre cititor. Curriculumul actual nu privilegiază exclusiv niciuna dintre aceste paradigme, ci încurajează integrarea lor într-o perspectivă flexibilă, centrată pe elev și pe dezvoltarea competențelor de lectură.

În concluzie, lectura literară nu mai poate fi redusă la exercițiul descifrării textului sau la reproducerea unor interpretări consacrate. Ea reprezintă un proces de construire a sensului, de dezvoltare a gândirii critice, a sensibilității estetice și a competențelor necesare participării active într-o societate democratică. În acest context, profesorul de limba și literatura română devine mediator între text și cititor, iar literatura își reafirmă rolul esențial în formarea unor oameni autonomi, reflexivi și capabili să înțeleagă complexitatea lumii contemporane.

Bibliografie:

1. Aidan Chambers, *Tell Me: Children, Reading and Talk*, Stroud, Thimble Press, 2011
2. Florentina Sâmihăian , *O didactică a limbii și literaturii române*, București, Editura Art, 2014

[9] Nicolae Manolescu, *Arca lui Noe. Eseu despre romanul românesc*, București, Minerva, 1980, vol. I, pp. 5–10.

[10] Nicolae Eftenie, *Introducere în metodica studierii limbii și literaturii române*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008, p. 291

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

3. Louise M. Rosenblatt, *Literature as Exploration*, 5th ed., New York, Modern Language Association, 1995
4. Marilena Pavelescu, *Metodica predării limbii și literaturii române*, București, Editura Corint, 2010
5. Maryanne Wolf, Reader, *Come Home: The Reading Brain in a Digital World*, New York, Harper, 2018
6. Nicolae Eftenie, *Introducere în metodica studierii limbii și literaturii române*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008
7. Nicolae Manolescu, *Arca lui Noe. Eseu despre romanul românesc*, Bucureşti, Minerva, 1980, vol. I
8. Paul Cornea, *Introducere în teoria lecturii*, Iași, Polirom, 1998
9. Tudor Vianu, *Arta prozatorilor români*, București, Minerva, 1973
10. Umberto Eco, *Lector in fabula*, Bucureşti, Univers, 1991

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Diseminarea proiectului eTwinning „Să creștem minți verzi!” – exemplu de bună practică în educația timpurie

Prof. pentru educație timpurie: Cunea Raluca Gabriela
Liceul Tehnologic Cojasca / Grădinița P.N. Iazu, Cojasca, județul Dâmbovița

Proiectele eTwinning reprezintă un cadru modern de colaborare europeană, oferind oportunități autentice de învățare prin cooperare, utilizarea tehnologiilor digitale și schimbul de bune practici între instituții de învățământ. Proiectul **„Să creștem minți verzi!” (Growing Green Minds)**, implementat la grupa mijlocie, a urmărit dezvoltarea comportamentelor ecologice, a competențelor digitale și a spiritului de colaborare prin activități interdisciplinare și experiențe de învățare centrate pe copil. Diseminarea rezultatelor a constituit o etapă esențială, contribuind la promovarea proiectului în comunitatea educațională și la valorificarea impactului acestuia asupra copiilor, cadrelor didactice și părinților. Proiectele de tip „Growing Green Minds” promovează educația ecologică, abordările STEM și colaborarea internațională pentru copiii de 4–6 ani.

Educația pentru dezvoltare durabilă ocupă un loc important în curriculumul pentru educația timpurie, contribuind la formarea unor atitudini responsabile față de mediul înconjurător încă din primii ani de viață. În acest context, proiectele eTwinning facilitează realizarea unor activități colaborative între instituții din diferite țări europene, utilizând tehnologia ca instrument de comunicare, creație și învățare.

Proiectul **„Să creștem minți verzi!”** a fost conceput pentru a dezvolta la preșcolari competențe ecologice și digitale prin activități interactive, experimente, jocuri STEM, reciclare creativă, explorarea naturii și colaborarea cu parteneri europeni.

Obiectivele proiectului

Implementarea proiectului a urmărit:

- dezvoltarea comportamentelor ecologice responsabile;
- stimularea curiozității și a spiritului investigativ;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- utilizarea creativă și responsabilă a instrumentelor digitale;
- dezvoltarea competențelor de comunicare și colaborare;
- promovarea valorilor europene și a schimbului intercultural;
- implicarea părinților și a comunității în activități educaționale cu impact asupra mediului.

Activități reprezentative

Pe parcursul proiectului, copiii au participat la activități variate:

- observarea fenomenelor din natură;
- experimente STEM privind apa, plantele și reciclarea;
- realizarea de jucării și obiecte decorative din materiale reutilizabile;
- plantarea și îngrijirea plantelor;
- realizarea unor cărți digitale și povești ilustrate;
- jocuri interactive realizate cu Wordwall, Kahoot și Jigsaw Planet;
- activități colaborative desfășurate în TwinSpace împreună cu partenerii europeni;
- întâlniri online și schimburi de produse digitale.

Diseminarea proiectului

Diseminarea a reprezentat un proces continuu, desfășurat pe întreaga perioadă de implementare a proiectului, cu scopul de a face cunoscute activitățile, produsele finale și impactul educațional asupra copiilor și comunității.

La nivelul grădiniței au fost organizate expoziții tematice cu lucrările copiilor, a fost amenajat un **Colț eTwinning**, iar rezultatele proiectului au fost prezentate în cadrul Consiliului Profesoral. Părinții au fost implicați în activități practice și au participat la prezentarea produselor realizate de copii.

În mediul online, activitățile au fost promovate prin TwinSpace, pagina instituției și rețelele sociale, fiind publicate fotografii, materiale video, prezentări digitale și resurse educaționale interactive. Produsele finale au fost realizate cu ajutorul aplicațiilor Canva, StoryJumper, Wordwall, Kahoot, Word Art și Jigsaw Planet.

La nivel local și județean, experiența proiectului a fost valorificată prin prezentări în cadrul, cercurilor pedagogice și schimburilor de bune practici între cadre didactice. În comunitatea eTwinning sunt recomandate exact astfel de modalități de diseminare: publicarea pe site-ul

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

școlii, promovarea pe rețele sociale, prezentările metodice și amenajarea unui colț eTwinning dedicat proiectului.

Impactul proiectului

Implementarea proiectului a avut efecte vizibile asupra tuturor beneficiarilor. Copiii și-au dezvoltat comportamente ecologice responsabile, competențe de colaborare, creativitate și interes pentru explorarea mediului. Activitățile digitale au stimulat participarea activă și au contribuit la dezvoltarea competențelor digitale într-o manieră adaptată vârstei.

Cadrele didactice și-au îmbunătățit competențele privind utilizarea tehnologiilor digitale și implementarea proiectelor europene, iar părinții au devenit parteneri activi în procesul educațional, susținând activitățile desfășurate atât în grădiniță, cât și acasă.

Diseminarea rezultatelor a consolidat imaginea instituției ca promotor al educației moderne, al colaborării europene și al dezvoltării durabile.

Proiectul **„Să creștem minți verzi!”** demonstrează că educația timpurie poate integra cu succes principiile dezvoltării durabile, tehnologiile digitale și colaborarea internațională într-un demers educațional atractiv și relevant pentru copii.

Diseminarea rezultatelor nu reprezintă doar o etapă finală a proiectului, ci un proces de valorizare și multiplicare a bunelor practici, care inspiră alte cadre didactice și contribuie la dezvoltarea unei comunități educaționale deschise, inovatoare și conectate la valorile europene.

Bibliografie

1. European School Education Platform. *Growing Green Minds – eTwinning Project*.
2. European School Education Platform. *Dissemination – TwinSpace Examples*.
3. Curriculum pentru educația timpurie, Ministerul Educației, România.
4. Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Transferul instrumentelor pedagogice digitale din proiecte educaționale în activitatea didactică la disciplina Limba și literatura română

Prof. Diaconița Cristina-Liliana
Liceul Tehnologic „General Ioan Culcer”, Târgu Jiu

Rezumat

Participarea profesorilor la programe de formare și proiecte educaționale reprezintă o oportunitate importantă pentru dezvoltarea competențelor profesionale, însă valoarea acestor experiențe se confirmă doar prin transferul lor în activitatea didactică. Articolul prezintă modalități de integrare a unor instrumente pedagogice și digitale dobândite în cadrul proiectelor Lecturiada elevilor și Technovation Girls Hackathon în predarea disciplinei Limba și literatura română, la nivel liceal. Exemplele de bune practici evidențiază utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale, a design thinking-ului, a storytellingului digital și a învățării bazate pe proiecte pentru dezvoltarea competențelor de literație, a gândirii critice și a colaborării. Rezultatele observate arată că integrarea tehnologiei nu substituie lectura și interpretarea literară, ci contribuie la crearea unor contexte autentice de învățare, apropiate de interesele și nevoile elevilor.

Cuvinte-cheie: inteligență artificială, inovare didactică, competențe digitale, proiecte educaționale, limba și literatura română, design thinking.

Introducere

Transformările produse de digitalizare și dezvoltarea accelerată a inteligenței artificiale determină reconsiderarea practicilor didactice și a rolului profesorului în procesul educațional. În acest context, participarea la programe de formare și proiecte educaționale oferă cadrelor didactice oportunitatea de a experimenta noi strategii pedagogice, metode interactive și instrumente digitale, care pot fi ulterior adaptate și valorificate în activitatea de la clasă.

Cu toate acestea, simpla participare la astfel de programe nu garantează inovarea educațională. Impactul real apare atunci când experiențele de formare sunt transferate în

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

contexte autentice de învățare, adaptate particularităților elevilor și obiectivelor curriculare. Profesorul devine astfel un mediator între tehnologie și procesul de învățare, utilizând resursele digitale pentru dezvoltarea gândirii critice, a creativității și a colaborării, fără a diminua rolul lecturii și al reflecției personale.

Pornind de la această perspectivă, articolul prezintă modul în care instrumentele pedagogice dobândite în cadrul proiectelor Lecturiada elevilor și Technovation Girls Hackathon au fost transferate în activitatea didactică la disciplina Limba și literatura română, în cadrul Liceului Tehnologic „General Ioan Culcer" din Târgu Jiu. Demersul urmărește evidențierea unor exemple concrete de integrare a tehnologiei în predarea literaturii și analiza impactului acestora asupra implicării și învățării elevilor.

Transferul instrumentelor pedagogice digitale în practica didactică

În anul școlar 2025–2026, participarea la *proiectele Lecturiada elevilor și Technovation Girls Hackathon* a constituit un context de dezvoltare profesională orientat spre inovarea practicilor educaționale. Deși cele două proiecte au obiective și contexte diferite, ele au avut un element comun: promovarea unei învățări active, colaborative și centrate pe elev, în care tehnologia este utilizată ca instrument de explorare, creație și reflecție.

În activitatea didactică, transferul competențelor dobândite s-a realizat prin integrarea unor strategii precum *învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning), design thinking, storytellingul digital și utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale.* Aceste instrumente au fost adaptate specificului disciplinei Limba și literatura română, urmărind nu doar dezvoltarea competențelor digitale, ci și aprofundarea lecturii, stimularea interpretării personale și formarea competențelor de comunicare.

Participarea la Lecturiada elevilor a oferit cadrul pentru valorificarea lecturii ca experiență creativă și colaborativă. Activitățile desfășurate au urmărit transformarea elevului din simplu receptor al textului literar într-un participant activ la construirea sensurilor. În acest scop, au fost organizate ateliere de scriere creativă, precum *Cărțile care nu stau la locul lor*, în care personajele literare au fost plasate în contexte contemporane, iar dialogul cu aplicații bazate pe inteligență artificială a devenit un prilej de reflecție asupra unor valori precum identitatea, prietenia și omenia.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Un element de noutate l-a constituit utilizarea inteligenței artificiale nu ca instrument de redactare automată, ci ca partener de dialog. În cadrul activității *Eu, tu și IA*, elevii au formulat întrebări adresate aplicațiilor bazate pe inteligență artificială, au analizat critic răspunsurile generate și le-au comparat cu propriile interpretări ale textelor literare. Acest demers a favorizat dezvoltarea gândirii critice și a argumentării, elevii fiind provocați să identifice diferențele dintre o interpretare construită algoritmic și experiența umană a lecturii. Astfel, tehnologia nu a înlocuit procesul interpretativ, ci l-a completat, oferind contexte autentice de reflecție asupra limitelor și posibilităților inteligenței artificiale în educație.

Tot în cadrul Lecturiadei au fost valorificate instrumente de storytelling digital, prin realizarea unor produse multimodale – booktrailere, podcasturi, benzi desenate, ilustrații digitale și prezentări interactive. Aceste activități au facilitat dezvoltarea simultană a competențelor de literație, comunicare și utilizare a tehnologiei, oferindu-le elevilor posibilitatea de a transpune lectura într-un limbaj apropiat generației digitale.

O altă experiență relevantă a fost *proiectul județean „Cu personajele la târgul de carte”,* în cadrul căruia elevii au lucrat colaborativ pentru realizarea unor costume inspirate din personaje literare, materiale interactive și momente de prezentare publică. Activitatea a demonstrat că literatura poate depăși spațiul tradițional al clasei, integrând elemente de teatru, arte vizuale și comunicare digitală într-o experiență interdisciplinară care stimulează implicarea elevilor și dezvoltarea competențelor sociale.

O perspectivă complementară asupra utilizării tehnologiei în educație a fost oferită de *participarea la Technovation Girls Hackathon,* proiect care promovează rezolvarea creativă a problemelor prin intermediul tehnologiei și al colaborării. Instrumentele pedagogice descoperite în cadrul acestui program au fost adaptate specificului disciplinei Limba și literatura română, demonstrând că metodele utilizate în domeniul tehnologic pot susține și învățarea umanistă.

În activitatea didactică au fost integrate elemente de Project-Based Learning și Design Thinking, elevii fiind încurajați să identifice probleme inspirate din universul textelor literare și să propună soluții argumentate. Literatura nu a mai fost percepută exclusiv ca obiect de analiză, ci ca punct de plecare pentru reflecții asupra unor situații reale din societate, dezvoltând responsabilitatea civică și capacitatea de a argumenta.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Un instrument cu impact deosebit a fost metoda „5 De ce?”, utilizată pentru investigarea cauzelor conflictelor și a comportamentelor personajelor literare. Prin întrebări succesive, elevii au fost provocați să depășească nivelul descriptiv al analizei și să identifice motivațiile profunde ale personajelor, fundamentându-și răspunsurile prin raportare la textul literar. Această strategie a contribuit la dezvoltarea gândirii analitice și la formularea unor interpretări mai bine argumentate.

De asemenea, elevii au conceput prototipuri de aplicații educaționale, campanii de promovare a lecturii, afișe digitale și alte produse colaborative inspirate din operele studiate. În toate aceste activități, inteligența artificială a fost utilizată responsabil, ca instrument de documentare și reflecție, iar produsele finale au fost îmbunătățite prin feedback reciproc și revizuire colaborativă. În acest mod, tehnologia a devenit un suport pentru învățare, fără a diminua rolul creativității și al contribuției personale.

Rezultate și discuții

Integrarea acestor instrumente pedagogice în activitatea didactică a produs schimbări vizibile în modul în care elevii s-au raportat la lectură și la procesul de învățare. Observațiile realizate pe parcursul implementării activităților au evidențiat o creștere a implicării în sarcinile de lucru, o participare mai activă la discuțiile literare și o mai mare disponibilitate pentru colaborare în cadrul proiectelor de grup.

În același timp, utilizarea produselor digitale și a inteligenței artificiale a contribuit la dezvoltarea competențelor digitale și informaționale, elevii învățând să analizeze critic informațiile generate automat și să formuleze propriile argumente. Produsele realizate au demonstrat creativitate, originalitate și capacitatea de a integra lectura, tehnologia și exprimarea artistică într-un demers coerent.

Experiența desfășurată confirmă faptul că utilizarea tehnologiei în educație produce rezultate semnificative atunci când este integrată într-un proiect pedagogic bine fundamentat și orientat spre învățarea activă. În acest context, profesorul își asumă rolul de facilitator al învățării, iar tehnologia devine un mijloc de explorare și reflecție, nu un scop în sine.

Concluzii

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Experiențele prezentate demonstrează că participarea la proiecte educaționale reprezintă o resursă valoroasă pentru dezvoltarea profesională a cadrelor didactice, cu condiția ca strategiile și instrumentele dobândite să fie transferate în practica de la clasă. Adaptarea metodelor specifice Lecturiadei elevilor și Technovation Girls Hackathon la disciplina Limba și literatura română a contribuit la diversificarea activităților didactice, la creșterea motivației elevilor și la dezvoltarea competențelor de literație, colaborare, gândire critică și utilizare responsabilă a tehnologiei.

Într-un context educațional marcat de transformări digitale accelerate, inovarea nu constă exclusiv în utilizarea unor aplicații noi, ci în capacitatea profesorului de a crea experiențe autentice de învățare, în care lectura, reflecția și tehnologia se completează reciproc. Din această perspectivă, proiectele educaționale devin veritabile laboratoare de inovare pedagogică, iar transferul rezultatelor lor în activitatea didactică reprezintă una dintre cele mai eficiente modalități de modernizare a practicilor educaționale.

Bibliografie:

1. European Commission. (2017). *European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

2. UNESCO. (2023). *Guidance for Generative AI in Education and Research*. Paris: UNESCO.

3. OECD. (2023). *Digital Education Outlook 2023: Towards an Effective Digital Education Ecosystem*. Paris: OECD Publishing.

4. Technovation. *Technovation for Educators*. https://www.technovation.org/educators/

5. Bell, S. (2010). *Project-Based Learning for the 21st Century: Skills for the Future*. *The Clearing House*, 83(2), 39–43.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Metode și tehnici de evaluare folosite în învățământul preșcolar

Dincă Andreea Mădălina

GPP „Căsuța Fermecată” Giurgiu

Introducere

Evaluarea în învățământul preșcolar reprezintă o componentă esențială a procesului educațional, având rolul de a urmări progresul copilului și de a orienta activitatea didactică în funcție de nevoile acestuia. Spre deosebire de alte niveluri de învățământ, evaluarea la vârstele timpurii nu are un caracter sancționator sau competitiv, ci unul formativ, centrat pe dezvoltarea globală a copilului. Aceasta vizează nu doar achizițiile cognitive, ci și dezvoltarea socio-emoțională, motrică și comportamentală.

Prin urmare, metodele și tehnicile de evaluare utilizate în învățământul preșcolar trebuie să fie adaptate particularităților de vârstă, bazate pe observare, interacțiune și activități ludice.

1. Conceptul de evaluare în învățământul preșcolar

Evaluarea poate fi definită ca un proces sistematic de colectare, analiză și interpretare a informațiilor privind nivelul de dezvoltare și de învățare al copilului. În educația preșcolară, evaluarea are următoarele caracteristici:

- este continuă și integrată în activitatea didactică;
- are caracter formativ și orientativ;
- este individualizată;
- valorizează progresul copilului, nu performanța comparativă;
- implică observația directă și analiza comportamentului.

Tipurile de evaluare utilizate sunt:

- evaluarea inițială – pentru identificarea nivelului de dezvoltare la începutul unei perioade;
- evaluarea formativă (continuă) – pentru monitorizarea progresului;
- evaluarea sumativă – pentru aprecierea rezultatelor la finalul unei etape.

2. Metode de evaluare în învățământul preșcolar

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Metodele de evaluare sunt modalități prin care educatorul obține informații despre dezvoltarea copilului.

a) Observarea sistematică

Este cea mai importantă metodă în preșcolar. Educatorul urmărește comportamentul copilului în diferite contexte (joc, activități didactice, interacțiuni sociale).

Exemplu:

Educatorul observă modul în care copilul cooperează în cadrul unui joc de grup și notează dacă respectă regulile și dacă interacționează pozitiv cu ceilalți.

b) Conversația (interviul)

Se realizează prin dialog cu copilul, pentru a evalua nivelul de înțelegere, vocabularul și capacitatea de exprimare.

Exemplu:

După o poveste, educatorul adresează întrebări precum: „Cine a fost personajul principal?" sau „Ce ai fi făcut tu în locul lui?"

c) Analiza produselor activității

Se referă la evaluarea lucrărilor realizate de copii: desene, colaje, construcții, fișe de lucru.

Exemplu:

Analiza unui desen poate evidenția nivelul de dezvoltare a motricității fine, creativitatea și înțelegerea temei.

d) Portofoliul copilului

Reprezintă o colecție de lucrări și produse ale activității copilului, realizată în timp.

Exemplu:

Portofoliul poate include desene, fotografii, fișe și observații ale educatorului, evidențiind progresul copilului.

e) Proiectul

Este o metodă complexă, care implică activități integrate și permite evaluarea mai multor competențe.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Exemplu:

Un proiect cu tema „Animalele” poate include activități de desen, povestire, clasificare și jocuri de rol.

3. Tehnici de evaluare utilizate în învățământul preșcolar

Tehnicile de evaluare sunt instrumente concrete prin care se aplică metodele.

a) Fișele de evaluare

Sunt adaptate nivelului de vârstă și includ sarcini simple (colorare, trasare, asociere).

Exemplu:

Copilul trebuie să unească obiectele identice sau să coloreze doar animalele domestice.

b) Scalele de apreciere

Permit evaluarea unor comportamente sau competențe pe niveluri (de exemplu: în dezvoltare, realizat, foarte bine realizat).

Exemplu:

Evaluarea capacității de a lucra în grup.

c) Listele de control (check-list)

Conțin indicatori de comportament care sunt bifați de educator.

Exemplu:

„Recunoaște culorile de bază”, „Participă la activități de grup”.

Exemplu:

Copilul alege o față zâmbitoare/tristă pentru a arăta cum consideră că s-a descurcat.

4. Principii ale evaluării în învățământul preșcolar

Evaluarea trebuie să respecte câteva principii esențiale:

- caracter pozitiv și încurajator;
- adaptare la particularitățile individuale;
- accent pe progres, nu pe comparație;
- integrare în activitatea de zi cu zi;
- colaborare cu familia.

Concluzie

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Evaluarea în învățământul preșcolar este un proces complex, centrat pe copil și orientat spre dezvoltare. Metodele și tehnicile utilizate sunt variate și adaptate specificului acestei vârste, punând accent pe observare, interacțiune și activități practice. Printr-o evaluare corectă și eficientă, educatorul poate contribui semnificativ la formarea unei personalități echilibrate și la pregătirea copilului pentru etapele ulterioare ale educației.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2006). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
2. Radu, I. T. (2000). *Evaluarea în procesul didactic*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Stan, L. (2014). *Educația timpurie – probleme și soluții*. Iași: Editura Polirom.
4. *Curriculum pentru educația timpurie* (2019). Ministerul Educației, România.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Incluziunea și diversitatea în educație

Dobrău Larisa-Mihaela
Educatoare la Școala Gimnazială "Horia Stamatin" Bogdănești, județul Vaslui
Structura :Grădinița cu Program Normal Ulea

Educația incluzivă reprezintă unul dintre principiile fundamentale ale sistemelor moderne de învățământ, având ca obiectiv asigurarea accesului egal la educație pentru toți copiii, indiferent de particularitățile lor sociale, culturale, etnice, lingvistice sau de existența unor cerințe educaționale speciale. Diversitatea nu mai este privită ca un obstacol, ci ca o resursă valoroasă care contribuie la dezvoltarea unei comunități școlare bazate pe respect, cooperare și echitate. Articolul analizează rolul educației incluzive, provocările întâmpinate de cadrele didactice și strategiile care pot transforma școala într-un spațiu al egalității de șanse.

Cuvinte-cheie: educație incluzivă, diversitate, echitate, școală, incluziune, cerințe educaționale speciale.

Societatea contemporană este caracterizată prin diversitate. Elevii care intră astăzi într-o clasă provin din medii familiale diferite, au ritmuri distincte de învățare, valori culturale variate și nevoi educaționale specifice. În acest context, școala are responsabilitatea de a răspunde fiecărui copil, oferindu-i oportunitatea de a învăța și de a se dezvolta într-un mediu sigur și lipsit de discriminare.

Incluziunea nu înseamnă doar integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă. Ea presupune adaptarea procesului educațional astfel încât fiecare elev să fie valorizat, respectat și sprijinit să-și atingă potențialul maxim. O școală incluzivă este aceea în care diferențele sunt acceptate și transformate în oportunități de învățare pentru întreaga comunitate educațională.

Diversitatea – o resursă educațională

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Diversitatea este prezentă în orice colectiv de elevi. Ea poate fi determinată de diferențe culturale, etnice, religioase, lingvistice, sociale, economice sau de stilurile individuale de învățare. În loc să fie percepută ca o dificultate, diversitatea trebuie valorificată prin activități care stimulează colaborarea, empatia și respectul reciproc.

Copiii învață mai ușor să accepte diferențele atunci când acestea sunt prezentate într-un mod firesc și pozitiv. Participarea la proiecte interculturale, activitățile de grup și dezbaterile pe teme sociale contribuie la dezvoltarea competențelor sociale și civice, pregătindu-i pentru viața într-o societate democratică.

Profesorul are un rol esențial în promovarea diversității prin limbajul utilizat, exemplele oferite și modul în care gestionează relațiile dintre elevi. Un climat educațional bazat pe respect și colaborare reduce conflictele și favorizează dezvoltarea unui sentiment autentic de apartenență la grup.

Educația incluzivă – de la concept la practică

Educația incluzivă presupune participarea activă a tuturor elevilor la procesul instructiv-educativ, indiferent de particularitățile individuale. În acest model, accentul nu cade asupra limitărilor copilului, ci asupra responsabilității școlii de a adapta metodele de predare și evaluare.

Cadrele didactice utilizează strategii diferențiate de predare, activități colaborative și metode interactive pentru a răspunde diversității clasei. Adaptarea materialelor didactice, folosirea tehnologiei educaționale și evaluarea personalizată permit fiecărui elev să participe activ la învățare.

Incluziunea presupune și eliminarea barierelor fizice, sociale și psihologice care pot împiedica participarea copilului la viața școlii. Accesibilizarea spațiilor, combaterea prejudecăților și promovarea respectului reciproc sunt condiții esențiale pentru construirea unei școli incluzive.

Rolul profesorului în promovarea incluziunii

Profesorul este principalul facilitator al procesului de incluziune. Acesta creează un climat pozitiv în clasă, încurajează cooperarea și dezvoltă activități prin care fiecare elev se simte valoros.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Un profesor incluziv:

* adaptează metodele de predare la nevoile elevilor;
* promovează învățarea prin cooperare;
* utilizează evaluarea formativă;
* încurajează participarea tuturor copiilor;
* combate orice formă de discriminare;
* colaborează permanent cu familia și specialiștii.

Empatia, comunicarea și flexibilitatea sunt competențe profesionale indispensabile într-o școală incluzivă.

Parteneriatul dintre școală, familie și comunitate

Incluziunea nu poate fi realizată exclusiv de școală. Familia reprezintă primul partener educațional, iar colaborarea constantă dintre părinți și profesori facilitează integrarea copilului și dezvoltarea sa armonioasă.

Comunitatea locală, organizațiile nonguvernamentale și autoritățile publice contribuie, la rândul lor, la crearea unor servicii educaționale accesibile tuturor copiilor. Proiectele educaționale, campaniile de conștientizare și activitățile extracurriculare dezvoltă cultura incluziunii și reduc stereotipurile existente în societate.

Provocările educației incluzive

Implementarea principiilor incluziunii întâmpină încă numeroase dificultăți. Printre acestea se regăsesc lipsa resurselor materiale, numărul mare de elevi din clasă, insuficiența specialiștilor, pregătirea limitată în domeniul educației incluzive și existența unor prejudecăți sociale.

De asemenea, dezvoltarea accelerată a tehnologiei aduce noi provocări. Diferențele privind accesul la dispozitive digitale și competențele tehnologice pot accentua inegalitățile dintre elevi. Din acest motiv, școala trebuie să promoveze incluziunea digitală și utilizarea responsabilă a tehnologiei.

Exemple de bune practici

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Experiența școlilor care promovează educația incluzivă demonstrează că activitățile de învățare prin cooperare, tutoratul între colegi, proiectele interdisciplinare și utilizarea metodelor interactive cresc implicarea tuturor elevilor.

Organizarea unor evenimente dedicate diversității culturale, activitățile de voluntariat și proiectele Erasmus+ oferă elevilor oportunitatea de a cunoaște alte culturi și de a dezvolta competențe interculturale. Astfel de experiențe contribuie la formarea unor cetățeni deschiși, toleranți și responsabili.

Concluzii

Incluziunea și diversitatea reprezintă valori fundamentale ale educației moderne. O școală incluzivă nu urmărește uniformizarea elevilor, ci valorificarea potențialului fiecăruia, respectând diferențele individuale și promovând egalitatea de șanse.

Succesul educației incluzive depinde de colaborarea dintre profesori, familie, comunitate și factorii de decizie, dar și de disponibilitatea întregii societăți de a accepta diversitatea ca pe o resursă. Numai prin educație bazată pe respect, echitate și solidaritate putem forma generații capabile să construiască o societate democratică, tolerantă și incluzivă.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2014). Pedagogie. Editura Polirom, Iași.
2. UNESCO (2020). Global Education Monitoring Report: Inclusion and Education – All Means All.
3. Agenția Europeană pentru Educație Incluzivă și Cerințe Speciale (2022). Supporting Inclusive School Leadership.
4. Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023.
5. Ministerul Educației (2023). Repere pentru dezvoltarea educației incluzive în România.
6. Booth, T., & Ainscow, M. (2011). Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Cadrul didactic ideal, bun comunicator

PIP Dragomir Luminița

Școala Gimnazială Coșoveni, Dolj

„Oamenii se urăsc pentru că se tem, se tem pentru că nu se cunosc și nu se cunosc pentru că nu comunică”, spunea Martin Luther King.

Managementul clasei este o componentă intrinsecă a ştiinţelor pedagogice, în direct interdependenţă cu teoria instruirii, în măsura în care actul educativ se manifestă ca act de conducere, aflat într-o solidă unitate cu toţi factorii, cu toate funcţiile şi cu toate principiile care îl determină. Dar în procesul de învăţământ conducerea se realizează nemijlocit asupra personalităţilor în formare ale copiilor şi tinerilor. Cadrul didactic are o viziune de ansamblu asupra învățământului și educației, inițiază proiecte educaționale, organizează activități didactice și educaționale, coordonează resursele umane, materiale și financiare, ia decizii împreuna cu cei implicați în procesul educațional, rezolvă situațiile conflictuale, consiliază elevii cu probleme, dirijează învățarea creativă a elevilor etc.

Competența comunicațională a profesorului este într-o oarecare măsură înnăscută, dar mai ales dobândită, prin voință și efort de autoformare. Această competență are mai multe caracteristici: inteligența (ca instrument de cunoaștere, înțelegere și reușită în rezolvarea problemelor sau a situațiilor de instruire și educaționale), memoria, capacitatea de comunicare, gândirea logică, spiritul de observație, imaginația constructivă, atenția concentrată, dicție.

Un cadru didactic ideal este acela care poate găsi uşor limbă comună cu elevii, care e în stare să explice în cuvinte simple noţiuni complicate. El este un multiplicator de mesaje și un dirijor al tonurilor. Un cadru didactic ideal trebuie să facă tot posibilul ca să nu descurajeze elevii mai slabi la învăţătură. Altfel, ei se vor teme să răspundă, chiar dacă vor şti răspunsul corect. Cu mult mai bine este când elevii sunt încurajaţi, când primesc sfaturi utile, când li se vorbeşte cu blândeţe. Dar pot fi cazuri care cer măsuri mai dure. Cadru didactic trebuie să fie înţelegător, bun, să se mândrească cu lucrul pe care îl face. Deseori, oamenii învață mai mult

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

prin propriul exemplu, decât prin cuvinte. În cazul în care vorbele nu coincid cu faptele sale, niciodată nu va fi ascultat. Un cadru didactic are autoritate doar în cazul în care vorbele lui coincid cu faptele lui. Elevii sunt cei mai buni critici, ei vor observa neconcordanța.

Comunicarea profesor-elev, având la bază un parteneriat, mizează pe dialog, cooperare, motivare și feedback cu scopul menținerii unei relații benefice între părțile implicate în actul educațional, care să conducă la schimbări în bine la nivel de cunoștințe, abilități și atitudini și indirect la evoluția elevului.

Comunicarea poate face diferența dintre un elev motivat să învețe, să facă progrese, și unul complet demotivat. Chiar dacă unii copii sunt motivați intrinsec să evolueze, de cele mai multe ori profesorul este nevoit să facă eforturi pentru a le demonstra elevilor că este vital să dețină anumite cunoștințe și să-și formeze deprinderi fără de care nu vor face față vieții școlare și, mai târziu, celei profesionale. Elevii reacționează întotdeauna mult mai bine când domeniul de studiu este unul de interes, când văd utilitate în cele povestite sau o finalitate clară a celor învățate.

Cadrul didactic trebuie să fie competent lingvistic, să comunice egal cu toţi, să-i antreneze şi să-i stimuleze în aceeași măsură pe toți elevii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Barbu, I., Barbu, D., Climatul educaţional şi managementul şcolii. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., 2009.

2. Bulgaru, I., Langa, C., Managementul clasei de elevi. O abordare aplicativă, Piteşti: Editura Universităţii, 2009.

3. Modrea, A. Silvaş, A., Comunicarea educaţională de la teorie la practică. Tg.Mureș: Editura Universității ,,Petru Maior,, Tg.Mureș, 2011

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Python Start – o resursă educațională deschisă pentru inițierea în programare la clasa a IX-a

Prof. Elena Drăgan

Colegiul Național de Informatică "Tudor Vianu"

Introducere

La clasa a IX-a, programarea vine de obicei ca ceva complet nou pentru elevi. Majoritatea nu au mai scris o linie de cod până atunci, iar trecerea de la „am înțeles teoria" la „îmi merge codul" e locul unde se pierd mulți dintre ei. Am văzut asta an de an: elevi atenți la explicație, care apoi se blochează la primul exercițiu și, dacă nu primesc un răspuns rapid la întrebarea „de ce nu merge?", renunță să mai încerce. De aici a pornit „Python Start" — un curs online, gratuit, gândit să dea elevilor exact genul de feedback imediat pe care nu aveam cum să-l ofer tuturor, simultan, la clasă.

Descrierea resursei

Este primul din trei module — Start, Core, Pro — gândite să acopere cei trei ani de liceu la Informatică. Partea de Start are zece lecții, de la print() și variabile până la liste, funcții și lucrul cu fișiere, cu o recapitulare la mijloc și un test final cu certificat. Nimic ieșit din comun ca structură, dar ordinea și ritmul lecțiilor au trecut prin mai multe variante până am ajuns la forma actuală.

Ce contează cu adevărat, cred, e felul în care fiecare lecție îmbină explicația cu exerciții pe care elevul le rezolvă pe loc, cu răspuns imediat. Nu mai așteaptă până corectez eu caietul sau până ajung la banca lui — vede pe moment dacă a greșit și, de multe ori, își dă singur seama de ce. Am pus și câteva porțiuni „pentru cei care vor mai mult" și altele mai lente, pentru cine are nevoie de timp în plus — fără să separ fățiș elevii pe grupe, ceea ce știu că poate fi delicat la vârsta asta.

Tehnic vorbind, nu cere cont, nu cere instalare de Python, merge din orice browser, inclusiv de pe telefon. Progresul rămâne salvat local, în browser, deci nu colectez date despre

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

elevi — lucru la care am ținut, având în vedere GDPR. Am pus-o sub licență CC BY-NC-SA 4.0, ca oricine din domeniu s-o poată folosi și adapta, cu condiția să mă menționeze ca autor.

Utilizarea la clasă

Înainte să fac resursa asta, predam Python cum am învățat și eu cândva: explicație la tablă, câteva exemple, apoi exerciții pe hârtie sau direct pe calculator, cu mine trecând de la o bancă la alta. Funcționa, dar destul de lent — elevul care se bloca la un exercițiu simplu putea sta minute bune cu mâna ridicată, așteptând să ajung la el, iar între timp pierdea firul. Cu resursa interactivă, elevii pot încerca imediat, chiar în timp ce eu explic altceva la altă bancă, și timpul mort dintre „am înțeles” și „am reușit” s-a redus mult.

O folosesc în mai multe feluri, în funcție de cum merge ora. Uneori pornesc frontal, cu videoproiectorul, pentru un concept nou, apoi las elevii să lucreze individual sau în perechi pe lecțiile de pe site. Alteori le dau lecția ca temă acasă și dedic ora exclusiv exercițiilor și întrebărilor — genul de „clasă inversată”, deși nu m-am gândit la asta în termeni teoretici când am făcut-o prima dată, pur și simplu mi s-a părut că merge mai bine așa. Recapitularea de la mijlocul cursului mă ajută să văd rapid cine a rămas în urmă, iar testul final cu certificat chiar îi motivează — mulți vor certificatul, chiar dacă nu se traduce în notă.

Jocul „Ghicește numărul” de la lecția a opta e, cred, punctul lor preferat — prima dată când construiesc ceva ce „face” realmente ceva, nu doar afișează un rezultat static. La clasă am observat că elevii parcurg lecțiile de bază — variabile, condiții, bucle — într-un ritm mult mai constant decât înainte și cer mai rar explicații repetate, ceea ce mi-a lăsat timp să mă ocup îndeaproape de cei care chiar au nevoie de sprijin, în loc să repet aceeași explicație de cinci ori pe oră.

Beneficii și ce mai am de lucrat

Cel mai mare câștig, din punctul meu de vedere, e că nu mai contează dacă elevul are Python instalat acasă sau nu — orice telefon cu internet e suficient. Al doilea e că elevii nu mai depind de mine pentru fiecare pas: își dau seama singuri, de multe ori, unde au greșit. Iar faptul că am pus resursa sub licență deschisă înseamnă că oricine din domeniu o poate lua și adapta la propria clasă — și chiar am primit deja mesaje de la câțiva colegi interesați.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Nu e perfectă, desigur. Sunt lecții pe care le-aș rescrie, exerciții unde feedback-ul ar putea fi mai clar, iar deocamdată modulele Core și Pro pentru clasele a X-a și a XI-a sunt încă în lucru, nu terminate.

Concluzii

„Python Start” a pornit dintr-o frustrare destul de simplă — aceea de a nu putea fi peste tot, la fiecare elev, exact când are nevoie de un răspuns. Nu cred că rezolvă totul, dar reduce mult din timpul pierdut între o greșeală și înțelegerea ei, și asta contează la o vârstă la care mulți elevi renunță ușor dacă nu simt progres rapid. Urmează să continui să o ajustez pe baza a ce văd la clasă, iar dacă și alți colegi o vor folosi și adapta, cu atât mai bine.

Bibliografie

- Drăgan, E. (2026). Python Start – Curs interactiv de programare pentru clasa a IX-a [Resursă educațională deschisă]. Disponibil la: https://elenadragan018-png.github.io/python-start/
- Ministerul Educației. Programa școlară de Informatică, clasa a IX-a (curriculum de specialitate, matematică-informatică), aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 6930/2025. Disponibil la: https://www.edu.ro/
- Python Software Foundation. Python 3 Documentation. Disponibil la: https://docs.python.org/3/

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Inteligența artificială – un sprijin pentru cadrul didactic în educația timpurie. Oportunități și provocări

Profesor pentru educație timpurie Druța Alina

Grădinița cu P.P. Nr 11 Alba Iulia

Educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare, determinat de evoluția tehnologiilor digitale și de necesitatea dezvoltării competențelor specifice secolului XXI. În acest context, inteligența artificială începe să fie utilizată tot mai frecvent în domeniul educației, oferind profesorilor și educatorilor instrumente care facilitează planificarea, organizarea și evaluarea activităților didactice.[1]

În învățământul preșcolar, utilizarea tehnologiei trebuie să respecte particularitățile de vârstă ale copilului și principiile curriculumului pentru educație timpurie, care promovează învățarea prin joc, explorare și interacțiune directă.[2] Din această perspectivă, inteligența artificială nu poate înlocui relația educator–copil, ci poate deveni un instrument complementar, menit să sprijine activitatea cadrului didactic.

Integrarea responsabilă a inteligenței artificiale oferă posibilitatea elaborării unor resurse educaționale diversificate, adaptării activităților la nevoile individuale ale copiilor și eficientizării timpului alocat pregătirii didactice. Totodată, utilizarea acestor tehnologii impune respectarea normelor etice, protejarea datelor cu caracter personal și dezvoltarea competențelor digitale ale cadrelor didactice.[3][3]

Inteligența artificială (IA) este definită ca ansamblul tehnologiilor capabile să realizeze sarcini care necesită, în mod obișnuit, inteligență umană, precum generarea de texte, analiza informațiilor, recunoașterea imaginilor sau formularea de recomandări. În domeniul educației, aceste tehnologii sunt utilizate pentru a sprijini procesul de predare, învățare și evaluare, contribuind la eficientizarea activității didactice și la personalizarea experiențelor de învățare.[4]

---

[1] UNESCO, *Guidance for Generative AI in Education and Research*, Paris, UNESCO Publishing, 2023.

[2] Ministerul Educației, *Curriculum pentru educație timpurie*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2019

[3] OECD, *Digital Education Outlook 2023: Towards an Effective Digital Education Ecosystem*, Paris, OECD Publishing, 2023.

[4] UNESCO, *Guidance for Generative AI in Education and Research*, Paris, UNESCO Publishing, 2023, pp. 7–12.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

În educația timpurie, utilizarea IA trebuie raportată la specificul dezvoltării copilului. La vârsta preșcolară, învățarea se realizează prin joc, experiențe directe, explorare și relații afective stabile. Prin urmare, tehnologia nu poate substitui interacțiunea dintre educator și copil, ci trebuie să reprezinte un instrument de sprijin pentru cadrul didactic în proiectarea și diversificarea activităților.[5]

Un avantaj important al utilizării inteligenței artificiale îl constituie optimizarea timpului destinat pregătirii activităților. Instrumentele bazate pe IA pot genera propuneri de proiecte didactice, fișe de lucru, povești educative, jocuri didactice, scenarii pentru serbări, texte pentru comunicarea cu părinții sau sugestii pentru activități interdisciplinare. Aceste materiale nu trebuie utilizate ca atare, ci analizate, adaptate și validate de educator, în funcție de particularitățile grupei și de obiectivele urmărite.[6]

De asemenea, IA poate sprijini procesul de diferențiere a învățării. În orice grupă de preșcolari există copii cu ritmuri diferite de dezvoltare, interese variate și nevoi educaționale distincte. Prin utilizarea inteligentă a acestor instrumente, educatorul poate concepe mai ușor activități cu grade diferite de dificultate, menținând implicarea tuturor copiilor și respectând principiile educației incluzive.[7][7]

Un alt beneficiu constă în stimularea creativității cadrului didactic. Inteligența artificială poate oferi idei pentru jocuri senzoriale, experimente, activități outdoor, proiecte tematice sau povești personalizate, care ulterior sunt adaptate și îmbogățite prin experiența și creativitatea educatorului. În acest mod, tehnologia devine un partener în procesul educațional, fără a diminua rolul esențial al relației umane în dezvoltarea copilului.

Utilizarea inteligenței artificiale în educația timpurie nu presupune expunerea copiilor preșcolari la aplicații complexe, ci folosirea acestor instrumente de către cadrul didactic pentru proiectarea unor activități atractive, adaptate particularităților de vârstă și intereselor copiilor.

---

[5] UNICEF, *Policy Guidance on AI for Children*, New York, UNICEF, 2022

[6] OECD, *Digital Education Outlook 2023: Towards an Effective Digital Education Ecosystem*, Paris, OECD Publishing, 2023, pp. 65–78.

[7] Comisia Europeană, *Digital Education Action Plan 2021–2027*, Bruxelles, 2020.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

În acest mod, tehnologia contribuie indirect la îmbunătățirea procesului educațional, fără a înlocui experiențele de învățare bazate pe joc, explorare și interacțiune directă.[8]

În cadrul unei activități integrate cu tema „Prietenii pădurii”, educatorul poate utiliza un instrument bazat pe inteligență artificială pentru a genera o poveste originală despre animalele pădurii, adaptată nivelului de înțelegere al copiilor din grupa mică. Pornind de la această poveste, cadrul didactic selectează și adaptează conținutul, construind activități variate pentru toate domeniile experiențiale.

Astfel, la Domeniul Limbă și comunicare, copiii identifică personajele, formulează propoziții simple și răspund la întrebări despre acțiunea poveștii. La Domeniul Științe, aceștia sortează imagini cu animale sălbatice și domestice, discută despre mediul de viață și despre importanța protejării naturii. În cadrul activităților artistico-plastice, preșcolarii realizează colaje folosind materiale naturale, iar în jocurile de mișcare imită deplasarea diferitelor animale.

Inteligența artificială poate sprijini educatorul și în elaborarea unor fișe diferențiate, adaptate nivelului fiecărui copil, precum și în identificarea unor jocuri interactive sau cântece tematice. Cu toate acestea, selecția finală a materialelor și integrarea lor în demersul didactic aparțin exclusiv cadrului didactic, care are responsabilitatea de a asigura corectitudinea informațiilor și adecvarea lor la particularitățile de vârstă.[9]

Un alt exemplu îl reprezintă comunicarea cu familia. IA poate genera modele de invitații pentru activități, informări privind proiectele tematice sau recomandări pentru continuarea învățării acasă. Aceste texte trebuie însă personalizate de educator pentru a reflecta specificul grupei și relația autentică dintre grădiniță și familie.[10]

Experiența practică demonstrează că utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale conduce la diversificarea resurselor educaționale și la reducerea timpului destinat pregătirii activităților. Timpul astfel economisit poate fi valorificat în observarea progresului copiilor, organizarea jocurilor și consolidarea relațiilor educaționale, elemente esențiale în educația timpurie.

---

[8] UNESCO, *Guidance for Generative AI in Education and Research*, Paris, UNESCO Publishing, 2023, pp. 18–27.

[9] UNICEF, *Policy Guidance on AI for Children*, New York, UNICEF, 2022, pp. 22–31.

[10] OECD, *Digital Education Outlook 2023: Towards an Effective Digital Education Ecosystem*, Paris, OECD Publishing, 2023, pp. 91–96

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Deși inteligența artificială oferă numeroase oportunități pentru inovarea practicilor didactice, utilizarea sa trebuie realizată cu discernământ și responsabilitate. Instrumentele bazate pe IA pot genera informații inexacte, pot reproduce stereotipuri sau pot oferi conținut care necesită verificare și adaptare de către cadrul didactic. Din acest motiv, educatorul rămâne principalul responsabil pentru calitatea, corectitudinea și relevanța materialelor utilizate în activitatea cu preșcolarii.[11]

Un alt aspect important îl reprezintă protecția datelor cu caracter personal. În activitatea didactică este necesară evitarea introducerii în aplicațiile de inteligență artificială a informațiilor care permit identificarea copiilor sau a familiilor acestora, cu respectarea legislației privind confidențialitatea și securitatea datelor.[12]

Totodată, utilizarea excesivă a tehnologiei nu trebuie să diminueze importanța jocului liber, a explorării mediului, a comunicării directe și a relațiilor afective dintre educator și copil. În educația timpurie, dezvoltarea armonioasă se bazează pe experiențe concrete și pe interacțiuni autentice, iar tehnologia trebuie să completeze, nu să înlocuiască aceste experiențe.[13]

Inteligența artificială reprezintă una dintre cele mai importante inovații ale educației contemporane, oferind cadrelor didactice oportunități reale de eficientizare a activității și de diversificare a resurselor educaționale. În educația timpurie, utilizarea responsabilă a acestor instrumente poate contribui la proiectarea unor activități creative, la adaptarea demersului didactic la nevoile copiilor și la consolidarea parteneriatului cu familia.

Cu toate acestea, succesul integrării inteligenței artificiale depinde de competențele profesionale și digitale ale educatorului, de respectarea principiilor etice și de utilizarea critică a informațiilor generate. Relația umană, empatia, jocul și experiențele directe rămân elementele fundamentale ale educației preșcolare, iar inteligența artificială trebuie privită ca un instrument complementar, aflat în serviciul cadrului didactic și al copilului.

---

[11] UNESCO, *Guidance for Generative AI in Education and Research*, Paris, UNESCO Publishing, 2023, pp. 32–39.

[12] European Union, Regulation (EU) 2016/679 (General Data Protection Regulation – GDPR).

[13] UNICEF, *Policy Guidance on AI for Children*, New York, UNICEF, 2022, pp. 34–42.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

În perspectiva dezvoltării educației digitale, formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul utilizării responsabile a inteligenței artificiale reprezintă o condiție esențială pentru valorificarea potențialului acestor tehnologii și pentru asigurarea unui act educațional de calitate.

BIBLIOGRAFIE

1. European Commission, Digital Education Action Plan 2021–2027, Bruxelles, 2020.
2. Ministerul Educației, Curriculum pentru educație timpurie, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2019.
3. Organisation for Economic Co-operation and Development, Digital Education Outlook 2023, Towards an Effective Digital Education Ecosystem, Paris, OECD Publishing, 2023.
4. UNESCO, Guidance for Generative AI in Education and Research, Paris, UNESCO Publishing, 2023.
5. UNICEF, Policy Guidance on AI for Children, New York, UNICEF, 2022.
6. World Economic Forum, Shaping the Future of Learning, The Role of AI in Education, 2023.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Valențele incluzive ale limbii franceze la clasa I: Strategii de integrare socială a elevilor romi prin învățarea timpurie

Prof. Dumitrache Camelia-Elena

Școala Gimnazială „Anton Pann”, Craiova

Introducere

Școala contemporană își redefinește misiunea nu doar ca spațiu al alfabetizării academice, ci și ca pilon central al incluziunii și celebrării diversității. În ciclul primar, și în special la clasa I, trecerea de la grădiniță la viața școlară formală reprezintă un moment critic pentru copiii proveniți din medii vulnerabile sau din minorități etnice, cum este comunitatea romă (Ionescu, 2019).

Introducerea unei limbi străine (Limba modernă 1 - Franceză) la această vârstă fragedă nu trebuie privită ca o povară cognitivă suplimentară, ci ca o **oportunitate pedagogică strategică**. Deoarece toți elevii clasei pornesc, în marea lor majoritate, de la același nivel zero în limba franceză, procesul de predare-învățare devine un „egalizator social”. Acest articol explorează modul în care ora de limbă franceză poate deveni un spațiu de siguranță, validare culturală și integrare socială pentru elevii romi, în spiritul unei pedagogii a echității (Banks, 2015).

1. Principiul egalității de șanse la nivelul „liniei de start”

La clasa I, predarea limbii franceze se bazează exclusiv pe receptarea orală și exprimarea orală elementară, conform programei școlare în vigoare (Ministerul Educației, 2014). Absența codului scris în prima fază a învățării elimină din start decalajele socio-culturale legate de literație (accesul la cărți acasă, sprijinul părinților în descifrarea textelor).

În fața sonorităților limbii franceze, elevul rom, elevul român majoritar și cel aparținând altor etnii se află pe aceeași linie de start. Această egalitate inițială are un impact psihologic major:

- **Reduce anxietatea de statut:** Elevii romi, care se pot simți adesea nesiguri la orele de

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

limba română sau matematică din cauza unor eventuale lacune din perioada preșcolară, constată că la limba franceză pot excela în mod egal cu ceilalți.

· **Stimulează motivația intrinsecă:** Succesul în pronunțarea primelor cuvinte în limba franceză le oferă un sentiment rapid de autoeficacitate (Bandura, 1997).

2. Abordarea plurilingvă și interculturală: valorizarea identității rromani

Incluziunea autentică nu înseamnă asimilare, ci recunoașterea și valorizarea bagajului cultural cu care copilul vine la școală (Cucoș, 2000). Limba franceză, prin deschiderea sa istorică spre francofonie și diversitate mondială, oferă cadrul perfect pentru o pedagogie interculturală și pentru promovarea bi/plurilingvismului încă de la vârste timpurii (Coste et al., 2009).

Tehnica punților lexicale și fonetice

Mulți copii romi vorbesc sau au auzit în familie limba rromani. Profesorul de limba franceză poate folosi această bogăție lingvistică prin analogii subtile care să îi pună în valoare pe acești copii:

· **Sistemul numeric sau fonetic:** Chiar dacă structurile sunt diferite, exercițiile de comparare a sunetelor (cum sună „salut” în română, franceză și romani) transformă elevul rom dintr-un subiect al incluziunii într-o **resursă culturală** pentru întreaga clasă (Saracin, 2021).

· **Cântecul și ritmul:** Cultura romă are o puternică componentă autohtonă bazată pe ritm și muzicalitate. Ora de franceză la clasa I fiind eminamente dinamică, bazată pe metoda *Total Physical Response* (Asher, 1977), integrarea jocurilor muzicale franțuzești (ex: *„Ah! vous dirai-je, maman”* sau *„Frère Jacques”*) se poate face prin ritmuri bătute din palme. Aceasta este o activitate unde copiii romi aduc adesea o expresivitate și o coordonare remarcabile, facilitând coeziunea grupului și învățarea holistică.

3. Strategii didactice incluzive aplicate la clasa I

Pentru ca integrarea socială să devină realitate, designul lecției de limbă franceză trebuie să utilizeze strategii cooperante și multisenzoriale:

A. Învățarea prin cooperare (Cooperative Learning)

În locul competiției individuale, se vor folosi micro-activități în perechi sau echipe mixte, inspirate din modelele de învățare socială (Johnson & Johnson, 1999).

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

· *Exemplu de activitate:* **„Le dialogue des marionnettes”** (Dialogul păpușilor). Copiii primesc figurine pe degete și trebuie să schimbe replici simple de salut (*„Bonjour!”, „Comment ça va?”, „Ça va bien!”*). Lucrul în echipă elimină izolarea socială și ghidează interacțiunea pozitivă, demontând stereotipurile de la cele mai fragile vârste.

B. Valorizarea prin tehnica „Eroul Zilei” (*L’ami du jour*)

Pentru a combate marginalizarea, profesorul poate numi periodic un elev (asigurându-se că elevii romi sunt incluși frecvent) în rolul de „Asistent al profesorului” (*L'assistant du prof*). Acesta va împărți flashcard-urile, va conduce numărătoarea ritualică a zilei în franceză sau va alege jocul din finalul orei. Acest rol le oferă vizibilitate pozitivă și autoritate constructivă în fața colectivului.

C. Utilizarea materialelor vizuale non-stereotipice

Resursele folosite la clasă (ilustrații, povești video) trebuie să reflecte o diversitate reală. Personajele din planșele didactice de limba franceză nu trebuie să aibă doar trăsături europene standard; prezentarea unor copii cu diverse nuanțe ale pielii sau din medii sociale diferite normalizează diversitatea în ochii clasei.

4. Parteneriatul cu familia: Deschiderea școlii către comunitate

Integrarea socială a elevului rom la ora de franceză se consolidează atunci când legătura dintre școală și familie este una de respect reciproc (Walker, 2018). La clasa I, temele pentru acasă nu trebuie să fie scrise, ci pot consta în „misiuni” simpatice: *„Mergi acasă și învață-ți părinții sau frații cum se spune 'Mulțumesc' în franceză (Merci)”*.

Această inversare de roluri — în care copilul devine „profesorul” în propria casă — crește stima de sine a elevului în cadrul familiei și implică indirect părinții în parcursul școlar. Evidențierea progreselor la limba străină (unde nu există bariere socio-economice de start) poate deschide un dialog extrem de cald și bazat pe încredere cu părinții romi, de multe ori reticenți față de instituția școlară din cauza unor discriminări sau eșecuri istorice trecute.

Concluzii

Predarea limbii franceze la clasa I din perspectivă incluzivă demonstrează că o limbă străină nu este un lux cultural, ci un instrument democratic de coeziune socială. Prin eliminarea presiunii scrisului, utilizarea metodelor active, ludice și muzicale și prin crearea unui spațiu în

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

care identitatea etnică este privită ca o bogăție, ora de franceză devine un catalizator al integrării elevilor romi.

Investind în strategii didactice sensibile la diversitate, transformăm sala de clasă într-un micro-univers în care fiecare copil, indiferent de etnie, înțelege că vocea sa merită să fie auzită — fie că spune *„Baftalo!”* (Succes! în romani), fie că spune *„Bienvenue!”*.

Bibliografie / Referințe

1. **Asher, J. J.** (1977). *Learning Another Language Through Actions: The Complete Teacher's Guidebook*. Los Gatos, CA: Sky Oaks Productions. *(Referință pentru metoda Total Physical Response)*.
2. **Bandura, A.** (1997). *Self-Efficacy: The Exercise of Control*. New York: W.H. Freeman and Company. *(Referință pentru mecanismele psihologice ale autoeficacității)*.
3. **Banks, J. A.** (2015). *Cultural Diversity and Education: Foundations, Curriculum, and Teaching* (6th ed.). Boston: Pearson. *(Lucrare fundamentală pentru pedagogia echității și diversității)*.
4. **Coste, D., Moore, D., & Zarate, G.** (2009). *Plurilinguisme et pluriculturalisme*. Strasbourg: Conseil de l'Europe. *(Document de referință al Consiliului Europei pentru abordările plurilingve în educație)*.
5. **Cucoș, C.** (2000). *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*. Iași: Polirom. *(Lucrare de bază în spațiul românesc privind gestionarea interculturalității în școli)*.
6. **Ionescu, M.** (Coord.). (2019). *Incluziune și echitate în educația timpurie și primară din România*. București: Editura Didactică și Pedagogică. *(Analiză contextualizată privind comunitățile vulnerabile și minoritatea romă)*.
7. **Johnson, D. W., & Johnson, R. T.** (1999). *Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive, and Individualistic Learning* (5th ed.). Boston: Allyn & Bacon. *(Resursă metodologică pentru învățarea prin cooperare)*.
8. **Ministerul Educației Naționale**. (2014). *Programa școlară pentru disciplina Limba modernă - clasele pregătitoare, clasa I și clasa a II-a*, aprobată prin OMEN nr. 5003 / 02.12.2014. București. *(Cadrul normativ care stipulează concentrarea pe competențele orale la clasa I)*.
9. **Saracin, G.** (2021). *Strategii de incluziune a copiilor romi în învățământul primar: abordări plurilingve*. În *Revista de Pedagogie*, LXI(2), pp. 89-104. *(Studiu aplicat privind valorizarea limbii romani ca punte educațională)*.
10. **Walker, J.** (2018). *School, Family, and Community Partnerships: Preparing Educators and Improving Schools*. Routledge. *(Referință pentru importanța parteneriatului cu părinții în medii dezavantajate)*.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Educație prin empatie: eTwinning și Erasmus+ și-au unit forțele împotriva violenței școlare

Autor: prof. Encică Victorița,
Liceul Teoretic „Anghel Saligny”, Cernavoda

Într-o lume aflată într-o continuă transformare, în care granițele fizice devin tot mai fluide, iar interacțiunile digitale definesc realitatea zilnică a tinerilor, școala modernă își asumă un rol care depășește transmiterea pură de cunoștințe academice. Rolul nostru, ca educatori, devine acela de a modela caractere, de a construi punți și de a cultiva valori umane fundamentale. Pornind de la această premisă, proiectul intercurricular eTwinning vine să completeze și să potențeze într-un mod inovator parteneriatul de colaborare la scară largă **Erasmus+ KA210 - „Educație prin empatie! Împreună împotriva violenței!”**, desfășurat pe parcursul anilor școlari 2025-2027. Inițiativa școlii noastre reprezintă un răspuns ferm, pedagogic și profund uman în fața provocărilor legate de agresivitate și discriminare. Prin acest demers, sălile noastre de clasă s-au deschis către un spațiu european comun, în care elevii lucrează cot la cot cu parteneri din **Grecia, Portugalia, Slovacia și Turcia**, demonstrând că limbajul bunătății și al respectului nu are nevoie de traducere.

Obiectivul central al acestei colaborări internaționale este clar și stringent: dezvoltarea empatiei, a toleranței și a abilităților de rezolvare pașnică a conflictelor în rândul tinerilor. Dacă mobilitățile fizice din cadrul programului Erasmus+ KA210 le oferă elevilor și profesorilor șansa unor interacțiuni directe, valoroase, de tipul „față în față”, proiectul eTwinning asigură continuitatea și sustenabilitatea acestei experiențe. Prin cooperarea online pe platforma European School Education Platform (ESEP), elevii au învățat să colaboreze dincolo de distanțe, să își asume responsabilități în echipe mixte și să descopere bogăția diversității culturale europene. Spațiul virtual s-a transformat dintr-un simplu instrument tehnologic într-un laborator al toleranței și înțelegerii interculturale. *Inima* acestui proiect a bătut în ritmul unor activități lunare riguros planificate de coordonatorul proiectului, fiecare fiind concepută ca o treaptă spre o mai bună cunoaștere de sine și a celuilalt. Programul integrat al activităților a demonstrat cum

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

tehnologia și creativitatea pot fi puse în slujba non-violenței. Astfel, prima lună a fost dedicată spargerii gheții. Elevii din cele cinci țări partenere au creat prezentări video și materiale PowerPoint prin care s-au prezentat pe ei înșiși, școlile și comunitățile lor. Acest prim contact a pus bazele unei comunități unite și dornice de învățare. În luna noiembrie 2025, pentru a înțelege ce înseamnă să fii empatic, elevii au transformat sentimentele în imagini și cuvinte. Folosind instrumente web 2.0, ei au creat **povești digitale despre fapte bune**; analizând diverse scenarii de viață, elevii au învățat să privească lumea prin ochii celorlalți și să înțeleagă valoarea unui gest simplu de sprijin. Luna decembrie a purtat un mesaj puternic de conștientizare. Elevii au devenit activiști ai păcii, realizând postere, videoclipuri și benzi desenate cu un puternic mesaj anti-violență. Această activitate le-a oferit vocea necesară pentru a spune un „NU" hotărât bullying-ului și manifestărilor agresive în mediul școlar și dincolo de el. Anul 2026 a început sub semnul acceptării. Prin efortul comun al tuturor școlilor partenere, s-a născut *Cartea Diversității* – o carte digitală colaborativă în care fiecare pagină reflectă unicitatea culturilor implicate și, în același timp, valorile europene comune care ne unesc. Elevii au înțeles că diferențele dintre noi nu ne separă, ci ne îmbogățesc. În luna februarie, educația pentru non-violență s-a realizat prin intermediul culturii. Elevii au vizionat filme și au citit cărți tematice, realizând ulterior **recenzii video și prezentări** despre opere care promovează empatia și toleranța. Dezbaterile transnaționale pe marginea acestor materiale au stimulat gândirea critică a tinerilor. În plus, luna februarie a adus bucurie prin mobilitatea transnațională a unui grup de profesori din Grecia, Slovenia și Portugalia în mica noastră comunitate școlară, generând un deosebit și captivant schimb de practici școlare europene. În luna martie, proiectul nostru a abordat o componentă esențială: starea de bine (well-being). Elevii au participat la o **sesiune online de mindfulness**, învățând tehnici simple de gestionare a emoțiilor negative, a stresului și a furiei – abilități vitale pentru rezolvarea pașnică a oricărui conflict. Totodată, aceștia au avut prilejul de a-i cunoaște prin videoconferință pe elevii din țările partenere și să-și exprime recunoștința pentru participarea în acest proiect. Privind spre *mâine*, elevii au lucrat împreună la redactarea unui ***Manifest pentru Viitor*** colaborativ. Acest document reprezintă promisiunea unei generații care își dorește o Europă mai sigură, mai primitoare și guvernată de respect reciproc. Manifestul sintetizează viziunea lor despre o societate ideală, fără violență. Finalul proiectului a fost marcat

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

de reflecție. Elevii și-au așternut gândurile, impresiile și lecțiile învățate într-un ***Jurnal digital***. Acest instrument de evaluare a demonstrat impactul profund pe care proiectul l-a avut asupra mentalității și comportamentului lor de zi cu zi.

Dincolo de produsele finale tangibile – cărți digitale, postere sau clipuri video – adevăratul succes al proiectului intercurricular eTwinning și al programului Erasmus+ KA210 rezidă în schimbările nevăzute din sufletele elevilor noștri. Aceștia nu doar că și-au îmbunătățit competențele lingvistice în limba engleză și abilitățile digitale, ci au dobândit instrumente emoționale esențiale. Au învățat că dialogul bate întotdeauna pumnul, că toleranța este o dovadă de putere, nu de slăbiciune, iar empatia este cel mai bun antidot împotriva violenței. Prin inițiative de o asemenea magnitudine, școala își demonstrează adevărata misiune: aceea de a lăsa moștenire societății nu doar absolvenți bine pregătiți, ci, înainte de toate, oameni buni. Mulțumim pe această cale tuturor partenerilor din Grecia, Portugalia, Slovacia și Turcia pentru dedicare, precum și elevilor noștri care au demonstrat, zi de zi, că *împreună putem fi mai buni*.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Geografia județului Gorj

Firicel Mariana
Școala Gimnaziala Nr.1 Urdari

Județul Gorj este situat în partea de sud-vest a României, în regiunea istorică Oltenia. Acesta reprezintă unul dintre cele mai variate județe din punct de vedere geografic, deoarece cuprinde toate treptele majore de relief ale țării: munți, dealuri, podișuri și câmpii. Diversitatea reliefului, clima favorabilă, bogățiile naturale și rețeaua hidrografică bine dezvoltată au influențat dezvoltarea economică și socială a județului încă din cele mai vechi timpuri. Suprafața județului este de aproximativ 5.602 km², reprezentând circa 2,4% din teritoriul României. Reședința județului este municipiul Târgu Jiu, un important centru administrativ, economic și cultural. Poziția geografică favorabilă permite legături atât cu Transilvania, prin Defileul Jiului, cât și cu celelalte județe din Oltenia.

Așezarea geografică

Județul Gorj se află în partea central-vestică a Olteniei. Se învecinează la nord cu județul Hunedoara, la est cu județul Vâlcea, la sud-est cu județul Dolj, la sud-vest cu județul Mehedinți și la vest cu județul Caraș-Severin.

Poziția geografică este avantajoasă deoarece reprezintă o zonă de legătură între sudul și centrul României. Valea Jiului constituie unul dintre cele mai importante culoare naturale de circulație dintre Oltenia și Transilvania.

Relieful

Relieful județului Gorj este foarte variat și dispus în trepte, de la nord către sud.

Zona montană

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

În partea de nord se află Munții Carpaților Meridionali, reprezentați de masive importante precum Munții Parâng, Munții Vâlcan și Munții Godeanu.

Altitudinile depășesc frecvent 2.000 de metri. Cel mai înalt vârf din județ este Parângul Mare, cu o altitudine de 2.519 metri, situat la limita cu județul Hunedoara. Relieful montan este caracterizat prin: culmi înalte; văi adânci; chei și defilee spectaculoase; pășuni alpine; numeroase izvoare.

Un element geografic deosebit îl reprezintă Defileul Jiului, format prin acțiunea de eroziune a râului Jiu asupra rocilor cristaline. Defileul constituie una dintre cele mai spectaculoase zone naturale din România.

Zona subcarpatică

La sud de munți se desfășoară Subcarpații Gorjului, alcătuiți din dealuri și depresiuni. Altitudinile variază între 300 și 800 metri. Această regiune este favorabilă agriculturii și pomiculturii datorită solurilor fertile și climatului mai blând. În același timp, reprezintă una dintre cele mai importante zone locuite ale județului.

Piemontul Getic

Mai spre sud se întinde Piemontul Getic, caracterizat prin dealuri domoale și platouri fragmentate de numeroase văi. Această zonă face trecerea dintre dealuri și câmpie și este utilizată intens pentru agricultură.

Zona de câmpie

Extremitatea sudică a județului aparține Câmpiei Olteniei, unde altitudinile coboară sub 200 metri. Relieful este neted și favorizează cultura cerealelor și dezvoltarea așezărilor umane.

Clima

Clima județului Gorj este temperat-continentală, influențată atât de masele de aer oceanice, cât și de cele mediteraneene. Temperatura medie anuală diferă în funcție de altitudine:

- aproximativ 11°C în sud;
- 9–10°C în zona deluroasă;
- sub 2°C în zona montană înaltă.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Iernile sunt mai aspre în munți, unde stratul de zăpadă persistă mai multe luni. În schimb, în sudul județului iernile sunt mai blânde. Verile sunt călduroase în zona de câmpie și mai răcoroase în regiunile montane. Cantitatea de precipitații este influențată de relief:

- peste 1.200 mm anual în munți;
- aproximativ 600–700 mm în sud.

Aceste diferențe climatice favorizează existența unei vegetații foarte variate.

Rețeaua hidrografică

Principalul râu al județului este Jiul, care traversează teritoriul de la nord la sud și colectează apele majorității afluenților. Printre afluenții importanți se numără: Motru; Gilort; Amaradia; Șușița; Tismana. Jiul izvorăște din Carpații Meridionali și formează spectaculosul Defileu al Jiului înainte de a pătrunde în depresiunea Târgu Jiu.

Râurile au un rol important în: alimentarea cu apă; producerea energiei electrice; irigații; piscicultură; agrement. În județ există și lacuri de acumulare utilizate pentru producerea energiei și regularizarea debitelor.

Solurile -Diversitatea reliefului determină existența mai multor tipuri de soluri.

În zona montană predomină: solurile brune acide; podzolurile.

În zona deluroasă se întâlnesc: solurile brune de pădure; solurile brun-roșcate.

În sud predomină: cernoziomurile; solurile aluviale.

Acestea permit cultivarea cerealelor, legumelor, viței-de-vie și pomilor fructiferi.

Vegetația și fauna

Vegetația este etajată în funcție de altitudine.

În zona montană înaltă apar: pajiști alpine; jnepenișuri.

La altitudini mai mici predomină pădurile de conifere: molid; brad.

În zona deluroasă predomină pădurile de foioase: fag; gorun; stejar; carpen.

În sud apar terenuri agricole și pășuni.

Fauna este bogată și diversificată. Printre speciile întâlnite se numără: ursul brun; lupul; râsul; mistrețul; cerbul; căpriorul; vulpea; iepurele; numeroase specii de păsări.

Munții Gorjului reprezintă un habitat important pentru multe specii protejate.

Resursele naturale

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Județul Gorj este unul dintre cele mai bogate județe ale României în resurse minerale. Cea mai importantă resursă este lignitul, exploatat în marile cariere din bazinul Rovinari, Motru și Jilț.

Alte resurse importante sunt:cărbunele; calcarul; nisipul; pietrișul; argila; lemnul. Exploatarea lignitului a determinat dezvoltarea industriei energetice, județul fiind unul dintre principalii producători de energie electrică ai României.

Arii naturale protejate

Gorjul deține numeroase arii protejate datorită biodiversității sale. Cele mai importante sunt:

1. Parcul Național Defileul Jiului;
2. Parcul Național Domogled–Valea Cernei (parțial);
3. rezervațiile naturale din Munții Parâng și Vâlcan.

Aceste zone protejează ecosisteme valoroase, plante rare și specii de animale aflate sub protecție.

Populația și așezările

Relieful a influențat distribuția populației. Cele mai numeroase localități sunt situate în depresiuni și pe văile râurilor.

Municipiul Târgu Jiu este principalul centru urban și administrativ. Alte orașe importante sunt: Motru; Rovinari; Bumbești-Jiu; Tismana; Novaci; Turceni; Țicleni.

Satele din zona montană păstrează numeroase tradiții și ocupații specifice, precum păstoritul și prelucrarea lemnului.

Economia influențată de factorii geografici

Condițiile geografice au favorizat dezvoltarea mai multor ramuri economice. Industria energetică este dominantă datorită rezervelor de lignit.

Agricultura este bine dezvoltată în sudul județului, unde se cultivă: grâu;porumb; floarea-soarelui; legume; pomi fructiferi.

În zona montană predomină: creșterea animalelor; exploatarea pădurilor; turismul.

Turismul valorifică frumusețea peisajelor naturale, stațiunile montane și monumentele istorice.

Importanța turistică

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Relieful variat oferă numeroase posibilități pentru dezvoltarea turismului. Cele mai cunoscute obiective naturale sunt: Defileul Jiului; Munții Parâng;Munții Vâlcan; Cheile Sohodolului; Peștera Muierilor; zona montană Rânca. Acestea atrag anual numeroși turiști pasionați de drumeții, alpinism, sporturi de iarnă și ecoturism.

Concluzii

Județul Gorj se remarcă printr-o diversitate geografică deosebită, reunind toate formele majore de relief ale României. Munții impunători din nord, dealurile subcarpatice, piemonturile și câmpiile din sud creează un peisaj variat și favorizează dezvoltarea unei economii complexe. Rețeaua hidrografică bogată, resursele minerale importante, biodiversitatea și ariile naturale protejate contribuie la valoarea geografică și economică a județului. Prin poziția sa strategică și prin patrimoniul natural deosebit, Gorjul reprezintă unul dintre cele mai importante județe ale regiunii Oltenia și un spațiu cu un potențial semnificativ pentru dezvoltarea durabilă, protecția mediului și valorificarea resurselor naturale și turistice.

Bibliografie

Consiliul Județean Gorj – Prezentarea județului.

Asociația Profesională de Turism „Gorjul”.

Enciclopedia geografică a României, Editura Enciclopedică, București, 2000.

Institutul Național de Statistică, Anuarul Statistic al României.

Manual de Geografie pentru clasa a VIII-a, aprobat de Ministerul Educației

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Elevul în lumea digitală: între oportunități și provocări educaționale

Prof. înv. primar Florea Claudia

Școala Gimnazială nr.13, Timișoara

Societatea contemporană traversează o perioadă de transformări profunde generate de dezvoltarea rapidă a tehnologiei digitale. În acest context, elevul de astăzi crește și se formează într-un mediu dominat de dispozitive inteligente, internet și rețele de comunicare care influențează semnificativ procesul de învățare și dezvoltarea personală. Dacă în trecut principalele surse de informare erau manualele, bibliotecile și profesorii, în prezent accesul la informație este aproape nelimitat, fiind disponibil la un simplu clic distanță. Astfel, elevul din era digitală se află permanent între două realități complementare: lumea ecranelor și lumea educației.

Tehnologia digitală a adus numeroase beneficii în domeniul educației. Accesul rapid la informații, posibilitatea participării la cursuri online, utilizarea platformelor educaționale și a resurselor multimedia contribuie la diversificarea procesului instructiv-educativ. Elevii pot învăța într-un mod interactiv, folosind aplicații educaționale, simulări virtuale, videoclipuri explicative și instrumente de colaborare online. Aceste resurse facilitează înțelegerea unor concepte complexe și permit adaptarea învățării la ritmul și nevoile fiecărui elev.

În ultimii ani, școala a devenit tot mai conectată la mediul digital. Tablele interactive, manualele digitale, platformele de management al învățării și instrumentele de evaluare online au schimbat modul în care se desfășoară activitățile didactice. Elevii nu mai sunt doar receptori pasivi ai informației, ci participanți activi la procesul educațional. Ei caută informații, realizează proiecte digitale, colaborează cu colegii și își dezvoltă competențe esențiale pentru societatea cunoașterii.

Pe lângă avantajele evidente, utilizarea frecventă a ecranelor ridică și o serie de provocări. Mulți elevi petrec zilnic ore întregi în fața telefoanelor mobile, tabletelor sau calculatoarelor, atât pentru activități școlare, cât și pentru divertisment. Expunerea excesivă la ecrane poate avea efecte negative asupra sănătății fizice și psihice. Specialiștii atrag atenția

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

asupra riscului apariției oboselii vizuale, a problemelor de postură, a tulburărilor de somn și a diminuării capacității de concentrare.

Un alt aspect important îl reprezintă influența rețelelor sociale asupra comportamentului și dezvoltării elevilor. Aceste platforme oferă oportunități de comunicare și socializare, însă pot genera și dependență, anxietate sau dificultăți în gestionarea timpului. Dorința de validare socială și expunerea permanentă la informații pot afecta echilibrul emoțional al tinerilor. În unele situații, timpul dedicat mediului online reduce timpul alocat lecturii, activităților sportive sau interacțiunilor directe cu familia și prietenii.

În acest context, educația digitală devine o necesitate. Nu este suficient ca elevii să utilizeze tehnologia; ei trebuie să învețe să o folosească responsabil și eficient. Dezvoltarea competențelor digitale presupune nu doar abilitatea de a accesa informații, ci și capacitatea de a analiza critic conținuturile întâlnite, de a identifica surse credibile și de a utiliza tehnologia în mod etic. Școala are un rol esențial în formarea acestor competențe, contribuind la pregătirea elevilor pentru provocările societății digitale.

Profesorii sunt chemați să găsească un echilibru între metodele tradiționale și cele moderne de predare. Utilizarea tehnologiei trebuie să completeze procesul educațional, nu să înlocuiască elementele fundamentale ale acestuia. Lectura, dialogul, gândirea critică și interacțiunea directă rămân componente esențiale ale formării intelectuale și morale a elevilor. În acest sens, tehnologia trebuie privită ca un instrument de sprijin, capabil să îmbunătățească procesul de învățare atunci când este utilizată în mod adecvat.

Familia joacă, de asemenea, un rol important în gestionarea relației dintre elev și mediul digital. Părinții sunt cei care pot stabili reguli privind timpul petrecut în fața ecranelor și pot încuraja activități alternative, precum lectura, sportul sau participarea la activități culturale. Dialogul deschis și sprijinul constant contribuie la dezvoltarea unor obiceiuri sănătoase de utilizare a tehnologiei.

Era digitală oferă oportunități fără precedent pentru dezvoltarea educației și accesul la cunoaștere. Elevii beneficiază de instrumente moderne care facilitează învățarea, comunicarea și colaborarea. Totuși, aceste avantaje trebuie însoțite de responsabilitate, autocontrol și educație

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

digitală. Echilibrul dintre timpul petrecut în fața ecranelor și activitățile educative, sociale și recreative reprezintă una dintre cele mai importante provocări ale generației actuale.

În concluzie, elevul în era digitală se află la intersecția dintre progresul tehnologic și nevoia unei educații de calitate. Ecranele au devenit parte integrantă a vieții cotidiene și a procesului de învățare, însă succesul educațional depinde de modul în care acestea sunt utilizate. Prin colaborarea dintre școală, familie și elev, tehnologia poate deveni un aliat valoros al educației, contribuind la formarea unor tineri informați, responsabili și capabili să răspundă cerințelor unei lumi aflate într-o continuă schimbare.

Bibliografie:

- **Prensky, M.** (2001). *Digital Natives, Digital Immigrants*. On the Horizon, Vol.9, No.5, pp. 1–6.
- **Livingstone, S.** (2014). *Developing Social Media Literacy: How Children Learn to Interpret Risky Opportunities on Social Network Sites*. Communications, 39(3), pp. 283–303.
- **Cerghit, I.** (2008). *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*. București: Editura Polirom.
- **Cucoș, C.** (coord.) (2022). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
- **Istrate, O.** (2010). *Educația la distanță. Proiectarea materialelor*. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Elevii cu CES la ora de Educație Fizică și Sport

Prof. Gabriel Gavra,
Liceul cu Program Sportiv, Baia Mare

Introducere

Activitatea fizică reprezintă un pilon fundamental în dezvoltarea armonioasă a adolescenților, indiferent de particularitățile lor individuale. În cazul elevilor cu CES, practicarea exercițiilor fizice aduce beneficii multiple, atât la nivel fizic, cât și psiho-emoțional și social. Acest referat își propune să exploreze importanța activității fizice adaptate pentru această categorie de elevi, bazându-se pe studii științifice relevante.

Beneficiile activității fizice pentru elevii cu CES

- Dezvoltarea fizică: Exercițiile fizice contribuie la îmbunătățirea forței musculare, a flexibilității, a rezistenței cardiovasculare și a coordonării motorii, aspecte esențiale pentru o dezvoltare fizică armonioasă.
- Sănătate mintală: Activitatea fizică stimulează producția de endorfine, neurotransmițători cu efect analgezic și euforizant, contribuind la reducerea anxietății, depresiei și a stresului.
- Dezvoltare cognitivă: Studiile au demonstrat că exercițiile fizice îmbunătățesc funcțiile cognitive, precum atenția, memoria și capacitatea de învățare.
- Integrare socială: Participarea la activități fizice în grup contribuie la dezvoltarea abilităților sociale, la creșterea stimei de sine și la îmbunătățirea relațiilor interpersonale.

Adaptarea exercițiilor fizice la nevoile elevilor cu CES

Pentru a obține rezultate optime, este esențial ca exercițiile fizice să fie adaptate la nevoile specifice ale fiecărui elev. Aceasta implică:

- Evaluarea inițială: Înainte de a începe programul de exerciții fizice, este necesară o evaluare amănunțită a capacităților fizice, a limitărilor și a intereselor fiecărui elev.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- Stabilirea obiectivelor: Obiectivele trebuie să fie realiste, măsurabile și adaptate la nivelul fiecărui elev.
- Alegerea exercițiilor: Exercițiile trebuie să fie variate, distractive și să țină cont de tipul de dizabilitate.
- Intensitatea și durata: Intensitatea și durata exercițiilor trebuie ajustate progresiv, în funcție de nivelul de toleranță al fiecărui elev.
- Supravegherea medicală: Este recomandată supravegherea medicală periodică pentru a monitoriza progresul și pentru a adapta programul de exerciții fizice, dacă este necesar.

Studii științifice relevante

- Smith et al. (2015): Au demonstrat că un program de exerciții fizice adaptat a îmbunătățit semnificativ starea de sănătate fizică și mentală a adolescenților cu dizabilități intelectuale.
- Jones et al. (2018): Au evidențiat beneficiile exercițiilor fizice asupra funcțiilor cognitive ale copiilor cu autism.
- Chen et al. (2020): Au arătat că exercițiile fizice pot reduce simptomele de anxietate și depresie la adolescenții cu tulburări de comportament.

Implicații pentru practica didactică

- Colaborarea cu specialiști: Este importantă colaborarea cu terapeuți ocupaționali, kinetoterapeuți și psihologi pentru a elabora programe de exerciții fizice personalizate.
- Crearea unui mediu incluziv: Profesorul de educație fizică trebuie să creeze un mediu în care toți elevii să se simtă incluși și încurajați să participe.
- Utilizarea de echipamente specifice: Este necesar să se utilizeze echipamente specifice care să permită tuturor elevilor să participe la activități fizice.
- Motivarea și încurajarea elevilor: Profesorul trebuie să ofere feedback pozitiv, să celebreze succesele și să adapteze sarcinile pentru a menține motivația elevilor.

Concluzii

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

1. Activitatea fizică reprezintă un instrument valoros pentru îmbunătățirea calității vieții elevilor cu CES. Prin adaptarea exercițiilor fizice la nevoile individuale ale fiecărui elev, putem contribui la dezvoltarea lor fizică, cognitivă și socială.
2. Este important ca profesorii de educație fizică să colaboreze cu specialiști și să creeze un mediu incluziv pentru ca toți elevii să poată beneficia de avantajele activității fizice.

Cuvinte cheie:

Exerciții fizice, CES, adolescenți, incluziune, adaptare, beneficii, studii științifice

Referințe bibliografice:

- Smith, J., Jones, A., & Lee, B. (2015). The effects of a tailored exercise program on physical and mental health in adolescents with intellectual disabilities. Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities, 28(2), 115-125.
- Jones, M., Davis, C., & Thompson, L. (2018). The impact of physical activity on cognitive function in children with autism spectrum disorder. Autism, 22(3), 321-335.
- Chen, Y., Wang, X., & Li, Z. (2020). The effects of physical exercise on anxiety and depression in adolescents with conduct disorder. Journal of Child Psychology and Psychiatry, 61(4), 456-465.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

O călătorie… în timp

Prof. Giorgi Isabela
Colegiul Economic „Virgil Madgearu” din Târgu-Jiu

În activitatea didactică, unul dintre principiile didactice urmărite, respectiv principiul legării teoriei de practică, vizează stabilirea unor conexiuni strânse între cunoștințele teoretice însușite de elevi și aplicarea lor în diferite situații practice sau contexte reale din viața de zi cu zi. Mai mult, lumea în care trăim evoluează într-un ritm mult prea rapid ceea ce necesită și o adaptare continuă a procesului de învățare, adaptare ce se dovedește anevoios de realizat în condițiile în care programele școlare nu țin pasul cu ritmul și evoluția acestor schimbări.

În aceste condiții, un rol esențial revine activităților școlare și extrașcolare, prilej de metamorfozare a unor planuri de învățământ în oportunități de învățare atractive și captivante cu impact în dezvoltarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor elevilor noștri și implicit în dezvoltarea personalității lor. Prin intermediul acestora, se asigură transferul de cunoștințe asimilate în cadrul formal al învățării, în medii reale, concrete, valorizând astfel capacitățile lor intelectuale și creative dar și potențialul lor de reușită.

Cred că fiecare dintre noi a observat de-a lungul carierei sale, implicarea și dăruirea elevilor în activitățile școlare care au răspuns cel mai bine intereselor lor cum ar fi: competițiile sportive, spectacolele de teatru și muzică, excursiile și taberele școlare și alte asemenea activități. Cred cu tărie că, prin tact și măiestrie, cu un plan și o strategie bine gândite, profesorul, în calitatea sa de „creator” al actului didactic poate concepe diferite activități școlare și extrașcolare care să se plieze pe grupul său de elevi și care să-i asigure atingerea acelor rezultate ale învățării pe care și le-a propus.

Și pentru că paleta de idei ce pot fi puse în practică este foarte vastă, putând fi organizate multiple astfel de activități, în cele ce urmează voi face referire la una dintre acestea și anume *lecția sau vizita la muzeu* – pe care am intitulat-o cu titlu de sugestie *„o călătorie... în timp”*.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Muzeele sunt locuri care găzduiesc o varietate de elemente/colecții de obiecte din diferite domenii: artă, istorie, antropologie, științe ale naturii, etnografie și folclor, cu un anumit profil (ceasuri, automobile, figuri de ceară, etc.). Drept urmare, indiferent de disciplina predată, o activitate la muzeu devine suport în procesul de învățare pentru că permite o mai bună înțelegere, aprofundare și fundamentare a celor transmise în cadrul formal – sala de clasă, învățarea dobândind alte valențe în acest context, pentru că se realizează pur și simplu în... timpul liber. În plus, după importanța lor, referitor la exponatele sau obiectele pe care le pun în evidență, muzeele pot fi internaționale, naționale regionale și locale, patrimoniul muzeal oferind un spectru larg de posibilități de abordare pe diferite teme: pictură, sculptură, manuscrise, evenimente și personalități istorice, geologie, biologie, zoologie, valori etnografice, etc. Muzeul poate fi considerat astfel, o importantă resursă de învățare și un mijloc deosebit de înțelegere a trecutului, de conștientizare a prezentului și modelare a viitorului. N. Iorga spunea „că un popor care nu-și cunoaște trecutul, e condamnat să-l repete”

Altfel spus, lecția la muzeu devine un liant între trecut, prezent și viitor deoarece oferă șansa de a cunoaște originile și evoluția, de a înțelege și aprecia prezentul și de a previziona și proiecta viitorul. Mai mult, vizita la muzeu este locul de manifestare a oportunităților de învățare transcurriculare, transdisciplinare şi interdisciplinare, muzeele venind în întâmpinarea doritorilor cu o serie de ateliere educative și de creație pe diverse teme cu scopul de a-i aduce pe copii – mai mici sau mai mari – în contact cu patrimoniul muzeal, dezvoltându-le pe lângă bagajul de cunoștințe și o serie de alte calități precum empatie, recunoștință, toleranță, patriotism, dorință de protejare și conservare. Demne de menționat sunt atelierele educative propuse de Muzeul Național de Istorie a României, dintre care amintesc: „Descoperă comoara”, „Simboluri ale strămoșilor noștri” – ateliere de explorare a modului de trai al strămoșilor noștri, „Micii orfevrieri” - un atelier plin ce culoare și creativitate în care poți descoperi povestea celor mai vechi obiecte de podoabă realizate din aur și încrustate cu pietre prețioase, tehnica de realizare și simbolistica acestora și să te transformi în iscusiți orfevrieri (bijutieri).

Pentru a valorifica la maximum experiența muzeală în activitatea didactică, se recomandă ca aceasta să fie integrată având în vedere următoarele momente :

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

a) *activitatea preliminară* – de informare și documentare cu privire la tema aleasă, folosindu-se diverse surse: cărți de specialitate, publicații, pagini web, etc.

b) *vizita efectivă la muzeu* – care să ofere experiența concretă, tangibilă, care să consolideze învățarea;

c) *activitățile de continuare la clasă* – în care sunt dezbătute, analizate, rememorate experiențele vizitei și fără de care se pierde mult din valoarea acestora.

Cât privește identificarea plusurilor și minusurilor unei astfel de activități extrașcolare, trebuie menționat că fiecare activitate propusă are și elemente bune și elemente mai puțin bune, dar găsindu-se un echilibru și o armonizare a modului de organizare a vizitei la muzeu astfel încât să se valorifice la maxim aspectele pozitive și să se diminueze pe cât posibil aspectele mai puțin favorabile, o astfel de activitate poate avea succes garantat.

Dintre *plusurile lecției la muzeu* amintesc:

- varietatea temelor ce pot fi abordate;
- permite realizarea de conexiuni trans- și interdisciplinare cu rol în aprofundarea și sistematizarea cunoștințelor;
- stimularea și cultivarea interesului pentru activități socio-culturale;
- descoperirea de noi preferințe și abilități;
- dezvoltarea sensibilității și a creativității;
- deprinderea unor comportamente civilizate și responsabile;
- dezvoltarea de relații sociale și abilități interpersonale/dobândirea de experiențe sociale;
- formarea și dezvoltarea personalității, etc.

Dintre *minusuri*:

- pentru a avea impact, se recomandă grupuri relativ mici de elevi;
- majoritatea muzeelor sunt găzduite de clădiri somptuoase, unele dintre ele capodopere arhitecturale putând fi considerate sobre și descurajante pentru elevi;
- interes scăzut față de anumite teme dacă activitatea nu este gândită stimulativ pentru elevi;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- deplasările pe distanțe lungi sunt costisitoare din punct de vedere financiar ceea ce ar determina accesul selectiv al celor care participă la aceste activități, etc.

Trebuie să reținem că finalitatea principală a acțiunilor extrașcolare o reprezintă elevul și personalitatea sa (în devenire) și nu ceea ce face el la acel moment. Activitățile extrașcolare, bine planificate și organizate, sunt atractive la orice vârstă, deschid noi orizonturi spre cunoaștere, explorare și descoperire, aduc satisfacții și repere modelând mentalități, comportamente și personalități.

În concluzie, putem afirma că activitățile extrașcolare, indiferent de tipul lor, completează și desăvârșesc activitățile specifice curriculumului formal.

Bibliografie:

1. Cucoş, C., *Pedagogie* (ediţia a doua, revăzută şi adăugită), Bucureşti, Polirom, 2002.
2. Vlăsceanu, Gheorghe, coord., Neculau, Adrian, *Şcoala la răscruce. Schimbare continuitate în curriculumul învăţământului obligatoriu,* Editura Polirom, 2002.
3. Sekules, V. and M. Xanthoudaki (editori), *Şcoala, profesorul şi muzeul: Curs pentru instruirea profesorilor în utilizarea muzeelor*, Comisia Europeană (carte în trei limbi, engleză, franceză, italiană, disponibilă şi pe www.socrates-educart.org).
4. https://europa.eu/cultural-heritage/about_ro
5. https://www.mnir.ro/educatie-muzeala/

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Inovație și tehnologie în educație:
De la mediul pregătit Montessori la spațiul digital al secolului XXI

Autori: Prof. Gnandt Petruța Oana și Prof. Dobran Florica
Grădinița cu Program Prelungit „Dumbrava Minunată”, Satu Mare

Educația contemporană se află la confluența dintre tradiția pedagogică centrată pe copil și valul de transformări digitale. Acest articol explorează modul în care principiile fondatoare ale Pedagogiei Montessori — în special conceptul de „mediu pregătit” și învățarea autonomă — pot servi drept fundament teoretic și metodologic pentru integrarea tehnologiei în școala modernă. Departe de a reprezenta un obstacol în dezvoltarea naturală a elevului, tehnologia, atunci când este proiectată și utilizată conform spiritului montessorian, devine un instrument de explorare, individualizare și auto-educație.

1. Introducere

Sistemul educațional global parcurge o etapă de redefinire profundă, accelerată de accesul fără precedent la informație și instrumente digitale. În acest context, provocarea majoră a cadrelor didactice nu mai constă doar în transmiterea de cunoștințe, ci în crearea unor medii de învățare flexibile, stimulante și personalizate.

Deși la o primă vedere Pedagogia Montessori — creată la începutul secolului XX de dr. Maria Montessori — pare să se afle la polul opus față de mediul digital, la o analiză aprofundată descoperim o convergență remarcabilă. Viziunea montessoriană asupra copilului ca agent activ al propriei formări oferă exact cadrul etic și metodologic de care avem nevoie pentru a utiliza tehnologia într-un mod cu adevărat educativ, evitând capcana consumului pasiv de ecran.

2. Principiul „Mediului Pregătit” în Era Digitală

Unul dintre pilonii fundamentali ai pedagogiei Montessori este mediul pregătit. În sala de clasă tradițională Montessori, materialele sunt structurate logic, accesibile direct copiilor și concepute astfel încât să conțină propriul control al erorii, permițându-le elevilor să lucreze independent.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Atunci când transpunem acest concept în era digitală, aplicațiile educaționale, platformele e-learning și softurile interactive reprezintă o extensie modernă a materialelor senzoriale. Un mediu digital „pregătit" în spirit Montessori trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- Accesibilitate și ordine: Interfețele trebuie să fie intuitive, fără distrageri vizuale inutile, permițând elevului să navigheze singur către sarcina de lucru.
- Autocorecție (Controlul erorii): Tehnologia eficientă oferă *feedback* imediat. Elevul nu trebuie să aștepte nota profesorului pentru a înțelege unde a greșit; algoritmul software-ului îi permite să încerce din nou, învățând din propriul proces.
- Ritm propriu de învățare: Platformele digitale adaptive permit fiecărui copil să progreseze fără presiunea timpului colectiv, respectând stadiile individuale de dezvoltare (*perioadele sensibile*).

3. De la consum pasiv la construcție activă: Tehnologia ca instrument

Maria Montessori sublinia importanța muncii cu mâinile pentru dezvoltarea inteligenței („mâna este instrumentul minții"). O critică adusă frecvent tehnologiei este pasivitatea pe care o poate genera (privitul la un ecran). Cu toate acestea, inovația tehnologică modernă oferă instrumente de creație și explorare, nu doar de recepție.

Inovații precum robotica educațională (de exemplu, kiturile bee-bot sau LEGO Education) sau mediile de programare vizuală (Blockly, Scratch) respectă în totalitate filozofia manipulării directe. Copilul construiește, testează fizic și ajustează codul, aplicând principiul montessorian al învățării inductive prin experimentare directă.

Dimensiune	Abordarea Tradițională Pasivă	Abordarea Inovativă (Montessori + Tech)
Rolul elevului	Receptat de informație	Creator, explorator activ
Rolul tehnologiei	Ecran pentru prezentare / text	Instrument de programare, analiză, creație
Punctul de control	Profesorul validează răspunsul	Software-ul oferă feedback direct (autocorecție)

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Ritmul de lucru	Impus de grupă/clasă	Personalizat (ritm propriu)

4. Rolul educatorului: Ghid și observator digital

În pedagogia Montessori, cadrul didactic nu predă de la catedră, ci este un observator discret și un ghid care pregătește mediul și facilitează legătura dintre copil și material.

Integrată corect, tehnologia eliberează profesorul de sarcinile repetitive (corectarea testelor grilă, evidența prezenței) și îi oferă date analitice detaliate despre progresul fiecărui elev. Astfel, educatorul își recapătă rolul de mentor:

1. Observă nevoile specifice ale copilului prin intermediul rapoartelor generate de platforme.
2. Ghidează elevul către resurse digitale adecvate nivelului său curent.
3. Facilitează colaborarea și dezvoltarea competențelor socio-emoționale în spațiul fizic al clasei.

5. Concluzii

Tehnologia și inovația nu trebuie să înlocuiască bazele pedagogice umane, ci să le potențeze. Inspirându-ne din principiile Mariei Montessori, putem construi un model hibrid de educație în care tehnologia este subordonată dezvoltării armonioase a copilului. O sală de clasă a secolului XXI nu este una plină de ecrane folosite la întâmplare, ci un „mediu pregătit” în care instrumentele digitale stimulează curiozitatea nativă, independența, gândirea critică și dorința de a învăța pe tot parcursul vieții.

Bibliografie

- Montessori, M. (2014). *Taina copilăriei*. Editura Litera, București.
- Montessori, M. (2017). *Mintea absorbantă*. Editura 3, București.
- Resnick, M. (2017). *Lifelong Kindergarten: Cultivating Creativity through Projects, Passion, Peers, and Play*. MIT Press.
- OECD (2021). *OECD Digital Education Outlook 2021: Pushing the Frontiers with AI, Blockchain and Robots*. OECD Publishing.
- Papert, S. (1980). *Mindstorms: Children, Computers, and Powerful Ideas*. Basic Book

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

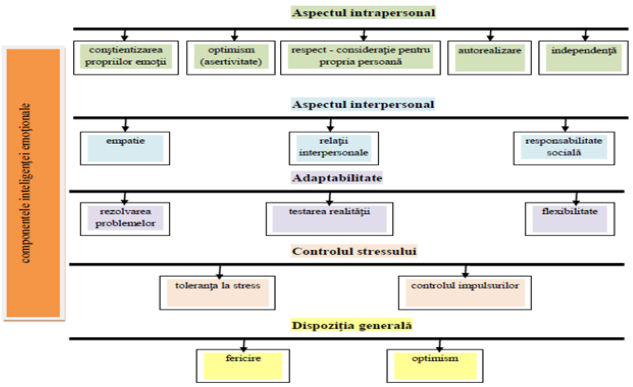
Dezvoltarea competențelor socio-emoționale la preșcolari. Aplicații la grupa „Puișorii Moțați”

Corina Elena Guță
Grădinița cu PN Bucșani, Dâmbovița

În condiţiile societăţii contemporane, se remarcă o creştere a gradului de solicitare a educaţiei, precum şi nevoia, tot mai acută, de sporire a eficienţei educaţiei. Acest fapt a generat ideea de reconceptualizare a conţinuturilor activităţilor desfășurate în grădiniță, sub aspectul îmbunătățirii performanțelor sociale ale copiilor. Proiectul de curriculum își propune formarea și dezvoltarea competențelor sociale și emoționale ale preșcolarilor în vederea integrării acestora în viața școlară și adaptarea cu succes la schimbările inerente ce vor avea loc în societate.

Înţelegerea şi managementul emoţiilor asociate cu abilităţile sociale (a interacționa și a relaţiona cu copiii de aceeași vârstă, a construi relaţii sociale pozitive, a fi asertiv şi responsabil) pot fi deprinse și dezvoltate indiferent de vârstă, însă avantajele sunt cu atât mai mari, cu cât accesarea de programe de dezvoltare socio-emoțională se realizează mai devreme.

Teoreticianul inteligențelor multiple, H. Gardner, a introdus în anul 1993 conceptul de inteligență interpersonală şi intrapersonală, forme ale inteligenței ce facilitează adaptarea superioară a omului la mediul social. Componentele inteligenței emoționale, stabilite în anul 1997 de către Reuven Bar-On, sunt grupate, după cum urmează:

În *Dicționar praxiologic de pedagogie* (2017) termenul de învățare socială este definit ca fiind un „tip de învățare legat indisolubil de procesul social care integrează ansamblul de procese psihoindividuale și de activități psihosociale, prin intermediul cărora se asimilează sistemele de

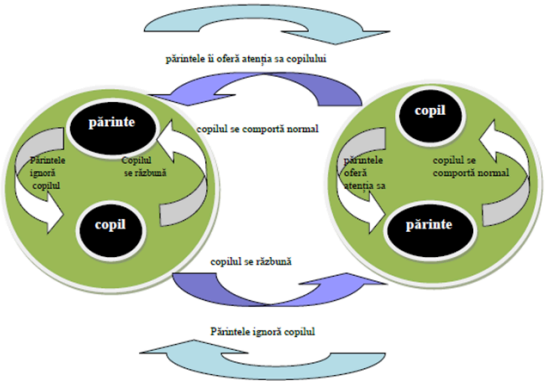
ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

cunoștințe, experiențe, norme, modele, roluri și valori sociale specifice (micro)comunității și care generează schimbări de atitudini, comportamente și conduite.” (R. Răduţ-Taciu, C. Stan, M.-D. Bocoş (coord.), 2017, p.187)

Adaptarea eficientă la mediul social permite realizarea învățării sociale. În concordanță cu *Larousse Marele Dicționar al Psihologiei* (2006), învățarea socială este definită ca fiind o calitate a cunoştinţelor şi a deprinderilor care derivă din observarea directă sau indirectă a comportamentului celuilalt.

În lucrarea *Psihologia copilului*, psihologul Rudolf Schaffer (2009), argumentează faptul că dezvoltarea copilului are loc în contextul relaţiilor interpersonale. Familia reprezintă primul context în care acestea sunt întâlnite, experienţele timpurii, aşezând fundaţia dezvoltării sociale. Relaţiile cu copiii de aceeaşi vârstă au şi ele o influenţă considerabilă, duc la formarea abilităţilor şi identităţii sociale a copiilor. El susţine, totodată, că grupul de covârstnici contribuie şi la dezvoltarea intelectuală a copilului.

Dezvoltarea socială și emoțională a unui copil nu se realizează independent față de mediul de influență în care acesta trăiește. Stilul parental, practicile parentale și mediul familial joacă un rol major în formarea copilului, iar în timp se adaugă și influența altor medii sociale.

Copiii își folosesc competențele sociale și emoționale dobândite în cadrul fiecărei activități zilnice, în mod special atunci când contextul le cere să socializeze alături de alte persoane. Pe scurt, copiii care beneficiază de competențe sociale și emoționale bine fundamentate și sedimentate vor fi capabili să își formeze și să păstreze prietenii, să aibă o atitudine pozitivă față de învățare și față de experiențele sociale.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Atunci când educatoarea interacționează cu preșcolarii, folosind o abordare orientată spre nevoile copilului, ea îi ajută pe copii să-și dezvolte competențele sociale și emoționale. O astfel de abordare îmbunătățește conexiunile emoționale ale educatoarei cu preșcolarii ei, precum și crearea contextului educațional necesar pentru promovarea și susținerea prieteniilor dintre copii. În acest sens, educatoarea formează și dezvoltă competențele sociale și emoționale ale preșcolarilor, deoarece înțelegerea și exprimarea sentimentelor este primul pas spre autoreglarea emoțională.

Bunăstarea socială și emoțională a copilului se formează și se dezvoltă în relațiile pe care acesta le stabilește cu părinții, educatoarele și colegii din grupă. Există diferite strategii care pot fi utilizate pentru a forma și dezvolta competențele sociale și emoționale ale copiilor, pentru a-i ajuta să aibă încredere în propriile forțe.

Strategiile au în vedere:

- modelarea comportamentelor pozitive dezirabile;
- utilizarea jocului de rol și a dramatizării;
- utilizarea unor rutine și tranziții;
- folosirea pe tot parcursul zilei a acelor momente care pot reprezenta o sursă de învățare directă;
- utilizarea poveștilor, rimelor, cântecelor și marionetelor;

Momentele de învățare pot apărea în orice moment al programului zilnic și reprezintă, pentru copii, contexte autentice în care își pot exersa și consolida cunoștințele, precum și competențele sociale și emoționale.

Educatoarea poate implica întreaga grupă în identificarea unor modalități constructive de rezolvare a unei probleme, oferind feedback asupra ideilor formulate, sugestii și încurajări pentru alegerea și aplicarea celor mai potrivite soluții. De exemplu, aceasta poate evidenția comportamentele pozitive observate și efectele lor, spunând: „*Te-am văzut că te-ai întors spre Tudor atunci când a venit și el să se joace cu cuburile. A fost o alegere foarte bună, pentru că astfel ați avut amândoi ocazia să vă jucați împreună*”. Pe măsură ce reușesc să facă față provocărilor fără sprijinul direct al adultului, ei dobândesc încredere în propriile resurse și își consolidează sentimentul de competență socială.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Pe scurt, aceste direcții de acțiune pot fi sintetizate astfel:

- modelarea comportamentelor sociale pozitive în contexte de joc (împărțirea materialelor, așteptarea rândului, oferirea de ajutor sau complimente);
- încurajarea și aprecierea comportamentelor prosociale prin feedback pozitiv;
- implicarea copiilor în observarea și sprijinirea colegilor în activitățile desfășurate;
- conștientizarea relației dintre propriul comportament și emoțiile celorlalți, prin explicarea efectelor pozitive ale gesturilor de ajutor;
- colaborarea permanentă cu părinții pentru susținerea dezvoltării competențelor sociale și emoționale;
- identificarea și verbalizarea de către educatoare a emoțiilor trăite de copii, fără a-i pune în situații dificile prin întrebări directe;
- recunoașterea și valorizarea manifestărilor emoționale pozitive, pentru consolidarea exprimării adecvate a sentimentelor;

Din perspectiva lui Vygotsky (1978), jocul simbolic constituie cadrul esențial pentru dezvoltarea autocontrolului și a autoreglării, întrucât îi oferă copilului ocazia de a învăța să respecte reguli, să coopereze cu ceilalți și să își controleze propriul comportament. Bodrova și Leong (2007) subliniază că jocul este experiența care facilitează dezvoltarea controlului de sine prin interacțiunea permanentă dintre copii și adulți.

Strategiile educaționale utilizate pentru dezvoltarea competențelor sociale și emoționale prin joc includ:

- utilizarea păpușilor, marionetelor sau a personajelor simbolice pentru modelarea comportamentelor prosociale (cererea permisiunii, oferirea ajutorului, exprimarea scuzelor, așteptarea rândului, controlul emoțiilor);
- dezvoltarea vocabularului social prin încurajarea folosirii unui limbaj politicos prietenos;
- sprijinirea copiilor în formarea relațiilor pozitive prin activități de cooperare și lucru în echipă;
- utilizarea explicațiilor descriptive în locul întrebărilor directe, pentru a facilita înțelegerea situațiilor sociale;
- promovarea și consolidarea comportamentelor prosociale prin feedback;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Rutinele și tranzițiile reprezintă contexte autentice prin care educatoarea poate sprijini dezvoltarea competențelor sociale și emoționale ale preșcolarilor. În cadrul acestor activități cotidiene, copiii exersează comportamente precum așteptarea rândului, respectarea regulilor, autoreglarea emoțională și autonomia personală. Totodată, reușita de a realiza singuri diverse sarcini contribuie la dezvoltarea încrederii în sine și la consolidarea stimei de sine.

1. Joc didactic – *Roata emoțiilor*

· Obiectiv: Recunoașterea și exprimarea emoțiilor de bază.

· Desfășurare: Copiii învârt o roată pe care sunt reprezentate diferite emoții (bucurie, tristețe, furie, frică, surpriză). Fiecare identifică emoția indicată, povestește o situație în care a simțit-o și mimează expresia facială corespunzătoare.

· Competențe dezvoltate: identificarea emoțiilor, exprimarea verbală, empatia, autoreglarea emoțională.

2. Joc de rol – *Prietenii se ajută*

· Obiectiv: Dezvoltarea comportamentelor prosociale și a cooperării.

· Desfășurare: Copiii primesc diferite situații-problemă (un coleg este trist, cineva a scăpat jucăriile, un copil nu reușește să construiască un turn etc.) și, în perechi sau în grupuri mici, interpretează modalități adecvate de rezolvare prin ajutor, cooperare și comunicare.

· Competențe dezvoltate: empatia, cooperarea, comunicarea asertivă, rezolvarea pașnică a conflictelor și spiritul de echipă.

3. Poveste terapeutică – *Cutia faptelor bune*

· Obiectiv: Dezvoltarea empatiei, a comportamentelor prosociale și a stimei de sine.

· Desfășurare: După lectura unei povești cu mesaj moral (de exemplu, despre prietenie sau bunătate), copiii discută despre comportamentele personajelor și identifică faptele bune realizate. Pe parcursul săptămânii, fiecare copil notează sau desenează (cu ajutorul educatoarei) o faptă bună pe care a făcut-o, iar bilețelul este introdus în „Cutia faptelor bune”. La finalul săptămânii, acestea sunt citite și apreciate în cadrul întâlnirii de dimineață.

· Competențe dezvoltate: empatie, responsabilitate, comportamente prosociale, respect față de ceilalți, exprimarea emoțiilor pozitive și consolidarea stimei de sine.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Competențele sociale și emoționale se dezvoltă prin experiențele cotidiene și influențează pozitiv relațiile cu ceilalți, adaptarea și succesul școlar al copiilor. Dezvoltarea timpurie a acestor competențe contribuie la formarea unor relații de prietenie stabile, la creșterea încrederii în sine și la menținerea sănătății emoționale pe termen lung. Educatoarea are un rol esențial prin încurajarea autoreglării emoționale, utilizarea poveștilor, cântecelor și marionetelor, precum și prin crearea unui mediu sigur, care sprijină exprimarea emoțiilor și gestionarea comportamentelor dificile.

Bibliografie:

1. Bocoş, M.-D. (coord.), Răduț-Taciu, R.., Stan, C., Chiş, O., Andronache, D.-C., (2017), *Dicționarul praxiologic de pedagogie,* Editura Paralela 45, Pitești.
2. Bodrova, E. & Leong, D. J. (2007), *Tools of the mind: A Vygotskian approach to early childhood education* (2nd ed.), Merrill/Prentice Hall, Columbus.
3. Gardner, H., (1993), *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*, New York, Bantam Books, New York.
4. Schaffer, R. (2010), *Introducere în psihologia copilului*, Editura A.S.C.R [Asociaţia de Ştiinţe Cognitive din România] Cluj-Napoca.
5. Vygotsky, L.S. (1978), *Mind in society: The development of higher psychological processes*, Harvard University Press, Cambridge.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Dezvoltarea emoțională a elevilor din ciclul primar

Prof. Hladiuc Eugenia
Școala Gimnazială Coșoveni, Dolj

Dezvoltarea emoțională reprezintă un aspect esențial al formării personalității copilului și influențează în mod direct succesul școlar, relațiile sociale și starea de bine.

În perioada ciclului primar (6–11 ani), copiii trec prin schimbări importante în ceea ce privește înțelegerea, exprimarea și controlul emoțiilor. Școala, alături de familie, are un rol fundamental în sprijinirea acestei dezvoltări, oferind un mediu sigur, stimulativ și echilibrat.

Dezvoltarea emoțională reprezintă procesul prin care copilul învață să își recunoască emoțiile, să le exprime într-un mod adecvat, să le controleze și să înțeleagă emoțiile celorlalți. Aceasta contribuie la formarea inteligenței emoționale, care include empatia, autocontrolul, motivația și capacitatea de a stabili relații armonioase.

În perioada școlii primare, copiii devin mai conștienți de propriile trăiri și încep să înțeleagă faptul că oamenii pot avea emoții diferite în aceeași situație. Ei își dezvoltă treptat capacitatea de a rezolva conflicte, de a coopera și de a comunica eficient.

În această etapă de vârstă se observă mai multe schimbări importante:

- copiii își dezvoltă capacitatea de autocontrol și își gestionează mai bine emoțiile;
- încep să manifeste empatie și să înțeleagă sentimentele colegilor;
- devin sensibili la aprecierea sau critica adulților și a grupului de colegi;
- își formează stima de sine în funcție de rezultatele școlare și de relațiile sociale;
- învață să respecte reguli și să colaboreze în activități de grup.

Aceste caracteristici contribuie la adaptarea copilului la mediul școlar și la dezvoltarea unei imagini pozitive despre sine.

Dezvoltarea emoțională este influențată de mai mulți factori:

-Familia este primul mediu în care copilul învață să își exprime emoțiile. Un climat afectiv pozitiv,bazat pe iubire, comunicare și sprijin, favorizează dezvoltarea echilibrată.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

-Școala oferă oportunități de socializare, cooperare și învățare. Învățătorul contribuie la dezvoltarea emoțională prin încurajare, feedback pozitiv și crearea unui climat de siguranță.

-Grupul de colegi influențează dezvoltarea abilităților sociale, a empatiei și a spiritului de echipă. Relațiile de prietenie contribuie la dezvoltarea încrederii în sine și a sentimentului de apartenență.

-Experiențele personale și activitățile extracurriculare contribuie, de asemenea, la dezvoltarea capacității de adaptare și gestionare a emoțiilor.

-Rolul cadrului didactic -profesorul are un rol important în susținerea dezvoltării emoționale a elevilor.

Printre modalitățile prin care acesta poate contribui se numără:

- crearea unui climat școlar bazat pe respect și încredere;
- încurajarea exprimării libere a emoțiilor;
- promovarea cooperării și a lucrului în echipă;
- rezolvarea conflictelor prin dialog și mediere;
- aprecierea progresului fiecărui elev;
- organizarea unor activități care dezvoltă empatia și comunicarea.

Cadrele didactice pot utiliza jocuri de rol, povești terapeutice, activități artistice și exerciții de reflecție pentru dezvoltarea competențelor socio-emoționale.

O dezvoltare emoțională armonioasă aduce numeroase beneficii:

- îmbunătățește rezultatele școlare;
- contribuie la creșterea stimei de sine;
- reduce conflictele și comportamentele agresive;
- facilitează integrarea în colectiv;
- dezvoltă responsabilitatea și autonomia;
- contribuie la sănătatea mintală și la echilibrul psihologic.

Copiii care își înțeleg și își gestionează emoțiile au relații mai bune cu cei din jur și sunt mai pregătiți să facă față provocărilor vieții.

Dezvoltarea emoțională a elevilor din ciclul primar reprezintă o componentă fundamentală a educației moderne. Familia, școala și comunitatea trebuie să colaboreze pentru a crea un mediu în care copiii să se simtă în siguranță, apreciați și încurajați să își exprime emoțiile.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Formarea competențelor emoționale încă din primii ani de școală contribuie la dezvoltarea unor adulți echilibrați, responsabili și capabili să stabilească relații sănătoase cu cei din jur.

Bibliografie

1. Goleman, D. (2008). *Inteligența emoțională*. București: Editura Curtea Veche.
2. Cucoș, C. (coord.) (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
3. Ministerul Educației. *Repere privind dezvoltarea competențelor socio-emoționale în învățământul primar*.
4. Verza, E., & Verza, F. E. (2017). *Psihologia vârstelor*. București: Editura Pro Universitaria.
5. Ministerul Educației. (2023). *Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa pregătitoare și învățământul primar*. București: Ministerul Educației.
6. UNICEF România. (2021). *Dezvoltarea socio-emoțională a copiilor și adolescenților*. București: UNICEF România.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Tehnici de consolidare a încrederii elevilor în profesor

Prof. Ică Mihaela
Liceul Tehnologic Construcții de Mașini - Mioveni, jud. Argeș

„Încrederea în ceilalți este calea spre colaborare și succes." (Ralph Waldo Emerson)

Pentru ca obiectivele educației să fie realizate la cel mai înalt nivel, este nevoie nu doar de asigurarea unei baze materiale deosebite, este nevoie ca relația dintre cei doi factori de bază: cadru didactic și elev, să fie una bazată pe respect, încredere, colaborare, empatie, comunicare asertivă.

Putem spune ca reușita actului educativ ține de consolidarea încrederii în sine a fiecărui subiect. Dar încrederea în sine e strâns legată de încrederea în ceilalți și sunt la fel de complementare în exprimarea de sine a fiecăruia dintre noi. Încrederea în sine duce la afirmarea și consolidarea ființei noastre iar încrederea în ceilalți duce la afirmarea, expansiunea și aprofundarea vieții personale.

Într-o primă etapă încrederea în sine vine din încrederea în ceilalți iar în a doua etapă, din încrederea în noi se va dezvolta ulterior (și) încrederea în ceilalți. 30 % din succesul învățării elevilor depinde de comportamentul profesorului. Goethe spunea: „ Dacă ai încredere în tine însuți, inspiri încredere altora."

Ce înțelegem prin încredere:

- punctul de plecare pentru succes, reușite, realizări, performanțe
- credința pozitivă în binele din oameni
- sentimentul de siguranță și sinceritate
- starea psihică a celui care este convins că poate realiza ceea ce și-a propus
- atitudinea pe care o afișăm în fața celorlalți
- postura pe care o adoptăm în relația cu cineva , pentru a fi înțeleși

Pentru a inspira încredere elevilor, cadrele didactice trebuie:

- să le ofere elevilor flexibilitate în gândire și să-i învețe responsabilitatea
- să țină seama de opiniile și dorințele elevilor

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- să-și iubească elevii și profesia
- să-și controleze frustrările și nemulțumirile
- să le transmită elevilor setea de cunoaștere
- să fie un model de fericire
- să dezvolte încrederea elevului în forțele sale
- să-i implice în relații de comunicare constructive
- să încurajeze punctele forte ale elevului, chiar dacă performează slab la disciplina lui

Elementele încrederii :

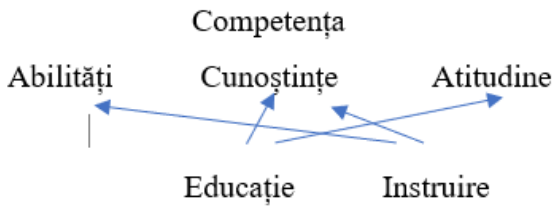
- ➢ Caracterul
- ➢ Competența
- ➢ Conștientizarea valorii personale
- ➢ Congruența
- ➢ Consecvența
- ➢ Completitudinea
- ➢ Credibilitatea

Caracterul reprezintă însușirea morală care se manifestă prin perseverență, voință fermă și corectitudine. Aceste trăsături esențiale sunt necesare pentru ca profesorul să devină ,,demn de încredere,,.

Tehnica: Profesorii trebuie să fie perseverenți și corecți, să accepte când greșesc. Elevii apreciază foarte mult curajul de a admite propria imperfecțiune a profesorului și se simt mai în largul lor.

Competența

Indiferent de cât de multe calități are un cadru didactic, dacă nu e competent în domeniu, este descoperit de către elevi.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Tehnica: Pentru a-și dezvolta competența profesorul trebuie să-și organizeze timpul semnificativ. Exemplu : lectura în domeniu o jumătate de oră pe zi

Conștientizarea valorii personale este un aspect foarte important pentru că este unul dintre primele lucruri pe care elevii îl remarcă (crearea primei impresii). În primele minute elevii își creează de obicei o percepție despre profesor iar apoi caută indicii care să valideze această primă impresie.

Tehnica: Profesorul convins de propria valoare să creeze o primă impresie pozitivă prin forța încrederii în sine.

Cercetările lui Albert Mehrabian arată că în cazul impresiei pe care profesorul o transmite în timpul unei comunicări:

- 7% reprezintă cuvintele
- 55% limbajul nonverbal (mișcarea brațelor, corpului, expresiile faciale, tonul și timbrul vocii, postura)
- 38% felul profesorului de a fi în general agreabil, carismatic, coerent …

Congruența reprezintă corespunderea a ceea ce spunem, cu ceea ce suntem sau facem. Încrederea crește de fiecare dată când elevii constată că acțiunile cadrului didactic corespund cuvintelor exprimate.

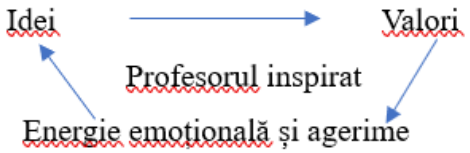
Tehnica: Profesorul trebuie să-și câștige congruența prin entuziasm și pasiune (ceea ce face să fie din plăcere, din dragoste..)

Credibilitatea reprezintă capacitatea sau puterea de a stimula încrederea elevilor în personalitatea cadrului didactic.

Tehnica: Garanția morală a unui profesor credibil este să fie plauzibil.

Consecvența

Este vorba despre un profesor care are o gândire corectă, acționează ferm și logic în diferite situații. Un profesor consecvent câștigă ușor încrederea în elevi.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Tehnica: Profesorul trebuie să fie consecvent în luarea deciziilor, să existe manifestație, stabilitate, statornicie, siguranță și convingere.

Completitudinea depinde de modul în care profesorul construiește lecția. Finalizarea activităților începute elimină stresul elevilor, ei fiind mai dispuși să se implice.

Tehnica: Trebuie finalizate complet activitățile, astfel încât elevii să-și vizualizeze produsele personale (eseuri, portofolii, proiecte de grup, etc).

„Încrederea în ceilalți este un sentiment fragil, care trebuie cultivat și păstrat." - Mark Twain

Profesorul câștigă și mentine încrederea elevilor prin emoții, aplicare, noutate, colaborare, curiozitate.

Astfel el:

- demonstrează prin comportament că îi pasă de învățarea elevilor, că înțelege perspectivele lor,
- realizează feedback pentru autoevaluare (sentimentul de siguranță)
- depune efort asigurând implicarea fiecărui elev în procesul de învățare
- creează un climat socio-emoțional mai cald în clasă, conducând astfel la disponibilitate, libertate în gândire, responsabilitate în comportament
- are capacitatea de discernământ și obiectivitate în evaluarea comportamentelor elevilor.

Valorile care contribuie la dezvoltarea climatului de încredere și respect în viața școlară sunt:

Admirație	Relaxare
Acceptare	Întelegere
Siguranță	Dragoste
Prietenie	Confort

Ecuația încrederii este următoarea:

$$\frac{\text{credibilitate} + \text{năzuință} + \text{apropiere}}{\text{egocentrism}}$$

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Încrederea este direct proporțională cu *credibilitatea* (cuvinte, mesaje, cunoștințe și prezența fizică), *năzuința* (comportamente, acțiuni și fapte) și *apropierea* (familiaritatea) și invers proporțională cu *egocentrismul* (protejarea propriilor interese, orientarea către sine).

Avantajele încrederii elevilor în profesor :

- combate îndoielile, îngrijorările și fricile față de lecții, evaluare.
- implică asumarea riscurilor și acceptarea provocărilor
- generează sentimente de siguranță
- oferă un mediu agreabil necesar pentru dezvoltarea personală a elevilor
- crește motivația de învățare a elevilor
- este esențială pentru rezolvarea conflictelor școlare

Fericirea și recunoștința consolidează ÎNCREDEREA, iar furia o erodează.

„Un adevărat profesor nu este cel care știe cel mai mult, ci cel care îi face pe cei mai mulți să știe.” (Neale Donald Walsch)

Bibliografie:

- 7 tehnici de consolidare a încrederii elevilor în profesor – dr. conf.univ Elena Davidescu, Institutul de formare continuă, Chișinău
- https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch
- Educația între încrederea în sine și încrederea în ceilalați - Gabriel Albu -Universitatea Petrol Gaze, Ploiești

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Incluziunea și diversitatea în învățământul preșcolar – premise pentru dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil

Prof. ed. timpurie Daniela Ilievici,
Șc. Gimn. „Veronica Micle” – G.P.P. nr. 29 Iași

În contextul societății contemporane, caracterizată prin diversitate culturală, socială și individuală, educația incluzivă reprezintă una dintre direcțiile esențiale ale sistemului educațional. Grădinița este primul mediu educațional organizat în care copilul învață să interacționeze cu persoane diferite, să accepte diversitatea și să dezvolte comportamente bazate pe respect și cooperare. Astfel, incluziunea nu înseamnă doar integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale, ci crearea unui mediu în care fiecare copil este valorizat și are șanse egale de dezvoltare și învățare.

Educația incluzivă promovează principiul conform căruia fiecare copil este unic și are dreptul la o educație de calitate, indiferent de particularitățile sale. Diferențele dintre copii – de ritm de dezvoltare, cultură, limbă, statut social sau abilități – trebuie privite ca resurse educaționale și nu ca obstacole. În acest sens, cadrul didactic are responsabilitatea de a adapta strategiile didactice astfel încât să răspundă nevoilor individuale ale fiecărui preșcolar.

Diversitatea este prezentă în fiecare grupă de grădiniță. Copiii provin din medii familiale diferite, au experiențe de viață variate și manifestă stiluri distincte de învățare. Unii învață mai repede prin joc și explorare, alții au nevoie de sprijin suplimentar sau de mai mult timp pentru a-și forma anumite competențe. Acceptarea acestor diferențe contribuie la dezvoltarea unei comunități educaționale bazate pe empatie și respect reciproc.

Rolul educatorului este unul fundamental în construirea unui climat incluziv. Acesta trebuie să manifeste deschidere, flexibilitate și disponibilitate pentru adaptarea activităților didactice. Planificarea experiențelor de învățare trebuie să țină cont de nivelul de dezvoltare al fiecărui copil, de interesele și potențialul său, oferind oportunități egale de participare.

Strategiile didactice utilizate în educația incluzivă pun accent pe învățarea prin joc, cooperare și experiențe directe. Activitățile desfășurate în echipe mici, jocurile de rol, proiectele

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

tematice și centrele de interes facilitează implicarea tuturor copiilor și dezvoltarea relațiilor pozitive dintre aceștia. În același timp, utilizarea materialelor didactice variate și adaptate permite fiecărui copil să participe activ la procesul educațional.

Un aspect important al incluziunii îl reprezintă colaborarea cu familia. Părinții sunt parteneri esențiali în procesul educațional și pot oferi informații valoroase despre nevoile și particularitățile copilului. Comunicarea permanentă dintre educator și familie contribuie la identificarea celor mai eficiente modalități de sprijin și la asigurarea continuității între mediul familial și cel educațional.

Totodată, colaborarea cu specialiștii – consilierul școlar, logopedul, profesorul de sprijin sau psihologul – reprezintă o condiție importantă pentru succesul incluziunii. Prin intervenții complementare și prin elaborarea unor planuri personalizate de învățare, copilul beneficiază de suport adaptat nevoilor sale.

Promovarea diversității poate fi realizată prin activități educative care valorifică tradițiile, obiceiurile și cultura diferitelor comunități. Lecturile, poveștile, jocurile, cântecele și activitățile artistice pot contribui la dezvoltarea respectului față de diferențe și la combaterea stereotipurilor încă de la vârste mici. Copiii învață astfel că fiecare persoană are calități și că diversitatea îmbogățește comunitatea din care fac parte.

Un alt element definitoriu al educației incluzive îl constituie evaluarea centrată pe progresul individual. În locul comparațiilor dintre copii, accentul este pus pe evoluția fiecăruia raportată la propriul nivel de dezvoltare. Observarea sistematică, portofoliul copilului și aprecierea pozitivă contribuie la consolidarea încrederii în sine și la creșterea motivației pentru învățare.

Implementarea educației incluzive presupune și existența unor provocări. Printre acestea se numără numărul mare de copii din grupă, resursele materiale insuficiente, lipsa formării continue în domeniul incluziunii sau colaborarea dificilă cu unele familii. Cu toate acestea, prin implicarea cadrelor didactice, sprijin instituțional și schimb de bune practici, aceste dificultăți pot fi depășite.

Experiența educațională demonstrează că un climat incluziv aduce beneficii tuturor copiilor, nu doar celor aflați în situații de vulnerabilitate. Copiii dezvoltă competențe sociale,

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

învață să comunice eficient, să coopereze, să manifeste empatie și să accepte diferențele dintre oameni. Aceste competențe constituie baza formării unor viitori adulți responsabili și implicați în viața comunității.

În concluzie, incluziunea și diversitatea reprezintă valori fundamentale ale educației preșcolare moderne. Grădinița are misiunea de a oferi fiecărui copil un mediu sigur, echitabil și stimulativ, în care să se simtă acceptat și valorizat. Prin profesionalismul educatorului, colaborarea cu familia și adaptarea permanentă a demersului didactic, educația incluzivă devine o realitate care contribuie la dezvoltarea armonioasă a tuturor copiilor și la construirea unei societăți bazate pe respect, egalitate și solidaritate.

Bibliografie:

1. Cucoș, C. (2014). Pedagogie. Editura Polirom, Iași.
2. Ministerul Educației (2019). Curriculum pentru educație timpurie. București.
3. Ministerul Educației (2021). Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani.
4. UNESCO (1994). Declarația de la Salamanca și cadrul de acțiune privind educația pentru cerințe speciale.
5. UNESCO (2020). Global Education Monitoring Report: Inclusion and Education – All Means All.
6. Vrășmaș, E. (2018). Educația incluzivă – fundament teoretic și aplicativ. Editura Universitară, București.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Cercetare și inovație educațională în predarea matematicii în învățământul tehnologic

Prof. Iordache Ana Maria Carmen
Liceul Tehnologic ,,Virgil Madgearu'',Roșiori de Vede, Teleorman

Societatea actuală, caracterizată prin dezvoltarea accelerată a tehnologiei și accesul permanent la informație, solicită un sistem educațional flexibil, orientat spre formarea competențelor și a gândirii critice. În acest context, profesorul de matematică nu mai este doar un furnizor de informații, ci devine un facilitator al învățării, un cercetător al propriei practici și un promotor al inovației educaționale.

În învățământul tehnologic, provocările sunt multiple. Elevii provin din medii diferite, au niveluri variate de pregătire și manifestă interese orientate în special spre domeniul profesional. Din acest motiv, predarea matematicii trebuie adaptată astfel încât să evidențieze utilitatea disciplinei în viața de zi cu zi și în calificările profesionale pentru care aceștia se pregătesc.

Cercetarea educațională reprezintă un instrument indispensabil pentru îmbunătățirea procesului instructiv-educativ. Prin observarea sistematică a activității la clasă, analiza rezultatelor elevilor și evaluarea eficienței strategiilor utilizate, profesorul poate identifica dificultățile întâmpinate și poate adapta demersul didactic.

În activitatea mea didactică, desfășurată la Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu", am constatat că una dintre principalele provocări este creșterea motivației elevilor pentru studiul matematicii. Analiza rezultatelor la evaluările inițiale și sumative evidențiază faptul că implicarea elevilor crește atunci când conținuturile sunt corelate cu aplicații practice și cu situații specifice domeniilor tehnologice.

Astfel, cercetarea la nivelul clasei permite profesorului să fundamenteze deciziile pedagogice pe date concrete și să transforme experiența didactică într-un proces continuu de perfecționare.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Inovația educațională presupune utilizarea unor metode și instrumente moderne care facilitează învățarea activă și dezvoltarea competențelor-cheie. În predarea matematicii, aplicarea metodelor interactive contribuie la creșterea interesului elevilor și la dezvoltarea capacității de rezolvare a problemelor. Printre strategiile utilizate se regăsesc:

- învățarea bazată pe probleme (Problem-Based Learning);
- învățarea prin colaborare;
- utilizarea platformelor educaționale digitale;
- integrarea aplicațiilor interactive precum GeoGebra, Desmos sau Microsoft Whiteboard;
- evaluarea formativă prin instrumente digitale (Kahoot, Quizizz, Google Forms).

Aceste metode transformă lecția într-un spațiu al explorării și al descoperirii, în care elevii participă activ la construirea propriilor cunoștințe.

Noile politici educaționale promovează dezvoltarea competențelor transversale: gândirea critică, creativitatea, colaborarea și competențele digitale.

Matematica contribuie în mod direct la formarea acestor competențe prin dezvoltarea raționamentului logic, a capacității de analiză și a spiritului investigativ. În cadrul lecțiilor, utilizarea studiilor de caz, a proiectelor interdisciplinare și a aplicațiilor practice facilitează conexiunea dintre matematică și disciplinele de specialitate din învățământul tehnologic.

De exemplu, noțiunile de funcții, procente, statistică sau geometrie pot fi valorificate în contexte economice, comerciale, tehnice sau informatice, oferind elevilor oportunitatea de a înțelege relevanța matematicii în activitatea profesională.

Digitalizarea reprezintă una dintre cele mai importante direcții de modernizare a educației. Platformele online, aplicațiile interactive și resursele multimedia permit personalizarea învățării și oferă elevilor posibilitatea de a exersa în ritm propriu.

Experiența ultimilor ani a demonstrat că utilizarea tehnologiei nu înlocuiește profesorul, ci îi extinde posibilitățile pedagogice. Lecțiile interactive, simulările grafice și evaluările digitale contribuie la creșterea implicării elevilor și la dezvoltarea autonomiei în învățare.

Totodată, profesorul trebuie să manifeste discernământ în selectarea resurselor digitale, astfel încât tehnologia să susțină obiectivele educaționale și să nu devină un scop în sine.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Implementarea inovației educaționale este însoțită și de dificultăți: nivelul eterogen al elevilor, motivația redusă pentru studiu, accesul inegal la tehnologie sau timpul limitat destinat activităților aplicative.

Depășirea acestor provocări presupune participarea continuă a cadrelor didactice la programe de formare, schimbul de bune practici și dezvoltarea unei culturi organizaționale orientate spre colaborare și inovare.

În același timp, cercetarea pedagogică desfășurată la nivelul școlii poate constitui o sursă valoroasă de soluții adaptate contextului local și nevoilor reale ale elevilor.

Cercetarea și inovația educațională reprezintă factori esențiali pentru modernizarea predării matematicii, în special în învățământul tehnologic. Profesorul contemporan este chemat să analizeze permanent eficiența propriilor demersuri didactice, să experimenteze metode moderne și să valorifice tehnologia în beneficiul elevilor.

Experiența didactică desfășurată la Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu” din Roșiori de Vede confirmă faptul că strategiile interactive, integrarea resurselor digitale și contextualizarea conținuturilor matematice sporesc motivația elevilor și contribuie la dezvoltarea competențelor necesare unei societăți bazate pe cunoaștere.

Investiția în cercetare pedagogică și în inovarea procesului educațional nu reprezintă doar o condiție a progresului școlii, ci și o garanție pentru formarea unor absolvenți capabili să răspundă provocărilor profesionale și sociale ale viitorului.

Bibliografie

1. Cerghit, I. Metode de învățământ. Editura Polirom, Iași.
2. Cucoș, C. Pedagogie. Editura Polirom, Iași.
3. Ionescu, M. Didactica modernă. Editura Dacia, Cluj-Napoca.
4. Ministerul Educației. Repere pentru proiectarea și actualizarea curriculumului național.
5. OECD. The Future of Education and Skills 2030.
6. UNESCO. Reimagining our Futures Together: A New Social Contract for Education.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Cerințe ale adaptării școlare, ca factor al reușitei școlare

Prof. înv. primar Ivănușcă Loredana
Școala Gimnazială Nr. 14 *Sfântul Bartolomeu,* Brașov

Adaptarea este definită ca un „*ansamblu de procese şi activităţi prin care se trece de la un echilibru mai puţin stabil, între organism şi mediu, la un echilibru mai stabil; funcţionarea organismului prin înglobarea schimburilor dintre el şi mediu; dacă aceste schimburi favorizează funcţionarea normală a organismului, acesta este considerat ca fiind adaptat.”* (P. Popescu-Neveanu, p.24)

Adaptarea şcolară este parte integrantă a adaptării sociale, definită ca „*potrivirea unei persoane cu mediul; acord între conduita personală şi modelele de conduită caracteristice ambianţei; echilibru între asimilare şi acomodare socială.”* (P. Popescu-Neveanu, p.25)

Observăm din definițiile mai sus enunțate că adaptarea este un proces de organizare a relaţiei dintre subiect şi condiţiile ambientale, presupunând un echilibru între procesele de asimilare şi acomodare văzute prin prisma celor două componente (om și mediu). Mediul este asimilat de individ în situaţia în care mediul răspunde cerinţelor interne ale individului, iar în situaţia în care individul este capabil de a răspunde favorabil cerinţelor externe, solicitărilor şi exigenţelor mediului, vorbim de acomodarea individului la mediu.

Trecerea de la un mediu socio-cultural la altul, respectiv de la grădiniţă la şcoală, cunoscutul proces de „școlarizare”, presupune un nou proces complex de adaptare (după cea la mediul instituțional preșcolar) - adaptarea școlară, atât în ceea ce privește procesul instructiv - educativ, cât şi în ceea ce privește însușirea noilor condiţii de viaţă, de mediu fizic şi social școlar. Adaptarea şcolară reprezintă „*procesul de realizare a echilibrului între personalitatea în evoluţie a elevului pe parcursul formării sale multilaterale şi exigenţele ascendente ale anturajului în condiţiile asimilării conţinutului informaţional în conformitate cu propriile disponibilităţi şi a acordării la schimburile calitative şi cantitative al ansamblului normelor şi valorilor proprii sistemului de învăţământ.”* (A.Coaşan, A.Vasilescu, p.12) Adaptarea şcolară

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

este astfel acţiunea de dezvoltare a copilului astfel încât să devină apt pentru şcoală, capabil de a face faţă cerinţelor instructiv-educative ale învățământului școlar şi de a-şi însuși normele şi regulile prevăzute de programa şcolară pentru accederea cu succes la statutul de elev.

Pregătirea pentru adaptarea şcolară are loc încă din familie, fiind continuată apoi de frecventarea altor instituții (creşă sau grădiniţă). Un copil se adaptează mai uşor la cerinţele şcolare dacă a frecventat de timpuriu o colectivitate, cum de altfel adaptarea şcolară deficitară poate releva, de cele mai multe ori, dezechilibre în anii premergători perioadei şcolare. *„Adaptarea şcolară trebuie înţeleasă nu ca o etapă, ca un moment din viaţa copilului preşcolar, ci ca un proces eşalonat pe tot parcursul grădiniţei."* (O.I. Aldea, p.34)

Există situaţii în care un copil obţine rezultate bune la învăţătură, însă are dificultăţi în a relaţiona cu cei din jur, de a se integra colectivului ori de a respecta anumite norme şcolare. În această situaţie se vorbeşte despre reuşită şcolară, *„finalitate spre care tinde orice cadru didactic şi orice elev, în activitatea pe care o desfăşoară împreună"* (C. Cocan, 2007, p.182), şi nu despre adaptare şcolară. Reuşita şcolară este influenţată de nivelul dezvoltării intelectuale a elevului, coroborat cu gradul de conformare a acestuia la cerinţele şcolare.

Condiţia esenţială a unei adaptări şcolare optime este reprezentată de pregătirea copilului pentru şcoală prin prisma dezvoltării fizice, psihice şi a conduitei sociale totodată. Principalul indicator al adaptării şcolare este reprezentat de rezultatele obţinute la învăţătură, privite atât prin prisma calităţii, cât şi a cantităţii acestora, astfel încât succesul şcolar (reliefat în calificative) constituie principalul criteriu al adaptării şcolare. Adaptarea şcolară nu se rezumă însă doar la acesta, ci are în vedere şi întrunirea altor condiţii privind conformarea la normele școlare și cele de conduită socială. Privim astfel problema adaptării şcolare atât din perspectiva unei dimensiuni obiective, vizând standardele de performanţă stabilite de sistemul educaţional, cât și din perspectiva unei dimensiuni umane, subiective, referitoare la capacitatea de relaţionare.

Faptul că adaptarea şcolară presupune o relaţie între copil, pe de o parte, şi mediul şcolar, pe de altă parte, denotă că acest proces este favorizat de diverşi *factori* aflaţi în permanentă interacţiune:

- *factori subiectivi,* interni, ce depind de personalitatea elevului - nivelul scăzut/ ridicat al

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

inteligenţei, rezistenţa la solicitările fizice şi mentale, aptitudinile elevului, particularităţile afectiv-voliţionale, motivaţia pentru învăţătură, atitudinea faţă de şcoală, deprinderile şi priceperile pe care le prezintă, capacitatea/ incapacitatea de concentrare.

· *factori obiectivi*, externi, independenţi de copil- *factori pedagogici* (natura cerinţelor şcolare; forme de organizare a învăţării; metode şi mijloace; stilul didactic al profesorului; relaţiile interumane) şi *factori familiali* (nivelul cultural educativ al familiei; climatul afectiv; profesiile şi pregătirea părinţilor).

Educaţia copiilor de vârstă mică, ca orice activitate umană, este orientată de anumite intenţionalităţi majore, respectiv de câteva finalităţi generale, urmărite constant şi cu interes pe întregul parcurs al antepreşcolarităţii şi preşcolarităţii pentru ca, în momentul intrării la şcoală, copilul să fie pregătit din punct de vedere fizic, intelectual şi moral în vederea adaptării şcolare optime.

„*Conţinutul învăţământului, concretizat în planurile de învăţământ, în programele şcolare şi în manuale reprezintă unul dintre sistemele esenţiale de referinţă ale adaptării şi în consecinţă unul dintre principalii săi indicatori.”*(A.Coaşan, A.Vasilescu, p.14)

Din obiectivele majore ale nivelelor de vârstă pentru învățământul preșcolar și cel primar, observăm legătura dintre nivelul II al învățământului preșcolar și ciclul achizițiilor fundamentale ce derivă din necesitatea frecventării instituțiilor preșcolare pentru a putea construi o bază în vederea adaptării școlare facile.

Funcţia principală a grădiniţei este aceea de a pregăti copiii preşcolari pentru începerea activităţii şcolare, prin activitățile specifice vârstei preşcolare, într-o ambianţă plăcută şi liberă. Trecerea de la activitatea fundamentală din grădiniţă la activitatea de învăţare din şcoală implică dificultăţi de adaptare, care pot fi depăşite prin pregătirea pe care preşcolarii o dobândesc în grădiniţă.

Spunem că un copil s-a adaptat şcolar optim dacă atât *rezultatele lui şcolare*, cât şi *comportamentul* lui în şcoală (în cadrul activităţilor didactice şi extradidactice) sunt în acord cu cerințele învățământului primar și vorbim de situații de inadaptare școlară atunci când dificultăţilor de a îndeplini sarcinile şcolare li se adaugă incapacitatea de relaționare cu grupul școlar din care face parte elevul și de interiorizare a valorilor sociale acceptate. Prin prisma

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

continuității comportamentului dobândit de preșcolar în grădiniță, cerințele învățământului primar se constituie în finalități generale ale învățământului preșcolar.

Între disciplinele de bază care asigură sarcinile instructiv-educative ale învăţământului preşcolar, ca primă verigă a sistemului de învăţământ din ţara noastră, activităţile de dezvoltare a limbajului şi comunicării orale ocupă un loc prioritar. Realizând o analiză paralelă a curriculumului național pentru învățământul preșcolar și pentru cel primar, pe domeniul Limbă și comunicare, putem observa continuitatea în rândul obiectivelor - cadru.

Problematica cerințelor explicite ale adaptării școlare vizate de documentele școlare se poate extinde și la enunțarea anumitor cerințe implicite, ce derivă din desfășurarea activităților instructiv-educative. Trecerea copilului de la mediul preșcolar la mediul școlar reprezintă pentru el eforturi de elaborare a unor noi seturi de comportamente adaptative, căci adaptarea școlară reprezintă un proces de readaptare. Copilul percepe caracteristicile mediului școlar raportându-se la caracteristicile mediului preșcolar. Toate activitățile desfășurate în grădiniță au ca scop principal pe acela de a-l pregăti pe copil pentru confruntarea cu viața, de a-l învăța să exploreze pentru a cunoaște, frecventarea acesteia obișnuindu-l cu o activitate specifică, permanentă, în care alternează jocul liber cu învățătura și munca.

Copilul care are experiența grădiniței, ca treaptă de tranziție între familie și școală, pătrunde în noul mediu școlar favorizat de comportamentele de socializare și comunicare deja formate. Grădinița constituie așadar cadrul pentru primele experiențe sociale ale copilului, oferindu-i o gamă extinsă de noi contacte și relații, atât cu cei de aceeași vârstă, cât și cu adulții. Problema apropierii copilului de cunoaşterea normelor, regulilor de viaţă şi de convieţuire şi deprinderea de a le respecta constituie o cerință implicită a adaptării școlare. În cadrul activităților din grădiniță, copilul își formează deprinderi de a relaţiona cu diferite persoane, își însuşeşte regulile specifice implicate în convieţuirea din colectivele cărora le aparţine. Activitățile din grădiniță au rol și în pregătirea copiilor pentru școală din punct de vedere al formării capacității de concentrare a atenției, spiritului de observație, rezistență la efort intelectual, capacitatea de a transfera interesul din sfera jocului în cea a învățării organizate. (F.Golu, p.85)

Adaptarea la exigenţele activităţii didactice din ciclul primar este progresivă. Participând la activitățile din grădiniță, copilul se obișnuiește cu un anumit program de muncă, cu un orar ce

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

trebuie respectat, cu anumite reguli, ca bază a viitoarelor lecții din școală, când regimul de muncă se intensifică. În cadrul jocului liber, copiii își formulează propriile reguli, își stabilesc un conducător, își desfășoară activitatea până intervine un factor perturbator. Tocmai de aceea, complexitatea activităților obligatorii din grădiniță urmăresc a-i deprinde pe copii să respecte regulile cadrului didactic, să își păstreze atenția pentru toată perioada desfășurării activității, să își facă cunoscută intenția atunci când dorește să intervină sau să răspundă la solicitările educatoarei, să își formeze bune obiceiuri și să își cizeleze manierele. Şi faptul că metode şi forme de organizare şi realizare folosite în învăţământul preşcolar, în activităţile de educare a limbajului, se regăsesc şi în activităţile didactice din clasa pregătitoare, face mai uşoară trecerea la lecţiile din învăţământul primar.

BIBLIOGRAFIE

1. Aldea, O. I. (2014) ***Adaptarea copilului preşcolar la regimul muncii şcolare***, Târgovişte: Editura Bibliotheca.
2. Coaşan, A., Vasilescu, A. (1988) ***Adaptarea şcolară,*** Bucureşti: Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică.
3. Cocan, C. (2007) ***Psihologia educaţiei şcolare***, Braşov: Editura Universităţii „Transilvania”.
4. Golu, F. (2009) ***Pregătirea psihologică a copilului pentru școală***, Iaşi: Editura Polirom
5. Popescu-Neveanu, P. (1978) ***Dicționar de psihologie***, București: Editura Albatros
6. *** ***Curriculum național pentru învățământ primar***
7. *** (2008) ***Curriculum pentru educaţie timpurie a copilului cu vârsta cuprinsă între naştere şi 6/7 ani***

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Inovația și tehnologia în educație: provocări și oportunități

Prof. înv. primar Jauca Raluca-Alecsandra
Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu

Societatea actuală se află în permanentă schimbare, iar educația ar trebui să fie o prioritate pentru toți, pentru a putea să îi ajutăm pe copii să se adapteze noilor provocări și să devină adulți responsabili. Dacă cu câțiva ani în urmă accesul la informații era limitat, astăzi asistăm la o explozie de informații pe care le putem accesa în nenumărate moduri. De aceea, este important ca să valorificăm la clasă diverse tehnologii pentru a le stârni curiozitatea elevilor să descopere cât mai mult și a le facilita procesul de învățare. Este foarte util ca elevii să îți însușească modul în care acestea funcționează pentru a le folosi singuri atunci când este cazul.

Inovația și tehnologia în educație presupun utilizarea unor metode, instrumente și tehnologii pentru a îmbunătății procesul de învățământ prin accesibilizarea conținuturilor, care devin mai atractive și adaptate nevoilor elevilor. Conform unui studiu de specialitate, „expunerea la noile tehnologii oferă multe beneficii" (Duminică A., 2024, p. 56), în sensul că, pe lângă creșterea motivației elevilor, datorită conținutului atractiv prezentat, apare și facilitarea colaborării și comunicării, accesul nelimitat la resurse, personalizarea învățării și dezvoltarea competențelor digitale, atât de necesare în acest secol. Toate acestea, pot fi obținute de elevi „prin dezvoltarea internetului ca mijloc de învățare" (Duminică A., 2024, p. 56) și explorarea resurselor de care dispune.

Internetul ne pune la dispoziție astăzi numeroase resurse pe care le putem valorifica în sala de clasă, dar și acasă, elevii având posibilitatea de a căuta informații și de a studia în ritm propriu. Printre cele mai valorificate forme de tehnologie se numără platformele de învățare online, precum Google Classroom, Moodle, Adservio prin intermediul cărora cursurile pot fi realizate la distanță, temele pot fi încărcate și evaluate, fără a fi nevoie de format fizic.

Folosirea realității virtuale și realității augmentate oferă elevilor experiențe de învățare practice, apropiate de realitate, determinând înțelegerea profundă a noțiunilor prezentate la orele de istorie, geografie, științe ale naturii ș.a.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Aplicațiile educaționale și jocurile didactice fac lecțiile mai atractive și stimulează participarea elevilor, dezvoltându-le competențe digitale esențiale pentru viitor. Amintim aici aplicații precum WordWall (jocuri, anagrame, roata norocului, quiz-uri), Kahoot (jocuri și chestionare interactive), Livresque, LearningApps (exerciții interactive de asociere, ordonare, completare), Quizizz, ABCya (jocuri educaționale de logică, de matematică, de citire) care sunt îndrăgite de elevii de la clasele primare, asociindu-le cu jocuri de divertisment, însă au un rol mult mai însemnat, îi ajută să învețe într-un mod plăcut.

Conform cercetărilor, „tehnologii precum rețelele sociale, forumurile și platformele de colaborare online au făcut ca indivizii să învețe mai ușor unii de la alții, să împărtășească cunoștințe și să rezolve probleme complexe în mod colectiv" (Sfetcu, 2024, p.132). Ca urmare, valorificarea tehnologiei are un impact pozitiv asupra oamenilor, facilitând colaborarea și ușurând procesul de învățare. Pe lângă aceste avantaje, valorificarea excesivă a tehnologiei poate crea dependență, nu se mai verifică veridicitatea informațiilor sau poate apare supraîncărcarea cognitivă „ceea ce face dificilă concentrarea și procesarea informațiilor" (Sfetcu, 2024, p.132).

Pe lângă aplicațiile menționate anterior, în ultima perioadă se observă folosirea tot mai accelerată a inteligenței artificiale atât de către cadre didactice, cât și de către elevi; cadrelor didactice le ușurează activitățile de pregătire a materialelor didactice, iar pe elevi îi ajută să descopere răspunsul la diferite întrebări.

O schimbare care apare odată cu tehnologia vizează rolul profesorului. Acesta nu mai reprezintă o sursă de informații, ci un ghid care direcționează elevii spre cunoaștere, prezentându-le obiectivele și valorificând diverse artificii specifice tehnologiei care să dinamizeze și să faciliteze învățarea. Accesul la informații presupune schimbare: schimbarea rolurilor, după cum am exemplificat anterior, schimbarea metodelor și mijloacelor de predare, valorificarea emoțiilor elevilor, nu doar a cunoștințelor.

Nu trebuie să pierdem din vedere și faptul că, pe lângă numeroasele avantaje pe care le aduce tehnologia în procesul de învățământ, există și o serie de dezavantaje. Nu toate școlile și nu toți elevii au acces la tehnologie de calitate. Există riscul ca unii elevi să devină dependenți de ecrane și astfel, atenția lor se diminuează, apare izolarea și lipsa socializării.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

În educație, tehnologia este utilă doar dacă cadrele didactice o integrează în scop pedagogic, nu doar tehnic. Tehnologia este un amplificator, nu un înlocuitor al conexiunii umane. Succesul educației viitorului depinde de găsirea echilibrului perfect între inovația tehnologică și empatia umană.

Bibliografie:

- Duminică, Ancuța, 2024, *Profilul de sănătate al elevului din ciclul primar: impact asupra reușitei școlare*, Editura Universităţii din Bucureşti
- Sfetcu, Nicolae, 2024, *Inteligența, de la originile naturale la frontierele artificiale - Inteligența Umană vs. Inteligența Artificială*, Multimedia Publishing

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Rolul poveștilor personalizate în dezvoltarea unui climat pozitiv în clasă

Jeflea Elena Sanda ,
Școala Gimnazială ” Nicodim Ganea” Bistra

În activitatea mea de la clasă am descoperit, treptat, că poveștile au o putere aparte. Ele pot aduce liniște acolo unde este neliniște, pot trezi curaj acolo unde există teamă și pot crea punți între copii care altfel ar rămâne în lumi diferite. De aceea, am ales să vorbesc despre **rolul poveștilor personalizate** în formarea unui climat pozitiv în clasă – acel climat în care fiecare elev se simte ascultat, înțeles și important.

1. Poveștile personalizate – punți între profesor și elev

O poveste personalizată este mai mult decât o narațiune. Este o fereastră deschisă spre lumea copilului. Când adaptăm conținutul unei povești la experiențele, interesele și valorile elevilor noștri, îi invităm să se regăsească în ea. Ei nu mai ascultă doar o întâmplare – trăiesc o parte din ea.

Într-o clasă în care copiii se recunosc în personaje și în situații, apare o formă autentică de implicare emoțională. Elevii devin mai deschiși, mai curajoși și mai dispuși să colaboreze. Povestea devine un limbaj comun între profesor și elevi, un mod de a învăța despre viață fără a da lecții moralizatoare.Poveștile personalizate pot atinge și teme sensibile, precum teama, eșecul, conflictul sau diferențele dintre copii, într-un mod blând, protector. Astfel, clasa se transformă într-un spațiu de empatie, încredere și acceptare.

2. Cum ajută poveștile la formarea unui climat pozitiv

Un climat pozitiv în clasă nu se construiește doar prin reguli și activități. Se construiește prin relații, iar poveștile sunt un mod natural de a întări aceste relații.

Atunci când elevii se simt parte dintr-o poveste comună, apar:

- colaborarea, în locul rivalității;
- încurajarea reciprocă, în locul criticii;
- bucuria de a împărtăși, în locul retragerii.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Personalizarea poveștilor aduce autenticitate în procesul educativ. Elevii simt că sunt văzuți, că experiențele lor contează, că pot contribui la poveste cu idei, dialoguri, finaluri. În acest fel, profesorul devine nu doar un povestitor, ci un ghid care îi ajută să se descopere.

3. Exemple de bune practici în storytelling

Există multe modalități prin care poveștile pot fi integrate eficient în procesul didactic:

- **Povestirea interactivă**, în care elevii nu sunt simpli ascultători, ci coautori. Ei pot continua o poveste, pot schimba finalul sau pot crea personaje inspirate din propria viață. Aceasta sporește implicarea și întărește spiritul de echipă.
- **Poveștile digitale**, create cu ajutorul aplicațiilor și platformelor online, fac procesul mai atractiv pentru copiii de azi. Ei pot combina imagini, text, voce și muzică pentru a transmite propriile trăiri.
- **Poveștile ilustrate și analogiile**, folosite de cadrele didactice, simplifică idei complexe și sprijină înțelegerea prin imaginație.

Toate aceste forme de storytelling au un element comun: umanizarea procesului de învățare. Ele pun accent pe creativitate, cooperare și pe exprimarea liberă a emoțiilor.

4. Exemplu practic: basmul „Doi feți cu stea în frunte”

Un exemplu de poveste cu mare potențial educativ este basmul **„Doi feți cu stea în frunte”** de Ioan Slavici. Eroii acestei povești trec prin încercări, dar reușesc să le depășească prin curaj, înțelepciune și solidaritate.

Încercările eroilor și soluțiile lor:

- Drumul necunoscut – simbol al începuturilor grele. Soluția: sprijin reciproc și curaj.
- Confruntarea cu răul – întâlnirea cu obstacole și trădări. Soluția: istețime și solidaritate.
- Încercarea maturizării – alegerea între bine și rău. Soluția: virtutea, bunătatea, altruismul.

Aceste momente pot fi transpuse cu ușurință în viața școlară. Elevii învață că:

- problemele se depășesc prin colaborare, nu prin competiție;
- curajul și perseverența îi ajută să înfrunte teama de eșec;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- solidaritatea și empatia sunt valori esențiale pentru o comunitate unită.

5. Activități practice propuse

Pentru a valorifica aceste idei la clasă, pot fi propuse activități simple, dar cu impact:

- Discuții reflexive: „Cum au reușit frații să treacă peste încercări? Cum putem aplica soluțiile lor în clasa noastră?”
- Exerciții creative: fiecare elev scrie o „încercare” din viața școlară și soluția pozitivă pe care o găsește împreună cu colegii.
- Jurnalul încercărilor: clasa notează dificultățile colective și modalitățile prin care le-au depășit, cultivând reflecția și sprijinul reciproc.

Prin aceste activități, elevii înțeleg că și ei pot fi eroii propriilor povești, capabili să depășească obstacole și să învețe din experiențe.

6. Concluzie

Poveștile personalizate nu sunt doar o metodă de predare – ele sunt o formă de comunicare sufletească între profesor și elevi. Ele aduc emoția, empatia și încrederea în centrul actului educațional.Într-o lume în care copiii sunt tot mai conectați la tehnologie, dar uneori tot mai departe unii de alții, povestea rămâne un mijloc simplu și profund de a-i aduce împreună. Ea transformă clasa într-o comunitate vie, unde fiecare copil este ascultat, valorizat și încurajat să-și spună propria poveste.

În final, putem spune că poveștile personalizate contribuie esențial la construirea unui climat pozitiv, bazat pe respect, colaborare și încredere. Prin ele, educația devine mai mult decât transmiterea de cunoștințe devine o călătorie comună, plină de sens și emoție, în care profesorul și elevii cresc împreună.

Bibliografie:

- Brackett, M. A., et al. (2019). Emotional intelligence in the classroom. *Educational Psychologist*.
- Bruner, J. (2020). *Actual Minds, Possible Worlds*. Harvard University Press.
- CASEL (2023). *Framework for Systemic Social and Emotional Learning*.
- Egan, K. (2019). *Teaching as Story Telling: An Alternative Approach to Teaching and Curriculum*. University of Chicago Press.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- Hattie, J. (2023). *Visible Learning: The Sequel*. Routledge.
- Jennings, P. A., & Greenberg, M. T. (2019). The prosocial classroom. *Review of Educational Research*.
- Koenig, A. M. (2021). Storytelling in education: Enhancing student engagement and learning. *Educational Psychology Review*.
- Noddings, N. (2018). *Caring: A Relational Approach to Ethics and Moral Education*. University of California Press.
- Ohler, J. (2020). *Digital Storytelling in the Classroom*. Corwin Press.
- Pianta, R. C., Hamre, B. K., & Allen, J. P. (2021). Teacher-student relationships and engagement. *Handbook of Educational Psychology*.
- Robin, B. (2018). Digital storytelling: A powerful technology tool for the 21st century classroom. *Theory Into Practice*.
- Wentzel, K. R. (2020). Student motivation and classroom climate. *Educational Psychology*

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Provocările traducerii unei opere literare din limba franceză în limba română

Jucan Vasilica-Loredana,
Colegiul Vasile Lovinescu Fălticeni, judeţul Suceava

Traducerea literară este un proces complex, care depășește simpla redare a sensului cuvintelor dintr-o limbă în alta. Atunci când traduce un roman din franceză în română, traducătorul se confruntă cu numeroase provocări, fiind nevoit să păstreze nu doar mesajul textului original, ci și stilul, atmosfera, valoarea estetică și intenția autorului. Diferențele lingvistice și culturale dintre cele două limbi pot influența semnificativ calitatea traducerii.

Diferențe lingvistice

Una dintre principalele provocări rezidă în diferențele dintre franceză și română în ceea ce privește structurile gramaticale și lexicale. Limba franceză utilizează timpuri verbale și construcții sintactice care nu au întotdeauna echivalente directe în română. De exemplu, utilizarea frecventă a timpului „passé simple” în romanele franceze ridică dificultăți, întrucât acest timp nu se folosește în limba română contemporană. Traducătorul trebuie să aleagă între imperfect, perfectul simplu sau perfectul compus, în funcție de context, riscând uneori să piardă nuanțele originale.

Multe cuvinte și expresii franceze au sensuri multiple sau conotații culturale greu de redat direct în română. Există, de asemenea, așa-numiții „faux-amis” (cuvinte care seamănă, dar au sensuri diferite), care pot induce în eroare traducătorul. În plus, merită menționat faptul că jocurile de cuvinte, metaforele și ambiguitățile create intenționat de autor sunt extrem de dificil de tradus fără a altera sensul sau efectul artistic.

Diferențe culturale

Un alt obstacol semnificativ în traducerea unei opere literare îl reprezintă existența diferențelor culturale. Un roman francez poate conține referiri la obiceiuri, instituții, realități unice sau evenimente istorice specifice Franței, care sunt necunoscute cititorului român. Traducătorul trebuie să decidă dacă păstrează termenii originali, îi explică prin note de subsol sau îi adaptează cultural – fiecare opțiune prezentând avantaje și dezavantaje proprii.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Atunci când analizăm „culturemele” (termeni specifici unei culturi), conceptul implică mai mult decât o simplă informație culturală. Deși sunt implicite în intenția autorului, aceste referințe culturale rezonează cu publicul limbii sursă. Prin urmare, este necesară înțelegerea nuanțelor expresiei autorului. În traducere, distanța culturală internă se suprapune peste o distanță culturală externă; traducătorul trebuie să stabilească dacă transformarea implicitului în explicit – aducerea la lumină a ceea ce nu a fost rostit – distorsionează intenția inițială a autorului. Deoarece fac trimitere la un context sau o situație extralingvistică, termenii specifici unei culturi pot avea o natură istorică, culturală sau literară. Aceștia pot fi individuali – evocând fapte literare sau culturale specifice (asociate autorilor, traducătorilor sau cititorilor) – sau colectivi, adică sunt cunoscuți interlocutorului ori fac parte dintr-un patrimoniu cultural comun.

De exemplu, conceptul de „limbi” („langues”) se poate referi la popoare străine; acest sens – arhaic astăzi – conferă cuvântului „limbă” statutul de termen specific unei culturi, întrucât desemna odinioară „un popor care vorbește o anumită limbă”. În limba română modernă, arhaismele pot fi considerate termeni specifici unei culturi sau referințe culturale istorice, necesitând strategii precum traducerea intralingvistică, utilizarea unui glosar sau a unei note de subsol. În cazul culturemelor contemporane – precum „coup de pub” sau „grandes écoles” – traducătorul întâmpină dificultăți în găsirea unei soluții adecvate, alta decât traducerea iconică (împrumutul, calchierea sau traducerea literală). Acesta poate opta pentru strategii de traducere indicativă sau poate recurge la echivalențe dinamice ori pragmatice pentru a transmite sensul acestor termeni culturali.

Potrivit Teodorei Cristea, dificultățile de traducere se încadrează în mai multe categorii:

- Dificultăți în înțelegerea și traducerea unor termeni care evocă realități specifice unei comunități lingvistice;
- Dificultăți care decurg din lipsa de corespondență între registrele și nivelurile limbii;
- Dificultăți generate de utilizarea figurată a unor expresii care reflectă condiții locale specifice;
- Dificultăți cauzate de lipsa de transparență în ceea ce privește aluziile istorice sau literare, anecdote și referințele la elemente culturale de prestigiu.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Pentru a aborda diversele dificultăți enumerate mai sus, traducătorul trebuie să conceapă metode indirecte de redare a conotațiilor socioculturale, în loc să se bazeze pur și simplu pe echivalente lexicale stabile și recurente, așa cum ar proceda un lexicograf.

Stilul literar și vocea autorului

Stilul literar al autorului reprezintă un element esențial al romanului și, totodată, una dintre principalele provocări în procesul de traducere. Ritmul frazei, registrul, ironia și tonul narativ pot fi dificil de redat cu fidelitate în textul-țintă. Traducătorul trebuie să găsească un echilibru între fidelitatea față de textul-sursă și stăpânirea limbii române, evitând atât traducerea excesiv de literală, cât și adaptarea exagerată.

Traducătorul se poate confrunta cu sarcina de a reda diverse utilizări lingvistice, care variază în funcție de cadrul acțiunii și de situația de comunicare (context sociocultural, grupă de vârstă, mediu profesional). Aceste variații pot fi de natură lexicală (de exemplu, limbaj cotidian versus tehnic sau limbă standard versus argou) ori pot implica o combinație de diferențe lexicale, fonetice și sintactice (registre precum cel formal, literar, standard, colocvial, vernacular sau argotic). Acest lucru subliniază dificultatea transpunerii diverselor registre ale limbii-sursă în limba-țintă. Pentru a traduce cu succes aceste niveluri de limbaj sau de discurs, traducătorul trebuie să redea alegerile lingvistice care reflectă natura relațiilor dintre vorbitori, mediul lor sociocultural, subiectele abordate, precum și gradul de formalitate sau familiaritate ales. Un singur vorbitor poate utiliza simultan mai multe registre – cum ar fi cel artistic, formal, standard, colocvial, vernacular sau argotic.

Condiția fundamentală pentru asigurarea calității traducerii rezidă în rigoarea redactării textului sursă, precum și în coerența și consistența terminologică a acestuia. Traducătorul trebuie să ia în considerare mai mulți parametri: precizia semantică și temporală, coerența logică, consistența, caracteristicile textuale, actualitatea limbajului, data publicării textului sursă și data oricărei traduceri interne anterioare. Pentru a garanta calitatea textului țintă, traducătorul trebuie să acorde prioritate – în funcție de cerințele specifice – sursei, scopului, formei sau publicului-țintă. De exemplu, o traducere pragmatic-utilitară va privilegia întotdeauna utilitatea în detrimentul fidelității stricte; în cazul textelor non-literare, un text țintă bine tradus este cel adaptat astfel încât să răspundă nevoilor și așteptărilor cititorului.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Pentru a atinge obiectivul traducerii reușite a unui text literar, traducătorul recurge la diverse strategii, determinate de scopul textului sursă și de funcția vizată a textului țintă. Mai întâi, traducătorul trebuie să realizeze o deverbalizare și să înțeleagă textul sursă; ulterior, se alege o strategie care să stabilească cele mai bune procedee și mijloace pentru redarea sensului textului sursă. Această alegere este influențată de mai mulți factori: distanța dintre momentul producerii textului sursă și cel al recepției textului țintă, precum și decalajul dintre intenția autorului și cea a traducătorului. Strategiile pot include o abordare semantică (redarea sensului cuvântului), o abordare comunicativă (centrată pe destinatar), o abordare literală (fidelă formulării și transferului lingvistic din textul sursă), o abordare interpretativă sau holistică (care integrează elemente prezentate anterior) ori o strategie cunoscută sub numele de adaptare. În cele din urmă, strategia de traducere aleasă depinde de scopul textului, de tipul acestuia și de strategia discursivă implicată (precum dialogul, negocierea sau conversația dirijată) – aceasta fiind, în esență, un mod de acțiune și de manipulare prin intermediul discursului.

De asemenea, trebuie menționat că un traducător nu trebuie să-și depășească limitele sau să dea dovadă de o creativitate excesivă în procesul de traducere. Acesta nu trebuie să urmărească punerea în valoare a propriului talent literar – deși elementul de creativitate nu poate fi ignorat nici în traducerea literală, nici în cea a poeziei. Pentru a realiza o traducere reușită, traducătorul trebuie să-și păstreze o prezență neutră și discretă, înăbușind orice tentație de a-și impune propria subiectivitate. Fără îndoială, traducătorul trebuie să recreeze, atât lingvistic, cât și stilistic, universul autorului așa cum acesta există în textul sursă.

Oricât de bine ar fi realizată o traducere, aceasta are inevitabil limitări. Anumite nuanțe de sens, efecte stilistice sau emoții transmise prin intermediul limbii originale se pot pierde sau pot fi alterate. În cele din urmă, traducerea unui roman nu înseamnă niciodată crearea unei copii perfecte, ci mai degrabă o reinterpretare a textului, filtrată prin sensibilitatea și competența traducătorului. Traducerea unei opere literare din franceză în română este un proces complex, presărat cu numeroase provocări lingvistice, culturale și stilistice. Traducătorul joacă un rol esențial, acționând ca un mediator între cele două limbi și culturi. O traducere reușită necesită nu doar o cunoaștere aprofundată a ambelor limbi, ci și sensibilitate literară, creativitate și capacitatea de a surprinde spiritul operei originale.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Bibliografie:

- Cristea, Teodora, 1998, *Stratégies de traduction*, Editura Fundaţiei *România de Maine*,Bucuresti
- Constantinescu, Muguras, 2006, *Théorie et pratique de la traduction*, Editura Universitãţii Suceava
- Mavrodin, Irina, 2006, *Despre traducere- literal şi în toate sensurile*, Editura Scrisul Românesc, Craiova

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Relaționarea dintre activități educaționale și inteligența emoțională în demersul didactic

Prof. Lazăr Silvia

Liceul Teoretic "Alexandru Ioan Cuza", București, sector 3

În anii '80, Howard Gardner, în teoria inteligenţelor multiple a identificat inteligenţa interpersonală şi inteligenţa intrapersonală, care combinate reprezintă ceea ce nouă ne este cunoscut astăzi sub numele de inteligenta emotionala.

Termenul a fost folosit pentru prima dată de Peter Salovey, profesor şi psiholog la Universitatea Yale şi John Mayer, profesor şi psiholog la Universitatea din New Hampshire.

Mai târziu, Daniel Goleman, tratează cu succes noul domeniu în lucrările sale, astăzi de referinţă. Inteligenţa emoţională este abilitatea individului de a recunoşte, identifica, conştientiza, exprima si controla emoţiile.

În calitate de coordonatori ai actului didactic, de manageri ai clasei de elevi avem responsabilitatea de a stabili și respecta reguli ale interacțiunii de grup, de a modela personalități și de a crea o dinamică care să aducă beneficii întregului grup de elevi. Din această perspectivă este important să știm cum să gestionăm emoțiile, atât de natură personală, cât și la nivel de grup, astfel încât să putem promova performanța școlară.

Raportându-ne la clasa de elevi, putem afirma că în fiecare colectiv de elevi există un lider (formal sau informal) care influențează, prin comportament și atitudine, atmosfera din clasă. Astfel, o clasă în care elevii cooperează, sunt deschiși către nou, interesați de calitatea actului didactic are un lider cu o inteligență emoțională crescută, care știe să își motiveze și să își susțină colegii.

Un aspect important în gestionarea emoțiilor la nivel de grup este reprezentat de valorificarea emoțiilor pozitive în diverse contexte de învățare. De exemplu, prin intermediul expresiilor faciale sau al reacțiilor emoționale putem accentua morala unei povești citite la ora de lectură sau importanța înțelegerii unui exercițiu dificil de matematică. De asemenea, putem

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

forma deprinderi de acceptare necondiționată a celor din jur, de înțelegere a diversității culturale sau sociale.

Este important să avem în vedere faptul că elevii sunt dispuși să colaboreze la potențialul lor maxim atunci când se simt valorizați, iar acest lucru este determinat, în mare măsură, și de modul în care profesorul, în calitate de manager al clasei de elevi, știe să dezvolte relații de conectare, de încredere, de toleranță la frustrare cu elevii.

În clipa în care inteligența emoțională a clasei a fost creată și consolidată, elevii simt coeziunea grupului ca un factor protector față de provocările diverse ale mediului educațional.

Construirea coeziunii grupului de elevi și a inteligenței emoționale la nivel de clasă poate fi un proces de lungă durată, care presupune creativitate și curaj din partea tuturor celor implicați, dar care conduce la beneficii deosebite din punct de vedere al atingerii obiectivelor educaționale, sociale și comportamentale. În cartea sa "Self Science: The Subject is Me „(2nd edition) Karen Stone McCown et al.1998, Daniel Goleman oferă o listă considerabilă de emoții, în acest sens. Câteva sugestii ar fi: empatia, comunicarea, cooperarea şi rezolvarea de conflicte.

Nivelul coeficientului de inteligenţă emoţională al cadrelor didactice este de departe variabila cea mai importantă pentru crearea în clasă a unui mediu sănătos din punct de vedere al inteligenţei emoţionale.

Este evident că profilul unui cadru didactic de succes, inteligent emoţional presupune un bun management al emoţiilor, mai ales al emoţiilor negative într-un mod autentic, real şi sănătos.

În cadrul orelor de geografie, dezvoltarea inteligenței emoționale a elevilor poate fi asigurată prin utilizarea metodelor precum brainstorming, cubul, explozia stelară, chestionarul, RAI, jocul geografic, sau excursia. Foarte attractive și utile pentru elevi sunt lecțiile care au ca tematică aspect legate de problematica mediului înconjurător în perspectiva dezvoltării durabile. Astfel, câteva exemple ar fi:

- Identificarea stărilor emoționale ale unor turiști care vizitează insula Sicilia, cu vulcanul Etna aflat la debut de erupție, respectiv să marcheze influența aerului poluat în urma acestei erupții asupra activităților de zi cu zi ale locuitorilor insulei.
- Găsirea unor soluții pentru un grup de turiști care a pierdut avionul de întoarcere către casă;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- Construirea unor chestionare care evaluează gradul de încredere și colaborare pe care ar mai fi dispuși să-l aibă, locuitorii unui oraș, unde autoritățile locale au întreprins acțiuni neprietenoase cu mediul înconjurător și fără a ține cont de nevoile reale ale comunității;
- Identificarea unor soluții de reluare a activităților cotidiene într-o comunitate afectată de un ciclon tropical, prin analiza în detaliu a elementelor de mediu afectate în acest sens;
- Identificarea unor stări psihice și găsirea unor variante de a gestiona corect situația, în cazul în care un grup de turiști este surprins de un seism puternic în Japonia, seism ce a provocat un dezechilibru semnificativ în funcționarea mediului urban;
- Joc de rol pe teme de geopolitică actuală, respective modul în care marile puteri economice se raportează la poluarea atmosferică;
- Excursii tematice în care elevii să construiască chestionare care să evalueze impactul asupra calității vieții (nu doar partea economică, dar și cea afectiv-emoțională, stress etc.) în urma activităților turistice – într-o locație turistică.

Prin urmare, de ce este important să cultivăm inteligența emoțională a elevilor mai ales în activitățile didactice cu tematică deosebit de actuală, privind degradarea mediului înconjurător? - Pentru că, în acest fel, ei vor fi mai bine pregătiți pentru provocările vieții, devenind adulți echilibrați, care vor gestiona rațional și calm situații complicate. Un elev inteligent din punct de vedere emoțional este conștient de emoțiile sale și vorbește liber despre ele, recunoscând în același timp emoțiile celor din jur. Acesta știe să își gestioneze emoțiile negative, având comportamente rezonabile chiar și atunci când lucrurile nu merg așa cum și-ar dori și nu abandonează o activitate atunci când aceasta devine dificilă. Construirea inteligenței emoționale este un proces care nu se încheie niciodată. Dezvoltarea personală continuă pe toată perioada vieții, maturitatea noastră emoțională fiind influențată de felul în care ne raportăm la experiențele și provocările de care avem parte.

Dezvoltarea inteligenței este strâns legată de educarea sentimentelor. Din acest motiv, în lumea științei, în afaceri și în educație, conceptul de „inteligență emoțională” începe să fie luat în considerare și valorizat din ce în ce mai mult.

Bibliografie

- Gardner, H. Intelligence Reframed: Multiple Intelligences for the 21st century, Morison, 2018.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- Ledoux, J. The Emotional Brain, Simon and Schuster, 1998
- Goleman D, Inteligenţa emoţională, Editura Curtea Veche, Bucureşti, 2001.
- https://eduform.snsh.ro/
- https://revistaprofesorului.ro/

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Micul univers al diversității: Strategii, metode și practici pentru o educație timpurie incluzivă

Profesor pentru educație timpurie :Lincă Alexandra-Ioana

Colegiul Tehnic Energetic „Remus Răduleț„

Grădinița reprezintă primul spațiu de socializare structurat din viața copilului, locul în care se pun bazele comunității de mâine. Într-o grupă în care coexistă copii proveniți din medii socio-culturale diverse, copii de etnie romă, copii care provin din familii cu o situație financiară precară sau copii cu un ritm propriu de dezvoltare, rolul cadrului didactic depășește sfera simplei transmiteri de cunoștințe. Grădinița devine un spațiu de siguranță, egalitate și oportunitate.

„Educația incluzivă presupune un proces continuu de îmbunătățire a școlii, având ca scop valorificarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la educație a tuturor copiilor din cadrul unei comunități.” Alois Gherguț, *Educația incluzivă și integrarea școlară*

Adevărata incluziune nu înseamnă ignorarea diferențelor sau a dificultăților financiare ale copiilor, ci crearea unui mediu didactic stimulant care să compenseze neajunsurile materiale prin resurse pedagogice, empatie și cooperare. Copilul nu trebuie adaptat la un sistem rigid, ci mediul educațional trebuie modelat continuu pentru a răspunde nevoilor afective și cognitive ale fiecărui preșcolar.

Democratizarea resurselor didactice

Copiii care provin din medii vulnerabile din punct de vedere economic se confruntă adesea cu o stigmă invizibilă, alimentată de lipsa rechizitelor, a jucăriilor moderne sau a accesului la experiențe culturale. Rolul educatoarei este de a democratiza experiența de învățare, astfel încât diferențele de venit să devină complet invizibile în sala de grupă.

Pentru a evita situațiile în care unii copii se simt inferiori din cauza posibilităților materiale reduse ale părinților, grădinița trebuie să promoveze utilizarea resurselor alternative, ecologice și accesibile tuturor. La nivelul grupei se poate organiza un spațiu permanent dedicat

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

resurselor reciclabile, alimentat cu conuri de brad, frunze, dopuri de plastic, cutii de carton, role de hârtie, pietricele și nasturi vechi.

În cadrul activităților de educație plastică și practică, toți copiii creează lucrări artistice sau mijloace de joc utilizând aceste materiale simple. De pildă, în loc să se solicite seturi de plastilină din comerț, copiii pot prepara împreună, direct la grupă, o pastă de modelat din făină, sare și apă, pe care o colorează folosind ingrediente naturale precum sucul de sfeclă sau turmericul. O astfel de practică elimină complet presiunea financiară asupra părinților, egalizează șansele de exprimare artistică și îi învață pe copii că valoarea unei creații derivă din imaginație și efort, nu din costul materialelor folosite.

De asemenea, accesul la lectură este de multe ori limitat în familiile cu venituri mici. Pentru a suplini această lipsă, grupa poate pune în mișcare un proiect de lectură itinerant sub forma unui ghiozdan al poveștilor. Acest ghiozdan conține o carte ilustrată, un caiet de desen și un set de culori oferite de grădiniță, circulând prin rotație la fiecare copil pentru un weekend. Părinții sunt invitați să citească povestea împreună cu cel mic, iar copilul desenează o secvență preferată. Această metodă asigură accesul gratuit la resurse culturale în mediul familial, stimulând parteneriatul dintre grădiniță și părinții din medii vulnerabile, fără a genera costuri financiare pentru aceștia.

Jocul ca instrument al egalității

Simularea scenariilor din viața reală îi ajută pe preșcolari să înțeleagă concepte abstracte precum valoarea, schimbul și solidaritatea, eliminând frustrările legate de posibilitățile materiale ale fiecăruia. Jocul simbolic rămâne principala formă de învățare la această vârstă.

Prin intermediul jocului de rol care imită o piață sau un magazin din comunitate, copiii folosesc mijloace simbolice precum frunze, pietricele sau discuri din carton în locul banilor reali. La începutul activității, fiecare copil primește o cantitate egală de jetoane. Regulile jocului sunt concepute în așa fel încât să pună accent pe cooperare și ajutor reciproc, nu pe acumulare.

Dacă un copil nu dispune de suficiente jetoane pentru a cumpăra un fruct la stand, cadrul didactic facilitează negocierea sau ajutorul fratern, cum ar fi oferirea unui serviciu de sprijin în schimbul produsului dorit (ajutor la strângerea materialelor sau împărțirea sarcinii). În acest

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

mod, copiii din medii defavorizate trăiesc experiența egalității totale de resurse și înțeleg că generozitatea și colaborarea sunt mai valoroase decât competiția sau posesia de bunuri.

Interculturalitate și identitate

Paralel cu integrarea socio-economică, incluziunea copiilor de etnie romă necesită o abordare centrată pe respectarea identității culturale și pe combaterea stereotipurilor de la cea mai fragedă vârstă. Cultura fiecărui copil trebuie să își găsească un spațiu de manifestare firească în activitățile de zi cu zi.

„Educația interculturală își propune să pregătească indivizii pentru a trăi într-o societate pluralistă, învățând să respecte diferențele și să valorifice identitățile culturale specifice." Constantin Cucoș, *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*

În rutina zilnică pot fi introduse formule de salut în limba romani, alături de audierea unor povești populare rome adaptate vârstei preșcolare. Cunoașterea și aprecierea altor culturi dezvoltă stima de sine a copiilor romi și stimulează empatia celorlalți colegi. Atelierele de creație pot include explorarea meșteșugurilor tradiționale rome, cum ar fi prelucrarea lemnului, împletitul sau croitoria decorativă, transformate în exerciții de dezvoltare a motricității fine pentru întreaga grupă. Prin aceste activități, diversitatea nu mai este privită ca o barieră, ci ca o sursă continuă de cunoaștere și bogăție culturală.

Parteneriatul empatic cu familia

Crearea unei relații de încredere cu părinții aflați în dificultăți financiare sau marginalizați din punct de vedere social constituie o condiție esențială pentru reușita demersului incluziv. Școala și grădinița nu pot funcționa izolat de mediul familial din care provine copilul.

„Diversitatea nu este o problemă care trebuie rezolvată, ci o resursă valoroasă pentru învățare și dezvoltare. Școala incluzivă răspunde nevoilor tuturor copiilor, indiferent de mediul lor de proveniență."Ecaterina Vrăsmaș, *O școală pentru toți*

Pentru a proteja demnitatea familiilor vulnerabile, cadrul didactic trebuie să elimine cerințele financiare mascate, cum ar fi achiziția de costume scumpe pentru serbări sau solicitarea unor fonduri extraordinare pentru auxiliare didactice. Serbările pot fi organizate cu costume realizate din hârtie sau materiale reciclate direct în sala de grupă, mutând accentul pe bucuria interpretării și pe participarea tuturor copiilor.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Comunicarea cu părinții din medii dezavantajate se construiește cu tact, evitând jargonul pedagogic rigid și axându-se pe progresele reale ale copilului. Totodată, educatoarea îndeplinește un rol discret de punte între familie și instituțiile de asistență socială sau programele guvernamentale dedicate sprijinirii educației timpurii, asigurând astfel prezența constantă a copilului la grădiniță și prevenind abandonul școlar timpuriu.

Concluzie

Educația incluzivă în învățământul preșcolar este mai mult decât o metodologie didactică sau un ansamblu de tehnici de predare; este o filozofie a respectului uman și un act de dreptate socială. Prin aplicarea unor practici didactice adaptate, prin eliminarea barierelor financiare din activitatea zilnică și prin valorificarea identității fiecărui copil, grădinița își îndeplinește misiunea fundamentală de egalizator al șanselor. Fiecare copil, indiferent de etnie sau de statutul economico-social al familiei sale, merită să pășească într-un mediu educațional cald, în care să se simtă văzut, valorizat și pregătit pentru viitor.

Bibliografie

- **Cucoș, Constantin** (2000). *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*. Iași: Editura Polirom.
- **Gherguț, Alois** (2006). *Educația incluzivă și integrarea școlară*. Iași: Editura Polirom.
- **Vrăsmaș, Ecaterina** (2001). *O școală pentru toți. Inițiere în educația incluzivă*. București: Editura Van Demon.
- **Vrăsmaș, Ecaterina** (2014). *Educația copilului preșcolar. Elemente de pedagogie a educației timpurii*. București: Editura Trei.
- **Walker, L., Gherguț, A.** (coord.) (2007). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Ghid practic*. Iași: Editura Polirom.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Inteligența artificială în predarea matematicii – oportunități, provocări și repere pentru o utilizare responsabilă

Lupu Raluca-Maria
Școala Gimnazială „Gheorghe Nicolau” Români

Rezumat

Dezvoltarea accelerată a aplicațiilor bazate pe inteligență artificială (IA) influențează profund procesul educațional, inclusiv predarea și învățarea matematicii. Instrumente precum asistenții conversaționali, platformele adaptive și aplicațiile de generare automată a conținutului pot sprijini activitatea profesorului și învățarea elevilor, cu condiția utilizării lor într-un mod responsabil și echilibrat. Articolul analizează avantajele, limitele și implicațiile pedagogice ale integrării inteligenței artificiale în lecțiile de matematică.

Inteligența artificială – un nou context pentru educație

Transformarea digitală a școlii a adus profesorilor instrumente capabile să personalizeze învățarea și să faciliteze accesul rapid la informații. În predarea matematicii, aplicațiile bazate pe inteligență artificială pot genera exerciții diferențiate, explicații adaptate nivelului elevului și feedback imediat asupra rezolvărilor. Aceste funcționalități permit profesorului să dedice mai mult timp activităților de analiză, argumentare și dezvoltare a gândirii matematice.

Totuși, utilizarea acestor instrumente nu trebuie să înlocuiască procesul de raționament. Matematica presupune înțelegerea conceptelor, formularea demonstrațiilor și construirea unor strategii proprii de rezolvare, iar aceste competențe se dezvoltă prin activitate intelectuală susținută.

Beneficii pentru profesor și elev

Integrarea responsabilă a inteligenței artificiale oferă multiple avantaje:

- personalizarea activităților în funcție de nivelul fiecărui elev;
- economisirea timpului pentru elaborarea exercițiilor și a evaluărilor;
- feedback rapid și posibilitatea remedierii imediate a erorilor;
- creșterea motivației prin utilizarea unor instrumente digitale familiare elevilor;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- dezvoltarea competențelor digitale și a autonomiei în învățare.

Profesorul rămâne însă principalul factor educațional, fiind responsabil de selectarea resurselor, verificarea corectitudinii informațiilor și adaptarea lor la obiectivele curriculare.

Provocări și aspecte etice

Utilizarea inteligenței artificiale ridică și numeroase provocări. Există riscul ca elevii să utilizeze răspunsurile generate automat fără a înțelege procesul de rezolvare sau să considere rezultatul oferit de aplicație ca fiind întotdeauna corect. În plus, este necesară dezvoltarea competențelor de verificare critică a informațiilor și respectarea principiilor privind integritatea academică și protecția datelor.

Profesorii au responsabilitatea de a stabili reguli clare privind utilizarea acestor instrumente și de a promova un comportament digital responsabil.

Perspective pedagogice

Inteligența artificială nu trebuie privită ca un înlocuitor al profesorului, ci ca un instrument care poate îmbunătăți procesul educațional. Lecțiile de matematică pot deveni mai interactive, iar timpul economisit prin automatizarea unor activități poate fi valorificat pentru rezolvarea de probleme complexe, proiecte interdisciplinare și dezvoltarea gândirii critice.

Formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul competențelor digitale și al utilizării inteligenței artificiale reprezintă o condiție esențială pentru integrarea eficientă și responsabilă a acestor tehnologii în educație.

Concluzii

Inteligența artificială reprezintă una dintre cele mai importante provocări și oportunități pentru educația contemporană. În predarea matematicii, utilizarea sa responsabilă poate sprijini învățarea personalizată, poate eficientiza activitatea profesorului și poate contribui la dezvoltarea competențelor specifice secolului XXI. Succesul integrării acestor tehnologii depinde însă de echilibrul dintre inovație, reflecție pedagogică și păstrarea rolului esențial al profesorului în formarea elevilor.

Bibliografie

1. Ministerul Educației, *„Repere privind utilizarea inteligenței artificiale în educație”*,2024;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

2. UNESCO, *„Guidance for Generative AI in Education and Research”*, 2023;
3. European Commission, *„Ethical Guidelines on the Use of Artificial Intelligence and Data in Teaching and Learning”*, 2022;
4. OECD, *„Artificial Intelligence in Education: Opportunities and Challenges”*, 2024.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Inovația și tehnologia în predarea matematicii la clasa a V-a – premise pentru dezvoltarea competențelor secolului XXI

Mailat Alexandra-Corina,

Școala Gimnazială Nr. 7 Reșița

Matematica reprezintă una dintre disciplinele fundamentale în formarea elevilor, contribuind la dezvoltarea gândirii logice, a spiritului analitic și a capacității de rezolvare a problemelor. În contextul digitalizării educației, profesorii sunt provocați să adapteze strategiile didactice astfel încât să răspundă nevoilor generațiilor actuale de elevi, familiarizate cu tehnologia încă de la vârste mici.

Integrarea resurselor digitale în predarea matematicii nu înlocuiește metodele clasice, ci le completează, oferind contexte autentice de învățare și sporind implicarea elevilor.

Rolul tehnologiei în învățarea matematicii

Tehnologia educațională permite prezentarea conținuturilor matematice într-o manieră interactivă și accesibilă. Utilizarea aplicațiilor digitale contribuie la:

- vizualizarea conceptelor matematice;
- exersarea diferențiată în funcție de nivelul fiecărui elev;
- oferirea unui feedback imediat;
- dezvoltarea autonomiei în învățare;
- creșterea motivației și a implicării elevilor.

În clasa a V-a, unde elevii fac trecerea către un nivel superior de abstractizare, reprezentările dinamice și exercițiile interactive facilitează înțelegerea noțiunilor privind fracțiile, divizibilitatea, proporțiile sau geometria.

Exemple de instrumente digitale utilizate

Profesorii pot integra în activitatea didactică diverse platforme și aplicații:

- GeoGebra – pentru reprezentări geometrice și explorarea relațiilor matematice;
- Wordwall – pentru jocuri educaționale și consolidarea cunoștințelor;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- Kahoot! și Quizizz – pentru evaluare formativă prin competiții interactive;
- Google Classroom sau Microsoft Teams – pentru organizarea materialelor și comunicarea cu elevii;
- tablă interactivă și prezentări multimedia – pentru demonstrații vizuale și activități colaborative.

Aceste instrumente transformă lecția într-un spațiu de explorare și experimentare, favorizând învățarea activă.

Exemplu de activitate didactică

Tema*: Compararea fracțiilor.*

Profesorul utilizează o aplicație interactivă pentru reprezentarea fracțiilor sub formă de cercuri și dreptunghiuri colorate. Elevii observă vizual diferențele dintre fracții, formulează ipoteze și verifică răspunsurile prin exerciții digitale. La final, evaluarea este realizată printr-un test online cu feedback instantaneu.

Această abordare contribuie la înțelegerea conceptuală a fracțiilor și reduce dificultățile generate de învățarea exclusiv algoritmică.

Beneficii pedagogice

Integrarea tehnologiei în predarea matematicii conduce la:

- creșterea interesului pentru disciplină;
- dezvoltarea competențelor digitale;
- învățare personalizată;
- evaluare continuă și feedback rapid;
- stimularea colaborării și comunicării între elevi;
- dezvoltarea creativității și a gândirii critice.

Profesorul devine facilitator al învățării, iar elevul participă activ la construirea propriilor cunoștințe.

Provocări

Implementarea tehnologiei presupune și anumite dificultăți:

- acces inegal la dispozitive digitale;
- necesitatea formării continue a cadrelor didactice;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- infrastructură tehnologică insuficientă în unele unități școlare;
- utilizarea responsabilă și echilibrată a resurselor digitale.

Depășirea acestor provocări necesită investiții în infrastructură, programe de formare și dezvoltarea competențelor digitale ale profesorilor.

Concluzii

Tehnologia reprezintă un instrument valoros pentru modernizarea predării matematicii la clasa a V-a. Folosită într-o manieră echilibrată și fundamentată pedagogic, aceasta contribuie la creșterea calității actului educațional, facilitează înțelegerea conceptelor matematice și pregătește elevii pentru cerințele societății digitale. Inovația în educație nu constă doar în utilizarea unor aplicații moderne, ci în transformarea procesului de învățare într-o experiență interactivă, relevantă și centrată pe elev.

Bibliografie :

- Ministerul Educației. Programa școlară pentru disciplina Matematică – clasele a V-a,a VIII-a.
- OECD (2019). Future of Education and Skills 2030.
- UNESCO (2023). Technology in Education: A Tool on Whose Terms?
- Mishra, P., & Koehler, M. J. (2006). Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK).
- Hattie, J. (2012). Visible Learning for Teachers. Routledge.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Strategii de învățare ale elevilor cu CES în școala online

Profesor Manea Mihaela
Școala Gimnazială nr 24 Galați

Provocările noii perioade din învățământ,traversarea perioadei de pandemie în condițiile școlii online, m-au determinat să îmi perfecționez în mod constant instrumentele de predare și evaluare a elevilor mei.

Piatra de încercare a studiului meu o reprezintă adaptarea predării și învățării la nivelul elevilor cu CES.

În școala mea ,de un real ajutor în atingerea acestor obiective didactice,ne este alături întotdeauna psihologul școlar.

Împreună cu acesta organizăm periodic ședințe de dezbatere a cazurilor acestor elevi, găsind de fiecare dată soluții salvatoare,ușor de aplicat în special la evaluarea acestor elevi.

La disciplina predată de mine, Educație tehnologică și aplicații practice,reușesc să fac o evaluare obiectivă prin realizare de proiecte sau lucrări practice,antrenând elevii în diverse situații de studiu,de cercetare.

Adaptez continuu modul de evaluare în funcție de diagnosticul elevului,căutând metode de a-i pune permanent în valoare aptitudinile, așa încât acesta să capete încredere în sine, să își descopere aptitudini și să își dezvolte abilitățile practice, ceea ce îi vor ajuta mult în alegerea unei viitoare ocupații.

Adaptarea conținuturilor se face gradual,ținând cont mereu de dificultățile elevilor și de dizabilitățile lor.Acești elevi sunt permanent încurajați să participe activ la desfășurarea orelor de curs ,implicându-se în tot procesul instructiv-educativ.

Oportunitățile oferite de digitalizare permit într-o oarecare măsură dezvoltarea abilităților digitale și pentru acești copii. Aceștia pot creea conținuturi, jocuri video,pot dezvolta site-uri, pot citi cărți digitale adaptate nevoilor lor.

Preocuparea mea permanentă față de acești copii urmărește ,deopotrivă,și o dezvoltare emoțională sănătoasă,care de multe ori este afectată la acești copii.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

În mod constant voi adapta conținuturile învățării așa încât și acești elevi ai mei să poate avea progres școlar.

Implicarea lor în demersul didactic a avut un bun impact al vieții școlare a elevilor cu CES, antrenându-i în exersarea abilităților pe care le au și pe care le pot dezvolta armonios.

Se va urmări mereu formarea profilului absolventului de gimnaziu, atingându-se competențele generale și competențele specifice.

Bibliografie

- Ion Ovidiu Pănișoară-Comunicarea eficientă,Ed.Polirom ,2015
- Bocoș, Muşata-Dacia, Instruirea interactivă, Editura Polirom, Bucureşti, 2013.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Dezvoltarea responsabilităţii copiilor faţă de natură, spiritul de echipă şi obiceiuri ecologice

prof.înv.primar Marin Livia

Şcoala Gimnazială ,,Maria Rosetti”

Responsabilitatea socială şi implicarea în comunitate reprezintă angajamentul unei persoane,al unei organizaţii sau al unei instituţii de a contribui la binele societăţii şi la dezvoltarea comunităţii din care face parte.

Responsabilitatea socială presupune desfăşurarea unor activităţi care au un impact pozitiv asupra mediului,educaţiei, sănătăţii sau incluziunii sociale.Exemple de astfel de acţiuni sunt:

- protejarea mediului prin reciclare şi reducerea poluării
- sprijinirea persoanelor provenite din medii defavorizate
- susţinerea proiectelor educaţionale şi respectarea principiilor etice în desfăşurarea activităţilor propuse

Implicarea în comunitate înseamnă participarea activă la rezolvarea problemelor locale şi la îmbunătăţirea vieţii.Aceasta poate include voluntariatul,organizarea de campanii de strângere de fonduri,participarea la acţiuni de ecologizare,donarea de daruri unor copii proveniţi din medii dezavantajate,colaborarea cu instituţii non-guvernamentale şi instituţii locale.

Prin responsabilitate socială şi implicare în comunitate se dezvoltă solidaritatea,spiritul civic şi colaborarea dintre oameni din acelaşi segment de activitate sau din diferite domenii, dar şi colaborarea dintre copii din aceeaşi clasă, şcoală sau clase diferite/şcoli diferite.Aceste valori contribuie la crearea unei societăţi mai echitabile,mai unite şi mai prospere,în care fiecare persoană poate avea un rol activ în schimbarea în bine a comunităţii.

Copiii de la ciclul primar pot participa la numeroase acţiuni de ecologizare, adaptate vârstei lor şi desfăşurate sub supravegherea adulţilor/cadrelor didactice. Acestea pot fi:

- Strângerea deşeurilor din curtea şcolii,parcuri sau alte mici spaţii verzi
- Plantarea de copaci,flori,arbuşti pentru înfrumuseţarea şi protejarea mediului

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- Colectarea selectivă a deşeurilor(hârtie,plastic,sticlă şi metal)şi învăţarea regulilor de reciclare
- Amenajarea şi îngrijirea spaţiilor verzi din curtea şcolii
- Realizarea de obiecte din materiale reciclabile,promovand reutilizarea acestora
- Participarea la campanii de informare despre protejarea mediului,prin afişe,desene sau prezentări
- Economisirea resurselor naturale prin activităţi care încurajează reducerea consumului de apă şi de energie
- Îngrijirea unei grădini şcolare,unde pot planta şi îngriji flori,legume sau plante aromatice

Aceste activităţi îi ajută pe copii să îşi dezvolte responsabilitatea faţă de natură,spiritul de echipă şi obiceiuri ecologice pe care le pot păstra toată viaţa.

Bibliografie:

1. Comisia Europeană-Corporate Sustainability and Responsibility
2. Academia de Studii Economice din Bucuresti.Articole şi cursuri privind responsabilitatea socială corporativă

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Metodele interactive-mijloc de stimulare a creativității preșcolarilor

Prof. Marincaș Carmen

Grădinița cu P.N nr.4 Zalău

Grădinița cu P.P ,,Căsuța cu Povești”

Educația timpurie are un rol esențial în dezvoltarea armonioasă a copilului,iar creativitatea reprezintă una dintre dimensiunile fundamentale ale personalității.La vârsta preșcolară ,copilul învață prin explorare,joc și interacțiune.Metodele interactive,centrate pe copil,oferă oportunități variate de exprimare liberă,stimulând imaginația,gândirea creativă și inițiativa personală.

Creativitatea preșcolarilor se manifestă spontan,prin joc,limbaj,mișcare și activități artistice. Copilul preșcolar nu este constrâns de reguli rigide,ceea ce favorizează exprimarea originală. În această perioadă,procesul creativ este mai important decât rezultatul final,accentul fiind pus pe libertatea de exprimare și pe experimentare.

Metodele interactive presupun implicarea activă a copiilor în procesul de învățare.Acestea se bazează pe cooperare,comunicare și participare directă.

Prin utilizarea metodelor interactive:

-copilul devine subiect activ al învățării;

-se stimulează imaginația și creativitatea;

-se dezvoltă gândirea divergentă;

-se consolidează relațiile sociale și emoționale.

Exemple de metode interactive utilizate în grădiniță:

- *Jocul didactic*

Este cea mai frecvent utilizată metodă interactivă în grădiniță.Prin joc,copilul învață într-un mod atractiv, dezvoltându-și creativitatea ,atenția și spiritul de observație.

- *Jocul de rol*

Permite copiilor să intre în pielea diferitelor personaje,să creeze situații imaginare și să își exprime liber emoțiile și ideile. Această metodă stimulează creativitatea,limbajul și empatia.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- *Brainstorming-ul adaptat vârstei*

Prin formularea de întrebări deschise și acceptarea tuturor răspunsurilor,copiii sunt încurajați să gândească liber și să propună idei originale,fără teama de a greși.

- *Învățarea prin descoperire*

Această metodă presupune explorarea materialelor și experimentarea directă.Copiii descoperă soluții proprii, dezvoltându-și gândirea creativă și spiritul de observație

- *Metoda ,,Ciorchinele"*

Copiii exprimă idei pornind de la un cuvânt sau o imagine centrală.Metoda stimulează asocierea liberă a ideilor și dezvoltarea imaginației.

- *Metoda ,,Cubul"*

Prin întrebări simple („descrie",„compară",„asociază") copiii sunt stimulați să analizeze o situație din mai multe perspective.

- *Metoda ,,Lanțul ideilor"*

Fiecare copil adaugă o idee la cea a colegului,stimulând creativitatea și atenția.

- *Metoda ,,Jurnalul grafic"*

Copiii exprimă prin desen ce au învățat sau ce au simțit,favorizând reflecția și creativitatea.

- *Metoda ,,Învățarea prin proiecte"(mini-proiecte)*

Copiii explorează o temă (ex.„Primăvara",„Animalele") prin activități diverse, dezvoltând gândirea creativă și autonomia.

- *Metoda problematizării*

Educatoarea propune situații-problemă simple,adaptate vârstei,care solicită gândirea și creativitatea copiilor.

- *Teatrul de păpuși*

Copiii creează și interpretează scenarii, dezvoltând creativitatea,comunicarea și empatia.

- *Metoda ,,Pălăriile gânditoare"(adaptată)*

Copiii analizează situații din perspective diferite,stimulând gândirea creativă și exprimarea emoțiilor.

- *Povestirea creativă*

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Copiii inventează povești sau continuă povești începute de educatoare,dezvoltându-și limbajul, imaginația și capacitatea de creație.

- *Jocurile de improvizație și mișcare*

Prin dans,mimă și jocuri de expresivitate corporală,copiii își dezvoltă imaginația și creativitatea motrică.

Educatoarea are rolul de facilitator al învățării,oferind un climat securizant și stimulativ. Aceasta trebuie să încurajeze inițiativa,să aprecieze originalitatea și să adapteze metodele interactive la particularitățile fiecărui copil.Un feedback pozitiv contribuie semnificativ la creșterea încrederii în sine și a creativității.

Metodele interactive reprezintă un mijloc eficient de stimulare a creativității preșcolarilor. Prin implicarea activă a copiilor în activități variate,acestea favorizează exprimarea liberă,dezvoltarea imaginației și formarea unor competențe esențiale pentru viață. Utilizarea constantă a metodelor interactive în grădiniță contribuie la dezvoltarea unei personalități creative,autonome și echilibrate.

Bibliografie:

- Breben,S.(2007),Metode interactive de grup,Iași,ed.Polirom;
- Cucoș,C.(2014),Pedagogie,Iași,ed.Polirom;
- Șchiopu,U.(2008),Psihologie vârstelor,București,Editura Didactică și Pedagogică

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Învățarea prin tehnologie și experiențe internaționale – bune practici Erasmus+ în dezvoltarea competențelor elevilor

Matei Ana-Maria-Diana,
Școala Gimnazială Cioroiași, Dolj

În contextul actual, în care tehnologia ocupă un loc central în procesul educațional, școala are responsabilitatea de a crea contexte autentice prin care elevii să își dezvolte competențele digitale și să învețe să utilizeze tehnologia în mod creativ și responsabil. Programele Erasmus+ oferă un astfel de cadru, transformând învățarea într-o experiență practică, interactivă și relevantă pentru nevoile societății contemporane.

În cadrul proiectului Erasmus+ al Școlii Gimnaziale Cioroiași, Dolj, „Updatarea modelului de educație al școlii la era digitală”, nr. de referință 2025-1-RO01-KA122-SCH-000343439, șapte elevi din clasele V–VII au participat, împreună cu două cadre didactice, la o mobilitate educațională desfășurată în Loutra Edipsos, Grecia. Activitățile au urmărit integrarea tehnologiei în procesul de învățare și dezvoltarea competențelor-cheie necesare unui cetățean european activ.

Atelierele de storytelling digital, editare foto și video, podcasturi și animații au demonstrat că tehnologia poate deveni un instrument educațional valoros atunci când este utilizată în scop creativ și colaborativ. Elevii au învățat să creeze produse digitale, să își organizeze ideile și să transmită mesaje prin mijloace moderne de comunicare. În același timp, au exersat gândirea critică, rezolvarea de probleme și cooperarea în echipă.

Colaborarea cu elevii din școlile partenere din Loutra Edipsos și Istiaia a oferit un context real pentru schimbul de experiență și învățarea interculturală. Activitățile desfășurate împreună au demonstrat că tehnologia poate apropia oameni din culturi diferite și poate facilita comunicarea și colaborarea într-un mod natural. Elevii au fost motivați să își exprime ideile, să lucreze în echipe internaționale și să descopere noi perspective asupra procesului educațional.

Un exemplu de îmbinare a educației cu responsabilitatea civică a fost activitatea de plantare a pomilor, organizată împreună cu elevii greci. Aceasta a evidențiat faptul că

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

dezvoltarea competențelor digitale trebuie să fie însoțită și de formarea unor valori precum respectul pentru natură, implicarea în comunitate și responsabilitatea față de mediul înconjurător.

Vizitele culturale și excursia în arhipelagul Lichadonisia au completat procesul de învățare prin observarea directă a patrimoniului natural și cultural al Greciei. Elevii au înțeles că educația nu se limitează la spațiul clasei, ci se construiește prin experiențe autentice, dialog și explorare.

La finalul mobilității, participanții au revenit în școală cu o perspectivă nouă asupra învățării. Ei au devenit mai încrezători în utilizarea tehnologiei, mai implicați în activitățile educative și mai deschiși către colaborarea cu colegi din alte țări. Entuziasmul lor s-a reflectat în activitățile de diseminare desfășurate în școală, unde au împărtășit experiențele trăite și au prezentat colegilor exemple de bune practici și produse digitale realizate în timpul mobilității.

Experiența Erasmus+ demonstrează că educația modernă trebuie să valorifice tehnologia, cooperarea internațională și învățarea prin experiență. Astfel de proiecte contribuie la formarea unor elevi autonomi, creativi și responsabili, pregătiți să facă față provocărilor unei societăți aflate într-o continuă transformare digitală. Pentru cadrele didactice, mobilitățile reprezintă, de asemenea, o sursă de inspirație și un prilej de a integra în activitatea de la clasă metode inovatoare, centrate pe elev și pe învățarea activă.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Educație pentru toți: metode creative pentru sprijinirea diversității în procesul de învățare. Experiențe și lecții dintr-un proiect Erasmus

Profesor Matei Irina Maria
Școala Gimnazială ”Dósa Dániel” Valea Izvoarelor, jud. Mureș

Proiectele Erasmus+ reprezintă o provocare și, în același timp, o oportunitate de dezvoltare atât pentru cei care le inițiază, cât și pentru participanții implicați. Pe lângă consolidarea prestigiului instituției și promovarea unei culturi organizaționale deschise către colaborare și inovare, mobilitățile Erasmus+ facilitează schimbul de idei și bune practici, familiarizarea cu diferite sisteme educaționale și dezvoltarea competențelor profesionale și interculturale ale cadrelor didactice. Aceste experiențe contribuie la creșterea autonomiei, a încrederii în propriile capacități, a motivației și a satisfacției profesionale, având un impact pozitiv asupra participanților, și asupra comunității educaționale din care fac parte.

Acest articol conține date și informații despre proiectul finanțat cu ajutorul programului Erasmus+.

Diseminare proiect Erasmus+: „ERASMUS+ Project SCH Accreditation 2020 – 1 – RO01 – KA120 – SCH – 095455 2025 – 1 – RO01 – KA121 – SCH – 000315257”

Beneficiar: Școala Gimnazială „Dósa Dániel” Valea Izvoarelor, județul Mureș

Perioada de desfășurare: 13.07.2026 – 19.07.2026

Titlul cursului: „Education for all: creative methods for diverse learners”

Cadre didactice participante: 3

Furnizorul cursului: New Horizons Malta

Locul de desfășurare: Napoli, Italia

Participarea la programul de formare Erasmus+ a reprezentat o oportunitate valoroasă de dezvoltare profesională și personală, oferind participanților posibilitatea de a aprofunda concepte, metode și strategii moderne, privind incluziunea socială și educația incluzivă. Activitățile desfășurate au avut ca scop dezvoltarea competențelor necesare pentru crearea unor medii educaționale accesibile, echitabile și adaptate nevoilor tuturor cursanților.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Prima etapă a formării a fost dedicată contextului intercultural, evidențiind legătura dintre cultură și incluziune, precum și importanța educației multiculturale și interculturale în societatea contemporană. Participanții din România, Germania, Portugalia și Polonia au reflectat asupra rolului profesorului în promovarea incluziunii și asupra modului în care diversitatea culturală poate deveni o resursă importantă în procesul educațional. Prin activități interactive și schimburi de experiență, s-a accentuat ideea că fiecare elev are dreptul la o educație de calitate, indiferent de mediul său social sau cultural.

Un alt modul important a vizat identificarea și sprijinirea persoanelor cu mai puține oportunități, prin analizarea cadrului legislativ, a factorilor care pot conduce la excluziune și a intervențiilor necesare pentru prevenirea acesteia. Participanții au aprofundat conceptele de incluziune și excluziune, precum și importanța reformelor curriculare și a adaptării procesului educațional la nevoile individuale ale cursanților.

În cadrul modulului despre valoarea educației incluzive, au fost abordate principiile fundamentale ale incluziunii și modalitățile prin care școlile pot sprijini participarea tuturor elevilor. Metode precum teatrul social, Biblioteca Vie și activitățile de improvizație au demonstrat rolul educației nonformale în dezvoltarea empatiei, a comunicării și a înțelegerii diversității.

Formarea a continuat cu explorarea unor practici educaționale incluzive și modele de coaching care contribuie la creșterea implicării cursanților. Participanții au descoperit strategii prin care profesorii pot stimula motivația, autonomia și participarea activă a elevilor, dezvoltând un climat educațional bazat pe sprijin, respect și colaborare.

O componentă importantă a cursului a fost reprezentată de tehnicile de susținere a incluziunii sociale, unde au fost prezentate instrumente de educație nonformală, metode de proiectare a lecțiilor diverse și strategii de implicare a persoanelor aflate în risc de excluziune. Aceste metode pot fi aplicate în activitățile școlare pentru a asigura participarea tuturor elevilor și pentru a reduce barierele de învățare.

De asemenea, participanții au explorat metode creative pentru educația incluzivă, precum Design Thinking, storytelling, storytelling digital, învățarea bazată pe arte și gândirea vizuală.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Aceste abordări stimulează creativitatea, colaborarea și rezolvarea problemelor, oferind profesorilor noi modalități de a adapta activitățile educaționale la diferite stiluri de învățare.

Ultima parte a programului a fost dedicată proiectării activităților de învățare incluzive și interculturale, lucrului în echipă și schimbului de bune practici. Participanții au avut ocazia să prezinte propriile idei și proiecte, să reflecteze asupra experiențelor acumulate și să stabilească direcții pentru viitoare colaborări.

În urma participării la acest curs Erasmus+, au fost dezvoltate numeroase competențe profesionale, precum capacitatea de a identifica și soluționa probleme legate de incluziune în contexte multiculturale, utilizarea unor strategii eficiente de prevenire a excluziunii și aplicarea unor metode inovatoare de educație nonformală. Totodată, experiența a contribuit la dezvoltarea conștientizării interculturale, a abilităților de lucru în echipă și a capacității de colaborare internațională.

Această mobilitate Erasmus+ a demonstrat că educația incluzivă nu reprezintă doar o metodă de predare, ci o atitudine și un angajament pentru construirea unei societăți în care fiecare persoană este valorizată și sprijinită. Prin aplicarea cunoștințelor dobândite, profesorii pot contribui la transformarea școlii într-un spațiu sigur, deschis și prietenos, în care diversitatea este apreciată, iar fiecare elev are șansa de a-și valorifica potențialul.

Desigur că, nu se pot neglija nici beneficiile participării la curs din cadrul mobilităților Erasmus+. Deoarece cursul s-a desfășurat într-un mediu intercultural care a încurajat toleranța și empatia, acesta a favorizat colaborarea activă, schimbul de idei și resurse, incluziunea și inovarea. Pe toată durata cursului participanții au reușit să colecteze acele instrumente și strategii practice pentru starea de bine de la clasă, modalități de a stimula echilibrul, pozitivitatea și reziliența, pentru a se sprijini pe ei înșiși, dar și pe elevii lor. Prin explorarea comorilor ascunse, atât ale orașului Napoli, cât și ale împrejurimilor acestuia, participanții s-au bucurat de cultura, natura și inspirația locurilor.

Cursul de formare din Napoli a contribuit la dezvoltarea profesională și culturală a cadrelor didactice participante, datorită unei organizări excepționale din partea furnizorului de curs NEW HORIZONS MALTA.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Eficiența Metodei Cadranelor în predarea literaturii române

prof. Mateș Ionela Cristina
Liceul Tehnologic „Moga Voievod” Hălmagiu, județul Arad

Privind retrospectiv asupra celor două decenii de experiență la catedră, pot afirma că una dintre cele mai mari provocări în predarea literaturii rămâne menținerea interesului elevilor pentru textele canonice. Într-un mediu educațional divers, unde ne întâlnim adesea cu niveluri fluctuante de motivație, devine esențială utilizarea unor strategii didactice active, care să structureze și să vizualizeze informația.

Metoda Cadranelor se distinge aici ca un instrument de o eficiență remarcabilă. Este o tehnică ce favorizează învățarea diferențiată, oferind o claritate deosebit de utilă nu doar pentru asimilarea generală, ci și pentru elevii cu cerințe educaționale speciale (CES) sau pentru cei copleșiți de dimensiunea unui text epic. Împărțind spațiul de analiză în patru zone distincte, complexitatea unei opere precum romanul „Ion” de Liviu Rebreanu este decantată în elemente esențiale, ușor de procesat.

Aplicația practică a acestei metode pe capodopera rebreniană ne demonstrează valențele ei formative:

Cadranul 1: Cuvinte-cheie

În prima secțiune, li se solicită elevilor să identifice nucleul ideatic al textului. Termenii extrași — *pământ, glas, glie* — nu sunt doar simple substantive, ci pilonii pe care se construiește întreaga arhitectură a romanului. Discutând aceste cuvinte, elevii înțeleg rapid obsesia protagonistului și dualitatea care îi guvernează destinul (așa cum este structurat și romanul, prin *Glasul pământului* și *Glasul iubirii*).

Cadranul 2: Conflicte

A doua zonă vizează tensiunile narative. Identificarea și clasificarea conflictelor — *social, psihologic* și *exterior* — îi ajută pe tineri să vadă dincolo de acțiunea brută. Ei descoperă că lupta lui Ion nu este doar una vizibilă, exterioară (pentru statut social, împotriva lui Vasile

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Baciu), ci și una sfâșietoare, lăuntrică, ilustrată de conflictul psihologic dintre rațiune (avere) și pasiune.

Cadranul 3: Personaje

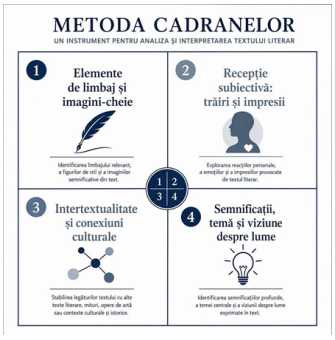
Al treilea cadran se concentrează pe actanți. Tripticul *Ion – Ana – Florica* ilustrează vizual triunghiul tragic al iubirii și al posesiunii. Această schematizare îi sprijină pe elevi să rețină dinamica relațională, interdependența și opoziția dintre personajele centrale, fără a se pierde în hățișul personajelor secundare.

Cadranul 4: Semnificații

Ultimul cadran este rezervat abstractizării. Aici, atenția se mută pe mesajul global: *patima pentru pământ* și *destinul* implacabil. Este momentul de sinteză, în care elevii fac legătura directă între acțiunile personajelor și consecințele lor moral-filosofice.

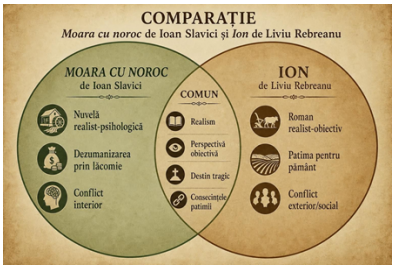
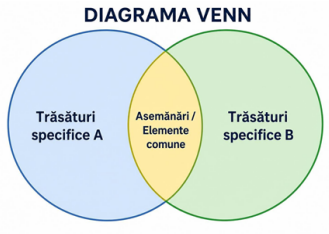
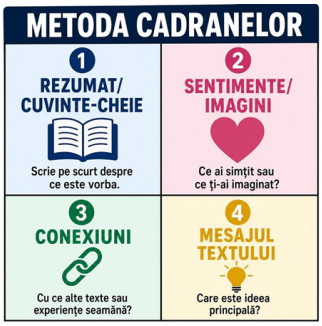
Pentru a întregi acest demers analitic, activitatea este excelent completată de reflecția asupra unui citat definitoriu din operă: *„Pământul nu se desparte de cel ce l-a câștigat cu sudoare și cu sânge.”* Această maximă sintetizează etosul țăranului român și oferă un punct de plecare generos pentru o dezbatere argumentativă în clasă.

În concluzie, Metoda Cadranelor transformă ora de literatură dintr-un act de receptare pasivă într-un spațiu al descoperirii și al sintezei. Prin structura sa logică, metoda reduce anxietatea elevilor în fața textelor de mari dimensiuni și transformă lectura obligatorie într-o hartă clară a cunoașterii, ancorată în nevoile reale ale generațiilor actuale.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

<table>
<tr>
<td>
</td>
<td>
</td>
</tr>
<tr>
<td>
</td>
<td>
</td>
</tr>
<tr>
<td>
</td>
<td>
</td>
</tr>
<tr>
<td>
</td>
<td>
</td>
</tr>
</table>

Scheme vizuale realizate cu ajutorul lui SARO Teach

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Un atelier de lectură. Prelectura, Lectura și Postlectura

prof. Melinte Mihaela
Liceul de Transporturi Auto „Traian Vuia” Galați

Cartea lui Fabio Geda „În mare sunt crocodili” redă remarcabila călătorie a lui Enaiatollah, din Afganistan spre Italia. Povestea este relatată din perspectiva celui care rememorează experienţa crudă a copilăriei sale. Textul, structurat în mai multe secţiuni, în funcţie de zona sau de ţările în care ajunge să locuiască Enaiat, împleteşte naraţiunea cu întrebările, răspunsurile şi comentariile autorului. Pe lângă această călătorie plină cu obstacole, textul oferă o reală perspectivă asupra culturii din Asia Centrală, unde societatea este coruptă, periculoasă, unde domină teama, injustiţia, tensiunile interetnice, iar influenţa talibană, este din ce în ce mai puternică.

Povestea a devenit un bestseller internațional, a fost tradusă în mai mult de douăzeci de limbi, fiind receptată ca o carte universală a stoicismului, a fermităţii morale, şi a căutării unui loc sigur pe care să-l numim cu tot sufletul„ acasă”.

PRELECTURA

În etapa de **prelectura** se pot genera discuţii despre drepturile omului din *Declaraţia Universală a Drepturilor Omului*, articolele: 3, 7, 12, 26; predicţii despre semnificaţia titlului; discuţii despre situaţia conflictelor din Afganistan unde talibanii au preluat controlul asupra ţării din 1996 şi au impus reguli foarte stricte, bazate pe interpretarea lor extremă a islamului, au asuprit anumite minorități etnice, precum populația *hazara*. Această situaţie i-a determinat pe mulţi afgani să fugă din țară în căutarea siguranței. Din păcate, există şi astăzi mii de copii din zonele de conflict, care se luptă cu o situație similară cu cea prin care a trecut Enaiatollah.

„Orice război este un război împotriva copiilor” sunt cuvintele pe care fondatoarea organizației *Save the Children*, Eglantyne Jebb, le-a rostit în urmă cu o sută de ani, şi rămân la fel de adevărate şi astăzi. Copiii din zonele de conflict şi copiii refugiaţi întotdeauna suferă din punct de vedere fizic, mental şi psihosocial, trăind mereu cu sentimentul permanent al pericolului și al lipsei de siguranță.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Prima din cele zece ţări unde conflictele sunt multiple şi de lungă durată, conform unui studiu, este Afganistanul.

Povestea rememorată de Enaiat începe într-o seară, când mama acestuia, înainte de culcare, îi oferă trei sfaturi esenţiale de care el va trebui să ţină cont întreaga lui viaţă. Mai întâi îi spune să nu se implice în consumul de droguri: *...să nu iei droguri, sunt unele care au un miros şi un gust bun şi îţi şoptesc la ureche că vor şti să te facă să te simţi mai bine decât vei putea să te simţi vreodată fără ele. Nu le crede*. Îl avertizează despre folosirea armelor: *...să nu te atingi de arme, chiar dacă memoria, amintirile sau sentimentele tale vor fi rănite de cineva prin insulte aduse lui Dumnezeu, pământului, oamenilor, promite-mi că mâna ta nu se va strânge niciodată în jurul unui pistol, al unui cuţit... Promite-mi.* Mama îl sfătuieşte în final să nu fure pentru că *Ceea ce e al tău, îţi aparţine, ceea ce nu e, nu. Banii de care ai nevoie îi vei câştiga muncind, chiar dacă munca va fi obositoare. Şi nu vei înşela niciodată pe nimeni...vei fi primitor şi tolerant cu toţi...* Când se trezeşte a doua zi dimineaţă, Enaiat află că mama lui a dispărut şi l-a lăsat în urmă, iar ea se întorsese în satul în care locuiau, dincolo de graniţă, în Afganistan. Din dorinţa de a-l proteja, oferindu-i posibilitatea de a duce o viaţă mai bună, mama se întoarce acasă, în provincia Ganzi, la copiii ei mai mici. Enaiat este un *hazara*, făcând parte dintr-o etnie „vânată" de talibani, iar mama este nevoită să-l treacă graniţa în Pakistan pentru a-i salva viaţa, deoarece familia intrase într-un conflict generat de gruparea talibană.

Cu gestul acesta tragic de iubire, din partea mamei, începe viaţa adultă şi incredibila călătorie a lui Enaiat, un drum lung plin de obstacole, de chin şi umilinţă, unde speranţa este hrănită de curajul şi puterea unui copil de a-şi urma visul. Al nimănui şi fără adăpost, incapabil de a cunoaşte limba locală, Enaiat descoperă rapid că singura marfă de valoare pe care o deţine este munca şi obedienţa. De asemenea, foarte isteţ şi descurcăreţ, învăţă din orice situaţie şi se adaptează rapid, iar după o perioadă de muncă asiduă va începe să economisească banii necesari pentru a-şi continua drumul spre Italia. Impresionant este tocmai că Enaiat are o dorinţă înnăscută de a accede la o viaţă demnă, el îşi stabileşte un scop, şi anume găsirea unui loc unde viaţa poate fi trăită.

Autorul cărţii, Fabio Geda, cel care îl încurajează peste ani pe băiat să-şi spună povestea, întrerupe fluxul naraţiunii cu întrebările adresate lui Enaiat, iar conversaţiile sporesc astfel

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

autenticitatea operei. Autorul mărturiseşte în interviuri că pe măsură ce lucrau la această carte, au fost momente în care l-a ajutat pe băiat să-și amintească experiențele sale, folosind hărți și alte surse. Călătoria lui Enaiat acoperă o perioadă de cinci ani, el va avea cincisprezece ani când ajunge în Italia unde a fost ajutat de o familie italiană care l-a putut integra în societate facilitând, de altfel, și întâlnirea cu autorul.

Călătoria lui Enaiat devine o luptă pentru supraviețuire în care doar cei mai duri vor supraviețui, el va trece prin ţări ca Pakistan, Iran, apoi Turcia, Grecia și ajunge în Italia, unde i se acordă azil politic. Călătoria sa cu popasuri temporale lungi, include lupta pentru supravieţuire, în timp ce trăiește și lucrează în cele mai dificile condiții. În timp ce își croiește drum din țară în țară, călătorind în cele mai terifiante condiţii, nu are de ales, și va trebui să aibă încredere, mai alesîn traficanţii de persoane.

Textul, de factură memorialistică, a prezentat interes pentru elevi. A fost receptat ca o carte depozitară a unor informaţii despre evenimentele neplăcute din Afganistan, unde şi sistemul eucațional a fost grav afectat. Enaiat relatează că școlile s-au confruntat cu provocări copleşitoare din partea talibanilor. Un episod emoţionant reflectă presiunile care se făceau în comunitate cu privire la închiderea şcolilor. *Clădirea şcolii era mare şi noi eram mulţi…ca să o construiască, cu ani în urmă, fiecare părinte muncise câteva zile…Talibanii i-au scos pe toţi, copii şi adulţi. Ne-au ordonat să ne aşezăm în cerc…Apoi, pe învăţător şi pe director i-au pus să se ducă în mijlocul cercului. Directorul…plângea. Învăţătorul... era tăcut…L-au împuşcat. În faţa tuturor. Din ziua aceea şcoala a fost închisă, dar viaţa, fără şcoală, e ca cenuşa.*

Rememorarea băiatului devine un act recuperatoriu de natură psihologică, o nevoie certă de eliberare a eului adânc, de mărturisire şi de confruntare parcă cu un nevăzut alter-ego.

Întrebări care gidează **LECTURA** textului

1. Consideri că sfatul pe care i-l dă mama are valoare generală?
2. De ce mama lui Enaiatollah a trebuit să ascundă faptul că era *hazara*? Crezi că oamenii care aparţin unui grup etnic trebuie să ascundă cine sunt?
3. De ce crezi că oraşul natal al lui Enaiatollah, Nava, este idealizat de către băiat?
4. Enaiatollah spune că „ *viaţa, fără şcoală, e ca cenuşa*”, ce înseamnă aceasta?

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

5. Ce sentimente ai trăit atunci când ai aflat că Enaiatollah a fost abandonat? Cum te-ai fi simțit tu în situaţia aceasta?

6. De ce Enaiat este bucuros să lucreze uneori şi fără bani?

7. Când Enaiat face o înțelegere cu Osta Sahib pentru a intra în afaceri împreună, crezi că este o afacere echitabilă?A fost decizia corectă? Ce alte opțiuni a avut?

8. Când Enaiatollah se îmbolnăvește, el nu poate fi dus la medic deoarece este ilegal. Crezi că există persoane în societatea contemporană care nu pot avea acces la asistența medicală?

9. Ești surprins că lui Enaiat i-a plăcut să lucreze și să locuiască pe acel șantier din Iran?

10. Enaiatollah și tovarăşii săi au fost tratați dur de poliția din Iran și îndepărtați violent din țară. Ai idee despre ce se întâmplă când cineva este deportat?

11. Când Enaiat se află spaţiul fals construit sub un camion, cu alți oameni care călătoresc spre Istanbul, el vede un băiat căruia îi este foarte rău şi obţine apă pentru el, dar prin violenţă. Ai fi procedat la fel?

12. Aspectul băieților fugari sperie oamenii atunci când ajung în Grecia, deoarece sunt murdari și nu au haine. Cum crezi că ai fi reacționat dacă ai fi fost acolo?

13. Ce întrebări i-ai pune lui Enaiat dacă l-ai intervieva?

14. Care au fost cele mai grave pericole pe care Enaiatollah le-a întâlnit în călătoria sa?

15. Crezi că băiatul a respectat poruncile mamei sale? Ce sfat i-ați da unui copil aflat în situaţia sa.

POSTLECTURA presupune asocierea poveştii lui Enaiat cu alte texte asemănătoare, de pildă: *Eu sunt Malala* ***de*** **Malala Yousafzai** şi **Christina Lamb;** *Persepolis de* Marjane Satrapi; *În numele poporului meu* de Malalai Joya; *Maus. Povestea unui supravieţuitor* de Art Spiegelman etc.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Abordări metodologice inovatoare în optimizarea predării-învățării geometriei în spațiu la ciclul gimnazial. Învățarea bazată pe proiecte și modelarea digitală

Prof. Micu Cristina

Școala Gimnazială „Alexandru Macedonski”, Craiova

Rezumat

Prezentul articol de specialitate propune o analiză metodologică asupra eficienței integrării software-ului de geometrie dinamică (GeoGebra) și a strategiei *Project-Based Learning* (Învățarea bazată pe proiecte) în predarea geometriei tridimensionale la nivelul gimnaziului. Trecerea de la spațiul bidimensional al tablei de la clasă la realitatea virtuală manipulabilă reprezintă o soluție didactică viabilă pentru deblocarea raționamentului abstract. Lucrarea fundamentează teoretic această tranziție și descrie un demers aplicativ implementat la Școala Gimnazială „Alexandru Macedonski” din Craiova, evidențiind impactul pozitiv asupra dezvoltării viziunii în spațiu și a competențelor transversale ale elevilor, facilitând adaptarea acestora la cerințele societății moderne.

1. Introducere. Repere teoretice ale abstractizării geometrice

În cadrul curriculumului de matematică pentru gimnaziu, capitolul dedicat corpurilor geometrice (prisme, piramide, corpuri de rotație) marchează un punct critic în evoluția cognitivă a elevului. Conform teoriei dezvoltării intelectuale a lui Jean Piaget, elevul de gimnaziu se află în perioada de tranziție de la stadiul operațiilor concrete la cel al operațiilor formale. Această tranziție impune restructurări majore la nivelul procesării vizuo-spațiale.

Problema fundamentală cu care se confruntă cadrele didactice rezidă în dualitatea reprezentării: elevul este solicitat să interpreteze și să opereze cu proprietăți ale spațiului tridimensional ,deși suportul de transmitere al informației este, cel mai adesea, bidimensional (tabla, manualul, fișa de lucru). Această incongruență generează erori sistematice de percepție și determină un comportament algoritmic dăunător: memorarea mecanică a formulelor pentru arii și volume, în absența unui suport imagistic intern corect format.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Inovația pedagogică modernă sugerează utilizarea tehnologiilor digitale nu ca un simplu element de decor didactic, ci ca pe un instrument cognitiv care mediază formarea conceptelor.

2. Metodologia cercetării și designul demersului didactic

Pentru a testa ipoteza conform căreia utilizarea corelată a geometriei dinamice și a activităților practice de machetare crește semnificativ performanța școlară și motivația intrinsecă, am structurat și implementat un design didactic bazat pe un proiect interdisciplinar intitulat *„Arhitecții viitorului: Proiectarea unui cartier sustenabil”*.

Demersul metodologic a reconfigurat arhitectura lecției de matematică pe parcursul unei unități de învățare, urmărind trei axe fundamentale:

Axa I: Cogniția vizuală prin software-ul de geometrie dinamică

În faza de transmitere și fixare a noilor cunoștințe, s-a renunțat parțial la desenele statice pe tablă în favoarea modelării în aplicația GeoGebra. Avantajul metodologic major a fost reprezentat de posibilitatea de a roti dinamic corpurile geometrice la 360 de grade, de a izola planele secțiunilor și de a urmări dinamic trecerea de la corpul tridimensional la desfășurarea sa în plan. Această etapă a acționat ca o schelă cognitivă (*scaffolding*), oferind elevilor suportul vizual necesar pentru a înțelege de ce aria totală reprezintă suma ariilor fețelor laterale și a bazelor, eliminând confuzia dintre elementele bidimensionale și cele tridimensionale.

Axa II: Pragmatismul matematic și învățarea bazată pe proiecte (PBL)

Pentru a ancora noțiunile teoretice în realitate, elevii au fost organizați în grupuri cooperative cu sarcina de a proiecta și realiza fizic macheta unei clădiri utilitare moderne, compusă din cel puțin trei tipuri de corpuri geometrice studiate. Activitatea a presupus:

- Realizarea schițelor tehnice și determinarea dimensiunilor optime;
- Calcularea ariei totale a fiecărui corp component pentru a determina consumul optim de materiale (carton, folii);
- Calcularea volumului interior al clădirilor în vederea optimizării climatizării (o abordare interdisciplinară a eficienței energetice).

Axa III: Interdisciplinaritatea și conexiunea cu valorile europene

Ghidându-ne după modelele de succes promovate prin proiectele **ERASMUS+**,

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

activitatea a integrat competențe din sfera ecologiei și sustenabilității. Elevii au calculat raportul dintre aria construită și aria spațiului verde înconjurător folosind formule de geometrie plană, demonstrând relevanța directă a matematicii în gestionarea resurselor mediului înconjurător.

3. Analiza rezultatelor și discuții

Eficiența acestei metodologii a fost evaluată prin compararea rezultatelor testărilor inițiale (diagnoza viziunii în spațiu) cu cele ale evaluării sumative de la finalul unității de învățare.

* Performanța academică: S-a înregistrat o creștere cu 35% a ratei de succes în rezolvarea problemelor de geometrie în spațiu care necesitau construcții auxiliare sau secțiuni în corpuri. Elevii au demonstrat capacitatea de a transfera modelul mental virtual pe foaia de hârtie.

* Diminuarea anxietății matematice: Trecerea de la abordarea centrată pe memorarea formulei la abordarea centrată pe utilitatea ei (machetarea clădirii) a mutat focusul elevilor de la frica de eșec la dorința de finalizare a proiectului.

* Dezvoltarea competențelor transversale: Dincolo de cunoștințele strict matematice, designul activității a stimulat competențele digitale avansate, managementul timpului în cadrul echipei și abilitățile de argumentare publică în faza de prezentare a proiectelor.

4. Concluzii și recomandări metodice

Articolul de față evidențiază faptul că geometria de gimnaziu deține o puternică valență formativă dacă este predată prin strategii care valorifică complementaritatea dintre tehnologia digitală și acțiunea directă, practică, asupra obiectelor.

În vederea modernizării demersului didactic la disciplina matematică, propunem comunității de cadre didactice următoarele recomandări:

1. **Redefinirea rolului erorii:** În cadrul activităților de proiect, eroarea de calcul matematic se manifestă vizual (macheta nu se îmbină corect). Acest lucru îi oferă elevului un mecanism imediat de autoreglare, transformând evaluarea într-un proces formativ continuu.
2. **Echilibrul tehnologie-tradiție:** Software-ul dinamic nu trebuie să înlocuiască demonstrația matematică riguroasă, ci să o prefațeze, facilitând înțelegerea intuitivă care face posibilă însăși demonstrația.
3. **Promovarea culturii colaborative:** Schimbul de bune practici și deschiderea orelor

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

spre interdisciplinaritate reprezintă pași esențiali în transformarea educației preuniversitare din România.

Matematica predată în mod contextualizat încetează să mai fie o barieră selectivă și devine un limbaj universal care dezvoltă gândirea critică a viitorilor cetățeni, transformându-i în tineri pregătiți pentru viață

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Dincolo de toleranță: incluziunea și diversitatea – piloni ai societății reziliente în secolul XXI

Prof: Mocan Ramona Teodora
Grădinița Cu P.P Nr.52-Oradea

„Our ability to reach unity in diversity will be the beauty and the test of our civilization."

Mahatma Gandhi

Societatea contemporană este caracterizată printr-o diversitate fără precedent, determinată de globalizare, mobilitatea populației, dezvoltarea tehnologiilor digitale și schimbările demografice. În acest context, incluziunea și diversitatea nu mai constituie doar teme de dezbatere academică, ci reprezintă condiții esențiale pentru funcționarea eficientă și echitabilă a instituțiilor democratice. Diversitatea reflectă varietatea caracteristicilor umane - culturale, etnice, religioase, lingvistice, sociale, de gen, de vârstă sau de statut socio-economic – în timp ce incluziunea presupune crearea unui mediu în care fiecare persoană beneficiază de oportunități egale de participare și dezvoltare. Diferența dintre cele două concepte este semnificativă: o comunitate poate fi diversă fără a fi incluzivă, însă incluziunea valorifică diversitatea și o transformă într-o resursă pentru progres.

În ultimele decenii, organizațiile internaționale au evidențiat faptul că dezvoltarea economică și bunăstarea socială depind din ce în ce mai mult de capacitatea societăților de a integra toate categoriile de persoane și de a elimina barierele care generează excluziune.

Incluziunea – fundament al echității sociale

Incluziunea socială presupune participarea deplină și efectivă a tuturor indivizilor la viața economică, socială, culturală și politică, indiferent de caracteristicile personale sau de circumstanțele sociale. Acest proces implică reducerea discriminării, combaterea marginalizării și asigurarea accesului echitabil la educație, sănătate, locuri de muncă și servicii publice.

Din perspectivă academică, incluziunea este asociată cu principiile drepturilor omului și ale justiției sociale. Ea promovează egalitatea de șanse fără a ignora diferențele dintre indivizi,

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

recunoscând faptul că unele persoane au nevoie de sprijin suplimentar pentru a beneficia de aceleași oportunități.

În societățile democratice moderne, incluziunea contribuie la consolidarea încrederii în instituții și la reducerea inegalităților sociale. Comunitățile incluzive sunt mai stabile, mai reziliente și mai capabile să gestioneze provocările generate de schimbările economice sau sociale.

Diversitatea – resursă strategică pentru dezvoltare

Diversitatea reprezintă una dintre cele mai importante resurse ale societății contemporane. Persoanele cu experiențe, perspective și competențe diferite contribuie la dezvoltarea unor soluții inovatoare și la îmbunătățirea procesului decizional. Numeroase cercetări demonstrează că echipele diverse obțin performanțe superioare în domenii precum cercetarea, antreprenoriatul, administrația și educația. Diversitatea stimulează creativitatea, favorizează schimbul de idei și dezvoltă capacitatea organizațiilor de adaptare la schimbările rapide ale mediului extern. Totodată, diversitatea culturală facilitează dialogul intercultural și dezvoltarea competențelor necesare într-o economie globalizată. Într-o lume în care colaborarea internațională devine tot mai importantă, abilitatea de a lucra într-un mediu multicultural reprezintă un avantaj competitiv major.

Educația incluzivă – investiție în viitor

Educația constituie principalul instrument pentru promovarea incluziunii și valorificarea diversității. Școala este locul în care copiii învață nu doar competențe academice, ci și valori precum respectul, solidaritatea și cooperarea.

Educația incluzivă urmărește participarea tuturor elevilor la procesul educațional, indiferent de dizabilități, origine etnică, statut economic sau alte particularități individuale. Acest model educațional presupune adaptarea metodelor de predare și a mediului școlar la nevoile fiecărui elev.

În același timp, promovarea diversității în curriculum contribuie la reducerea stereotipurilor și prejudecăților încă din primii ani de școlarizare. Elevii care cresc într-un mediu incluziv dezvoltă competențe sociale mai solide, manifestă un nivel mai ridicat de empatie și sunt mai bine pregătiți pentru integrarea într-o societate pluralistă.

Incluziunea în mediul profesional

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Organizațiile moderne acordă o atenție tot mai mare politicilor privind diversitatea și incluziunea. Dincolo de respectarea cadrului legislativ, acestea recunosc faptul că mediile de lucru incluzive contribuie la creșterea productivității și la dezvoltarea unei culturi organizaționale sănătoase.

Angajații care se simt respectați și valorizați manifestă un nivel mai ridicat de implicare și satisfacție profesională. În același timp, organizațiile incluzive atrag mai ușor talente și își consolidează reputația în rândul partenerilor și beneficiarilor.

Transformarea digitală și extinderea muncii la distanță au creat noi oportunități pentru integrarea persoanelor din grupuri vulnerabile, dar au evidențiat și existența unor noi forme de excluziune, precum decalajul digital sau accesul inegal la tehnologie. Prin urmare, politicile de incluziune trebuie adaptate permanent la evoluția societății.

Provocări contemporane

În pofida progreselor înregistrate, numeroase obstacole continuă să limiteze dezvoltarea unei societăți cu adevărat incluzive. Discriminarea, stereotipurile, discursul instigator la ură și polarizarea socială reprezintă provocări majore pentru multe state.

De asemenea, utilizarea tot mai intensă a inteligenței artificiale și a algoritmilor ridică noi întrebări privind echitatea și nediscriminarea. Dacă sistemele digitale sunt dezvoltate pe baza unor date incomplete sau părtinitoare, acestea pot reproduce și amplifica inegalitățile existente.

Schimbările climatice, migrația și crizele economice influențează, la rândul lor, accesul diferitelor categorii sociale la resurse și oportunități. În acest context, incluziunea devine un element esențial al politicilor publice orientate spre dezvoltare durabilă.

Direcții pentru consolidarea incluziunii

Construirea unei societăți incluzive presupune implicarea tuturor actorilor sociali: autorități publice, instituții de învățământ, organizații neguvernamentale, mediul privat și comunitățile locale.

Printre măsurile prioritare se numără:

- dezvoltarea unor politici publice bazate pe principiul egalității de șanse;
- promovarea educației interculturale și a alfabetizării digitale;
- combaterea discriminării prin campanii de informare și educație;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- adaptarea serviciilor publice la nevoile persoanelor vulnerabile;
- stimularea participării civice și a dialogului între diferitele grupuri sociale.

Aceste măsuri contribuie nu doar la reducerea excluziunii, ci și la crearea unui climat social bazat pe încredere, cooperare și responsabilitate comună.

Concluzii

Incluziunea și diversitatea reprezintă două dintre cele mai importante valori ale societății contemporane. Într-o lume caracterizată de schimbări rapide și provocări complexe, succesul comunităților și organizațiilor depinde de capacitatea acestora de a valorifica potențialul fiecărei persoane. Promovarea incluziunii nu înseamnă uniformizare, ci recunoașterea și respectarea diferențelor ca surse de inovare și progres. Diversitatea nu trebuie percepută ca o provocare, ci ca o oportunitate de dezvoltare socială, economică și culturală.

Viitorul societății va aparține acelor comunități care vor reuși să transforme principiile incluziunii și diversității în practici cotidiene, consolidând astfel o cultură a respectului reciproc, a solidarității și a participării active. În acest sens, investiția în educație, politici publice echitabile și leadership responsabil reprezintă premisele unei dezvoltări durabile și ale unei societăți în care fiecare individ își poate valorifica potențialul.

Bibliografie

UNESCO. (2020). Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and Education – All Means All. Paris: UNESCO.

United Nations. (2015). Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. New York: United Nations.

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2019). Education at a Glance 2019: OECD Indicators. Paris: OECD Publishing.

European Commission. (2020). Union of Equality: Strategy for Equality, Inclusion and Participation. Brussels: European Commission.

World Health Organization. (2011). World Report on Disability. Geneva: WHO.

Booth, T., & Ainscow, M. (2011). Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools (3rd ed.). Bristol: Centre for Studies on Inclusive Education.

Banks, J. A. (2016). Cultural Diversity and Education: Foundations, Curriculum, and Teaching (6th ed.). New York: Routledge.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Florian, L. (2014). The SAGE Handbook of Special Education. London: SAGE Publications.

Nussbaum, M. C. (2011). Creating Capabilities: The Human Development Approach. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Rawls, J. (1999). A Theory of Justice (Revised Edition). Cambridge, MA: Harvard University Press.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Studiu privind integrarea copiilor cu CES la orele de limba engleză

Prof. Mocanu Luminița,

Colegiul Național'Nicolae Bălcescu', Brăila

Introducere

Educația incluzivă reprezintă unul dintre principiile fundamentale ale sistemului educațional modern, având ca scop asigurarea accesului egal la educație pentru toți copiii, indiferent de particularitățile lor de dezvoltare. În acest context, integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în învățământul de masă presupune adaptarea procesului didactic astfel încât fiecare elev să își poată valorifica potențialul.

Predarea limbii engleze poate constitui atât o provocare, cât și o oportunitate pentru elevii cu CES. Utilizarea metodelor interactive, a suportului vizual și a activităților practice facilitează dezvoltarea competențelor de comunicare și crește motivația pentru învățare.

Obiectivele studiului

- Analizarea modalităților de integrare a elevilor cu CES în cadrul orelor de limba engleză.
- Identificarea strategiilor didactice eficiente pentru sprijinirea învățării.
- Evaluarea impactului activităților incluzive asupra participării și progresului școlar.

Metodologie

Studiul de față are caracter descriptiv și se bazează pe observarea activităților desfășurate într-o clasă de gimnaziu în care este integrat un elev cu CES. Observațiile au fost realizate pe parcursul unei perioade de șase săptămâni, urmărindu-se participarea elevului la activitățile de învățare, interacțiunea cu colegii și rezultatele obținute.

Au fost utilizate următoarele metode:

- observația sistematică;
- analiza produselor activității elevului;
- discuții cu profesorul de limba engleză și cu profesorul de sprijin;
- analiza documentelor școlare și a planului educațional individualizat.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Strategii de integrare utilizate

Pentru facilitarea participării elevului cu CES au fost aplicate mai multe strategii didactice:

- adaptarea sarcinilor de lucru în funcție de nivelul de dezvoltare al elevului;
- utilizarea imaginilor, pictogramelor și materialelor multimedia;
- repetarea și simplificarea instrucțiunilor;
- activități în perechi și în grupuri mici;
- jocuri didactice și cântece în limba engleză;
- feedback pozitiv și încurajarea progresului individual;
- evaluare diferențiată, centrată pe progresul personal.

Rezultatele studiului

Observațiile au evidențiat o creștere a implicării elevului în activitățile de la clasă. Participarea la jocurile de vocabular și la exercițiile interactive a contribuit la dezvoltarea încrederii în sine și la îmbunătățirea relațiilor cu colegii.

De asemenea, utilizarea suporturilor vizuale și a tehnologiei educaționale a facilitat înțelegerea vocabularului și memorarea noțiunilor noi. Climatul pozitiv al clasei și colaborarea dintre profesor, profesorul de sprijin și familie au avut un rol esențial în succesul integrării.

Printre dificultățile identificate s-au numărat ritmul diferit de lucru, necesitatea acordării unui timp suplimentar pentru rezolvarea sarcinilor și menținerea atenției pe parcursul activităților.

Discuții

Rezultatele confirmă faptul că succesul incluziunii depinde în mare măsură de flexibilitatea profesorului și de adaptarea strategiilor didactice. Orele de limba engleză oferă numeroase oportunități pentru învățare prin joc, comunicare și cooperare, ceea ce favorizează participarea activă a elevilor cu CES.

Aplicarea principiilor educației incluzive contribuie nu doar la dezvoltarea elevului cu CES, ci și la formarea competențelor sociale ale întregului colectiv de elevi, promovând respectul pentru diversitate și colaborarea.

Concluzii

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Integrarea copiilor cu CES la orele de limba engleză este posibilă și eficientă atunci când procesul didactic este adaptat nevoilor individuale ale elevilor. Utilizarea metodelor interactive, a materialelor vizuale și a evaluării diferențiate conduce la creșterea participării și a performanțelor școlare.

Educația incluzivă reprezintă o responsabilitate comună a profesorilor, familiei și specialiștilor implicați în sprijinirea elevului, iar colaborarea dintre aceștia constituie un factor determinant al succesului școlar.

Bibliografie

1. UNESCO (1994). *Declarația de la Salamanca privind principiile, politicile și practicile în domeniul educației speciale*.
2. UNESCO (2020). *Global Education Monitoring Report: Inclusion and Education – All Means All*.
3. Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023.
4. Ministerul Educației – documente privind educația incluzivă și integrarea elevilor cu CES.
5. Tomlinson, C. A. (2017). *How to Differentiate Instruction in Academically Diverse Classrooms*.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Minunat de diferiți: Incluziunea explicată pe înțelesul celor mici

Prof. pentru educație timpurie Mormocea Nicoleta,
Grădinița cu P.P. nr. 39, Brăila

Educația incluzivă nu înseamnă doar să primim toți copiii în aceeași sală de grupă, ci să creăm un spațiu cald, în care fiecare micuț se simte în siguranță, acceptat și valorizat exact așa cum este. La grădiniță, este dificil să le explicăm celor mici ce înseamnă stereotipurile, marginalizarea sau acceptarea prin definiții academice. Copiii au nevoie de exemple vii, pe care să le simtă și să le înțeleagă prin emoție.

Din experiența mea de la grupă, am realizat că poveștile terapeutice reprezintă puntea perfectă care transpune aceste realități complexe pe înțelesul preșcolarilor. Ele funcționează ca o oglindă: copiii se identifică cu personajele și înțeleg că prejudecățile adulților nu ar trebui să izoleze pe nimeni.

O carte care m-a ajutat enorm să aduc incluziunea în practica zilnică este „Dilly cea minunat de diferită" de Elizabeth Dale. Povestea acestui pinguin mic surprinde o realitate profundă: în timp ce părinții ei o consideră perfectă din prima clipă, ceilalți pinguini mari o marginalizează. Ei refuză să își lase puii să se joace cu Dilly, de teamă ca aceștia să nu preia modul ei diferit de a se deplasa – țopăitul, în loc de mersul legănat clasic. Cu toate acestea, textul oferă un deznodământ puternic: tocmai prin acest „defect" (țopăitul), Dilly reușește să salveze un alt pinguin dintr-o situație periculoasă, demonstrând întregii comunități că unicitatea ei este o binecuvântare, nu o problemă.

Ce înseamnă, de fapt, incluziunea la vârsta preșcolară?

La vârste timpurii, incluziunea depășește cu mult simpla prezență fizică a unui copil cu cerințe speciale sau diferențe de dezvoltare în colectiv. Ea reprezintă un proces activ prin care transformăm mediul, activitățile și mentalitatea colectivului pentru ca fiecare copil să se simtă dorit. În practica zilnică de la grădiniță, incluziunea autentică pe care am încercat să o clădesc se bazează pe trei direcții clare:

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

1. **Acceptarea necondiționată (Lupta cu etichetele):** Copiii mici nu au prejudecăți; ei le învață, din păcate, din lumea celor mari (așa cum vedem și în povestea lui Dilly, unde pinguinii adulți sunt cei care izolează). Incluziunea la preșcolari înseamnă să le arătăm celor mici că unicitatea fiecăruia dintre noi este normală. Corpul nostru, ritmul în care vorbim sau modul în care ne jucăm sunt caracteristici personale, nu defecte care ne împart în categorii.
2. **Adaptarea flexibilă a jocurilor:** Un mediu incluziv este cel care se schimbă după nevoile copilului, nu invers. Dacă un preșcolar nu poate ține pasul cu ritmul unui joc de mișcare, datoria noastră ca educatori este să adaptăm regulile pe loc. Simplificarea unor pași sau transformarea unei activități de alergare într-una de cooperare le oferă tuturor șansa de a trăi succesul și de a fi parte din grup.
3. **Sentimentul de apartenență (Securitatea emoțională):** Un copil este cu adevărat inclus atunci când simte că lipsa lui afectează grupul. Când cei mici învață să își pună întrebări de tipul *„Oare de ce colegul nostru stă singur?”* sau *„Cum putem să îl luăm și pe el în jocul nostru?”*, înseamnă că am reușit să construim o comunitate. Această siguranță emoțională îi dă curaj copilului marginalizat să își exploreze potențialul și să își folosească propriile abilități – acele „super-puteri” ascunse care pot ajuta întregul grup la un moment dat.

Cum am desfășurat activitățile practice pornind de la poveste?

Pentru ca mesajul legat de diversitate și combaterea marginalizării să fie interiorizat de copii, am organizat o serie de activități interactive prin care am exersat empatia și cooperarea directă la nivelul grupei:

- **Citirea cu oprirea poveștii (Deconstruirea prejudecăților)**: Pe parcursul lecturii, m-am oprit în momentele în care pinguinii mari își opreau copiii de la joc și i-am întrebat pe cei mici: *„Cum credeți că se simte Dilly când este lăsată singură doar pentru că ea țopăie?”* sau *„Este corect să nu ne jucăm cu cineva doar pentru că se mișcă sau vorbește altfel?”*. Copiii au rezonat imediat cu nedreptatea suferită de personaj și au taxat atitudinea rigidă a adulților din poveste.
- **Jocul „Super-puterea mea secretă”**: După ce am aflat cum țopăitul lui Dilly a salvat o viață, ne-am așezat în cerc. Fiecare preșcolar a fost încurajat să spună o caracteristică proprie pe care ceilalți o pot vedea ca pe o diferență, dar care este, de fapt, o super-putere (ex: *„eu vorbesc mai încet, dar aud foarte bine când cineva are nevoie de ajutor”*, *„eu port ochelari, dar văd cele*

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

mai mici detalii la desen”). Activitatea i-a ajutat să înțeleagă că fiecare om aduce ceva valoros în grup.

- **Desenul colectiv „Banchiza noastră colorată”**: Pentru a vizualiza ideea de comunitate primitoare, copiii au pictat împreună un tablou colectiv. Fiecare a adăugat un pinguin unicat pe o banchiză mare. Analizând produsul final, le-am explicat copiilor că banchiza noastră (grupa) ar fi mult mai tristă fără pinguinii care țopăie și că frumusețea stă tocmai în faptul că suntem diferiți, dar formăm un întreg.
- **Jocul de rol „Schimbarea regulilor”**: Am simulat cu ajutorul unor marionete mici scenete în care un personaj nu putea să participe la jocurile clasice ale copiilor din cauza modului său diferit de deplasare. Preșcolarii au fost provocați să găsească soluții și să schimbe regulile jocului pe loc (de exemplu, transformarea unui joc de alergare într-unul de țopăit), astfel încât toată lumea să fie inclusă și să se distreze în siguranță.

Concluzie

Aplicarea acestor activități a generat o schimbare vizibilă în comportamentul copiilor mei de la grupă. Povestea pinguinului Dilly le-a arătat că teama de diferențe aparține, de multe ori, lumii celor mari, în timp ce copiii au o capacitate nativă de acceptare. Învățând că un „defect” aparent poate deveni o resursă salvatoare, preșcolarii au devenit mult mai deschiși și empatici.

Sunt convinsă că acești copii vor deveni adulții empatici de mâine, capabili să schimbe mentalități și să dărâme barierele izolării în societatea noastră.

Bibliografie

1. Dale, Elizabeth, *Dilly cea minunat de diferită*, Editura Cartemma.
2. Botiș, A., Mihalca, L., *Povești terapeutice pentru copii și părinți*, Editura ASCR, Cluj-Napoca.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Câteva considerații privind noua programă școlară de geografie pentru clasa a IX-a

prof. Moroșanu Luminița

Colegiul Economic „Ion Ghica” Bacău

Geografia este o știință veche, apărută în antichitate, Eratostene, Strabon, Aristotel, fiind printre primii învățați care au scris cărți de geografie.Cel care a dat numele științei a fost Eratostene, în traducere numele ei însemnând, ”știința Pământului”.

Treptat se trece de la geografia descriptivă la geografia modernă, actuală, care explică fenomene complexe, legăturile dintre geosferele Terrei, impactul antropic asupra învelișurilor Pământului, apar elemente de GIS, atât de actuale și necesare astăzi.

Geografia predată în școală trebuie să pregătească elevul pentru formarea unor comportamente responsabile față de mediul înconjurător, îl ajută să înțeleagă, să explice fenomene din mediul apropiat care îl afectează personal, încurajează gândirea critică.

Începând cu anul școlar 2026-2027 elevii care intră la liceu vor avea noi programe școlare și să sperăm că și noi manuale, actualizate, moderne, digitale.

Noua programă școlară aduce câteva elemente de noutate care erau necesare.Unii dintre noi au introdus aceste elemente în predare și în trecut dar eram mereu în criză de timp și încercam să aducem elevilor elemente de noutate în condițiile unei programe încărcate și a unui număr de ore insuficient la filiera tehnologică din cauza săptămânilor de practică, a celor două săptămâni verde și altfel, a unor zile libere.

Geografia este o știință la limita dintre real și uman, este o știință complexă, ce are conexiuni cu alte științe, iar interdisciplinaritatea este obligatorie. Geografia are legături cu matematica(calcule pentru scara hărții, gradientul termic), fizica(dinamica atmosferei, mișcările Terrei, procesele gravitaționale, dezagregarea fizică a rocilor, condensarea, prprietățile fizice ale rocilor), biologia(biodiversitatea), chimia(scoarța de alterare, compoziția atmosferei, formarea reliefului carstic), geologia(structura internă a Terrei, hazarduri endogene).

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

În sfârșit putem începe, oficial, predarea geografiei cu o lecție despre această știință, evoluția ei, importanța practică.Introducerea unei ore de GIS este importantă deoarece elevii utilizează deja Waze, GPS, Google Maps.

Pentru capitolul despre spațiul cosmic era necesară o lecție despre explorarea universului și misiuni spațiale.Aminteam de aceste misiuni la studiul planetelor și al Lunii dar acum apar și în programă.De asemenea putem vorbi și de telescoapele spațiale Hubble și James Web, de Stația Spațială Internațională, singura structură antropică locuită de oameni în afara Terrei.

Capitolul III cuprinde elemente de geologie ce erau tratate și în vechea programă dar se solicită și importanța practică a resurselor minerale.De asemenea studiem scara geocronologică, inexistentă în vechea programă școlară, putând să le prezentăm elevilor pe scurt evoluția geologică a Terrei, erele geologice, evenimentele importante din fiecare eră.

Introducerea informațiilor despre hazarduri la clasa a IX-a la sfârșitul capitolelor III-VIII, aduce o finalitate științifică a informațiilor primite de elevi.Apare o lecție despre schimările climatice, fenomen actual, prea puțin discutat la orele de geografie din lipsă de timp, iar hazardurile climatice aduc informații despre tornade, uragane, secete, Ei Nino, fenomene de risc extrem de răspândite, cu care ne confruntăm în fiecare an.

La capitolul VII, apare o lecție despre managementul biodiversității, inexistent în vechea programă școlară, necesară în contextul pericolului extincției unor specii de viețuitoare.

Capitolul VIII, Mediile naturale ale Terrei, prezintă tipurile de medii, degradarea mediului, defrișările și deșertificarea, fenomene care se întâlnesc în multe regiuni și țări, inclusiv în România.

Programa școlară are și exemple de metode și strategii didactice, centrate pe elev și resurse digitale, gratuite sau contra cost, pe care le utilizam și în trecut:Livresq, Learning Apps, Wordwall, Twinkl, Mozaweb, Kahoot, Eduboom, exemple de aplicații pentru telefonul mobil, resurse în limba engleză.

În concluzie, actuala programă școlară de geografie este actualizată, are aplicații practice interesante, are multe elemente de noutate, e o schimbare benefică față de cea veche.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Pedagogia inimii: cum construim rezultate acolo unde barierele sunt mari

Prof. înv. primar Moței Raluca-Andreea
Școala Gimnazială Vereşti

Recunosc, începuturile mele la catedră nu au fost lipsite de teamă. Îmi amintesc perfect primul meu an: intram într-o clasă unde majoritatea elevilor proveneau din medii profund defavorizate, copii ai căror părinți nu au continuat școala sau nu au primit la timpul lor o educație completă. Frica cu care păşeam pragul acelei săli de clasă era copleşitoare; mă întrebam dacă voi reuși, dacă mă vor asculta sau dacă voi putea să le ofer ceva care să conteze cu adevărat pentru viitorul lor. Însă, pe parcurs, acești copii m-au învățat cea mai importantă lecție: frica a lăsat loc unei dorințe uriașe de a le fi nu doar învățătoare, ci un sprijin real. Această relație a devenit un schimb constant: ei au învățat de la mine, dar eu am învățat de la ei cea mai prețioasă lecție despre viață — aceea că succesul înseamnă, în primul rând, să îți dorești cu ardoare și să te zbați pentru a obține ceea ce îți propui. Această dorință de a le fi aproape a devenit motorul întregii mele cariere, transformându-se în ceea ce numesc astăzi „pedagogia inimii”.

Am înțeles repede că, înainte de a preda o lecție, trebuie să predau încredere. Mi-aduc aminte de părinții care, la început, stăteau la ușa școlii cu capul plecat, temându-se de „doamna învățătoare” așa cum se temeau de profesorii lor de odinioară. Am învățat să nu-i chem „la raport”, ci să-i invit la o discuție despre cum copilul lor a reușit, azi, să scrie o literă mai bine decât ieri. În acele momente, când văd că se luminează la față aflând că puiul lor este capabil de ceva frumos, barierele se prăbușesc. Când părintele realizează că nu sunt acolo să-l judec pentru lipsurile de acasă, ci să fiu aliata lui, începe să-și trimită copilul la școală cu altă speranță.

Măiestria noastră, a dascălilor, stă în capacitatea de a adapta curriculumul atunci când realitatea din teren ne cere flexibilitate. Am ales să îmblânzesc materia prin metode care transformă ora într-un spațiu de învățare activă, renunțând la definițiile abstracte. Folosim, de exemplu, „magazinul clasei” unde ei învață să numere banii pentru pâine – o lecție de matematică ce devine brusc vitală pentru viața lor. Sau „cercul de poveste”, unde, în siguranța clasei, învață că emoțiile lor contează. În acest sens, Emil Păun (1999) subliniază că școala nu

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

poate fi disociată de realitatea comunității din care provine elevul; succesul intervenției noastre depinde tocmai de această capacitate de a integra „viața” în „școală”.

Un aspect crucial pe care l-am integrat în demersul meu este cel al inteligenței emoționale. Într-un mediu defavorizat, copilul vine adesea cu un bagaj emoțional încărcat de incertitudini. Din experiența mea, am observat că, dacă profesorul reușește să valideze trăirile elevului, acesta devine mult mai deschis către cunoaștere. Nu predăm doar cifre și litere, ci predăm siguranță. Când un elev se simte acceptat necondiționat, el încetează să se mai teamă de „greșeală”. Astfel, greșeala devine, conform pedagogiei moderne, un pas necesar în procesul de învățare, nu un motiv de sancțiune.

Am văzut că un copil copleșit renunță ușor, așa că am învățat să desfac sarcinile complicate în mici victorii. Când un copil care credea că „nu e bun de nimic” reușește să termine un proiect manual sau să rezolve o problemă pe care o credea imposibilă, acea strălucire din ochii lui este succesul. Este acel moment în care amândoi, învățător și elev, înțelegem că succesul nu este un dat, ci ceva pentru care ne-am zbătut amândoi. Portofoliul de progres a devenit oglinda noastră: el arată că, deși pornim de la puțin, împreună, pas cu pas, construim o evoluție reală pe care părintele o poate vedea și atinge. Aici, Constantin Cucoș (2014) ne reamintește că rolul învățătorului este acela de mediator, care nu doar transmite cunoștințe, ci facilitează dezvoltarea personală prin susținere constantă.

Reflectând asupra drumului parcurs, realizez că „pedagogia inimii” nu este doar o metodă, ci o filosofie de viață. Dacă în primul an mă temeam de eșec, astăzi înțeleg că eșecul este doar un punct de plecare. Am învățat că, în mediile defavorizate, profesorul este adesea singura „fereastră” spre o altă lume. Adaptând metodele lui Ioan Cerghit (2006) privind învățarea activă, am înțeles că, dacă reușești să captezi interesul copilului prin activități care au sens pentru el, barierele de învățare dispar. Școala devine, astfel, nu un spațiu al regulilor impuse, ci un spațiu al posibilităților descoperite.

În concluzie, succesul în educație nu se cuantifică doar prin medii și examene, ci prin capacitatea de a menține vie flacăra curiozității. Meseria noastră nu este doar despre programe școlare, ci despre oameni. Este despre a demonstra că, indiferent de contextul social, succesul este posibil dacă avem răbdare să construim punți. Prin empatie și prin dorința sinceră de a fi

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

alături de familie, școala devine, într-adevăr, un loc al reușitei. Nu ne-am propus să facem minuni, ci să oferim șansa ca fiecare copil să poată spune, la final: „Am reușit, am crescut, am învățat”.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Editura Polirom, Iași.
2. Cucoș, C. (2014). Pedagogie. Editura Polirom, Iași.
3. Păun, E. (1999). Școala - abordare sociopedagogică. Editura Polirom, Iași.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Inovația și tehnologia în educația timpurie

Prof. Mușuroi Gina Mădălina

Școala Gimnazială Mihai Eminescu-Corabia, Olt

Educația timpurie reprezintă fundamentul dezvoltării copilului, iar integrarea tehnologiei în activitățile didactice contribuie la crearea unui mediu de învățare atractiv și eficient. Folosite echilibrat, resursele digitale stimulează curiozitatea, creativitatea și participarea activă a copiilor, fără a înlocui jocul, interacțiunea directă și experiențele practice.

Cuvinte-cheie: educație timpurie, tehnologie, inovație, învățare prin joc, competențe digitale.

Introducere

Societatea actuală impune adaptarea procesului educațional la noile realități tehnologice. Grădinița are rolul de a pregăti copiii pentru o lume în continuă schimbare, dezvoltând competențe esențiale prin metode moderne și interactive. Tehnologia nu trebuie privită ca un scop în sine, ci ca un mijloc prin care educatoarea poate diversifica strategiile didactice și poate răspunde nevoilor fiecărui copil.

Rolul tehnologiei în educația preșcolară

Utilizarea resurselor digitale în activitățile de la grupă oferă numeroase avantaje:

- ➔ crește interesul și motivația pentru învățare;
- ➔ facilitează înțelegerea noțiunilor prin imagini, animații și materiale multimedia;
- ➔ dezvoltă atenția, memoria și gândirea logică;
- ➔ încurajează colaborarea și comunicarea între copii;
- ➔ permite adaptarea activităților la ritmul individual de învățare.

Totuși, utilizarea tehnologiei trebuie să fie moderată și să respecte particularitățile de vârstă ale copiilor.

Exemple de bune practici

În activitatea desfășurată la grupă pot fi utilizate:

- ➔ prezentări interactive cu imagini și sunete;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- ➔ povești digitale și cărți ilustrate;
- ➔ jocuri educative pentru dezvoltarea limbajului și a gândirii matematice;
- ➔ tabla interactivă pentru activități de clasificare, asociere și observare;
- ➔ aplicații de desen și creație artistică.

Un exemplu de activitate este proiectul tematic „Animalele pădurii”, în care copiii urmăresc un scurt material video, identifică animalele, ascultă sunetele acestora și participă apoi la jocuri de rol și activități practice de modelaj și desen. Astfel, tehnologia completează experiența directă și stimulează învățarea prin joc.

Rolul educatoarei

Succesul integrării tehnologiei depinde de competențele educatoarei. Aceasta selectează resursele adecvate, organizează activități interactive și creează un climat educațional în care copiii învață prin explorare și cooperare. Totodată, educatoarea colaborează cu familia pentru promovarea unei utilizări responsabile a tehnologiei.

Concluzii

Inovația și tehnologia reprezintă resurse importante pentru modernizarea educației timpurii. Utilizate echilibrat și adaptate nivelului de dezvoltare al copiilor, acestea contribuie la formarea competențelor necesare viitorului și la crearea unui proces educațional atractiv, incluziv și eficient.

Bibliografie

- Ministerul Educației (2019). Curriculum pentru educația timpurie. București.
- Ministerul Educației (2021). Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani (RFIDT).
- Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Editura Polirom, Iași.
- Cucoș, C. (2014). Pedagogie. Editura Polirom, Iași.
- UNESCO (2023). Guidance for Generative AI in Education and Research

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Inteligența artificială și metodele interactive – un nou orizont în predarea istoriei

Prof. Năsui Raluca-Otilia

Școala Gimnazială nr. 8 Borșa, județul Maramureș

Rezumat

Transformarea digitală a educației a determinat schimbări profunde în modul în care elevii învață și profesorii proiectează activitățile didactice. Disciplina Istorie, considerată adesea una predominant teoretică, poate beneficia semnificativ de integrarea tehnologiilor digitale și a inteligenței artificiale (IA), care facilitează învățarea activă, dezvoltarea gândirii critice și personalizarea procesului instructiv-educativ.

Articolul analizează rolul inteligenței artificiale în predarea istoriei, prezintă exemple de bune practici din activitatea didactică și evidențiază impactul instrumentelor digitale asupra motivației și rezultatelor elevilor.

Cuvinte-cheie: istorie, inteligență artificială, competențe digitale, gândire critică, metode interactive, învățare activă.

1. Introducere

Educația contemporană traversează o perioadă de transformări accelerate, generate de dezvoltarea tehnologiei digitale și de accesul aproape nelimitat la informație. În acest context, profesorul nu mai este singura sursă de cunoaștere, ci devine proiectant al experiențelor de învățare și facilitator al dezvoltării competențelor necesare societății actuale.

Disciplina Istorie are o misiune complexă: nu doar transmiterea cunoștințelor despre trecut, ci și formarea unei gândiri istorice capabile să interpreteze critic informațiile și să înțeleagă relația dintre trecut și prezent. Elevii trebuie să învețe să analizeze sursele istorice, să argumenteze, să compare perspective și să identifice manipularea informației.

În acest demers, inteligența artificială poate deveni un aliat valoros al profesorului, oferind oportunități de inovare didactică și de adaptare a activităților la nevoile fiecărui elev.

2. Inteligența artificială în educație – oportunități și provocări

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Potrivit UNESCO (2023), inteligența artificială poate contribui la personalizarea învățării, sprijinirea profesorilor și dezvoltarea competențelor elevilor, cu condiția utilizării sale responsabile și etice.

În predarea istoriei, aplicațiile IA permit:

- generarea unor materiale diferențiate;
- adaptarea textelor istorice la nivelul elevilor;
- realizarea de exerciții interactive;
- elaborarea unor teste formative;
- crearea de scenarii educaționale;
- dezvoltarea materialelor multimedia.

Totuși, utilizarea acestor instrumente presupune verificarea informațiilor generate și cultivarea spiritului critic al elevilor.

Profesorul rămâne responsabil pentru validarea conținuturilor și pentru formarea competențelor de alfabetizare informațională.

3. De la lecția tradițională la experiența interactivă

Istoria nu mai poate fi redusă la memorarea cronologiilor sau a datelor. Elevii învață mai eficient atunci când sunt implicați activ în procesul de descoperire.

În activitatea didactică am urmărit transformarea lecțiilor în experiențe de învățare bazate pe investigație, colaborare și rezolvarea de probleme.

Printre metodele utilizate se numără:

- analiza documentelor istorice;
- studiul imaginilor și fotografiilor de epocă;
- dezbaterea;
- jocul de rol;
- învățarea prin proiect;
- învățarea colaborativă;
- exercițiile de tip quiz și escape room.

Integrarea acestor metode a determinat o creștere vizibilă a implicării elevilor și a motivației pentru studiul istoriei.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

4. Exemple de bune practici

4.1 Rebusurile istorice generate cu ajutorul inteligenței artificiale

Pentru recapitularea noțiunilor istorice am realizat rebusuri personalizate cu ajutorul inteligenței artificiale.

Acestea au fost adaptate nivelului fiecărei clase și au inclus concepte precum:

- cronologie;
- izvor istoric;
- document;
- artefact;
- patrimoniu;
- civilizație.

Elevii au manifestat un interes crescut pentru această modalitate de evaluare, iar activitatea a favorizat consolidarea vocabularului istoric.

4.2 Canva – istoria prin design vizual

Platforma Canva a fost utilizată pentru realizarea:

- liniilor timpului;
- infograficelor;
- posterelor istorice;
- hărților conceptuale;
- prezentărilor multimedia.

Elevii au creat materiale despre Egiptul Antic, Evul Mediu și Marea Unire, dezvoltând simultan competențele istorice și digitale.

4.3 Genially – lecții interactive

Genially a permis realizarea unor prezentări dinamice care au inclus:

- hărți interactive;
- imagini istorice;
- animații;
- întrebări integrate;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- jocuri educaționale.

Aceste resurse au crescut nivelul de implicare al elevilor și au favorizat învățarea prin explorare.

4.4 LearningApps – evaluare imediată

Platforma LearningApps a fost utilizată pentru:

- asocierea imaginilor cu evenimente istorice;
- ordonarea cronologică;
- potrivirea personalităților istorice;
- exerciții de completare;
- quiz-uri.

Feedbackul instantaneu a permis identificarea rapidă a dificultăților de învățare.

4.5 ChatGPT – sprijin pentru profesor

În activitatea de proiectare didactică, ChatGPT a fost utilizat pentru:

- formularea unor întrebări cu niveluri diferite de dificultate;
- redactarea fișelor de lucru;
- adaptarea textelor istorice;
- generarea de scenarii de dezbatere;
- realizarea unor jocuri educaționale;
- conceperea rebusurilor tematice.

Aceste resurse au redus timpul de pregătire a lecțiilor și au permis profesorului să acorde mai mult timp personalizării activităților.

5. Impactul asupra elevilor

Observațiile realizate pe parcursul activităților didactice au evidențiat numeroase beneficii:

- participare activă la lecții;
- interes crescut pentru disciplina Istorie;
- dezvoltarea competențelor digitale;
- îmbunătățirea colaborării;
- creșterea capacității de argumentare;
- dezvoltarea gândirii critice;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- autonomie în învățare.

Elevii au apreciat în special activitățile interactive și posibilitatea de a învăța prin descoperire.

6. Limite și provocări

Implementarea tehnologiilor digitale presupune și anumite dificultăți:

- diferențe privind accesul la dispozitive;
- competențe digitale inegale;
- timpul necesar pregătirii materialelor;
- necesitatea verificării informațiilor generate de IA;
- respectarea normelor privind protecția datelor și etica utilizării tehnologiei.

Aceste provocări pot fi depășite prin formarea continuă a cadrelor didactice și prin utilizarea responsabilă a instrumentelor digitale.

7. Concluzii

Inteligența artificială nu înlocuiește profesorul și nici valoarea studiului istoriei. Ea reprezintă un instrument care poate transforma procesul de învățare într-o experiență mai atractivă, mai flexibilă și mai adaptată nevoilor elevilor.

Experiența didactică demonstrează că integrarea unor aplicații precum ChatGPT, Canva, Genially și LearningApps stimulează participarea activă, dezvoltă gândirea critică și facilitează formarea competențelor-cheie prevăzute de curriculumul național.

Profesorul rămâne elementul esențial al procesului educațional, fiind cel care selectează, adaptează și valorifică tehnologia în beneficiul elevilor. În domeniul istoriei, echilibrul dintre rigoarea științifică și inovația pedagogică reprezintă cheia unei educații relevante pentru generațiile viitoare.

Bibliografie

Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ* (ediția a IV-a). Polirom.

Cucoș, C. (2014). *Pedagogie* (ediția a III-a). Polirom.

Joița, E. (2006). *Instruirea constructivistă*. Editura Didactică și Pedagogică.

Ministerul Educației. (2017). *Programa școlară pentru disciplina Istorie – clasele a V-a–a VIII-a*.

OECD. (2019). *OECD Future of Education and Skills 2030*.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

UNESCO. (2023). *Guidance for Generative AI in Education and Research*.

European Commission. (2022). *Digital Education Action Plan 2021–2027*.

Redecker, C. (2017). *European Framework for the Digital Competence of Educators (DigCompEdu)*. Publications Office of the European Union.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Small Steps, Big Responsibilities – O călătorie educațională spre responsabilitate, ecologie și sustenabilitate

Prof. Înv. Primar Neagoe Simonica Sonia

Școala Gimnazială Bălilești

1. Introducere și contextul internațional al proiectului

Proiectul eTwinning **„Small Steps, Big Responsibilities”** a fost conceput și derulat ca un parteneriat educațional internațional de succes, reunind școli din patru țări: România, Turcia, Lituania și Georgia. Într-o epocă în care provocările ecologice și digitale sunt tot mai complexe, inițiativa a avut ca scop central dezvoltarea responsabilității elevilor față de mediul înconjurător, comunitatea locală și spațiul digital. Prin intermediul unor activități colaborative strânse, bazate pe o planificare pedagogică riguroasă și pe utilizarea creativă a instrumentelor Web 2.0, elevii au înțeles că fiecare gest mic reprezintă un pilon fundamental pentru schimbări majore la scară globală.

Proiectul a generat un mediu de învățare incluziv, dinamic și stimulant, facilitând schimbul profund de bune practici interculturale, îmbunătățind competențele de comunicare într-o limbă străină și stimulând motivația intrinsecă a elevilor pentru o cetățenie activă, responsabilă și conștientă de viitorul planetei.

2. Comunitatea educațională și activitățile de cunoaștere interactivă

Proiectul a reunit o comunitate vibrantă dincolo de granițe, formată din cadre didactice dedicate și elevi entuziaști din toate școlile partenere. Încă din etapele incipiente, modalitățile de prezentare personală au depășit tiparele clasice ale fișelor biografice textuale, prin integrarea inteligentă a tehnologiei moderne. Elevii au realizat autoportrete creative, avataruri animate și mesaje audio-video interactive utilizând aplicația *ChatterPix*, care dă viață desenelor prin animarea expresiilor faciale. Aceste produse digitale inedite au permis copiilor să

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

se prezinte colegilor internaționali într-o manieră ludică, atractivă și plină de originalitate, facilitând spargerea gheții și stabilirea unor legături de prietenie bazate pe respect reciproc.

3. Siguranța digitală (eSafety), Netichete și identitatea vizuală

O componentă prioritară și transversală a proiectului a constat în formarea și consolidarea competențelor de siguranță online, cetățenie digitală responsabilă și igienă cibernetică. Înainte de a interacționa în spațiul virtual comun sau de a publica materiale pe platformele partenere, elevii au fost instruiți amănunțit cu privire la regulile fundamentale de netichete, protecția datelor cu caracter personal, drepturile de autor și normele stricte GDPR. Ca rezultat direct al acestor ateliere de conștientizare, partenerii au conceput împreună un *Cod de conduită online* detaliat, distribuit digital prin platforma *Padlet* pentru a garanta transparența și accesul facil al întregii comunități școlare și parentale.

De asemenea, identitatea vizuală a proiectului a fost stabilită printr-un proces democratic, transparent și participativ de co-creare. Folosind aplicația *Canva*, elevii din toate școlile partenere au schițat propuneri originale de logo, selecția finală fiind realizată prin vot internațional deschis. Logo-ul câștigător a devenit emblema oficială a colaborării, fiind utilizat cu mândrie pe toate materialele promoționale, certificatele de participare, articolele publicate și documentele oficiale ale proiectului.

4. Activități ecologice aplicate și conectarea cu calendarul internațional

Dimensiunea ecologică a proiectului s-a concretizat printr-o serie bogată de intervenții practice, ateliere de lucru și campanii civice desfășurate atât în comunitatea locală, cât și în mediul școlar. Activitățile practice desfășurate au inclus campanii ample de reciclare selectivă a deșeurilor, acțiuni de igienizare a spațiilor publice, plantare de puieți și flori în curtea școlii, precum și ateliere creative de reutilizare a materialelor reciclabile pentru a crea obiecte decorative și didactice utile.

Aceste demersuri educative au fost corelate direct și sinergic cu marile evenimente din calendarul global, marcând prin activități dedicate *Ziua Siguranței pe Internet*, *Ziua Pământului* și *Ziua Europei*. Toate produsele finale, eseurile, desenele și fotografiile realizate de elevi cu aceste ocazii au fost centralizate și expuse în galerii virtuale interactive pe *Padlet*, devenind accesibile publicului larg.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

5. Instrumente digitale utilizate și metodologia colaborativă inovatoare

Succesul pedagogic al proiectului se datorează în mare măsură alegerii inspirate și adaptate a instrumentelor Web 2.0, care au transformat elevii din simpli consumatori pasivi de informație în creatori activi de conținut educațional de calitate:

- **Padlet:** utilizat ca panou virtual central pentru stocarea resurselor multimedia, planificarea activităților și colaborare transnațională continuă.
- **Google Docs:** instrument esențial pentru redactarea colaborativă, interactivă a documentelor comune între cadrele didactice și elevi din țări diferite.
- **JigsawPlanet:** utilizat cu succes pentru crearea de puzzle-uri interactive bazate pe fotografiile activităților și desenele realizate în cadrul proiectului, stimulând atenția și gândirea logică.
- **Kahoot și Wordwall:** platforme gamificate integrate în cadrul întâlnirilor online pentru evaluarea formativă prin jocuri didactice interactive, crescând considerabil motivația, spiritul de echipă și implicarea activă a elevilor.

6. Formarea cadrelor didactice și diseminarea rezultatelor

Dimensiunea de colaborare profesională a inclus webinarii periodice online destinate profesorilor parteneri, în cadrul cărora s-au stabilit calendarul detaliat al activităților, standardele înalte de calitate pedagogică, bunele practici și modalitățile optime de diseminare la nivel instituțional și comunitar.

Strategia amplă de diseminare a vizat asigurarea unei vizibilități optime și a unui

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

impact extins la nivel local, național și internațional prin publicarea periodică de articole și imagini pe site-ul oficial al școlii, prezentarea detaliată a rezultatelor în cadrul comisiilor metodice și diseminarea directă în cadrul întâlnirilor cu părinții.

Bibliografie

Comisia Europeană. (2020). *Ghidul programului eTwinning – Manualul profesorului*. Brussels: European Publications.

Bocoș, M. (2019). *Didactica disciplinelor școlare*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.

Stoica, A. (2021). *Evaluarea curentă și examenul. Ghid practic*. București: Editura Didagogică și Pedagogică.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Rolul mijloacelor digitale în motivarea elevilor în procesul de predare-învățare

Nicoară Veronica,

Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare”, Bistrița

În contextul societății contemporane, tehnologia digitală ocupă un rol esențial în procesul educațional, devenind un element indispensabil al activităților de predare, învățare și evaluare. Integrarea instrumentelor și resurselor digitale în demersul didactic oferă cadrelor didactice multiple oportunități de a diversifica strategiile de predare și de a spori motivația elevilor pentru învățare. Totodată, utilizarea tehnologiilor digitale contribuie la crearea unui mediu educațional interactiv, atractiv și flexibil, adaptat nevoilor și particularităților generației actuale. Prin valorificarea potențialului oferit de noile tehnologii, procesul instructiv-educativ devine mai eficient, favorizând implicarea activă a elevilor, dezvoltarea competențelor digitale și formarea competențelor-cheie necesare integrării într-o societate bazată pe cunoaștere.

Mijloacele digitale, precum platformele educaționale, aplicațiile interactive, tablele inteligente, materialele video cu caracter educațional și jocurile didactice digitale, contribuie la transformarea activităților de învățare într-o experiență educațională atractivă și stimulativă. Integrarea acestor resurse în procesul de predare-învățare facilitează implicarea activă a elevilor în desfășurarea activităților didactice, prin rezolvarea unor sarcini interactive, oferirea unui feedback imediat și posibilitatea de a parcurge conținuturile într-un ritm adaptat nevoilor și particularităților individuale de învățare. În acest mod, tehnologiile digitale sprijină personalizarea procesului educațional, stimulează motivația pentru învățare și contribuie la creșterea eficienței actului didactic. Prin intermediul instrumentelor digitale, cadrele didactice pot adapta conținuturile educaționale, strategiile de predare și nivelul de dificultate al activităților în funcție de nevoile, ritmul de învățare și particularitățile individuale ale fiecărui elev. Această abordare diferențiată contribuie la consolidarea încrederii elevilor în propriile capacități, la creșterea motivației intrinseci și la menținerea interesului pentru învățare.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Un avantaj semnificativ al integrării tehnologiei digitale în procesul educațional îl reprezintă posibilitatea personalizării învățării.

Totodată, tehnologiile digitale facilitează dezvoltarea competențelor de colaborare și comunicare prin intermediul proiectelor colaborative, al platformelor de învățare, al forumurilor de discuții și al activităților de grup desfășurate în mediul online, promovând schimbul de idei și învățarea prin cooperare.

Un alt avantaj al utilizării tehnologiei digitale în educație constă în dezvoltarea competențelor digitale, considerate esențiale pentru integrarea și adaptarea elevilor la cerințele societății contemporane. Prin utilizarea constantă a aplicațiilor educaționale, a platformelor de învățare și a diverselor resurse digitale, elevii își formează abilități de căutare, selectare, analiză și utilizare critică a informațiilor, precum și competențe de comunicare și colaborare în mediul digital. În același timp, aceste experiențe de învățare contribuie la dezvoltarea autonomiei, a gândirii critice și a capacității de rezolvare a problemelor, competențe indispensabile în contextul transformărilor tehnologice și al învățării pe tot parcursul vieții.

Gamificarea constituie o strategie didactică modernă, cu un rol semnificativ în creșterea motivației și a implicării elevilor în procesul de învățare. Prin integrarea elementelor specifice jocurilor, precum punctajele, clasamentele, insignele și recompensele virtuale, platforme educaționale precum **Kahoot!**, **Quizizz** și **Wordwall** transformă activitățile de evaluare și consolidare a cunoștințelor în experiențe interactive și stimulative. Această abordare favorizează participarea activă a elevilor, stimulează competiția constructivă și contribuie la creșterea interesului pentru învățare, facilitând totodată consolidarea cunoștințelor și oferirea unui feedback imediat privind performanțele obținute.

Totodată, integrarea mijloacelor digitale în procesul educațional contribuie la dezvoltarea competențelor digitale și transversale ale elevilor, precum gândirea critică, creativitatea, autonomia și capacitatea de învățare independentă.Accesul la o gamă diversificată de resurse educaționale actualizate facilitează aprofundarea cunoștințelor și stimulează formarea competențelor informaționale, prin dezvoltarea capacității de a identifica, selecta, analiza și utiliza în mod critic informațiile provenite din surse credibile.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

În acest context, elevii dobândesc competențe esențiale pentru învățarea pe tot parcursul vieții și pentru adaptarea la cerințele unei societăți bazate pe cunoaștere și pe utilizarea intensivă a tehnologiei.

Cu toate acestea, integrarea tehnologiei digitale în procesul educațional trebuie realizată într-o manieră echilibrată, responsabilă și fundamentată pedagogic. Eficiența utilizării mijloacelor digitale depinde de capacitatea cadrului didactic de a selecta și valorifica instrumentele tehnologice în concordanță cu obiectivele educaționale, conținuturile curriculare și particularitățile de vârstă ale elevilor.

În același timp, este necesară evitarea utilizării excesive a dispozitivelor digitale, întrucât aceasta poate diminua capacitatea de concentrare, poate favoriza apariția distragerilor și poate reduce calitatea interacțiunilor directe dintre profesor și elevi, precum și dintre elevi. Prin urmare, tehnologia trebuie privită ca un instrument complementar actului didactic, menit să sprijine și să optimizeze procesul de predare-învățare, fără a substitui rolul esențial al interacțiunii umane în educație.

În concluzie, integrarea mijloacelor digitale în procesul educațional reprezintă un factor esențial în stimularea motivației pentru învățare și în creșterea calității actului didactic. Utilizarea adecvată a tehnologiilor digitale contribuie la dezvoltarea unui mediu educațional interactiv, flexibil și centrat pe elev, favorizând implicarea activă, îmbunătățirea performanțelor școlare și dezvoltarea competențelor digitale și transversale necesare în societatea contemporană.

Cu toate acestea, eficiența acestor resurse depinde de integrarea lor într-un demers pedagogic coerent, adaptat obiectivelor educaționale și nevoilor individuale ale elevilor. Astfel, tehnologia digitală nu substituie rolul profesorului, ci îl completează, oferindu-i noi oportunități de a facilita învățarea și de a crea experiențe educaționale relevante, autentice și orientate spre formarea competențelor necesare învățării pe tot parcursul vieții.

Bibliografie:

- European Commission. (2021). *Digital Education Action Plan (2021–2027): Resetting education and training for the digital age*. Publications Office of the European Union.
- Gilakjani, A. P. (2017). A review of the literature on the integration of technology into the learning and teaching of English language skills. *International Journal of English Linguistics, 7*(5), 95–106.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2021). *21st-century readers: Developing literacy skills in a digital world*. OECD Publishing.
- Prensky, M. (2001). *Digital natives, digital immigrants*. MCB University Press.
- Redecker, C. (2017). *European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu*. Publications Office of the European Union.
- UNESCO. (2023). *Global Education Monitoring Report 2023: Technology in education – A tool on whose terms?* UNESCO Publishing.
- Voogt, J., Knezek, G., Christensen, R., & Lai, K.-W. (2018). Developing an understanding of the impact of digital technologies on teaching and learning in an ever-changing landscape. *Journal of Information Technology Education: Research, 17*, 307–328.
- Zainuddin, Z., Chu, S. K. W., Shujahat, M., & Perera, C. J. (2020). The impact of gamification on learning and instruction: A systematic review of empirical evidence. *Educational Research Review, 30*, 100326.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Diseminare Proiect eTWINING
„ECOtWINS: Grow Green Together”

Prof. Nicolescu-Diaconu Gina
Școala Gimnazială „Elena Doamna” loc.Tecuci, jud. Galați

Proiectul „EcoTwins: Grow Green Together” a oferit elevilor din ciclul primar (clasa a III-a) oportunitatea de a învăța despre protecția mediului prin activități colaborative, creative și practice desfășurate alături de parteneri din mai multe țări europene.

Proiectul a integrat educația ecologică în activitățile curriculare și extracurriculare, valorificând experiența școlii noastre în programul Eco-Școala și promovând reciclarea, reutilizarea creativă, economisirea resurselor și responsabilitatea față de natură. Prin provocări comune, produse digitale, schimburi de idei și activități practice, elevii și-au dezvoltat competențele de colaborare, comunicare, gândire critică și utilizare a tehnologiei, devenind mai conștienți de impactul propriilor acțiuni asupra mediului. A consolidat dimensiunea europeană a educației și a încurajat formarea unor cetățeni activi și responsabili.

Pe tot parcursul implementării activităților am avut o foarte bună colaborarea cu partenerii din proiect, care a implicat discuții între cadrele didactice în ceea ce privește implementarea activităților, obiectivele urmărite și rezultatele așteptate.

Am avut întâlniri online cu partenerii de proiect pentru stabilirea activităților și echipelor de lucru, întâlniri cu elevii pentru a sărbători diverse evenimente educaționale de peste an sau pentru a desfășura activități împreună.

Colaborarea între profesori și elevi a vizat și activități colaborative, începând cu logo proiectului până la revista finală, multe activități au fost desfășurate în colaborare.

Logo proiectului a fost unul colaborativ, fiecare clasă a realizat una sau două litere din logo, Calendarul Eco a urmărit completarea unui calendar lunar cu activități eco ale elevilor, Codul eco colaborativ a urmărit o colaborarea între profesori și elevi pentru a realiza un cod de 10 reguli. Tot în colaborarea au fost realizate și jucate diverse jocuri pe teme ecologice.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Un schimb eficient de idei a fost realizat în cadrul activităților EcoBots în care am creat roboții, mascotele proiectului sau în cadrul activității Trash the treasure în care am făcut schimb de idei pentru reutilizarea unor materiale reciclabile.

De asemenea, am sărbătorit prin întâlniri Ziua Internetului, Ziua Pământului, Ziua eTwinning și a Europei, momente în care elevii au vorbit, s-au jucat împreună și descoperit lumea școlilor eTwinning. Logo proiect, Calendarul eco, Codul eco, jocuri eco, ecobots, Trash to Treasure Workshop, Safer Internet Day, Earth Day, April 22 eTwinning Day, 9 May -Activități colaborative.

Pentru o bună colaborarea cu partenerii de proiect am folosit o serie de aplicații și instrumente digitale în cadrul activităților-Am creat un grup de whatsapp pentru o bună colaborarea între profesori. YouTube - Pentru a promova proiectul cât mai eficient, am creat un canal de youtube unde am încărcat videoclipuri din perioada de implementare a proiectului, ținând cont de regulile de protejare a imaginii elevilor.

WEB 2.0 TOOLS-Zumpad folosit pentru a realiza un acrostih

CANVA-a fost folosit pentru realizarea de imagini pentru proiect, pentru calendarul colaborativ, revista colaborativa, prezentarea de proiect

INSHOT and CAPCUT-au fost folosite pentru arealizarea de videoclipuri

JIGSAWPLANET a fost folosit pentru arealizarea de puzzle pentru a fi folosite în cadrul activităților colaborative șia întâlnirilor de proiect

Worwall -Aplicația a fost folosită pentru a realiza diverse jocuri aplicate pe parcursul activităților

Educaplay -Aplicația a fost folosită pentru a realiza diverse jocuri aplicate pe parcursul activităților

PADLET- aplicația padlet a fost folosită pe parcursul proiectului pentru a colecta activitățile realizate pe parcursul implementării proiectului

GOOGLE FORMS- a fost folosit la evaluările inițiale și finale ale elevilor, profesorilor .

Inovația acestui proiect constă în faptul că își propune dezvoltarea unor competențe multiple – competențele secolului XXI privind protejarea mediului și competențele digitale – la nivelul învățământului primar.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Elevii au participat la activități de învățare creativă multisenzorială, precum desenul, designul online, interpretarea vocală, realizarea de interviuri, precum și crearea și rezolvarea de puzzle-uri, jocuri interactive.

Un aspect remarcabil al proiectului a fost stabilirea unei legături directe între disciplinele școlare și lumea reală prin intermediul activităților desfășurate în natură sau prin reutilizarea unor materiale din jurul lor.

Proiectul a integrat, de asemenea, exersarea achiziției limbii engleze, instruirea bazată pe conținut sau tematică, teoria învățării sociale și alfabetizarea contemporană, inclusiv cea digitală.

Un alt aspect a fost lucrul în grup care a vizat dezvoltarea competențelor sociale și de colaborare (realizarea roboților, reutilizarea creativă a materialelor, interviurilor în perechi) Elevii au fost cei care au investigat încă de la începutul proiectului cât de importantă este atitudinea lor față de mediu și impactul pe care îl are poluarea asupra acestuia.

Proiectul este unul multidisciplinar. Acesta abordează toate disciplinele școlare de la nivel primar prin intermediul activităților de protejare a mediului. Lectura textelor despre mediu sau scrierea de articole pentru revistă a fost urmată de diverse activități: exerciții de vocabular și activități practice relevante, o anumită temă sau disciplină școlară și viața cotidiană a elevilor. De asemenea, în cadrul orelor de limba romană elevii au realizat interviuri ținând cont de regulile unui dialog.

În cadrul orelor de educației civică am discutat despre reguli de protejarea a mediului și a fost realizat codul celor 10 reguli.

În cadrul orelor de arte vizuale am realizat cu elevii robotul din materiale reciclabile, realizarea literelor din logo, reciclarea cretiva privind reutilizarea tuburilor de hârtie igienică.

În cadrul orelor de activități extracurriculare am participat la activitai de ecologizare ale orașului.

Rezultatele comune ale proiectului sunt multiple și relevante pentru activitatea din proiect. În urma colaborării în cadrul proeictului au fost realizate următoarele rezultate ale proiectului:

- Un logo colaborativ care a fost afișat în fiecare clasă la panoul proiectului
- Sloganul proiectului

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- Colecția de roboți eco
- Colecția de acțiuni eco ale elevilor și profesorilor din proiect
- Calendarul colaborativ lunar cu imagini sugestive pentru tema proiectului
- Codul Regulilor verzi – în colaborare cu parteneri din proiect am realizat codul

Copacul cu afișele de protejare a mediului

- Jocuri colaborative VOCABULARY ECO GREEN, We learn by playing!
- Revista colaborativa „De la sămânță la viață”
- Revista „Green Reporters”
- Toate produsele finale

În calitate de membru al proiectului am participat activ la toate activitățile și am venit cu sugestii de activități în cadrul întâlnirilor profesorilor. Am creat linkuri pentru întâlnirile online.

Linkurile proiectului:

Logo proiect
https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning/projects/ecotwins-grow-green-together/twinspace/pages/logo-project
calendarul eco
https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning/projects/ecotwins-grow-green-together/twinspace/pages/ecotwins-calendar-2026
codul eco
https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning/projects/ecotwins-grow-green-together/twinspace/pages/eco-code-day
jocuri eco
https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning/projects/ecotwins-grow-green-together/twinspace/pages/eco-quiz-show
ecobots
https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning/projects/ecotwins-grow-green-together/twinspace/pages/ecobots
Trash to Treasure Workshop
https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning/projects/ecotwins-grow-green-together/twinspace/pages/trash-treasure-workshop
Safer internet Day
https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning/projects/ecotwins-grow-green-together/twinspace/pages/safer-internet-day

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Limba și literatura română în era digitală – proiecte educaționale și activități inovatoare pentru elevii de gimnaziu

Prof. Olteanu Loredana
Școala Gimnazială Comuna Cislău, Buzău

Predarea disciplinei **Limba și literatura română** la gimnaziu depășește astăzi cadrul tradițional al manualului și al activităților clasice de la clasă. Elevii au nevoie de experiențe autentice de învățare, în care lectura, creativitatea, colaborarea și tehnologia să se completeze reciproc. În acest context, proiectele educaționale, cluburile tematice și inițiativele europene contribuie la dezvoltarea competențelor de comunicare, a gândirii critice, a creativității și a competențelor digitale, pregătindu-i pe elevi pentru provocările societății actuale.

Un loc important în activitatea elevilor îl ocupă proiectele **eTwinning**, care oferă oportunitatea colaborării cu colegi din alte școli și din alte țări europene. În cadrul proiectului **„Explorers of the Universe – Journey Among the Stars”**, elevii au descoperit universul prin intermediul activităților interdisciplinare, îmbinând lectura, exprimarea creativă și utilizarea instrumentelor digitale. Ei au realizat compuneri, descrieri, prezentări multimedia, postere și materiale colaborative, dezvoltându-și competențele de comunicare, creativitatea și spiritul de echipă. Totodată, proiectul le-a oferit posibilitatea de a interacționa cu parteneri europeni și de a descoperi diversitatea culturală într-un mediu educațional modern.

Cultivarea plăcerii pentru lectură continuă prin activitățile desfășurate în cadrul **Clubului de lectură**, unde elevii participă la dezbateri, ateliere de scriere creativă, prezentări de carte și recomandări de lectură. Aceste activități îi încurajează să își exprime opiniile argumentat, să analizeze personaje și mesaje literare și să stabilească legături între operele studiate și realitatea contemporană. Astfel, lectura devine un mijloc de dezvoltare personală, de formare a spiritului critic și de consolidare a competențelor de comunicare.

Educația pentru sănătate și dezvoltarea valorilor civice sunt promovate și prin participarea la campania **Zi for Life**, în cadrul căreia elevii realizează mesaje motivaționale,

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

afișe, texte argumentative și materiale de informare privind adoptarea unui stil de viață sănătos, responsabilitatea socială și implicarea în comunitate.

Competențele digitale sunt consolidate prin colaborarea cu **Clubul de Informatică** și prin participarea la proiectul **„Conținut AI – Școala din viitor pentru gimnaziu – Exploratori în lumea Inteligenței Artificiale”**, inițiat de **Fundația Vodafone România** în cadrul programului **„Școala din viitor”**. Implementat de **Asociația Clubul Informaticii**, în parteneriat cu **Ministerul Educației și Cercetării**, proiectul urmărește familiarizarea elevilor cu noțiunile fundamentale despre inteligența artificială și dezvoltarea competențelor digitale în concordanță cu cadrul european **DigCompEdu**. Prin activități interactive și resurse educaționale moderne, elevii înțeleg impactul inteligenței artificiale asupra vieții cotidiene și învață să utilizeze tehnologia într-un mod responsabil și creativ.

O componentă esențială a educației digitale este reprezentată de activitățile dedicate **siguranței online**. În cadrul acestora, elevii discută despre protecția datelor personale, identificarea informațiilor false, prevenirea fenomenului de cyberbullying și respectarea regulilor de comunicare în mediul virtual. Dezbaterile, studiile de caz și aplicațiile practice contribuie la formarea unor utilizatori responsabili ai tehnologiei și la dezvoltarea unei atitudini critice față de informațiile din mediul digital.

Prin îmbinarea proiectelor **eTwinning**, a activităților din **Clubul de lectură**, a campaniei **Zi for Life**, a colaborării cu **Clubul de Informatică**, a proiectelor dedicate inteligenței artificiale și a educației pentru **siguranța online**, orele de Limba și literatura română devin contexte autentice de învățare interdisciplinară. Elevii nu doar își dezvoltă competențele de comunicare și dragostea pentru lectură, ci își formează și competențele digitale, spiritul critic și capacitatea de colaborare.

Educația de calitate înseamnă conectarea disciplinelor, valorificarea tehnologiei și crearea unor experiențe de învățare relevante pentru elevii de astăzi. Atunci când lectura se întâlnește cu inovația, iar tehnologia este utilizată în scop educativ, școala contribuie la formarea unor tineri creativi, responsabili și pregătiți pentru societatea viitorului.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

O lume fără discriminare între utopie și realitate

Articol de specialitate

Prof. Florina Oprina

Liceul Tehnologic „Dimitrie Dima” Pitești

De-a lungul timpului, prejudecățile și-au pus amprenta puternic asupra oamenilor și au impus bariere invizibile, dar extrem de rigide între indivizi și clase; rasa, genul, naționalitatea, religia, dizabilitățile, statutul social al omului etc. au fost mecanisme de excludere, ale căror efecte profunde și distructive se resimt nu doar individual, ci se propagă inevitabil în întreaga societate.

O lume fără discriminare este un ideal ce presupune uniformizarea societății, promovarea incluziunii, a diversității și a egalității de șanse prin toleranță și respect reciproc. Într-o astfel de lume ar trebui să trăim astăzi, când avem mari pretenții de civilizare și progres, dar încă ținem cont de convenții dintre cele mai absurde, când vine vorba de relația cu ceilalți.

Discriminarea ține de mentalități și convingeri negative și se bazează pe stereotipuri (idei preconcepute) și prejudecăți (atitudini neverificate). Când aceste mentalități se concretizează în fapte (de exemplu, refuzul unui loc de muncă, accesul restricționat la educație sau violența verbală și fizică), se poate vorbi clar despre discriminare.

Discriminarea reprezintă orice diferențiere, excludere, restricție sau preferință bazată pe criterii arbitrare, care are ca scop sau efect diminuarea sau anularea recunoașterii, folosinței sau exercitării drepturilor omului. De remarcat rădăcina cuvântului, care indică ideea de „crimă” împotriva omeniei, respectului, bunului simț, atunci când tratăm disprețuitor pe cineva care nu merită o astfel de atitudine condamnabilă.

Cele mai frecvente forme de discriminare sunt: directă (de exemplu, tratarea unei persoane în mod mai puțin favorabil decât alta într-o situație comparabilă, de exemplu, salarii mai mici pentru femei pe aceeași funcție, refuzarea unei oportunități pentru cineva din cauza culorii pielii etc.), indirectă (prevederi aparent neutre, dar care dezavantajează un anumit grup, de exemplu, clădiri publice fără rampe pentru persoane cu dizabilități) și sistemică/ instituțională

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

(practici înrădăcinate în instituții care perpetuează inegalitatea, de exemplu, accesul precar al comunităților marginalizate la servicii medicale de calitate).

Efectele negative ale discriminării se pot remarca pe mai multe planuri. În plan individual, are impact psihologic și emoțional profund (anxietate, depresie, stres, izolare, epuizare fizică și mentală), atacând demnitatea și stima de sine a unei persoane; la nivelul oportunităților, are impact în plan socioeconomic și educațional, blocând ascensiunea profesională și financiară la locul de muncă (refuzul angajării/ promovării celor discriminați), limitând accesul la servicii (îngrijire medicală de calitate inferioară), determinând rezultate slabe sau abandonul școlar pentru copiii/tinerii discriminați; la nivelul întregii societăți, discriminarea distruge coeziunea, fragmentează, încurajează suspiciunea („noi" versus „ei"), alimentând tensiunile, ura și, în cazuri extreme, violența, perpetuarea sărăciei trans-generaționale. Apar pierderi economice mari, căci prejudecățile duc la ignorarea talentului și abilităților oamenilor, resursele umane nefiind folosite la potențialul lor maxim. Discriminarea blochează mobilitatea socială. Familiile marginalizate rămân adesea prinse în cercuri vicioase ale sărăciei, din care copiii lor vor ieși mult mai greu.

Ce ar însemna lumea fără discriminare?

Măcar ca aspirație... meritocrație reală, oameni evaluați după competențe, egalitate de șanse, siguranță psihologică, libertate de exprimare, solidaritate într-o societate incluzivă, în care nimeni nu este lăsat în urmă (bătrânii, cei cu dizabilități, refugiații etc.). Beneficiile ar fi imense: de la integrarea tuturor pe piața muncii, ceea ce duce la scăderea ratei infracționalității și a sărăciei, la creșterea resurselor materiale, lucrul în echipe ar aduce perspective multiple și soluții reale și rapid de aplicat, ar crește coeziunea socială și încrederea în instituții.

În școala mea, măcar la nivel mic, încercăm să implicăm copiii în activități și proiecte menite să îi determine să colaboreze, să vadă ce e bun în fiecare, să lucreze în grup/ echipă, să valorifice mai eficient resursele de timp, emoțiile pe care le au, calitățile și abilitățile. În plan personal, caut să mă perfecționez și să mă informez în domeniul diversității și incluziunii prin cursuri de specialitate.

Cum se poate învinge discriminarea? Prin EDUCAȚIE pentru diversitate și empatie, prin legi ferme, prin responsabilitate individuală... Nu pare greu, dar este, fiindcă trebuie pentru

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

aceasta să ducem lupte cu noi înșine, înțelegând că nu ni se cuvine nouă totul, că nu se poate fără ceilalți, fără toleranță, învingându-ne orgoliile și prejudecățile, schimbând mentalitățile din societate încetul cu încetul... Este un demers dificil, căci trăim în lumea cuvintelor mari, pompoase ca formă, dar goale ca fond, ca emoție, o lume a neasumării și a aroganței, a lașității și a dorinței de putere...

Când vom înțelege și vom accepta că discriminarea nu este doar o problemă morală sau o „nedreptate", ci este o barieră sistemică și ne vulnerabilizează pe toți, o vom putea combate cu adevărat. Când vom alege conștient iubirea și înțelegerea în locul fricii, toleranța în locul urii și echitatea în locul privilegiului, vom fi cu un pas mai aproape de **o lume fără discriminare**, așa cum afirma Nelson Mandela: *„Nimeni nu se naște urând o altă persoană din cauza culorii pielii, a trecutului sau a religiei sale. Oamenii învață să urască, iar dacă pot învăța să urască, pot fi învățați să iubească"*.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Incluziunea și diversitatea în învățământul preșcolar

Profesor pentru educație timpurie Oprișor Mihaela
Școala Gimnazială ,,Prof. Nicolae Caranda'', Glogova, Județul Gorj

Educația incluzivă reprezintă una dintre direcțiile fundamentale ale sistemelor educaționale moderne, având ca scop asigurarea accesului egal la educație și valorizarea potențialului fiecărui copil. În învățământul preșcolar, promovarea incluziunii și a diversității capătă o importanță deosebită, deoarece această etapă constituie fundamentul dezvoltării cognitive, emoționale și sociale. Grădinița este primul spațiu educațional în care copiii învață să relaționeze cu persoane diferite, să manifeste empatie, să coopereze și să respecte unicitatea fiecărui coleg. Articolul analizează rolul educației incluzive în dezvoltarea armonioasă a copilului, evidențiază responsabilitatea educatoarei în construirea unui climat educațional echitabil și prezintă exemple de bune practici care pot transforma grupa de preșcolari într-o comunitate bazată pe respect, solidaritate și egalitate de șanse.

Cuvinte-cheie: incluziune, diversitate, educație timpurie, învățământ preșcolar, echitate, egalitate de șanse, educație incluzivă.

Introducere

Schimbările sociale, culturale și educaționale din ultimele decenii au determinat reconsiderarea rolului educației timpurii în formarea viitorilor cetățeni. Într-o lume caracterizată prin diversitate culturală, mobilitate și dezvoltare tehnologică, grădinița nu mai este doar un spațiu destinat transmiterii unor cunoștințe și formării deprinderilor de bază, ci un mediu în care copiii își dezvoltă identitatea, învață să comunice, să coopereze și să accepte diferențele dintre oameni.

Perioada preșcolară este considerată una dintre cele mai importante etape ale dezvoltării umane. În acești ani se formează primele atitudini, valori și comportamente sociale care vor influența modul în care copilul va relaționa cu cei din jur pe parcursul întregii vieți. Din acest motiv, promovarea incluziunii și a diversității încă din grădiniță reprezintă o investiție în viitorul unei societăți democratice și echitabile.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Incluziunea nu înseamnă doar integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale într-o grupă obișnuită. Ea presupune construirea unui mediu educațional în care fiecare copil, indiferent de ritmul său de dezvoltare, de mediul familial, de apartenența culturală, de particularitățile fizice sau cognitive, să se simtă acceptat, valorizat și sprijinit.

Diversitatea trebuie înțeleasă ca o resursă educațională. Fiecare copil aduce în grupă propriile experiențe, emoții, interese și modalități de învățare. Aceste diferențe îmbogățesc experiența educativă și oferă oportunități autentice pentru dezvoltarea empatiei, toleranței și spiritului de colaborare.

Educația incluzivă în învățământul preșcolar

Educația incluzivă are la bază principiul conform căruia fiecare copil are dreptul la o educație de calitate într-un mediu care îi respectă demnitatea și îi valorifică potențialul. În grădiniță, acest principiu se reflectă în organizarea unui climat educațional în care diferențele sunt acceptate și transformate în oportunități de învățare.

Incluziunea presupune adaptarea procesului educativ la nevoile copilului, și nu adaptarea copilului la cerințele rigide ale instituției. Educatoarea observă permanent progresul fiecărui preșcolar și creează experiențe de învățare care răspund particularităților individuale.

Un mediu incluziv oferă fiecărui copil șansa de a participa activ la jocuri, activități artistice, experiențe de explorare și proiecte tematice. Participarea este încurajată prin adaptarea materialelor, a ritmului de lucru și a strategiilor didactice.

Într-o astfel de grupă, succesul nu este definit prin comparația dintre copii, ci prin progresul fiecăruia.

Diversitatea – o resursă pentru dezvoltarea copilului

În fiecare grupă de grădiniță există o mare varietate de experiențe și particularități. Unii copii comunică foarte ușor, alții sunt timizi; unii învață rapid prin observație, alții prin manipularea materialelor; unii provin din familii numeroase, iar alții sunt copii unici. De asemenea, pot exista copii cu cerințe educaționale speciale sau aparținând unor grupuri culturale diferite.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Toate aceste diferențe contribuie la îmbogățirea mediului educațional. Prin interacțiunile zilnice, copiii descoperă că fiecare persoană are propriile calități și propriul ritm de dezvoltare.

Diversitatea dezvoltă:

-empatia;

-toleranța;

-flexibilitatea în gândire;

-creativitatea;

-cooperarea;

-respectul pentru ceilalți.

Acceptarea diversității încă din copilăria timpurie reduce apariția stereotipurilor și a comportamentelor discriminatorii.

Rolul educatoarei în promovarea incluziunii

Educatoarea reprezintă modelul principal de comportament pentru copil. Modul în care comunică, organizează activitățile și gestionează relațiile dintre copii influențează în mod direct climatul emoțional al grupei.

Un cadru didactic care promovează incluziunea:

-încurajează fiecare copil să participe;

-adaptează activitățile la nivelul de dezvoltare al fiecăruia;

-utilizează metode interactive și jocuri cooperative;

-apreciază efortul și progresul individual;

-evită etichetarea și comparațiile între copii;

-dezvoltă relații bazate pe respect și încredere.

Educatoarea creează contexte în care fiecare copil poate experimenta succesul, contribuind astfel la dezvoltarea unei imagini de sine pozitive și a motivației pentru învățare.

Jocul – principalul instrument al incluziunii

În educația timpurie, jocul reprezintă activitatea fundamentală prin care copiii învață. Prin joc sunt dezvoltate competențe cognitive, emoționale și sociale.

Jocurile cooperative îi ajută pe copii să:

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

-împartă materialele;

-respecte reguli comune;

-comunice eficient;

-își exprime emoțiile;

-rezolve conflicte prin dialog;

-ofere sprijin colegilor.

De exemplu, în cadrul unui joc de construcție, fiecare copil poate avea un rol diferit, iar reușita finală depinde de contribuția tuturor. Astfel, copiii înțeleg că fiecare membru al grupului este valoros.

Amenajarea mediului educațional

Un mediu incluziv începe cu organizarea spațiului. Sala de grupă trebuie să fie accesibilă, sigură și stimulativă.

Centrele de interes pot fi amenajate astfel încât fiecare copil să poată participa în funcție de interese și posibilități. Materialele didactice trebuie să fie variate, accesibile și adaptate nivelului de dezvoltare al copiilor.

Afișarea lucrărilor tuturor copiilor transmite mesajul că fiecare contribuție este importantă și apreciată.

Parteneriatul cu familia

Familia este primul mediu educațional al copilului. Colaborarea dintre educatoare și părinți este esențială pentru succesul incluziunii.

Comunicarea constantă permite identificarea nevoilor copilului și stabilirea unor obiective comune. Întâlnirile cu părinții, atelierele comune, activitățile extracurriculare și implicarea familiilor în proiectele grupei consolidează relația dintre grădiniță și comunitate.

Atunci când copilul primește aceleași mesaje despre respect și acceptare atât acasă, cât și în grădiniță, dezvoltarea sa este armonioasă și coerentă.

Exemple de bune practici

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Promovarea incluziunii nu presupune activități spectaculoase, ci integrarea valorilor incluzive în rutina zilnică.

Exemple de activități:

„Copacul prieteniei”, unde fiecare copil adaugă o frunză cu o calitate proprie sau a unui coleg;

„Cutia faptelor bune”, în care sunt notate gesturile de ajutor și bunătate observate în grupă;

lectura unor povești despre prietenie, acceptare și respect;

jocuri de cooperare în care succesul aparține întregii echipe;

„Săptămâna diversității”, dedicată tradițiilor, obiceiurilor și valorilor familiale;

activități artistice realizate în perechi sau în echipe mixte;

proiecte tematice despre emoții, prietenie și drepturile copilului.

Astfel de experiențe contribuie la dezvoltarea sentimentului de apartenență și la consolidarea relațiilor dintre copii.

Beneficiile educației incluzive

Numeroase cercetări evidențiază efectele pozitive ale unui climat educațional incluziv. Copiii care învață într-un astfel de mediu:

-dezvoltă competențe sociale solide;

-manifestă un nivel mai ridicat al empatiei;

-comunică mai eficient;

-își gestionează mai bine emoțiile;

-au o stimă de sine crescută;

-acceptă mai ușor diferențele;

-dezvoltă spirit de inițiativă și cooperare.

Beneficiile se extind și asupra colectivului, unde conflictele sunt mai puține, iar relațiile dintre copii sunt mai armonioase.

Provocări în implementarea incluziunii

Deși educația incluzivă este promovată la nivel legislativ și curricular, aplicarea ei în practică poate întâmpina dificultăți. Printre acestea se numără lipsa resurselor materiale,

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

efectivele mari de copii la grupă, timpul limitat pentru individualizarea activităților și nevoia de formare continuă a cadrelor didactice.

În același timp, pot exista prejudecăți sau temeri legate de acceptarea diferențelor. De aceea, este necesară dezvoltarea unei culturi instituționale bazate pe colaborare, dialog și sprijin reciproc.

Concluzii

Incluziunea și diversitatea reprezintă valori fundamentale ale educației timpurii și constituie baza unei dezvoltări armonioase a copilului. Grădinița este locul în care se formează primele relații sociale, primele experiențe de colaborare și primele atitudini față de diferențele dintre oameni.

Rolul educatoarei depășește transmiterea de cunoștințe. Ea modelează comportamente, formează valori și creează un mediu în care fiecare copil se simte acceptat, înțeles și apreciat. Prin activități adaptate, prin utilizarea jocului ca instrument educativ și prin colaborarea permanentă cu familia, cadrul didactic poate transforma grupa într-o comunitate în care diversitatea este privită ca o resursă și nu ca un obstacol.

Investiția în educația incluzivă înseamnă investiția în viitorul societății. Copiii care cresc într-un mediu bazat pe respect, empatie și cooperare vor deveni adulți capabili să construiască relații sănătoase, să valorifice diferențele și să contribuie activ la dezvoltarea unei comunități echitabile și solidare. În acest sens, promovarea incluziunii și a diversității în grădiniță nu reprezintă doar o cerință curriculară, ci o misiune educațională cu impact pe termen lung asupra întregii societăți.

Bibliografie

Ministerul Educației. *Curriculum pentru educație timpurie* (2019).

Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023.

Cucoș, C. (2014). *Pedagogie* (ediția a III-a). Iași: Editura Polirom.

Vrășmaș, E. (2018). *Educația incluzivă*. București: Editura Universitară.

Neacșu, I. (2018). *Pedagogie. Fundamente. Procese. Strategii*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society*. Harvard University Press

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Tehnologii interactive în evaluarea formativă: O perspectivă metodologică asupra motivării elevilor

Autor: Osman Rebia-Milena

Instituția: Liceul cu Program Sportiv *Nicolae Rotaru*

Cadrul conceptual: Reconceptualizarea evaluării în școala contemporană

Educația contemporană se află într-un proces continuu de reconfigurare a strategiilor didactice, una dintre provocările majore ale cadrului didactic fiind adaptarea procesului de predare-învățare-evaluare la profilul cognitiv, emoțional și motivațional al generațiilor digitale. În acest context socio-educațional în care accesul la informație este instantaneu, rolul școlii migrează treptat de la simpla transmitere de cunoștințe către dezvoltarea de competențe funcționale, gândire critică și capacități de autoevaluare.

În cadrul acestei paradigme, evaluarea formativă își depășește funcția tradițională de simplu instrument de verificare administrativă sau de măsurare a achizițiilor la finalul unei unități de învățare. Ea devine o etapă constitutivă, organică și esențială a procesului de învățare.

Trecerea de la formele tradiționale de verificare (lucrări scrise neanunțate, ascultare frontală la tablă) la resursele digitale nu reprezintă o renunțare la rigorile științifice sau o simplificare nejustificată a cerințelor. Dimpotrivă, aceasta constituie o recalibrare a metodologiei didactice la noile canale de receptare, procesare și comunicare ale elevilor de astăzi. Integrarea tehnologiei în secvențele de evaluare continuă permite transformarea unui moment tradițional rigid într-un spațiu de dialog pedagogic, interacțiune și autoreglare.

Fundamente psihopedagogice ale evaluării digitale

Din punct de vedere psihopedagogic, evaluarea formativă sprijinită de mediul digital acționează direct asupra factorilor motivaționali interni și externi ai elevului. Teorii moderne privind învățarea vizuală și interactivă subliniază că stimulul digital, atunci când este utilizat cu un scop didactic precis, crește nivelul de atenție ancorată și reduce oboseala cognitivă cauzată de sarcinile repetitive pe hârtie.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Principalele valențe psihopedagogice ale acestui demers includ:

- **Diminuarea anxietății de evaluare și dezinhibarea cognitivă:** Teama de a greși în fața colectivului reprezintă unul dintre cele mai frecvente blocaje în activitatea la clasă. În sistemele clasice de chestionare orală, elevul ezitant preferă adesea să tacă pentru a evita expunerea. Prin utilizarea interfețelor digitale care permit răspunsuri colective, anonimizate sau mediate de un cod individual, barierele emoționale sunt diminuate semnificativ. Eroarea își pierde caracterul punitiv și este reîncadrată ca etapă firească în construcția cunoașterii.
- **Stimularea motivației intrinseci prin *gamification*:** Elementele preluate din structura jocurilor (puncte, timere vizuale, clasamente de echipă, feedback grafic imediat) activează interesul spontan al elevilor. Aceștia nu mai percep sarcina de lucru ca pe o impunere exterioară, ci ca pe o provocare intelectuală accesibilă.
- **Dezvoltarea autonomiei în învățare:** Atunci când elevul primește confirmarea sau infirmarea răspunsului ales direct pe propriul ecran, fără a aștepta evaluarea ulterioară a profesorului, se declanșează un proces de reflexie metacognitivă.

Dimensiuni metodologice și tipologii de instrumente interactive

Integrarea tehnologiei în evaluarea formativă nu trebuie privită ca o simplă bifare a cerințelor de modernizare a lecției, ci ca o resursă strategică ce potențează măiestria didactică. Pentru ca aplicațiile digitale să genereze valoare adăugată, cadrul didactic trebuie să le selecteze riguros, în funcție de obiectivele operaționale urmărite și de specificul colectivului.

Palierele metodologice majore în care instrumentele digitale își dovedesc eficiența sunt:

1. **Sincronia feedbackului și reglarea imediată a demersului didactic:**

Una dintre marile neajunsuri ale evaluării scrise tradiționale este ecartul de timp dintre susținerea probei și primirea rezultatelor. În momentul în care lucrarea corectată ajunge la elev, secvența de învățare s-a încheiat deja, iar potențialul remediator al notei scade considerabil. Aplicațiile digitale de sondare în timp real sau chestionarele colective oferă o reprezentare grafică instantanee (sub formă de diagrame, histograme sau nori de cuvinte) a răspunsurilor întregii clase. Profesorul poate astfel identifica pe loc noțiunile neînțelese de majoritate și poate decide instantaneu adaptarea explicațiilor, fără a glisa spre lecția următoare cu lacune neasimilate.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

2. **Diferențierea și individualizarea sarcinilor de lucru:**

Tehnologia facilitează distribuirea rapidă a resurselor educaționale diferențiate. Prin utilizarea codurilor QR de acces rapid sau a fișelor de lucru digitale cu parcurs ramificat, elevii pot lucra în ritm propriu. Elevii care întâmpină dificultăți pot primi sarcini de sprijin cu indicații suplimentare, în timp ce elevii capabili de performanță pot fi direcționați către exerciții de aprofundare sau transfer, totul în cadrul aceleiași secvențe de lecție.

3. **Evaluarea competențelor de sinteză și asociere conceptuală:**

Instrumentele digitale nu se limitează doar la întrebări cu alegere multiplă (*multiple choice*). Platformele moderne permit crearea de nori de concepte (*word clouds*) pentru definirea unor noțiuni abstracte, hărți mentale interactive, exerciții de ordonare cronologică sau de potrivire a termenilor. Aceste formate solicită operații superioare ale gândirii, precum analiza, sinteza și clasificarea.

Analiza procesului de feedback în secvența didactică

Sâmburele dur al evaluării formative rezidă în calitatea feedbackului oferit. În absența unui feedback constructiv, evaluarea își pierde valoarea pedagogică și devine un simplu act de control. În mediul digital, feedbackul capătă o dublă dimensiune:

- **Feedbackul de la profesor către elev:** Se realizează mai rapid și mai direcționat.

Profesorul nu mai pierde timp prețios cu cuantificarea manuală a punctajelor, ci folosește datele colectate automat pentru a oferi explicații punctuale pe marginea răspunsurilor greșite.

- **Feedbackul de la elev către profesor:** Reprezintă un instrument valos de autoreglare a predării.

Valențe aplicative și impact asupra culturii școlare

Adoptarea sistematică a orelor sprijinite de tehnologie în evaluarea formativă generează beneficii vizibile la nivelul întregului ecosistem al clasei.

Dintre cele mai relevante impacturi observabile la nivelul practicii didactice se menționează:

1. **Eficientizarea resursei de timp:** Automatizarea procesării testelor de verificare scurtă eliberează resurse substanțiale de timp, care pot fi folosite pentru dezbateri, învățare prin cooperare sau explicații aprofundate.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

2. **Creșterea coeziunii și a colaborării:** Utilizarea chestionarelor pe echipe sau a sarcinilor de grup mediate digital încurajează comunicarea între elevi, negocierea răspunsurilor și învățarea de la egal la egal (*peer learning*).

Concluzii și deschideri metodologice

Tehnologia în sine nu reprezintă un panaceu universal pentru provocările sistemului educațional și nu are capacitatea de a înlocui măiestria pedagogică, empatia sau relația umană directă dintre profesor și elev. Ea rămâne însă un catalizator extrem de valoros atunci când este subordonată unor obiective pedagogice riguros definite.

Evaluarea formativă digitală reușește să creeze o punte sustenabilă între cerințele programei școlare și cadrul cultural-tehnologic în care elevul contemporan își dezvoltă identitatea. Miza profundă a reformării practicilor de evaluare constă în capacitatea cadrelor didactice de a folosi aceste instrumente nu doar pentru a moderniza fațada lecției, ci pentru a face procesul de învățare mai transparent, mai participativ, mai democratic și mai ancorat în realitatea educațională modernă.

Bibliografie

1. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
2. Manolescu, Marin, *Evaluarea în procesul instructiv-educativ*, Editura Pronova, București, 2008.
3. Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică*, Editura Polirom, Iași, 2015.
4. OECD, *Natura învățării: Utilzarea cercetării pentru inspirarea practicei*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2013.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Incluziune și diversitate - provocări și soluții

Pană Delia,
Școala Gimnazială Anișoara Odeanu, Lugoj

Diversitatea elevilor din școlile gimnaziale, atât la nivel de abilități cognitive, cât și din punct de vedere social sau cultural, reprezintă o provocare constantă pentru educația modernă. În acest context, matematica are un rol esențial, deoarece este adesea perceput ca un domeniu abstract și greu de înțeles. De aceea, crearea unui mediu incluziv și adaptat diversității elevilor devine o necesitate, iar profesorii de matematică trebuie să folosească metode și strategii pedagogice inovative, care să sprijine fiecare elev în procesul de învățare.

În calitate de profesor de matematică la gimnaziu, am aplicat mai multe metode de învățare diferențiate și am întâmpinat atât dificultăți, cât și succes în integrarea elevilor cu nevoi educaționale speciale și a celor care provin din medii diferite. În acest articol, voi prezenta câteva exemple concrete, care pot fi aplicate în mod direct într-o oră de matematică, pentru a răspunde cerințelor de incluziune și diversitate.

Un aspect important al diversității este reprezentat de diferențele în abilitățile cognitive ale elevilor. În cadrul unei clase de matematică, putem observa că există elevi care au o înțelegere rapidă a conceptelor și pot rezolva exerciții complexe cu ușurință, dar și elevi care întâmpină dificultăți semnificative, cum ar fi cei cu tulburări de învățare (precum discalculia), cei care au un ritm mai lent de învățare sau chiar elevi care provin din medii defavorizate și au un acces limitat la resurse educaționale acasă.

Un exemplu concret al diversității în sala de clasă poate fi observat într-o lecție despre fracții. În timp ce unii elevi sunt capabili să rezolve rapid exerciții de simplificare a fracțiilor și de efectuare a operațiilor cu fracții, alții pot întâmpina dificultăți majore, având o înțelegere vagă a conceptului. Aceste diferențe cer profesorului să adopte metode de învățare adaptate fiecărui elev, pentru a asigura o experiență educativă echitabilă.

În cadrul lecției, un exemplu concret de metodă incluzivă este utilizarea materialelor manipulabile. La nivelul gimnazial, piesele de material didactic, cum ar fi cercuri și pătrate

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

divizate în părți egale, pot ajuta elevii să vizualizeze fracțiile și relațiile dintre ele. De exemplu, pentru a explica adunarea fracțiilor cu numitor diferit, am folosit un cerc împărțit în secțiuni egale de diferite culori, pentru a reprezenta fracțiile 1/4 și 1/3. Elevii au manipulat efectiv piesele pentru a observa cum se combină fracțiile atunci când au numitori diferiți. Aceste activități ajută elevii să înțeleagă mai bine conceptele abstracte, fiind mai accesibile prin reprezentări vizuale.

Un alt exemplu de adaptare a lecțiilor pentru a sprijini diversitatea elevilor este învățarea diferențiată. De exemplu, atunci când am predat ecuațiile , am împărțit clasa în grupuri mici de elevi, fiecare având niveluri diferite de abilități. Elevii cu o înțelegere rapidă a subiectului au lucrat la rezolvarea unor probleme mai complexe, care implicau ecuații complicate sau probleme aplicative. În schimb, elevii care aveau dificultăți în înțelegerea conceptelor de bază au lucrat într-un grup mai mic, unde am oferit explicații suplimentare și am folosit exerciții de consolidare a înțelegerii.

Această abordare permite elevilor să învețe în ritmul lor propriu, fără presiunea de a ține pasul cu colegii lor mai avansați, iar cei care întâmpină dificultăți primesc un sprijin individualizat.

Un exemplu relevant în acest sens a fost lecția despre operațiile cu numere raționale, predată unui grup de elevi care includea și un elev cu tulburări de învățare, care întâmpina dificultăți în a înțelege relațiile între fracții și numerele zecimale. Pentru a-l sprijini, am folosit atât explicații vizuale, cât și materiale audio. Am folosit un program software-audio care citea pașii soluționării unui exercițiu, astfel încât elevul să poată asculta și vizualiza explicațiile, ceea ce i-a permis să participe activ la lecție.

În plus, pentru elevii care aveau dificultăți în a-și organiza gândirea și a-și structura rezolvarea exercițiilor, am introdus utilizarea unor fișe de lucru care ghidau pas cu pas rezolvarea problemelor. Aceste fișe au ajutat elevii să își organizeze gândirea și să rezolve problemele într-un mod structurat, iar elevii cu nevoi educaționale speciale au beneficiat de această abordare vizuală și secvențială.

Una dintre principalele provocări în promovarea diversității este gestionarea diferențelor de abilități între elevi. În fiecare clasă, există elevi cu abilități matematice foarte variate, iar unii

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

dintre aceștia pot deveni demotivați dacă nu primesc sprijinul adecvat. Este crucial ca profesorii să fie flexibili și să ofere oportunități de învățare personalizate.

O altă provocare semnificativă poate fi lipsa de resurse educaționale. În unele școli, accesul la tehnologie este limitat, iar acest lucru poate constitui un obstacol în implementarea unor metode de învățare incluzive. Cu toate acestea, am descoperit că resursele tradiționale, cum ar fi materialele manipulabile și metodele de lucru în grupuri mici, pot fi la fel de eficiente pentru a sprijini diversitatea, chiar și atunci când tehnologia nu este disponibilă.

Incluziunea și diversitatea nu trebuie privite ca niște concepte teoretice, ci ca elemente esențiale ale procesului educațional de zi cu zi. În sala de clasă, acest lucru presupune adaptarea lecțiilor și a metodelor de predare astfel încât fiecare elev să aibă șansa de a învăța și de a progresa. Prin utilizarea materialelor vizuale, a aplicațiilor interactive și a învățării diferențiate, profesorii pot crea un mediu educațional echitabil, în care diversitatea este valorificată și în care fiecare elev poate atinge potențialul maxim.

Bibliografie

1. Tomlinson, C. A. (2001). *How to Differentiate Instruction in Mixed-Ability Classrooms*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
2. Florian, L. (2014). *Special Education and Inclusion: The Role of the Teacher*. London: Routledge.
3. McLeskey, J., & Waldron, N. L. (2011). *Inclusive Schools in Action: Making Differences Work*. Pearson Education.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Practici educaționale folosite la modulele de specialitate din domeniul industrie alimentară

prof. Pătrașcu Aura
Colegiul de Industrie Alimentară ”Elena Doamna”, Galați

Practicile educaționale folosite de noi, profesorii care predăm modulele de specialitate, sunt centrate pe dezvoltarea de competențe tehnice specifice, combinând teoria cu activitățile aplicate în laboratoarele și atelierele proprii sau direct la agenții economici de profil.

Acestea pregătesc viitorii specialiști în diverse calificări conform programelor avizate de Ministerul Educației și Cercetării și includ:

1. Activități în laboratoarele liceului

Lucrări de laborator: Elevii folosesc Fișe de documentare/ de lucru, vase și aparatura de laborator pentru efectuarea de analize fizico-chimice sau senzoriale.

Control microbiologic: Învață tehnicile de sterilizare, de realizare a preparatelor umede și uscate și de identificare a microorganismelor utile sau patogene din produsele alimentare.

Utilizarea STAS-urilor: Elevii folosesc colecții de standarde tehnice/ STAS-uri pentru a verifica dacă un produs respectă sau nu prevederile legale.

Simulări în ateliere de microproducție: Obțin efectiv produse de panificație și patiserie, produse lactate, conserve de legume și fructe, produse din carne, respectând rețetele de fabricație.

Ghiduri de bune practici: Învață să aplice normele de siguranță alimentară (sistemul HACCP) direct în procesul de microproducție în atelierele școală.

Evaluări pe bază de proiect: Realizează teme practice unde elevii trebuie să creeze un produs nou sau să îmbunătățească o rețetă existentă.

2. Stagii de practică la agenți economici

Elevii desfășoară orele de practică curentă sau modulele de practică comasată la partenerii locali, în unități de industrie alimentară conform calificării profesionale, unde învață fluxul tehnologic real, modalitatea directă de funcționare a utilajelor și respectarea regulilor

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

stricte de igienă. Activitatea lor este monitorizată în baza unui Caiet de practică de către profesorul de instruire practică coordonator.

3. Proiecte educaționale și interdisciplinare

Proiecte transdisciplinare: Elevii învață să coreleze disciplinele tehnice cu matematica, chimia, biologia, TIC și limbile străine (de exemplu, pentru utilizarea manualelor tehnice europene).

Utilizarea resurselor digitale: La ore sunt folosite diverse platforme care asigură resurse digitale: Wordwall, LearningApps.org, Didactic.ro, Livresq pentru planuri de lecție moderne care sunt pe placul elevilor și fac orele mai atractive.

Începând cu clasa a XI-a, curicula școlară pentru calificarea Tehnician în industria alimentară se concentrează pe trecerea de la noțiunile generale la operațiile tehnologice concrete, utilajele aferente și controlul riguros al calității: defecte, cauze, remedieri. Elevii dobândesc cunoștințe și își dezvoltă abilități și deprinderi prin parcurgerea modulelor de specialitate axate pe fluxurile de producție și pe respectarea normelor de siguranță alimentară și securitate a muncii.

Operațiile și procese tehnologice de bază studiate

Pregătirea materiilor prime: Sortarea, curățarea, spălarea, mărunțirea și dozarea ingredientelor specifice fiecărei tehnologii studiate.

Conservarea alimentelor: Studiază metodele de conservare termice (pasteurizare, sterilizare, refrigerare, congelare), chimice (sărare, afumare etc.), prin reducerea umidității (uscare) etc.

Bilanțuri de materiale: Elevii învață să calculeze corect necesarul de materii prime și auxiliare conform rețetelor de fabricație, a pierderilor tehnologice și a randamentului de fabricație.

Utilaje și echipamente în industria alimentară

Exploatarea utilajelor: Elevii învăță modul de funcționare a malaxoarelor, cuptoarelor, liniilor de îmbuteliere, separatoarelor centrifugale etc.

Întreținere și igienizare: Învață procedurilor de curățare a instalațiilor conform protocoalelor de igienizare automată/ manuală.

Instrucțiuni de SSM: Se familiarizează cu normele stricte de protecție a muncii la utilizarea diverselor utilaje și echipamentelor (malaxoare, cuptoare, autoclava etc).

Tehnici de laborator în industria alimentară

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Analize fizico-chimice avansate: Elevii învață să determine parametrii de calitate ai materiilor prime/ semifabricatelor/ produselor finite (aciditatea laptelui, conținutul de gluten al făinii, umiditatea cerealelor, făinii, cărnii și preparatelor din carne (la etuvă), conținutul de grăsime (prin metoda Soxhlet), conținutului de substanță uscată (refracctometric) etc.

Determinări senzoriale: Evaluează calităților organoleptice ale materiilor prime/ semifabricatelor/ produselor finite (aspect, culoare, gust, miros, consistență) folosind diverse metode de analiză senzorială.

Managementul siguranței alimentelor (HACCP)

Analiza riscurilor: Elevii învață să identifice pericolele biologice (bacterii, mucegaiuri), chimice (pesticide, detergenți) sau fizice (sticlă, metal) care pot afecta calitatea materiilor prime/ semifabricatelor/ produselor finite.

Puncte Critice de Control: Monitorizează parametrii critici (ex: temperatura de sterilizare a conservelor, temperatura/ timpul de coacere a produselor de patiserie și panificație).

4. Participarea la olimpiade și concursuri de profil

Elevii noștri participă an de an la olimpiadele școlare din Aria Curriculară Tehnologii începând cu clasa a XI-a și ocupă un loc pe podium, grație pregătirii temeinice de specialitate primite. În plus, rezultatele bune obținute la etapa națională pot asigura elevilor admiterea fără examen la numeroase facultăți din țară.

5. Elaborarea și susținerea proiectului de atestat profesional

În clasa a XII-a, elevii elaborează și susțin proiectul de atestat profesional pentru obținerea certificatului de competențe de nivel 4 (liceu tehnologic). Acesta respectă normele stabilite de Ministerul Educației și Cercetării și ghidurile metodologice ale liceelor de profil și are o structură clară, aplicată pe specificul calificării.

Componentele obligatorii ale proiectului de atestat profesional pentru calificarea Tehnician în industria alimentară

Pagina de gardă: Conține antetul școlii, titlul lucrării, calificarea, numele absolventului, numele profesorului coordonator și anul sesiunii.

Cuprinsul: Lista detaliată a capitolelor, subcapitolelor și a anexelor, cu indicarea exactă a paginilor.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Structura conținutului tehnic al proiectului

Argument

Justificarea alegerii temei de atestat.

Importanța economică și nutrițională a produsului sau procesului analizat.

Actualitatea tehnologiei prezentate în contextul pieței actuale.

Capitolul I: Caracterizarea materiilor prime și auxiliare

Materii prime principale: Proprietăți fizico-chimice, condiții de recepție, standarde de calitate (de exemplu: calitatea grâului, a cărnii sau a laptelui crud).

Materii auxiliare și materiale: Rolul apei, sării, drojdiei, aditivilor alimentari etc, dar și al ambalajelor folosite.

Capitolul II: Fluxul tehnologic de fabricație

Schema tehnologică: Reprezentarea grafică succesivă a tuturor operațiilor tehnologice.

Descrierea operațiilor tehnologice: Detalierea fiecărei operații tehnologice, de la recepție cantitativă și calitativă, prelucrare mecanică, dozare, tratamente termice, până la ambalare și depozitare.

Parametrii de lucru: Indicarea exactă a temperaturilor, timpilor, presiunilor de lucru pentru fiecare operație tehnologică/ utilaj.

Capitolul III: Utilaje și instalații specifice

Prezentarea echipamentelor principale: Descrierea constructivă și funcțională a utilajelor esențiale folosite în procesul tehnologic ales (ex: malaxor, pasteurizator, cuptor).

Reguli de exploatare: Instrucțiuni tehnice de deservire, întreținere și spălare/igienizare.

Capitolul IV: Norme de Sănătate și Securitate în Muncă (NSSM) și Prevenirea și Stingerea Incendiilor (PSI)

Reguli specifice pentru prevenirea accidentelor în secția de producție și în laboratoare.

Măsuri de igienă personală și sanitară obligatorii pentru personalul din industria alimentară.

Partea finală a proiectului

Bibliografie: Lista cărților tehnice, a standardelor de stat (STAS-uri), a manualelor de specialitate și a site-urilor oficiale consultate.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Anexe: Scheme grafice detaliate, fișe tehnologice de produs, tabele analitice, fotografii din timpul perioadei de elaborare a proiectului.

Certificatul de calificare profesională de nivel 4 obținut oferă elevilor dreptul legal de angajare pe posturi care cer studii medii sau o calificare profesională specifică de nivel 4 și este recunoscută la nivelul Uniunii Europene.

În concluzie, practicile educaționale folosite la modulele de specialitate asigură elevilor o formare complexă, adaptată direct cerințelor pieței muncii moderne.

Bibliografie

1. ANEXA la Ordinul M.E.C. nr. 6.638 din 31 octombrie 2025 de organizare şi desfăşurare a examenului de certificare a calificării absolvenţilor învăţământului liceal, filiera tehnologică.

2. Curriculum pentru clasa a XI-a, învățământ liceal– filiera tehnologică, Domeniul de pregătire profesională: Industrie alimentară, 2016.

3. Standarde de pregătire profesională, Calificarea profesională Tehnician în industria alimentară, nivel 4, Domeniul de pregătire profesională: Industrie alimentară, 2016.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Emoțiile primelor zile

Prof. înv. primar Loredana Adriana Petcu

Liceul Internațional Prems Brașov

Prima zi de școală e încărcată de emoții atât pentru părinți, pentru copilași, dar mai ales pentru... profesori! Da, da, ați citit bine! Chiar și profesorii au emoții!

Unii dintre ei preiau un colectiv nou de elevi, alții își schimbă locul de muncă sau ajung să predea la clase despre care află în ultimul moment. Indiferent de situații, emoțiile sunt simțite puternic și în sufletul lor.

La începutul clasei I am așteptat cu mare nerăbdare să reîntâlnesc drăgălașii copilași din clasa „Sparkling Dragonflies" a Liceului Internațional Prems. Mulți dintre ei îmi crescuseră sub ochi cu un an înainte, fiindu-le învățătoare. Trei copilași erau nou- veniți în oraș, asa că am ales să împart cu ei emoțiile primei zile de școală, citindu-le ce a scris Julie Dannenberg: o carte intitulată „Emoțiile primei zile".

Am pornit prezentarea canva:
https://www.canva.com/design/DAGxdT6Wx38/yseWao-ntOP27q-E_1hRdg/view#1
și am creat suspansul, variindu-mi vocea, pe măsură ce lucrurile se precipitau. Am subliniat mesajul ilustrațiilor, făcându-i atenți la grămada de obiecte din camera personajelor, la harababura din bucătărie, la importanța unui mic- dejun sănătos și am ajuns cu discuția și în alte sfere. De asemenea, folosind metoda predicțiilor, îi invitam pe copilași să-și dea cu părerea despre ceea ce urmează în imaginile următoare, despre ceea ce cred ei că se va întâmpla când personajul a întâlnit directoarea școlii, menținându-le atenția trează și făcând trimiteri cu câteva clipe mai devreme, când directorul instituției noastre a întâmpinat copiii și părinții în curtea școlii, adresându-le urări de „Bun venit la școală!", întocmai ca în imaginile din carte.

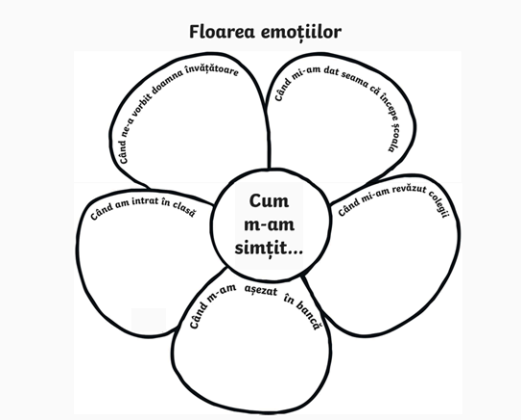
Aflând finalul surprinzător (personajul care are emoții în prima zi de școală este prezentat de doamna director ca fiind chiar... noua învățătoare a copiilor, domnișoara Julie), copiii au început să discute despre emoțiile adulților. Cei mai „la îndemână" adulți? Părinții lor, firește!

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Am condus convorbirea spre pregătirea de școală desfășurată acasă, cu îmbăierea, încurajarea copiilor, pregătirea buchetului de flori, a uniformei călcate, cu trezitul la oră fixă, mult mai devreme decât în vacanță, despre baloanele din curtea școlii, despre muzica și baloanele de săpun ce pluteau în școală, despre momentul- surpriză pe care l-au pregătit profesorii pentru începutul anului școlar, dar și despre toate acele mici întâmplări care fac parte din viața de școlărel, an după an, cu emoții mai mari sau mai mici.

Discutând despre aceste emoții, am subliniat importanța felului în care reacționăm la ele, la modelarea comportamentului, la importanța respirației, la gestionarea unor momente emoționante și implicit amintirea cu alte întâmplări din trecut în care au mai simțit aceste reacții ale corpului lor. Unii dintre copilași a dat exemple proprii la unele dintre aceste subiecte, în funcție de amintirile recente, de importanță sau de tehnica pe care o folosește fiecare. Așa am aflat că unii dintre ei îmbrățișează o jucărie înainte de a pleca de acasă, alții au în buzunar eșarfa mamei, o fetiță poartă un elastic de păr special, cumpărat cu mama dintr-o vacanță în care au fost numai ele două plecate.

Am pornit apoi să completăm o fișă numită „Floarea emoțiilor”, preluată de pe twinkl.com (https://www.twinkl.com/resource/ro-a-16-floarea-emoiilor-fia-de-lucru-1), unde copiii au desenat emotiocoane și au răspuns cu exemple proprii despre trăirile sufletești pe care le-au încercat de-a lungul întregii zile, știind că se vor întâlni cu colegii, cu doamna învățătoare, că se vor așeza în bancă și că au trecut la o nouă „treaptă” a vieții, nemaifiind cei mai micuți din școală.

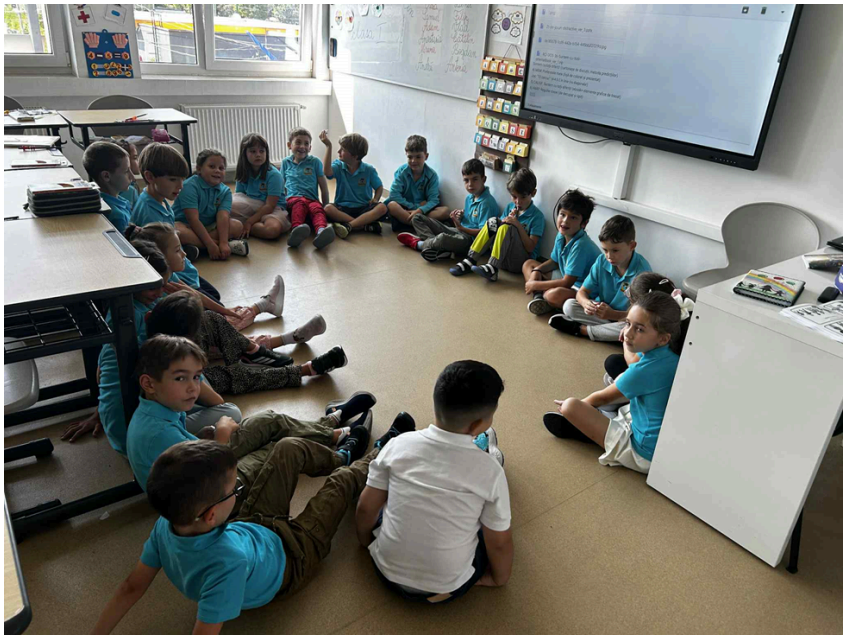

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Am făcut apoi un cerculeț pe podea și au ascultat cu atenție modul în care fiecare dintre ei s-a prezentat: „Eu sunt Matias și sunt fericit că m-am întâlnit cu prietenul meu, David!”, „Eu sunt David și sunt vesel că stau în banca a doua, lângă Sabina.” etc.

Activitatea a continuat cu gruparea copiilor în echipe a câte 4 pentru realizarea unei felicitări pentru Cezar, colegul lor de clasă care a împlinit 7 ani și care a împărțit bomboane, apoi au dansat cu toții și s-au scuturat de emoții.

Încheierea activității s-a întâmplat o dată cu soneria de pauză, însă ziua a continuat cu alte activități interesante, atât pe echipe, cât și în perechi.

În fiecare zi încercăm să ne conectăm unii la alții, făcând apel la emoțiile pe care le simțim în acel moment, făcându-i pe copii conștienți că emoțiile sunt sănătoase, că sunt absolut firești, iar felul în care ne comportăm depinde numai de noi.

Învățarea prin povești este un deziderat pentru întregul an, fiindcă opționalul pe care l-am propus la clasă se numește „Educație prin virtuți și povești”, un opțional care încununează cursul cu același nume (https://eduvit.ro/). De-a lungul celor 5 module îmi doresc să le prezint copiilor 10 virtuți pe care să-i invit să le exerseze, să le aplice și să învețe să le recunoască atât la ceilalți, cât și la ei înșiși.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Educația prin povești dezvoltă un climat plăcut în clasele de elevi. Pe măsură ce vor afla diverse întâmplări prin care trec personajele, copiii vor construi marionete, vor juca jocuri de rol, vor face teatru de umbre, vor face propriile scenarii și poate vor inventa propriile povești.

Consider că Storytellingul este absolut fabulos, iar în educație este un instrument care poate face minuni cu caracterele în plină formare cu care lucrăm zi de zi. Completat apoi cu teatru de umbre, dramatizări sau joc de rol, copiii descoperă noi valențe formative ale poveștilor cu morală și folosesc inflexiunile vocale, captivându-și audiența sau descoperindu-și noi pasiuni.

De la cursurile de perfecționare continuă am aflat extrem de multe informații valoroase pe care le-am dus în clasă și care i-au fascinat pe elevii mei, iar eu sunt un părinte și un învățător mai bun datorită puterii de a spune „altfel" o poveste. Elevii mei sunt mai receptivi la mesajele care vin prin intermediul unor personaje, al căror comportament îl corectează și astfel își extrag propriile învățăminte.

Sper ca acest an școlar să fie unul plin de rezultate frumoase, iar copiii să devină din ce în ce mai receptivi la eforturile pe care toți dascălii le fac în fiecare zi, intrând cu drag (și cu emoție) la ore!

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Dincolo de catalog: strategii eficiente pentru prevenirea și combaterea absenteismului școlar în învățământul primar

Prof. înv. primar Petre Valentina
Școala Gimnazială Comuna Glodeanu Sărat, Buzău

INTRODUCERE

Absenteismul școlar la clasele primare (CP - clasa a IV-a) este un fenomen subtil, dar cu un impact profund asupra viitorului academic și emoțional al copilului.

Spre deosebire de gimnaziu sau liceu, unde absenteismul este adesea o formă de revoltă sau independență, la vârstele mici, absența de la școală reflectă aproape întotdeauna o problemă în mediul familial sau o dificultate de adaptare nerezolvată.

Fiecare lecție pierdută în primii ani de școală este o cărămidă lipsă de la temelia alfabetizării și a socializării. De aceea, intervenția timpurie nu este doar recomandată, ci vitală.

RADIOGRAFIA PROBLEMEI

Pentru a combate un fenomen, trebuie mai întâi să îi înțelegem rădăcinile. În învățământul primar, cauzele se împart de obicei în trei mari categorii:

- Factori familiali: neglijarea parentală, lipsa resurselor financiare (haine, rechizite, transport), implicarea copiilor în activități casnice sau mutările frecvente.
- Factori școlari: teama de evaluare, dificultățile de învățare nediagnosticate (dislexie, ADHD), conflictele cu colegii (bullying) sau o relație tensionată cu învățătorul.
- Factori medicali: probleme de sănătate cronice sau somatizări ale stresului (dureri de burtă sau de cap care apar doar în diminețile de școală).

PILONII PREVENIRII

Prevenirea este întotdeauna mai simplă și mai puțin costisitoare decât corectarea. Putem construi un mediu școlar protector prin:

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

A. Crearea unui climat școlar incluziv și cald:

- Copilul mic trebuie să se simtă în siguranță; învățătorul nu este doar un transmițător de informație, ci un reper afectiv.
- Rutina de dimineață: începerea zilei cu o activitate plăcută („Întâlnirea de dimineață”), în care copiii își împărtășesc emoțiile, crește dorința de a veni la școală.
- Valorizarea fiecărui elev: responsabilizarea copiilor le oferă un sentiment de apartenență.

B. Parteneriatul real școală – familie:

- Părinții claselor primare sunt aliații noștri principali. Dacă părintele nu valorizează educația, nici copilul nu o va face.
- Ședințe interactive, nu doar administrative: discuții despre psihologia copilului, nu doar despre fondul clasei sau note.
- Canale de comunicare rapide și directe: utilizarea grupurilor de comunicare pentru a transmite aprecieri, nu doar reclamații.

STRATEGII DE COMBATERE

Atunci când un elev începe să adune absențe nemotivate, reacția trebuie să fie rapidă și non-punitivă în primă instanță.

Planul de acțiune în patru pași:

- Sistemul de „Alertă Timpurie”: Nu așteptăm strângerea a 10 absențe pentru a suna părintele. Un telefon politicos după a doua zi de absență neanunțată transmite mesajul: „Ne pasă de copilul dumneavoastră și i se simte lipsa”.
- Consilierea psiho-pedagogică: Implicarea consilierului școlar pentru a identifica dacă în spatele absențelor se ascunde o fobie școlară, stimă de sine scăzută sau dinamică familială toxică.
- Diferențierea învățării: Un copil care a rămas în urmă tinde să absenteze din ce în ce mai mult de frică să nu fie expus în fața clasei. Crearea unor fișe de lucru adaptate nivelului său îl va ajuta să recupereze fără frustrare.
- Contractul de prezență (pentru clasele a III-a și a IV-a): Un acord simbolic, semnat de învățător, părinte și elev, în care copilul își asumă prezența în schimbul unor recompense simbolice (diplome, buline, titlul de „asistentul învățătorului”).

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Scopul final al acestor măsuri nu este constrângerea, ci transformarea școlii într-un spațiu sigur și atractiv, în care elevul să revină de plăcere, nu de frică.

CONCLUZII

Combaterea absenteismului la clasele primare nu se face prin coerciție sau scăderea notei la purtare, ci prin conectare. Școala primară trebuie să fie spațiul în care curiozitatea naturală a copilului este hrănită, iar vulnerabilitățile familiei sunt sprijinite, nu judecate.

Fiecare zi petrecută de un copil pe băncile școlii este o investiție directă în reducerea abandonului școlar de mai târziu.

Schimbarea începe cu o întrebare simplă adresată elevului care revine după o absență: „Ne-a fost dor de tine. Cum te putem ajuta să recuperezi?”

În definitiv, prezența la școală nu se impune prin regulamente stricte, ci se cultivă prin construirea unui mediu cald, în care fiecare copil simte că locul său este valoros și că absența sa lasă un gol în comunitatea clasei.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Dezvoltarea competențelor socio-emoționale în învățământul primar

Pintea Cristina Crinela
Școala Gimnazială Ațel, județul Sibiu

Școala se află într-un proces continuu de transformare, determinat de schimbările sociale, culturale și tehnologice ale ultimelor decenii. Dacă în trecut accentul era pus predominant pe acumularea de cunoștințe, în prezent sistemele educaționale urmăresc dezvoltarea unor competențe complexe care permit elevilor să răspundă provocărilor unei societăți dinamice. Printre acestea, competențele socio-emoționale ocupă un loc central, fiind recunoscute ca factori esențiali ai succesului școlar, ai relațiilor interpersonale și ai dezvoltării personale.

În ciclul primar, copilul învață să colaboreze, să își exprime emoțiile, să își asume responsabilități și să rezolve conflicte într-o manieră constructivă. Aceste achiziții nu apar spontan, ci se dezvoltă într-un mediu educațional care oferă siguranță, modele pozitive și oportunități constante de exersare. În acest context, învățătorul devine nu doar un facilitator al învățării, ci și un model de echilibru emoțional, comunicare și cooperare.

Curriculumul național pentru învățământul primar promovează formarea competențelor-cheie printr-o abordare integrată, iar disciplina Dezvoltare personală, împreună cu activitățile desfășurate în cadrul celorlalte discipline, oferă numeroase contexte pentru cultivarea inteligenței emoționale și sociale.

Prezentul articol își propune să evidențieze importanța dezvoltării competențelor socio-emoționale în învățământul primar și să ofere exemple de strategii didactice eficiente, adaptate particularităților de vârstă ale elevilor.

Competențele socio-emoționale reprezintă ansamblul cunoștințelor, atitudinilor și comportamentelor care permit unei persoane să își înțeleagă și să își gestioneze emoțiile, să stabilească relații pozitive cu ceilalți și să ia decizii responsabile.

Modelul propus de organizația CASEL (Collaborative for Academic, Social and Emotional Learning) identifică cinci domenii fundamentale:

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- autocunoașterea;
- autoreglarea;
- conștientizarea socială;
- dezvoltarea relațiilor interpersonale;
- luarea deciziilor responsabile.

Aceste competențe se dezvoltă progresiv și influențează atât performanțele școlare, cât și adaptarea socială și starea de bine a elevilor.

Numeroase cercetări evidențiază faptul că elevii care beneficiază de programe sistematice de educație socio-emoțională manifestă niveluri mai ridicate de motivație pentru învățare, rezultate școlare mai bune, relații sociale armonioase și o frecvență redusă a comportamentelor disruptive.

Fundamentele educației socio-emoționale se regăsesc în lucrările unor autori de referință din domeniul psihologiei și pedagogiei.

Jean Piaget consideră că dezvoltarea cognitivă și cea morală evoluează prin interacțiunea activă a copilului cu mediul, iar respectarea regulilor și cooperarea se construiesc treptat prin experiențe directe.

Lev Vygotsky evidențiază importanța interacțiunilor sociale și a limbajului în procesul de învățare. Conceptul de „zonă a dezvoltării proxime” subliniază rolul adultului și al colegilor în sprijinirea progresului copilului prin activități colaborative și ghidaj adecvat.

Erik Erikson descrie copilăria mijlocie ca etapa în care elevul își dezvoltă sentimentul competenței. Succesul în activitățile școlare, aprecierea efortului și feedbackul constructiv contribuie la consolidarea încrederii în sine.

Howard Gardner, prin teoria inteligențelor multiple, acordă o importanță deosebită inteligenței interpersonale și intrapersonale, demonstrând că succesul școlar și social depinde de mai mult decât de performanțele cognitive.

Daniel Goleman popularizează conceptul de inteligență emoțională și arată că abilitatea de a recunoaște, înțelege și gestiona emoțiile influențează adaptarea, performanța și calitatea relațiilor sociale.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Aceste perspective converg spre ideea că școala trebuie să creeze contexte în care elevii să își dezvolte atât competențele cognitive, cât și pe cele emoționale și sociale.

În ciclul primar, învățătorul este una dintre cele mai importante persoane de referință pentru elevi. Dincolo de transmiterea cunoștințelor, acesta modelează comportamente, atitudini și valori prin propriul exemplu.

Un climat educațional pozitiv se caracterizează prin:

- respect reciproc;
- comunicare deschisă;
- acceptarea diferențelor individuale;
- cooperare;
- încurajarea participării active;
- feedback constructiv;
- valorizarea progresului fiecărui elev.

Relația profesor–elev bazată pe încredere și sprijin emoțional contribuie la reducerea anxietății școlare, la creșterea motivației pentru învățare și la dezvoltarea sentimentului de apartenență la comunitatea clasei.

Curriculumul pentru învățământul primar promovează formarea competențelor-cheie europene prin activități integrate și centrate pe elev. Competențele socio-emoționale sunt dezvoltate atât în cadrul disciplinei Dezvoltare personală, cât și transversal, prin activități desfășurate la Limba și literatura română, Matematică și explorarea mediului, Arte vizuale și abilități practice, Muzică și mișcare sau Educație fizică.

Exemple de contexte de învățare:

- lectura și analiza personajelor din texte literare pentru identificarea emoțiilor și a valorilor morale;
- rezolvarea de sarcini în echipă la matematică, care dezvoltă cooperarea și responsabilitatea;
- realizarea de proiecte interdisciplinare pe teme precum prietenia, mediul înconjurător, etc.;
- activități artistice prin care elevii își exprimă emoțiile și își dezvoltă creativitatea.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Această abordare integrată contribuie la formarea unor competențe transferabile, utile atât în viața școlară, cât și în cea personală.

Integrarea sistematică a educației socio-emoționale în activitatea didactică generează efecte pozitive asupra elevilor, dintre care cele mai importante sunt:

- îmbunătățirea rezultatelor școlare;
- creșterea motivației pentru învățare;
- dezvoltarea stimei de sine;
- reducerea comportamentelor agresive și a conflictelor;
- îmbunătățirea relațiilor dintre colegi;
- dezvoltarea empatiei și a respectului față de diversitate;
- consolidarea autonomiei și a responsabilității.

Într-o societate caracterizată de schimbări rapide și provocări multiple, competențele socio-emoționale reprezintă o resursă indispensabilă pentru succesul academic și integrarea socială a elevilor.

Educația socio-emoțională nu trebuie privită ca o activitate izolată, desfășurată exclusiv în cadrul disciplinei Dezvoltare personală, ci ca o dimensiune transversală a procesului instructiv-educativ. Fiecare lecție poate deveni un context autentic pentru formarea competențelor de autocunoaștere, autoreglare, empatie, colaborare și asumare a responsabilității. În acest sens, învățătorul are rolul de a proiecta situații de învățare care valorifică experiențele elevilor și stimulează participarea activă.

Învățarea prin cooperare reprezintă una dintre cele mai eficiente strategii pentru dezvoltarea competențelor socio-emoționale. Organizarea elevilor în perechi sau în grupuri mici favorizează comunicarea, asumarea responsabilității și rezolvarea comună a sarcinilor.

Activitățile cooperative contribuie la:

- dezvoltarea respectului reciproc;
- exersarea ascultării active;
- negocierea soluțiilor;
- împărțirea responsabilităților;
- creșterea încrederii în sine.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Jocul didactic rămâne o metodă eficientă și în ciclul primar, adaptându-se nivelului de dezvoltare al elevilor. Prin joc, copiii învață să respecte reguli, să își controleze reacțiile emoționale și să accepte succesul sau eșecul într-un mod constructiv.

Proiectele interdisciplinare oferă contexte autentice pentru formarea competențelor socio-emoționale. Lucrând împreună pe o perioadă mai lungă, elevii învață să planifice, să comunice, să ia decizii și să își asume responsabilități. În cadrul acestor proiecte, elevii își dezvoltă competențele de colaborare și își consolidează sentimentul de apartenență la grup.

Desenul, muzica, teatrul și jocurile de improvizație facilitează exprimarea emoțiilor într-un cadru sigur și creativ. Activitățile artistice reduc anxietatea și stimulează încrederea în sine.

Resursele digitale pot sprijini educația socio-emoțională atunci când sunt utilizate cu scop pedagogic. Aceste instrumente dezvoltă atât competențele digitale, cât și colaborarea și creativitatea.

Evaluarea competențelor socio-emoționale trebuie să fie continuă, formativă și centrată pe progresul individual al elevului.

Instrumente recomandate:

- fișa de observație;
- jurnalul cadrului didactic;
- portofoliul elevului;
- autoevaluarea;
- evaluarea între colegi;
- rubrici de apreciere.

Indicatori urmăriți:

- exprimă adecvat emoțiile;
- ascultă activ punctul de vedere al colegilor;
- cooperează în activitățile de grup;
- respectă regulile stabilite;
- își asumă responsabilitatea pentru propriile acțiuni;
- gestionează conflictele prin dialog;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- oferă și primește feedback într-o manieră constructivă.

Evaluarea are rolul de a orienta procesul educativ și de a sprijini dezvoltarea fiecărui elev, nu de a eticheta sau compara copiii între ei.

Pentru integrarea eficientă a educației socio-emoționale în activitatea didactică, se recomandă:

- includerea unor momente zilnice de reflecție asupra emoțiilor;
- utilizarea frecventă a metodelor interactive și cooperative;
- promovarea unui climat bazat pe respect și încredere;
- valorificarea situațiilor reale de viață ca oportunități de învățare;
- colaborarea permanentă cu familia;
- adaptarea strategiilor la particularitățile fiecărei clase.

Abordarea sistematică a acestor aspecte contribuie la formarea unor elevi echilibrați, capabili să comunice eficient, să colaboreze și să facă față provocărilor școlare și sociale.

Bibliografie

Gardner, H. (2006). *Inteligențe multiple. Noi orizonturi*. București: Sigma.

Goleman, D. (2018). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche Publishing.

Piaget, J. (1972). *Psihologia copilului*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Oportunități Europene în Formarea VET: Impactul Strategic al Acreditării Erasmus+ la Liceul Tehnologic „Ștefan cel Mare și Sfânt” Vorona

Prof. Pinteală Mihai

Liceul Tehnologic ”Ștefan cel Mare și Sfânt” Vorona-Botoșani

Articolul prezintă un model de bună practică privind implementarea *Proiectului Erasmus+2025-1-RO01-KA121-VET-000309298* la Liceul Tehnologic „Ștefan cel Mare și Sfânt” Vorona - Botoșani

Conținutul lucrării include:

- **Cadrul strategic:** Corelarea activităților cu cele 4 obiective ale Acreditării VET (competențe culinare, reducerea risipei alimentare, abilități digitale și perfecționarea profesorilor).
- **Metodologia stagiului:** Detalii logistice și organizatorice privind mobilitatea.
- **Rezultatele învățării:** Impactul proiectului asupra diminuării riscului de excluziune socială în mediul rural, dezvoltarea de *Green Skills* și crearea unui site web de promovare locală.
- **Managementul calității:** O analiză a feedback-ului participanților, evidențiind punctele forte și lecțiile învățate pentru sustenabilitatea proiectului.

Rezumat

Prezentul articol analizează bunele practici, metodologia de implementare și impactul strategic al mobilităților educaționale desfășurate în cadrul acreditării Erasmus+ (cod acreditare: 2023-1-RO01-KA120-VET-000186605) de către Liceul Tehnologic „Ștefan cel Mare și Sfânt” Vorona.

1. Introducere și context instituțional

Învățământul profesional și tehnic (VET) din România se confruntă în prezent cu o dinamică accelerată a cerințelor de pe piața muncii, context în care alinierea competențelor cursanților la standardele europene devine o prioritate instituțională majoră. Liceul Tehnologic „Ștefan cel Mare și Sfânt” din localitatea Vorona, județul Botoșani, își asumă ca misiune

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

fundamentală oferirea unei educații accesibile, incluzive și de înaltă calitate, adaptată nevoilor concrete ale tinerilor din mediul rural. În acest cadru, obținerea Acreditării Erasmus+ în domeniul VET a reprezentat un salt calitativ considerabil, permițând trecerea de la proiecte izolate la o planificare strategică pe termen lung a mobilităților europene.

2. Arhitectura strategică: Obiectivele Planului Erasmus

Fundamentul tuturor deciziilor operaționale, logistice și pedagogice luate pe parcursul implementării proiectului a fost reprezentat de Planul Erasmus al școlii. Acesta integrează patru obiective strategice clare, corelate cu indicatori cuantificabili pe termen lung, menite să genereze o schimbare sistemică la nivelul liceului:

3. Metodologia de implementare și activitățile desfășurate

Activitățile derulate în proiect au fost strict în limitele marjelor indicative aprobate prin acordul de grant.

3.1. Fluxul cursanților VET: Stagii de practică în Republica Elenă

Un grup format din 21 de elevi de la domeniul Turism și Alimentație a beneficiat de o mobilitate de învățare pe termen scurt cu o durată de 12 zile de stagiu efectiv, cumulând un total de 252 de zile de formare profesională. Locația selectată a fost regiunea Paralia Katerini din Grecia, stagiul practic realizându-se în parteneriat cu agenții economici locali de înaltă ținută profesională: Hotel Akti Musson și restaurantul Nautilos.

Elevii au fost plasați în medii de lucru reale, operând în bucătării și spații de servire moderne, unde au avut oportunitatea să asimileze tehnici avansate de gastronomie internațională și mediteraneană. Programul a fost structurat în module zilnice intensive de activitate practică, dublate de ateliere teoretice aplicate, ghidate îndeaproape de mentori greci și monitorizate de cadrele didactice însoțitoare din cadrul Liceului Tehnologic Vorona.

3.2. Fluxul personalului didactic: Job Shadowing de leadership

O decizie managerială importantă în cadrul acestui proiect a constituit-o implementarea unei mobilități de tip Job Shadowing cu o durată de 8 zile, dedicată directorului Liceului Tehnologic „Ștefan cel Mare și Sfânt” Vorona. Această opțiune a fost fundamentată direct pe cerințele Obiectivului 4 al acreditării. S-a considerat prioritar ca, în această etapă, managementul

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

școlii să asimileze nemijlocit mecanismele europene de integrare a digitalizării, incluziunii sociale și dezvoltării durabile în procesul educațional tehnic.

4. Rezultate profesionale și transversale dobândite

Evaluarea rezultatelor învățării, realizată prin instrumente de feedback, fișe de monitorizare și prin validarea competențelor prin certificate Europass Mobility, indică atingerea la un nivel superior a descriptorilor de calitate asumați.

4.1. Competențe gastronomice și incluziune socială (Obiectivul 1)

Pe componenta tehnică, cei 21 de elevi și-au îmbunătățit vizibil tehnicile de lucru privind manipularea materiilor prime, utilizarea echipamentelor specifice bucătăriilor profesionale și prepararea unor rețete specifice meniurilor internaționale. Această creștere a competențelor a avut un rol direct în diminuarea percepției de excluziune socială. Provenind în majoritate dintr-un areal rural marcat de oportunități economice limitate, inserția tinerilor într-o echipă de lucru multiculturală le-a consolidat stima de sine, le-a dezvoltat competențele de comunicare în limba engleză și le-a demonstrat că pot activa cu succes pe o piață modernă, competitivă a muncii.

4.2. Competențe verzi și reducerea risipei alimentare (Obiectivul 2)

În strânsă concordanță cu Obiectivul 2, programul a inclus componenta numită *HoReCa Green Skills*. Cursanții au fost instruiți cu privire la managementul modern al deșeurilor în unitățile de alimentație publică, învățând strategii concrete de reducere a risipei alimentare (gestiunea stocurilor, porționarea eficientă, utilizarea integrală a ingredientelor). Pentru a extinde această conștientizare ecologică în afara bucătăriei, grupul a participat la o acțiune comună de ecologizare a plajelor din zona de coastă elenă, înțelegând direct legătura strânsă dintre turismul sustenabil și protecția biodiversității.

4.3. Competențe digitale și promovare (Obiectivul 3)

Pe parcursul întregii mobilități, elevii au utilizat instrumente digitale pentru documentarea activităților, înregistrarea de materiale video și colectarea feedback-ului. Toate aceste elemente au constituit materia primă brută necesară pentru alimentarea și dezvoltarea site-ului oficial al proiectului.

https://sites.google.com/view/liceulvoronaerasmus2025-2027/pagina-de-start.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Această platformă online va fi utilizată ca instrument permanent de promovare a atracțiilor turistice din Vorona, corelând promovarea patrimoniului local cu principii de nutriție și alimentație sănătoasă deprinse în stagiu.

5. Analiza calitativă a feedback-ului și managementul calității

Pentru a asigura o evaluare de înaltă calitate, echipa de proiect a coroborat datele cantitative din chestionarele oficiale ale Comisiei Europene (unde răspunsurile pozitive au depășit masiv pragul critic de 80%) cu o analiză narativă realizată pe baza feedback-ului extins încărcat de elevi pe site-ul școlii. Această abordare integrată a evidențiat o serie de puncte forte fundamentale, dar și câteva „lecții învățate" pe care instituția le abordează asumat ca oportunități de perfecționare:

1. **Managementul timpului și intensitatea programului:** O mică parte dintre elevi a semnalat în mărturiile scrise că agenda zilnică a fost extrem de densă, lăsând un timp limitat pentru odihnă sau reflecție individuală. Acest fapt s-a datorat dorinței echipei de proiect de a maximiza cele 12 zile prin intercalarea stagiului cu vizite culturale de înaltă valoare (Meteora, Muntele Olimp, Salonic) și ateliere digitale. Ca măsură de corecție, pentru fluxurile următoare de mobilitate se va proceda la o recalibrare a orarului, inserând ferestre de relaxare adaptate.
2. **Comunicarea în medii multiculturale de lucru:** Feedback-ul narativ a indicat mici dificultăți punctuale de adaptare și comunicare inițială în bucătărie cu grupuri de elevi provenind din alte școli europene. Această dinamică alertă specifică sectorului HoReCa va fi gestionată în viitor prin solicitarea adresată partenerului de primire de a organiza sesiuni inițiale dedicate de teambuilding și activități de spargere a gheții (ice-breaking).

6. Concluzii și sustenabilitate instituțională

Finalizarea cu succes a acestui an de proiect din cadrul acreditării Erasmus+ demonstrează capacitatea Liceului Tehnologic „Ștefan cel Mare și Sfânt" Vorona de a gestiona granturi europene la standarde riguroase de excelență. Prin corelarea directă a acțiunilor cu cele patru obiective strategice, s-a obținut o îmbunătățire vizibilă a formării profesionale a elevilor VET și o modernizare a managementului școlar prin componenta de leadership.

Sustenabilitatea proiectului este asigurată prin integrarea modulelor de combatere a risipei alimentare în curriculumul curent de specialitate al școlii, prin funcționarea site-ului web

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

creat și prin capacitatea sporită a cadrelor didactice de a coordona viitoare proiecte europene incluzive și digitalizate. Experiența acumulată confirmă faptul că acreditarea reprezintă un motor esențial de dezvoltare regională, oferind tinerilor din Vorona competențe competitive la nivel european.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Optimizarea procesului instructiv-educativ la disciplina matematică prin demersuri didactice creative cu accent pe formarea gândirii critice

Prof. Camelia Pîrvu
Școala Gimnazială ”Romul Ladea”

Optimizarea procesului instructiv-educativ

Optimizarea procesului instructiv-educativ reprezintă un efort continuu de a îmbunătăți eficiența învățării prin armonizarea resurselor pedagogice, tehnologice și umane. Nu este vorba doar despre a preda „mai mult”, ci despre a preda mai inteligent, astfel încât informația să fie asimilată durabil.

Optimizarea procesului de predare-învățare la matematică în ciclul gimnazial este crucială, deoarece acum se pun bazele gândirii abstracte. Provocarea principală este transformarea conceptelor teoretice în instrumente practice pe care elevii să le înțeleagă vizual și logic.

Iată cum putem optimiza acest proces, structurat pe arii de intervenție:

1. Optimizarea învățării Geometriei. Trecerea de la abstract la concret:

· Vizualizarea Geometriei: utilizarea soft-urilor de geometrie (de exemplu geogebra) pentru a demonstra elementele și proprietățile figurilor. Este mult mai eficient ca un elev să vadă cum se modifică unghiurile unui triunghi în timp real decât să memoreze o teoremă.

· Modele fizice: Utilizarea corpurilor geometrice desfășurate pentru calculul elementelor, ariilor și volumelor.

2. Optimizarea învățării Algebrei

· Metoda Balanței: Explicarea ecuațiilor ca pe un sistem în echilibru. Orice operație făcută într-o parte trebuie făcută și în cealaltă.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

· Metoda figurativă: Reprezentarea grafică a problemelor de aritmetică pentru a facilita înțelegerea relațiilor dintre mărimi.

· Algoritmi vs. Logică: Reducerea accentului pe memorarea mecanică a formulelor (ex: binomul la pătrat) și punerea accentului pe derivarea lor logică prin arii de dreptunghiuri.

Cea mai bună metodă de a începe este demonstrația vizuală. În loc să rețină o formulă "pe de rost", elevii pot vedea că $(a+b)^2$ reprezintă de fapt aria unui pătrat cu latura $a+b$.

Dacă împărțim acest pătrat mare, obținem patru zone: un pătrat cu aria a^2, un pătrat cu aria b^2 și două dreptunghiuri identice, fiecare cu aria ab. Concluzia vizuală: Aria totală este suma celor patru părți:

·Erorile constructive: Analizarea greșelilor tipice de ex: -(a-b) = -a-b ca oportunitate de învățare.

3. Strategii de evaluare și motivare

Evaluarea în matematică ar trebui să fie un motor de progres, nu un factor de stres.

·Evaluarea formativă digitală: Utilizarea platformelor precum Kahoot sau Quizizz pentru recapitulări rapide. Acestea oferă feedback instantaneu și elimină anxietatea față de testul clasic.

·Fișe de lucru diferențiate:

- *Nivel minim:* Exerciții de bază pentru fixarea algoritmului.
- *Nivel mediu:* Probleme de aplicare directă.
- *Nivel avansat:* Probleme de logică și perspicacitate.

· Conexiunea cu viața reală: Calcularea reducerilor procentuale la cumpărături, estimarea necesarului de materiale pentru renovarea unei camere (geometrie) sau analiza statistică a notelor clasei.

Formarea gândirii critice

Demersurile didactice pentru dezvoltarea gândirii critice se concentrează pe metode active, întrebări deschise, conexiuni cu viața reală, rezolvarea de probleme autentice. Astfel, elevul se transformă dintr-un receptor pasiv într-un explorator activ al conceptelor matematice, punând accent pe ”de ce” și ”cum”. Câteva demersuri didactice care mi-au atras atenția și le voi expune în continuare:

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

a. Învățarea bazată pe probleme (PBL Problem-Based Learning)

1. Metodă: Se prezintă o problemă matematică complexă, autentică, din viața reală (de ex bugetare, planificări...) iar elevii trebuie să identifice informațiile, să formuleze ipoteze și să găsească soluții.

2. Beneficiu: Dezvoltă capacitatea de analiză, sinteză, evaluare și creativitate matematică.

b. Întrebări deschise și Socratic Dialogue:

1. Metodă: Profesorul pune întrebări care nu au un singur răspuns corect (de ex ”Ce se întâmplă dacă schimbăm această valoare? Cum am putea rezolva astfel?”) încurajând explorarea.

2. Beneficiu: Stimulează curiozitatea, argumentarea și explorarea diferitelor perspective.

c. Conectarea la contextul real

1. Metodă: Utilizarea de exemple din viața cotidiană pentru a ilustra concepte;

2. Beneficiu: Creșterea relevanței matematicii și facilitează înțelegerea profundă.

d. Strategii de tip ”Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice” (LSDGC)

1. Metodă: Elevii analizează texte matematice (probleme, demonstrații, studii de caz), identifică ideile principale, pun întrebări și își notează reflecțiile, comparând apoi cu alți colegi;

2. Beneficiu: Dezvoltă înțelegerea textuală, analiza logică și capacitatea de a formula argumente.

e. Analiza gândirii greșite (anticiparea și corectarea erorilor):

1. Metodă: Prezentarea intenționată a unor rezolvări eronate sau a unor contra-exemple, cerând elevilor să identifice greșeala și să explice de ce e greșită;

2.Beneficiu: Consolidează înțelegerea conceptelor prin confruntarea erorilor comune. Exemplu complet de activitate pentru ora de matematică, bazat pe o eroare de raționament foarte comună în viața de zi cu zi.

Proiectul: „Arhitectul de Garduri” (Geometrie și Optimizare)

1. Problema (Scenariul real):

Un fermier are 40 de metri de gard și vrea să construiască un țarc dreptunghiular pentru iepurii săi. El vrea ca iepurii să aibă cât mai mult spațiu posibil (arie maximă). Fermierul crede că nu contează ce formă alege, atât timp cât folosește toți cei 40 de metri de gard.

2. Anticiparea Gândirii Greșite (Eroarea):

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Majoritatea elevilor (și a adulților) tind să creadă că perimetru constant = arie constantă. Ei presupun că un dreptunghi de 19 X 1 are aceeași suprafață ca unul de 10 X 10, pentru că „sunt tot 40 de metri de gard”.

Dialogul Socratic în acțiune

Profesor: „Dacă facem un țarc foarte lung și îngust, de exemplu de 19 metri lungime și 1 metru lățime, am folosit tot gardul?”

Elev: „Da, 19+19+1+1 = 40. E perfect.”

Profesor: „Cât spațiu de joacă au iepurii înăuntru?”

Elev: „Păi... 19 X 1 = 19 metri pătrați.”

Profesor: „Dacă facem țarcul un pic mai ”grăsuț”, să zicem de 15 X 5 metri. Am folosit tot 40 de metri de gard?”

Elev: (Calculează) „Da, 15+15+5+5 = 40. Dar... aria e 15 X 5 = 75 metri pătrați! E mult mai mare!”

Profesor: „Cum e posibil să ai același gard, dar spațiul din interior să crească de aproape 4 ori? Ce se întâmplă cu aria pe măsură ce lungimea și lățimea devin mai apropiate ca valoare?” (Întrebare de explorare)

Strategii de Lectură și Scriere (Gândire Critică)

·Lectură (Analiza de date): Elevii primesc o tabelă cu diferite variante de lungimi/lățimi pentru perimetrul de 40m.

·Scriere: *Rol: Un expert în geometrie.

- Auditoriu: Fermierul care vrea să facă țarcul 19 X 1.
- Format: Scrisoare de recomandare.
- Temă: Explicarea paradoxului ariei și demonstrarea faptului că pătratul este soluția optimă.

Analiza și Corectarea Erorii

După ce elevii descoperă că pătratul (10 X 10) oferă aria maximă ($100\,m^2$), profesorul introduce o nouă problemă pentru a verifica dacă eroarea a fost eliminată:

„Dacă fermierul poate folosi un perete deja construit al hambarului ca o latură a țarcului, pătratul mai este cea mai bună soluție?”

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Aici elevii vor trebui să reia procesul de cercetare (PBL). Vor descoperi că, folosind un perete, forma optimă se schimbă (dreptunghiul unde latura de lângă perete este dublă față de celelalte).

Ce au învățat elevii prin acest exemplu?

1. Matematică: Relația non-lineară dintre perimetru și arie.

2. Gândire critică: Nu tot ce pare intuitiv este corect (demontarea prejudecății).

3. Realitate: Optimizarea resurselor (economie).

Folosirea procentelor este, probabil, cel mai bun moment pentru a folosi învățarea bazată pe probleme, deoarece elevii se lovesc de ele zilnic (reduceri, baterie la telefon, statistici în jocuri).

În loc să definim procentul ca p/100, pornim de la o situație de „supraviețuire" financiară.

Problema: „Black Friday sau Marketing Fals?"

Scenariul: Vrei să îți cumperi o pereche de căști care costă 400 LEI. Ai găsit două oferte în magazine diferite:

1. Magazinul A: Oferă o reducere de 25% direct la casă.

2. Magazinul B: A mărit prețul cu 20% săptămâna trecută, iar azi oferă o reducere de 40% din noul preț.

Întrebarea deschisă: *„La care magazin este mai avantajos să mergi și cum poți demonstra asta matematic unui prieten care crede că reducerea de 40% este întotdeauna mai bună?"*

Dialogul Socratic pentru Procente

Profesorul nu oferă formula de calcul, ci ghidează elevul prin întrebări care să demaște mecanismul din spate:

Profesor: „Dacă magazinul B spune că reduce prețul cu 40%, de ce nu am merge direct acolo?" (Provocarea presupunerilor)

Elev: „Pentru că au scumpit căștile înainte. Dar tot e o reducere mare."

Profesor: „Ce înseamnă, de fapt, 20% scumpire? Mai mult sau mai puțin decât prețul inițial?"

Elev: „E mai mult. Înseamnă că adăugăm ceva la cei 400 de lei."

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Profesor: „Dacă adăugăm 20% și apoi tăiem 40%, de ce rezultatul nu este pur și simplu o reducere de 20% (-40 + 20 = -20)? Ce se schimbă la a doua operație?” (Clarificare / Identificarea întregului)

Elev: „Reducerea de 40% se aplică la noul preț, care e deja mai mare, nu la cei 400 de lei de la început.”

Profesor: „Exact! Cum am putea reprezenta vizual acești 400 de lei pentru a înțelege mai ușor cât reprezintă 25% din ei?” (Gândire vizuală)

Concepte descoperite prin acest proces

Prin acest dialog, elevii înțeleg „pe pielea lor” concepte grele:

1. Întregul (Baza): Procentul nu există singur, el se aplică întotdeauna la *ceva*. Când baza se schimbă, valoarea procentului se schimbă.

2. Factorul multiplicator: Elevii încep să vadă că o scumpire de 20% înseamnă să înmulțești cu 1,2.

3. Compoziția procentelor: Înțeleg de ce două reduceri succesive de 50% nu înseamnă că produsul e gratis (100% reducere).

Întrebări deschise pentru extindere:

· Etică și Psihologie: *„De ce credeți că magazinele preferă să scumpească și apoi să reducă, în loc să pună prețul final direct?”*

·Analiză de date: *„Dacă bateria telefonului tău scade de la 100% la 90% în 20 de minute, dar de la 20% la 10% în 5 minute, consumul este constant? De ce simțim că ultimele procente se duc mai repede?”*

·Aproximare rapidă: *„Dacă ești la restaurant și vrei să lași un bacșiș de 15% la o notă de 180 lei,cum poți calcula asta în minte în 5 secunde fără calculator?”*

Alte tipuri de teme/scenarii:

Probleme de Consum și Viață Cotidiană

Aici elevul vede matematica drept un mecanism de protecție împotriva erorilor sau a manipulării.

·Tema: Unități de măsură și volum (Geometrie)

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- Context: „Ești un antreprenor care vinde suc de portocale natural. Ai de ales între două tipuri de pahare: unul înalt și îngust sau unul scund și lat. Ambele au același preț.”
- Întrebare Socratică: „Dacă înălțimea paharului se dublează, dar raza se înjumătățește, clientul tău primește mai mult sau mai puțin suc? Cum afectează asta profitul tău și percepția clientului?”
- Conexiune Reală: Marketingul vizual și modul în care formele geometrice ne păcălesc percepția asupra volumului.

Inginerie și Arhitectură (Proporții și Funcții)

Matematica devine limbajul creației și al siguranței.

· Tema: Rapoarte și Proporții / Rezistența materialelor

- Context: „Trebuie să construiești o rampă pentru scaune cu rotile la intrarea în școală. Legea spune că unghiul de înclinație nu poate depăși un anumit prag.”
- Întrebare Deschisă: „Dacă pragul ușii este la 1 metru înălțime, cât de lungă trebuie să fie rampa pentru a fi sigură? Ce se întâmplă dacă spațiul din fața școlii este limitat? Cum modificăm rampa fără să o facem prea abruptă?”
- Conexiune Reală: Standarde de accesibilitate și trigonometrie aplicată în construcții.

Cetățenie și Luarea Deciziilor (Statistică)

Matematica devine un filtru pentru adevăr în era informației.

·Tema: Media, Mediana și Interpretarea Datelor

- Context: „Două companii IT recrutează angajați.

Compania X spune: ”Salariul mediu la noi este de 8.000 lei”.

Compania Y spune: ”La noi, salariul median este de 6.500 lei.”

(elevul se informează: Salariu mediu este indicatorul calculat prin împărțirea totalului veniturilor salariale la numărul total de angajați ; Salariul median reprezintă valoarea centrală a veniturilor salariale, fiind salariul exact la mijlocul intervalului, unde 50% dintre salariați câștigă mai mult și 50% mai puțin, fiind un indicator mai realist decât salariul mediu)

- Dialog Socratic: „Dacă în Compania X directorul are un salariu uriaș, iar restul angajaților minimul pe economie, mai este ”media” relevantă pentru tine? Care dintre cele două cifre îți oferă o imagine mai sinceră despre ce vei câștiga tu?”

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- Conexiune Reală: Analiza ofertelor de muncă, economie și înțelegerea inegalității sociale.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Inovație în platformele e-learning

Pop Alina Maria

Școala Gimnazială Gârdani jud. Maramureș

În zilele noastre, platformele e-learning îşi fac destul de repede loc în sistemul de învățământ, deoarece permit utilizarea mai eficientă a resurselor materiale, cât şi umane. Educația on-line reprezintă o modalitate nouă de a privi procesul de învățare, în care elementele de fond rămân aceleași, doar mijlocul de schimb și însușire a cunoștințelor se modifică. Modelul comunicării unidirecţionale, în care profesorul transmite informaţie în cea mai mare parte a timpului nu este eficient şi acceptat. Azi, elevul este încurajat să participe şi să comunice cu cel care îl învaţă. Mai mult decât atât, educația on-line face posibilă personalizarea procesului didactic.

Google consideră realitatea virtuală un instrument digital care are puterea să transforme și să inoveze predarea și învățarea. **Google Classroom** este una dintre platformele recomandate de Ministerul Educaţiei pentru lucrul on-line cu elevii. Aceasta oferă posibilitatea atât profesorilor, cât şi elevilor, să încarce materiale, să posteze diverse anunţuri şi, special pentru profesori, să dea note materialelor lucrate de elevi şi încărcate aici. Pentru utilizarea Google Classroom este nevoie de conturi Google pentru toţi utilizatorii, precum şi de activarea licenţei Google. Platforma este unealta pe care o folosesc pentru a da teme sau pentru a face anunțuri, iar elevii mei sunt extrem de încântați. Notificările sunt instanțe – profesorul urcă un document pe pagina clasei și toți elevii primesc un e-mail care îi anunță de acest lucru. De asemenea, elevii pot răspunde prin comentarii sau fișiere.

Aplicaţia **Zoom** este una dintre cele mai utilizate pentru comunicarea în timp real. Profesorii şi elevii au posibilitatea de a interacţiona în timp real, în mod video, şi permite crearea unei table virtuale interactive. Este disponibilă atât pentru computer, cât şi pentru dispozitive mobile cu sistem de operare Android sau iOS.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

O funcție importantă, fără de care nu aș putea desfășura lecțiile normal este screen share-ul. Prin aceasta, participanții au ocazia să urmărească ecranul laptopului (al profesorului, care alege un document dintre cele pe care le are deschise). Eu folosesc prezentări Powerpoint sau documente Word, scriu titlul lecției, definiții, informații sistematizate, un fel de tablă virtuală. De exemplu, în cadrul unor activități de învățare care vizează competența 1.3. din clasa a VII-a (Participarea la interacţiuni verbale diverse, apelând la strategii variate de ascultare activă şi de negociere a informaţiei şi a relaţiei cu interlocutorii), le sugerez elevilor folosind share-ul să asculte și să observe în ce fel se exprimă artiștii – ce și cum transmit cu ajutorul vocii – în videoclipurile postate pe internet la adresele:

Videoclip 1. https://www.youtube.com/watch?v=FKZm6WRKy_U

Videoclip 2. https://www.youtube.com/watch?v=eQSNVBLTXYY

Un alt exemplu, la clasa a VI-a, competența specifică vizată: Identificarea temei, a unor informaţii esenţiale şi de detaliu, a intenţiilor de comunicare explicite şi/sau a comportamentelor care exprimă emoţii din texte narative, monologate sau dialogate

Conținutul asociat: Strategii de concepere și comprehensiune a textului oral: cuvinte-cheie

Pentru momentul de captarea atenției se poate folosi screen share-ul pentru a viziona o secvență din filmul *Amintiri din copilărie*, de Ion Creangă.

Zoom oferă multiple posibilităţi de interacţiune:

- profesorul poate transmite informaţii cu ajutorul screen share-ului;
- lecţiile pot fi înregistrate;
- se utilizează o tablă virtual;
- lecţiile se salvează automat în cloud şi pot fi revăzute;
- clasa virtuală poate fi securizată;
- pot fi accesate diverse clipuri educaţionale de pe Youtube sau alte platform;
- profesorul poate utiliza sau restricţiona, după caz, chat-ul interactiv;
- în timpul predării, profesorul poate opri sunetul venit de la elevi pentru a facilita explicaţiile fără întreruperi;

Eu utilizez alternativ platformele Zoom și Google Classroom. Prima îmi permite să interactionez cu elevii mei în timp real, să răspund la întrebări și să observ comportamentul

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

elevilor. Pe Google Classroom încarc lecții, notez observații, corectez temele și am o evidență clară a activității desfășurate în format on-line.

Platforma educațională **Mykoolio.com** se bazează pe o tehnică de predare modernă. Aceasta diferă foarte mult de cea clasică, fiind sub forma unor jocuri educative interactive, unde consolidarea cunoştinţelor constituie un rol foarte important, iar evaluarea se realizează într-o manieră atractivă şi adaptată nevoilor elevilor. Prin această nouă metodă, copilul nu mai este doar simplu ascultător al lecțiilor, el poate lua parte la procesul de predare. De asemenea, are și posibilitatea de a reveni la anumite informații ori de câte ori dorește și poate selecta exact ceea ce consideră el că trebuie să aprofundeze.

Aşadar, platformele educaționale îmbunătăţesc calitativ conţinutul învăţământului, conducând la ameliorarea procesului instructiv-educativ prin însuşirea unor procese de învăţare active şi autonome, creşterea interesului elevilor pentru instruire, având în vedere că generațiile actuale sunt obișnuite cu lucrul pe calculator încă de mici. Ca profesori, putem să utilizăm această abilitate a elevilor pentru a-i determina să-și folosească constructiv timpul liber, cu activități specifice fiecărei discipline sau arii curriculare în parte.

Bibliografie:

http://platformeed.blogspot.com/2017/05/platforme-educationale.html

https://educatiacontinua.edu.ro/repere-metodologice.html

https://psnews.ro/cele-mai-populare-platforme-educationale-online-pentru-elevi

https://www.mykoolio.com

www.eduapps.ro/resurse-educational

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Exemple de bună practică privind incluziunea în educația timpurie

Prof. înv. Preşcolar, Popescu Carmen
Şcoala Gimnazială nr.13/ Structura Grădiniţa P.P. nr. 14, Rm.Vâlcea

Educația timpurie reprezintă fundamentul dezvoltării armonioase a copilului, fiind perioada în care se formează primele abilități cognitive, sociale, emoționale și motorii. În acest context, incluziunea în educația timpurie devine esențială, deoarece asigură accesul egal la educație pentru toți copiii, indiferent de mediul social, etnie, dizabilitate sau alte diferențe individuale.

Incluziunea nu înseamnă doar integrarea fizică a copiilor într-o grupă, ci presupune adaptarea mediului educațional, a metodelor de predare și a atitudinii cadrelor didactice astfel încât fiecare copil să fie sprijinit să își atingă potențialul maxim. Exemplele de bună practică din acest domeniu demonstrează că educația incluzivă este posibilă și benefică atât pentru copii, cât și pentru educatori și comunitate.

Un prim exemplu de bună practică îl reprezintă organizarea sălilor de grupă astfel încât să răspundă diversității copiilor. În grădinițele incluzive, spațiul este structurat pe centre de interes (bibliotecă, construcții, joc de rol, artă, știință), permițând copiilor să aleagă activitățile în funcție de interesele și ritmul propriu de învățare. De exemplu, copiii cu dificultăți de comunicare pot fi integrați mai ușor în centrul de artă sau construcții, unde pot comunica non-verbal prin imagini sau obiecte. În același timp, copiii cu nevoi educaționale speciale beneficiază de materiale adaptate: cărți cu imagini mari, puzzle-uri simple sau jocuri tactile. Un alt aspect important este accesibilizarea spațiului fizic. Rampele de acces, mobilierul adaptat și semnalizarea vizuală ajută copiii cu dizabilități motorii sau senzoriale să participe activ la toate activitățile.

Un alt exemplu de bună practică este adaptarea curriculumului la nevoile fiecărui copil. Educatorii utilizează planificări flexibile, care permit diferențierea sarcinilor în funcție de nivelul de dezvoltare al copiilor. De exemplu, în cadrul unei activități de povestire, un copil cu

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

dezvoltare tipică poate fi încurajat să rețină și să redea povestea, în timp ce un copil cu dificultăți de limbaj poate fi sprijinit să identifice personaje prin imagini sau să folosească gesturi. Metodele interactive sunt esențiale în educația incluzivă. Învățarea prin joc, povestirea interactivă, dramatizarea și lucrul în echipe mici sunt strategii eficiente care permit participarea tuturor copiilor. Aceste metode reduc barierele de învățare și cresc motivația. De asemenea, utilizarea tehnologiei asistive reprezintă o bună practică modernă. Tabletele cu aplicații educaționale, pictogramele digitale sau dispozitivele audio ajută copiii cu nevoi speciale să comunice și să participe activ la activități.

Incluziunea eficientă în educația timpurie presupune o colaborare strânsă între toți actorii implicați în educația copilului: cadre didactice, părinți și specialiști Un exemplu de bună practică este echipa multidisciplinară formată din educator, psiholog, logopezi și consilieri școlari. Această echipă realizează evaluări periodice și stabilește planuri personalizate de intervenție. De exemplu, pentru un copil cu tulburări de spectru autist, se poate implementa un plan care include activități de socializare graduală, terapie ocupațională și sprijin pentru comunicare. Implicarea părinților este la fel de importantă. Grădinițele incluzive organizează ateliere și întâlniri periodice cu părinții, oferindu-le strategii pentru continuarea procesului educațional acasă. Comunicarea constantă între familie și instituție asigură coerența intervențiilor educaționale.

Alt exemplu de bună practică este promovarea diversității și a respectului între copii. Educatorii folosesc povești, jocuri și activități tematice pentru a-i ajuta pe copii să înțeleagă și să accepte diferențele dintre oameni. De exemplu, pot fi organizate activități tematice despre „familii din întreaga lume”, „prietenie” sau „diferențele ne fac unici”. Aceste activități contribuie la dezvoltarea empatiei și la reducerea comportamentelor de excludere. De asemenea, încurajarea cooperării în locul competiției este o strategie eficientă. Copiii sunt implicați în sarcini de grup, unde succesul depinde de colaborarea tuturor membrilor, nu de performanța individuală.

În multe grădinițe incluzive din România și Europa, au fost implementate programe de succes care demonstrează eficiența incluziunii. Un exemplu este utilizarea programului „peer tutoring” (învățarea prin colegi), în care copiii mai avansați îi ajută pe cei care întâmpină dificultăți. Această metodă nu doar sprijină învățarea, ci dezvoltă și abilități sociale precum

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

empatia și responsabilitatea. Un alt exemplu este implementarea „colțului liniștit” în sălile de grupă, un spațiu special amenajat unde copiii se pot retrage atunci când sunt suprasolicitați emoțional. Această practică este deosebit de utilă pentru copiii cu anxietate sau tulburări de comportament.

Succesul incluziunii depinde în mare măsură de pregătirea educatorilor. Formarea continuă în domeniul educației incluzive reprezintă o bună practică esențială. Cadrele didactice participă la cursuri despre managementul comportamentului, diferențierea învățării și utilizarea tehnologiilor educaționale. Educatorii bine pregătiți sunt capabili să identifice rapid nevoile copiilor și să adapteze strategiile didactice în mod eficient. În plus, atitudinea pozitivă a acestora față de diversitate influențează semnificativ climatul educațional.

În concluzie, incluziunea în educația timpurie este un proces complex, dar esențial pentru construirea unei societăți echitabile și tolerante. Exemplele de bună practică prezentate – organizarea mediului educațional, adaptarea curriculumului, colaborarea cu părinții și specialiștii, promovarea diversității și formarea cadrelor didactice – demonstrează că fiecare copil poate beneficia de o educație de calitate atunci când nevoile sale sunt înțelese și respectate.

Prin aplicarea constantă a acestor practici, grădinițele devin spații în care diversitatea este valorizată, iar fiecare copil are șansa de a se dezvolta armonios, în ritmul său propriu. Incluziunea nu este doar un principiu educațional, ci o valoare fundamentală a unei societăți moderne.

Bibliografie

1. Ministerul Educației. (2019). *Curriculum pentru educație timpurie*. București: Ministerul Educației.
2. Ministerul Educației. (2023). *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani (RFIDT)*. București.
3. UNESCO. (2020). *Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and Education – All Means All*. Paris: UNESCO.
4. UNICEF. (2012). *Educația incluzivă – Suport de curs pentru cadrele didactice*. București: UNICEF România.
5. Vlăsceanu, L. (coord.). (2011). *Psihopedagogie specială*. București: Editura Universitară.
6. Cucoș, C. (2014). *Pedagogie* (ediția a III-a). Iași: Editura Polirom.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Adunarea şi scăderea numerelor naturale în concentrul 0-10

Dana Gianina Popescu
Școala Gimnazială Pietrari

Am ales pentru prezenta lucrare o temă specifică matematicii, deoarece matematica formează gustul pentru adevăr, obiectivitate și echitate, creează nevoia de rigoare, discernământ şi probarea ipotezelor, creează nevoia de a cunoaşte, de a înţelege, formează deprinderi de cercetare şi investigare, stimulează voinţa de a duce la capăt un lucru început. Ea preîntâmpină adoptarea unei atitudini nemotivate şi întâmplătoare.

În acest secol al inovaţiilor şi descoperirilor specifice domeniului tehnic şi informatic, educaţia copiilor a necesitat o transformare din toate punctele de vedere; schimbările din jur influenţează copiii şi conduc la asimilarea unor noi date, informaţii, la formarea unor noi capacităţi şi comportamente, ca punct de sprijin al formării, al dezvoltării personalităţii şi al integrării lor în activitatea contemporană.

Matematica se învață din viață şi pentru viață și trebuie să-şi găsească aplicativitate în viața de zi cu zi a copilului. Preocuparea pentru dezvoltarea intelectuală a copilului în perioada antepreşcolară se regăseşte concretizată în planul teoriei şi practicii structurării sistemelor școlare în decizia de instituționalizare a grupei mari pregătitoare.

Desigur, noțiunile și cunoștințele matematice ce sunt transmise școlarilor pot fi însușite de aceștia doar cu condiția ca ele să fie traduse în modul în care gândește copilul. Una din trăsăturile caracteristice ale matematicii, în contextul vieţii contemporane, este legătura ei cu practica. Noile materiale didactice, destinate aprofundării studiului matematicii, sunt superior calitative în comparaţie cu cele tradiţionale, venind în sprijinul şcolarilor, uşurându-le învăţarea, dar şi în sprijinul cadrelor didactice, înlesnindu-le desfăşurarea procesului instructiv-educativ.

Formarea noțiunii de adunare se realizează progresiv, pornind de la operații concrete cu mulțimi de obiecte familiare elevilor: creioane, bile, bețișoare, jetoane sau riglete. În această etapă, elevul nu operează încă în plan abstract, ci observă, manipulează și compară obiecte, construindu-și treptat reprezentarea intuitivă a operației de adunare.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Introducerea adunării presupune parcurgerea mai multor etape. Prima este etapa perceptivă, în care elevii acționează direct asupra obiectelor și formează mulțimi concrete. A doua este etapa reprezentărilor, în care obiectele reale sunt înlocuite prin desene, simboluri, puncte sau riglete. În final, se ajunge la etapa abstractă, în care elevii utilizează numerele și semnele matematice pentru exprimarea operației.

În faza concretă, elevii pot forma o mulțime de bile roșii cu cinci elemente și o mulțime de bile galbene cu trei elemente. Prin reunirea celor două mulțimi, se obține o mulțime formată din opt bile. Activitatea se repetă folosind alte materiale (bețișoare, creioane, jetoane) pentru ca elevii să conștientizeze faptul că, indiferent de natura obiectelor, reunirea unei mulțimi cu 5 elemente și a unei mulțimi cu 3 elemente conduce la formarea unei mulțimi cu 8 elemente:

În această etapă, acțiunea elevului vizează numărarea, compunerea unui număr din două componente și observarea relației dintre mulțimi și cardinalele acestora. Ulterior, se introduce semnul grafic „+”, explicându-se faptul că acesta exprimă operația de adunare, adică reunirea sau punerea laolaltă a unor cantități.

După introducerea terminologiei specifice, elevii învață că numerele care se adună se numesc termeni, iar rezultatul se numește sumă sau total.

Prin exemple de tipul

$$3 + 5 = 8$$

$$5 + 3 = 8$$

elevii observă că schimbarea ordinii termenilor nu modifică rezultatul. Astfel, se introduce intuitiv proprietatea de comutativitate a adunării.

Un rol important îl are compunerea și descompunerea numerelor în concentrul 0–10. De exemplu, pentru numărul 4 se pot realiza următoarele descompuneri:

$$0 + 4 = 4{,}4 = 0 + 4$$

$$1 + 3 = 4{,}4 = 1 + 3$$

$$2 + 2 = 4{,}4 = 2 + 2$$

$$3 + 1 = 4{,}4 = 3 + 1$$

$$4 + 0 = 4{,}4 = 4 + 0$$

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Aceste exerciții pregătesc înțelegerea relațiilor dintre numere, dezvoltă calculul mintal și formează baza operațiilor aritmetice ulterioare.

Pentru motivarea necesității învățării adunării se folosesc probleme simple, inspirate din viața cotidiană a copiilor. De exemplu: „Mara are 6 baloane, iar sora ei are 3 baloane. Câte baloane au cele două fetițe împreună?” Astfel de situații facilitează înțelegerea sensului practic al adunării și contribuie la îmbogățirea limbajului matematic prin expresii precum: „măresc cu”, „mai mare cu”, „adaug la”, „împreună cu”, „în total”.

După consolidarea adunării a două numere, se poate trece la adunarea a trei numere în concentrul 0–10. Pe baza reuniunii a trei mulțimi disjuncte două câte două, elevii observă că gruparea termenilor nu modifică rezultatul:

$$5 + 2 + 1 = (5 + 2) + 1 = 7 + 1 = 8$$
$$5 + 2 + 1 = 5 + (2 + 1) = 5 + 3 = 8$$

În acest mod, se introduce intuitiv proprietatea de asociativitate a adunării.

Scăderea se introduce în legătură directă cu adunarea, pornind de la acțiuni concrete de separare, îndepărtare sau diminuare a unei mulțimi. Dintr-o mulțime inițială de obiecte se retrage o submulțime, iar elevii observă câte elemente rămân. Astfel, scăderea este înțeleasă ca operație inversă adunării.

În etapa abstractă se introduce terminologia specifică: descăzut, scăzător, rest sau diferență. Se evidențiază faptul că scăderea numerelor naturale este posibilă numai dacă descăzutul este mai mare sau egal cu scăzătorul.

Pentru consolidarea scăderii se folosesc probleme de tipul: „Dana are 8 caiete, iar prietena sa Andreea are 6 caiete. Cu câte caiete are mai mult Dana decât Andreea?” În asemenea contexte se introduc formulări precum: „mai puțin cu”, „mai mic cu”, „mai tânăr cu”, „diferența dintre”.

Legătura dintre adunare și scădere se consolidează prin efectuarea probei. Dacă dintr-un număr se scade o cantitate, atunci, adăugând cantitatea scăzută la diferența obținută, se reconstituie numărul inițial:

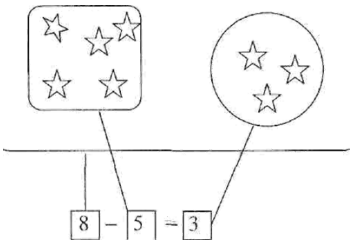
ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

$$7 - 3 = 4$$

deoarece:

$$4 + 3 = 7$$

Astfel, elevii înțeleg că adunarea și scăderea sunt operații inverse, iar verificarea rezultatelor contribuie la dezvoltarea gândirii logice, a atenției și a capacității de autocontrol matematic.

După consolidarea operațiilor de adunare și scădere în concentrul , activitatea didactică se extinde asupra concentrului , etapă esențială în înțelegerea structurii sistemului zecimal și în formarea algoritmilor de calcul. În această perioadă, elevii trebuie să conștientizeze relația dintre zeci și unități și să dobândească flexibilitate în descompunerea numerelor.

Pentru consolidarea deprinderilor de calcul sunt necesare exerciții variate și probleme care valorifică legătura dintre adunare și scădere, precum și proprietățile adunării.

Introducerea acestor operații se realizează prin analogie cu operațiile efectuate în concentrul unităților simple.

Pornind de la:

$$5 + 3 = 8$$

se obține:

$$50 + 30 = 80$$

În mod asemănător:

$$5 - 2 = 3$$

conduce la:

$$50 - 20 = 30$$

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Elevii observă că zecile se adună și se scad la fel ca unitățile simple. Pentru introducerea sutei, se utilizează aceeași analogie:

$$4 + 6 = 10$$
$$40 + 60 = 100$$

sau:

$$2 + 8 = 10$$
$$20 + 80 = 100$$

La scădere:

$$10 - 3 = 7$$

devine:

$$100 - 30 = 70$$

Materialele intuitive utilizate în această etapă includ:

- bețișoare grupate în zeci;
- riglete;
- piese magnetice;
- cuburi multibază.

Predarea adunării și scăderii în concentrul 0-10 și până la 100 trebuie să urmărească permanent trecerea progresivă de la manipularea concretă la reprezentarea simbolică și abstractă. Materialele intuitive, exercițiile variate și situațiile-problemă contribuie la formarea unor competențe matematice solide și la dezvoltarea gândirii logico-matematice a elevilor.

Matematica nu trebuie percepută exclusiv ca disciplină a calculelor exacte, ci și ca un exercițiu permanent al gândirii critice și al organizării logice a informației. Experiența didactică a demonstrat că elevii devin mai motivați și mai implicați atunci când li se oferă contexte variate de învățare și posibilitatea de a descoperi singuri relațiile matematice.

Bibliografie:

Mihăescu, M., Pacearcă, Ș., Dulman, A., Alexe, C., Brebenel, O., & Ionescu, C. (2014). *Matematică și explorarea mediului. Manual pentru clasa a IV-a* (Partea I și a II-a). București, România: Editura Intuitext.

Neacșu, L., et al. (2001). *Didactica matematicii în învățământul primar*. Craiova, România: Editura Aius.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Inovație și tehnologie în educație – CODE Kids, locul unde copiii creează viitorul

profesor Popescu Georgeta Mihaela

Școala Gimnazială Brastavățu-Olt

Într-o lume în care tehnologia este prezentă în aproape toate domeniile de activitate, școala are responsabilitatea de a pregăti elevii pentru provocările viitorului.

Educația modernă nu mai înseamnă doar acumularea de informații, ci și dezvoltarea competențelor digitale, a creativității și a capacității de a rezolva probleme.

Un exemplu de bună practică în acest sens este programul **CODE Kids – Copiii fac coding în bibliotecile publice sau în școli**, inițiat de Fundația Progress, care oferă copiilor oportunitatea de a descoperi universul programării și al tehnologiei prin activități interactive. CODE Kids, https://www.facebook.com/progressfoundation.ro

În cadrul cluburilor CODE Kids, elevii învață să programeze folosind aplicații intuitive, creează animații, jocuri și aplicații simple, construiesc roboți și participă la experimente STEM.

Procesul de învățare este bazat pe proiecte practice și colaborare, ceea ce îi motivează să exploreze, să experimenteze și să găsească soluții creative la probleme reale.

Aceste activități dezvoltă gândirea logică, spiritul de echipă, comunicarea și încrederea în propriile forțe.

Un element definitoriu al programului este accesul egal la educația digitală. CODE Kids se adresează în special copiilor din mediul rural și din comunitățile mici, unde posibilitățile de a participa la cursuri de programare sunt adesea limitate. Bibliotecile și școlile partenere devin adevărate centre de inovare, în care elevii descoperă că tehnologia poate fi utilizată pentru a învăța, a crea și a contribui la dezvoltarea comunității din care fac parte.

Participarea la hackathoane, târguri de știință și competiții îi încurajează pe copii să își prezinte proiectele și să își valorifice ideile. Multe dintre acestea propun soluții pentru probleme din comunitate, demonstrând că tehnologia poate avea un impact pozitiv asupra vieții de zi cu zi.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Astfel, elevii își dezvoltă spiritul antreprenorial, responsabilitatea și dorința de a învăța continuu.

Integrarea tehnologiei în educație schimbă și rolul profesorului. Acesta devine un facilitator al învățării, iar elevul este încurajat să descopere, să colaboreze și să învețe prin experiență.

Programarea și robotica nu reprezintă doar discipline noi, ci instrumente prin care copiii își dezvoltă competențele necesare secolului XXI: gândirea critică, creativitatea, adaptabilitatea și utilizarea responsabilă a tehnologiei.

Experiența CODE Kids demonstrează că investiția în educația digitală înseamnă investiție în viitor.

Copiii care participă la aceste activități dobândesc competențe utile indiferent de profesia pe care o vor alege și înțeleg că tehnologia nu este doar un mijloc de divertisment, ci și un instrument pentru învățare, inovare și schimbare.

CODE Kids este o inițiativă națională de educație IT și STEM pentru copii, implementată de Fundația Progress cu sprijinul financiar al Romanian American Foundation. Iată o parte din realizările noastre:

@ Târgul regional Code Kids, 2024!Proiectul "Protectorul prieteniei", mențiune II. CKB ancorați în realitate! Târgurile de știință au menirea de a stimula curiozitatea copiilor și de a transforma învățarea științei într-o experientă distractivă și memorabilă.

https://www.facebook.com/100064883880007/posts/978230544349733/?app=fbl

(5) Târgul regional Code Kids, 2024! Suntem... - Georgeta Mihaela Popescu | Facebook

@ Cu implicare și pasiune avem un alt rezultat remarcabil-Vice-coordonator la Departamentul Tehnic, Sergiu elevul clubului nostru!

https://www.facebook.com/100064883880007/posts/1397365735769543/?app=fbl

@ Doi membri în echipa alumnilor CODE Kids, Adela și Sergiu, participanți cu dedicare și implicare în cadrul Târgului Național de Știintă CODE Kids 2025, tabără ce vine ca o satisfacție a muncii in echipă, in cadrul clubului CKB!

https://www.facebook.com/100064883880007/posts/1297059859133465/?app=fbl

https://www.facebook.com/100064883880007/posts/1002302301942557/?app=fbl

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

https://www.facebook.com/100064883880007/posts/1002196781953109/?app=fbl

Suntem o echipă grozavă!

Bibliografie

- Fundația Progress. *CODE Kids – Copiii fac coding în bibliotecile publice*. www.codekids.ro
- Radio România. *Târgul Național de Știință CODE Kids*.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Valorificarea activităților outdoor în dezvoltarea literației la elevii din ciclul primar

Profesor pentru învățământ primar,
Pustai-Codreanu Elena Maria
Școala Gimnazială „Octavian Goga” Baia Mare

În contextul educației contemporane, dezvoltarea competențelor de literație reprezintă una dintre prioritățile fundamentale ale procesului instructiv-educativ. Literația nu presupune doar capacitatea elevului de a citi și de a scrie, ci și abilitatea acestuia de a înțelege, interpreta și utiliza informația în contexte variate de viață. În ultimii ani, cadrele didactice au căutat modalități inovatoare prin care lectura să devină o experiență autentică, atractivă și apropiată de universul copilului.

Activitățile outdoor constituie o alternativă educațională modernă și eficientă, deoarece transformă spațiile exterioare în medii de învățare active, stimulative și relaxante. Curtea școlii, foișorul, grădina, parcul sau alte spații neconvenționale devin adevărate laboratoare de explorare, comunicare și lectură. În acest cadru, copilul interacționează natural cu textul, cu colegii și cu mediul înconjurător, iar lectura capătă valențe afective și experiențiale.

Imaginile prezentate ilustrează exemple relevante de activități outdoor desfășurate cu elevii din ciclul primar. Acestea surprind momente de lectură în aer liber, cercuri de lectură, expoziții de carte organizate în foișor, activități de explorare și învățare colaborativă. Atmosfera relaxată, apropierea de natură și implicarea activă a elevilor demonstrează impactul pozitiv al acestor activități asupra dezvoltării interesului pentru lectură și asupra formării competențelor de literație.

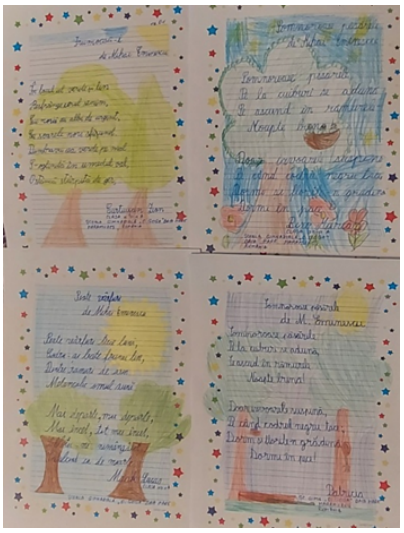
ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Literația reprezintă un ansamblu de competențe care permit individului să acceseze, să înțeleagă și să utilizeze informația în contexte diverse. Potrivit OECD, literația presupune capacitatea de a înțelege, utiliza și reflecta asupra textelor scrise pentru atingerea obiectivelor personale și participarea activă în societate.

Perioada ciclului primar este esențială pentru formarea deprinderilor de citire și scriere. În această etapă se dezvoltă fluența lecturii, înțelegerea mesajului textului, exprimarea orală și scrisă,

vocabularul, capacitatea de argumentare și reflecție.

Copiii învață mai eficient atunci când procesul educațional este bazat pe experiențe concrete, emoții pozitive și contexte autentice de învățare. Din acest motiv, activitățile outdoor devin instrumente valoroase pentru stimularea literației timpurii și funcționale.

Activitățile outdoor – context educațional modern

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Educația outdoor presupune desfășurarea activităților instructiv-educative în afara spațiului tradițional al clasei. Aceasta valorifică mediul natural și social ca resursă pedagogică și oferă elevilor posibilitatea de a învăța prin explorare, cooperare și experimentare.

În imaginile prezentate se pot observa mai multe tipuri de activități outdoor:

- cercuri de lectură organizate în curtea școlii;
- lectură individuală și în perechi;
- prezentări de carte în foișor;
- amenajarea unor mini-colțuri de lectură;
- activități interdisciplinare în natură;
- explorarea mediului înconjurător prin joc și observație.

Aceste activități creează un climat afectiv pozitiv, reduc stresul asociat învățării și stimulează motivația elevilor pentru lectură.

Rolul activităților outdoor în dezvoltarea competențelor de literație

Unul dintre cele mai importante beneficii ale activităților outdoor este creșterea motivației pentru citit. Copiii percep lectura în aer liber ca pe o activitate recreativă, nu ca pe o obligație școlară.

Imaginile surprind elevi implicați activ în lectura unor cărți ilustrate, a poveștilor și a textelor adaptate vârstei lor. Atmosfera relaxată, poziționarea în cerc și apropierea de natură contribuie la transformarea lecturii într-o experiență plăcută și memorabilă.

Activitățile outdoor favorizează interacțiunea și exprimarea liberă a ideilor. În cadrul cercurilor de lectură, elevii povestesc, formulează opinii, pun întrebări, argumentează, recomandă cărți colegilor.

Astfel, se dezvoltă competențele de comunicare orală și vocabularul activ al elevilor. Discuțiile despre personaje, întâmplări și emoții contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a exprimării coerente.

Activitățile realizate în grup stimulează cooperarea și spiritul de echipă. Elevii învață să respecte opiniile celorlalți, să asculte activ și să colaboreze pentru realizarea sarcinilor. Copiii participă la activități comune de lectură și explorare, demonstrând implicare și interes. Aceste contexte educaționale contribuie la dezvoltarea competențelor sociale și emoționale.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Mediul exterior stimulează imaginația copilului și facilitează conexiuni între text și realitate. Natura devine decor pentru povești, iar elementele din jur inspiră noi idei și interpretări. Expozițiile de carte organizate în foișor sau activitățile de lectură desfășurate în mijlocul naturii contribuie la crearea unui univers educațional atractiv, în care copilul se simte liber să exploreze și să creeze.

Activitățile outdoor permit realizarea unor conexiuni între diferite discipline: comunicare în limba română, științe ale naturii, arte vizuale, dezvoltare personală, educație civică. De exemplu, activitățile ilustrate prin observarea florilor și explorarea naturii le-am asociat cu lecturi tematice, descrieri, compuneri sau jocuri didactice.

Exemple de bune practici reflectate în imagini

Iată câteva modalități concrete de valorificare a activităților outdoor: organizarea cercurilor de lectură în curtea școlii, utilizarea materialelor atractive și a cărților ilustrate, amenajarea unui spațiu outdoor destinat lecturii, implicarea elevilor în prezentarea și recomandarea cărților, realizarea unui climat educațional bazat pe cooperare și emoții pozitive.

Foișorul amenajat cu rafturi și cărți reprezintă un exemplu de bună practică în promovarea lecturii în rândul elevilor mici. Acest spațiu devine un loc al descoperirii și al întâlnirii cu universul cărților.

Impactul activităților outdoor asupra dezvoltării elevilor

Activitățile outdoor contribuie la dezvoltarea competențelor de literație, creșterea motivației pentru lectură, dezvoltarea autonomiei, îmbunătățirea relațiilor dintre elevi, reducerea anxietății școlare, stimularea creativității și a imaginației.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Prin contactul direct cu natura și prin participarea activă la activități educaționale variate, elevii devin mai implicați și mai receptivi la procesul de învățare.

Valorificarea activităților outdoor în dezvoltarea literației la elevii din ciclul primar reprezintă o direcție educațională modernă și eficientă. Aceste activități oferă contexte autentice de învățare, stimulează interesul pentru lectură și contribuie la formarea unor competențe esențiale pentru dezvoltarea armonioasă a copilului. Exemplele prezentate evidențiază faptul că lectura poate depăși spațiul tradițional al clasei și poate deveni o experiență vie, emoțională și colaborativă. Copiii citesc cu plăcere atunci când sunt implicați activ, când mediul este prietenos și când lectura este asociată cu bucuria descoperirii.

Prin organizarea unor astfel de activități, cadrul didactic devine facilitator al învățării experiențiale, iar școala se transformă într-un spațiu deschis, creativ și adaptat nevoilor reale ale elevilor.

Bibliografie

Bocoș, M. (2017). *Instruirea interactivă*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.

Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.

Joița, E. (2006). *Instruirea constructivistă – o alternativă*. București: Editura Aramis.

OECD. (2019). *PISA 2018 Results*. Paris: OECD Publishing.

Oprea, C. L. (2009). *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Stan, C. (2013). *Pedagogia preșcolarității și școlarității mici*. Iași: Editura Polirom.

Vrasmaș, E. (2015). *Educația timpurie*. București: Editura Aramis.

Ministerul Educației. (2013). *Programa școlară pentru disciplina Comunicare în limba română – clasele pregătitoare, I și a II-a*. București.

Ministerul Educației. (2021). *Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului Național*. București.

UNESCO. (2017). *Literacy for Sustainable Development*. Paris: UNESCO

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Integrarea echipamentelor tehnice în activitățile educaționale - oportunități, limite și provocări în educația timpurie

Prof. Alina Repciuc

Grădinița Nr.8 Dorohoi

În contextul secolului XXI, digitalizarea a devenit o componentă intrinsecă a existenței umane, influențând inclusiv domeniul educației timpurii. Integrarea tehnologiei în grădinițe nu mai reprezintă o opțiune de viitor, ci o realitate prezentă. Totuși, în perioada preșcolară, utilizarea echipamentelor tehnice (tablete, table interactive, roboți educaționali) trebuie să fie ghidată de principii pedagogice solide, pentru a servi drept extensie a învățării, nu ca înlocuitor al interacțiunii umane.

Echipamentele tehnice moderne oferă pârghii metodice care pot dinamiza procesul de predare-învățare-evaluare:

Stimularea multisenzorială: Tehnologia permite combinarea textului cu imaginea, sunetul și mișcarea, facilitând înțelegerea unor concepte abstracte (de exemplu, ciclul de viață al unei plante prin time-lapse).

Dezvoltarea competențelor digitale timpurii: Familiarizarea etică și sigură cu dispozitivele pregătește copilul pentru cerințele societății moderne.

Învățarea prin joc (Gamification): Softurile educaționale transformă exercițiile repetitive în misiuni interactive, crescând motivația intrinsecă a copilului.

Incluziunea: Pentru copiii cu cerințe educaționale speciale (CES), tehnologia asistivă poate reprezenta singura cale eficientă de comunicare și participare la activități.

Limite în utilizarea tehnologiei la vârste timpurii

Dezvoltarea copilului între 0 și 6 ani este marcată de nevoia de mișcare și explorare concretă. Limitele utilizării tehnologiei sunt dictate de factori biologici și psihologici:

Nevoia de concret: Conform teoriei lui Piaget, preșcolarul se află în stadiul preoperațional. El învață prin manipularea obiectelor reale. O tabletă nu poate înlocui experiența tactilă a modelajului în plastilină sau a construcției cu blocuri de lemn.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Capacitatea de atenție: Expunerea la ecrane cu ritm rapid poate duce la o scădere a toleranței la frustrare în activitățile „lente” (lectură, desen manual).

Interacțiunea socială: Dezvoltarea inteligenței emoționale depinde de citirea semnalelor non-verbale ale partenerilor de joacă, aspect pe care tehnologia nu îl poate replica fidel.

Provocări majore pentru cadrele didactice

Implementarea succesului tehnologic în sala de grupă întâmpină mai multe bariere:

Provocarea metodologică: Riscul de a utiliza tehnologia „de dragul tehnologiei”. Educatorul trebuie să proiecteze activități în care dispozitivul este un instrument de cercetare, nu un scop în sine.

Managementul timpului: Respectarea recomandărilor medicale privind timpul de ecran (maximum 30-60 minute pe zi pentru preșcolari, fracționat) necesită o planificare riguroasă.

Formarea continuă: Evoluția rapidă a software-ului educațional impune cadrelor didactice un efort constant de actualizare a competențelor tehnice.

Siguranța digitală: Protejarea copiilor de conținut inadecvat și gestionarea confidențialității datelor reprezintă o responsabilitate etică și legală majoră.

Integrarea echipamentelor tehnice în educația timpurie este benefică doar dacă respectă principiul **echilibrului**. Tehnologia trebuie să fie:

Activă: Copilul trebuie să creeze, nu doar să privească.

Interactivă: Să permită colaborarea între copii.

Integrată: Să fie legată direct de tema săptămânală și de obiectivele curricular

În mod tradițional, grădinița este spațiul jocurilor senzoriale și al socializării. Introducerea echipamentelor tehnice – precum tablele interactive, microscoapele digitale sau roboții educaționali – nu trebuie să anuleze aceste valori, ci să le „augmenteze”. O oportunitate majoră rezidă în capacitatea tehnologiei de a democratiza accesul la informație vizuală complexă. De exemplu, în cadrul unei teme despre univers, o tabletă cu realitate augmentată poate transforma plafonul sălii de grupă într-o hartă stelară interactivă.

Mai mult, tehnologia facilitează **individualizarea învățării**. Într-o grupă eterogenă, software-ul educațional permite fiecărui copil să progreseze în ritm propriu, oferind recompense

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

digitale imediate care stimulează dopamina într-un mod constructiv, orientat către reușită și persistență.

Totuși, entuziasmul pentru inovație se lovește de limitele biologice și psihologice ale vârstei timpurii. Dezvoltarea creierului la vârsta preșcolară depinde fundamental de **interacțiunea tridimensională**. Tehnologia, prin natura sa, tinde să aplatizeze experiența în două dimensiuni. Limita cea mai severă este cea a „înlocuirii”: nicio aplicație de desen nu poate suplini rezistența pe care o opune creionul pe hârtie sau modul în care culorile de apă se întrepătrund pe o foaie umedă.

O altă limită este cea socială. Educația timpurie este, prin excelență, despre învățarea empatiei și a rezolvării conflictelor „față în față”. Utilizarea excesivă a dispozitivelor individuale poate crea „bule de izolare”, reducând oportunitățile de negociere și cooperare directă între copii.

Cea mai mare provocare nu este achiziția echipamentelor, ci **integrarea lor cu sens**. Educatorul contemporan trebuie să evolueze de la rolul de transmițător de cunoștințe la cel de „curator de conținut digital”. Provocarea rezidă în selectarea acelor instrumente care încurajează participarea activă, nu consumul pasiv.

Există, de asemenea, provocarea de ordin etic și de sănătate: cum protejăm ochii și postura copilului în timp ce îi oferim acces la unelte moderne? Răspunsul stă în **regula moderației**. Tehnologia trebuie să fie „condimentul”, nu „felul principal” al activităților dintr-o zi de grădiniță.

În concluzie, integrarea echipamentelor tehnice în educația timpurie este un proces ireversibil și necesar, dar care trebuie gestionat cu o prudență vizionară. Tehnologia nu ar trebui să fie o alternativă la jocurile în aer liber sau la poveștile citite din cărți cu pagini de carton, ci un partener care extinde limitele imaginației.

Succesul acestei integrări depinde de măiestria educatorului de a menține copilul ancorat în realitate, oferindu-i totodată „busola” necesară pentru a naviga în siguranță în universul digital. Scopul final rămâne același: formarea unui copil curios, capabil să utilizeze instrumentele epocii sale pentru a crea, a înțelege și a comunica mai bine cu ceilalți.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

BIBLIOGRAFIE

Cucoș Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014, pp. 235-248.

Ministerul Educației, *Curriculum pentru educație timpurie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019, pp. 12-25.

Pânișoară Ion-Ovidiu, *Comunicarea eficientă*, Editura Polirom, Iași, 2015, pp. 110-115.

Piaget Jean, *Psihologia copilului*, Editura Cartier, Chișinău, 2005, pp. 78-82.

Plowman Lydia, Stephen Christine, *Guided Play in the Digital Age (Jocul ghidat în era digitală)*, Routledge, Londra, 2013, pp. 45-50.

Spitzer Manfred, *Demența digitală. Cum ne tăiem singuri creierul*, Editura Humanitas, București, 2020, pp. 156-170.

Stan Liliana, *Educația timpurie. Probleme și soluții*, Editura Polirom, Iași, 2016, pp. 201-210.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Incluziunea elevilor cu CES în ciclul primar din mediul rural: o prioritate pedagogică pentru școala contemporană

Repede Ionica

Școala Gimnazială Suraia, Vrancea

Incluziunea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în ciclul primar reprezintă o direcție esențială a educației moderne. În mediul rural, acest proces este influențat de resurse limitate, particularități comunitare și diversitate socio-economică. Articolul analizează provocările, oportunitățile și strategiile pedagogice care pot transforma incluziunea într-un demers autentic și sustenabil.

Educația incluzivă este astăzi o componentă fundamentală a sistemului educațional românesc. În mediul rural, aplicarea principiilor incluziunii presupune adaptări suplimentare, având în vedere lipsa specialiștilor, infrastructura modestă și diversitatea nivelurilor de dezvoltare ale elevilor.

Ciclul primar este etapa în care se formează competențele de bază, rutinele de învățare și relațiile socio-emoționale. De aceea, integrarea elevilor cu CES în această perioadă este crucială pentru dezvoltarea lor armonioasă.

Educația incluzivă se bazează pe acces egal la educație, adaptarea mediului educațional la nevoile copilului, participare activă în comunitatea clasei, colaborare între cadre didactice, familie și specialiști, valorizarea diversității ca resursă educațională.

În ciclul primar, aceste principii se concretizează prin activități multisenzoriale, rutine clare, evaluare flexibilă și un climat socio-emoțional predictibil.

Provocările incluziunii școlare a elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul din mediul rural constau în acces redus la profesori de sprijin, consilieri școlari și logopezi, reticența unor familii față de diagnostic, resurse materiale limitate, clase eterogene, suprasolicitarea cadrelor didactice, uneori nepregătite pentru a lucra cu acești elevi, dar și numărul crescut de elevi la clasă și lipsa documentelor medicale ale acestor elevi.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Relații strânse între școală și familie, dar și dimensiunea mică a comunităților rurale, cu un nivel ridicat de coeziune reprezintă avantaje majore ce vin în sprijinul incluziunii școlare. Stabilitatea emoțională pentru copil și posibilitatea de a crea rutine personalizate sunt principalele instrumente utilizate de cadrele didactice pentru a asigura succesul procesului de adaptare a elevilor cu CES.

Învățătorul este principalul facilitator al incluziunii elevilor cu nevoi speciale în mediul rural. Competențele sale pedagogice și capacitatea de adaptare sunt decisive. Empatia și perfecționarea continuă sunt hotărâtoare.

Adaptarea curriculară prin fragmentarea sarcinilor în pași mici, utilizarea materialelor vizuale și tactile, evaluare alternativă, instituirea ritm flexibil de lucru, dar și stabilirea unor rutine clare, afișate vizual sunt principalele modalități de organizare a actului de învățare menite să ofere șanse egale la educație.

Competențele pedagogice privind predare explicită, organizarea de activități în perechi și grupuri mici reprezintă strategii ce asigură succesul. Integrarea in cadrul activităților de învățare a jocurilor didactice pentru consolidare dar și a pauzelor senzoriale scurte beneficiază de un feedback pozitiv imediat, ce oferă elevilor stabilitate emoțională și conectare socială.

Relația cu familia are rol hotărâtor pentru incluziune în mediul rural. Comunicarea constantă și implicarea părinților în activități simple contribuie la progresul copilului.

Comunitatea locală poate sprijini procesul prin acces la specialiști itineranți, parteneriate cu primăria, biblioteca, ONG-uri, activități extracurriculare incluzive, facilitarea respectării drepturilor elevilor cu nevoi speciale.

Deși integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale este de cele mai multe ori privită cu scepticism de către ceilalți părinți și este adesea asociată cu un factor perturbator al învățării, incluziunea produce transformări pozitive la nivelul întregii clase. În ultimii ani s-a constatat o dezvoltare accelerată a competențelor socio-emoționale, a empatiei și toleranței la nivelul elevilor ce fac parte din colective incluzive, dar și o diversificare benefică a strategiilor didactice. Principalul avantaj constă în consolidarea coeziunii grupului și responsabilizarea tuturor elevilor.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Așadar, incluziunea elevilor cu CES în ciclul primar din mediul rural este o necesitate pedagogică și socială. Pentru a crea un proces sustenabil este necesar sprijinul instituțional și comunitar, formarea continuă a cadrelor didactice, adaptări curriculare realiste, implicarea permanentă a familiilor, dar și crearea accesului la specialiști.

Bibliografie selectivă

- UNESCO (2017). *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*.
- Ministerul Educației (2023). *Ghidul Programului Național „Școala Verde”*.
- Gherguț, A. (2007). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*.
- Cucoș, C. (2006). *Pedagogie*. Iași: Polirom.
- ONU (2015). *Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Comunicarea eficientă dintre educatoare și părinți – factor esențial în adaptarea copilului la colectivitate

Prof. ed. timpurie Rotaru Alina-Cristina
Școala Gimnazială „Singidava”/ GPP „Prichindel” Cugir, Alba

Intrarea copilului în colectivitatea grădiniței reprezintă unul dintre cele mai importante momente din dezvoltarea sa. Pentru mulți copii este prima experiență de separare de familie, primul contact cu reguli diferite și cu un grup numeros de copii și adulți. Modul în care această etapă este gestionată influențează adaptarea emoțională, dezvoltarea socială și chiar atitudinea față de învățare în anii următori. Succesul acestei perioade depinde într-o mare măsură de colaborarea dintre educatoare și familie. Grădinița și familia sunt doi factori educaționali complementari, iar eficiența actului educativ crește atunci când mesajele transmise copilului sunt unitare, bazate pe încredere, respect și comunicare deschisă. După cum afirma pedagogul Constantin Cucoș (2014), *„educația este un proces de cooperare între școală, familie și comunitate, fiecare având responsabilități distincte, dar complementare.”* Această cooperare devine cu atât mai importantă în perioada adaptării copilului la grădiniță.

Comunicarea reprezintă fundamentul relației dintre educatoare și părinți. Ea nu înseamnă doar transmiterea unor informații despre program sau activități, ci presupune construirea unei relații bazate pe încredere reciprocă și respect. Părinții își încredințează copilul unei persoane necunoscute până atunci, iar educatoarea primește responsabilitatea de a contribui la dezvoltarea lui armonioasă. De aceea, primele întâlniri dintre familie și educatoare sunt decisive pentru crearea unei colaborări eficiente. Conform lui Ioan Cerghit (2006), *„procesul educațional este cu atât mai eficient cu cât există o comunicare autentică între toți factorii implicați în educație.”*

O comunicare eficientă presupune: ascultare activă; empatie; sinceritate; disponibilitate pentru dialog; respect reciproc; confidențialitate. Educatoarea trebuie să ofere părinților informații obiective despre evoluția copilului, evitând etichetările și comparațiile cu ceilalți

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

copii. În același timp, părinții trebuie să comunice aspectele importante privind sănătatea, obiceiurile, temerile sau particularitățile copilului.

Ce ar trebui să știe părinții înainte de intrarea copilului în colectivitate

Pregătirea pentru grădiniță începe cu mult înainte de prima zi de frecventare. Adaptarea este mai ușoară atunci când copilul este pregătit treptat atât emoțional, cât și practic.

1. Dezvoltarea autonomiei personale

Un copil nu trebuie să fie complet independent înainte de intrarea în colectivitate, însă este recomandat să exerseze anumite deprinderi: să mănânce singur; să bea din cană; să folosească lingura; să ceară ajutor atunci când are nevoie; să încerce să se îmbrace și să se încalțe; să folosească toaleta sau olița, în funcție de vârstă. Aceste deprinderi îi oferă încredere în propriile forțe și reduc anxietatea.

2. Respectarea unui program apropiat celui din grădiniță

În săptămânile dinaintea începerii grădiniței este recomandat ca părinții să adapteze programul copilului: trezirea la o oră apropiată celei din timpul anului școlar; servirea meselor la ore regulate; respectarea orei de somn. Schimbările bruște produc stres suplimentar și pot îngreuna adaptarea.

3. Formarea unei imagini pozitive despre grădiniță

Părinții trebuie să vorbească despre grădiniță într-un mod pozitiv, evitând amenințările de tipul: „La grădiniță o să vezi tu!”; „Doamna te pune la punct.”; „Te las acolo dacă nu ești cuminte.” Astfel de mesaje cresc anxietatea copilului și creează o imagine negativă asupra instituției. În schimb, este recomandat să fie prezentate aspectele atractive: jocurile; prietenii; poveștile; activitățile creative; jucăriile; experiențele noi.

4. Despărțirea de dimineață

Momentul despărțirii este unul dintre cele mai dificile. Specialiștii recomandă ca părinții: să fie calmi; să evite prelungirea despărțirii; să nu plece pe ascuns; să îi spună copilului că vor reveni după el; să respecte promisiunea privind ora revenirii. Copilul are nevoie de predictibilitate pentru a dezvolta sentimentul de siguranță.

5. Comunicarea sinceră cu educatoarea

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Părinții ar trebui să informeze educatoarea despre: eventuale alergii; probleme medicale; temeri; schimbări familiale importante; preferințe alimentare; dificultăți emoționale. Aceste informații permit adaptarea intervenției educative la nevoile copilului.

Rolul educatoarei în construirea parteneriatului cu familia

Educatoarea este primul reprezentant al instituției cu care părintele interacționează constant. Atitudinea acesteia influențează nivelul de încredere al familiei. Pentru dezvoltarea unei relații eficiente, educatoarea trebuie să manifeste: disponibilitate pentru dialog; răbdare; profesionalism; empatie; obiectivitate; discreție. De asemenea, comunicarea trebuie să fie permanentă și să includă atât aspectele pozitive, cât și dificultățile întâmpinate de copil. Jean Piaget sublinia faptul că *„fiecare copil își construiește propria dezvoltare prin interacțiunea cu mediul."* Familia și grădinița reprezintă principalele medii educaționale în această etapă, iar colaborarea lor favorizează dezvoltarea armonioasă.

În prezent, colaborarea dintre familie și grădiniță poate fi realizată prin numeroase mijloace: ședințe cu părinții; discuții individuale; consultații pedagogice; WhatsApp utilizate exclusiv pentru informare; portofoliul copilului; activități comune părinte–copil; ateliere tematice; zilele porților deschise; întâlniri periodice privind progresul copilului. Este important ca aceste canale să fie utilizate responsabil, evitând transmiterea mesajelor într-un mod conflictual sau în fața copiilor.

Numeroase cercetări arată că implicarea părinților în viața grădiniței contribuie la: adaptarea mai rapidă la colectivitate; reducerea anxietății de separare; dezvoltarea încrederii în sine; îmbunătățirea comunicării copilului; dezvoltarea competențelor sociale; prevenirea comportamentelor problematice; creșterea motivației pentru participarea la activitățile educative. Potrivit Urie Bronfenbrenner (1979), *„dezvoltarea copilului este influențată de relațiile dintre sistemele în care acesta trăiește, iar colaborarea dintre familie și instituțiile educaționale reprezintă una dintre cele mai importante interacțiuni."*

În vederea unei adaptări armonioase la grădiniță, părinții pot avea în vedere câteva recomandări practice: să manifeste încredere în educatoare; să respecte programul grădiniței; să încurajeze autonomia copilului; să nu compare copilul cu alți copii; să comunice sincer orice schimbare importantă; să participe la activitățile organizate de grădiniță; să evite criticarea

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

educatoarei în fața copilului; să transmită copilului o imagine pozitivă despre mediul educațional.

Comunicarea eficientă dintre educatoare și părinți reprezintă fundamentul unei educații de calitate și al unei adaptări reușite a copilului la colectivitate. Relația construită pe respect, încredere și colaborare contribuie la dezvoltarea armonioasă a copilului și la prevenirea dificultăților de integrare. Atunci când familia și grădinița transmit aceleași valori și urmăresc obiective comune, copilul se simte în siguranță, capătă încredere în sine și dezvoltă relații sănătoase cu cei din jur. Educația timpurie nu poate fi concepută fără implicarea activă a părinților, iar succesul acesteia depinde de calitatea parteneriatului educațional. Așa cum afirma Maria Montessori, *„cea mai mare dovadă a succesului unui educator este să poată spune: «Copiii lucrează acum ca și cum eu n-aș exista.»”* Acest succes este mult mai ușor de atins atunci când educatoarea și părinții formează o echipă unită în beneficiul copilului.

Bibliografie

1. Bronfenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development*. Harvard University Press.
2. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Editura Polirom, Iași.
3. Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Editura Polirom, Iași.
4. Montessori, M. (2017, ed. rom.). *Descoperirea copilului*. Editura Didactica Publishing House.
5. Piaget, J. (1972). *Psihologia copilului*. Editura Didactică și Pedagogică, București.
6. Ministerul Educației (2019). *Curriculum pentru educația timpurie*. București.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Educația timpurie – fundament al dezvoltării competențelor pentru viitor

Sandu-Guriță Mădălina Ionela

GPP „Căsuța Fermecată” Giurgiu

Educația timpurie joacă un rol esențial în formarea personalității copilului și în dezvoltarea competențelor necesare adaptării la societatea viitorului. Grădinița reprezintă primul cadru instituțional în care copilul învață să interacționeze, să descopere și să se dezvolte într-un mod organizat. Într-o lume aflată în continuă schimbare, accentul trebuie pus pe formarea unor abilități durabile, nu doar pe acumularea de cunoștințe.

1. Importanța educației timpurii

Primii ani de viață sunt decisivi pentru dezvoltarea copilului. În această perioadă se formează:

- baza dezvoltării intelectuale;
- comportamentele sociale;
- echilibrul emoțional.

Educația oferită în grădiniță contribuie la stimularea curiozității și la dezvoltarea dorinței de învățare.

2. Principii moderne ale educației în grădiniță

Educația contemporană este ghidată de câteva principii esențiale:

- **Centrarea pe copil** – fiecare copil este unic și are propriul ritm de dezvoltare;
- **Învățarea activă** – copilul participă direct la procesul de învățare;
- **Învățarea prin joc** – principala metodă de formare;
- **Respectarea diversității** – acceptarea diferențelor culturale și individuale.

3. Formarea competențelor pentru viitor

În grădiniță se pun bazele unor competențe esențiale:

- **Comunicarea** – dezvoltarea limbajului și exprimarea ideilor;
- **Autonomia** – realizarea sarcinilor simple independent;
- **Cooperarea** – lucrul în echipă;
- **Creativitatea** – exprimarea liberă prin desen, joc și imaginație;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- **Gândirea critică** – rezolvarea de situații simple.

Aceste competențe sunt fundamentale pentru adaptarea la cerințele societății moderne.

4. Rolul mediului educațional

Un mediu educațional eficient trebuie să fie:

- sigur și stimulativ;
- organizat pe centre de interes;
- bogat în materiale didactice variate.

Mediul influențează direct implicarea copilului în activitate și dorința de a explora.

5. Rolul educatoarei

Educatoarea are un rol complex:

- organizează activitățile;
- sprijină dezvoltarea emoțională;
- observă progresul fiecărui copil;
- creează un climat pozitiv.

Ea trebuie să încurajeze inițiativa și să susțină învățarea prin experiență.

6. Metode și strategii didactice

În educația timpurie se utilizează metode moderne, precum:

- jocul didactic;
- învățarea prin descoperire;
- activitățile integrate;
- povestirea și dramatizarea.

Aceste metode contribuie la dezvoltarea globală a copilului.

7. Educația pentru o societate în schimbare

Grădinița trebuie să pregătească copilul pentru:

- adaptabilitate;
- învățare continuă;
- integrare socială.

Educația nu trebuie să fie rigidă, ci flexibilă și orientată spre viitor.

Concluzii

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Educația timpurie constituie baza dezvoltării armonioase a copilului și a formării competențelor necesare pentru viitor. Printr-o abordare centrată pe copil, prin utilizarea jocului și a metodelor moderne, grădinița devine un spațiu esențial în pregătirea copilului pentru viață. Investiția în educația timpurie este, de fapt, o investiție în viitorul societății.

Bibliografie

1. Cucoș, C. – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
2. Vrăsmaș, E. – *Educația timpurie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
3. Joița, E. – *Pedagogie și elemente de psihologia educației*, Editura Arves, 2008.
4. Ministerul Educației – *Curriculum pentru educație timpurie*, 2019.
5. UNESCO – *Early Childhood Education and Care*, 2015.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Diseminarea proiectelor eTwinning – un demers de promovare a bunelor practici și de consolidare a dimensiunii europene în educație

Profesor educație timpurie Semen Nicoleta
Grădinița cu P.P. „Constantin Brâncuși”, Târgu Jiu

În contextul transformărilor actuale din educație, proiectele eTwinning reprezintă un cadru favorabil dezvoltării competențelor-cheie, colaborării internaționale și inovării pedagogice. Un element definitoriu al succesului acestor proiecte îl constituie diseminarea rezultatelor, proces prin care experiențele educaționale sunt împărtășite comunității școlare și profesionale, contribuind la multiplicarea impactului acestora. Articolul prezintă modalitățile de diseminare a patru proiecte eTwinning – „Little Elves Create Christmas Magic”, „Healthy Hearts, Caring Hands”, „Our Culture Box – A Box from the World” și „Land of Senses”, evidențiind rolul acestora în dezvoltarea unei culturi organizaționale bazate pe colaborare, creativitate și învățare permanentă.

Platforma eTwinning oferă profesorilor și elevilor oportunitatea de a desfășura proiecte educaționale în colaborare cu parteneri din întreaga Europă, utilizând tehnologia digitală ca instrument de comunicare și învățare. Dincolo de activitățile desfășurate în cadrul proiectelor, diseminarea rezultatelor reprezintă o etapă esențială, deoarece facilitează transferul de experiență, inspiră alte cadre didactice și consolidează imaginea grădiniței ca instituție deschisă cooperării europene.

În experiența didactică, fiecare proiect implementat a fost însoțit de un plan de diseminare care a urmărit valorificarea produselor realizate, promovarea activităților și implicarea unui număr cât mai mare de beneficiari. Expozițiile tematice, atelierele, prezentările metodice, publicarea materialelor în mediul online și schimburile de bune practici au constituit principalele direcții prin care rezultatele au fost făcute cunoscute.

1. Little Elves Create Christmas Magic – tradiții europene și creativitate

Proiectul „Little Elves Create Christmas Magic” a avut ca obiectiv apropierea copiilor de tradițiile și obiceiurile specifice sărbătorilor de iarnă din diferite țări europene. Prin activități

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

artistice, schimburi culturale și colaborare online, preșcolarii au descoperit asemănări și diferențe între tradițiile popoarelor europene, dezvoltând respectul pentru diversitate și patrimoniul cultural.

Diseminarea proiectului a început chiar din timpul implementării sale. Produsele realizate de elevi: felicitări, decorațiuni, ornamente și materiale digitale, au fost prezentate într-o expoziție tematică organizată în grădiniță, care a atras interesul preșcolarilor, părinților și cadrelor didactice. Atmosfera creată a demonstrat că activitățile eTwinning pot transforma învățarea într-o experiență autentică și atractivă.

Rezultatele proiectului au fost promovate prin articole publicate pe site-ul unității, pe pagina oficială de Facebook și în TwinSpace, unde au fost încărcate materiale foto, prezentări și produsele colaborative realizate împreună cu partenerii europeni. De asemenea, proiectul a fost prezentat în cadrul Consiliului Profesoral și al activităților metodice, evidențiindu-se beneficiile colaborării internaționale și ale utilizării instrumentelor digitale în procesul educațional.

Prin această strategie de diseminare, experiența proiectului a depășit spațiul grupei, devenind o sursă de inspirație pentru întreaga unitate.

2. Healthy Hearts, Caring Hands – educație pentru sănătate și implicare civică

Proiectul „Healthy Hearts, Caring Hands" a promovat formarea unor comportamente sănătoase și dezvoltarea responsabilității elevilor față de propria sănătate și față de cei din jur. Activitățile desfășurate au îmbinat educația pentru sănătate cu dezvoltarea competențelor sociale și civice, punând accent pe empatie, cooperare și sprijin reciproc.

Diseminarea rezultatelor s-a concretizat prin prezentare de postere, recomandări privind alimentația echilibrată și importanța activității fizice. Materialele elaborate au fost expuse în grădiniță și distribuite în format digital către părinți și partenerii educaționali.

Promovarea proiectului în mediul online a contribuit la creșterea vizibilității activităților iar, feedback-ul primit din partea colegilor și a părinților a confirmat relevanța proiectului și impactul pozitiv asupra comportamentelor preșcolarilor.

Astfel, diseminarea nu a avut doar un rol informativ, ci a devenit un instrument de educație și sensibilizare a comunității în ceea ce privește importanța unui stil de viață sănătos.

3. Our Culture Box – A Box from the World – dialog intercultural prin educație

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Diversitatea culturală reprezintă una dintre valorile fundamentale ale spațiului european, iar proiectul „Our Culture Box – A Box from the World” a urmărit dezvoltarea competențelor interculturale prin activități colaborative desfășurate alături de parteneri.

Preșcolarii au realizat materiale reprezentative pentru cultura locală, au prezentat tradiții, obiceiuri și elemente de patrimoniu și au descoperit specificul cultural al țărilor partenere. Produsele rezultate au fost reunite într-o expoziție multiculturală organizată în grădiniță, devenită un spațiu de dialog și schimb de experiență.

Diseminarea proiectului a continuat prin publicarea articolelor și materialelor multimedia pe platformele digitale ale grădiniței și în TwinSpace. Totodată, experiența proiectului a fost prezentată în cadrul întâlnirilor metodice și al activităților dedicate schimbului de bune practici, unde au fost evidențiate avantajele colaborării internaționale în dezvoltarea competențelor de comunicare și a respectului pentru diversitate.

Participarea preșcolarilor la aceste activități a demonstrat că educația interculturală poate contribui semnificativ la formarea unor viitori cetățeni europeni deschiși dialogului și cooperării.

4. Land of Senses – învățare experiențială și incluziune

Proiectul „Land of Senses” a fost dedicat explorării învățării prin stimularea simțurilor, utilizând metode interactive și activități practice adaptate nevoilor preșcolarikor. Accentul a fost pus pe învățarea experiențială, pe dezvoltarea creativității și pe implicarea activă a copiilor în propriul proces de învățare.

Pentru diseminarea rezultatelor a fost amenajat un spațiu senzorial în cadrul grădiniței, unde au fost prezentate materialele educaționale, jocurile și resursele create în timpul proiectului. Vizitatorii au avut posibilitatea de a participa la ateliere demonstrative, observând modul în care metodele senzoriale pot fi integrate eficient în activitatea didactică.

Materialele realizate au fost promovate pe TwinSpace, pe site-ul școlii și pe pagina oficială de Facebook, iar rezultatele proiectului au fost prezentate în cadrul activităților metodice și al sesiunilor de formare profesională. Aceste acțiuni au facilitat transferul de experiență și au încurajat adoptarea unor practici inovatoare de către alți profesori.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Diseminarea proiectului a evidențiat faptul că învățarea prin explorare și experiență contribuie la dezvoltarea armonioasă a preșcolarilor și la crearea unui mediu educațional incluziv, stimulativ și motivant.

Diseminarea celor patru proiecte a avut efecte semnificative asupra întregii comunități școlare. Preșcolarii au devenit mai motivați și mai implicați în activitățile educaționale, conștientizând faptul că rezultatele muncii lor sunt apreciate și valorificate. Profesorii au avut posibilitatea de a prelua idei și metode inovatoare, iar părinții au fost implicați mai activ în viața școlii, participând la expoziții, ateliere și activități de prezentare.

Promovarea constantă a activităților prin intermediul platformelor digitale a contribuit la creșterea vizibilității școlii în comunitatea educațională și la consolidarea imaginii acesteia ca instituție preocupată de inovare, colaborare internațională și educație de calitate.

Experiența acumulată în cadrul proiectelor „Little Elves Create Christmas Magic", „Healthy Hearts, Caring Hands", „Our Culture Box – A Box from the World" și „Land of Senses" demonstrează că diseminarea este un proces strategic, capabil să transforme rezultatele unui proiect într-o resursă educațională cu impact pe termen lung.

Prin valorificarea produselor realizate, promovarea activităților și împărtășirea exemplelor de bună practică, proiectele eTwinning contribuie la dezvoltarea unei comunități educaționale active, deschise cooperării și învățării permanente. Diseminarea nu reprezintă doar o cerință a proiectelor europene, ci o modalitate de a inspira, de a conecta oameni și de a construi o educație adaptată provocărilor secolului XXI.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Împreună pentru viitor

Prof. Semeniuc Ana
Școala Gimnazială Rona de Sus

Afirmaţia că ,,familie constituie prima şcoală a omenirii" este un adevăr pe care nimeni nu-l mai contestă astăzi. Educaţia în familie este ,,fundamentul educării copilului. Părinţii rămân primii şi cei mai importanţi educatori ai copiilor, mai întâi pentru că îi influenţează moral de la cea mai fragedă vârstă şi apoi pentru că au asupra lor autoritatea incomparabilă a iubirii părinteşti, căreia copiii îi răspund cu iubire filială."

Astfel, influenţa familiei este hotărâtoare în formarea profilului personalităţii, trasând primele contururi peste care vor veni să se suprapună celelalte influenţe. Fiind un mediu prin excelenţă afectiv, familia constituie "o veritabilă şcoală a sentimentelor" dar cea mai importantă influenţă rămâne pregătirea individului pentru integrarea socială, de experienţa trăită în familie, depinzând atitudinea individului faţă de ceilalţi oameni.

Familia constituie primul mediu de viaţă al copilului, ea exercită o influenţă considerabilă asupra dezvoltării şi educaţiei acestuia. Constatăm însă cu regret că fenomenul migraţiei. un proces cu substrat economic, care în ultimii ani a luat amploare în ţara noastră, afectează mult familia.

Astfel, creşte o generaţie de cetăţeni pentru care noţiunea de ,,familie" este distorsionată sau lipseşte iar viitorul ţării este în pericol. O problemă stringentă, ce-şi caută căile de soluţionare de mulţi ani solicită statului/clasei politice nu numai proiectarea şi realizarea unor grandioase planuri naţionale de acţiune cu privire la protecţia copiilor rămaşi fără îngrijirea părinţilor, dar şi rezolvarea acesteia în complexitatea problemelor social-economice. În acest context, şcoala şi societatea sunt chemate să compenseze lipsa educaţiei în familie dar ele nu pot substitui grija şi dragostea părinţilor de care aceşti copii sunt privaţi.

Doar alături de familie, şcoala poate influenţa, prin condiţiile concrete în care se desfăşoară procesul de învăţământ, personalitatea copilului. Căminul părintesc este locul unde se

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

pune temelia înaltelor valori morale, acest proces este continuat la nivelul instituţiilor de învăţământ.

În fiecare epocă, prin urmare există elemente pozitive şi negative în educarea copiilor, ținând cont de acest aspect este important să ne axăm pe diferenţa dintre creştere şi educare, precum şi cum să depăşească părinţii greutăţile întâmpinate în educarea copiilor.

Rolul familiei este foarte important în dezvoltarea copiilor din următoarele aspecte: fizic, intelectual,moral,estetic.

Cuvântul,,creştere”desemnează dezvoltarea biologică, raţională şi psihologică a copilului. Părinţii sunt cei care se preocupă de dezvoltarea fizică a copilului: asigură hrana şi îmbrăcămintea, asigură securitatea copilului, îi crează condiţii bune de petrecere a timpului liber, se îngrijesc de sănătatea lui. Familia se preocupă desigur şi de dezvoltarea proceselor intelectuale ale copiilor, rezultatele copilului de la şcoală depinzând mult de măsura şi modul în care se implică părinţii în procesul de învăţare. În familie se mai formează şi cele mai importante deprinderi de comportament: respectul, politeţea, cinstea, sinceritatea, decenţa în vorbire şi atitudini, cumpătarea.

Un alt aspect în realizarea tuturor acestor sarcini este modelul parental, părintele este exemplul direct al copilului, cel din urmă devine oglinda părintelui, aceste conexiuni canalizate constructiv pot avea efecte benefice pentru actanţii procesului educaţional. O casă ordonată stabileşte clar în mintea copilului faptul că trăieşte într-o lume ordonată, această calitate în viitor asimilând-o şi copilul. Aşadar educaţia şi formarea persoanelor conform idealului educaţional este o acţiune la care îşi dau concursul părinţii, şcoala şi întreaga societate, colaborarea dintre factorii educaţionali este absolut necesară dacă ne dorim o ţară cu viitor.

Un rol important în atingerea „eficienţei profesiei de părinte” îl are parteneriatul familiei cu şcoala. Numai menţinerea unui strâns contact între cele două medii de viaţă ale copilului percepţia reciprocă a unuia faţă de celălalt factor educaţional ca partener în munca educativă, fac posibilă influenţa lor unitară, iar şcoala poate contribui la ridicarea familiei la nivelul sarcinilor pe care societatea actuală i le impune pe plan educativ.

Funcţionarea eficientă a unui sistem educaţional depinde mult de onorarea responsabilităţilor asumate de părţile implicate şi de crearea unui parteneriat constructiv.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Parteneriatul dintre familie şi şcoală constituie o condiţie indispensabilă a educaţiei copiilor, iar stabilirea unor relaţii strânse între părinţi, profesori şi alţi actori comunitari asigură buna funcţionare a instituţiei de învăţământ, având impact direct asupra calităţii educaţiei şi determinând în final, beneficii la nivel social.

Analiza particularităţilor familiei contemporane indică faptul că aceasta este dominată de valori materiale. Preocupaţi de rezolvarea problemelor financiare părinţii le neglijează pe cele generate de dezadaptarea socială. În intenţia de a asigura un trai decent copiilor, mulţi decid să plece după un câştig mai substanţial, pe un termen indefinit, peste hotarele ţării.

De aceea multe din funcţiile familiei sunt transmise altor instituţii sociale, cauzând treptat o înstrăinare între copii şi părinţi. Deşi şcolii îi revine sarcina de a facilita inserţia socială a copilului, ea nu poate înlocui contribuţia familiei în acest proces. Copiii lăsaţi fără îngrijire parentală nu se pot adapta în societate, le este greu să stabilească relaţii şi, deseori se simt marginalizaţi, defavorizaţi.

Consecinţele migraţiei părinţilor se manifestă prin:pierderea legăturii sociale cu familia şi şcoala; lipsa interesului pentru studii; muncă şi alte ocupaţii pe care trebuia să le îndeplinească părintele(ţii)absenţi; înrăutăţirea bruscă a stării neuropsihice a membrilor familiei.

Pentru a putea ameliora sau preveni o serie de probleme ce pot apărea, este necesară implicarea copiilor cu părinţi plecaţi în străinătate, alături de ceilalţi copii, în activităţile şcolare, mai ales în cele extraşcolare. Includerea acestor elevi în activităţi extracurriculare în care să simtă că fac parte din comunitatea în care învaţă şi locuiesc, este o preocupare permanentă a cadrelor didactice din Şcoala Gimnazială Rona de Sus.

Aceste activităţi oferă diverse oportunităţi ca elevii să-şi dezvolte abilităţile de comunicare; să folosească feedback-ul; să clarifice valorile care sunt implicate într-o situaţie socială şi să înveţe strategii de adaptare; învăţarea unor abilităţi de adaptare pentru a face faţă cât mai bine la schimbările legate de vârstă şi la problemele cu care se confruntă; să rezolve tensiunile si conflictele interne; problemele emoţionale/comportamentale cu care se confruntă să fie soluţionate adecvat.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Activităţile propuse sunt susţinute şi derulate prin participarea activă a comunităţii, prin punerea în comun a resurselor materiale şi umane ale comunităţii, Consiliul Local si Organizaţia World Vision, Biblioteca, Biserica, Şcoala Gimnazială Rona de Sus.

Obiectivele propuse sunt atinse pornind de la îmbunătăţirea relaţiilor şcoală-familie-biserică-comunitate, având la bază încrederea, colaborarea, acţiunea reunită a tuturor factorilor implicaţi în proiectele derulate de şcoală în colaborare cu Organizaţia World Vision. Pentru a-i susţine şi a-i ajuta să depăşească situaţiile cu care ei se confruntă, este necesară sensibilizarea şi colaborarea cu mai mulţi actori sociali – atât ONG-urile, autorităţile locale cât şi cadrele didactice. Corelarea şi unificarea eforturilor reprezintă un pas esenţial în asigurarea respectării drepturilor care le sunt garantate, prin curriculum la decizia şcolii, tuturor copiilor indiferent dacă aceştia beneficiază sau nu de prezenţa părinţilor.

Bibliografie :

Dumitru Al. Ion, „ Consiliere Psihopedagogica”, Ed. Polirom, Iași, 2008.

Dumitru-Tiron Elena, „Consiliere Educațională”, Ed. Institutul European, Iași, 2005.

Mitrofan Iolanda, Vasile Diana, „Terapii de familie”, Editura SPER, București, 2001.

Conf. univ. dr. Tatu Cornelia, „Consilierea școlară – note de curs masterat”, Universitatea Spiru Haret, Facultatea de Psihologie și Pedagogie Brașov, 2009.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

O scurtă recenzie a proiectului eTwinning STEM FOR SUSTAINABLE GOALS

Profesor învățământ primar, Simionescu Marinela,
Școala Gimnazială "Constantin Gh. Marinescu", Galați

Proiectul **eTwinning „STEM for Sustainable Goals"** este un exemplu reușit de colaborare internațională, în care activitățile STEM sunt integrate cu obiectivele dezvoltării durabile. Prin experimente, investigații, provocări și utilizarea instrumentelor digitale, elevii au avut ocazia să învețe într-un mod practic și colaborativ, dezvoltându-și gândirea critică, creativitatea și competențele de rezolvare a problemelor.

Un punct forte al proiectului este abordarea interdisciplinară și implicarea activă a elevilor în identificarea unor soluții pentru protejarea mediului și utilizarea responsabilă a resurselor. Totodată, colaborarea cu parteneri din alte țări a contribuit la dezvoltarea competențelor digitale, a comunicării în limbi străine și a spiritului de cooperare.

Consider că proiectul reprezintă un model de bună practică, demonstrând cum educația STEM poate fi conectată cu provocările reale ale societății și cu formarea unor cetățeni responsabili și implicați.

Încă de la vârste timpurii copiii explorează lumea științei fiind fascinați de ceea ce descoperă cu ochii lor curioși. Un astfel de articol, „Descoperirea Universului" ar putea să ofere o perspectivă proaspătă și plină de entuziasm asupra subiectelor științifice complexe, transformându-le în povestiri accesibile și captivante pentru tineri. Am putea să abordeze teme precum explorarea spațiului cosmic, descoperirile din lumea microscopului, aventurile în regnul animal sau misterul fenomenelor naturale. Este un titlu care inspiră și educă în același timp, cultivând interesul pentru știință încă de la o vârstă fragedă.

Iată câteva posibile obiective în domeniul educației și popularizării științei:

Motivarea pasiunii pentru știință: Crearea de materiale educaționale interactive și stimulative, cum ar fi cărți, prezentări sau videoclipuri, care să stimuleze curiozitatea copiilor față de lumea înconjurătoare și procesele științifice care o guvernează.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Promovarea gândirii critice și exploratorii: Dezvoltarea de activități practice și experimente simplificate, adaptate la nivelul de înțelegere și abilitățile copiilor, pentru a încuraja explorarea și investigarea fenomenelor naturale și științifice.

Încurajarea alfabetizării științifice: Dezvoltarea competențelor de comunicare științifică și de alfabetizare în rândul copiilor, prin intermediul jocurilor de rol, a prezentărilor și a discuțiilor în grup despre conceptele și descoperirile științifice.

Promovarea diversității și incluziunii: Asigurarea accesului la materiale și resurse educaționale care să reflecte diversitatea lumii științifice și a oamenilor care o explorează, promovând astfel interesul și implicarea tuturor copiilor în explorarea universului științific.

Cultivarea unui spirit de cercetare și explorare: Încurajarea și facilitarea participării copiilor la evenimente și activități științifice, cum ar fi târguri de știință, vizite la muzee și observatoare, sau colaborarea cu profesioniști din domeniul științific pentru a experimenta în premieră procesul de cercetare.

Aceste obiective pot servi drept ghid pentru dezvoltarea unor programe educaționale sau inițiative de popularizare a științei care să inspire și să încurajeze explorarea universului științific prin ochii copiilor.

Iată câteva exemple de activități practice și experimente simplificate care pot fi adaptate la nivelul de înțelegere și abilitățile copiilor pentru a promova gândirea critică și exploratorie în domeniul științei:

Experimentul cu plantele: Copiii pot fi implicați în experimente simple pentru a înțelege procesele de creștere a plantelor și influența factorilor externi asupra acestora. De exemplu, pot fi plantate semințe în diferite tipuri de sol și apoi monitorizată creșterea lor în timp, însoțită de discuții despre ce factori ar putea influența rezultatele.

Experimentul cu apă și gheață: Copiii pot explora conceptele de temperatură și agregare a materiei prin intermediul experimentelor cu apă și gheață. De exemplu, pot observa cum se transformă apa în gheață și invers, și pot explora modul în care diferitele forme de apă pot influența obiectele din jur.

Construcția de machete solare sau de cuptoare solare: Copiii pot construi și testa mici machete solare folosind materiale simple, cum ar fi panouri solare mici și motoare de jucărie.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Această activitate poate oferi o înțelegere practică a modului în care energia solară poate fi captată și utilizată pentru a genera energie electrică.

Observarea fenomenelor meteorologice: Copiii pot fi încurajați să țină un jurnal meteorologic în care să înregistreze observațiile lor privind condițiile meteorologice locale, cum ar fi temperatura, precipitațiile și direcția vântului. Această activitate poate promova observația și înțelegerea proceselor meteorologice.

Experimentul cu magnetismul: Copiii pot explora proprietățile magnetice ale diferitelor materiale prin intermediul unor experimente simple, cum ar fi testarea atracției și respingerii între magneți și obiecte de diferite materiale. Ei pot investiga, de asemenea, modul în care magnetismul poate fi utilizat în aplicații practice, cum ar fi construirea de trenuri magnetice sau clasificarea obiectelor magnetice și non-magnetice.

Aceste exemple de experimente și activități pot fi adaptate și personalizate în funcție de vârsta, nivelul de înțelegere și interesele copiilor, oferindu-le oportunități de a explora și de a învăța în mod activ despre lumea înconjurătoare și fenomenele științifice.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Metode moderne de învăţare

Sîrbu Elena Nicoleta

Școala Gimnazială Balinț

Strategii și metode de predare integrată

Cele mai productive strategii şi metode de predare integrată, recunoscute ca promotoare ale unei învăţări autentice–eficiente sunt:

- **1. Învăţarea prin dezbatere**
  - *Învăţare prin problematizare*
  - *Învăţare prin încercare şi eroare*
  - *Învăţare senzorio-motorie*
  - *Învăţare socială*
- **2. Învăţarea prin cercetare**
- **3. Învăţarea prin rezolvarea de probleme**
- **4. Învăţarea prin descoperire**
- **5. Învăţarea bazată pe metoda proiectului**
- **6. Învăţarea bazată pe probleme**
- **7. Învăţarea aventură/de tip expediţionar**

Pentru utilizarea eficientă a metodelor, în practica didactică, este necesară cunoaşterea teoretică, o minimă experienţă în utilizarea acestora şi integrarea corespunzătoare în proiectul didactic, în interrelaţie cu metodele tradiţionale.

Acest mod de predare transformă elevul într-un actor, participant activ în procesul de învăţare, pregătit să-şi însuşească cunoştinţele prin efort propriu, o angajare optimă a gândirii, mobilizându-l în raport cu sarcinile de învăţare date. Se identifică cu situaţia de învăţare în care este antrenat, fiind parte activă a propriei transformări şi formări, generată de cunoaştere.

Iată câteva exemple:

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Metoda CUBULUI-este folosită când se doreşte explorarea unui subiect, a unei situaţii din mai multe perspective oferind elevilor posibilitatea dezvoltării competenţelor complexe şi integratoare.

Etape:

- se realizează un cub care are feţele numerotate de la 1 la 6;
- se anunţă subiectul pus în studiu;
- se împarte clasa în 6 grupe care examinează tema din perspectiva cerinţei de pe una din feţele cubului;

Aspecte concrete din desfăşurarea unei lecţii la clasa a II-a.

Disciplina: Comunicare în limba română

Subiectul: „Crăiasa Zăpezii”, după Hans Christian Andersen

Completarea „**ciorchinelui**” - în urma discuţiilor în grup, elevii realizează ciorchinele, cu gânduri sugerate de cuvântul iarnă.

Procedeul cubului: activitate pe 6 grupe

Grupul 1- descrie anotimpul de iarnă, folosind 3-4 cuvinte care exprimă însuşiri;

Grupul 2- descrie natura în anotimpul de iarnă;

Grupul 3- înlocuieşte cuvintele *vizitiu, gingaşă, încotro*, din enunţurile date, cu altele cu acelaşi înţeles, folosite în text;

Grupul 4- precizează lunile de iarnă şi enumeră bucuriile iernii;

Grupul 5- argumentează de ce Crăiasa Zăpezii pare de gheaţă;

Grupul 6- precizează titlul şi autorul şi argumentează de ce textul are titlul „Crăiasa Zăpezii”.

Metoda: ŞTIU-VREAU SĂ ŞTIU-AM ÎNVĂŢAT

Este o strategie de conştientizare de către elevi a ceea ce ştiu, sau cred că ştiu, referitor la un subiect şi totodată ce nu ştiu, sau nu sunt siguri că ştiu, şi ar dori să ştie sau să înveţe;

- metoda poate fi folosită în prima parte a unei lecţii-actualizarea vechilor cunoştinţe- evocare;
- activează elevii şi îi face conştienţi de procesul învăţării;
- oferă elevilor posibilitatea de a-şi verifica nivelul cunoştinţelor.

Modalitatea de realizare:

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Se cere elevilor să inventarieze ideile pe care ei consideră că le deţin cu privire la subiectul, sau tema investigaţiei ce va urma .

Aceste idei vor fi notate în rubrica: „ŞTIU''

Ei vor nota ideile despre care au îndoieli, sau ceea ce ar dori să ştie în legătură cu tema respectivă. Aceste idei sunt grupate în rubrica: „VREAU SĂ ŞTIU''.

Profesorul va propune investigarea unui text,studierea acestuia şi fixarea unor cunoştinţe referitoare la acel subiect, elevii îşi însuşesc noile cunoştinţe referitoare la acel subiect, şi îşi inventariază noile idei asimilate pe care le notează în rubrica „Am învăţat''.

Schema rezultată va fi comentată de elevi.

După rezolvarea sarcinii de lucru elevii, vor folosi noţiunile înscrise în fiecare coloană pentru a demonstra nivelul actual al cunoştinţelor. Prin brainstorming, participanţii identifică situaţia de plecare, precum şi ceea ce au dobândit în urma procesului de învăţare.

Prin acest exerciţiu se încurajează participarea fiecărui elev, conştientizarea eventualelor lacune şi motivarea acoperirii acestora.

Exemplu: Clasa a II-a- Comunicare în limba română

Tema: Primăvara

ŞTIU	VREAU SĂ ŞTIU	AM ÎNVĂŢAT
- Lunile de primăvară. - Când începe primăvara(1 martie) - Câteva semne de primăvară: apar florile, înverzeşte câmpia, înfloresc pomii, se întorc păsările călătoare. - Se apropie Sărbătoarea Paştelor.	- Cum se numesc lunile de primăvară? (mărțișor, prier, florar) - De ce se întorc păsările călătoare primăvara în ţara noastră? - Ce înseamnă sărbătoarea care se apropie? - De ce sunt patru anotimpuri?	- Mărţişorul este o sărbătoare veche din România care vesteşte sosirea primăverii. - Sunt patru anotimpuri deoarece soarele încălzeşte pământul în acest mod.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

		- Păsările călătoare se întorc la noi deoarece aici s-au născut şi aici vor să îşi crească puii.

Metoda R.A.I. (răspunde, aruncă, întreabă)

* Este o metodă ce poate fi utilizată în lecţii de fixare a cunoştinţelor.

* Metoda urmăreşte realizarea feedback-ului printr-un joc didactic.

* Modalitatea de realizare: Se poate folosi o minge uşoară.

* Elevul care aruncă mingea trebuie să formuleze o întrebare din lecţia predată, elevului care o prinde.

* Cel care prinde mingea trebuie să răspundă la întrebare, apoi o aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare.

* Elevul care răspunde corect rămâne în joc, cel care nu ştie iese din joc; la fel şi cel care nu formulează corect o întrebare, o repetă sau cel care nu cunoaşte răspunsul propriei întrebări va ieşi din joc.

Exemplu:Dezvoltarea personală– Clasa a II-a

Unitatea de învăţare: Raporturile noastre cu ceilalţi oameni

Tema lecţiei: Familia

- Ce este familia?
- Din cine este formată familia?
- Ce fel de relaţii există între membrii familiei?
- Enumeraţi trei reguli respectate de către toţi membrii familiei?
- Ce sarcini are fiecare membru al familiei?
- Ce funcţii îndeplineşte fiecare membru al familiei?

Bibliografie:

Gliga,I.-„Învăţarea activă”,MEC, Bucureşti, 2001.

Gardner, H.,”Mintea disciplinată”,Ed. Sigma,2004

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Grădinița incluzivă – spațiul în care fiecare copil își găsește locul

Smarandache Luminița

Grădinița P. P. Budești, jud. Vâlcea

Învățământul preșcolar reprezintă prima etapă instituționalizată a educației, perioada în care se pun bazele dezvoltării cognitive, afective, sociale și morale ale copilului. În acest context, incluziunea și diversitatea nu constituie doar principii pedagogice moderne, ci valori fundamentale care trebuie să modeleze întreaga activitate educațională desfășurată în grădiniță. Copiii pășesc în colectivitate purtând cu ei experiențe de viață diferite, ritmuri proprii de dezvoltare, particularități individuale, apartenențe culturale și familiale distincte, iar rolul educatoarei este acela de a transforma această diversitate într-o resursă educațională valoroasă.

Educația timpurie are responsabilitatea de a crea contexte de învățare în care fiecare copil să se simtă acceptat, respectat, valorizat și încurajat să participe activ, indiferent de caracteristicile sale individuale. În acest sens, incluziunea presupune mai mult decât integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale într-o grupă obișnuită; ea înseamnă construirea unui climat educațional bazat pe echitate, participare și respect reciproc, în care diferențele sunt considerate oportunități de învățare și dezvoltare pentru întreaga comunitate educațională.

Diversitatea prezentă în grădiniță se manifestă sub multiple forme: diferențe de dezvoltare, de limbaj, de cultură, de etnie, de statut socio-economic, de stil de învățare, de temperament sau de experiențe familiale. Fiecare copil aduce în colectiv un mod unic de a înțelege lumea, iar această varietate contribuie la îmbogățirea experiențelor de învățare. Acceptarea diversității încă din primii ani de viață favorizează dezvoltarea empatiei, a toleranței și a comportamentelor prosociale. Copiii care cresc într-un mediu educațional incluziv învață firesc că oamenii sunt diferiți, dar egali în drepturi și în valoare, dezvoltând atitudini pozitive față de colegii lor și construind relații bazate pe respect și cooperare. În același timp, copiii care beneficiază de sprijin educațional adaptat dobândesc încredere în propriile capacități și își dezvoltă sentimentul apartenenței la grup, element esențial pentru echilibrul emoțional și pentru succesul școlar ulterior.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Literatura de specialitate evidențiază faptul că educația incluzivă începe prin schimbarea perspectivei asupra copilului. Accentul nu mai este pus pe limitele sau dificultățile acestuia, ci pe potențialul său de dezvoltare și pe responsabilitatea mediului educațional de a elimina barierele care împiedică participarea deplină la activitățile de învățare. În grădiniță, această abordare presupune organizarea unor experiențe educaționale flexibile, adaptarea strategiilor didactice la nevoile individuale și utilizarea unor metode interactive care să permită implicarea tuturor copiilor. Educatoarea devine facilitator al învățării, observator atent al progresului fiecărui copil și promotor al relațiilor pozitive dintre membrii grupului. Ea creează contexte în care colaborarea este mai importantă decât competiția, iar succesul este definit prin progresul individual și participarea activă, nu prin comparația permanentă cu ceilalți.

Curriculumul pentru educația timpurie oferă premise solide pentru implementarea principiilor incluziunii și diversității, promovând centrarea pe copil, individualizarea învățării și respectarea particularităților de vârstă și dezvoltare. Activitățile integrate, jocul, proiectele tematice, învățarea prin descoperire și experiențele practice permit adaptarea conținuturilor la interesele și nevoile copiilor, oferind oportunități egale de participare. Jocul rămâne principalul instrument prin care copiii învață să comunice, să coopereze, să negocieze și să rezolve conflicte, dezvoltând totodată competențe sociale indispensabile unei conviețuiri armonioase. În cadrul activităților ludice, diferențele dintre copii devin mai puțin vizibile, accentul mutându-se asupra colaborării și a obiectivelor comune.

Un aspect esențial al educației incluzive îl reprezintă adaptarea mediului educațional. Organizarea spațiului trebuie să permită accesul tuturor copiilor, iar materialele didactice trebuie selectate astfel încât să răspundă diferitelor niveluri de dezvoltare și stiluri de învățare. Un mediu educațional incluziv este unul sigur, predictibil și stimulativ, în care copiii au libertatea de a explora, de a pune întrebări și de a greși fără teama de a fi judecați. Atmosfera afectivă pozitivă facilitează dezvoltarea sentimentului de securitate emoțională, condiție indispensabilă învățării eficiente. Totodată, utilizarea unor resurse educaționale variate, a suporturilor vizuale, a materialelor senzoriale și a strategiilor diferențiate contribuie la creșterea gradului de participare al tuturor copiilor.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Succesul incluziunii în învățământul preșcolar depinde într-o mare măsură de competențele profesionale ale educatoarei. Aceasta trebuie să manifeste deschidere față de diversitate, flexibilitate didactică, empatie și disponibilitate pentru formare continuă. Educația incluzivă solicită dezvoltarea unor competențe complexe privind observarea copilului, identificarea nevoilor educaționale, adaptarea activităților, colaborarea interdisciplinară și comunicarea eficientă cu familia. Reflectarea permanentă asupra propriei practici pedagogice permite identificarea strategiilor care facilitează participarea tuturor copiilor și eliminarea eventualelor bariere educaționale. În același timp, educatoarea reprezintă un model de comportament pentru copii, iar modul în care aceasta vorbește despre diferențe, gestionează conflictele și valorizează contribuția fiecărui copil influențează direct dezvoltarea atitudinilor incluzive.

Parteneriatul dintre grădiniță și familie constituie o condiție indispensabilă pentru promovarea incluziunii și diversității. Familia reprezintă primul mediu educațional al copilului și principalul partener al instituției preșcolare în susținerea dezvoltării armonioase. Comunicarea constantă, implicarea părinților în activități, respectarea valorilor familiale și construirea unei relații bazate pe încredere facilitează identificarea nevoilor copilului și adaptarea intervențiilor educaționale. În situația copiilor aflați în risc de excluziune sau a celor cu cerințe educaționale speciale, colaborarea dintre educatoare, familie și specialiști devine esențială pentru elaborarea unor demersuri educaționale coerente și eficiente. Comunitatea educațională trebuie să funcționeze ca un sistem de sprijin în care fiecare actor își asumă responsabilitatea pentru succesul copilului.

Promovarea diversității presupune și integrarea dimensiunii interculturale în activitățile desfășurate la grădiniță. Copiii pot descoperi existența unor tradiții, obiceiuri, limbi și moduri de viață diferite prin povești, jocuri, cântece, activități artistice și proiecte tematice adaptate nivelului lor de înțelegere. Aceste experiențe contribuie la dezvoltarea unei imagini pozitive despre diversitatea umană și reduc apariția stereotipurilor și prejudecăților încă din copilărie. Respectul pentru identitatea fiecărui copil și valorizarea patrimoniului cultural al familiilor reprezintă premise importante pentru dezvoltarea unei comunități educaționale bazate pe acceptare și solidaritate.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

În practica educațională apar însă și provocări în implementarea principiilor incluziunii. Numărul mare de copii din grupă, resursele materiale limitate, lipsa personalului de sprijin, insuficiența programelor de formare continuă sau dificultățile de colaborare cu unele familii pot influența calitatea intervențiilor educaționale. Cu toate acestea, numeroase cercetări demonstrează că succesul incluziunii depinde în primul rând de cultura organizațională a grădiniței și de atitudinea cadrelor didactice față de diversitate. O instituție care promovează colaborarea, respectul reciproc și dezvoltarea profesională continuă reușește să ofere răspunsuri educaționale adecvate unei populații școlare eterogene.

Incluziunea și diversitatea contribuie semnificativ la dezvoltarea competențelor socio-emoționale ale copiilor preșcolari. Participarea la activități comune, cooperarea în joc, rezolvarea conflictelor și asumarea unor roluri diferite dezvoltă empatia, responsabilitatea și capacitatea de comunicare. Copiii învață să își exprime emoțiile într-un mod adecvat, să respecte punctele de vedere ale celorlalți și să ofere sprijin colegilor aflați în dificultate. Aceste competențe reprezintă factori protectivi importanți pentru integrarea școlară și socială ulterioară și contribuie la prevenirea discriminării și a fenomenelor de excluziune.

Educația incluzivă nu trebuie privită ca o strategie adresată exclusiv copiilor vulnerabili, ci ca o filosofie educațională care îmbunătățește calitatea procesului instructiv-educativ pentru toți copiii. Într-o grupă incluzivă, fiecare copil beneficiază de oportunități autentice de învățare, iar diversitatea devine o resursă care stimulează creativitatea, cooperarea și dezvoltarea gândirii critice. Prin cultivarea respectului pentru diferență încă din perioada preșcolară se formează premisele unei societăți democratice, în care echitatea, solidaritatea și responsabilitatea socială reprezintă valori asumate încă din copilărie. Astfel, grădinița devine spațiul în care incluziunea nu este doar un concept teoretic, ci o realitate construită zi de zi prin relațiile dintre copii, educatoare, familie și comunitate. Investiția în promovarea incluziunii și a diversității în educația timpurie reprezintă una dintre cele mai valoroase investiții în viitorul societății, deoarece formează generații capabile să respecte diferențele, să colaboreze și să construiască o comunitate bazată pe egalitate de șanse și respect pentru demnitatea fiecărei persoane.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Bibliografie:

- Ministerul Educației (2019). Curriculum pentru educație timpurie. București: Ministerul Educației.
- Ministerul Educației (2021). Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani (RFIDT). București.
- UNESCO (2020). Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and Education – All Means All. Paris: UNESCO.
- UNICEF (2012). The Right of Children with Disabilities to Education: A Rights-Based Approach to Inclusive Education. New York: UNICEF.
- Booth, T., & Ainscow, M. (2011). Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools (3rd ed.). Bristol: Centre for Studies on Inclusive Education.
- EADSNE – European Agency for Development in Special Needs Education (2012). Teacher Education for Inclusion: Profile of Inclusive Teachers. Odense: European Agency.
- Vrasmaș, T. (2018). Educația incluzivă – modele și practici. București: Editura Universitară.
- Cucoș, C. (coord.) (2014). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Dezvoltarea literației în învățământul primar

Stan Claudia
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Mediaș, județul Sibiu

Societatea contemporană este caracterizată de accesul rapid la informație, de dezvoltarea tehnologiilor digitale și de schimbări permanente care impun formarea unor competențe complexe, capabile să susțină adaptarea individului la contexte diverse de viață și de învățare. În acest cadru, educația nu mai urmărește exclusiv transmiterea unor cunoștințe, ci dezvoltarea unor competențe care permit elevilor să înțeleagă informația, să o analizeze critic și să o utilizeze în mod responsabil. Una dintre aceste competențe fundamentale este literația.

Conceptul de literație a cunoscut o evoluție semnificativă în ultimele decenii. Dacă inițial desemna capacitatea de a citi și de a scrie, astăzi acesta include abilitatea de a accesa, înțelege, interpreta, evalua și utiliza informația pentru rezolvarea unor situații concrete și pentru participarea activă la viața socială. OECD (2021) subliniază că literația reprezintă o competență indispensabilă cetățeanului secolului al XXI-lea, iar UNESCO (2020) o consideră fundamentul învățării pe tot parcursul vieții și un drept esențial al fiecărei persoane.

Importanța dezvoltării literației este evidențiată și de rezultatele evaluărilor internaționale PIRLS și PISA, care demonstrează că nivelul competențelor de înțelegere a textului influențează performanțele elevilor la toate disciplinele școlare. Conform OECD (2023), elevii care reușesc să înțeleagă și să interpreteze informațiile obțin rezultate superioare nu doar la disciplinele lingvistice, ci și la matematică, științe și domeniile socio-umane. Din această perspectivă, literația trebuie privită ca o competență transversală, indispensabilă dezvoltării academice și personale.

Primii ani de școlaritate reprezintă perioada în care se formează bazele dezvoltării intelectuale și ale raportării elevului la procesul de învățare. În ciclul primar, literația nu se reduce la formarea deprinderilor de citire și scriere, ci presupune dezvoltarea capacității elevilor

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

de a atribui sens textelor, de a realiza conexiuni între informații și de a utiliza limbajul ca instrument al cunoașterii.

Snow (2002) afirmă că înțelegerea textului constituie rezultatul interacțiunii dintre cititor, text și contextul în care are loc lectura. Această perspectivă evidențiază faptul că dezvoltarea literației presupune implicarea activă a elevului în procesul de construire a sensului, iar profesorul are rolul de a crea situații de învățare care stimulează reflecția, dialogul și formularea unor opinii argumentate.

Curriculumul național pentru învățământul primar promovează dezvoltarea competențelor de comunicare și înțelegere a mesajului scris prin activități centrate pe elev și pe utilizarea funcțională a limbajului. Comunicarea orală, lectura și scrierea sunt abordate integrat, contribuind la formarea unor competențe transferabile în toate domeniile de studiu. Astfel, literația devine responsabilitatea întregului demers educațional și nu doar a disciplinei Limba și literatura română.

Din perspectivă pedagogică, dezvoltarea literației contribuie la formarea gândirii critice, a creativității și a autonomiei în învățare. Elevul care înțelege ceea ce citește este capabil să stabilească relații între informații, să formuleze întrebări relevante, să argumenteze și să rezolve probleme utilizând cunoștințele dobândite. Fisher, Frey și Hattie (2016) evidențiază faptul că strategiile de predare bazate pe dialog, feedback și reflecție au un impact semnificativ asupra dezvoltării competențelor de literație și asupra progresului școlar.

În contextul educației bazate pe competențe, profesorul devine facilitator al învățării și mediator al relației dintre elev și cunoaștere. Rolul său depășește transmiterea informațiilor și presupune proiectarea unor experiențe de învățare autentice, care stimulează implicarea activă a elevilor în procesul de construire a sensului.

Activitățile de lectură trebuie organizate astfel încât elevii să poată anticipa conținutul unui text, să formuleze ipoteze, să identifice ideile principale și să reflecteze asupra mesajului transmis. În acest mod, lectura încetează să fie un exercițiu mecanic și devine un proces activ de explorare și interpretare. Dialogul didactic, întrebările deschise și valorificarea experiențelor personale ale elevilor contribuie la dezvoltarea vocabularului și la consolidarea competențelor de comunicare.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Un alt aspect important îl reprezintă cultivarea motivației pentru lectură. Contactul frecvent cu texte literare și nonliterare, adaptate nivelului de dezvoltare al elevilor, facilitează formarea unei relații pozitive cu lectura și dezvoltarea interesului pentru cunoaștere. În acest sens, profesorul are responsabilitatea de a crea un climat educațional care încurajează curiozitatea intelectuală și exprimarea liberă a ideilor.

Extinderea utilizării tehnologiei în educație a determinat apariția unor noi dimensiuni ale literației. Elevii interacționează zilnic cu texte digitale, materiale multimedia și platforme online, ceea ce presupune dezvoltarea capacității de a selecta informațiile relevante, de a evalua credibilitatea surselor și de a utiliza responsabil resursele digitale.

OECD (2021) evidențiază faptul că literația digitală completează competențele tradiționale de lectură și scriere, fără a le înlocui. Din acest motiv, integrarea tehnologiei în activitatea didactică trebuie să fie realizată în mod echilibrat, astfel încât resursele digitale să susțină înțelegerea profundă a textelor și dezvoltarea gândirii critice. Profesorul are rolul de a orienta elevii spre utilizarea conștientă și responsabilă a informațiilor disponibile în mediul online, contribuind astfel la formarea unor cetățeni capabili să ia decizii informate.

Dezvoltarea literației reprezintă un proces continuu, care necesită colaborarea dintre școală, familie și comunitate. Un mediu educațional în care lectura este valorizată, iar comunicarea este încurajată contribuie la dezvoltarea motivației pentru învățare și la consolidarea competențelor de comunicare. Activitățile integrate, proiectele interdisciplinare și utilizarea unor texte autentice facilitează transferul competențelor de literație în contexte variate și sporesc relevanța învățării.

În același timp, evaluarea trebuie să urmărească progresul elevului și dezvoltarea competențelor de înțelegere, analiză și argumentare, depășind verificarea exclusivă a corectitudinii tehnice a citirii sau scrierii. Feedbackul constructiv și reflecția asupra propriului proces de învățare contribuie la formarea autonomiei și a responsabilității elevilor față de propria dezvoltare.

Literația constituie fundamentul întregului parcurs educațional și una dintre competențele esențiale ale secolului al XXI-lea. Formarea acesteia în ciclul primar influențează nu doar rezultatele școlare, ci și dezvoltarea personală, socială și profesională a viitorului adult. Într-o

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

societate în care informația este accesibilă într-un ritm fără precedent, elevii trebuie să învețe să înțeleagă, să interpreteze și să utilizeze critic ceea ce citesc.

Prin valorificarea unor strategii didactice moderne, prin integrarea echilibrată a tehnologiei și prin promovarea unei culturi a lecturii, cadrul didactic contribuie la formarea unor elevi autonomi, reflexivi și capabili să învețe pe tot parcursul vieții. Astfel, dezvoltarea literației în ciclul primar nu reprezintă doar un obiectiv curricular, ci o investiție strategică în formarea unor cetățeni responsabili și activi într-o societate bazată pe cunoaștere.

Fundamentarea teoretică a conceptului de literație evidențiază faptul că dezvoltarea acestei competențe nu poate fi limitată la activitățile dedicate exclusiv învățării cititului și scrisului. În practica educațională, literația trebuie abordată ca un proces continuu, integrat în toate disciplinele de studiu și în toate experiențele de învățare ale elevilor. Această perspectivă presupune organizarea unor situații didactice care stimulează înțelegerea profundă a informațiilor, exprimarea argumentată a ideilor și transferul cunoștințelor în contexte autentice.

Experiența didactică demonstrează că elevii manifestă un interes crescut pentru lectură atunci când activitățile propuse sunt apropiate de universul lor de cunoaștere și răspund nevoii de explorare și comunicare. Utilizarea textelor literare și nonliterare, valorificarea resurselor digitale, dialogul permanent și activitățile de reflecție asupra mesajului contribuie la dezvoltarea competențelor de înțelegere și interpretare, dar și la formarea unei atitudini pozitive față de lectură.

În ciclul primar, profesorul are posibilitatea de a integra dezvoltarea literației în toate disciplinele școlare. Analiza unui text informativ la Științe ale naturii, interpretarea unei probleme la Matematică, utilizarea documentelor istorice sau descrierea unor fenomene geografice solicită aceleași competențe de comprehensiune, analiză și comunicare. În acest mod, elevii înțeleg că lectura reprezintă un instrument de învățare și nu doar o activitate specifică orelor de Limba și literatura română.

O dimensiune importantă a practicii didactice este reprezentată de cultivarea gândirii critice prin formularea de întrebări deschise, argumentarea opiniilor și încurajarea dialogului. Elevii trebuie sprijiniți să formuleze ipoteze, să compare informații, să identifice relații cauză–efect și să reflecteze asupra mesajelor transmise de diferite tipuri de texte. Aceste

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

demersuri contribuie nu doar la dezvoltarea literației, ci și la formarea competențelor necesare învățării autonome și rezolvării de probleme.

În contextul actual, integrarea tehnologiei completează experiențele de învățare și oferă oportunități variate pentru dezvoltarea literației. Utilizarea bibliotecilor digitale, a platformelor educaționale și a aplicațiilor interactive poate crește motivația elevilor pentru lectură și poate facilita accesul la resurse diverse. Totuși, rolul profesorului rămâne esențial în selectarea materialelor adecvate și în dezvoltarea capacității elevilor de a analiza critic informațiile și de a utiliza responsabil sursele digitale.

Dezvoltarea literației reprezintă un demers educațional care necesită continuitate și colaborare între școală și familie. Atunci când lectura este încurajată atât în mediul școlar, cât și acasă, elevii își formează obiceiuri de învățare durabile și dezvoltă o relație autentică cu textul scris. Prin urmare, promovarea unei culturi a lecturii trebuie să constituie un obiectiv comun al tuturor factorilor implicați în educația copilului.

În concluzie, experiența pedagogică confirmă faptul că dezvoltarea literației este unul dintre cei mai importanți predictori ai succesului școlar. Profesorul din învățământul primar are responsabilitatea de a transforma fiecare activitate de învățare într-o oportunitate de comunicare, reflecție și construire a sensului, contribuind astfel la formarea unor elevi autonomi, competenți și capabili să învețe pe tot parcursul vieții.

Bibliografie:

1. Ministerul Educației. (2023). *Repere metodologice privind aplicarea curriculumului pentru învățământul primar*. București: Ministerul Educației.
2. Ministerul Educației Naționale. (2014). *Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română. Clasele a III-a și a IV-a*. București: Ministerul Educației Naționale.
3. OECD. (2021). *21st-Century Readers: Developing Literacy Skills in a Digital World*. Paris: OECD Publishing.
4. OECD. (2023). *PISA 2022 Results (Volume I): The State of Learning and Equity in Education*. Paris: OECD Publishing.
5. Voiculescu, E. (coord.). (2019). *Pedagogie*. București: Editura Aramis.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Tehnologiile IT și internetul în activitățile de învățare cu elevii la chimie

prof. Stanciu Camelia

Colegiul „Spiru Haret”, Ploiești

Introducere

Educația în secolul XXI nu mai poate fi separată de tehnologie. În special în domenii precum chimia, integrarea tehnologiilor IT și a internetului oferă oportunități nemaiîntâlnite de a învăța concepte dificile, de a vizualiza procese invizibile pentru ochiul uman și de a experimenta în condiții sigure. Astfel, tehnologiile IT nu mai sunt considerate doar un supliment în educație, ci devin parte esențială a metodologiilor de predare.

Chimia, ca disciplină, implică atât înțelegerea teoretică a fenomenelor la nivel molecular, cât și capacitatea de a efectua experimente în laborator. Tehnologiile moderne aduc un echilibru între cele două, oferind elevilor șansa de a explora și experimenta într-un mod mai flexibil, personalizat și interactiv. Mai mult decât atât, internetul a revoluționat accesul la resurse educaționale, permițând elevilor să învețe oricând și oriunde.

I. Impactul tehnologiilor IT asupra învățării chimiei

Utilizarea tehnologiilor IT în predarea chimiei nu numai că facilitează înțelegerea conceptelor teoretice, dar și îmbunătățește modul în care elevii interacționează cu materialul de studiu și colaborează între ei.

A. Învățare personalizată prin platforme educaționale

Platformele de învățare online, cum ar fi Moodle, Google Classroom sau Microsoft Teams, oferă un spațiu structurat pentru desfășurarea lecțiilor și pentru partajarea resurselor didactice. Acestea permit profesorilor să personalizeze materialele în funcție de nivelul de înțelegere al fiecărui elev. Mai mult, profesorii pot urmări progresul individual al elevilor și pot ajusta activitățile și testele în funcție de performanțele fiecăruia.

Un exemplu concret este utilizarea platformelor precum Kahoot! https://create.kahoot.it/ sau Quizizz https://quizizz.com/join pentru evaluarea rapidă și interactivă a cunoștințelor. Acestea

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

permit elevilor să răspundă la întrebări într-un mediu competitiv și să primească feedback imediat, ceea ce sporește motivația și implicarea.

B. Gamificarea învățării chimiei

Gamificarea este o metodă modernă de a integra tehnologia în educație, oferindu-le elevilor o experiență de învățare bazată pe mecanisme de jocuri. Platforme precum Minecraft Education Edition https://education.minecraft.net/en-us permit elevilor să construiască structuri chimice și să realizeze experimente într-un mod distractiv și captivant. De asemenea, prin crearea de medalii, nivele sau recompense virtuale, elevii sunt motivați să progreseze într-un mod similar cu cel al unui joc video.

Studiile arată că gamificarea poate spori implicarea elevilor în procesul educațional, iar în chimie, aceasta poate fi aplicată cu succes pentru a simula procese chimice complexe sau pentru a explora conceptele de bază ale științei.

II. Exemple de tehnologie aplicată în predarea chimiei

Tehnologiile IT aplicate în predarea chimiei sunt diverse și includ de la simulări interactive până la laboratoare virtuale și utilizarea senzorilor. Aceste tehnologii oferă elevilor posibilitatea de a explora chimia într-un mod practic, fără riscuri, și de a experimenta procese care ar fi dificil de realizat în condițiile unui laborator școlar.

A. Laboratoare virtuale

Laboratoarele virtuale reprezintă un instrument valoros pentru predarea chimiei, mai ales în școlile care nu au acces la laboratoare complet echipate. Platforme precum Labster https://www.labster.com/ oferă elevilor ocazia de a simula experimente chimice complexe într-un mediu sigur și controlat. Elevii pot învăța să folosească echipamente virtuale, să observe reacții chimice și să își dezvolte abilitățile de analiză și interpretare a datelor.

Această metodă nu doar că economisește resurse, dar și elimină riscurile legate de manipularea substanțelor periculoase. În plus, laboratoarele virtuale sunt accesibile online, ceea ce înseamnă că elevii pot exersa și în afara orelor de curs, dezvoltându-și astfel abilitățile practice într-un mod autonom.

B. Aplicații și software educaționale

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

În chimie, există multe aplicații care permit elevilor să exploreze în detaliu proprietățile elementelor chimice și să vizualizeze structuri moleculare. De exemplu, aplicația MolView permite vizualizarea în 3D a structurilor moleculare, oferindu-le elevilor o înțelegere spațială mai bună a modului în care atomii și moleculele interacționează.

De asemenea, platformele de simulare precum ChemCollective https://chemcollective.org/ permit elevilor să efectueze experimente virtuale și să înțeleagă mai bine principiile de bază ale chimiei. Aceste aplicații sunt utile atât pentru pregătirea la clasă, cât și pentru studiul individual, oferind elevilor posibilitatea de a exersa conceptele predate.

III. Rolul internetului în accesul la resurse educaționale și colaborare

Internetul a revoluționat accesul la informație, iar la chimie, acest lucru se traduce printr-o accesibilitate sporită la resurse educaționale, articole științifice și materiale didactice. Platformele educaționale și site-urile specializate oferă acces gratuit la resurse valoroase care completează învățarea tradițională.

A. Acces la articole științifice și resurse educaționale online

În domeniul chimiei, resursele online sunt esențiale pentru a ține pasul cu ultimele descoperiri și cercetări. Site-uri precum PubMed https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/ , Google Scholar https://scholar.google.com/ și ResearchGate https://www.researchgate.net/ permit accesul la articole de cercetare științifică, oferind elevilor și profesorilor materiale de studiu de înaltă calitate.

În plus, platforme educaționale precum Khan Academy https://www.khanacademy.org/ , Coursera https://www.coursera.org/ și edX https://www.edx.org/learn/chemistry oferă cursuri online gratuite și materiale educaționale video care explică concepte chimice complexe într-un mod accesibil și ușor de înțeles.

B. Colaborarea online între elevi și profesori

Utilizarea platformelor online nu se limitează la accesul la informații, ci și la facilitarea colaborării între elevi și profesori. Google Classroom, Zoom, Teams și alte platforme de videoconferințe permit desfășurarea lecțiilor online, realizarea de proiecte colaborative și interacțiunea directă cu profesorii. Aceasta este o metodă eficientă de a dezvolta abilități de

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

comunicare și de a spori colaborarea între colegi, oferind în același timp flexibilitate în organizarea activităților educaționale.

IV. Evaluarea și feedback-ul digital

Tehnologiile IT nu numai că schimbă modul în care predăm și învățăm, dar transformă și modul în care evaluăm cunoștințele. Evaluările digitale permit un feedback rapid și detaliat, oferind elevilor oportunitatea de a învăța din greșeli și de a progresa mai rapid.

A. Evaluări formative și sumative

Platformele digitale precum Google Forms sau Quizizz permit realizarea de teste online care pot fi folosite atât pentru evaluări formative (pe parcursul lecțiilor), cât și pentru evaluări sumative (finale). Aceste teste sunt automatizate și oferă rezultate instantanee, ceea ce economisește timp pentru profesori și oferă elevilor feedback imediat.

B. Evaluarea prin portofolii electronice

Un alt mod de evaluare modernă este utilizarea portofoliilor electronice, unde elevii își pot aduna lucrările, proiectele și experimentele realizate. Platformele online permit stocarea și organizarea acestor materiale, oferind profesorilor un instrument de evaluare continuă și de urmărire a progresului fiecărui elev.

V. Provocări și perspective în utilizarea tehnologiilor IT în predarea chimiei

Cu toate avantajele evidente, integrarea tehnologiilor IT în predarea chimiei vine și cu provocări. Unele dintre acestea includ lipsa infrastructurii digitale în școli, reticența profesorilor sau elevilor de a adopta noile tehnologii și dificultatea de a asigura un acces egal la resurse digitale pentru toți elevii.

Concluzie

Transformarea educației chimice prin tehnologiile IT oferă oportunități uriașe pentru a îmbunătăți atât calitatea predării, cât și rezultatele elevilor. Chiar dacă implementarea tehnologiei vine cu provocări, beneficiile sale în ceea ce privește personalizarea învățării, accesul la resurse și colaborarea online sunt incontestabile.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Bibliografie

1. Anderson, J. & Rainie, L. (2021). *The future of education: How tech will reshape learning*. Pew Research Center.
2. Davidovitch, N., & Yavich, R. (2018). "Technology and its use in education: Present roles and future prospects." *Educational Technology & Society*, 21(1), 44-57.
3. Harris, J., & Hofer, M. (2016). *Grounded tech integration: Effective ways to use technology in classrooms*. Pearson Education.
4. Wieman, C. E., Adams, W. K., & Perkins, K. K. (2008). "PhET: Simulations that enhance learning." *Science*, 322(5902), 682-683.
5. Tro, N. J. (2019). *Principles of Chemistry: A Molecular Approach*. 4th Edition. Pearson.
6. Laurillard, D. (2013). *Teaching as a Design Science: Building Pedagogical Patterns for Learning and Technology*.
7. Khan, S. (2016). *The One World Schoolhouse: Education Reimagined*.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Aplicațiile digitale în sprijinul predării matematicii

Stoica Cristina-Mariana, Profesor de matematică

Școala Gimnazială Nr. 108, București

Integrarea tehnologiei digitale în activitatea didactică a devenit, în zilele noastre, o necesitate. Elevii de gimnaziu cresc într-un mediu digital, iar școala trebuie să răspundă acestei realități prin metode adaptate. Predarea matematicii poate fi percepută ca dificilă și abstractă, iar menținerea interesului elevilor reprezintă o provocare constantă. În acest context, aplicațiile educaționale digitale oferă profesorului instrumente versatile care transformă procesul de învățare într-o experiență activă și atractivă.

Experiența mea de la clasă arată că metodele tradiționale sunt necesare, dar nu întotdeauna suficiente pentru a răspunde nevoilor elevilor de astăzi. Din acest motiv, folosesc frecvent aplicațiile Kahoot, Wordwall și Quizizz, observând o creștere vizibilă a atenției și motivației elevilor atunci când activitățile devin interactive și ludice.

Aplicația Kahoot introduce un element de joc și competiție care stimulează concentrarea și participarea activă. Ea este utilă pentru verificarea rapidă a cunoștințelor anterioare sau pentru recapitularea noțiunilor studiate. Captura prezentată în Figura 1 prezintă un exemplu de posibile întrebări utilizate în clasă, oferind o imagine asupra modului în care sunt structurate activitățile în aplicație. Această formă de evaluare contribuie la reducerea anxietății asociate testelor clasice și transformă învățarea într-o experiență mai atractivă.

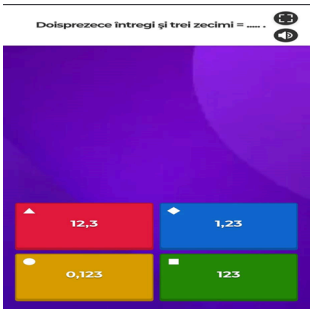

Figura 1. Utilizarea aplicației Kahoot în evaluarea cunoștințelor de matematică

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Wordwall permite realizarea de exerciții variate și adaptate nivelului fiecărui elev, oferind o diversitate de activități prin care noțiunile matematice pot fi consolidate. În Figura 2 este prezentat un exemplu de exercițiu interactiv realizat cu Wordwall, care ilustrează modul de organizare și tipurile de activități disponibile. Această aplicație facilitează învățarea diferențiată și menține interesul elevilor pe parcursul lecției.

Figura 2. Exerciții interactive realizate cu ajutorul aplicației Wordwall

Quizizz/Wayground completează acest demers prin posibilitatea ca fiecare elev să lucreze în ritm propriu, eliminând presiunea comparativă cu colegii. Imaginea din Figura 3 arată modul în care exercițiile sunt prezentate și structurate în aplicație, oferind elevilor un feedback imediat. Aplicația permite profesorului să identifice rapid dificultățile întâmpinate și să adapteze activitățile în funcție de nivelul fiecăruia.

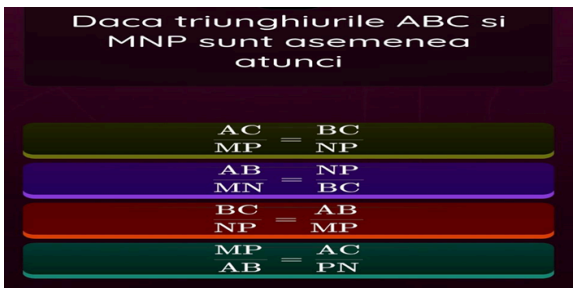

Figura 3. Activitate de consolidare a cunoștințelor utilizând aplicația Quizziz/Wayground

Integrarea acestor aplicații digitale în orele de matematică are un impact semnificativ asupra implicării și atitudinii elevilor. Aceștia devin mai motivați și mai atenți la activitățile

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

propuse. În același timp, aplicațiile contribuie la dezvoltarea competențelor digitale și la formarea autonomiei în învățare, elemente esențiale în contextul educației contemporane.

În concluzie, aplicațiile Kahoot, Wordwall și Quizizz/Wayground reprezintă instrumente valoroase în predarea matematicii la gimnaziu. Folosite rațional și corelate cu obiectivele lecției, ele diversifică strategiile de predare și evaluare, sprijinind înțelegerea și consolidarea cunoștințelor matematice. Tehnologia digitală nu înlocuiește metodele tradiționale, ci le completează, oferind profesorului posibilitatea de a adapta procesul educațional la nevoile și ritmul elevilor.

Bibliografie

1. https://kahoot.it/
2. https://wordwall.net/ro
3. https://wayground.com/admin

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Rolul medierii școlare în integrarea socială și incluziunea educațională a elevilor romi

Mediator școlar Stoica Iorgulescu Iustin
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Dolj

Rezumat: Prezentul articol analizează impactul și dinamica medierii școlare ca instrument strategic în facilitarea accesului la educație și în integrarea socială a elevilor aparținând minorității rome din România. Plecând de la premisa că abandonul școlar și segregarea sunt accentuate de bariere socio-culturale și economice, analiza evidențiază rolul mediatorului școlar ca liant indispensabil între instituția de învățământ, familie și comunitate. Sunt explorate atribuțiile specifice, dificultățile de pe teren și modelele de bune practici în vederea conturării unei școli cu adevărat incluzive.

1. Introducere și cadru conceptual-Sistemul educațional din România s-a confruntat istoric cu disparități majore în ceea ce privește participarea școlară a copiilor proveniți din grupuri vulnerabile, comunitățile de romi fiind printre cele mai expuse riscului de excluziune, segregare și abandon timpuriu. În acest peisaj complex, noțiunea de **școală incluzivă** — definită ca un spațiu democratic ce valorifică diversitatea culturală și garantează accesul egal la educație fără discriminare — nu poate deveni realitate doar prin decrete legislative. Ea necesită mecanisme active de intervenție la firul ierbii.

Instituționalizată în România la începutul anilor 2000 (prin parteneriate între Ministerul Educației, organizații guvernamentale și ONG-uri precum *Romani CRISS*), funcția de **mediator școlar** reprezintă o abordare de pedagogie socială. Mediatorul nu este doar un angajat al școlii, ci un facilitator cultural, un traducător de norme și interese între două universuri care adesea nu se înțeleg: *instituția școlară formală* și *comunitatea tradițională romă*.

2. Pilonii funcționali ai medierii școlare -Misiunea mediatorului școlar se desfășoară pe trei paliere interdependente, formând un triunghi relațional esențial pentru succesul școlar și integrarea socială a elevului.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

A. Relația Școală – Familie - De multe ori, absenteismul sau abandonul nu sunt efecte ale lipsei de interes din partea părinților, ci ale unei neîncrederi profunde în instituțiile statului, dublată de frica de discriminare a copiilor. Mediatorul școlar explică părinților mecanismele școlii, importanța frecvenței zilnice și oferă consiliere privind drepturile lor (programe de tip „A doua șansă", burse sociale, locuri speciale destinate elevilor romi).

B. Facilitarea dialogului intercultural în școală

La nivelul micro-climatului din clasă, mediatorul sprijină cadrele didactice în gestionarea situațiilor tensionate sau a conflictelor bazate pe stereotipuri. Totodată, acesta ajută profesorii să înțeleagă particularitățile culturale (de exemplu, dinamica specifică anumitor neamuri de romi, rolul tradițional al familiei extinse), prevenind astfel fenomenul numit *„efectul Pygmalion"* (corelația directă între așteptările negative ale cadrelor didactice și performanțele scăzute ale elevilor).

C. Monitorizarea și intervenția timpurie

Mediatorul realizează periodic vizite la domiciliu în comunitate, identifică din timp copiii de vârstă școlară neînscriși sau aflați în risc de abandon și colaborează cu asistentul social din cadrul primăriei pentru rezolvarea problemelor administrative (lipsa actelor de identitate, lipsa resurselor materiale de bază).

3. Dinamica integrării sociale și combaterea segregării

Segregarea școlară reprezintă izolarea fizică a elevilor romi în clase separate, clădiri anexe sau școli periferice. Din punct de vedere juridic și sociologic, aceasta este o formă gravă de discriminare instituțională cu efecte devastatoare pe termen lung:

- Scăderea stimei de sine etnice a copiilor;
- Imposibilitatea de a deprinde competențe de socializare interculturală;
- Menținerea unui mediu școlar polarizat care fracturează coeziunea socială macro.

Medierea școlară intervine direct ca instrument de desegregare. Prin organizarea de activități interculturale comune (în care elementele de istorie și cultură romă sunt celebrate alături de cele ale populației majoritare), mediatorul ajută la demontarea barierelor invizibile. Integrarea socială reală se produce în momentul în care diversitatea nu este doar „tolerată", ci devine o resursă pedagogică în interiorul clasei.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

4. Provocări structurale în exercitarea rolului

În ciuda succeselor dovedite în teren, eficiența medierii școlare în România rămâne parțial limitată de o serie de factori sistemici:

1. **Sarcina administrativă supradimensionată:** Adesea, un singur mediator școlar este alocat unei comunități mari, fiind imposibil să acopere nevoile a sute de copii din medii profund dezavantajate.
2. **Statutul profesional fragil:** Deși poziția este recunoscută în Clasificarea Ocupațiilor din România (COR) ca personal didactic auxiliar, salarizarea neatractivă și lipsa unei rețele constante de formare continuă duc la fluctuații mari de personal.
3. **Rezistența la schimbare:** În anumite comunități sau instituții școlare încă persistă prejudecăți adânc înrădăcinate, eforturile mediatorului fiind privite cu scepticism de ambele tabere.

5. Concluzii și recomandări strategice

Medierea școlară nu este doar o măsură de asistență socială, ci o componentă structurală a justiției educaționale. Integrarea socială deplină a elevilor romi depinde de o abordare holistică în care școala încetează să mai fie un spațiu asimilator și devine un mediu incluziv.

Pentru optimizarea acestui proces se recomandă:

· Extinderea rețelei de mediatori școlari în toate unitățile de învățământ unde ponderea elevilor romi depășește media locală;

· Introducererea obligatorie a modulelor de comunicare interculturală și managementul diversității în formarea inițială a tuturor cadrelor didactice;

· Crearea de parteneriate tripartite durabile între Școală, Autoritățile Locale (DGASPC, Primărie) și ONG-urile rome locale.

Bibliografie

1. **Consiliul Europei** (2000). *Recomandarea nr. R(2000)4 a Comitetului Miniștrilor către statele membre privind educația copiilor romi în Europa*. Strasbourg.
2. **Ministerul Educației Naționale (România)** (2007). *Ordinul nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea Metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi*. București: Monitorul Oficial.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

3. **Ministerul Educației Naționale (România)** (2007). *Ordinul nr. 1539/2007 privind normele de încadrare și de activitate ale mediatorului școlar*. București.
4. **Open Society Foundations** (2007). *Acces egal la educație de calitate pentru romi*. Monitorizare rapoarte naționale (Vol. 2). Budapesta/New York.
5. **Sarău, G.** (2013). *Istoricul introducerii mediatorului școlar în sistemul educațional din România*. București: Editura Universității din București.
6. **Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN)** (2015). *SocioRoMap: Raport de cercetare privind prezența și rolul mediatorilor școlari în comunitățile de romi*. Cluj-Napoca.
7. **Vincze, E., Harbula, P.** (2011). *Educație incluzivă și incluziune socială pentru comunitățile de romi. Modele de bune practici în medierea școlară*. Cluj-Napoca: EFES.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

EcoTogether – Împreună pentru un viitor sustenabil prin colaborare europeană

Stroia Camelia

Școala Gimnazială „Mihai Eminescu ” Mediaș, județul Sibiu

În contextul provocărilor globale legate de schimbările climatice și de utilizarea responsabilă a resurselor naturale, educația pentru dezvoltare durabilă ocupă un loc central în formarea elevilor. Proiectele eTwinning oferă oportunitatea de a transforma procesul educațional într-o experiență colaborativă, interdisciplinară și interculturală, în care elevii învață prin activități practice și prin schimbul de experiență cu colegi din alte țări.

Proiectul EcoTogether a reunit profesori și elevi din mai multe școli europene în jurul unei teme de actualitate – protejarea mediului și adoptarea unui stil de viață sustenabil. Prin activități colaborative, utilizarea instrumentelor digitale și realizarea unor produse comune, elevii au înțeles că fiecare gest responsabil contribuie la conservarea resurselor planetei și la construirea unui viitor mai verde.

Educația pentru dezvoltare durabilă reprezintă una dintre direcțiile prioritare ale sistemelor educaționale europene. Școala are responsabilitatea de a forma elevi capabili să înțeleagă problemele de mediu, să adopte comportamente responsabile și să participe activ la viața comunității. În acest context, proiectele eTwinning facilitează învățarea prin colaborare, utilizarea tehnologiei și schimbul intercultural, oferind elevilor experiențe autentice de lucru în echipe internaționale.

Proiectul EcoTogether a fost conceput pornind de la ideea că educația ecologică trebuie să depășească nivelul teoretic și să devină o experiență practică. Prin activități variate, elevii au fost încurajați să identifice probleme de mediu, să propună soluții și să demonstreze că schimbarea începe cu fiecare dintre noi.

Încă din etapa de planificare, profesorii parteneri au colaborat pentru stabilirea obiectivelor, elaborarea calendarului activităților și distribuirea responsabilităților. Comunicarea

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

permanentă prin TwinSpace și întâlnirile online au asigurat coordonarea eficientă a tuturor activităților și implicarea egală a școlilor partenere.

Scopul principal al proiectului a fost dezvoltarea conștiinței ecologice și promovarea unui comportament responsabil față de mediul înconjurător prin colaborare europeană și utilizarea tehnologiei digitale.

Printre obiectivele urmărite s-au numărat:

- conștientizarea importanței economisirii apei și energiei;
- reducerea risipei alimentare prin utilizarea creativă a alimentelor rămase;
- promovarea reciclării și reutilizării materialelor;
- dezvoltarea competențelor digitale prin utilizarea aplicațiilor Web 2.0;
- dezvoltarea competențelor de comunicare în limba engleză;
- stimularea creativității și a lucrului în echipă;
- consolidarea dimensiunii europene a educației prin colaborarea dintre elevi și profesori din diferite țări.

Activitățile proiectului au fost organizate pe parcursul întregului an școlar și au fost structurate în mai multe etape tematice. La începutul proiectului, elevii și profesorii s-au prezentat în cadrul TwinSpace și al întâlnirilor online. Au fost elaborate regulile privind siguranța în mediul digital (e-Safety), iar părinții au fost informați despre obiectivele proiectului și și-au exprimat acordul pentru participarea copiilor.

Un moment important l-a reprezentat alegerea identității vizuale a proiectului. Fiecare școală parteneră a realizat propuneri de logo și postere, utilizând aplicații digitale precum Canva. Lucrările au fost încărcate pe TwinSpace, iar elevii au participat la sesiuni internaționale de vot, alegând printr-un proces democratic logo-ul și posterul oficial al proiectului. Această activitate a stimulat creativitatea, spiritul critic și participarea activă la luarea deciziilor.

Prima temă majoră a proiectului a fost economisirea apei și energiei. Elevii au participat la discuții, au analizat situații din viața de zi cu zi și au identificat modalități prin care fiecare familie poate reduce consumul de resurse.

Un exemplu de activitate colaborativă a fost realizarea panoului digital „What can we do to save electricity and water?”, în care elevii din toate țările partenere au adăugat idei și soluții

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

practice. Printre recomandările formulate s-au numărat stingerea luminilor atunci când nu sunt necesare, închiderea robinetului în timpul periajului dentar, utilizarea becurilor economice și reducerea consumului inutil de energie electrică.

Pentru consolidarea mesajului ecologic, elevii au creat poezii și au contribuit la realizarea cântecului proiectului. Aceste activități au integrat educația ecologică cu limba engleză, muzica și educația artistică, demonstrând caracterul interdisciplinar al proiectului.

În paralel, profesorii au utilizat aplicații interactive și jocuri educaționale pentru verificarea cunoștințelor, iar elevii au participat la sondaje și chestionare online care au evidențiat progresul înregistrat pe parcursul proiectului.

O altă temă importantă abordată în cadrul proiectului a fost reducerea risipei alimentare. Pornind de la statistici și exemple privind cantitatea mare de alimente irosite la nivel mondial, elevii au discutat despre cauzele acestui fenomen și despre soluțiile pe care le pot aplica în viața de zi cu zi.

Activitatea centrală a constat în realizarea unei cărți digitale de rețete, în care fiecare școală parteneră a contribuit cu preparate obținute din alimente rămase. Elevii au lucrat împreună cu profesorii și familiile lor, identificând modalități creative de valorificare a pâinii, fructelor, legumelor sau altor produse alimentare. Rețetele au fost însoțite de fotografii și explicații, fiind reunite într-un produs final comun care reflectă diversitatea culturală și gastronomică a țărilor participante.

Prin această activitate, elevii au înțeles că reducerea risipei alimentare nu presupune doar economisirea resurselor financiare, ci și diminuarea impactului asupra mediului. În același timp, au descoperit tradiții culinare specifice altor state europene și au apreciat valoarea colaborării interculturale.

Tema reciclării a oferit elevilor posibilitatea de a-și manifesta creativitatea și spiritul practic. Pornind de la ideea că multe obiecte considerate deșeuri pot primi o nouă utilizare, elevii au realizat diferite produse din materiale reciclabile: suporturi pentru creioane, ghivece decorative, jucării, obiecte ornamentale, felicitări și decorațiuni.

Activitățile de tip upcycling au demonstrat că protejarea mediului poate fi îmbinată cu dezvoltarea creativității și a abilităților artistice. Fiecare elev și-a prezentat lucrarea colegilor din

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

celelalte țări, explicând materialele utilizate și procesul de realizare. Fotografiile și descrierile au fost publicate în expoziția virtuală „Waste Art Wall Exhibition”, oferind tuturor participanților posibilitatea de a aprecia și comenta creațiile realizate.

Aceste activități au avut un puternic caracter interdisciplinar, integrând elemente de educație tehnologică, arte vizuale, științe ale naturii și educație civică. Elevii au înțeles că reciclarea reprezintă o responsabilitate individuală și colectivă și că obiectele pot fi reutilizate în mod creativ înainte de a deveni deșeuri.

Succesul proiectului s-a bazat pe colaborarea permanentă dintre școlile partenere. Profesorii au planificat împreună activitățile, au stabilit responsabilitățile fiecărei echipe și au organizat întâlniri periodice pentru monitorizarea progresului proiectului. Comunicarea s-a desfășurat prin intermediul platformei TwinSpace și al întâlnirilor online, care au facilitat schimbul de idei și rezolvarea rapidă a eventualelor dificultăți.

Elevii au colaborat în cadrul unor activități comune, au participat la întâlniri internaționale și au contribuit la realizarea produselor finale. Ei au avut ocazia să comunice în limba engleză, să își prezinte școala și comunitatea și să descopere elemente specifice culturii partenerilor europeni.

Participarea la proiectul EcoTogether a avut un impact semnificativ asupra dezvoltării elevilor. Dincolo de cunoștințele dobândite despre protecția mediului, aceștia și-au dezvoltat competențe esențiale pentru secolul XXI: colaborarea, comunicarea, gândirea critică, creativitatea și competențele digitale.

Elevii au devenit mai conștienți de importanța economisirii resurselor și au început să aplice în viața de zi cu zi comportamente responsabile, precum reducerea consumului de apă și energie, colectarea selectivă a deșeurilor și reutilizarea materialelor. De asemenea, au înțeles că problemele de mediu depășesc granițele unei țări și că soluțiile pot fi identificate prin colaborare și implicare activă.

Participarea la activități internaționale le-a oferit oportunitatea de a comunica în limba engleză în contexte autentice, de a-și dezvolta încrederea în propriile forțe și de a aprecia diversitatea culturală europeană.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Pentru cadrele didactice, proiectul a constituit o oportunitate de dezvoltare profesională, prin schimbul de bune practici, utilizarea unor metode moderne de predare și integrarea eficientă a tehnologiei în procesul instructiv-educativ.

Proiectul EcoTogether a demonstrat că educația pentru dezvoltare durabilă poate fi realizată într-un mod atractiv și eficient prin intermediul colaborării internaționale și al tehnologiei digitale. Activitățile desfășurate au oferit elevilor experiențe autentice de învățare, în care teoria a fost permanent completată de aplicații practice și de realizarea unor produse colaborative cu valoare educațională.

Logo-ul și posterul proiectului, cartea digitală de rețete, poezia și cântecul dedicate protejării mediului, expoziția virtuală de obiecte realizate din materiale reciclabile și cartea colaborativă despre protejarea naturii reprezintă rezultate concrete ale muncii în echipă și ale colaborării dintre școlile partenere.

Experiența acumulată în cadrul proiectului a confirmat faptul că eTwinning este mai mult decât o platformă de colaborare: este o comunitate educațională europeană care oferă elevilor și profesorilor oportunitatea de a învăța împreună, de a împărtăși valori comune și de a contribui la formarea unei generații responsabile, implicate și preocupate de protejarea mediului înconjurător.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Dezvoltarea socio-emoțională în educația timpurie

Șarlea Ana Florina
Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Blaj
G.P.N Izvoarele

Educația timpurie reprezintă fundamentul dezvoltării armonioase a copilului, iar dimensiunea socio-emoțională ocupă un loc central în formarea personalității și în pregătirea acestuia pentru integrarea școlară și socială. În contextul schimbărilor sociale, tehnologice și culturale actuale, dezvoltarea competențelor socio-emoționale nu mai poate fi privită ca un obiectiv secundar al procesului educativ, ci ca o condiție esențială pentru bunăstarea copilului și pentru succesul său ulterior.

Articolul analizează fundamentele teoretice ale dezvoltării socio-emoționale în educația timpurie și propune strategii didactice inovatoare care pot fi integrate în activitățile desfășurate în grădiniță. Sunt prezentate exemple de bune practici, metode interactive și modalități de colaborare cu familia, evidențiind rolul educatoarei în construirea unui climat educațional bazat pe siguranță emoțională, cooperare și respect reciproc.

Primii ani de viață sunt decisivi pentru dezvoltarea copilului, deoarece în această etapă se formează bazele personalității, ale comportamentului social și ale mecanismelor de autoreglare emoțională. Cercetările din domeniul psihologiei dezvoltării și al neuroștiințelor demonstrează că experiențele timpurii influențează în mod semnificativ dezvoltarea cognitivă, afectivă și socială, având efecte pe termen lung asupra succesului școlar, relațiilor interpersonale și stării de bine.

În ultimii ani, accentul educației timpurii s-a deplasat de la transmiterea exclusivă a cunoștințelor către dezvoltarea competențelor necesare vieții. Printre acestea, competențele socio-emoționale ocupă un loc privilegiat, deoarece permit copilului să își gestioneze emoțiile, să stabilească relații armonioase, să manifeste empatie și să rezolve conflictele într-o manieră constructivă.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Curriculumul pentru educația timpurie din România promovează o abordare integrată a dezvoltării copilului, urmărind formarea competențelor într-un mod holistic. Domeniul dezvoltării socio-emoționale este abordat transversal în toate tipurile de activități, iar educatoarea are responsabilitatea de a crea contexte autentice de învățare în care copiii să își exerseze comportamentele prosociale.

În acest context, articolul își propune să evidențieze importanța dezvoltării socio-emoționale în educația timpurie și să ofere exemple de strategii didactice care pot fi implementate în activitatea zilnică din grădiniță.

Dezvoltarea socio-emoțională reprezintă procesul prin care copilul dobândește capacitatea de a înțelege și exprima emoțiile, de a-și controla comportamentul, de a construi relații pozitive și de a participa activ la viața socială.

Literatura de specialitate evidențiază faptul că această dimensiune include cinci competențe esențiale:

- conștientizarea propriilor emoții;
- autoreglarea emoțională;
- conștientizarea socială și empatia;
- dezvoltarea relațiilor interpersonale;
- luarea deciziilor responsabile.

Aceste competențe se dezvoltă progresiv, fiind influențate de mediul familial, de climatul educațional și de interacțiunile zilnice cu adulții și cu ceilalți copii.

Jean Piaget considera că dezvoltarea socială este strâns legată de dezvoltarea cognitivă, copilul construindu-și treptat înțelegerea regulilor și a cooperării prin experiențe directe.

Lev Vygotsky a subliniat rolul interacțiunii sociale și al limbajului în dezvoltarea copilului. Conform teoriei sale, învățarea are loc în cadrul relațiilor cu adulții și cu colegii, iar educatoarea acționează ca mediator între copil și experiențele de învățare.

Erik Erikson evidențiază faptul că perioada preșcolară este caracterizată de dezvoltarea inițiativei și a încrederii în propriile capacități. Un climat educațional pozitiv favorizează autonomia și dezvoltarea unei imagini de sine sănătoase.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Daniel Goleman introduce conceptul de inteligență emoțională și demonstrează că succesul personal și profesional depinde nu doar de competențele cognitive, ci și de capacitatea individului de a-și înțelege și gestiona emoțiile.

Aceste perspective completează abordările contemporane ale educației timpurii, orientate către formarea copilului ca persoană autonomă, responsabilă și capabilă să relaționeze eficient.

Educația socio-emoțională începe prin relația dintre educatoare și copil. Modul în care adultul comunică, ascultă, încurajează și gestionează conflictele constituie un model de comportament pe care copilul îl interiorizează.

Un climat educațional pozitiv este caracterizat prin:

- respect reciproc;
- siguranță emoțională;
- acceptarea diversității;
- încurajarea inițiativei;
- valorizarea progresului individual;
- cooperare.

Educatoarea are rolul de facilitator al învățării, organizând contexte în care copiii pot experimenta, reflecta și învăța din propriile experiențe. Observarea sistematică a comportamentelor și adaptarea activităților la nevoile fiecărui copil contribuie la dezvoltarea Jocul constituie activitatea fundamentală a copilului preșcolar și principalul instrument prin care acesta învață despre sine și despre ceilalți.

Prin joc, copiii:

- învață să respecte reguli;
- negociază roluri;
- cooperează;
- își exprimă emoțiile;
- dezvoltă empatia;
- exersează autocontrolul;
- găsesc soluții pentru rezolvarea conflictelor.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Jocurile simbolice, jocurile de rol și activitățile cooperative creează contexte autentice pentru dezvoltarea competențelor socio-emoționale. Atunci când sunt atent planificate, acestea favorizează comunicarea, creativitatea și dezvoltarea sentimentului de apartenență la grup.

Succesul educației socio-emoționale depinde în mare măsură de colaborarea dintre grădiniță și familie. Valorile promovate în mediul educațional trebuie consolidate acasă prin practici parentale bazate pe comunicare, empatie și sprijin emoțional.

Întâlnirile periodice cu părinții, atelierele interactive și activitățile desfășurate în parteneriat contribuie la crearea unui cadru educațional coerent. Prin schimbul constant de informații și prin implicarea familiei în viața grupei, copilul beneficiază de continuitate în procesul de formare a competențelor socio-emoționale.

În concluzie, dezvoltarea socio-emoțională reprezintă un proces complex, influențat de interacțiunea dintre factorii individuali, educaționali și sociali. Rolul educatoarei este de a transforma fiecare activitate din grădiniță într-o oportunitate de învățare autentică, în care copilul își dezvoltă încrederea în sine, capacitatea de colaborare și respectul față de ceilalți.

Bibliografie

Ministerul Educației. (2019). *Curriculum pentru educația timpurie*.

Ministerul Educației. (2019). *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*.

Goleman, D. (1998). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche.

Piaget, J. (1972). *Psihologia copilului*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society*. Harvard University Press.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Didactică și curriculum în predarea biologiei

Prof. Alina Șeiciuc
Colegiul Silvic „Bucovina”

Studiul biologiei în învățământul preuniversitar ocupă un loc fundamental în formarea culturii științifice a elevilor, oferindu-le acestora instrumentele conceptuale necesare pentru a înțelege complexitatea lumii vii și interacțiunile dintre organisme și mediul înconjurător. În acest context, didactica și curriculumul nu trebuie privite ca entități teoretice izolate, ci ca piloni interdependenți care structurează, ghidează și eficientizează actul educațional la clasă. Curriculumul de biologie reprezintă componenta macro-educațională, proiectul pedagogic formal care stabilește coordonatele generale, competențele ce trebuie dezvoltate și conținuturile științifice obligatorii pentru fiecare nivel de școlarizare. Pe de altă parte, didactica biologiei acționează la nivel micro-educațional, transformând prescripțiile curriculare în experiențe concrete de învățare prin intermediul strategiilor, metodelor și mijloacelor de învățământ adecvate particularităților de vârstă ale elevilor. Relația dintre cele două dimensiuni este una de complementaritate dinamică, deoarece un curriculum modern, centrat pe competențe, solicită în mod obligatoriu o didactică activ-participativă, axată pe investigație și experiment, care să depășească simpla transmitere pasivă de cunoștințe. Evoluția societății contemporane și progresele rapide din domeniul științelor biomedicale impun o continuă adaptare a acestui binom educațional, transformând ora de biologie dintr-un spațiu al memorării denumirilor anatomice sau taxonomice într-un laborator de dezvoltare a gândirii critice și a responsabilității ecologice.

Dimensiunea curriculară în predarea biologiei reflectă opțiunile de politică educațională ale unui sistem de învățământ și definește parcursul de formare al elevului de-a lungul anilor de studiu. Curriculumul oficial, structurat prin planuri-cadru și programe școlare, a evoluat semnificativ în ultimele decenii, trecând de la un model centrat exclusiv pe conținuturi și pe memorarea enciclopedică a informației către un model centrat pe competențe. Competența, definită ca un ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini, devine astfel scopul final al

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

procesului de predare-învățare. În cazul biologiei, programele școlare vizează formarea unor competențe generale precum receptarea informațiilor despre lumea vie, explorarea sistemelor biologice, utilizarea corectă a terminologiei specifice în diferite contexte de comunicare sau argumentarea unor comportamente favorabile propriei sănătăți și conservării biodiversității. Aceste competențe generale sunt detaliate prin competențe specifice, asociate direct unor conținuturi științifice grupate pe domenii mari, cum ar fi biologia vegetală, biologia animală, anatomia și fiziologia omului, genetica, ecologia și evoluționismul. Proiectarea curriculară modernă lasă profesorului o anumită libertate în planificarea calendaristică și în gestionarea timpului, permițându-i să adapteze parcursul didactic în funcție de ritmul de învățare al clasei și de resursele materiale disponibile în unitatea școlară. Această flexibilitate este esențială, deoarece curriculumul nu trebuie aplicat rigid, ci interpretat corect din perspectivă pedagogică, astfel încât să răspundă nevoilor reale ale elevilor și să stimuleze motivația intrinsecă pentru cunoaștere.

Transpunerea curriculumului în practica de la clasă se realizează prin intermediul didacticii biologiei, care selectează și combină cele mai eficiente strategii de predare-învățare-evaluare pentru a asigura internalizarea corectă a conceptelor științifice. Specificul biologiei ca știință a vieții impune utilizarea cu predilecție a metodelor active și intuitive, care plasează elevul în rolul unui mic cercetător. Metoda observației, fie că este directă, realizată în natură sau pe material biologic viu și conservat, fie că este indirectă, prin intermediul imaginilor, atlaselor sau materialelor multimedia. Experimentul biologic, sub formă de experiment de laborator sau experiment demonstrativ, reprezintă o altă metodă didactică fundamentală, având un pronunțat caracter formativ, deoarece dezvoltă abilitățile practice de manipulare a aparaturii de laborator, cum ar fi microscopul sau lupa, și cultivă rigoarea științifică, spiritul de observație și capacitatea de analiză a datelor obținute. Alături de aceste metode tradiționale, dar permanent modernizate, didactica actuală promovează învățarea prin descoperire, problematizarea și abordarea bazată pe proiecte, tehnici care stimulează conexiunile interdisciplinare și transferul de cunoștințe către viața cotidiană. De exemplu, studierea geneticii sau a ecologiei prin dezbateri pe teme controversate, cum ar fi organismele modificate genetic

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

sau schimbările climatice globale, permite elevilor să își dezvolte capacitatea de argumentare și să înțeleagă impactul social, etic și economic al descoperirilor științifice.

Un aspect esențial al didacticii moderne a biologiei este integrarea tehnologiilor digitale și a mijloacelor moderne de învățământ, care completează fericit materialul didactic clasic și deschid noi oportunități pentru vizualizarea unor fenomene abstracte sau microscopice. Deoarece procese precum replicarea ADN-ului, diviziunea celulară, fotosinteza sau circulația sângelui nu pot fi observate direct cu ochiul liber în timpul unei ore de curs, utilizarea animațiilor tridimensionale, a simulărilor pe calculator și a laboratoarelor virtuale devine o resursă didactică inestimabilă. Aceste instrumente nu înlocuiesc contactul direct cu natura sau activitatea reală de laborator, ci vin să sprijine înțelegerea mecanismelor intime ale vieții, crescând atractivitatea disciplinei și facilitând învățarea centrată pe elev. În același timp, didactica biologiei pune un accent deosebit pe activitățile realizate în afara spațiului tradițional al clasei, cum ar fi excursiile didactice, vizitele la muzee de istorie naturală, grădini botanice sau zoologice și activitățile ecologice pe teren. Aceste experiențe outdoor oferă contextul ideal pentru aplicarea cunoștințelor teoretice în situații reale, favorizează dezvoltarea unor atitudini ecologice responsabile și contribuie semnificativ la educația pentru dezvoltare durabilă, un obiectiv major al curriculumului transdisciplinar actual.

Evaluarea rezultatelor școlare reprezintă cea de-a treia componentă fundamentală a procesului didactic, strâns legată de obiectivele curriculare și de strategiile de predare utilizate la clasă. În didactica modernă a biologiei, evaluarea nu mai este privită doar ca un instrument de control sau de clasificare a elevilor prin note, ci ca o parte integrantă a învățării, având o puternică funcție reglatoare și formativă. Trecerea la un învățământ centrat pe competențe impune o diversificare a instrumentelor de evaluare, combinând metodele tradiționale, cum ar fi probele orale, probele scrise și testele docimologice, cu metodele complementare sau alternative, care oferă o imagine mult mai completă asupra progresului real al elevului. Printre aceste metode alternative se numără referatul, proiectul, portofoliul de biologie, autoevaluarea și evaluarea practică în laborator. Evaluarea probelor practice este de o importanță deosebită la biologie, deoarece permite verificarea directă a competențelor tehnice de realizare a unui preparat microscopic proaspăt, de executare a unei disecții simple sau de interpretare a

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

rezultatelor unui experiment fiziologic. Prin utilizarea unei evaluări formative continue, profesorul poate identifica în timp util erorile conceptuale sau lacunele elevilor, adaptându-și ulterior strategia didactică, în timp ce elevul primește un feedback constructiv care îl ajută să își conștientizeze propriul nivel de pregătire și să își îmbunătățească performanțele.

Conexiunea profundă dintre didactică și curriculum în predarea biologiei se reflectă în final în calitatea actului educațional și în capacitatea absolvenților de a se integra cu succes într-o societate bazată pe cunoaștere. Curriculumul oferă structura de rezistență și viziunea pe termen lung, definind profilul de formare al elevului, în timp ce didactica oferă dinamismul, creativitatea și instrumentele concrete prin care această viziune prinde viață în interacțiunea zilnică dintre profesor și elevi. Un profesor de biologie performant nu este doar un bun cunoscător al domeniului științific, ci și un specialist în didactică, capabil să decodeze corect intențiile curriculumului și să le traducă în lecții atractive, interactive și relevante pentru viața reală. Provocările viitorului, legate de bioetică, criza climatică, conservarea resurselor naturale și sănătatea publică, demonstrează că biologia nu mai este doar o disciplină școlară opțională pentru pasionați, ci o componentă vitală a educației cetățenești globale. Prin urmare, modernizarea continuă a curriculumului și perfecționarea strategiilor didactice în predarea biologiei reprezintă o necesitate stringentă pentru asigurarea unui învățământ de calitate, capabil să formeze generații de tineri responsabili, echipați cu o gândire științifică solidă și capabili să ia decizii corecte în raport cu propria sănătate și cu protecția planetei.

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist, Editura Paralela 45, Pitești, 2007.
2. Cerghit Ioan, Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Editura Aramis, București, 2002.
3. Ciurchea Maria, Ciolac-Russu, Anca Iordache Ion, Didactica biologiei, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.
4. Cucoș Constantin, Pedagogie, Ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2014.
5. Iordache Ion, Costică Naela, Costică Mihai, Didactica biologiei, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2002.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

6. Ministerul Educației Naționale, Programele școlare pentru disciplina Biologie (gimnaziu și liceu), în vigoare, București.
7. Neacșu Ioan, Instruiri și învățare. Teorii, modele, strategii, ghiduri practice, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2015.
8. Ungureanu Dorel, Didactica. Introducere în didactica generală, Editura Eurostampa, Timișoara, 2002.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Proiectul eTwinning „EcoFriendly Superheroes” – Integrarea educației STEM și eco-educației în învățământul preșcolar

Prof. Monica Șerban

Educația timpurie reprezintă o etapă crucială pentru formarea valorilor și atitudinilor care vor defini comportamentul viitor al copiilor, inclusiv responsabilitatea față de mediu. Integrarea educației STEM cu eco-educația la nivel preșcolar oferă un cadru ideal pentru dezvoltarea unor competențe-cheie, cum ar fi gândirea critică, creativitatea, capacitatea de rezolvare a problemelor și colaborarea, toate însoțite de o conștientizare ecologică.

Proiectul „EcoFriendly Superheroes”, inițiat în cadrul platformei eTwinning, a avut ca scop valorificarea acestei sinergii printr-un program educațional transnațional, destinat copiilor cu vârsta între 3 și 6 ani.

Obiectivele proiectului:

- Creșterea nivelului de conștientizare ecologică și înțelegerea conceptelor de mediu prin activități adaptate vârstei.
- Dezvoltarea competențelor STEM prin experiențe practice și ludice.
- Promovarea colaborării interculturale între copii și educatori din România, Turcia și Lituania.
- Implicarea familiei și comunității pentru susținerea educației ecologice în mediul extrașcolar.

Metodologia și desfășurarea activităților

Proiectul a fost structurat pe o perioadă de 9 luni, cu sesiuni săptămânale de activități STEM și eco-educative, completate de schimburi regulate de materiale și rezultate pe platforma eTwinning.

Exemple de activități și metode utilizate

- **Observarea naturii și inventarierea elementelor de mediu:** Copiii au fost

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

încurajați să exploreze spațiul verde din jurul grădiniței, să colecteze frunze, pietre și alte elemente naturale, și să discute despre rolul acestora în ecosistem. Această activitate a fost susținută prin povești și discuții ghidate.

· **Colectarea și sortarea deșeurilor:** Odată pe săptămână, copiii au participat la sesiuni de colectare selectivă a deșeurilor din grădiniță și din gospodărie, folosind containere colorate. Au fost realizate și afișe tematice despre reciclare.

· **Crearea „EcoFriendly Superheroes”:** Copiii au desenat și creat costume și măști, imaginând supereroi care salvează natura. Această activitate a fost acompaniată de scenete și mici piese de teatru cu mesaje ecologice.

· **Experimente STEM adaptate:**

o Testarea biodegradabilității unor materiale (hârtie, plastic, frunze) în apă sau sol, observând degradarea în timp.

o Simularea circuitului apei prin experimente simple cu vaporizare și condensare.

o Construirea unor mini-composturi din resturi organice.

· **Comunicare și colaborare internațională:** Echipele au realizat schimburi de mesaje video și imagini cu activitățile realizate, prezentând „supereroii” creați și descoperirile făcute. Acest lucru a stimulat interesul copiilor pentru cultura partenerilor.

Implicarea părinților și comunității

Părinții au fost invitați să participe la ateliere tematice și să susțină activitățile ecologice acasă, prin exemple precum reciclarea și economisirea apei. De asemenea, un grup de voluntari din comunitate a fost implicat în organizarea unor plimbări educative în natură.

4. Evaluarea impactului proiectului

4.1. Metode de evaluare

· Observații directe ale comportamentelor copiilor înainte și după implementarea proiectului.

· Chestionare simple aplicate educatorilor și părinților privind schimbările în atitudini și obiceiuri.

· Analiza produselor realizate de copii (desene, experimente, materiale create).

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Rezultate cantitative și calitative

- **Conștientizarea ecologică:**
  - 85% dintre copiii implicați au început să aplice regulile reciclării în grădiniță și acasă.
  - 90% dintre părinți au raportat o creștere a interesului copiilor pentru natură și protecția mediului.
- **Dezvoltarea competențelor STEM:**
  - 75% dintre copii au participat activ la experimente și au exprimat curiozitate pentru fenomenele studiate.
  - Educația prin experimentare a condus la o creștere a capacității de atenție și de cooperare în grup.
- **Colaborarea interculturală:**
  - S-au realizat peste 15 schimburi de materiale educaționale și peste 10 sesiuni video comune cu partenerii.
  - Copiii au fost expuși la elemente culturale din Turcia și Lituania, dezvoltând respect și curiozitate pentru diversitate.
- **Implicarea familiei:**
  - 80% dintre părinți au participat la cel puțin o activitate sau atelier organizat în cadrul proiectului.

Proiectul „EcoFriendly Superheroes” a demonstrat că educația STEM combinată cu eco-educația, chiar și la nivel preșcolar, este un instrument puternic pentru dezvoltarea unor competențe esențiale și a unei conștiințe ecologice profunde.

Este important ca aceste inițiative să fie susținute prin politici educaționale și prin formarea continuă a cadrelor didactice pentru a extinde impactul pozitiv.

Recomandări:

- Dezvoltarea unor kituri educaționale cu materiale practice pentru implementarea facilă a activităților STEM-eco.
- Crearea unor platforme online dedicate schimbului de bune practici între educatori și

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

părinți.

· Organizarea unor evenimente comunitare de educație ecologică pentru întărirea legăturii dintre școală și familie.

Concluzii

Studiul de caz evidențiază valoarea unui parteneriat educațional transnațional ce valorifică educația STEM și eco-educația pentru susținerea unui viitor sustenabil. „EcoFriendly Superheroes" reprezintă un model replicabil și scalabil, care poate inspira alte instituții preșcolare să adopte abordări similare, contribuind astfel la formarea unor cetățeni responsabili și implicați în protejarea planetei.

Bibliografie:

https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning/projects/eco-friendly-superheros

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Incluziune și diversitate – repere ale unei educații echitabile și centrate pe elev

Prof. Șerban Raluca-Cristina
Școala Gimnazială „Prof. Ilie Popescu” Șotânga, județul Dâmbovița

Educația incluzivă reprezintă una dintre direcțiile fundamentale ale sistemelor educaționale moderne, având ca scop asigurarea accesului egal la educație de calitate pentru toți copiii, indiferent de particularitățile lor individuale, sociale, culturale sau educaționale. În contextul unei societăți caracterizate prin diversitate și schimbări permanente, școala este chemată să creeze un mediu în care fiecare elev să se simtă valorizat, respectat și sprijinit în dezvoltarea propriului potențial.

Transformările sociale, culturale și tehnologice ale ultimelor decenii au determinat reconsiderarea rolului școlii în formarea viitorilor cetățeni. Dacă în trecut accentul era pus pe uniformizarea procesului instructiv-educativ, astăzi educația urmărește valorificarea diversității și dezvoltarea unui mediu în care fiecare elev să beneficieze de oportunități reale de învățare.

Incluziunea nu reprezintă doar integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă, ci presupune construirea unui sistem educațional capabil să răspundă nevoilor tuturor copiilor. Diversitatea trebuie privită ca o resursă educațională, iar diferențele individuale devin premise ale dezvoltării unor experiențe autentice de învățare. În acest context, profesorul își asumă rolul de facilitator al învățării, mediator al relațiilor sociale și promotor al egalității de șanse.

Educația incluzivă s-a conturat la nivel internațional ca urmare a recunoașterii faptului că simpla integrare fizică a elevilor în școala de masă nu garantează participarea lor autentică la viața școlară. Un moment de referință îl constituie *Declarația de la Salamanca* (UNESCO, 1994), care afirmă că fiecare copil are caracteristici, interese și nevoi de învățare unice, iar sistemele educaționale trebuie adaptate acestei diversități. Aceste principii au influențat evoluția legislației românești privind educația incluzivă, fiind reflectate în documente precum Convenția

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

privind drepturile copilului, Legea educației și reglementările referitoare la sprijinul acordat elevilor cu cerințe educaționale speciale.

Diferența fundamentală dintre integrare și incluziune constă în responsabilitatea schimbării. Dacă integrarea solicita elevului să se adapteze cerințelor școlii, incluziunea presupune adaptarea școlii la particularitățile fiecărui elev. Astfel, procesul educațional devine flexibil, personalizat și centrat pe valorificarea potențialului individual.

Într-o școală incluzivă, succesul educațional nu mai este definit exclusiv prin performanțe academice, ci prin participarea activă, progresul individual, dezvoltarea competențelor sociale și crearea sentimentului de apartenență la comunitatea școlară. Acest model educațional promovează echitatea, cooperarea și respectul reciproc, contribuind la diminuarea discriminării și a excluziunii sociale.

Diversitatea reprezintă una dintre caracteristicile definitorii ale societății contemporane. În spațiul școlar aceasta se manifestă prin diferențe de ritm de învățare, stil cognitiv, nivel de dezvoltare intelectuală, apartenență culturală, limbă maternă, statut socio-economic, religie, interese sau particularități emoționale. Acceptarea diversității presupune depășirea stereotipurilor și transformarea diferențelor într-o sursă de învățare reciprocă. O școală incluzivă cultivă respectul pentru unicitatea fiecărui copil și promovează colaborarea în detrimentul competiției excesive.

Literatura de specialitate evidențiază faptul că un climat școlar incluziv se caracterizează prin relații bazate pe respect, comunicare deschisă, valorizarea fiecărui elev și implicarea activă a părinților în viața școlii. Elevii sunt tratați ca individualități, au oportunități reale de afirmare, iar succesul fiecăruia este apreciat în raport cu propriul progres.

Construirea unei culturi incluzive începe încă din organizarea mediului educațional. Sala de clasă trebuie să fie accesibilă, primitoare și stimulativă, să reflecte lucrările tuturor elevilor și să transmită mesajul că fiecare copil este important. În egală măsură, profesorul are responsabilitatea de a promova respectul reciproc, colaborarea și participarea activă prin metode interactive și activități de învățare în echipă. Realizarea unei educații incluzive presupune utilizarea unor strategii didactice flexibile, adaptate particularităților individuale ale elevilor.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Diferențierea instruirii, adaptarea curriculumului și diversificarea modalităților de evaluare constituie elemente esențiale ale unei practici pedagogice moderne.

Profesorul poate utiliza metode precum învățarea prin cooperare, proiectele interdisciplinare, sarcinile gradate, centrele de învățare, contractele educaționale sau organizarea activităților pe grupe mici. Aceste strategii permit fiecărui elev să participe activ la procesul instructiv-educativ, respectând propriul ritm de învățare și propriile resurse cognitive. În cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale, adaptările didactice trebuie să urmărească atât dezvoltarea competențelor academice, cât și susținerea dezvoltării emoționale și sociale. Utilizarea materialelor vizuale, a hărților conceptuale, a jocurilor didactice, a suportului digital, a rutinei de lucru și a feedbackului pozitiv contribuie la creșterea motivației și a încrederii în sine. De asemenea, strategiile moderne recomandă diminuarea competiției și accentuarea colaborării între elevi. Activitățile de tip peer-learning, tutoratul între colegi, proiectele comune și tehnicile interactive facilitează dezvoltarea empatiei, a comunicării și a responsabilității sociale. Cercetările din domeniul educației demonstrează că elevii învață mai eficient într-un climat bazat pe cooperare decât într-unul dominat de comparații permanente.

Succesul incluziunii depinde în mare măsură de competențele profesionale și de atitudinea cadrului didactic. Profesorul incluziv nu este doar un furnizor de informații, ci un facilitator al învățării, capabil să identifice nevoile fiecărui elev și să adapteze strategiile didactice în funcție de acestea. În același timp, incluziunea nu poate fi realizată exclusiv în sala de clasă. Ea presupune colaborarea permanentă dintre profesor, familie, consilierul școlar, profesorul de sprijin, conducerea unității de învățământ și comunitatea locală. Comunicarea eficientă și implicarea tuturor actorilor educaționali contribuie la construirea unui climat bazat pe încredere, respect și responsabilitate comună.

Un element esențial îl reprezintă și formarea continuă a cadrelor didactice. Noile provocări educaționale impun dezvoltarea competențelor privind adaptarea curriculară, managementul clasei eterogene, utilizarea tehnologiilor digitale și promovarea bunăstării emoționale a elevilor.

Incluziunea și diversitatea reprezintă valori fundamentale ale educației contemporane și condiții esențiale pentru dezvoltarea unei școli echitabile și performante. O educație de calitate

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

nu presupune tratarea identică a tuturor elevilor, ci oferirea unor oportunități adaptate nevoilor și potențialului fiecăruia.

Profesorul are responsabilitatea de a transforma diferențele într-o resursă educațională, de a crea contexte autentice de colaborare și de a cultiva respectul pentru diversitate. Într-o școală incluzivă, fiecare copil este valorizat, fiecare progres este apreciat, iar succesul este măsurat prin dezvoltarea armonioasă a fiecărei persoane. Astfel, incluziunea devine nu doar un principiu pedagogic, ci o expresie autentică a unei educații democratice și umaniste.

BIBLIOGRAFIE:

1. Blândul, V., *Introducere în problematica psihopedagogiei speciale*, Editura Universitatea din Oradea, 2005.
2. Cojocaru, V. M., *Terapia şi metodologia instruirii*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2004.
3. Gherguţ, A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale*, Editura Polirom, Iași, 2006.
4. Verza, E., *Psihopedagogie specială. Manual pentru clasa a XIII-a. Şcoli normale*, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1994.
5. ****Modulul 1: Activitatea de predare - învăţare - evaluare - centrată pe elevul cu nevoi educaţionale speciale*, Editura Foton, Braşov, 2011.
6. ****Să înţelegem şi să răspundem la cerinţele elevilor din clasele incluzive*, (2002) Ghid UNESCO, traducere UNICEF.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Dezvoltarea socio-emoțională la copilul cu C.E.S.

Șorea-Andronic Florentina/
Școala Gimnazială Specială ”Constantin Păunescu” Iași

Termenul de inteligenţă emoţională a fost formulat pentru prima dată în S.U.A. de Wayne Leon Payne în anul 1985, care considera că „inteligenţa emoţională implică o relaţionare creativă cu stările de teamă, durere şi dorinţă” (cf. M. Roco, 2001).

Cel mai important element al inteligenţei emoţionale îl constituie emoţiile Ele sunt foarte importante deoarece asigură: Supravieţuirea – emoţiile noastre ne atenţionează atunci când ne lipseşte impulsul natural; când ne simţim singuri, ne lipseşte nevoia de a comunica cu alţi oameni; când ne este frică ne simţim respinşi, lipseşte nevoia de a fi acceptaţi.

Luarea deciziilor – sentimentele şi emoţiile reprezintă o valoroasă sursă de informaţii, ajutându-ne să luăm hotărâri.

Stabilirea limitelor – sentimentele noastre ne ajută să tragem nişte semnale de alarmă atunci când ne deranjează comportamentul unei persoane. Dacă învăţăm să ne încredem în ceea ce simţim şi să fim fermi în a exprima acest lucru, putem înştiinţa persoana respectivă de faptul că ne simţim incomod, de îndată ce devenim conştienţi de acest fenomen. Acest lucru ne va ajuta în trasarea graniţelor care sunt necesare pentru protejarea sănătăţii noastre mintale.

Comunicarea – sentimentele noastre ne ajută să comunicăm cu ceilalţi. În cadrul comunicării dintre oameni, comunicarea nonverbală reprezintă cel puţin 60%, iar adevărul în privinţa emoţiilor se află mai mult în „cum” spune persoana decât în „ceea ce” spune ea. De exemplu, expresia feţei noastre poate exprima o gamă largă de sentimente: teamă, bucurie, surpriză, supărare, dezgust, furie etc. Dacă suntem mai abili în arta comunicării verbale, vom fi în stare să exprimăm mai mult din nevoile noastre emoţionale, având astfel posibilitatea de a le simţi mai bine.

Suntem capabili să-i facem să se simtă importanţi, înţeleşi şi iubiţi, dacă reuşim să fim cât se poate de receptivi la problemele emoţionale ale celorlalţi oameni.

Inteligența emoțională ne armonizează cu mediul și cu noi înșine. Inteligența emoțională presupune în primul rând conștientizare de sine, autodisciplină și empatie, iar noi trebuie să ne

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

străduim ca prin munca de educație pe care o desfășurăm să îmbunătățim comunicarea cu elevii, să dezvoltăm lucrul în echipă, iar beneficiile dezvoltării inteligenței emoționale se va concretiza prin reducerea tulburărilor de comportament, reducerea violenței, prin faptul că se simt mai bine cu ei, că au mai mulți prieteni, că sunt mai fericiţi şi mai capabili să evite conflictele şi comportamentele distructive.

Pentru copii, realitatea este într-o continuă schimbare şi poate fi văzută mereu din unghiuri noi. Dacă copilul observă că este ascultat, că vrei să îl înțelegi şi să vezi lucrurile şi din puncul lui de vedere, se va simți mult mai respectat şi luat în serios. Având în vedere că el se deschide în fața ta, va trebui să ai o atitudine de respect față de răspunsurile lui, fără să încerci să îl iei la rost pentru ceea ce spune sau să încerci să îi influențezi răspunsurile. În felul acesta el te va vedea ca pe un aliat, nu ca pe un judecător de care să se teamă. Nu există răspunsuri corecte sau greşite când vine vorba de emoții. Acceptă pur şi simplu emoția spusă de el şi încurajează-l să continue. Trebuie să ceri de fiecare dată ceea ce poate fiecare să dea.

Studiile arată că inteligenţa emoţională este cel mai bun predictor pentru achiziţiile viitoare ale copiilor, pentru succes, faţă de inteligenţa tradiţională, cognitivă şi abilităţile tehnice.

Un număr tot mai mare de educatori şi cercetători în domeniul educaţiei recunosc faptul că la sfârşitul anilor de şcoală, absolvenţii sunt nepregătiţi să facă faţă provocărilor vieţii de fiecare zi, atât la nivel personal, cât şi ca membrii ai societăţii.

Abordarea prin excelenţă cognitivă a demersurilor curriculare şi didactice nu este suficientă pentru a avea succes şi a fi fericit.

În consecinţă, la ora actuală, aria învăţării emoţionale se dezvoltă pe baza cercetărilor în domeniu, respectiv al noilor teorii privind natura emoţiilor şi a inteligenţei în relaţie cu succesul şi fericirea.

Prin învăţare socială şi emoţională, inteligenţa emoţională a indivizilor este dezvoltată, constituind un bagaj enorm pentru viitorul lor personal şi profesional.

Dezvoltarea socio-emoțională la copiii cu C.E.S. este esențială pentru integrarea școlară, dezvoltarea autonomiei şi creşterea calității vieții. La elevii cu deficiență mintală şi la cei cu autism, aceasta are particularități diferite şi necesită intervenții adaptate.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

	Dezvoltarea socio-emoțională la elvii cu deficiență mintală	Dezvolatrea socio-emoționale la elevii cu autism
Caracteristici	-dezvoltarea emoțională este mai lentă decât la copiii tipici; -au dificultăți în recunoașterea și exprimarea propriilor emoții; - pot interpreta greșit emoțiilor celorlalți; - au nevoie de reguli clare și repetate privind comportamentul social; - se atașează ușor de adulții care le oferă siguranță; - pot deveni frustrați atunci când nu reușesc să îndeplinească o sarcină.	- dificultăți în comunicarea verbală și nonverbală; - contact vizual redus; - înțeleg mai greu emoțiile celorlalți; - pot manifesta anxietate la schimbarea rutinei; - preferă activități repetitive; - uneori evită interacțiunea socială sau nu știu cum să inițieze o conversație; - pot avea dificultăți în reglarea emoțională și în gestionarea frustrării.
Obiective educaționale	-recunoașterea emoțiilor; -exprimarea adecvată a sentimentelor; - dezvoltarea empatiei; -respectarea regulilor sociale; - cooperarea cu colegii; -dezvolatrea încrederii în sine.	-dezvoltarea comunicării funcționale; - ențelegerea emoțiilor proprii și ale altora; - dezvoltarea relațiilor cu colegii; - creșterea toleranței la schimbare; - dezvolatrea autocontrolului; dezvoltarea independenței.
Activități recomandate	-jocuri de rol; - identificarea emoțiilor pe imagini; - povești terapeutice; -lucru în perechi; - activități de grup; - acordarea de responsabilități mici în clasă;	- povești sociale; -utilizarea pictogramelor și a suportulor vizuale; - exerciții de recunoaștere a emoțiilor în oglindă; - jocuri structurate în perechi; - exerciții de respirație și relaxare;

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

	- folosirea recompenselor pozitive.	-folosirea rutinelor vizuale; -învățarea prin modelarea și imitare.

Pentru a crește dezvolatrea socio-emoționale armonioasă a elevilor, profesorul trebuie să:

- creeze un climat sigur și predictibil;
- încurajeze exprimarea emoțiilor;
- evite criticile și comparațiile între elvi;
- ofere feedback pozitiv;
- adapteze cerințele la nivelulfiecarui copil;
- colaboreze cu familia și cu specialiștii (psiholog, logoped, profesor de sprijin).

Metodele eficiente recomandate pentru a le folosi profesorul:

- jocul didactic;
- învățarea prin cooperare;
- modelarea comportamentului;
- întărirea pozitivă;
- economia de jetoane;
- povești terapeutice;
- povești sociale (în special pentru autism);
- art-terapie;
- muzicoterapie;
- activități senzoriale.

În concluzie, o dezvoltare socio-emoțională armonioasă contribuie la:

- Reducerea comportamentelor problematice;
- Creșterea autonomiei personale;
- Îmbunătățirea relațiilor cu colegii și adulții;
- Dezvoltarea stimei de sine;
- Integrarea școlară și socială;
- Creșterea motivației pentru învățare.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Patrimoniul cultural ca punte între educație, incluziune și cooperare europeană – Mobilitatea Erasmus+ SHINE în Heraklion, Grecia

Prof. Șpan Claudia
Școala Gimnazială „Avram Iancu” Oradea

În perioada 1–9 mai 2026, trei cadre didactice ale Școlii Gimnaziale „Avram Iancu” Oradea, au participat la cea de-a treia mobilitate de învățare, predare și formare (LTT3) organizată în cadrul proiectului „Sharing Heritage Inclusion Narratives Empathy (SHINE)”, număr de referință 2024-1-IT02-KA210-SCH-000246275, finanțat prin Programul Erasmus+ al Uniunii Europene. În cadrul acestui parteneriat, școala noastră colaborează cu instituții de învățământ din Italia, Grecia și Turcia, proiectul fiind implementat în perioada 10 noiembrie 2024 – 9 noiembrie 2026.

Mobilitatea desfășurată în Heraklion, insula Creta, a reunit profesori din cele patru țări partenere și a avut ca obiectiv consolidarea dimensiunii europene a educației prin valorificarea patrimoniului cultural, promovarea incluziunii și schimbul de bune practici în domeniul educației. Totodată, activitățile au urmărit dezvoltarea competențelor profesionale ale participanților și identificarea unor metode inovatoare de integrare a patrimoniului cultural și a tehnologiilor digitale în procesul instructiv-educativ.

Programul mobilității a debutat cu ceremonia oficială de deschidere organizată de instituția gazdă, în cadrul căreia au fost prezentate echipajele școlilor partenere, agenda activităților, precum și dansuri și mâncăruri specifice Insulei Creta. Atmosfera colaborativă a fost consolidată prin activități de intercunoaștere și de spargere a gheții, care au favorizat comunicarea și cooperarea dintre participanții proveniți din sisteme educaționale diferite. Prima zi s-a încheiat cu o vizită de documentare în centrul istoric al orașului Heraklion, unde profesorii au descoperit repere reprezentative ale patrimoniului venețian și bizantin, precum Loggia Venețiană, Biserica Sfântul Titus, Piața Leilor și Zidurile Venețiene.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Un element central al mobilității l-au constituit atelierele dedicate patrimoniului cultural și tradițiilor locale. Profesorii și elevii școlii gazdă au prezentat obiecte tradiționale utilizate în gospodăriile grecești și au organizat un atelier introductiv de limbă greacă, facilitând apropierea participanților de cultura elenă. În cadrul schimbului intercultural, fiecare delegație a prezentat un simbol reprezentativ al patrimoniului propriei țări. Echipa României, prin prof. Voicu Roxana, a susținut prezentarea dedicată războiului de țesut, evidențiind rolul acestuia în conservarea identității culturale românești și transmiterea meșteșugurilor tradiționale către noile generații. Atelierul practic de țesut desfășurat ulterior a demonstrat faptul că patrimoniul cultural poate deveni un instrument educațional valoros pentru dezvoltarea creativității, colaborării și respectului față de diversitatea culturală.

Activitățile de învățare nonformală au continuat prin jocul educațional „Dirijorul", coordonat de prof. Igna Denis, care a stimulat comunicarea, atenția și spiritul de echipă. În continuare, participanții au colaborat în echipe internaționale pentru identificarea unor modalități prin care patrimoniul cultural și poveștile tradiționale pot fi integrate în activitățile didactice, contribuind la dezvoltarea competențelor interculturale și la promovarea incluziunii în școală.

Dimensiunea culturală a mobilității a fost consolidată prin vizitele de studiu organizate la Palatul Knossos și la Muzeul de Arheologie din Heraklion, unde participanții au explorat vestigiile civilizației minoice și au analizat modalități de valorificare a patrimoniului istoric în activități interdisciplinare. De asemenea, vizita în orașul Rethymno a evidențiat interferențele culturale dintre civilizațiile venețiană și otomană, oferind exemple relevante privind diversitatea patrimoniului european și importanța conservării acestuia.

Schimbul de bune practici a continuat prin prezentarea unor monumente reprezentative ale fiecărei țări partenere. Din partea școlii noastre, prof. Bungău Angela a susținut prezentarea „Monumentele lui Constantin Brâncuși", evidențiind valoarea universală a creațiilor sculptorului român și contribuția acestuia la patrimoniul cultural european. În aceeași zi s-a desfășurat și atelierul dedicat platformei eTwinning, în cadrul căruia au fost stabilite activitățile colaborative, produsele finale și modalitățile de implementare ale proiectului comun dezvoltat de școlile partenere.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Ultima zi a mobilității a fost dedicată activităților de sinteză și reflecție. Profesorii și elevii au realizat, în echipe internaționale, ilustrații inspirate dintr-o poveste tradițională grecească, activitate care a demonstrat potențialul storytelling-ului ca metodă modernă de predare și învățare. Lucrările realizate au fost reunite într-o expoziție comună, reflectând creativitatea participanților și eficiența colaborării internaționale. Mobilitatea s-a încheiat prin ceremonia festivă de acordare a certificatelor de participare și prin reafirmarea angajamentului tuturor partenerilor de a continua cooperarea în cadrul proiectului Erasmus+ SHINE și al proiectului eTwinning asociat.

Participarea la această mobilitate a avut un impact semnificativ asupra dezvoltării profesionale a cadrelor didactice, contribuind la diversificarea strategiilor didactice, consolidarea competențelor interculturale și digitale și dezvoltarea unei perspective europene asupra educației. Experiențele și resursele educaționale dobândite vor fi valorificate în activitatea desfășurată la Școala Gimnazială „Avram Iancu" Oradea, prin implementarea unor activități interdisciplinare care promovează patrimoniul cultural, incluziunea și cetățenia europeană activă, în beneficiul elevilor și al întregii comunități școlare.

Pe parcursul mobilității au fost realizate numeroase produse educaționale și colaborative care vor fi valorificate în activitățile viitoare ale proiectului SHINE. Printre acestea se numără prezentări dedicate patrimoniului cultural al fiecărei țări partenere, materiale educaționale privind războiul de țesut și monumentele lui Constantin Brâncuși, creații artistice inspirate din poveștile tradiționale grecești, precum și resurse digitale elaborate în cadrul atelierelor de lucru și al proiectului eTwinning. De asemenea, au fost stabilite direcțiile de colaborare pentru următoarele etape ale proiectului, fiind planificate activități comune, produse finale și modalități de diseminare a rezultatelor în fiecare școală parteneră.

Impactul mobilității s-a reflectat atât la nivel individual, cât și instituțional. Cadrele didactice și-au dezvoltat competențele interculturale, digitale și pedagogice prin schimbul de bune practici și prin experimentarea unor metode inovatoare de predare bazate pe storytelling, învățare colaborativă, patrimoniu cultural și utilizarea instrumentelor digitale. Totodată, experiența acumulată va contribui la diversificarea activităților desfășurate în cadrul Școlii Gimnaziale „Avram Iancu" Oradea, la consolidarea dimensiunii europene a instituției și la

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

implicarea elevilor în activități care promovează incluziunea, dialogul intercultural și respectul pentru patrimoniul cultural european.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Inovație în educație

Prof.înv.primar Toarnă Reghina

Liceul Tehnologic Baia de Fier

Cunoașterea este cel mai important instrument al oamenilor, deoarece este baza care stabilește dezvoltarea profesională, pe lângă determinarea comportamentului nostru. Prin urmare, trebuie efectuate cercetări constante pentru a genera inovație în educație. Inovație este un cuvânt polisemantic. Este folosit cu multe semnificații diferite, adaptându-l de multe ori pentru comoditate. Ceea ce există întotdeauna este faptul că inovația implică o schimbare, că se bazează pe învățare, în măsura în care este legată de acțiunea de transformatoare a lumii. Acest lucru se întâmplă atunci când există un dezacord: te-ai săturat să fii obosit să faci același lucru și să obții, desigur ,aceleași rezultate. Profundul sentiment de schimbare produce caracteristici care nu apar prin generație spontană. Acestea trebuie organizate și planificate astfel încât spațiul de inovare în învățare să-și atingă impactul în sferele multiple ale societății. Dacă dorim să inovăm, trebuie să începem un proces de transformare pentru a ne îmbunătăți într-un anumit aspect.

În domeniul educațional, este important să se ia în considerare îmbunătățirea dezvoltării instituționale, care implică utilizarea unor strategii, metode și resurse didactice adecvate pentru transmiterea conținutului, adică învățare semnificativă, care reușește să asimileze informații, dezvoltând idei care să contribuie la rezolvarea problemelor. Îmbunătățirile care sunt întreprinse în educație trebuie promovate în sălile de clasă ale instituțiilor și trebuie recunoscute dacă sunt simple îmbunătățiri efemere care sunt uitate rapid sau schimbări în care se dobândește experiență, dezvoltând transformări eficiente care lasă vizibilă o inovație educațională. Pe de altă parte, reflectarea asupra importanței inovării în predare este investigarea noilor cunoștințe care se conectează cu interesele și motivațiile elevilor: comunicare, flexibilitate, empatie, creativitate, lucrul în grup, favorizarea incluziunii, reducerea absenteismului, introducerea TIC, generând oameni critici și reflexivi.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Autori precum Martinez și Ibarra Acota susțin faptul că: „inovația în formarea pedagogică este un ciclu continuu, care indică virtutea profesorului, care percepe nevoia existentă de schimbare, că o construcție care are loc în educație” (Martínez Dorado și Ibarra Aguilar, 2017). Elevii din secolul XXI reflectă faptul că, pentru că acest lucru să se întâmple, trebuie să se producă o schimbare în rolul profesorului.

Pentru aceasta, este necesar să se facă diferența între abilitate și îndemânare . În cazul cadrelor didactice, capacitatea de a preda este asumată prin deținerea unei diplome universitare și prin absolvirea stagiului sau a masteratului . Cu toate acestea, a avea capacitatea de a preda înseamnă a-i determina pe elevii noștri să învețe, să își îndeplinească nevoile specifice. Pentru a realiza acest lucru putem folosi metodă expozițională tradițională sau putem folosi orice metodologie. Ceea ce pare clar este că elevii trebuie să fie motivați, să le trezească curiozitatea, să pună întrebări și să genereze hărți cognitive bune. Această este adevărata inovație în educație. Un alt aspect de luat în considerare este că în școala de acum 50 sau 60 de ani, cunoștințele personale dintre profesor și elev erau mult mai ușoare. A existat o relație directă și strânsă. Se știa cine este familia, contextul său social, ce a făcut în afară clasei etc. Acum acest lucru s-a schimbat. Deși suntem în era conectivității, există o mare deconectare între oameni: ar trebui recuperată perspectiva umanistă? Poate că am uitat că elevii de grădiniță, primar și gimnazial sunt în plină dezvoltare personală, cu tot ceea ce implică la nivel fizic și mental. Poate rolul profesorului să fie mai activ pentru a contribui la dezvoltarea „ființei” și să nu se concentreze doar pe ceea ce ar trebui să „știe” la sfârșitul cursului? Ar fi bine să analizăm dacă în societatea actuală această este și inovație în educație. Mâine este incertă, dar astăzi este aici și este acum. Nu este necesar să instruim cetățenii viitorului, ci oamenii din prezent și, pentru această, trebuie să le oferim studenților noștri o pregătire adecvată și să le oferim resursele necesare pentru a face față vieții. Acest lucru poate fi realizat făcând asta:

•Învață să lucrezi în echipă.

•Fii responsabil la locul de muncă: fără a favoriza eroarea că metodă de învățare, dar nu stigmatizând-o.

•Dezvoltă autonomia.

•Fii conștient de învățarea ta și reflectează pentru a interconecta cunoștințele.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

•Evaluează oportunitățile și știi să profiți de ele.

•Înaintarea și îmbunătățirea este un efort, dar este recompensat cu satisfacția de a fi conștient de a te depăși. Deci, instituțiile și persoanele care lucrează în ele sunt cele care promovează aplicarea unei inovații semnificative care oferă posibilitatea de a se implică în adevărate schimbări educaționale.

Bibliografie:

1.Martínez Dorado, Y., și Ibarra Aguilar, R. (18 iunie 2017). Importanța inovației în formarea pedagogică. Obținut din importanța inovației în formarea pedagogică: http://www.revistacoepesgto.mx/revistacoepes18/la-importancia-de-la-innovacion-en-la- formacion-pedagogica

2.UNESCO. (2016). INOVAȚIA EDUCAȚIONALĂ. LIMA-PERU: Editora și Comercializadora CARTOLAN E.I.R.L.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Ce-ar trebui să înveţe copilul în cei şapte ani de-acasă

prof. înv. primar Toma Nicoleta
Școala Gimnazială Nr. 1 Bistrița

Putem să iniţiem copilul în ştiinţe, să facem experimente chimice în bucătărie, să-l ducem în toate orăşelele cunoaşterii din lume şi să-i cumpărăm mii de cărţi. Dar dacă lecţiile esenţiale nu sunt învăţate, aşa că nici asta nu va conta aşa de mult.
Putem să-l învăţăm să împartă jucăriile cu alţii, să doneze, să fie tolerant. Însă nici asta nu e suficient.

Care sunt, de fapt, lecţiile esenţiale din primii şapte ani de viaţă?

Răbdarea: când îl învăţăm pe copil să aştepte liniştit, să amâne satisfacerea unei plăceri, să îşi urmeze scopul cu perseverenţă, să nu bată din picior pentru că „toate" i se cuvin doar lui, am pus o piatră extraordinară la temelia caracterului sau.

Bunătatea: una din primele lecţii pe care le-am dat copiilor mei, şi a prins, în parte pentru că au văzut exemplul în familie, în parte datorită firii lor sensibile, a fost să nu râdă niciodată de nimeni. i-am învăţat să se poarte frumos cu copiii, mai ales faţă de cei cu nevoi speciale, să nu râdă, ci să poarte de grijă.

Să nu invidieze: cunoaşteţi adulţi care reuşesc să aibă o relaţie omenească cu cineva doar atunci când respectivul este… un pic mai prejos decât ei? Altfel, sunt roşi de invidie. Noi, ca părinţi, trebuie să fim cu luare aminte, să nu comparăm, să nu încurajăm excesiv spiritul de competiţie. Cel mic e bine să înveţe că îşi este suficient sieşi exact aşa cum este, iar darurile şi avantajele altora nu-i vor ştirbi din calităţile lui.

Bună cuviinţă: este una dintre lecţiile de la sine-înţelese pentru cei şapte ani de-acasă. Însă doar o mamă vă poate spune cât de dificil e ea de predat, cât de multă consecvenţă îţi trebuie să îi predai copilului bune maniere, respect pentru oameni şi bunurile lor şi o purtare frumoasă în public. Din nou, pilda comportamentului părinţilor va vorbi mai mult decât o mie de cuvinte.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Să nu îşi urmărească doar propriul interes: de obicei ne învăţăm copiii să facă orice ca să le fie bine, iar un astfel de sfat pare ciudat. Atunci când îl învăţăm pe cel mic să vadă şi folosul celuilalt, să lucreze în echipă, să se bucure de binele celui de lângă el, într-un cuvânt, să fie altruist şi empatic, i-am dat un dar nepreţuit pentru toată viaţa! L-am învăţat să semene sămânţă de prieten!

Autocontrolul: este una dintre cele mai preţioase lecţii. Ce bine-ar fi dacă toţi am reuşi să ne-o însuşim. Eu recunosc că îmi lipseşte: este unul din lucrurile pe care vreau să le consolidez în mine în următoarea perioadă. Visez la un corp mai suplu (dacă îmi voi controla pofta de mâncare), visez să fiu o mamă mai blândă pentru copiii mei (dacă îmi voi controla tonul şi vocea), o gospodină mai organizată (dacă îmi voi controla obiceiul de a pierde vremea pe Facebook).

O gândire optimistă : iată încă o lecţie care se prinde din „zbor". Când în casă pluteşte optimismul, copilul va învăţa să gândească pozitiv prin imitaţie. Reversul e valabil. Dacă ne lăsăm măcinaţi de gânduri rele, dacă suntem permanent îngrijoraţi şi sumbri, la fel va deveni şi puiul nostru în timp.

Lecţiile acestea enumerate mai sus nu le-am inventat eu! Le-am găsit scrise ,sub o alta forma , într-o carte veche, un text de mii de ani, foarte cunoscut, pe care am îndrăznit să îl parafrazez. Cartea, este de fapt o scrisoare adresată Corintenilor, iar rândurile reprezintă o descriere a iubirii.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Little Minds, Big Ideas: Reimagining Kindergarten Teaching – experiențe și perspective dobândite în cadrul cursului Erasmus+

Tudose Roxana Mihaela
Școala Gimnazială „Ion Creangă”, Iași

Rezumat

În contextul transformărilor continue din domeniul educației, dezvoltarea profesională a cadrelor didactice reprezintă o condiție esențială pentru asigurarea unui proces educațional de calitate. Participarea la cursul de formare Erasmus+ „*Little Minds, Big Ideas*: Reimagining Kindergarten Teaching”, desfășurat la Praga, în perioada 4–8 mai 2026, a oferit oportunitatea explorării unor metode moderne de predare, centrate pe copil, care promovează creativitatea, gândirea critică, incluziunea și învățarea prin experiență. Articolul prezintă principalele direcții abordate în cadrul cursului și evidențiază modalitățile prin care acestea pot fi integrate în activitățile desfășurate în învățământul preșcolar.

Cuvinte-cheie: educație timpurie, competențe ale secolului XXI, gândire critică, incluziune, creativitate, UDL, STEM, CLIL, gamificare, Erasmus+.

Cursul a avut o structură echilibrată, combinând prezentările teoretice cu activități practice și momente de reflecție. Programul s-a desfășurat pe parcursul a cinci zile și a cuprins zece module tematice, fiecare abordând o direcție importantă din educația timpurie: competențele secolului XXI, gândirea critică și creativă, teoria inteligențelor multiple, gamificarea, educația STEM, metodologia CLIL, utilizarea artei și a teatrului în învățare, integrarea instrumentelor digitale, învățarea outdoor și analiza unor studii de caz din practica educațională.

Fiecare modul a îmbinat exemple concrete, activități colaborative și aplicații practice, oferind participanților strategii didactice care pot fi adaptate și implementate cu ușurință în activitatea desfășurată la grupă.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Societatea actuală are nevoie de persoane capabile să comunice, să colaboreze și să găsească soluții. Aceste competențe trebuie formate încă din primii ani de viață, prin experiențe adaptate vârstei și nivelului de dezvoltare al copilului.

Educația timpurie nu se poate limita la transmiterea de cunoștințe. Ea trebuie să creeze contexte care stimulează curiozitatea, inițiativa și dorința de explorare.

Jocul are un rol esențial. Prin joc, copilul observă, experimentează, comunică și învață să coopereze cu ceilalți.

Cursul Erasmus+ a propus o abordare integrată și modernă. Activitățile au urmărit dezvoltarea creativității, a colaborării, a gândirii critice și a capacității de adaptare. În același timp, au fost promovate incluziunea, utilizarea responsabilă a tehnologiei și învățarea în natură.

Un prim subiect a fost dezvoltarea competențelor secolului XXI. Comunicarea, colaborarea, creativitatea și gândirea critică nu se formează prin exerciții repetitive, ci prin situații autentice de învățare. Copiii trebuie încurajați să pună întrebări. Ei au nevoie de libertatea de a formula ipoteze și de a propune soluții proprii.

Cursul a evidențiat și legătura dintre gândirea critică și cea creativă. Cele două procese se completează. Gândirea critică îl ajută pe copil să analizeze și să compare, iar gândirea creativă îl încurajează să imagineze variante noi și originale. Întrebările deschise au fost prezentate ca instrumente eficiente. Acestea permit răspunsuri variate și îi determină pe copii să își exprime ideile.

Storytelling-ul, provocările vizuale și sarcinile cu mai multe soluții dezvoltă flexibilitatea gândirii. Ele susțin și încrederea copilului în propriile răspunsuri. Un alt subiect important a fost Universal Design for Learning (UDL). Această abordare urmărește proiectarea unor activități accesibile tuturor copiilor, indiferent de ritmul, stilul de învățare sau nevoile acestora. Informația poate fi prezentată în mai multe forme. Pot fi folosite imagini, sunete, materiale concrete, mișcare și demonstrații. La rândul lor, copiii pot răspunde verbal, prin desen, construcție sau joc de rol.

Au fost abordate și metode precum gamificarea, STEM, CLIL și învățarea outdoor. Acestea pot fi integrate firesc în activitățile zilnice și pot transforma învățarea într-o experiență mai atractivă și mai relevantă.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Cursul a avut un caracter predominant practic. Participanții au experimentat direct metodele prezentate, apoi au reflectat asupra modului în care acestea pot fi adaptate la grupa de preșcolari. Activitatea 30 Circles Challenge a stimulat gândirea divergentă. Pornind de la forme simple, participanții au creat imagini și idei diferite. Exercițiul a demonstrat că aceeași sarcină poate conduce la numeroase răspunsuri corecte.

Activitățile bazate pe teoria inteligențelor multiple au valorificat moduri diferite de învățare. Unele sarcini au presupus mișcare și manipulare. Altele au implicat muzică, limbaj, desen, logică sau colaborare. Fiecare participant a putut descoperi ce tip de activitate i se potrivește mai bine. Aceeași perspectivă poate fi aplicată și în grădiniță, unde fiecare copil are puncte forte și modalități proprii de exprimare.

Activitățile desfășurate în aer liber au transformat natura într-un adevărat spațiu de învățare. Participanții au observat, au sortat, au construit și au creat povești pornind de la elemente naturale. Au fost analizate și soluțiile oferite de natură pentru diferite probleme. Astfel, învățarea outdoor a fost asociată cu explorarea, gândirea creativă și dezvoltarea responsabilității față de mediu. Tehnologia a fost utilizată echilibrat. Instrumentele digitale au susținut creativitatea și documentarea, fără a înlocui jocul, mișcarea și interacțiunea directă.

Metodele prezentate pot fi adaptate cu ușurință activităților cu preșcolarii. Educatorul poate formula mai multe întrebări deschise și poate propune sarcini care permit răspunsuri variate. Copiii pot primi posibilitatea de a alege modul de lucru. Unii pot desena, alții pot construi, povesti sau dramatiza. Activitățile pot integra mișcarea, muzica, jocul simbolic și explorarea senzorială. În acest fel, învățarea devine mai accesibilă și mai motivantă.

Principiile UDL sunt deosebit de utile în grupele eterogene. Ele sprijină participarea copiilor cu ritmuri și nevoi diferite, fără a separa sau eticheta. Gamificarea poate transforma rutinele și sarcinile în provocări atractive. STEM poate fi integrat prin experimente, clasificări și construcții simple. CLIL poate fi utilizat prin cântece, jocuri și expresii scurte într-o limbă străină. Învățarea outdoor poate completa activitățile din sala de grupă. Curtea grădiniței, parcul sau o simplă plimbare pot deveni contexte valoroase de observare și descoperire.

Participarea la curs a oferit repere utile pentru proiectarea unor activități mai flexibile și mai interactive. Accentul se mută de la transmiterea informațiilor la implicarea activă a

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

copilului. Educatorul devine facilitator al învățării. El creează contexte, observă reacțiile copiilor și adaptează intervențiile în funcție de nevoile lor.

Schimbul de experiență cu profesori din alte țări europene a avut o valoare importantă. Au fost analizate perspective diferite, dar și preocupări comune privind incluziunea, jocul și dezvoltarea competențelor. Această experiență a încurajat reflecția asupra propriei practici. De asemenea, a oferit idei concrete care pot fi aplicate și împărtășite în cadrul colectivului didactic.

Concluzii

Cursul „Little Minds, Big Ideas: Reimagining Kindergarten Teaching" a oferit o perspectivă actuală asupra educației timpurii. Metodele prezentate sunt centrate pe copil și susțin participarea activă.

Creativitatea, gândirea critică și colaborarea pot fi dezvoltate prin joc, explorare și sarcini deschise. UDL, gamificarea, STEM, CLIL și activitățile outdoor pot fi integrate firesc în programul grădiniței.

Experiența Erasmus+ a reprezentat o oportunitate importantă de dezvoltare profesională. Ideile dobândite pot contribui la realizarea unui mediu educațional incluziv, stimulativ și orientat spre viitor.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Strategii practice de prevenire și combatere a bullying-ului în învățământul primar

Prof. înv. primar: Țugulea Maricica - Nadia
Școala Gimnazială „Mihai David” Negrești, județul Vaslui

Fenomenul de bullying în învățământul primar reprezintă un pilon central în configurarea unui mediu școlar incluziv și protector, constituind una dintre cele mai complexe și stringente provocări cu care se confruntă sistemele educaționale contemporane. La vârsta ciclului primar, cuprinsă între 6 și 11 ani, copiii traversează o etapă critică de socializare, restructurare cognitivă și fundamentare a personalității, perioadă în care își însușesc normele fundamentale de conviețuire socială, își construiesc stima de sine și își dezvoltă primele mecanisme complexe de autoreglare emoțională. În acest cadru formativ de maximă sensibilitate, bullying-ul depășește cu mult granițele unui simplu conflict interpersonal tranzitoriu sau ale unei neînțelegeri ludice specifice copilăriei. El se definește conceptual ca o formă de agresiune intenționată, direcționată cu bună știință împotriva unui semen, caracterizată prin repetabilitate de-a lungul timpului și prin existența unui dezechilibru asimetric și manifest din punct de vedere al raportului de forțe fizice, psihice sau sociale între agresor și victimă. Din perspectiva cercetării educaționale recente și a psihopedagogiei moderne, abordarea acestui fenomen de hărțuire și excludere nu se mai poate rezuma sub nicio formă la simple măsuri punitive aplicate post-factum sau la reacții empirice de moment. Ea impune, dimpotrivă, o regândire structurală și profundă a managementului clasei de elevi, o reproiectare a parteneriatului cu comunitatea și o profesionalizare sistemică a tehnicilor de intervenție pe care cadrele didactice le activează în viața cotidiană a școlii pentru a asigura starea de bine a fiecărui copil.

Analiza multidimensională a manifestărilor specifice vârstei școlare mici evidențiază faptul că dinamica actelor de bullying îmbracă forme din ce în ce mai subtile și mai greu de detectat prin simpla observare superficială. Dacă în trecut atenția cadrelor didactice se concentra cu predilecție asupra formelor evidente de violență fizică, precum lovirile, împingerile, bruscările sau deposedările abuzive de bunuri personale, studiile actuale arată o proliferare

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

îngrijorătoare a agresiunilor de natură verbală și relațională în rândul elevilor din învățământul primar. Agresiunea verbală, concretizată prin jigniri sistematice, utilizarea unor porecle degradante, ironii corozive și umiliri publice în fața colectivului, are o capacitate distructivă uriașă asupra eului în formare al copilului de vârstă școlară mică. Mai mult decât atât, bullying-ul de tip relațional sau social, manifestat prin ignorare deliberată, răspândire intenționată de zvonuri false, comploturi pentru izolarea unui coleg și excludere sistematică din jocurile colective din pauze, generează traume psihologice profunde, adesea invizibile la suprafață, dar resimțite de victimă ca o invalidare a propriei existențe sociale. Această diversificare a comportamentelor ostile subliniază nevoia ca profesorul din învățământul primar să posede competențe avansate de diagnoză timpurie, devenind capabil să citească semnele non-verbale ale suferinței, cum ar fi izolarea autoimpusă, scăderea bruscă a randamentului școlar, refuzul de a mai merge la școală sau somatizările frecvente.

Dimensiunea proactivă a managementului educațional se bazează pe ipoteza fundamentală că un climat școlar pozitiv, securizant și bazat pe cooperare diminuează incidența comportamentelor deviante prin însăși natura interacțiunilor zilnice pe care le promovează și le validează instituțional. Una dintre cele mai eficiente strategii preventive pe termen lung o reprezintă introducerea și implementarea programelor sistematice de alfabetizare emoțională și dezvoltare a empatiei direct în curriculumul extins, în orele de consiliere și orientare sau prin intermediul curriculumului ascuns care guvernează viața clasei. Atunci când elevii din clasele primare sunt ghidați prin metode interactive să își recunoască cu acuratețe propriile stări afective, să le ofere o etichetă lingvistică corectă și să își gestioneze accesele de furie sau frustrare, capacitatea lor intrinsecă de a decoda și de a rezona cu suferința celuilalt crește în mod semnificativ, inhibând din fașă impulsurile primare de factură agresivă. În acest sens, utilizarea biblioterapiei sau a lecturii terapeutice prin intermediul unor povești și fabule special concepute cu mesaje anti-bullying reprezintă un instrument pedagogic de o valoare inestimabilă, deoarece oferă un ecran de proiecție și un cadru de reflecție indirect în care copiii pot analiza resorturile psihologice ale hărțuirii și consecințele ei devastatoare fără a se simți direct vizați, atacați sau stigmatizați de discursul moralizator al adultului. Co-crearea democratică a regulilor clasei alături de elevi reprezintă un alt pilon esențial al prevenției, transformând normele exterioare de

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

conduită în asumări valorice colective. Atunci când regulile nu sunt impuse dictatorial de la catedră, ci sunt dezbătute, înțelese și transpuse ulterior în coduri vizuale simple, pictograme și mesaje pozitive afișate la nivelul privirii copiilor, ele devin parte integrantă din busola morală a grupului, generând un puternic sentiment de apartenență și de responsabilitate comună pentru siguranța fiecărui membru.

Dincolo de componenta strict preventivă, articularea unei reacții imediate, ferme și standardizate din partea cadrelor didactice în fața unui incident critic de bullying este absolut crucială pentru stoparea escaladării violenței și pentru menținerea autorității morale a legii școlare. Intervenția promptă și fără nicio formă de ezitare are un profund rol terapeutic și educativ, deoarece oferă pe de-o parte o protecție și o validare emoțională imediată victimei abuzului, iar pe de altă parte transmite martorilor oculari un semnal comportamental neechivoc privind toleranța zero a instituției școlare față de orice manifestare de hărțuire.

Protocolul modern de management al crizelor educaționale recomandă cu insistență gestionarea complet separată a actorilor implicați în faza inițială de post-incident, evitându-se cu desăvârșire organizarea unor confruntări directe sau a unor reconcilieri forțate imediat după producerea agresiunii, acțiuni traumatizante care nu fac altceva decât să amplifice starea de teroare a victimei și să activeze mecanisme defensive severe sau atitudini de justificare agresivă din partea atacatorului. În timpul interviurilor individuale, cadrele didactice au obligația profesională de a opera o distincție clară și netă între persoana copilului și comportamentul său nociv, evitând cu strictețe etichetarea ontologică a elevului agresor prin apelative distructive și focalizându-și întregul discurs critic exclusiv pe actul de conduită antisocială.

Consecințele stabilite în urma evaluării incidentului trebuie să abandoneze definitiv logica pedepselor tradiționale bazate pe excludere, umilință sau răzbunare, orientându-se ferm către un caracter eminamente restaurativ, reparatoriu și logic, menit să stimuleze asumarea conștientă a responsabilității, repararea prejudiciului moral adus colegului rănit și reconstrucția treptată a legăturilor sociale distruse în interiorul comunității școlare.

Eficacitatea sistemică a oricărui plan de combatere a bullying-ului este, de asemenea, indisolubil legată de monitorizarea riguroasă și strategică a acelor spații și momente școlare care prezintă un risc ridicat de vulnerabilitate din cauza reducerii controlului direct exercitat de adulți,

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

cum sunt curtea școlii în timpul recreațiilor, coridoarele slab iluminate, vestiarele sau anexele sanitare. Supravegherea activă, implicată și prezența fizică vizibilă a personalului didactic în aceste perimetre strategice reduc considerabil unghiurile moarte și ferestrele de oportunitate în care dinamicile violente se pot declanșa și derula departe de privirile protectoare ale educatorilor. În paralel cu securizarea spațiului fizic, dinamicile de grup din interiorul clasei de elevi trebuie optimizate în mod constant prin utilizarea unor tehnici avansate de sociometrie, prin proiectarea unor activități de învățare bazate exclusiv pe cooperare și prin rotația periodică, ghidată științific, a locurilor în bănci. Această tehnică din urmă are rolul de a sparge din față formarea unor clici sau micro-grupuri cu caracter exclusivist, opresiv sau elitist, forțând în schimb interacțiunea pozitivă, cunoașterea interpersonală profundă și descoperirea afinităților comune între elevi care altfel nu ar fi comunicat niciodată voluntar. Toate aceste demersuri micro-structurale de la nivelul clasei rămân însă vulnerabile dacă nu sunt integrate într-o rețea mai largă de suport specializat, prin implicarea activă a consilierului și a psihologului școlar, singurii specialiști capabili să investigheze prin instrumente specifice carențele afective, modelele disfuncționale de atașament familial sau traumele ascunse care determină și alimentează profilul comportamental al unui copil opresor.

Parteneriatul autentic, deschis și lipsit de prejudecăți dintre instituția școlară și familie reprezintă o altă dimensiune sine qua non în ecuația eradicării hărțuirii la nivelul claselor primare. De cele mai multe ori, primele reacții ale părinților în fața dezvăluirii unui incident de bullying sunt marcate de negare, defensivă agresivă sau, dimpotrivă, de o dorință oarbă de pedepsire a vinovaților, stări emoționale care blochează orice canal eficient de comunicare constructivă. Școala are datoria de a organiza întâlniri și lectorate tematice periodice prin care să disemineze în rândul părinților repere clare privind recunoașterea semnelor de victimizare sau de manifestare a agresivității, explicând pe larg diferențele majore dintre dinamica unui conflict normal de creștere și structura toxică a bullying-ului. Atunci când o situație critică este confirmată, abordarea ambelor familii trebuie realizată cu un înalt nivel de tact pedagogic și neutralitate obiectivă, oferindu-le părinților victimei un plan clar de securizare și suport psihologic, iar părinților agresorului o ghidare fermă, dar non-acuzatoare, spre conștientizarea nevoii de intervenție terapeutică și comportamentală acasă. Consistența mesajelor primite de

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

copil din ambele medii de viață potențează exponențial șansele de îndreptare și previne disonanțele cognitive care ar putea valida, în mintea sa, comportamentele de forță.

În concluzie, transformarea școlii primare într-un spațiu guvernat de o siguranță axiomatică și de un respect profund față de demnitatea umană reclamă o trecere urgentă de la reacții empirice, fragmentate și pur reactive, la politici educaționale integrate, coerente și riguros fundamentate din punct de vedere științific și psihopedagogic. Profesorul din învățământul primar contemporan nu se mai poate limita la rolul tradițional de transmițător ex-cathedra de conținuturi academice și competențe cognitive abstracte; el devine, prin excelență, un manager al climatului social, un arhitect al relațiilor umane din micro-comunitatea clasei și un mentor capabil să valideze diversitatea, să cultive reziliența și să ofere modele demne de urmat. Numai prin fuziunea armonioasă dintre o prevenție timpurie și comprehensivă, centrată pe pilonii educației socio-emoționale, și o strategie de combatere fermă, ghidată de principiile etice ale justiției restaurative, comunitatea școlară își poate îndeplini adevărata misiune nobilă. Prin aceste eforturi conjugate, școala reușește să neutralizeze mecanismele subtile și distructive ale bullying-ului, asigurând în mod real, pentru fiecare elev care îi trece pragul, dreptul său fundamental și inalienabil la demnitate, la acceptare necondiționată și la o dezvoltare armonioasă, fericită și deplină.

Bibliografie

1. Ferréol, Gilles, & Neculau, Adrian (coord.). (2003). *Violența: aspecte psihosociale*. Iași: Editura Polirom.
2. Muntean, Ana, & Munteanu, Anca. (2011). *Violența, trauma, reziliența*. Iași: Editura Polirom.
3. Olweus, Dan. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Oxford: Blackwell Publishing.
4. Thompson, Michael, Cohen, Lawrence J., & Grace, Catherine O'Neill. (2016). *Mama, sunt tachinat!: cum să-ți ajuți copilul să facă față problemelor sociale*. București: Editura Trei.
5. Whitson, Signe. (2017). *Fenomenul Bullying: 8 strategii pentru a-i pune capăt*. București: Editura Herald.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Studiu de specialitate –
Gândirea creativă prin matematică

Prof. Ungureanu Angelica

Liceul „Alexandru cel Bun”- Botoșani

Există prejudecata că matematica înseamnă aptitudinea de a efectua calcule cu mare viteză, că matematica este o știință a cantităților și măsurilor, că raționamentul matematic nu e cel de care are nevoie viața practică. Ideea despre matematică este de multe ori greșită, având la bază o educație matematică deficitară.

Gândirea matematică are caracteristici precum:

- Învățarea relativ rapidă a cunoștințelor matematice : înțelegerea corectă a datelor problemei, relațiilor, termenilor ; desprinderea esențialului de neesențial ; stabilirea clară a legăturii dintre elementele unei probleme ; identificarea punctelor de legătură dintre vechi și nou.
- Independența și originalitatea gândirii : capacitatea de a raționa singur, fără a recurge la imitații ; căutarea în permanență a unor metode noi , originale.
- Suplețe , flexibilitate : trecerea cu ușurință de la o operație la alta , de la o metodă la alta.
- Este critică : se cercetează corectitudinea argumentelor , logica succesiunii elementelor din demonstrații , justețea soluției.
- Puterea de abstractizare : redarea prin simboluri a însușirilor fundamentale a obiectelor și stabilirea unor corelații între acestea, realizarea unor înlănțuiri de raționamente.

Gândirea omului are o plasticitate uimitoare. O sarcină importantă a școlii moderne este cultivarea gândirii inovatoare. Stimularea creativității copiilor se poate realiza printr-o pregătire temeinică teoretică și practică , stimularea inițiativei și a muncii independente, a spiritului critic și autocritic, sprijinirea activității de documentare, receptivitate față de nou.

Matematica are un rol extrem de important în dezvoltarea gândirii creative. Programa școlară a disciplinei matematică pentru clasele de liceu prevede, între valorile și atitudinile pe care matematica ar trebui să le promoveze/formeze și “dezvoltarea unei gândiri deschise,

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

creative,a independenței în gândire și acțiune”. Matematica participă cu mijloace proprii la modelarea personalității tinerilor, favorizând dezvoltarea imaginației, a gândirii creative.

Învățând matematică, gândirea creatoare se dezvoltă în special prin rezolvarea unor probleme care necesită strategii atipice și prin compunere de probleme. Compunerea de probleme reprezintă un nivel superior de dezvoltare a gândirii creatoare , de legare a teoriei de practică. Pentru ca elevul să compună textul unei probleme este necesar să găsească împrejurările necesare, să-și imagineze acțiunea, să aleagă datele numerice în concordanță cu realitatea, să stabilească soluții matematice potrivite informațiilor disponibile, să formuleze întrebarea problemei .

În activitatea de învățare a compunerii de probleme se pot folosi mai multe procedee.

- *Compuneri de probleme după o acțiune sau o poveste* - se iau ca model activități din povești sau din viața de zi cu zi:

“Bunica are trei glastre cu mușcate, două cu begonia și trei cu garoafe.Câte glastre cu flori are bunica?”

- *Compuneri de probleme după desene* – creativitatea se manifestă în transpunerea datelor din desen în relații matematice și în găsirea a cât mai multe variante de probleme. Elevii trebuie încurajați și stimulați să compună probleme cât mai originale și cât mai complexe.
- *Compuneri de probleme după modelul unor probleme rezolvate anterior* – procedeul solicită elevii să compună probleme prin analogie. În clasele mici este tendința de a păstra enunțul și întrebarea. De aceea trebuie încurajați să aleagă și alte domenii, să aleagă și alte mărimi la datele prezentate. În clasele mai mari este antrenată gândirea elevilor și activitatea de creație se dezvoltă prin muncă independentă.
- *Completarea datelor care lipsesc* – elevii sunt puși în situația de a înțelege că au dreptul de a interveni în compunerea de probleme , stimulându-li-se inițiativa.
- *Alcătuire de probleme după întrebări date* – creativitatea poate fi stimulată prin găsirea unor domenii cât mai variate.
- *Completarea (formularea) întrebării unei probleme* – găsirea de întrebări noi contribuie la dezvoltarea imaginației, a gândirii divergente și flexibile.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

- *Compuneri de probleme după formule numerice date* – elevii își pot manifesta independența în gândire, spiritul inventiv, ingeniozitatea, spontaneitatea gândirii, originalitatea dar se pune accent și pe rigoarea științifică .
- *Compuneri de probleme după formulă literală* – se face un pas spre abstractizare și generalizare , adică spre gândirea unei noi etape de dezvoltare intelectuală.
- *Compuneri de probleme după scheme* – folosind metoda sintetică cu scheme ce conțin relații între datele problemei și se ajunge la întrebare, scheme ce folosesc metoda analitică pornind de la întrebarea problemei , scheme ce nu indică operațiile, scheme grafice.
- *Complicarea treptată a unei probleme* – elevii adaugă date și completează enunțuri, fiind solicitați să-și valorifice cunoștințele despre realitatea practică.
- *Compuneri de probleme de un anumit tip* – se poate utiliza acest procedeu când elevii înțeleg și știu să folosească un algoritm de rezolvare.
- *Rezolvarea de probleme prin mai multe metode* – este un mijloc eficient de antrenare a gândirii creatoare , care necesită o logică bine dezvoltată , pentru a putea vedea raționamentul în întregime , pentru a putea găsi noi relații între aceleași cantități, mărimi, valori.
- *Probleme ale căror soluții nu sunt unic determinate* – se întâlnesc în viața practică, în producție, unde se cere găsirea tuturor posibilităților, compararea și luarea unor decizii. Copiii trebuie obișnuiți să caute cât mai multe variante de rezolvare, respectând condițiile impuse. Acest tip de probleme duce la dezvoltarea gândirii probabilistice.
- *Probleme în care căutarea soluției se face prin încercare- eroare-reglare* – elevul trebuie să aleagă dintre mai multe variante pe cele mai potrivite. Trebuie să formuleze ipoteze, să analizeze, să tragă concluzii, să descopere calea potrivită. Aici se manifestă gândirea probabilistică și cea deductivă.
- *Probleme care se rezolvă prin strategii atipice descoperite de elevi* – elevii trebuie să se îndepărteze de tentația de a aplica modele cunoscute. Ei trebuie să găsească strategia de rezolvare corespunzătoare. Este solicitată flexibilitatea gândirii și capacitatea de adaptare mentală la noua situație descoperită.

Sfera procedeelor pentru compunerile de probleme și rezolvarea lor prin muncă independentă nu este limitată. Scopul rămâne același : dezvoltarea creativității gândirii elevilor,

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

asigurarea succesului spre domeniul cercetării științifice care se bazează în primul rând pe matematică.

Bibliografie:

1. Andrei Cosmovici, *Psihologia Generală*, Ed. Polirom, Iaşi, 2005
2. Neculae Dinuța - *Metodica predării matematice la clasele I-IV,* Edit . Universității din Piteşti , 2003
3. http://innerspacejournal.wordpress.com

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Digitalizarea instruirii în domeniul mecanic: utilizarea simulatoarelor și a platformelor interactive în mentenanța automobilelor

Autor: Profesor Ing. Daniel Uruc
Liceul Tehnologic Dimitrie Dima Pitești

Rezumat

Învățământul profesional și tehnic se confruntă cu o provocare majoră: adaptarea rapidă a viitorilor mecanici auto la tehnologiile de ultimă generație din atelierele de reparații. Mentenanța automobilelor moderne nu se mai rezumă doar la intervenții mecanice clasice, ci implică diagnoză computerizată și înțelegerea unor sisteme electronice complexe. Acest articol propune o abordare inovatoare, prezentând modul în care instrumentele digitale, simulatoarele virtuale și platformele interactive pot fi integrate în orele de module tehnice pentru a crește motivația elevilor și a eficientiza formarea competențelor profesionale.

Cuvinte-cheie: mentenanță auto, digitalizare, simulatoare interactive, discipline tehnice, inovație educațională.

1. Introducere

Pregătirea elevilor din cadrul modulelor de mecanică și transporturi rutiere necesită o corelare strânsă cu dinamica pieței muncii. În prezent, un specialist în mentenanța automobilelor trebuie să dețină atât abilități practice riguroase, cât și competențe digitale pentru interpretarea erorilor software ale vehiculelor.

Metodele tradiționale de predare, bazate exclusiv pe manuale statice sau planșe bidimensionale, devin insuficiente pentru a explica fenomene dinamice, cum ar fi circuitele hidraulice de frânare, fluxurile de date din rețelele CAN-bus sau uzura internă a componentelor motorului. Integrarea tehnologiei în procesul didactic nu mai este o opțiune opțională, ci o necesitate fundamentală pentru a transforma teoria abstractă în cunoștințe aplicate.

2. Instrumente digitale aplicate în predarea mentenanței auto

Pentru a transpune conceptele teoretice în repere vizuale clare, profesorul de discipline tehnice are la dispoziție o gamă variată de resurse digitale:

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Simulatoare virtuale și animații 3D: Aplicații educaționale care permit demontarea și montarea virtuală a subansamblelor (motor, cutie de viteze, suspensii). Elevii pot vizualiza în timp real traseul fluidelor sau comportamentul pieselor în mișcare.

Platforme de evaluare și gamificare (Kahoot!, Quizizz): Utilizate pentru verificarea rapidă acunoștințelor privind standardele de siguranță, pașii corepunzători în realizarea reviziilor periodice sau recunoașterea sculelor și dispozitivelor de atelier.

Software-uri de diagnoză asistată: Ghiduri digitale și scheme electrice interactive care simulează depistarea defectelor (troubleshooting), oferind elevilor scenarii reale de defecțiuni fără riscurile aferente manevrării greșite a unor echipamente scumpe.

3. Studiu de caz: Lecție interactivă privind „Diagnoza și mentenanța sistemului de frânare”

Pentru a exemplifica valoarea adăugată a tehnologiei, am proiectat și desfășurat o activitate didactică axată pe mentenanța sistemului de frânare cu ABS.

Etapa 1 (Explorare digitală): În prima parte a lecției, elevii au utilizat o animație 3D interactivă pentru a observa mișcarea lichidului de frână și modul în care senzorii de turație ai roții transmit semnale către unitatea hidraulică.

Etapa 2 (Simularea defectului): Printr-o aplicație de simulare, pe ecran au fost introduse diverse anomalii (ex: aer în instalație, senzori murdari sau discuri uzate). Elevii au avut sarcina de a identifica simptomele și de a stabili corect pașii de remediere conform fișei tehnice digitale.

Etapa 3 (Evaluare prin gamificare): Fixarea cunoștințelor s-a realizat printr-un test pe platforma Quizizz, unde întrebările au inclus imagini reale cu componente uzate, iar elevii au trebuit să selecteze rapid tipul de mentenanță necesar (preventivă sau corectivă).

Rezultate observate: Nivelul de atenție și implicare al elevilor a crescut semnificativ. Corelarea imaginii virtuale cu explicația tehnică a redus timpul necesar înțelegerii fluxului tehnologic, iar testele de evaluare au arătat o creștere cu 25% a ratei de promovabilitate comparativ cu generațiile anterioare unde s-au folosit exclusiv metode clasice.

4. Avantaje și limite în învățământul tehnic profesional

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Utilizarea tehnologiei în predarea mentenanței automobilelor aduce avantaje incontestabile:

Siguranță totală: Elevii pot greși procedurile în simulator fără riscul de a se accidenta sau de a deteriora componente costisitoare.

Eficiența timpului: Într-o oră de curs se pot simula zeci de defecte auto care în atelier ar necesita zile întregi de pregătire.

Accesibilitate: Procese microscopice sau interne devin perfect vizibile datorită graficii computerizate.

Cu toate acestea, este esențial de menționat că tehnologia nu înlocuiește practica din atelier. Simulatorul digital are rolul de a pregăti mintea elevului, asigurându-se că atunci când acesta va pune mâna pe cheia mecanică sau pe testerul real, va ști exact ce face și de ce face acel lucru.

5. Concluzii

Digitalizarea modulelor de mecanică și transporturi rutiere reprezintă o punte necesară între școală și realitatea tehnologică din industria auto. Prin utilizarea simulatoarelor și a platformelor interactive în predarea mentenanței automobilelor, profesorul încetează să mai fie un simplu transmițător de informație, devenind un facilitator de experiențe de învățare atractive. Această abordare modernă nu doar că sporește succesul școlar, dar le oferă tinerilor încrederea și competențele solicitate de angajatori.

Bibliografie

1.Ministerul Educației – Curriculum pentru standarde de pregătire profesională, profil Tehnic.

2.Apostol, M. – Tehnologii digitale în educația vocațională, Editura Didactică, București.

3.Resurse online și ghiduri tehnice de mentenanță auto (platforme de e-learning).

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Educația pentru toți

Prof. ed timpurie Vinceler Anca
G.P.P. „Prichindel” Cugir, jud Alba

Educația este un drept universal, nu un privilegiu rezervat doar unora dintre noi. Fiecare copil are potențialul de a crește, de a se dezvolta și de a contribui la comunitatea din care face parte. Tocmai de aceea, educația pentru toți nu este doar un concept teoretic, ci o necesitate socială, un răspuns firesc la complexitatea și diversitatea lumii în care trăim.

Educația incluzivă – o schimbare de perspectivă

Educația pentru toți presupune mai mult decât integrarea copiilor în sistemul educațional. Este vorba despre o schimbare profundă de mentalitate, de renunțarea la tiparele rigide și la modelul unic al „copilului ideal”. În locul acestuia, punem accent pe unicitatea fiecărui copil, pe dreptul lui de a fi sprijinit și valorizat conform propriului ritm de dezvoltare.

Într-un sistem educațional incluziv, diferențele nu sunt obstacole, ci puncte de pornire pentru învățare și colaborare. Educația nu mai este despre conformitate, ci despre adaptare, flexibilitate și respect pentru diversitate.

Rolul grădiniței în construirea incluziunii

Grădinița este primul mediu educațional formal al copilului și, implicit, primul loc în care ideea de „educație pentru toți” poate prinde rădăcini. În grădinița noastră, realitatea ne-a învățat să lucrăm cu grupe eterogene – copii de vârste diferite, provenind din medii sociale și culturale variate, având ritmuri și stiluri de învățare distincte. Această diversitate ne-a provocat, dar și ne-a oferit prilejul să ne dezvoltăm profesional.

Ne-am angajat, astfel, într-un proces continuu de transformare, de căutare și implementare a metodelor care să răspundă nevoilor fiecărui copil. Am învățat că metodele de lucru pe grupuri mici, jocurile de rol, dramatizările și activitățile practice sunt cele mai eficiente în facilitarea participării active și dezvoltării integrale.

Grija și atenția pentru fiecare

Motto-ul echipei noastre este simplu, dar cuprinzător:

„Sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.” Fiecare copil contează. Fiecare

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

copil are nevoie de o educatoare care să-l vadă, să-l înțeleagă și să-l susțină. Atitudinea pozitivă a cadrului didactic, modul în care comunică, încurajează și oferă feedback influențează direct încrederea copilului în sine și dorința de a participa.

Din experiența noastră, am constatat că evaluarea individualizată, observația constantă și adaptarea continuă a strategiilor educaționale sunt esențiale în munca cu grupuri diverse. Nu există rețete universale, dar există deschidere, reflecție și dorința de a găsi soluții.

Învățarea socială și combaterea prejudecăților

Un aspect important în activitatea noastră a fost integrarea copiilor de etnie romă. De-a lungul anilor, am avut în grădiniță un număr semnificativ de copii romi, iar acest lucru a adus atât provocări, cât și oportunități. Din păcate, prejudecățile persistă, iar uneori acestea sunt reflectate direct în vorbele copiilor, influențați de părerile părinților.

Pentru a combate stereotipiile, am apelat la dialogul cu părinții, dar mai ales la exemple concrete în activitatea cu copiii. Am încurajat copiii romi să își împărtășească experiențele, iar colegii lor au învățat să-i aprecieze pentru ceea ce sunt. Am organizat vizite la gospodăriile lor, am valorificat cunoștințele lor despre animale, meserii, tradiții. Într-o astfel de activitate, un tată a arătat copiilor cum se potcovește un cal – un moment de învățare autentic, memorabil pentru toți.

De asemenea, am vorbit deschis despre valoarea fiecărei meserii, în contexte firești. Când un copil a ironizat-o pe o colegă pentru ocupația bunicii sale, am transformat momentul într-o lecție de civism și respect, implicând copiii în activități de curățenie în curtea grădiniței, unde „buna Catinca” a fost admirată de toți pentru rapiditatea și eficiența ei.

Educația pentru toți începe cu gesturi mici și atitudini mari

Construirea unui climat incluziv nu ține doar de curriculum sau de structură, ci de felul în care ne raportăm zilnic la fiecare copil și la fiecare părinte. Întâlnirile de dimineață, discuțiile informale, un cuvânt de laudă sincer, o observație pozitivă – toate contribuie la încrederea copilului în sine și la relația de parteneriat cu familia. Ne ferim de etichete, de comparații și încurajăm părinții să adopte aceeași abordare. Fiecare copil trebuie privit în unicitatea sa, iar familia are un rol esențial în acest proces. Colaborarea strânsă dintre educatoare și familie este una dintre cele mai solide căi spre succesul educației incluzive.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Concluzie

Educația pentru toți este o necesitate impusă de realitatea socială, dar mai ales de nevoile reale ale copiilor. Nu este un efort singular, ci o responsabilitate comună – a fiecărei educatoare, a fiecărei familii, a fiecărei comunități.

În grădinița noastră, învățăm zilnic că fiecare copil are un loc, un rol și o valoare. Iar datoria noastră este să-l sprijinim să-și descopere drumul, în ritmul său, cu resursele proprii. Numai așa putem transforma educația pentru toți din ideal în realitate.

Bibliografie

1. Traian Vrasmas – „Învățământul integrat și/sau incluziv”, Editura Aramis, București, 2001
2. „Revista Învățământul preșcolar”, nr.1-2, București 2006
3. „Psihopedagogia copilului”, Editura Reprograph, Craiova, 2003
4. „Revista Laborator metodic”, Editura Miniped, București, 2005

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

„Snowdrop Detectives: The First Breath of Spring” - diseminare proiect eTwinning

Prof. înv. primar Vișan Grațiela
Școala Gimnazială „Mihai Viteazul”, Boldești-Scăeni

„Snowdrop Detectives: The First Breath of Spring”este un proiect eTwinning dedicat elevilor de 7–12 ani, în care copiii devin mici cercetători ai trezirii naturii. Din ianuarie până în aprilie, clasele se transformă în spații de lucru și ateliere de creație. Participanții observă și documentează apariția ghioceilor, compară date de înflorire din diferite regiuni ale Europei, lucrează împreună și contribuie la realizarea unei povești digitale comune. Proiectul îmbină știința, arta și colaborarea internațională, oferind elevilor ocazia de a observa, colecta și analiza informații, de a afla lucruri noi, de a integra creativ cunoștințele acumulate și de a-și dezvolta competențe pentru viață, inspirați de o floare mică și curajoasă: ghiocelul.

Art and crafts: 3D Snowdrop Model (Cotton Pads & Mixed Materials) - prezentare realizata de Visan Gratiela

Investigation Method

Logo contest

Snowdrop Diary

The First Sprout

Am colaborat cu partenerii pe tot parcursul proiectului. La început am folosit mesageria ESEP, apoi Twinspace. Proiectul a avut un grup de Whatsapp pentru mesajele urgente și importante. Am folosit Teacher Bulletin, Forum pentru comunicare și colaborare. Colaborarea a fost evidențiată prin stabilirea în comun a planului de activități, a calendarului de lucru, prin distribuirea sarcinilor de lucru, prin primirea și oferirea feedback-ului, prin învățarea continuă împreună. Acest lucru mi-a facilitat îmbunătățirea competențelor de predare, de organizare, schimbul de bune practici, valorizarea activităților, stabilirea unor relații de prietenie și respect cu colegii de proiect. Colaborarea a fost evidențiată prin realizarea produselor comune de

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

proiect, prin consultarea permanentă în cadrul grupului de proiect în privința metodelor de lucru, instrumentelor digitale folosite, structura prezentării, modul de colaborare, vizibilitate, sarcini de lucru. Ideile noastre, ale partenerilor de proiect, au fost întotdeauna receptate cu interes, analizate și supuse aprobarii în cadrul grupului.

Elevii au lucrat împreună încă de la început, când și-au însușit regulile de siguranță online și respectarea netichetei. Acest lucru s-a realizat printr-un joc Kahoot!, parcurs împreună de către copii, spre bucuria acestora. Elevii au vizionat și au audiat prezentările colegilor lor din proiect și, de asemeni, au contribuit la realizarea prezentării întregii echipe. Ei au lucrat împreună folosind același instrument digital (Vocaroo). Tot împreună au parcurs cele două chestionare (inițial și final), contribuind la măsurarea impactului acestui proiect în parcursul lor social și școlar. Alegerea logo-ului a fost un exercițiu democratic, la care au colaborat toți elevii. Ei au lucrat, au votat atât în cadrul colectivului restrâns(clasa), cât și în cadrul colectivului mare de elevi, în echipe transnaționale.

Fotografii colaborare - My images

Distribuirea sarcinilor, unele au fost de monitorizare, iar altele complete

Comunicare si colaborare

Colaborare elevi - produs final de proiect

Colaborare "Snowdrop Diary"

Colaborare Investigating the plant’s structure

Colaborare Snowdrop photo contest

Colaborare Art and crafts

Colaborare Forum

Colaborare Twinspace

Investigating-plants structure - include prezentare Canva

Pentru activitățile proiectului, am folosit la clasă tabla interactivă, laptopul, telefonul, licența, Mozaweb/Mozaik3D, microscopul electronic. Instrumentele digitale folosite au fost: pentru prezentări -Canva, pentru audio - Vocaroo, pentru fișele de lucru ale elevilor Diffit și Chalkie, pentru jocurile interactive - Kahoot!, pentru exprimarea și colectarea răspunsurilor - Mentimeter, pentru hărțile tematice - Google Maps, pentru Jurnalul Ghiocelului - înregistrarea

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

datelor și oferire feedback - Wakelet, pentru generare imagini - Canva AI, Gemini, pentru colectarea și vizibilitatea textelor create de elevi - Coggle, pentru povestea colaborativă - BookCreator, pentru chestionare - Formulare Google, pentru întâlnirile de proiect - Zoom, pentru comunicare rapidă - Whatsapp. Atât profesorii, cât și elevii au fost vizibili în Twinspace, postând în permanență nu doar produsele activităților, ci mai ales etapele de lucru și activitățile creative inspirate de proiect. Am folosit Forumul pentru lămuriri sau dezvoltarea proiectului. Proiectul a fost o sursă de inspirație pentru toți participanții.

Aspectele legate de protecția datelor și drepturile de autor au fost astfel abordate: a fost solicitată și obținută permisiunea părinților pentru participarea elevilor la proiect, cu ceea ce implică aceasta. Pentru esafety și neticheta a fost inclusă pagina corespunzătoare, cu reguli clare care au fost aplicate de toți participanții. În plus, elevii și-au însușit aceste reguli încă de la început, prin participarea la un joc Kahoot!, care a verificat înțelegerea și însușirea acestor reguli.

Instrumente digitale

Twinspace

e-safety, Netiquette introduction

Parents permissions

Metode și impact: Proiectul acesta colaborativ a transformat clasele în laboratoare de cercetare și ateliere de artă din ianuarie până în aprilie, axându-se pe observarea naturii și crearea de legături europene. Obiectivele au fost atinse, dezvoltând competențe lingvistice, sociale, digitale și de exprimare culturală. Abordarea a îmbinat învățarea bazată pe proiect cu știința cetățenească.

Elevii mei din clasa a III-a au utilizat investigația în grupuri mici pentru studiul plantei și au prezentat rezultatele primind feedback. Analiza datelor din jurnalul comun („Snowdrop Diary”) a aplicat observarea sistematică, măsurarea directă, microscopia și jurnalul de învățare. S-au folosit metode creative precum personificarea plantelor și scrierea reflexivă, evidențiind importanța scrierii corecte și imaginative în activități frontale. La concursul pentru alegerea unui logo, precum și la concursul de fotografie, elevii au lucrat mai întâi individual, apoi au colaborat la alegerea primelor trei lucrări. După aceea, au votat alături de colegii din alte țări lucrările

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

selectate (câte trei din fiecare clasă). A fost un exercițiu democratic, iar ei au învățat să evalueze o lucrare după anumite criterii de calitate. Cooperarea internațională a inclus jocuri de verificare Kahoot!, concursuri de logo și fotografie (cu selecție internă și vot democratic european pe criterii de calitate), o poveste colaborativă scrisă și ilustrată de elevi, și autoevaluarea prin chestionare finale. Interpretarea datelor a reliefat un impact pozitiv major în plan școlar și social.

Elevii mei au 10 ani, lucrează în echipă, respecta regulile și etapele unei activități.Metodele aplicate au pus accent pe învățarea dirijată, pe utilizarea responsabilă și creativă a tehnologiei, pe colaborarea la distanță, capacitatea de a se implica în propriul proces de învățare, pe dezvoltarea emoțională, a motivației și a finalizării sarcinilor propuse. S-au implicat cu drag, iar acțiunile lor au fost valorizate.

Proiectul se încadrează în programa națională pentru clasa a III-a, abordând competențe-cheie în matematică și științe (structura plantelor, observarea, măsurarea, abilități de orientare pe hartă, compararea unor elemente de mediu), limbă și literatură (scriere creativă și funcțională), arte vizuale (desen, modelare, ilustrație, abilități practice), competențe digitale (crearea de conținut digital, colaborarea online) și educație civică (munca în echipă, abilități emoționale, respectarea regulilor de grup, finalizarea sarcinii de lucru, valori, exprimare culturală). Pe parcursul proiectului am adoptat și o abordare multidisciplinară, de exemplu la produsul final, atunci când elevii au îmbinat textul literar cu informațiile științifice și cu desenele realizate de ei. Un alt exemplu este la activitatea “Snowdrop Diary” - unde elevii au integrat elemente de științe ale naturii (temperatura, calendar, etape de dezvoltare a unei plante) cu înregistrarea datelor în tabel și compararea acestora (matematică), cu elemente de geografie (distribuția geografică a țărilor incluse în proiect), cu dezvoltare emoțională (aprecierea celorlalți, colaborare). Științe ale naturii- competențe specifice 1.1., 1.2., 2.1, 3.1. Competențe digitale: Harta colaborativă-crearea și interpretarea conținutului digital, Cartea digitală -producție digitală, Jurnal digital-organizarea informației, Quizizz-evaluare interactivă. Limba și literatura română: 2.1. Redactarea de texte scurte, 2.2. Organizarea ideilor în propoziții și paragrafe, 3.1. Exprimarea trăirilor și opiniilor personale. La AVAP: 1.1., 2.1., 3.1. Educație civică: 1.1., 2.1, 3.1.

Competențele și abilitățile cheie dezvoltate la elevii mei au fost:

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

lingvistice, digitale, STEAM, de exprimare culturală, sociale, de colaborare, comunicare, abilități de analiză și investigație, dezvoltarea stării de bine emoționale, lucrul în echipă și responsabilitate, colaborarea pe platforme digitale securizate, comunicarea interculturală.

Am atins obiectivele printr-o colaborare permanentă cu partenerii de proiect, datorită respectării planului și a calendarului de activități, a planificării riguroase a activităților de la clasă, a integrării acestora în curriculum de bază și a organizării unor secvențe de activități extrașcolare (de exemplu pentru "Snowdrop Diary" sau pentru activitatea „When I Felt Like a Snowdrop"). Am utilizat eficient Twinspace și instrumentele digitale propuse în proiect. Am ales metodele de lucru potrivite, am adaptat activitățile la specificul clasei mele, am facilitat colaborarea între elevi, îndrumându-i și apreciindu-i pentru rezultate. Am colaborat cu părinții elevilor pentru unele resurse didactice (ghiocei, materiale pentru activitatea "Art and craft", parcurgerea chestionarelor specifice). Am respectat partenerii de proiect și am avut un schimb eficient de experiență.

Am evaluat proiectul prin aprecierea comportamentului elevilor, prin produsele activităților, prin chestionarele create, aplicate și interpretate. Răspunsurile colectate în ruma aplicării chestionarelor au scos în evidență impactul pozitiv al proiectului la nivelul elevilor, profesorilor, dar și al părinților. Elevii și-au exprimat dorința de a colabora mai departe cu aceiași elevi deoarece au devenit prieteni. În același timp, proiectul le-a oferit prilejul elevilor să învețe lucruri noi și să-și dezvolte competențe, într-un mod interesant și plăcut. Pe parcursul proiectului, a fost armonie și interes.

Am promovat proiectul și rezultatele acestuia în cadrul ședințelor cu părinții, în cadrul ședințelor de consiliu profesoral, pe pagina de Facebook a școlii, în cadrul unui webinar organizat de ambasadori eTwinning.

Colaborare Twinspace

Teacher bulletin

Chestionare finale elevi, profesori, părinți

Diseminare: părinți, pagina de Facebook, webinar

Expected results

Certificates, awards

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Students self-assessment

Am participat activ la tot proiectul, am parcurs toate etapele propuse, contribuind cu idei, oferind feedback, apreciind colegii. Am adaptat activitățile la clasa mea și mi-am adaptat materialele, am realizat fișe de lucru pentru a facilita elevilor mei înțelegerea și contribuția creativă, am accesibilizat conținuturile pentru cei doi elevi cu ces din clasă. Am sprijinit elevii atunci când s-au conectat în spațiul proiectului.

-Am realizat prezentarea corespunzătoare activității Art and crafts: 3D Snowdrop Model (Cotton Pads & Mixed Materials) - pagina 2.7.

-Am întocmit chestionarele finale dedicate elevilor, profesorilor, părinților și am interpretat rezultatele - pagina 1.8, cu sub-paginile 1.8.1, 1.8.2, 1.8.3..

-Am propus activitatea „When I Felt Like a Snowdrop” și am postat prezentarea (în Canva) în Teacher Bulletin.

Am postat pe Twinspace, cu ritmicitate, ceea ce lucram în cadrul proiectului. Am diversificat sarcinile de lucru: de exemplu scrierea creativă și funcțională, caligrame. Consider că fiecare profesor participant a avut o contribuție importantă, de aceea proiectul a fost o experiență valoroasă de învățare pentru elevi, iar pentru profesori un veritabil schimb de experiență.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Rolul experimentului în predarea biologiei

Prof. Elena Florentina Vlădoiu

Liceul Tehnologic Construcții de Mașini

Biologia reprezintă una dintre disciplinele fundamentale studiate în școală, având rolul de a explica procesele vieții, structura organismelor și relațiile dintre ființele vii și mediul înconjurător. Predarea Biologiei nu se poate rezuma doar la transmiterea teoretică a informațiilor, deoarece această disciplină are un pronunțat caracter practic și experimental. În acest context, experimentul ocupă un loc central în procesul instructiv-educativ, contribuind la înțelegerea fenomenelor biologice și la formarea unor competențe esențiale pentru elevi.

Prin intermediul experimentului, elevii observă direct procesele biologice, formulează ipoteze, verifică rezultate și trag concluzii. Astfel, învățarea devine activă, interactivă și mult mai eficientă decât simpla memorare a informațiilor. Experimentul stimulează curiozitatea, spiritul de observație și gândirea critică, transformând elevul dintr-un receptor pasiv al informației într-un participant activ la actul educațional.

În predarea Biologiei, experimentul contribuie atât la consolidarea cunoștințelor teoretice, cât și la dezvoltarea abilităților practice. De asemenea, el îi familiarizează pe elevi cu metodele de cercetare științifică și îi pregătește pentru rezolvarea problemelor întâlnite în viața cotidiană. Din aceste motive, experimentul reprezintă o metodă didactică modernă și eficientă, indispensabilă în studiul Biologiei.

Conceptul de experiment didactic

Experimentul didactic reprezintă o metodă de învățământ prin care elevii studiază anumite fenomene și procese biologice prin intermediul observației directe și al manipulării controlate a unor factori. În cadrul lecțiilor de Biologie, experimentul are rolul de a demonstra practic anumite noțiuni teoretice și de a facilita descoperirea unor relații cauzale între fenomene.

Experimentul poate fi realizat atât de profesor, sub forma demonstrației experimentale, cât și de elevi, în cadrul activităților practice de laborator. În primul caz, profesorul organizează

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

și prezintă experimentul pentru întreaga clasă, explicând etapele și rezultatele observate. În al doilea caz, elevii participă activ la desfășurarea experimentului, ceea ce duce la o implicare mai mare și la o înțelegere mai profundă a conținuturilor studiate.

În funcție de scopul urmărit, experimentele utilizate în predarea Biologiei pot fi:

- experimente demonstrative;
- experimente aplicative;
- experimente de cercetare;
- experimente de verificare și consolidare.

Experimentele demonstrative sunt folosite pentru prezentarea unor fenomene biologice noi, iar cele aplicative urmăresc formarea deprinderilor practice. Experimentele de cercetare stimulează descoperirea și investigarea, iar cele de verificare au rolul de a consolida cunoștințele dobândite.

Un aspect important al experimentului didactic este respectarea etapelor de lucru: formularea ipotezei, organizarea materialelor, desfășurarea experimentului, observarea rezultatelor și formularea concluziilor. Aceste etape contribuie la dezvoltarea gândirii logice și științifice a elevilor.

Importanța experimentului în procesul de predare-învățare

Experimentul are o contribuție deosebită în eficientizarea procesului de predare-învățare a Biologiei. În primul rând, acesta facilitează înțelegerea fenomenelor biologice complexe prin observarea directă a proceselor naturale. De exemplu, noțiuni precum fotosinteza, respirația sau germinația plantelor sunt mai ușor de înțeles atunci când elevii participă la experimente practice.

În al doilea rând, experimentul contribuie la creșterea interesului elevilor pentru studiul Biologiei. Lecțiile bazate pe activități practice sunt mai atractive și mai dinamice decât cele exclusiv teoretice. Elevii devin motivați să participe la lecții și să descopere explicațiile fenomenelor observate.

Un alt rol important al experimentului este dezvoltarea competențelor practice și a spiritului de investigație. În timpul activităților experimentale, elevii învață să utilizeze aparatura de laborator, să respecte regulile de siguranță și să lucreze organizat. Totodată, ei își dezvoltă capacitatea de a analiza date, de a formula concluzii și de a argumenta rezultatele obținute.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Experimentul contribuie și la formarea gândirii critice. Elevii sunt încurajați să pună întrebări, să formuleze ipoteze și să compare rezultatele obținute cu informațiile teoretice. Acest proces stimulează creativitatea și capacitatea de rezolvare a problemelor.

De asemenea, experimentul facilitează realizarea legăturii dintre teorie și practică. Cunoștințele dobândite în clasă sunt aplicate în situații concrete, ceea ce determină o învățare durabilă și eficientă. Elevii înțeleg mai bine utilitatea Biologiei în viața de zi cu zi și devin mai conștienți de importanța protejării mediului și a sănătății.

Exemple de experimente utilizate în predarea Biologiei

În cadrul lecțiilor de Biologie pot fi realizate numeroase experimente simple și eficiente, adaptate nivelului de vârstă al elevilor.

Un exemplu frecvent este experimentul privind germinația semințelor. Elevii observă condițiile necesare pentru germinare, precum apa, căldura și aerul. Prin compararea semințelor ținute în condiții diferite, elevii descoperă rolul factorilor de mediu în dezvoltarea plantelor.

Un alt experiment important este evidențierea fotosintezei. Prin utilizarea plantelor verzi și a luminii, elevii pot observa formarea oxigenului și rolul clorofilei în procesul de hrănire al plantelor.

În studiul organismului uman, elevii pot realiza experimente pentru evidențierea respirației, a acțiunii amilazei salivare asupra amidonului (testul cu iod) sau a reacțiilor reflexe. De exemplu, măsurarea ritmului respirator înainte și după efort fizic îi ajută să înțeleagă relația dintre activitatea organismului și necesarul de oxigen.

La microbiologie, observarea celulelor vegetale și animale la microscop reprezintă o activitate esențială. Prin utilizarea microscopului, elevii descoperă structura celulelor și diferențele dintre diverse tipuri de țesuturi.

Experimentele pot fi realizate atât în laboratorul școlii, cât și în natură, prin activități de observare și investigare a mediului. Excursiile și studiile de teren completează procesul de învățare și contribuie la dezvoltarea spiritului ecologic.

Avantajele și limitele experimentului didactic

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Experimentul didactic prezintă numeroase **avantaje**. În primul rând, el asigură participarea activă a elevilor la procesul de învățare. Elevii nu mai sunt simpli ascultători, ci participanți direcți la descoperirea cunoștințelor.

Un alt avantaj îl reprezintă caracterul intuitiv al experimentului. Fenomenele biologice sunt observate direct, ceea ce facilitează înțelegerea și memorarea informațiilor. De asemenea, experimentul stimulează interesul pentru știință și contribuie la dezvoltarea deprinderilor practice.

Experimentul favorizează și munca în echipă. În cadrul activităților practice, elevii colaborează, își împart sarcinile și comunică pentru rezolvarea problemelor. Astfel, se dezvoltă spiritul de cooperare și responsabilitatea.

Cu toate acestea, utilizarea experimentului în predarea Biologiei poate întâmpina și anumite **dificultăți**. Unele școli nu dispun de laboratoare moderne sau de materiale suficiente pentru desfășurarea activităților practice. De asemenea, anumite experimente necesită timp îndelungat și condiții speciale.

Un alt aspect important este pregătirea profesorului. Organizarea și coordonarea experimentelor presupun competențe pedagogice și științifice adecvate. Profesorul trebuie să asigure respectarea normelor de siguranță și să adapteze activitățile la nivelul elevilor.

În ciuda acestor limite, experimentul rămâne una dintre cele mai eficiente metode de predare a Biologiei, contribuind semnificativ la formarea competențelor și la dezvoltarea interesului pentru cunoaștere.

Experimentul are un rol fundamental în predarea Biologiei, deoarece facilitează înțelegerea fenomenelor naturale și transformă procesul de învățare într-o activitate activă și atractivă. Prin experiment, elevii își dezvoltă gândirea critică, spiritul de observație și competențele practice necesare în activitatea științifică.

Activitățile experimentale contribuie la consolidarea cunoștințelor teoretice și la realizarea legăturii dintre teorie și practică. În același timp, ele stimulează curiozitatea și interesul pentru studiul naturii și al organismelor vii.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

În contextul educației moderne, experimentul trebuie să ocupe un loc important în procesul didactic, iar profesorii trebuie să utilizeze metode interactive și practice pentru a forma elevi activi, creativi și capabili să înțeleagă lumea înconjurătoare.

Prin urmare, experimentul nu reprezintă doar o metodă de predare, ci și un mijloc eficient de formare intelectuală și practică a elevilor, având o contribuție esențială în studiul Biologiei.

Bibliografie

1. Bocoș Mușata – *Instruirea interactivă*, Editura Polirom, Iași, 2013.
2. Cerghit Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006.
3. Cucoș Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
4. Ionescu Miron, Radu Ioan – *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.
5. Lazăr Viorel, Căprărin Daniela - *Metode didactice utilizate în predarea biologiei*, Editura Arves, Dolj, 2008
6. Ministerul Educației și Cercetării – *Programa școlară pentru disciplina Biologie, Ghid de implementare a curriculumului de biologie*, București.

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Texte și „pretexte” vegetale pentru abordări didactice interdisciplinare

profesor Zbîrcea Ionela
Liceul „Simion Stolnicu” Comarnic, jud. Prahova

Florile ne acompaniază cu discreție în fiecare moment important al vieții noastre. Avem fiecare cel puțin o floare preferată, avem amintiri declanșate de vederea unei flori anume sau de un parfum floral anume. Psihologia deține secrete despre modul în care ne relaționăm personalitatea în mod subconștient unor anume flori sau arome florale. Literatura, pictura, muzica, arta vestimentară, designul interior, designul exterior, biologia, medicina, industria parfumurilor, industria bijuteriilor, arta culinară, codul bunelor maniere - toate acestea sunt domenii care au valorificat funcțiile, estetica și simbolistica florală. Oare există vreun poet care să nu fi inclus în scrierile sale, cel puțin un vers care să conțină substantivul „floare” sau referire la o floare anume?

Floralul este elementul constitutiv și complementar în toate domeniile consacrate ale artei: domeniu artelor plastice a valorificat cu generozitate potențialul estetic al florilor. Claude Monet sau Nicolae Tonitza, Georgia O'Keeffe, Vincent van Gogh, sunt doar câteva nume celebre de pictori care au realizat colecții de tablouri din care surâd discret flori adunate în buchete sofisticate sau pur și simplu, lăsate singure, să vorbească prin culoare și formă, prin blândețea petalelor. Floralul a influentat și alt domeniu al artei: muzica. Compozitori celebri au creat lucrări muzicale legate de flori: Pyotr Ilyich Tchaikovsky – „Waltz of the Flowers” (Valsul Florilor) Gustav Mahler – „Gingășia florilor” (Des Knaben Wunderhorn), Richard Strauss – „Rosenkavalier” (Cavalerul rozelor) etc.

Din artă, avem oportunitatea de a remarca modul în care florile au influențat stilul încă de pe vremea anticilor până la apogeul regalității. Antropologia ilustrează cum fiecare eveniment din viața omului (naștere/ botez, înmormântare, căsătorie etc.) este potențat estetic și emoțional de aceste delicate ființe vegetale. Industria parfumeriei ne va da indicii despre aromele florale captate în sticluțe elegante. Există oare vreun parfum în care să nu fi fost amestecat un ulei floral, o petală aromată?

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

Metoda didactică este o tehnică de care profesorul și elevii se folosesc pentru efectuarea acțiunii de predare-învățare; ea asigură realizarea practică a unei activități mintal, conform unui strategii didactice. Pentru profesor, metodele de învățământ servesc la organizarea și conducerea unei acțiuni sistematice prin care elevii vor realiza obiectivele pedagogice, indicându-i ce să facă și cum să facă. Pentru elev, metodele de învățământ au rolul de al sprijini să parcurgă calea spre cunoaștere spre dobândirea de noi achiziții și comportamente care sporesc valoarea personalității Metodele moderne sunt centrate pe activitatea și participarea elevului, sunt orientate pe acțiune și explorare; sunt activ-participative și cultivă spiritul aplicativ, practic și experimental.

Metodele utilizate în studiul unor texte literare sunt variate și oferă oportunitatea de valorificare a pontențialului creativ al elevilor: metoda inteligențelor multiple, metoda cadranului, cvintetul, versul ilustrat, linia emoțiilor, copacul liric, jurnalul cu dublă intrare, bula cu vocea eului liric, procesul literar, dezbaterea cu inserția altor personaje, textul multimodal, scrierea vizuală a unui text, detectivii poeziei, rescrierea poeziei într-o altă formă, scenetă inspirată de o poezie, ținta poeziei, vers ilustrat, linia emoțiilor, metoda ciorchinelui. A face din poezie un exercițiu de imaginație care să permită elevului să descopere misterul aparent ce se ascunde dincolo de cuvinte, reprezintă un obiectiv de bază al acestei lucrări. A releva prin fabule cu personaje florale, lecții de viață, valori umane și mesaje consistente ideatic, constuie un alt obiectiv al materialului de față. A pătrunde în esența narativului prin povestiri cu și despre flori, prin tehnici de lucru ce valorifică nu doar forța cuvântului, ci și a muzicii și a picturii, este un demers didactic esențial ce poate fi pus în practică la orele de limba și literatura română pentru elevii de gimnaziu.

Tehnicile **grafice de studiu a unei poezii** sunt metode vizuale care îi ajută pe elevii de gimnaziu să înțeleagă și să memoreze mai ușor mesajul, structura și figurile de stil dintr-un text liric. Grafismul devotat textului literar asigură interesul elevilor prin caracterul interactiv, creativ și versatil în abordarea didactică, fiind ușor de aplicat la clasă, mai ales în lecțiile de recapitulare, aprofundare sau portofoliu. Pentru elevi, este interesant de observat și de analizat mesajele literare transmise prin intermediul versurilor ce au ca personaje, flori. (exemplu, fabula „Trandafirul și stejarul” de Cincinat Pavelescu). De asemenea, tot în sfera genului epic intră și povestirile care relatează despre întâmplări imaginare ale căror personaje fac partea din „Lumea

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392

celor care nu cuvântă", cum sugestiv și relevant, le numea prozatorul Emil Gărleanu. Literatura română pune la dispoziția cadrului didactic o gamă variată de texte literare cu și despre flori, ce pot constitui suportul pentru activități didactice atractive pentru elevi.

Tema naturii și tot paletarul de emoții și trăiri se regăsesc în cuvinte-cheie ce fac referire la flori. Poeziile Magdei Isanos, ale lui Dimitrie Anghel, Ion Pillat etc. vin în întâmpinarea profesorului ce își propune să creeze activități didactice cu și despre flori. Astfel, elevii au oportunitatea de a observa faptul că, adesea, poeziile populare, în simplitatea lor, încep adesea cu un vers ce invocă puterile miraculoase ale unei flori; în numeroase legende, basme, povestiri, florile sunt personaje principale. La Emil Gârleanu descoperim povestiri ce pigmentează imaginarul cititorului cu sugestii cromatice delectante. Așadar, literatura și-a mobilizat cuvintele din dicționar, le-a colorat cu pigmenți de epitete, personificări și metafore și le-a insuflat viață cum numai imaginația reușește să o facă cel mai bine.

În consecință, studiul literaturii la gimnaziu poate fi eficient prin abordarea unor metode și tehnici de lucru activ-participative, interdisciplinare prin intermediul cărora sunt activate creativitatea și spiritul ludic al elevilor. Alternanța epic-liric, călătoria prin poezie, cu popas la răscrucea narativului, oferă profesorului de limba și literatura română modalitati variate de eficientizare a orelor prin valorificarea potențialului intelectual și afectiv al elevilor.

Bibliografie:

1. Guardavenco Mariana , Sasu Adina Elena , *Analiza textului literar în gimnaziu- modele, exerciții, teste*, Editura Aula, 2007

2. Roux Jessica, *Floriografie*, *Limbajul secret al florilor. Ghid ilustrat*, Editura Paralela 45, 2022

ISSN 3100 – 7392 ISSN-L 3100 - 7392